3 CD 650 MB MAGYAR NYELVŰ SZOFTVER

MAGYAR PC MAGAZIN

1190 Ft • Előfizetéssel 833 Ft

1 II. évfolyam, 1. szám • 2003. január
http://www.pcmagazin.hu

ÚJ VASAK Chaintech 7NJS • Zenith nForce2-es alaplap • Hoontech DSP24 Value – olcsó, de profi hangkártya

EXTRAVAGÁNS HARDVEREK MP3-as vekker • Thermaltake Volcano 9 • CoolMod világító hűtő • Jinsung számítógépház-világítás • Logitech IO Pen, az olvasó toll

VÍRUSVESZÉLY! Trójai programok • A több keresőmagos víruskeresők jobbak

Xara Menu Maker Trial
WinMorph 3.01
Dev-C++ Windowsra
Bochs PC-emulátor
Ingyenes CD-író programok Windowsra
Internet Explorer biztonsági javítások
Videofeldolgozáshoz: AviSynth 2.07 és VirtualDub 1.4.13
Játékdemók Warcraft 3, ...
Kaspersky Anti-Virus Lite

Ténypontjaink

A hónap szoftvere: Corel Ventura 10

nethelyei: www.partypeople.hu • játékgyűjtemények

DVD-je: Gyűrűk ura (négylemezes kiadás)

játékai: Age of Mythology • Hitman 2: Silent Assassin

8 olcsó noteszgép
6 tenyérgép
8 DVD-újraíró
15 középkategóriás videokártya
6 USB-s 802.11b szabványú LAN adapter
44 játékvezérlő: 9 kormány, 14 joystick, 6 gamepad

TESZTEK

A PC Magazinnak ebben a számában három CD található. Ha hiányoznának belőle, kérje az eladótól!

03001
9 771588 928000

COOLINK

THE Cooling Engine

www.coolink.hu

CHIEFTEC

Örök garanciás Chieftec táp
és ház átlátszó oldallappal

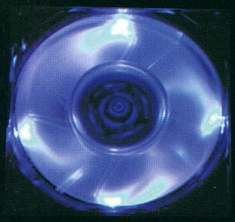

4 LED-del szerelt 8 cm-es
COOLINK ventilátor és
hidegkatód fénycső

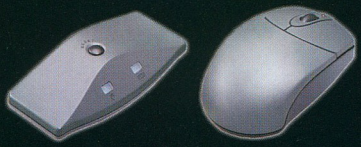

Vezetéknélküli (rádiófrekvenciás)
Chieftec billentyűzet és egér

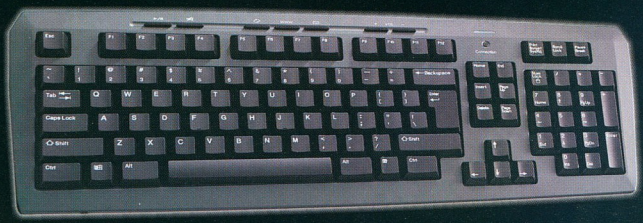

Kelly-Tech

www.kellytech.hu

Minden márkanév, logó és szlogen a megfelelő cég védjegye vagy tulajdona. Minden jog fenntartva! ©2002, Kelly-Tech

Olvasóink leveleire Nagy Zoltán válaszol, a leveleket [...] módon jelölt kihagyásokkal, feladóik nevét megadva idézzük.

Számomra megoldhatatlan problémával fordulok Önökhöz. A segítségüket kérem!

Nemrég három hetet kórházban töltöttem. Mielőtt befeküdtem volna, számítógépemet kihúztam a hálózatból, lepedővel letakartam, hogy ő is pihenhessen, míg visszatérek.

A problémák akkor kezdődtek, amikor hazaengedtek, és itthon be szerettem volna kapcsolni a számítógépet. Megnyomtam a power gombot. Egy (talán két) másodpercre felpörögtek a ventilátorok, aztán minden lekapcsolt. Vártam egy kicsit, újra próbálkoztam, ugyanaz az eredmény. Majd újra és újra... A vége az lett, hogy 12-13 próbálkozás után feléledt a gépem. Az utolsó próbálkozások alkalmával egyre tovább pörögtek a ventilátorok, egyre „később" kapcsolta le magát a számítógép. [...]

Egy hétig kifogástalanul működött a számítógép, majd ismét egyre többször tapasztaltam hasonló jelenségeket. Mostanra úgy áll a helyzet, hogy a napi első indításkor csak a harmadik-negyedik kapcsolásra indul el rendesen a gép. Az első két-három indítás alkalmával mostanában nem kapcsol ki automatikusan a számítógép. Annyi történik mindössze, hogy pörögnek a ventilátorok, világítanak a LED-ek (HDD, power, három alaplapi LED, CD-ROM-meghajtó stb.), de más nem történik. A monitor nem kapcsol be, és sem a merevlemez, sem a meghajtóba tett CD-ROM-ok nem pörögnek fel a szokásos módon. Ilyenkor hosszan nyomva kell tartanom a power kapcsolót a kikapcsoláshoz.

Miután már egyszer (egy adott napon) sikerült elindítanom a számítógépet, utána kifogástalanul működik. Ha lekapcsolom és újraindítom, minden zökkenőmentesen megy. [...]

Háromszéki Zsolt

Gyanúm szerint a tápegység rosszalkodik. Hogy a hosszúnak még nem is mondható állás miért ártott meg neki, arra nincs ötletem. Én kísérletképpen lehúznám a tápról az összes hardvert, újracsatlakoztatnám az alaplap tápját (de semmi mást), és így próbálkoznék a bekapcsolással, majd egyenként visszadugnék mindent. Ha ez nem vezet eredményre, marad a – remélhetőleg – garanciális javítás.

Tisztelt Szerkesztőség!
Egy problémával fordulnék önökhöz. Van egy Pinnacle Studio PCTV Pro TV tuner kártyám, amellyel a tévékép sok csatornán (bár nem mindegyiken) hullámzik, remeg. Szeretném megtudni, hogy mi okozza ezt. Egyébként a kábeltévé-társaság szerint a tuner csillapítási tényezőjén kellene állítani, mert a kártyának túl erős a jel (és ez okozza a kép hullámzását!?). Ezt igazolja az is, hogy amikor a gépet a lakás egy másik tévéaljzatára kötöttem (ahol más okok miatt tudjuk, hogy a jel gyengébb) a hibajelenség teljesen megszűnt! Remélem tudnak segíteni nekem ebben.
Előre is köszönöm:

Pogonyi Ádám

Igaza van a kábeltévé szakemberének. Az ön lakásán olyan jó a vétel, hogy túlvezérli a kártyán lévő tuner RF áramkörét. Ennek megszüntetésére valamilyen módon csillapítani kell a jelét. Én a kártya érzékenységének közvetlen szabályozása helyett a becsatlakozójel erősségét csökkenteném, amihez megfelelő eszközt antenna-szaküzletben – az eladó segítségével – lehet beszerezni, de ha nincs más megoldás, egy hosszú kábellel a távolabbi antennaaljzathoz történő csatlakozást is véglegesíteni lehet.

Tisztelt Szerkesztőség!
A következő problémára keresek megoldást. Real Player segítségével lejátszható .ram kiterjesztésű videofile-t szeretnék más videoformátumba konvertálni, hogy esetlegesen változtatni tudjak rajta. Például .avi kiterjesztésűre. Létezik-e olyan freeware program (valamelyik CD-mellékletükön), amivel ez megoldható? A Virtualdub ezt a műveletet nem engedi!

(név nélkül)

A RealVideo és a RealAudio formátumot elsősorban arra tervezték, hogy interneten adatfolyam formájában lehessen őket hallgatni vagy nézni, és ehhez kapcsolódóan szempont volt az is, hogy az ilyen formátumú file-okat ne lehessen módosítani. Ennek megfelelően nincs arra „hivatalos" lehetőség, hogy ezeken a file-okon változtassunk.

Tisztelt PC Magazin!
Utolsó lehetőségként fordulok Önökhöz. Se az interneten, se fórumokon, sem pedig a szakboltok tucatjaiban nem tudtak megoldást mondani a problémámra...

Konfiguráció:m:[...] Asus A7A266 alaplap, 1,2 MHz-es AMD Athlon Thunderbird [...]

Problémám: a rendszer tökéletesen, fagyásmentesen üzemelt egészen addig, míg szert nem tettem egy, az alaplapom által preferált Asus iPanel BASIC-re. Gondolom, nem kell bemutatni a kis kütyüt, amely főleg „húzásnál" tesz jó szolgálatot az egyik 5,25-ös rackbe építve, mutatván az órajeleket, hőmérsékletet, fordulatszámokat. Mellesleg dizájnos is.

Az egyetlen – és úgy fest, hogy egyelőre áthidalhatatlan – probléma vele, hogy pontosan 30 másodpercenként „pause"-olja 1 másodpercre az egész rendszert – gondolom, ilyenkor vesz mintát az aktuális állapotokról, és frissíti a kijelzett értékeket –, ami MP3 hallgatásánál, videolejátszásnál, de minden más alkalmazásnál is jelentkezik. Mondanom se kell, milyen kellemetlen tud ez lenni CD-vésésnél, vagy éppen BIOS-frissítésnél ;). Persze mióta a problémára fény derült, a kis világító kijelzős device porfogó lett az íróasztalom sarkában :(. [...] Nem került sokba, de azért örülnék, ha hibátlanul működne.

Tisztelettel: slaci

Ha jól emlékszem, megjelenésekor mi is kipróbáltuk az iPanelt, ami nekünk is hasonlóan viselkedett, gyakorlatilag használhatatlan volt. Jobban utánajárva a dolognak kiderült, hogy néhány alaplappal komoly konfliktusa van a berendezésnek, többek között az A7A266-tal is. Lelkes szakemberek (nem az Asusnál...) kidolgoztak egy modifikációt: két ellenállást meg egy kondenzátort kell beépíteni. Bár így néhány esetben már normális működésre lehetett bírni az iPanelt, több alaplapnál, így az Ön A7A266-jánál még így sem használható.

BIOS-frissítéssel azonban annyit lehet javítani a helyzeten, hogy lehetővé válik az automatikus lekérdezés kikapcsolása. Ilyenkor ezt kézzel kell elindítani, ami ugyan a már megszokott megállással jár, de legalább felkészülhetünk rá. Kérdés persze, hogy így érdemes-e egyáltalán használni...

Tisztelt Szerkesztőség! A napokban vettem egy Astrovision SST1878 FM-es tévétunert, amelyhez sajnos nem találtam Windows XP-s vezérlőprogramot. Barátaim ugyan adtak néhány drivert bt878 chiphez, de azokkal csak sistergés volt az eredmény, ráadásul a rádió sem működött. Egy dScaler nevű programmal bejött ugyan a kép, de egyáltalán nem volt hang, és persze se a távirányítót, se a rádiót nem kezelte.
[...]
Most „kényszerből" feltelepítettem a Windows 98-at, ahol a kártya rendesen működik. De ez számomra nem jelent megoldást, mert ezt a rendszert eléggé instabilnak találtam.
(név nélkül)

A gyártó nethelyén nincs letölthető meghajtóprogram, de a kártya leírása szerint mellékelnek hozzá – ha külön XP néven nem is található, elvileg a Windows 2000-hez adott meghajtót kell használni. Ha nem megy, akkor az ATV2000 nevű program nethelyén érdemes körülnézni, itt elvileg van XP-kompatibilis meghajtó, az ATV2000 pedig tudja vezérelni a tévétunert. E számunk harmadik CD-jén, a Honosító Műhely anyagai között is megtalálható a magyarul „beszélő" változata.
➪ mikecrash.wz.cz/

Tisztelt Magyar PC Magazin!
Szeretném megtudni, hogyan lehet feliratos VideoCD-ről leszedni a feliratot. Válaszukat előre is köszönöm.
Dános Kornél

Miután a levél tárgyában SVCD-t említett, ezért ketté kell választani a kérdést. A VCD formátum a Closed Caption (CC) feliratozást támogatja, ami azt jelenti, hogy a szöveg a videojelbe van bekódolva, egészen pontosan a 21. képsorba, ami a függőleges kioltás intervallumában kerül sugárzásra. Mivel szerves része a videojelnek, másolás után is megmarad, ha jó minőségű a másolat. A CC-t minden modern eszköz, legyen az szoftveres vagy hardveres, meg tudja jeleníteni. Viszont olyan szoftvert, ami ezt használható formában (például időkóddal együtt) le tudná menteni, nem találtam. Manapság a „grabbelő" ipar a DVD-kre állt rá, így a fejlesztések is ebbe az irányba fordultak.

Az SVCD-ken a DVD-hez hasonlóan bitmap kép formájában található meg a felirat, és a lejátszó keveri hozzá a képhez a felhasználó kívánsága szerint. Ez elvileg kifejthető a lemezről, de mivel SVCD formátumot leginkább otthoni felhasználók készítenek (én még nem találkoztam gyári SVCD lemezzel), ezért érdeklődés hiányában nem készült olyan szoftver, ami ezt megtenné nekünk. Persze ha valaki már találkozott ilyennel, az nyugodtan megoszthatja velünk ezt az információt.

Tisztelt Szerkesztőség!
Azzal a kérdéssel fordulok Önökhöz, hogy miként lehetne megoldani Windows XP rendszeren az alábbi problémát. Ugyanazt a számítógépet többen is használjuk, ezért felhasználói fiókokat hoztunk létre adataink és az operációs rendszer védelmében. Ám az XP nem engedi használni a Nero CD-író programot (csak a virtual device írását engedi) korlátozott fiók esetén. Ezt a programot mindannyian szeretnénk használni. Azt az üzenetet kaptam, hogy Windows NT/2000 alatt írási jogosultságot kell adni a Nerónak a CD-író eszköz használatához. Hogyan és hol lehet a program írási jogosultságát megadni?
Tisztelettel: Tamás István

A Nerót kiadó Ahead tényleg kissé mostohán bánik a fejlett operációs rendszert (ami alatt most a Windows NT-t, 2000-et és XP-t értem) használókkal. Gyanítom, azt feltételezték, hogy a „mezei" felhasználók nem óhajtanak CD-t írni, inkább szakértőkre bízzák ezt. Később be kellett látniuk, hogy ez nem így van, ezért készítettek egy Nero BurnRights segédprogramot a probléma megoldására. Ezt a Nero nethelyéről lehet letölteni, jól el van dugva a lap aljára.

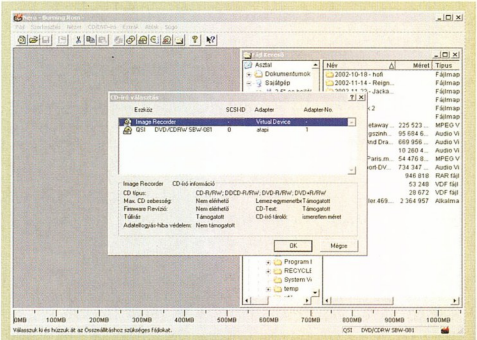

Aki nem rendszergazda, csak a Virtual Device-t látja

Rendszergazdai jogosultságokkal lehet telíteni, és a Vezérlőpulton válik elérhetővé. Három fő beállítási lehetősége van: az alapállapot, amikor csak a rendszergazdák

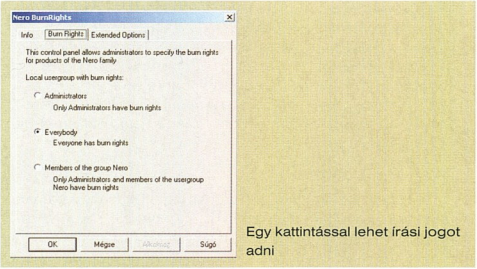

Egy kattintással lehet írási jogot adni

tudnak CD-t írni; amikor mindenki írhat CD-t; illetve amikor a rendszergazdák és a Nero csoport tagjai írhatnak. Van egy *Mindent vissza* nyomógombja is, ezt akkor kell alkalmazni, ha valami probléma adódik a jogosultságok körül, és vissza szeretnénk állítani az eredeti állapotot. A program megtalálható CD-mellékletünkön is, a \CIKKEK\AGORA\ könyvtárban.

Tisztelt PC Magazin!
Gyakorlott PC-felhasználó vagyok, mégis van két olyan problémám, amire nem találtam eddig megoldást. Elöljáróban annyit mondanék, hogy egy P100-as gépem van, amin Windows 95 OSR2 és egy karakteres Linux fut. Szeretnék egy erősebb konfigurációt venni, de anyagi okok miatt ez most nem lehetséges.
Első probléma: szeretném megvédeni és elrejteni saját file-jaimat családtagjaim elől. Erre a célra használom a Hide Folders nevű progit, amely Windows alatt tökéletesen végzi a feladatát, de mihelyst felteszek például egy Norton Commandert, és elindítom, a file-jaim láthatók és akár másolhatók is lesznek. Ha tudtok esetleg olyan szoftvert, amellyel ezt ki lehet küszöbölni, az nagyon jó lenne. Mivel nem kapcsolódom sem novelles, sem NT-s hálózathoz, így a policyt nem tudom alkalmazni.

Második probléma: nemrég vettem egy 24-szeres sebességű LG CD-írót. Eddig mindent tökéletesen megírt, még az én gyenge gépemen is. Egyetlen gondom vele, hogy minimum 8-szoros sebességgel ír. Ez normál CD-nél nem gond, viszont audio-CD-nél tudomásom szerint az egyszeres vagy kétszeres sebességű írás az ajánlott. Nekem ugyan ez nem számít, de van egy családtagom, aki szeretne ilyet másolni. Van esetleg olyan progi, amivel ezt a korlátot ki lehetne kerülni? (Volt egy adat-CD-m, amit sikerült CloneCD-vel 2-szeres sebességgel felírni, de amikor ugyanezt megpróbáltam egy audio-CD-vel, nem ment.) Köszönöm a türelmeteket, és remélem, sikerül valami megoldást találni.

Tisztelettel: Szijjártó Károly

A Windows 95 nem támogatja a felhasználók file-jainak védelmét, ezért valóban külső programot kell igénybe venni a feladat megoldásához. Az eddig használt Hide Folders azért nem jó, mert csak annyit csinál, hogy nem azon a helyen tárolja a file-okat, ahol mutatja, hanem egy rejtett könyvtárban. Ehelyett érdemes olyan programot keresni, ami titkosítással teszi elérhetetlenné a védendő file-okat. Számos ilyen kereskedelmi termék kapható, így én most külön nem ajánlom egyiket sem.

Az LG 24-szeres sebességű CD-írójának legkisebb sebessége az LG szerint is 8-szoros, ezért nem biztos, hogy Windows alatt sikerül kisebb sebességgel írni vele. Érdemes Linux alatt megpróbálni, lehet, hogy az ott futó programok felül tudják bírálni a CD-írót. Tapasztalatok szerint egyébként a ma kapható CD-játszó berendezések már nem annyira kényesek a gyorsan írt lemezekre, mint a régiek.

Magyar Windows XP Professionalt használok, valamint külső modemet. A modemet a Windows Súgó javasolta módon lehalkítottam, de utána is mindent hangosan csinál, mintha semmit sem csináltam volna! Pedig a modemem támogatja a lehalkítást. [...] Windows 9x alatt a modem jól működik.

Tisztelettel: MR. X.

Tapasztalatom szerint a modem hangerejét két helyen lehet módosítani. A *Vezérlőpult → Telefon* menüpontban a modem beállításai alatt, és a használt telefonos kapcsolat *Tulajdonságok* paneljén, a *Modem beállítása* nyomógomb megnyomása után kapott ablakban. Ha ez utóbbiban állítjuk a hangerőt, illetve kapcsoljuk ki a hangszórót, akkor

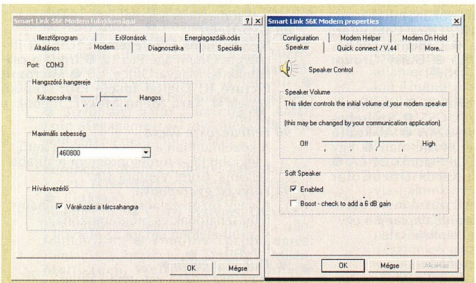

Több helyen is állítható a modem hangereje

(remélhetőleg) el fog hallgatni a modem. Harmadik lehetőségként előfordulhat, hogy a *Vezérlőpult*ban a modemnek egy külön beállítópanelje is fellelhető, ahol megint csak lehet állítani rajta.

Tisztelt Magyar PC Magazin!
Kis segítségre lenne szükségem, a problémám a következő: Egy subtitle editor program uninstallja után nem tudom megnézni a .txt file-okat (csak a nézőkével). Ez még nem is lenne baj, csak az e-mailben érkezett .txt csatolt file-okat sem tudom megnézni (ezt írja ki: nincs keresési útvonal)! Azt szeretném megtudni, hogyan lehet ezt az egészet az eredeti állapotba visszaállítani? (Rendszer-visszaállítás kilőve.)

Melyik programhoz kell hozzárendelni a .txt kiterjesztést? Válaszát előre is köszönöm!

Tisztelettel: Könyves Zoltán

Azt nem írta, milyen Windows alatt merült fel ez a probléma, ezért én az általam is használt XP-n elvégzendő műveletet ismertetem, de ez más Windowsokon is hasonlóképpen megy.

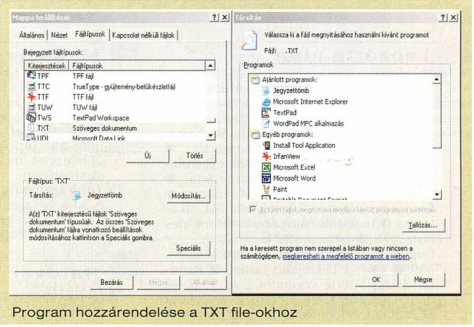

Program hozzárendelése a TXT file-okhoz

Nyissa meg a *Sajátgép*et, és a menüben válassza ki az *Eszközök → Mappa beállításai* menüpontot. Ott válassza ki a *Fájltípusok* fület. A *Bejegyzett fájltípusok:* listában keresse meg a TXT-t, és nyomja meg a *Módosít* gombot. A megnyíló újabb ablakban ki lehet választani a hozzárendelni kívánt programot, ami legyen a Jegyzettömb. A lista alatt van egy jelölőnégyzet „Az ilyen fájlok megnyitása mindig a kijelölt programmal történjen" felirattal, ezt kiválasztva véglegesítjük döntésünket. Már csak az OK gombokat kell megnyomni az ablakok bezárásához, és készen is van.

Tisztelt Szerkesztőség!
Alaplapcsere előtt állok, és ezzel kapcsolatban merült fel bennem egy (meglehet, balga) ötlet, de eddig nem találtam rá megnyugtató választ. Mostanában egyre több alaplapon van integrált RAID vezérlő. Lehet-e ezt úgy használni, mintha még két sima EIDE csatlakozó lenne az alaplapon. Tehát különböző méretű, egymástól független adatokat tartalmazó merevlemez működne-e egy ilyen vezérlővel, vagy erre csak egy PCI EIDE kártya alkalmas? [...]

Válaszukat előre is köszönöm.

Tisztelettel: Rózsa Tibor

U.i. Régi olvasójuk vagyok, és örülök, hogy a magazin az eddig megszokott formában és minőségben él tovább. Munkájukhoz további sok sikert kívánok.

Az integrált IDE RAID vezérlők általában egy ATA vezérlő RAID szolgáltatásokkal kibővített változatai, ezért minden további nélkül használhatók önálló merevlemezek meghajtására is. Szerintem azonban vétek lenne nem kihasználni a RAID 0 által nyerhető sebességtöbbletet.

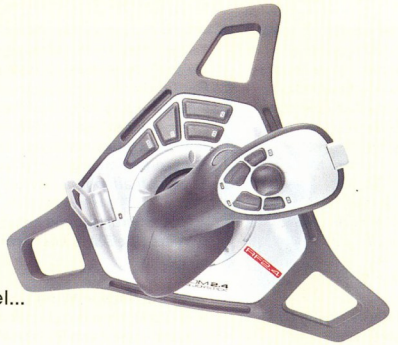

Harci torna
A tesztelő megküzd 44 játékvezérlővel... Vajon ki győz?
57

Periféria extravaganza
Ki e sorokat olvassa, ne várjon komoly elemzéseket, mérési eredményeket – csak dőljön hátra és mosolyogjon a számítástechnika mulatságos ketyeréin.
78

Lapzárta után

10 Hírek
Cebit 2003 ● **Hewlett-Packard:** középkategóriás lézerágyúk; projektor-bemutató; szuperkarcsú és biometrikus zsebszámítógépek ● **Cathay Media Systems:** GPRS Ethernet hálózatok számára ● **QDI:** legendás alaplapok a magyar piacon ● **Coolink:** hűvös távolságlartás ● **Conceptronic:** tévékártya FM rádióval ● **Freecom:** külső meghajtó minden alkalomra ● **Inobook Hungary:** Pentium 4-es noteszek ● **Stonesoft:** kiemelt magyar forgalmazók ● **Prohardver:** első szakmai nap ● **Oki:** a LEDújabb színes ● **Ramiris:** Benq 5000E szkenner... és 3310-es digitális kamera; 18,1 colos iiyama LCD ● **Prolink:** videomester az USB porton ● **Philips:** 20 colos TFT monitor

Lemezszemle

16 Kincsek karácsonyra
Ünnepi CD-inkhez érkeztünk, szám szerint mindjárt háromhoz!
17 A csillagok mögött
Nyitott forráskódú, mindössze 10 Mbyte-os galaxisszimulátor: Celestia.
18 Újévi meglepetés
Freeware-gyűjtemény: ClipTray, DeKnop, FreeRAM XP Pro, Image Browser Arctic, MetaBench, NetView, SequoiaView, X-Fusions Wallpaper.
21 Húsz év után
Egy kis nosztalgia... Milyen lehetőségek állnak az előtt, aki használni szeretné C64-esét?
22 Kötelező darabok!
A Honosító Műhely kínálatából: CPUFSB, Mister XP, n.player, Audacity, CDex.
24 Forró téli hangulat
Platoon ● Pontifex II ● Triptych
26 Programok aktív pihenéshez
FaxAmatic a9.47.01 ● Eatman 1.2 ● KP Typing Tutor 4.0 ● MKAlbum 2.4 ● Mosaic Creator 2.5 ● RasterVect 6.6 ● Active Registry Monitor 1.30 ● BIEW – Binary View 5.3.2 ● EXE Bundle 1.2 ● IBasic 1.99 ● 4FS – Four Frame System 1.1111 ● Font Creator Program 3.1.1 ● FontTwister 1.2 ● PDF2TXT 2.6
29 A multimédia jegyében
Bőséges év végi OS/2-es programtermés.
30 Webmin – forever
A programcsomag neve a web és az admin szavak összevonásából származik.
31 Gyorsuló Amigák
Sebességmérő programok és más érdekességek Amigához.

Magazin

32 HÉV helyett Európa expressz
Interjú Kovács Kálmán informatikai és hírközlési miniszterrel az informatikai társadalom építésének lehetőségeiről.
34 Tábla stílussal
Bill Gates digitális tintával szándékozik új fejezetet írni a személyi számítógépek történetében.
35 Több szálon futó történet
A 3,06 GHz-es Pentium 4 bemutatásával az Intel a PC-ken is elérhetővé tette a Hyper-Threading technológiát.

Hardver

38 Látóhatár
Nvidia: GeForce FaXni ● **Intel:** változékony órajelek ● **ALi:** Növekvő sebességhatár ● **AMD:** GHz-ek úton-útfélen ● **AMD:** tervgazdálkodás ● **Intel:** sufnituning processzorok ● **Gigabyte:** dupla öröm a Gigabyte-tól ● **IBM:** az új erő ● **IBM:** térbeli áramkörök ● **IBM:** poros technológia ● **NEC:** asztalra vele! ● **PCI-SIG:** az x-edik PCI ● **Boston College:** egy tucat DVD ● **Cray:** tovább a kitaposott úton
42 Hírek
Shuttle Spacewalker: variációk Via chipkészletre ● **Sweex:** USB Pen Drive és asztali LCD ● **Számalk Kereskedőház:** APC-disztribúció ● **Epson:** belépő tintasugaras nyomtatóstúdióval; csúcsfelbontású síkágyas lapszkenner; falfelület nem marad kihasználatlanul ● **ASRock:** új alaplapok ● **Canon:** dokumentumkezelés titkosítással ● **HP, Libra Computer:** a nyomtató próbája ● **Canon:** kívül-belül igényes képolvasó ● **Daisy Group:** PhotoClip szines kijelzővel
46 Gyorsteszt
Olcsó 648-as: Abit SR7-8X ● **Intelligensen vetít ő:** Sony VPL-CS5 ● **Szélsebes lemezes:** Asus CRW-5224A ● **Alakváltó MP3-discman:** HDC Music-man ● **Egy legenda kezdete?:** QDI PlatiniX 2E-6A ● **Sokszínű irodista:** Xerox DocuColor 2240
50 Az erő második foka
A Chaintech 7NJS Zenith alaplapján egy kecsegtető képességű lapkakészlet, az Nvidia nForce2.
52 24 bit, 96 kHz – olcsóbban
Jó minőséget nyújtó digitalizáló hangkártya – olcsón: Hoontech DSP24 Value.
54 A jövő varázsa
Mit tud egy valóban professzionális videokártya? Sun XVR-1000.
57 Harci torna
A tesztelő megküzd 44 játékvezérlővel... Vajon ki győz?
65 Többet kevesebbért
Videokártatesztünk második részében a középkategóriás 3D-gyorsítókat vesszük szemügyre. Szám szerint 15-öt.
72 Sült korongok DVD módra
Ma ők állnak az optikai meghajtók rangsorában a csúcson: 8 DVD-újraíró tesztje.
78 Periféria extravaganza
Ki e sorokat olvassa, ne várjon komoly elemzéseket, mérési eredményeket – csak dőljön hátra és mosolyogjon a számítástechnika mulatságos ketyeréin.
80 Melyiket szeressem?
Milyen gépet érdemes építeni ma, ha a pénz nem számít, de nem is akarunk ésszerűtlenül költekezni?

Szoftver

84 Látóhatár
Microsoft: eseménydús várakozás ● **Microsoft:** tervek, iratok, játszmák ● **Netlabs:** Outlook rokon ● **Microsoft:** jegyzetfüzet helyett ● **Radeon2.ru:** BIOS-piszkálás ● **Novell:** nyugodtabb csoportmunka ● **Sun Microsystems:** teljes támadás XML-fronton ● **Microsoft:** gyors reagálás ● **SkyOS:** kékülő égbolt
86 Hírek
IBM: e-üzlet igény szerint ● **SuSE Linux:** vállalati szerver a UnitedLinux alapjain ● **Panda Software:** újabb magyar disztributor
87 Egy programban több védelem
Nagyobb biztonságot nyújt az a víruskereső, amely több keresőmagot is használ.
88 Gyorsteszt
Ne gépeljünk feleslegesen!: Scansoft Recognita OmniPage Pro 12 ● **Iroda a családnak is:** MagyarOffice 1.0 ● **Microsoft Picture It! Digital Image Pro:** szépülő képek ● **Xara Menu Maker:** menük a webre
90 Felfedezőkre várva
A közelmúltban a boltok polcaira került a legjobb PC-s tördelőprogram legújabb verziója: Corel Ventura 10.
94 Folyvást gyarapodva
A nagy bizonytalanság ellenére néhány felhasználónak és programozónak sikerült életben tartani az elárvult BeOS-t.
96 Doboz a gépben
Ha nincs hozzá vas, replikáljunk szoftveres úton egy PC-t!
98 Dolgozzunk rendszerben!
Hogyan használhatjuk hatékonyan a Norton SystemWorks 2003-at?
101 Trójai programok
A trójai sokféle kártevő összefoglaló neve, és sokféleképpen lehet ellenük védekezni.

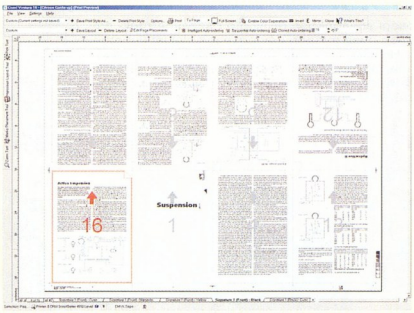

90

Felfedezőkre várva

A közelmúltban a boltok polcaira került a legjobb PC-s tördelőprogram legújabb verziója: Corel Ventura 10.

103 Forgatókönyvvázlat
A számítógép sokkal több, mint egyszerű szövegszerkesztő... Még videózásra is lehet használni.

105 Animációkészítés
A Flash rajzolási lehetőségei után az animációkészítés alapjait járjuk körbe.

107 Rhest Lee
A bemutatásra kerülő három tippet igazából csak az köti össze, hogy mindegyikük látványos.

Linux

109 Látóhatár
Oracle, Red Hat: egyszerűbb, gyorsabb felügyelet ● **Lawrence Livermore National Lab, Linux NetworX:** összedrótozott teljesítmény ● **Lindows.com, StepUp Computing:** tessék választani! ● **CodeWeavers:** púp a hátunkra ● **GNU Hurd:** jó munkához idő kell

110 Folt hátán folt
A leggyakoribb kérdések egyike manapság: hogyan lehet Java programokat futtatni Linux alatt?

Kommunikáció

112 Látóhatár
Hollywood: golyóember a vásznon ● **Lucent Technologies:** internet 145 GHz-en ● **Bertelsmann AG:** veszteség nem kell ● **Netrádiók:** kiút ● **Microsoft:** kizárás ● **Universal Music Group:** online zene-Kánaán ● **Mozilla.org, MozillaZine-.org:** hibahatár ● **KaZaA, RIAA:** fejsze a kemény fába... ● **Roxio:** jó bolt? ● **Samba:** nem veszélyes bug – egyelőre ● **Microsoft:** újabb Nagy Testvér ● **Microsoft:** karácsonyi X-roham? ● **RealNetworks, NGSS:** a történet ismétlődik ● **Kereskedelmi szektor:** túlcsordulás ellen ● **Biztonsági háló:** álarcosbál ● **AMD, Epic Megagames:** 64 bit játékra ● **Fele sem igaz:** a net jobbik feléről

115 Hírek
Euronet, Kőbánya-Újhegyi Lakásszövetkezet, TvNetwork: netelérés közvetlenül ● **Linksys:** USB-s nyomtatószerver; Ethernet-híd ● **Cisco Systems, DÉMÁSZ:** Magyarország legnagyobb IP-alapú telefonhálózata ● **Timothy Technologies:** miniatűr webszerver ● **DrayTek, Milan, Multi-Tech, Welltech:** IP-telefónia ● **IBM, National Geographic:** fotóarchívum a világhálón ● **Sun Microsystems:** Sun ONE alkalmazásszerver ● **Symantec:** hajtóvadászat; információvédelem központilag

119 Bulizó emberek honlapja
Az internetről újra és újra kiderül, hogy lehetőségek kifogyhatatlan tárháza: www.partypeople.hu.

120 Pengeélen
Nosztalgiajárat: régi játékok gyűjteményei a neten.

121 Gyorsteszt
A telefonközpont-kiszolgáló: Voxtron S-Butler ● **Biztonsági csomag magánfelhasználóknak:** Norton Internet Security 2003 ● **Hálózati pulzusmérő:** ipPulse 1.51

122 A távirányító
GPS és SMS – e két szolgáltatás kombinációjával számos új lehetőséghez jutunk.

123 Házi tévé adó-vevők
Hogyan kapcsolhatunk több tévéhez egy videolejátszót falfúrás és kábelezés nélkül? Mini adó-vevő készülékkel.

124 Éteri kommunikáció USB-n keresztül
A 802.11b szabványú eszközökkel vezeték nélkül is összekapcsolhatjuk gépeinket. 6 eszközt próbáltunk ki.

Mobil

128 Látóhatár
Trium: felemás multimédia ● **MobileWise:** villanyszőnyeg ● **MultiMedia Card Association, Hitachi:** kártyacsata ● **Siemens:** minta után ● **IBM, Sharp:** közös erővel ● **i-Com Systems:** fura szerzet ● **New York:** pénzes csengőszó ● **Nokia, Matsushita Electric Industrial:** kütyücsökkentés ● **bSquare:** formabontás ● **Fossil:** PalmOS vekkerben

130 Hírek
Nokia: mobiltelefon teljes billentyűzettel; évindító mobilpaletta; kamera a fülben; figyel a telefon

131 Gyorsteszt
Elkékülni, Palm!: Palm Bluetooth SD adapter ● **Hüvelyknyi adapter:** Billionton ThumbLAN ● **Halló, készülék!:** LG-510W mobiltelefon ● **Topmodell:** Clevo 5620D 3 GHz

133 Kéziszerszámok
Nevezhetjük őket többféleképpen: tenyérgépek, PDA-k, digitális asszisztensek. Tesztünkben 6 típust vizsgáltunk meg.

137 Nem luxuscikk
A noteszgép sok esetben nélkülözhetetlen munkaeszköz is. Tesztünk 6 résztvevőjének árát is ehhez szabták.

Szakma

142 Látóhatár
Microsoft: MS-DOS – élt 21 évet ● **MP3:** stabil első hely – egyelőre ● **Sony:** kameraman ● **OSTA:** egy szabvány mind fölött... ● **AOpen:** hibridgép ● **Toshiba:** motoros laptopok

143 Hírek
LG, Albacomp: európai javítóbázis ● **NJSZT:** Neumann János centenáriumi év ● **HP Magyarország:** munkaállomások az OITI-nek; környezetvédelmi program ● **HP, Microsoft:** több tízmillió forintos támogatás 65 középiskolának ● **Axelero Internet:** új fedél alatt

146 Derűlátás a sivatagban
Az őszi Comdex kiállítóinak száma az előző évi felét sem érte el. Újdonságok a kiállításról.

148 Változások és kilátások
Borislav Jankovic, a Computer Associates közép- és kelet-európai country managere nyilatkozott magazinunknak.

Korongok és kötetek

150 DVD-ajánló
Amerikás életérzés a világvégén: Üvegtigris ● **Vállfát vegyenek!:** Sose halunk meg! ● **Nyugaton a helyzet fokozódik...:** A tanú ● **Az őshazától Pannóniáig:** Ének a csodaszarvasról ● **Akitől James Bond is tanulhat...:** Csupasz pisztoly-trilógia ● **Galaktikus love story:** Star Wars II – A klónok támadása ● **Hegyen, völgyön, jégen...:** Jégkorszak ● **Egy mindent felderítő mosoly:** Amélie csodálatos élete ● **Senki sem maradhat tiszta?!:** Traffic ● **Még sötétebb zsaruk:** MIIB – Sötét zsaruk 2.

154 A Korongok Ura
Látta már a Gyűrűk ura kétlemezes DVD-változatát? Nézze meg nyugodtan a négylemezest is: nem lesz időpazarlás!

156 A mitológiák korában
Az Age of Mythology méltó folytatása az Age of-sorozat eddigi részeinek.

157 Banderas nyomdokain
Jó fiúnak lenni unalmas! A Hitman 2: Silent Assassin című játékban bérgyilkosként élhetünk.

158 CD-ajánló
A fizika szépségei: Repeta sorozat – Fizika 8. ● **Amikor még nem volt messze Európa:** Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában ● **A valós fenyegetés:** Military sorozat – Terrorizmus

159 Könyvek
Pere László: Linux felhasználói ismeretek I. ● **Marcel Gagné:** Linux rendszerfelügyelet ● **Büki András:** Unix/Linux héjprogramozás

Szerkesztőségi rovatok

3 Agóra
8 Index
160 Impresszum
160 Hirdetőink
162 Előzetes

CÉG- ÉS TERMÉKINDEX

Az indexben megtalálható a szerkesztőségi anyagokban fellelhető összes termék- és cégnév. A terjedelem és az áttekinthetőség miatt minden név egyetlen alakját (lehetőség szerint a legteljesebbet) használjuk. Ha egy cikk egy termékcsaládé és az abba tartozó konkrét termék nevét is tartalmazza, mindkettőt feltüntetjük. Például nagyon gyakran utalnak az egyes cikkek a Windowsra, de ha a szerző a Windows 3.0-ról vagy 3.1-ről ír, akkor az indexből ezek is visszakereshetők.

4FS – Four Frame System 1.1111 28
7Byte Computers 20
AACPlus 142
Abit Siluro GF4 Ti4200 OTES 64 MB 65–71
Abit Siluro GF4 Ti4200 80–81
Abit SR7-8X 46
Abiwood 1.0 95
Acer 34, 38
Acer TravelMate C102TI 96
Acomp 137–140
Act Labs 57–64
Active Registry Monitor 1.30 27
Adobe PhotoShop Elements 45
Adobe Premiere 15,63–71
Age of Mythology 156
Ahead Nero Express 137–140
Aix 116
Albacomp 143
Albatron GeForce4 Ti 4200 Turbo Medusa 65–71
ALi 129
Alienware 146
AllFusion 148
AlphaSonic 44,118
Alps 80–81
Amazon.com 62
AMD 38,39,114
Amiga 31
Animation Shop 3 107–108
AOpen 142
AOpen DVRW-2412PRO 72–79
APC 42
APC PowerStruXure Authorised Provider 42
Apple Hungary IMC 12
Apple iBook 12
Aquanox 65–71
Arcamon Adatházis 158
ArcSoft PhotoStudio 45
Asbis 12,124–126
Asguard 65–71
ASRock 42
Asus 47
Asus CRW-5224A 47
Asus L2000D 137–140
Asus MyPal A600 133–136
Asus P4S8X 46
Asus P4T533-C 81–82
Asus T9400 137–140
Asus V8420 TD 128 MB 65–71
AsusDVD 2000 137–140
Ati Mobility Radeon 7500 42
Ati Radeon 84,94
Ati Radeon 8500LE 65–71
Ati Radeon 9000 Pro (RV250) 65–71,81–82
Ati Radeon 9700 114
Audacity 1.1.1 Beta 26,114
AudioGalaxy 142
AutoCAD 80–81
AvSynth 26
AVP 87
Axelero Internet 144
Axim X5 Pocket PC 42
Azona CS-9950 80–81
Azona HT 4100 80–81
B's Clip 72–79
B's DVD 72–79
B's Recorder Gold 5 72–79
Back Orifice 101–102
Ballistics 65–71
BaSys 72–79,131
Be Inc. 94
Be Interface Kit C++ 94
Be-Va Chip 48,80–82
BeFar 94
Bendes 18
Benq 38
Benq 2108VR 72–79
Benq 3310 13
Benq 52W 5000E 13
BeOS 16
BeOS 5.04 94
BePDF 95
Bertelsmann 112–113
Bertelsmann DirectGroup 146
BeShare 94
BeSimo 95
BiEW – Binary View 5.3.2 27
Billionton ThumbLAN 131
BIX 115
BloodshedSoftware 26
Bluefish Computers 80–82
Bochs 1.4.1 136,96–97
BrightStor 148
BSA 57–64,88
BSD Unix 114
bsquare 128
Buzzsoft 46
C++ 96
C-Box2 30–51
C/C++ 16
Canon 29,45
Canon Image 43
Canon IR 105 64
Canon LiDE 50 45
Case 72–79
Case Hungary 78–79
Cathay Media Systems 12
CDex 1.50 Beta 8 23
CDRecord 16
Celist 2003 12
Celestia 17
Chaintech 7NIS Zenith 50–51
Chaintech GF4 Ti4600 22
CHS 12,65–71
CinePlayer DVD 72–79
Cisco 115
Civilization 95
CL-amp 95
CleverPath 148
Clevo 5620D 137–140
Clevo D270S 137–140
Clevo D610SU 137–140
Clevo D620s 137–140
ClipTray 1.12 18
Cub 3D GeForce4 Ti 4200 128 MB TV 65–71
Cobra Computer 131–132
CodeWeavers 109
Coding Technologies 142
Color Plus 16
Comdex Fall 2002 129,146–147
Commie Inside 21
Commodore 1 21
Commodore 64 21
Compaq 147
Compaq Evo N1015v 137–140
Compaq iPaq MP1200 10
Compaq iPaq MP3800 129
Compaq iPaq PC H3800 133–136
Computer Associates 148
Conceptronic 13
Connectiva 86
ConsultNet 117
Cooler Master ATC-201-SX1 81–82
Coolink 15
Corel 85
Corel Ventura 10 90–92
CPUFSB 2.2.9 22
Cray 40
Creative Audigy 2 12
Creative Inspire 5.1 5700 81–82
Creative Sound Blaster Audigy Player 81–82
CrossOver 109
CrossOver Office 1.3.1 109
CRW-5224A 14
Cyberlink PowerDVD 45
CygWin 16
Czidrus Számítástechnikai 15,63–71
Day of the Tentacle 96
DB2-Express 86
DeNoop 4.1 16
Dell 147
Dell Axim X5 PDA centre 10
Delta Elektronik 43
Demo Studio 80–82
Deutsche InterVideo 11
Dev-C++ 16
Developer Studio 85
Digital Reality 24
Digitalbechnika 88
DirectX 9 38
DocuNote 109
Doom 3 114
Dosbox 95
DrayTek 16
DTK 12,42,65–71
E-Color 3Deep 46
e-Server eSeries 116
E-tech TWL-U11 Wireless USB Dongle 124–126
Easy Burning 16
Easy CD Creator 113
Eatman 1.2 26
eCombination 1.1 29
Edimax EW-7115U 87
Wireless LAN USB Adapter 124–126
eFestival 2002 14
Elbatex – Hun 49
EMI 82
EMI Hungary 86
Enermax EG365PVE 81–82
Ensemble Studios 156
Epic Megagames 44
Epson EMP-52 12
Epson Intelilidge 42
Epson Perfection 1200 Photo 42
Epson Stylus C42plus 42
eFrost 148
Eurloza 26,114
Euronet 115
Evolution 12
EXE Bundle 1.2 26
Expert Computer 50–51,65–71
F-Post 87
F-Secure 87
F-Secure Framework 87
Fan IT 57–64
FaxAmatic a9.47.01 26
FBC 34
FlatStack 117
Font Creator Program 3.1.1 28
FontTwister 1.2 28
Fossil 129
Freecom 14
Freecom FX-10 72–79
Freecom Portable II DVD+RW/+R 44
FreeRAM XP Pro 1.22 18
Fujitsu 34
Fujitsu MHR2020AT 137–140
Fujitsu Stylistic ST4000 34
Gainward GeForce4 65–71
PowerPack! Ultra/650 TV 116,121,124–126
GamesNet 57–64
Games Showcase CD 65–71
Gartner 34
Gartner Dataquest 147
Gateway 146
GeForce FX 18
Genius MaxFighter Digital F-31D 57–64
Genius MaxFighter F-16 57–64
Genius MaxFighter F-22X 57–64
Genius MaxFighter F-23 USB 57–64
Genius MaxFighter F-33D 57–64
Genius MaxFire G-09D 57–64
Genius Newsketch 1212 HRIII 80–81
Genius Wireless G-12 Twin 57–64
Gericom Webxos 137–140
Gigabyte GA-8INXP 39
Gigabyte Radeon 9000 Pro 64 MB 65–71
Gigabyte Radeon 9700 Pro 94
Globe 42
GNU Hurd 109
GoBack 98–100
Gobe Productive 95
Gravis Destroyer 57–64
Gravis Destroyer PC GamePad 57–64
Gravis Destroyer Tilt GamePad 57–64
Gravis Eliminator AfterShock 57–64
Gravis Eliminator GamePad Pro 57–64
Gravis GamePad Pro 57–64
Gravis PC GamePad 57–64
Gravis Xterminator Digital GamePad 57–64
Haegemonia 95
Halloween VII 84
Handspring Treo 90 133–136
Harris Interactive 35
Hc Computer 80–82
HDC Music-man 47–48
Helios 94
Herta 49,57–71,80–82
HistoRy 16,22
Hoontech DSP24 Value 52–53
HP 10,34,44,146,147
HP Compaq Tablet PC TC1000 34
HP Digital Projector sb21 10
HP Digital Projector sb31 10
HP iPaq Pocket PC h5450 47
HP Itanium-2 86
HP Laserjet 10,29
HP Magyarország 133–140,143–144,148
HP Scanjet 3530C szkenner 80–81
HP TC1000 147
HP-UX 116
HRP Hungary 124–126
Hungarian Innovative Technologies Fund 117
Hurd 1.0 109
HybridDivX 95
i-Com Systems NotePhone 129
IBasic 1.99 27
IBM 29,39,86,110,116,129
IBM eServer p650 56
IBM IC25N015ATDA04-0 137–140
IBM TransNote 34
IBM VisiVoice 9.1 137–140
IBM WebSphere 116
IBM zSeries 86
ICH AC'97 94
id Software 114
Iiyama 12
iiyama S4637UTBK 13
Image Browser Arctic 4.51 19
Image Show 94
iMovie 2 12
Informania Digitalmedia 158
Ingram Micro Magyarország 148
Inno3D Tornado
GeForce4 Ti 4200 128 MB VIVO 65–71
Inobook Hungary 14
Instant CD/DVD 72–79
Intel 35,38,40
Intel E7205 Granite Bay 39
Intel Hyper Threading 38
Intel ProWireless 2011B LAN USB Device 124–126
Internet Explorer 16,109
intentones AG 12
InterVideo WinDVD 121
iPaq Pocket PC h1910 10
iPaq Pocket PC h5450 10
iPhoto 12
iPulse 1.51 121
iSeries 86
iTunes 3 12
Jasmine/Advantage 148
Java 85–86,110,129–130
Java Application Kit for Enterprise 116
Java Virtualis Cep 85
Java WSDP 116
Jetway GeForce4 Ti 4200 64 MB 65–71
Jinsung 78–79
Jostech Apollo Devil Monster II
Radeon 8500LE 65–71
Juventus Team 44,124–126
KABcam 2.2 26
Kai's Power Tools 3 107
Kaspersky Anti-Virus 87
KaZaA 112
Kelly-Tech 12,15,65–71,124–126
Kensall 148
Key3Media Group 146
Kingston 81–82
Kislapu 159
KP Typing Tutor 4.0 26
KTI KW-311 Rev.B Wireless USB Adapter 124–126
Kürt 117
Lawrence Livermore National Lab 149
LBeakout2 95
Leadtek WinFast A250 LE TD MyVivo
Radeon 8500LE 65–71
LG 131–132
LG DRD8160B 80–81
LG Electronics 72–79,143
LG GCE-8480B 80–81
LG GMA-4020B 72–79
LG-510W 131–132
LGeneral 95
Libra Computer 44
Lindows.com 109
Linksys PPS1UW 118
Linksys WET-11 Ethernet bridge 35
Linux 16,35,84,86,109–110,
114,129,159
Linux NetworX 109
Liquid Audio 113
Liquid Audio Player 72–79
Lite-on LSD-081 YAMU2 Slimtype DVD 137–140
Logitech Cordless Desktop Optical 81–82
Logitech Force 3D 57–64
Logitech Freedom 2.4 57–64
Logitech IO Pen 78–79
Logitech Momo Force 57–64
Logitech Momo Racing 57–64
Logitech WingMan Action Pad 57–64
Logitech WingMan Attack 2 57–64
Logitech WingMan Cordless Gamepad 57–64
Logitech WingMan Extreme Digital 3D 57–64
Logitech WingMan Formula Force GP 57–64
Logitech WingMan Precision 57–64
Logitech WingMan Rumblepad 57–64
Lookout/2 29,84
Lord Computer 80–82
Lotus 86
Lotus Notes 109
Lucent Technologies 35
Macromedia Flash MX 104–105
Magicomp 80–82
MagyarOffice 1.0 88–89
MAJC-5200 54–56
Manhattan 118
Matrix '68 131,133–136
Matrox 94
Matrox G550 65–71
Matrox Millennium G550 DH 32 MB DDR 65–71
Matrox Parhelia 12
Matsushita 34,128–129
Matúr 32–33,144
MediaStream NeoDVD 3.0 72–79
Mercury 12
Mercury GPRS Firewall-Router 12
MetaBench 0.91 Beta 18
Microsoft 34,84–85,113–114,129,
142–143,146,156
Microsoft Exchange 2000 85
Microsoft Natural Multimedia
Optical Value Pack 80–81
Microsoft Office 34,109
Microsoft OneNote 46
Microsoft Picture It! Digital Image Pro 89
Microsoft Pocket PC 2002 133–136
Microsoft SideWinder Freestyle Pro 57–64
Microsoft SideWinder 94
Plug and Play Game Pad 57–64
Microsoft SideWinder Precision Wheel 57–64
Microsoft Visual Studio 94
Microsoft Xbox 42
Midland Dolby Digital 12
Mikland 80–82
MIL-3580 116
Milan Technologies 116
Mingw 16
Minor 148
Mister XP 1.1 80–82
Mistral Computerworld 128
Mitsubishi 148
MK Trading 13
MKAlbum 2.3 26
MonsterSID Audio 12
Mortal Kombat 12
Mosaic Creator 2.5 26
Motion Computing 34
Motorola 68V23128 133–136
Motorola Dragonball Super VZ 133–136
Moving Picture Experts Group 142
Mozilla 94,114
MozillaZine 114
MS-DOS 142
MSI 845PE Max2 34
MSI GM4X440-T 65–71
MSI GM4X440-VTD8X 65–71
MSI G4Ti4200-VTP 128 MB 65–71
MSI Games Collection CD 65–71
Multi-Tech 116
Multimedia.hu 47–48,123
MultiPhoto/Video 1.0 142
Multiráció 88–89
MusicMatch 72–79
MyCDBells 113
n.player 1.0.0.1 22
Napalm 14,72–79
Napster 112,113
National Geographic Society 116
National Semiconductor 147
Nature Materials 40
NEC 13,34
NEC PowerMate eco 40
Nero Burning Rom 5 72–79
Nero Express 47
Nero Vision Express 137–140
NetAtlas 84
Netpenguin 94
NetNuc 153
NetView 2.73 20
NetWare 43
Networked Interactive Content Access 116
Neumann János Számítógép-tudományi Társaság 143
Next Generation Security Software 114
Nokia 129,130
Nokia 6800 130
Nokia 7250 130
Nokia 7650 129
Nokia 8910i 130
Nokia HS-1C 130
Nokia PC Suite 130
Norton Antivirus 46,48
Norton Internet Security 2003 121
Notebook Centrum 132,137–140
Notebook.hu 137–140
Novell GroupWise 6.5 84
Nvidia 114
Nvidia GeForce4 MX440 65–71
Nvidia GeForce4 MX440-8X 65–71
Nvidia GeForce2 Ti 4200 65–71,80–81
Nvidia nForce2 50–51
Nvidia NV30 38
OASIS 85
Object Converter 1.44 26
Office 11 146
Office 2003 85
Ogg Vorbis 95
OKI C5101 14
Omega e-Solutions inobook Slim 14
OmniPage SE OCR 45
Open Source Software 84
OpenBeOS 94
OpenOffice.org 85,94
Opera 114,129
Optical Storage Technology Association 142
Oracle 109,129
Oracle 9i RAC 109
Orion 87
Országos Idegészeti Tudományos Intézet 144
OSTA MultiPlay 142
Outlook 84
Pac-man 112
Paint Shop Pro 7 107–109
PAK 124–126
Palit Daytona GeForce4 Ti 4200 64 MB 65–71
Palm 84,113
PalmOS 129,133–136
Panda Software 86
PCI Special Interest Group 40
PCI-X 1066 40
PCI-X 533 40
PDF2TXT 2.6 28
Pentium 4 35
Philips DVDRW-228 72–79
PhotoClip 44
Photoshop 109
PK-Soy 14
Pinnacle Studio 72–79
Pioneer DVR-105 81–82
Pioneer DVR-405 72–79
Pixel 57–64
PixelView GeForce4 Ti 4200 128 MB Vivo 65–71
Platoon 24
PnMail 84
Pontiles 8 20
Portacom 137–140
Portocom Freestyle 137–140
Power Handfield 128
Power4+ 39
PowerDVD 65–71,137–140
Powered Smart Display 146
PowerMagic Radeon 8500LE 128 MB 65–71
Private Media Group 113
Probanfer 12
Project Gotham Racing 42
Proline Music & Light
pSeries 86
Pulsar Hungary 65–71
QDI KuDoz 7X 6-A 15
QDI PlatiniX 2E-6A 48,80–81
QDI PlatinuM 8/331 6-A 88–89
QOOS 142
QSI DVD-ROM SDR-083 137–140
QSI DVD/CDRW SBW-081 VNXC5 137–140
Qtopia 129
Quake 85
Quantum 21
QuickDry 42
Quicken 109
Qwerty 57–64
RadRalt 1.0 84
Radeon 9700 Pro 38
Rainbow Six: Rogue Spear –Black Thorn 65–71
Rambus 81–82
Ramiris 12–13,57–79,137–140
RasterVex 6.6 27
RCE 57–64,72–79
RealNetworks 114
RealOne Player 114
Recognita Információs Központ 88
Recoune Technologies 118
Red Hat 109
Resident Evil 112
Retrospect Express 72–79
RIAA 113
Roxio 113
Roxio Easy CD Creator 14,72–79
Rufous Computer 80–82
Safeway 44
Safeway 117502 Wireless USB Adapter 124–126
Saitek Cyborg 3D Force 57–64
Saitek Cyborg 3D Rumble Stick 57–64
Saitek P2500 Rumble Force 57–64
Saitek P750 Digital Gamepad 57–64
Saitek P880 Dual Analog Pad 57–64
Saitek R220 Digital Sports Wheel 57–64
Saitek R440 Force Feedback Wheel 57–64
Saitek ST30 Rumble Stick 57–64
Samba 30,114
Samsung 44,80–81
Samsung SP8004H 80–81
Samsung Sync.Master 757MB 80–81
SAP 34
ScanGear CS 45
Scansoft Recognita OmniPage Pro 12 88
SCO Group 86
Scuba 95
Scribbler OneNote 85
Seattle Computer 142
SequoiaView 1.2 20
SetUp Computing 109
Sharman Networks 12
Sharp 129
Sharp Zaurus 129
Shuttle 44
Shuttle AV49N 44
Shuttle MK33N 44
Shuttle Spacewalker MV43N 44
Siemens CL55 128
Siemens SL55 128
Silcon 42
SilverFast SE 6 42
SiS 42
SiS 648 46
Skytools VR 2002 95
Smart Personal Objects Technology 146
SMC 266JW EZ Connect Wireless USB 124–126
SMC EZCard 81–82
Snake 131–132
SoftMenu III 46
Solaris 114,116
Soltek SL75-FRV 12
Sonic MyDVD 3.5 72–79
Sony 21,142
Sony Clié PEG-NR70V 133–136
Sony Clié T625C 133–136
Sony DRU-120A 72–79
Sony G420 81–82
Sony Taiwan 142
Sony VPL-CS5 46
Sound Blaster 16 96
Sound Blaster Audigy 52–53
Sound Blaster Live! 5.1 80–81
Sound Blaster PCI128 84
Sowah 133–140
Spectral Band Replication 142
Star Commander 21
StarOffice 6.0 85
StepEasy II 48
StepUp Computing 109
StoneBeat 14
StoneGate 114
Stonesoft 14
Street Fighter 112
Sun 85,110
Sun Linux 116
Sun Microsystems 54–56,116
Sun ONE Application Framework 2.0 116
Sun ONE Application Server 7 116
Sun ONE Application Server Standard Edition 116
Sun ONE Studio for Java, Enterprise Edition 4.1 116
Super Mario Brothers 112
SuSE 86
SuSE Linux AG 86
SuSE Linux Enterprise Server 8 86
Sweex 12,14,86
Sweex 44
Sweex CAT5E 44
Sylvase 129
Symantec 118,121
Symantec Client Security 118
Symantec Magyarország 118
Symbian 128
Synergon Informatika 115
System in Module Engineering of Taiwan 142
Szerviz-Trade 80–82
Sze-Pan 148
Sváb 42,88
T-Systems 148
Tatung 34
Taylor Nelson Sofres Hungary 32–33
Teac 81–82
Teac CD-224E V9.9A 137–140
Teac DW-224E 137–140
TechDyne 122
Technische Universiteit Eindhoven 20
Technotrade 133–136
Terra-V 144
The Daisy Group 44
Thermaltake Volcano 9 CoolMod 78–79
Thrustmaster FFB GT Racing 57–64
Thrustmaster Fox2Pro Shock 57–64
Thrustmaster Modena 360 57–64
Thrustmaster Modena 360 Pro 57–64
Timedby Technologies 117
Toast for Mac 14
Toshiba 34,44,142
Toshiba DVD-ROM SC-C2502 V1711 137–140
Toshiba DVD-ROM SD-C26 137–140
Toshiba e310 133–136
Toshiba MK2018GAP 137–140
Toshiba Portégé 3505 Tablet PC 34
Toshiba SD-R5002 72–79
Transmeta Crusoe 40
Transmeta Crusoe TM5600 109
Transport Tycoon 95
Travelstar 80GN 70 39
Trident 94
Trigtech 24
Triam M320 128
True Drive Emulation 14
Trust 1620W Wireless Televiewer 123
Trust Wireless Audio/Video Transmitter 100V 123
Turbolinux 115
TvNetwork 115
Ulead VideoStudio 14,65–79
Uniceiver 148
Uniisoftware 148
UnitedLinux 86
Universal Music Group 113
Unix 86,114,159
Unreal Tournament 2003 114
UPC 78–79
Uticasoft 19
Vegas Video 86
Veritas RecordNow DX 72–79
Via 44
VICE 1.1 21
Video Lan Client 95
ViewSonic 34
VirtualDub 16
Vision Computer 80–82
Vivotron S-Buffer 121
WAP 1.2.1 130
Webcam 16
Web Tools 98–100
Webmin 30
WebSphere Portal Server Express 86
WebSphere-Express 86
Wellbech Computer LAN Phone 101 116
Wernitbech 78–79
Western Digital WD800JB 81–82
Win Computer 65–71
Windows XP Tablet PC Edition 34
WinDVD 2000 2.1 46
WinDVD 3.1 72–79
WinDVD 4.0 72–79
WINE 109
Wing Commander 112
WinMorph 3.01 16
WinRC2Be 94
WorldCom 147
Wrist PDA 129
X-Fusions Wallpaper 0.1 20
Xara Menu Maker 89
Xbox Live! 113
Xcalc 94
Xelo GeForce4 Ti 4200 128 MB 65–71
Xerox DocuColor 2240 48–49
Xerox Magyarország 48–49
XPBURN 16
XVR-1000 54–56
YourWare Solutions 34

LEHENGERLŐ

Ragyogó, kiváló minőségű színek olyan árakon, melyekkel búcsút mondhat a fekete-fehér nyomtatásnak.

Mert másképp is lehet.

Élvezze a Xerox kiváló teljesítményét elérhető áron! A Phaser 8200 és a Phaser 6200 hálózati nyomtatók egyaránt lehengerlő színeket állítanak elő. A 8200-as színes nyomtatási sebessége 16 lap/perc akár 1200 dpi felbontás mellett is. Az első oldal elkészítési sebességének terén is verhetetlen: ehhez mindössze 9 másodpercre van szüksége. A szilárdtintás technológia egyedülállóan könnyű használatot biztosít. A hulladékmentes működtetéshez egyszerűen csak

helyezze be a szilárdtinta rudakat. A Phaser 6200 lézernyomtató akár 2400 dpi felbontásig nagyszerű képminőséget nyújt, percenként 16 színes lap nyomtatása mellett. Ez a modell is számos olyan tulajdonsággal rendelkezik, amely a használatot és karbantartást egyaránt megkönnyíti. Szakadjon el a megszokottól! Fedezze fel Ön is a költségkímélő színes nyomtatás lehetőségét! Hívja a +36 (1) 239 3254 számot, vagy látogasson el honlapunkra a www.xerox.com/officeprinting/fab

FOLDER TRADE Kft.

THE DOCUMENT COMPANY
XEROX.

© 2002 XEROX CORPORATION. Minden jog fenntartva. A Xerox®, The Document Company®, a Phaser® és a There's a new way to look at things® a XEROX CORPORATION védjegyei.
Peter Fabergé által készített cári húsvéti tojások – Spring Flowers (Tavaszi virágok), Chanticleer (Kakas), Coronation (Koronázás). The Forbes Collection, New York © Minden jog fenntartva.

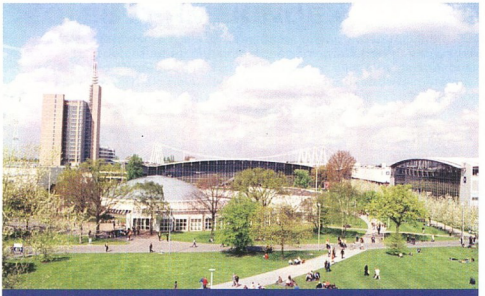

A Cebit 2003-ban ismét tavasszal, március 12-től 19-ig kerül megrendezésre a hannoveri Deutsche Messe vásárvárosban. A szervezők ezúttal 59 országból több mint 7100 kiállítót várnak a világ legnagyobb szakvásárára

Hewlett-Packard

Középkategóriás lézerágyúk

A HP a LaserJet 4200 és 4300 modellel bővítette fekete-fehér lézernyomtatóinak sorát.

Az új nyomtatók a – többcélú változatban továbbra is forgalomban maradó – HP LaserJet 4100 sorozatot váltják fel, amelynek szolgáltatásait elsősorban a munkacsoportok elvárásaihoz igazodó fejlesztésekkel egészítik ki. Ez egyrészt megnövelt nyomtatási sebességükben nyilvánul meg – a LaserJet 4300 percenként 43 oldal előállítására képes.

Sokrétűbbé vált a papírkezelésük, az új gépek olyan opciókkal rendelhetők, mint többek között az 1500 lapos adagoló vagy az ebben a kategóriában egyedülálló tűzőgépes lerakó.

A HP LaserJet 4200 és 4300 nyomtatók 12, illetve 18 ezer oldal kinyomtatásához elegendő festékkazettát használnak, amelynek köszönhetően a laponkénti nyomatköltség is kedvező szinten tartható.

A két új nyomtatómodell ára alapkiépítésben áfa nélkül 299 ezer, illetve 399 ezer Ft.

LaserJet 4300: a munkacsoportok tűzőgépes lerakót is rendelhetnek hozzá

Szuperkarcsú és biometrikus zsebszámítógépek

A HP két új gépet jelentett be iPaq Pocket PC-családjában is. Az eddigi legkarcsúbb és nagyon szemrevaló formatervezésű, színes TFT kijelzős h1910 típus 64 Mbyte RAM-ot és SD memóriakártyahelyet, valamint 200 MHz-es Intel X-Scale PXA250 processzort tartalmazó kéziszámítógép a Windows Pocket PC 2002 operációs rendszert használja. Mindössze 299 dolláros áron került forgalomba – hála az agresszív debütáns, a 48 Mbyteos Dell Axim X5 PDA centre megegyező árazásának. Egyetlen szépséghibája, hogy csak az Egyesült Államokban kapható.

iPaq Pocket PC h1910: az amerikain kívül valószínűleg más piacokon is hódítana

A professzionális felhasználóknak szánt, szolgáltatásgazdag iPaq Pocket PC h5450 iroda a zsebben. Vezeték nélküli LAN és Bluetooth csatlakozása mellett elsőként beépített biometrikus azonosításra alkalmas ujjlenyomat-olvasóval is felvértezték.

A 64 Mbyte RAM-ot és további 20 Mbyte flash memóriát tartalmazó gép szintén a Windows Pocket PC 2002-es verzióját futtatja, Intel X-Scale PXA250 processzora 400 MHz-es, egyesült államokbeli ára pedig 699 dollár.

ipaq Pocket PC h5450: ujjlenyomata alapján azonosítja felhasználóját

- HP Magyarország ügyfélszolgálat ☎ 382-1111
- www.hp.hu
- www.hpshop.hu

Projektor-bemutató

A HP egyszerre öt új digitális kivetítőt hozott forgalomba. A HP Digital Projector xb31 és sb21 modellek a pehelysúlyú kategóriát képviselik, legalábbis 1,5, illetve 1 kg-os tömegükkel.

Fényerejük ugyanis igazi nagyágyúkhoz méltó, 1500, illetve 1000 lumen.

Mindkét termék a Texas Instrument digitális fényfeldolgozási technológiájára épül, és 1800:1 kontrasztarányt nyújt a mélyfekete tónusok és a gazdag színárnyalatok megjelenítéséhez.

A PAL, az NTSC és a SECAM jelformátumot egyaránt támogatják, osztott csatlakozókábeleik pedig Észak-Amerika, Európa, Ázsia Csendes-óceáni régiója és Latin-Amerika minden elterjedt szabványával kompatibilisek.

A kivetítő összes szolgáltatásának kezelésére képes, egyszerűen használható vezeték nélküli távvezérlő tartozik hozzájuk, amely lézeres mutatóeszközt is tartalmaz. Az xb31 ára áfa nélkül 999 ezer Ft, az sb21-esé 739 ezer Ft.

A HP emellett három új Compaq iPaq kivetítővel (MP1200, MP3800 és MP4800) is megjelent a piacon, amelyek megfizethető áron ötvözik a hordozhatóságot és a kimagasló teljesítményt. A Compaq iPaq MP3800 a HP legnagyobb teljesítményű, vezetői felhasználásra szánt mobil kivetítője, az 1,6 kg tömegű XGA felbontású eszköz fényereje 1300 lumen. Az MP1200 modell nettó 579 ezer, az MP3800 919 ezer Ft-ba kerül.

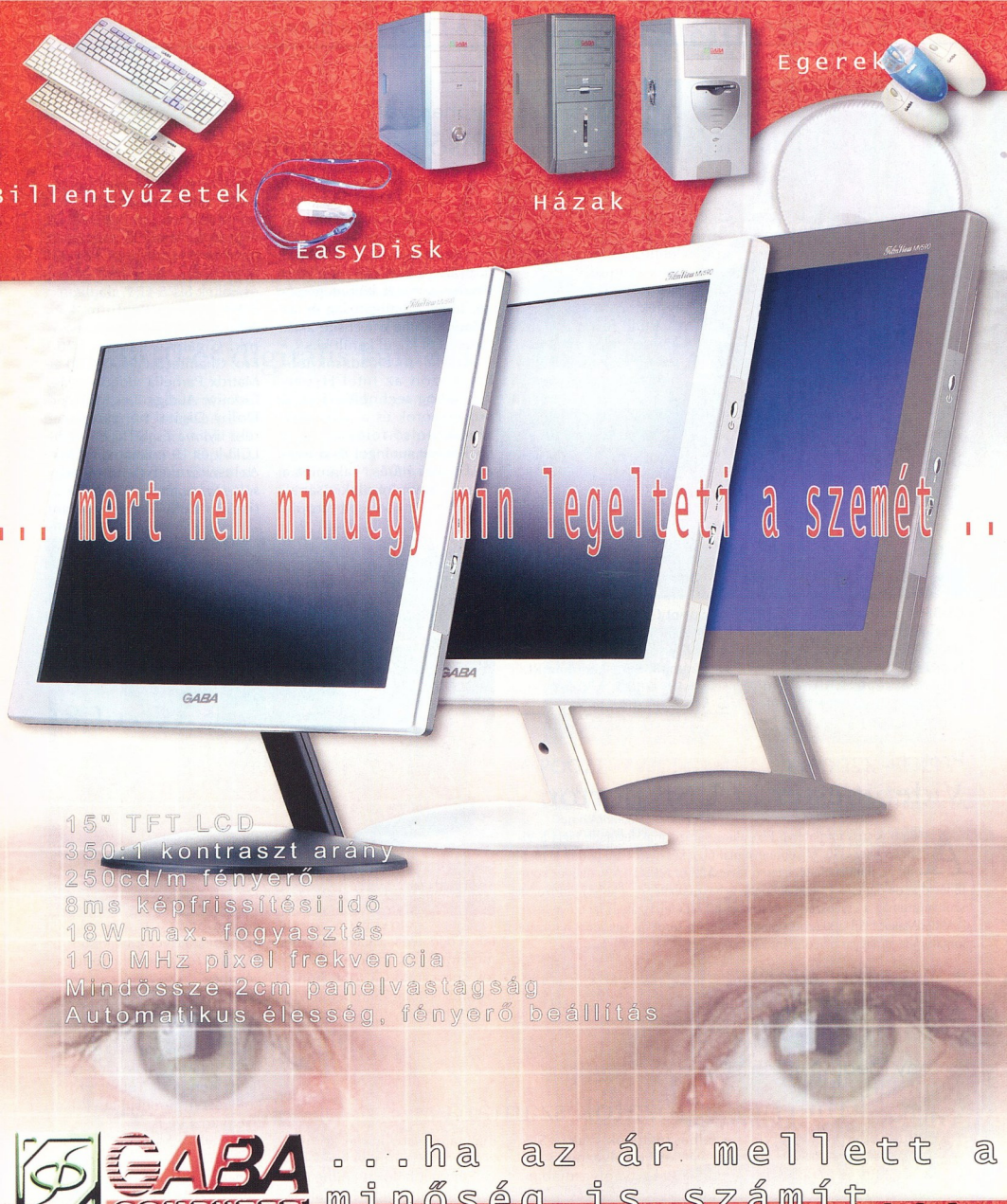

GABA COMPUTER

...ha az ár mellett a minőség is számít...

Bp. 1097 Nagyvásártelep
Tel.: 215-1109
Fax.: 215-8770
www.gabatech.hu
info@gabatech.hu

3 éve GARANCIA

TCO 99 ECOLOGY ENERGY EMISSIONS ERGONOMICS

Köszönjük, hogy 2002-ben is a minőséget választotta

Philips

20 colos TFT monitor

A Philips új, 200P3M típusú monitora bemeneti lehetőségek széles skáláját kínálja: a hagyományos VGA mellett DVI-I (analóg és digitális), S-Video és CVBS is található rajta.

A monitor 20,1 colos látóterű és 1600x1200 UXGA felbontású.

Fényessége 250 cd/m², kontrasztaránya 300:1. Széles a rálátási szöge: 160 fokos függőlegesen és horizontálisan is.

Kép a képben (PIP) megjelenítési lehetőséggel és még számos multimédia funkcióval felszerelték.

A PIP révén a PC és a videó képe egyszerre jeleníthető meg a monitoron.

200P3M: a nagy képátlóhoz méltó műszaki tartalommal

A 200P3M magassága és dőlésszöge, 48 wattos hangszórói, beépített AC adaptere is a felhasználó kényelmét szolgálja.

- Sprint Computer Kft. ☎ 237-5020
- www.sprint.hu
- Számalk Kereskedőház Rt. ☎ 481-2800
- www.disztributor.hu

Prolink

Videomester az USB porton

A Prolink friss formatervű PixelView sorozatának legújabb tagja a VideoMaker USB. Miként neve utal rá, a készülék USB porton keresztül csatlakoztatható sztereó tévétuner és MPEG-1/-2 enkóder kombinációja, de digitális videomagnónak is használható, és a hozzá tartozó bő szoftvercsomag a videoszerkesztést vagy a DVD-lejátszást is lehetővé teszi. A VideoMaker USB 2002. december végén – e sorokkal egy időben – kerül forgalomba a magyar piacon, ára várhatóan áfa nélkül 39 ezer Ft lesz.

- Win Computer ☎ 353-4304
- www.win.hu
- www.prolink.com.tw

Prohardver

Első szakmai nap

A Prohardver online hardverlap – számos hazai számítástechnikai cég közreműködésével – megrendezte első szakmai napját. A kiállítással kísért előadás-sorozat különlegessége, hogy a hallgatóság és az előadók zöme a website aktív fórumozói közül került ki.

A délelőtti előadások többek között az Intel Hyper-Threading technológiáját, a processzorok és a mai rendszerek belső felépítését, a közkedvelt tuningot és a hozzá fűződő hűtés, valamint a házak otthoni átalakításának (modding) a kérdéseit tárgyalták. Ebéd után a CRT és LCD monitorok technológiái kerültek sorra, majd a több hónapos tapasztalat tükrében a Vodafone átalánydíjas GPRS alapú netszolgáltatásának elemzése, végül a piac általános felépítésének áttekintése következett. Mindezt meggyőző hardverarzenál tette kézzelfoghatóvá: MSI 845PE Max2 és Soltek SL75-FRV alaplapok; 2,53 GHz-es Pentium 4 és Athlon XP 2100+ processzorok; Gigabyte Radeon 9700 Pro, Chaintech GF4 Ti4600 és Matrox Parhelia videokártyák; Creative Audigy 2 és Midiland Dolby Digital hangrendszerek; Iiyama és DTK 17 colos LCD-k és 19 colos monitorok. Az eszközöket és az előadások egy részét a DTK, a Ramiris és a Kelly-Tech, valamint az Asbis, a Sved, a CHS és az EMJ biztosították a rendezvényhez.

A számos területet érintő előadásokat meggyőző hardverháttér támogatta

- http://prohardver.hu

Cathay Media Systems

GPRS Ethernet hálózatok számára

A budapesti székhelyű Cathay Media Systems a GPRS és az Ethernet hálózatok összekapcsolására alkalmas tűzfal-útválasztót jelentett be Mercury GPRS Firewall-Router néven. Az eszközzel az Ethernet hálózat GPRS-en keresztül csatlakoztatható az internetre. Közvetlenül a szolgáltatók GSM-GPRS hálózatára kapcsolódik, a felhasználónak csak a SIM kártyát kell elhelyeznie a berendezés kártyaolvasójában. A programozható tűzfal védi a rendszert a külső támadásoktól, és az esetleges nem kívánt kifelé irányuló adatforgalmat is képes blokkolni.

A Mercury egyetlen Ethernet csatolóval rendelkező berendezéstől a teljes hálózatig bármilyen rendszerben alkalmazható ipari, irodai környezetben. Gépjárművekbe építve Ethernet hálózat építhető ki vele, mobil multimédia alkalmazások, GPS-alapú navigáció, netelérés megosztása céljából.

A szabványos Ethernet hálózatok részére netelérést biztosít olyan esetekben is, amikor bérelt vonal és ADSL nem áll rendelkezésre.

Beállításai a hálózat tetszőleges pontjáról Telnet protokoll révén módosíthatók akár üzem közben is.

A Cathay Media a Mercury forgalmazását Magyarországon a bejelentéssel egy időben kezdte meg. A termék rendszerbe integrálását a felhasználó igényei alapján végzi, és mindhárom hazai mobilszolgáltató GPRS hálózatán használható.

- info@cathaymedia.com
- www.cathaymedia.com

Ramiris

Benq 5000E szkenner...

A Benq új, S2W 5000E típusú képolvasójának optikai felbontása 1200x2400 dpi, színes üzemmódban 48 bites színmélységgel, fekete-fehérben 16 bitessel dolgozik, és 4,5 másodperc alatt elkészül az előnézeti képpel.

A 2,1 kg tömegű, 412x258 x73 mm-es eszköz USB porton keresztül csatlakozik a számítógéphez, használata nagyon egyszerű.

...és 3310-es digitális kamera

A Benq 3310 digitális fényképezőgép 3,34 megapixeles CCD-jének legnagyobb felbontása 2048x1536 képpont, így a vele készített felvételek jó minőségű nyomtatóval akár A/3-as méretben is fényképminőségben nyomtathatók ki. Ennek ellenére elsősorban otthoni felhasználóknak tervezték, amit az optikai zoom hiánya, továbbá egyszerű kezelhetősége és árfekvése is jelez. 1,8 colos színes kijelzőjén a rögzített fényképek és a videofelvételek azonnal megtekinthetők.

Az eszköz írja-olvassa a CompactFlash memóriakártyákat is – 16 Mbyte-os kártyára 30 másodperces videofelvétel készíthető vele. Az USB illesztésű 3310-es bölcsője egyben az akkumulátor töltéséről is gondoskodik. Jelentős hozzáadott értéket képvisel az Ulead DVD Picture Show programja, amely szintén helyet kapott a csomagban.

18,1 colos iiyama LCD

Az iiyama új, AS4637UTBK típusú 18,1 colos LCD kijelzőjének NEC paneljét koromfekete káva keretezi.

A kijelzőt minden extrával felszerelték, amit csak kívánhatunk magunknak. Beépített, négycsatlakozós USB hubja révén billentyűzet, egér, digitális kamera stb. gond nélkül csatlakoztatható hozzá.

Emellett két DVI, egy kompozit video- és egy S-Video bemenet található rajta, így a jelforrások egész sorát támogatja.

- Ramiris Rubin Rt.
  ☎ 412-4300
- www.ramiris.hu
- www.benq.com
- www.iiyama.com

Conceptronic

Tévékártya FM rádióval

A Conceptronic újdonsága az FM rádiót is tartalmazó tévékártya. Csatornakeresője automatikus, és összesen 125 csatorna adása fogható vele. Az S-Video és kompozit videojeleket egyaránt támogatja.

Videofelvételkor másodpercenként 30 kép rögzíthető vele, 768x576 képpontos felbontással.

A kártya tartalmas csomagolásban – többek között audiokábellel, távirányítóval és FM antennával – 3 év garanciával kapható bruttó 15 ezer Ft-os áron.

- MK Trading ☎ 209-7566
- info@mkcomputers.hu
- www.mkcomputers.hu

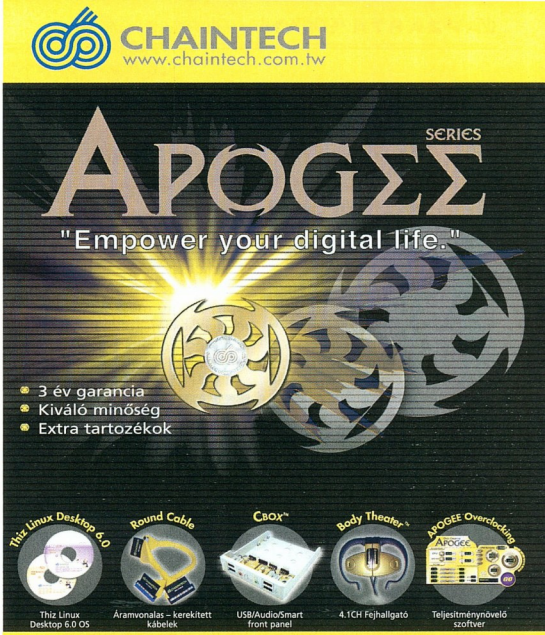

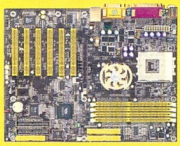

APOGEE -7VJL De Luxe

- VIA KT400, VT8235 chipset
- Support Socket 462 Duron/Athlon/AthlonXP CPUs
- Support DDR 400
- 4DDR DIMMs up to 4GB
- 1 AGP 8x, 6PCI slots
- Support ATA-133 and USB 2.0
- CMedia 8738 6 channel
- VIA VT8103 10/100Mbps Ethernet

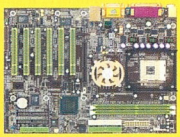

APOGEE -9EJL1

- Intel 845E, ICH4 chipset
- Support Socket 478 Intel P4 CPU
- Support DDR 333
- 2DDR DIMMs up to 2GB
- 1 AGP 4x, 6PCI slots
- Support USB 2.0
- CMedia 8738
- RealTek RTL 8100B 10/100Mbps Ethernet

50 gyártó
600 terméke
RAKTÁRRÓL!

Számítástechnikai Nagykereskedés
EXPERT Computer Kft.
H-1134 Budapest, Lehel u. 8.
Tel.: 450-2430, 350-3357
Fax: 450-2439
www.expert.hu

Stonesoft

Kiemelt magyar forgalmazók

A Stonesoft StoneGate és StoneBeat információbiztonsági alkalmazásaihoz a magyarországi kiemelt forgalmazók – a HIS Software Magyarország és a PiK-Sys – az értékesítésen túl értéknövelő szolgáltatásként implementálást, karbantartást, termékkövetést nyújtanak, továbbá oktatással segítik a felhasználókat a termékek megismerésében és használatában.

A StoneGate skálázható, magas szintű biztonságot és nagy teljesítményt nyújtó tűzfal és VPN megoldás. Olyan központosított rendszert kínál, amellyel a vállalati információbiztonság minden elemét felügyelni lehet, beleértve a tűzfalat, a felhasználói jogosultságokat, a hálózati elemeket és a biztonsági politikát.

A StoneBeat a tűzfalak közötti terheléselosztás megteremtésével biztosítja a magas rendelkezésre állást olyan tűzfalak és tartalomvédelmi megoldások esetében is, amelyek önállóan nem képesek erre.

A finn Stonesoft a vállalati szintű információbiztonsági piac egyik vezető fejlesztője. Világszerte több mint 8 ezer ügyfele van, közöttük nemzetközi pénzintézetek, vezető telekommunikációs társaságok és egyéb szolgáltatók (többek közt a Paribas, a Merrill Lynch, a Bell Atlantic, a Deutsche Telekom, a Lufthansa, a Financial Times és a Nokia). A társaság nemzetközi székhelye Helsinkiben van, de működtet központot az Egyesült Államokban, az ázsiai régióban (Szingapúr), az Egyesült Királyságban és Németországban is.

- www.stonesoft.com
- www.piksys.hu
- www.his.hu

Oki

A LEDújabb színes

Az Oki C5100 típusjelű új színes LED-nyomtatója megjelent a magyar piacon.

Az árát tekintve a SOHO kategóriába sorolható színes lapnyomtató műszaki paramétereivel és megbízhatóságával a professzionális osztályt idézi. Nyomtatási sebessége 12 színes, illetve 20 fekete-fehér lap/perc, felbontása 600x1200 dpi, az első nyomattal üzemmód függvényében 14, illetve 9 másodperc alatt készül el. Memóriája 32 Mbyte, amely 320 Mbyte-ig bővíthető. Kizárólag windowsos környezetben használható. Papíradagolója 300 /880 A/4-es lap befogadására képes 60 és 203 g/m² vastagság között. Párhuzamos és USB portja, illetve hálózati kártyája (10/100 TX Ethernet) is van.

C5100: profi szolgáltatások otthonra és kisirodákba

Duplex egység választható hozzá. Papírtovábbító egységének élettartama 60 ezer oldal, a beégetőegységé 45 ezer, a tonerkazettáé 5 ezer, a fényhengeré pedig 22 ezer oldal (folyamatos nyomtatásnál). Maximális terhelhetősége 50 ezer színes oldal havonta.

- OKI Systems (Magyarország) Kft. ☎ 327-4070
- www.okihu.hu
- Sved Rt. ☎ 469-8000
- www.sved.hu

Inobook Hungary

Pentium 4-es noteszek

Az Inobook Hungary Kft. megkezdte a francia Omega e-Solutions inobook Slim és Elegance noteszgépeinek magyarországi forgalmazását. A 2,5 kg tömegű, 25 mm vastag gépek igény szerint 1,7–2,6 GHz-es Pentium 4 Mobile processzorral, SiS M650 +962+302LV lapkakészlettel, 128–512 Mbyte DDR RAM-mal, TFT Ecran XGA (1024x768 képpont) LCD-vel, Nvidia GeForce2 Go videokártyával, kombinált DVD-olvasó/CD-újraíró meghajtóval, 10–40 Mbyte-os merevlemezzel, USB 2.0-s csatlakozóval, tévékimenettel, IEEE-1394-es csatolóval, PC Card Type2-es kártyahellyel és 56k-s faxmodemmel felszerelve rendelhetők. Alumíniumburkolatuk az extrém körülmények közötti használatot is lehetővé teszi.

A gépek franciás eleganciája robusztus belsőt fed

A francia gyártó maximum 3 év garanciát vállal termékeire, ami csere noteszgépet is tartalmaz. Az e sorok közzétételének idején zajló magyarországi karácsonyi akció keretében az Inobook Slim 500-as modell áfa nélkül 312 ezer Ft bevezető áron kapható.

- Inobook Magyarország Kft. ☎ 235-0106
- info@inobook.hu
- www.inobook.com

Freecom

Külső meghajtó minden alkalomra

A Freecom legújabb külső DVD+RW/+R meghajtója, a Freecom Portable II DVD+RW/+R segítségével DVD és CD lemezek írhatók, DVD-ROM és CD-ROM lemezek olvashatók, valamint lejátszhatók a DVD-videók. A 2,4-szeres sebességű író egy szabványos 4,7 Gbyte méretű DVD-t körülbelül 25 perc alatt ír meg. A CD-ket 12-szeres sebességgel írja, újraírási sebessége 10-szeres. A meghajtó a DVD-ket 8-szoros sebességgel, a CD-ket pedig 32-szeres sebességgel olvassa. A külső DVD+RW/+R meghajtó a nagy sebességű USB 2.0 és a FireWire/i.Link porthoz egyaránt csatlakoztatható, a készlet mindkét kábelt tartalmazza az eszköz mellett. A Portable II DVD+RW/+R PC-hez és Machez egyaránt csatlakoztatható, az energiát pedig a hozzá adott adapteren keresztül kapja.

A Freecom a Portable II DVD+RW/+R meghajtóval gazdag szoftvercsomagot szállít, amelyben megtalálható a Roxio Easy CD Creator 5 és a Toast for Mac legfrissebb verziója lemezek írásához, a Cyberlink PowerDVD DVD-lejátszó szoftvere és a Ulead Video Studio 5 videoszerkesztő program (PC-s változat). A már említett kábeleken és adapteren túl a doboz tartalmaz még egy DVD+RW (4,7 Gbyte) és egy CD-R lemezt (700 Mbyte), valamint CD-marker tollat és többnyelvű útmutatót CD-n. A Freecom Portable II DVD+RW/+R ajánlott végfelhasználói ára 559 euró.

- Napfény Kft. ☎ 204-7333
- info@multimedia.hu
- www.multimedia.hu

QDI

Legendás alaplapok a magyar piacon

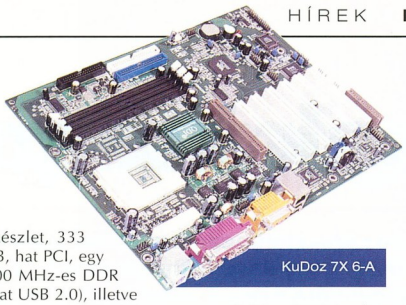

KuDoz 7X 6-A

A Cédrus Számítástechnikai Kft. megkezdte a Legend QDI (Quality-Design-Innovation) alaplapok magyarországi forgalmazását.

A világ első öt gyártója között jegyzett kínai vállalat lapjai – árukat tekintve – az alsó és középkategóriás termékek közé sorolhatók, ugyanakkor gazdag programcsomagot kap hozzájuk a felhasználó.

Az úgynevezett Easy Features szoftverek segítségével nagyobb teljesítményre sarkallható a számítógép (Speed Easy), növelhető a rendszer megbízhatósága (Step Easy, Recovery Easy), lerövidíthető a bootolási idő (Boot Easy), és cserélgethetők a Windows indulása alatt megjelenő képek (Logo Easy).

A QDI legújabb termékei, az AMD processzorokat befogadó KuDoz 7X 6-A (Via KT-400 lapkakészlet, 333 MHz-es FSB, hat PCI, egy AGP 8x, 400 MHz-es DDR memória, hat USB 2.0), illetve az Intel CPU-it támogató PlatiniX 8/333 6-A (845GE lapkakészlet, 533 MHz-es FSB, hat PCI, egy AGP 4x – Intel Extreme Graphics vezérlő, 333 MHz-es DDR memória, hat USB 2.0) emellett háromlépcsős processzorvédelmet is kaptak. Először hangjelzés figyelmezteti a felhasználót a magas hőmérsékletre, majd az órajel csökkentése következik, végül a rendszer automatikusan leáll.

Mindkét alaplap AC'97-es 5.1-es integrált hangvezérlővel és 3 év garanciával kerül forgalomba.

- Cédrus Számítástechnikai Kft. ☎ 433-4147
- cedrus@cedruskft.hu
- www.cedruskft.hu
- www.qdieurope.com
- PlatiniX 2E-6A gyorsteszt – PC Magazin 2003/1/48

Coolink

Hűvös távolságtartás

A rosszul kiképzett számítógépházaknál gyakori probléma, hogy a második-harmadik rendszerhűtő szellőzőnyílásainak rácsozata (inkább lyukazata) sok kis légörvényt kelt a mögé szerelt ventilátor légáramlatából, ami növeli a PC zaját. Ez egyszerűen orvosolható, csupán pici kis rést kell hagyni a ház fala és a ventilátor között – a légáramlat jelentős része azonban ezen a résen el is szökik. A Coolink átlátszó akrilból készített keretével azonban ez is kiküszöbölhető, mivel az a kellő távolságtartást a légáramlat teljes átvezetésével valósítja meg. A bonyolultnak aligha nevezhető termék a szükséges csavarokkal együtt is kevesebb mint bruttó 400 Ft-ba kerül.

- Kelly-Tech ☎ 350-1246
- sales@kellytech.hu
- www.kellytech.hu
- www.coolink.hu

5 6

Vegyen ötöt, vigyen hatot!

Office XP akció Open Business- vásárlóknak!
2002. december 27-éig minden öt megvásárolt magyar Microsoft Office XP Open licenc után egy hatodikat ajándékba kap!

Office XP Enterprise
Hungarian OLP NL (021-04732)...99 900 Ft

Office XP Pro Enterprise
Hungarian OLP NL (269-04855)119 900 Ft

Microsoft akció!
Érdemes rá odafigyelni, most 25%-ot takaríthat meg!

Exchange Server 2000
English OLP NL 156230-25.....134 900 Ft

Exchange Server English
Lic/SA Pack OLP NL 234346-25....202 900 Ft

Az idei tél >>>
legjobb döntése!

HPQ EVO N800v
Pentium IV 1.7 GHz, 30GB, 256MB,
DVD, 14" TFT XGA, 56k LAN, Windows XP Pro..... 369 900 Ft

Most még olcsóbban!
Compaq iPAQ Pocket PC H3950
400 MHz, 32 MB ROM, 64 MB RAM,
CIR/SD..... Compaq iPAQ Pocket PC H3950 134 900 Ft

Áraink tájékoztató jellegűek, a 25%-os áfát nem tartalmazzák.

Üzleteink:
1139 Bp., Petneházy utca 47-51., tel.:(1) 237-5020, fax: (1) 237-5021
8000 Székesfehérvár, Petőfi utca 1., tel.: (22) 502-880
6722 Szeged, Bartók tér 13., tel.: (62) 552-233

Ne feledje, a Sprint nemcsak termékeket, hanem honlapokat is szállít.
Bővebben: a www.creativision.hu honlapon olvashat.

SPRINT SZOFTVER és HARDVER
Szám IT a technika

Kincsek karácsonyra

Ünnepi CD-inkhez érkeztünk, szám szerint mindjárt háromhoz! A harmadik korongra a népszerű Honosító Műhely szinte teljes anyaga rákerült – nem csak az újdonságok, mint máskor.

PC Magazin

Sajnos a CD-re nem minden magyarított program fért fel, ezért igyekeztünk a legnépszerűbb alkalmazásokat kiválogatni a kínálatból. A Honosító Műhely szokásos helyén,

Rebirth – rufuS győztes raytrace-elt grafikája a FLaG 2002 Partyról

a második korongunkon felszabadult helyre a szokottnál kicsivel több játék és a scene alkotások régóta lemaradt gyűjteménye került.

eFesitval 2002

2002. november 24-én a kongresszusi központban adták át az eFestival 2002 online és offline multimédia-verseny győzteseinek járó plakettet és díjakat. Az ünnepségen a négy kategória nyerteseinek nevét tartalmazó borítékokat Ungár Anikó varázsolta elő bűvészkalapjából és -dobozaiból:

A magyar kulturális örökség digitális megőrzése:
II. Egyszervolt.hu (www.egyszervolt.hu)
III. Magyarország nemzeti parkjai II.
III. Játékvilág Magyarországon

eLearning:
I. ManóMagyarország
II. Oxymulator 2.0
III. A bábok világa

Mindennapjaink informatikája:
I. Szabó Zoltán fotográfus egyéni honlapja (www.fotografus.com)
II. kertpont.hu (www.kertpont.hu)
III. Gamer oldalak (www.gamerteam.hu)

eCommerce:
II. G'Roby Online Shop (www.groby.hu)
III. Office Depot (www.officedepot.hu)

A győztesek és a többi döntőbe jutott alkotás – a Color Plus Kft. munkatársai által elkészített – flas-hes bemutatója böngészhető CD-nken.

➪ www.efestival.hu

WinMorph 3.01

Hogyan lehet a bolhából elefántot csinálni? A WinMorphfal! E freeware programnak meg kell adni a kezdő- és végképet, kijelölni a fix pontok listáját – és mehet is a morfózis. Az elkészült mű videofile-ba kerül. A program maga AVI-ba tud menteni, de van Adobe Premiere, Vegas Video és Wax pluginje is, ezáltal ezekből a video-szerkesztőkből közvetlenül is használható. A Wax szintén ingyenes program, a WinMorph szerzőjétől.

Dev-C++

Sokan hiányolták a windowsos fejlesztési anyagokat CD-inkről mostanában. Apró gyöngyszem a BloodshedSoftware ingyenes C/C++ fejlesztői keretrendszere, a Dev-C++. A korongunkra került változatába a szintén ingyenes Mingw compilert integrálták, de ez kicserélhető más hasonlóra, például a CygWinre.

➪ www.bloodshed.net

Bochs, a PC-emulátor

Szoftver rovatunkban részletesen írunk a Bochs 1.4.1-es stabil verziójáról. CD-nkre felkerült legfrissebb, 2.0-s fejlesztői változata is. Várhatóan ebből hamarosan végleges lesz, addig is érdemes ismerkedni vele.

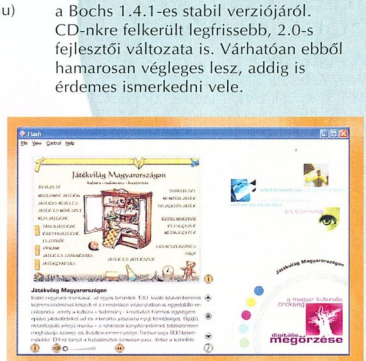

Részlet a Játékvilág Magyarországon bemutatójából

CD-írók Windowsra

A Windowsokon futó összes CD-író program üzleti szoftver. Vagy mégsem? CD-nkre két egyszerű freeware író is felkerült – jól jöhetnek, ha nincs kéznél másik.

Az XPBURN a Windows XP beépített CD-író motorjához ad egyszerű kezelőfelületet. Sajnos nem bővebb a tudása, mint a motoré, de legalább

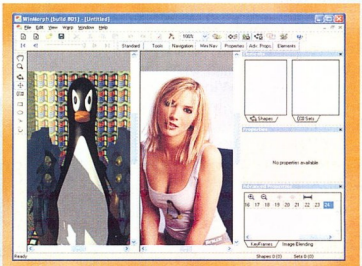

WinMorph: alakul a pingvin...

egyszerűen megtalálható a *Start* menüben, nem kell vadászni rá az Intézőben.

Az Easy Burning sem sokkal bonyolultabb, igaz minden Windows 9x alatt működik, ugyanis a Linux alól átültetett, folyamatosan fejlesztett CDRecord íróművet használja. A CD-re szánt file-okat össze kell gyűjtenünk egy mappába, majd ennek a mappának a helyét megadni a programnak. Először ISO image file-t készít, majd ezt kiírja a CD-re. Emellett tudja törölni az újraírható CD-ket, és támogatja a burn-proof módot. Az újabb CD-író típusokhoz igazított verziókat vagy motort a www.dpaehl.de címen, illetve a CDRecord webhelyén kereshetjük.

Aktuális

Decemberi számunk megjelenése óta verziót ugrott a VirtualDub és az AviSynth videoszerkesztő, így mindkettőt újból itt üdvözölhetjük – mint ahogy az Internet Explorer menetrend szerint megérkező biztonsági javításait is. A BeOS helyzetéről szóló cikkünk mellé pedig felkerültek a legfontosabb BeOS-es újdonságok is.

A csillagok mögött

Nem mai kezdeményezés a nyitott forráskódú Celestia program. E mindössze 10 Mbyte-os szimulátor nem a hétköznapi értelemben vett „megyek, lövök, és közben szépek a csillagok" jellegű játék, hanem valósághű galaxisszimulátor.

Erdős Márton (martinm@ipma.hu)

A Celestiában mérethelyesen és valóságbeli helyének megfelelően találjuk az összes bolygót, tanulmányozhatjuk a Naprendszert, akár mozgás közben is. Feltérképezhetjük a Naprendszert körülvevő galaxist az összes csillagképpel együtt. Teljesen szabadon mozoghatunk, és ezt a szabadságot – a program egyszerű kezelésének hála – ki is tudjuk használni.

A Betelgeuse – Douglas Adams kedvence „eredetiben"

A Celestia erőssége, hogy nem köt minket a Földhöz, szabadon járkálhatunk az egész csillagrendszerben, vagy akár azon túlra is kalandozhatunk. A nagyítás révén pillanatok alatt tehetünk meg az ember számára szinte felfoghatatlan távolságokat, akár az univerzum legkisebb zugába is betekintve. A Celestiában több mint 100 ezer csillag várja, hogy megcsodáljuk. A programban közel tökéletes keresőrendszer is működik, segítségével pillanatok alatt rátalálhatunk az általunk keresett objektumra. Igen, objektumra, azaz nemcsak bolygóra, csillagokra és a többi „űrkellékre", hanem akár utólagosan hozzáadott űrhajókra, űrállomásokra is.

Most repül a...

A program komolyságát és valósághűségét mutatja, hogy már többször is alkalmazták oktatási segédletként. Igazi ereje a modularitásában van: mindenki kreálhat benne saját fiktív csillagokat, de akár űrhajókat vagy űrbázisokat is. Persze az időközben felfedezett csillagok és bolygók is bekerülhetnek így a programba. Beilleszthetjük például Mike Brown és Chad Trujillo legutóbbi felfedezését, a Kuiper-öv egyik 1250 km átmérőjű objektumát, amit Quaoar névre kereszteltek. Ez a legnagyobb új objektum a Naprendszerben a Plutó felfedezése óta.

A Celestia népszerűségét mi sem mutatja jobban, mint a hozzá készített rengeteg apró kiegészítés. Ezek hol a valósághű részleteket gazdagítják, hol mesebeli, kitalált elemek, mint például a Csillagok háborújából vett csillagromboló. A grafikára nem lehet panasz, tökéletes – ha kell, még a pixel és vertex shadereket is képes kihasználni, de gyengébb gépeken is kiválóan fut.

Kisebb-nagyobb objektumok

CD-mellékletünkön könyvtárakba rendeztük a különböző kiegészítéseket, így könnyedén telepíthetjük a számunkra érdekeseket. Külön csoportba kerültek a valóságban is létező csillagászati elemek, valamint a fantázia szülte űrhajók, csillagok stb. Ezek mellett találunk egy textúrakönyvtárat, benne három különböző felbontásban a Föld és a Mars felszínét. Megfelelő teljesítményű gépen érdemes megnézni a legnagyobb, 8192x4096 képpontos textúrával borított Földet, gyönyörű látvány! CD-nken részletes telepítési útmutató is olvasható. Linuxos felhasználóknak valószínűleg örömet szerez, hogy megtalálják a program teljes forráskódját.

A Celestia alatt még mindig repül a Mir űrállomás

info

- www.shatters.net/celestia
- sourceforge.net/projects/celestia
- bruckner.homelinux.net /addons.html
- www.shatters.net/~t00fri /texfoundry.html

Újévi meglepetés

A netet járva mindig újabb és újabb freeware alkalmazásokba botlunk. Szerencsénkre a válogatást megkönnyítik a letöltésszámlálók és a felhasználók visszajelzései. Januári CD-nk freeware összeállítását is erre alapoztuk: összegyűjtöttük a legnépszerűbb programokat.

Herczeg József Tamás

E hónapban ismét a „lokális" segédprogramokra összpontosítottunk, de becsúszott néhány hálózatot igénylő alkalmazás is. És mindegyikről elmondható: lehet élni nélküle, de vele sokkal könnyebb. Íme, a kínálat!

ClipTray 1.12

A vágólapkezelő programok általában a vágólapra helyezett egyszerű és formázott RTF formátumú szövegeket, valamint képeket teszik később elérhetővé. A ClipTray meg tudja örökíteni a munkaasztalt, sőt emlékszik a vágólapra másolt file-okra, mappákra, hangokra is.

Ha jobb gombbal kattintunk a Tálcán elhelyezett ikonjára vagy az Asztalon elhelyezett klipzónára, visszatekinthetünk arra, hogy miket másoltunk a vágólapra. Minden elemnek van saját helyi menüje, ahol megnézhetjük az elem tulajdonságait:

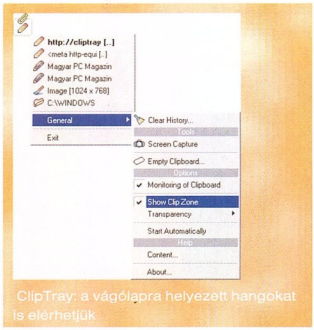

ClipTray: a vágólapra helyezett hangokat is elérhetjük

például kiderül, hogy félkövér betűstílussal szedett kivágás van épp a vágólapon, amit a [Ctrl V] billentyűparanccsal illeszthetünk be az aktuális dokumentumba. A kijelölt elemnek nevet adhatunk, törölhetjük.

Nagyon hiányzik az ilyen alkalmazásokból a video- és audiovágásokkal való munka lehetősége. Nos, a ClipTrayben az audio már megvalósult, és fejlesztői már dolgoznak a video megvalósításán, tehát érdemes figyelni a következő verzióit, mert egyedülálló dolognak lehetünk tanúi.

- Fejlesztő: Bendes: http://cliptray.levillage.org/

DeKnop 4.1

E Hollandiából származó alkalmazást kimondottan gombok tervezésére specializálta szerzője. A programmal egyszerű menüsorokat készíteni: az alap megtervezése után már csak a feliratokat kell beírnunk. A méretek beállítása után kiválaszthatjuk a színeket, és csúszkával szabályozhatjuk az átlátszóságot. A feliratokat árnyékolhatjuk, tetszőleges betűtípust választhatunk, a szöveget vízszintesen és függőlegesen pozicionálhatjuk. A feliraton és a gomb felületén egyaránt alkalmazhatunk színátmenetet, ami szintén többféle lehet, vagy már megtervezett anyagmintázatot tölthetünk be. Munkánk csiszolgatását teszi lehetővé a beállítások projektként történő mentése. A kész gombokat BMP, GIF, JPG és PNG formátumba exportálhatjuk. Az egérrel rámutatáskor átváltozó gombok létrehozására is gondolt a fejlesztő. A program nyújtotta lehetőségek jól áttekinthetők a fülekre tagolt kezelőfelületen.

Akinek elnyeri a tetszését és folyamatosan kívánja használni, küldjön képeslapot a szerzőjének, ugyanis a program cardware.

- Fejlesztő: Sam Francke: http://home.hccnet.nl/s.j.francke/deknop/deknop.htm

FreeRAM XP Pro 1.22

Szerzője bőségesen ellátta beállítási lehetőségekkel ezt a memória-felszabadító freebie-t, ezért nem véletlen a népszerűsége a Download.com szoftverkönyvtárban. Az engedélyezett tulajdonságok alapján automatikusan

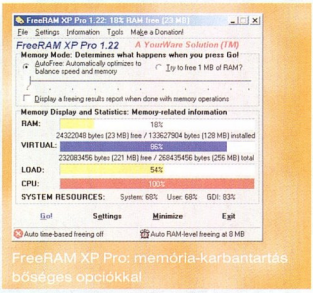

FreeRAM XP Pro: memória-karbantartás bőséges opciókkal

kitakarítja a RAM-ot – amit kihagy, ha a merevlemez eszeveszett munkába kezd, vagy a processzor leterheltsége meghalad egy bizonyos értéket. A fizikai és a virtuális memória, valamint a processzor kihasználtságát oszlopdiagrammal szemlélteti, vagy mindezt együtt grafikonon kísérhetjük figyelemmel. A Tálcán helyet foglaló ikonjának helyi menüjéből bizonyos

DeKnop: tervezzünk gombokat – gondolkodjunk projektben

mennyiségű (10%, 20%, 30%) memória szabaddá tételével is megpróbálkozhatunk. A beállításokat file-okba menthetjük, a kernelről és a lemezcache-ről is információkat tartalmazó jelentést úgyszintén. A RAM karbantartásán kívül használhatjuk a vágólap tartalmának kiürítésére és a számítógép kikapcsolására, újraindítására.

➪ Fejlesztő: YourWare Solutions: www.yourwaresolutions.com/

Image Browser Arctic 4.51

Bevallom, amikor megláttam ezt a képnézegető programot, nem tudtam mire vélni hatalmas méretét, hiszen az IrfanView elfér 800 Kbyte-ban, az XnView mindenféle kiegészítővel majd' 4 Mbyte. Kíváncsi voltam, miféle pluszt kapunk 10 Mbyte-ban.

A program csak a fontosabb képformátumokat (BMP, JPG, GIF, PNG, WMF, EMF, TIF, TGA, PCX, RLE, ICO, CUR) ismeri, ezeket azonban az internetről is meg tudja nyitni a pontos hivatkozás ismeretében. Aki szeret képeket töltögetni a világhálóról, csak a webcímet kell beírnia a weboldal megnyitására alkalmas ablak megfelelő mezőjébe, a program pedig elkészíti a felismert képek listáját.

A szokásos képtallózót pótolja a *Multiple Viewer* nevet viselő eszköz, amivel a főablak listájába felvett képek miniatűrjeit láthatjuk. A program mappájában találjuk a DirectImage nevű alkalmazást, elindítása után a mappák közti barangolásunk közben figyeli a Windows Intézőben a képeket, és a *Multiple Viewerhez* hasonló panelban láthatóvá teszi azok kicsinyített mását. A kijelölt képre duplán kattintva megtekinthetjük azt a gyorsnézőben.

A diavetítés megszokott lehetőség a képnézőkben. A Uticasoft az átlagtól eltérően lehetőséget ad arra, hogy kellemes aláfestő zenével vagy akár hangjegyzettel tegyük teljessé az élményt. Az összeválogatott, megfelelően beállított anyagból programfile-t készíthetünk, amit bárki bárhol megtekinthet. Még érdemes róla tudni, hogy az Icon Extractor segítségével hozzájuthatunk az EXE, DLL vagy SCR file-okban elhelyezett ikonokhoz. Nagyobb merevlemez-kapacitás esetén mindenképpen érdemes adni neki egy esélyt.

➪ Fejlesztő: Uticasoft: www.uticasoft.com

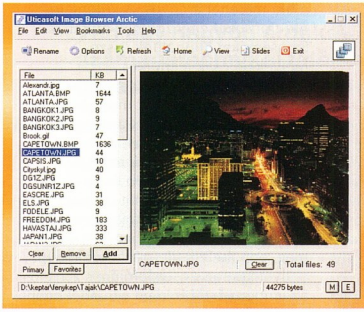

Újabb sokoldalú képnéző, a Image Browser Arctic

MetaBench 0.91 Beta

Gépünk képességeit tehetjük próbára ezzel az ingyenes sebességmérővel. 35 különböző teszt lefuttatása után négy

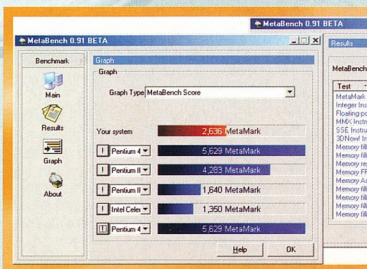

MetaBench, mondd meg nékem, mit is tud az én gépem?

GEMOFIS KFT.
Bp, Hungária krt. 131.
Tel: 364-1539,
384-7080

Hardver saját szerelésű gépek
Szoftver legjobb megoldások
Telepítés Linux server is.
Rendszer felügyelet

Akciók és újdonságok

Minolta PagePro 1200W Laser printer	51.900
OKI Okipage 14E LED printer	61.000
Minolta Magicolor 2300 színes laser	195.000
HP LaserJet 1000w	53.900
HP DekJet 3420 2400x1200 dpi új	20.000
Ricoh 3320 A/4 14 lap fénymásoló	89.000
Gemofis PC / 1Ghz,128 MB, 30 Gb/	68.000
ACDSee V 5.x	18.600
Adobe Design Collection CE	360.000
PhotoShop 7.0 CE spec Hun felület	209.500
Corel akciók, Magyar felület, ajándék	Hívjon!
CorelDRAW Graphics Suite 11 spec	**109.600**
CorelDRAW Graphics Suite 11 upgr	**91.200**
Corel Ventura 10 új	**217.100**
Clipper 5.3 csak CD + Lic.	59.900
Magyar Office Standard	23.300
Magyar Office Prof.	28.100
Windows 98 Hun Sec. Ed. OEM akc.	25.230
Visual Studio .Net prof	291.870
Panda Antivirus Tit./ Plat.	6.490/13.010
F-Secure Antivirus 3 keresös	32.760
Total Commander 5.5 Hun	11.000
SUSE 8.1 Hun. Dvd is benne.	15.400
Norton	
Antivirus 2003 Hun./ Prof	15.100/21.800
System Works 2003 St. / Prof	26.200/34.900
Internet Secur. 2003	21.800
Norton Personal Firewall 2003	17.500

http://www.gemofis.hu
Az árak nettó árak 250Ft/USD árfolyamig élnek
Az árváltoztatás jogát fenntartjuk!

~~375.000 Ft~~
312.000 Ft

Az ár nem tartalmazza a 25%-os ÁFA-t

inobook SLIM 500

Intel P4 1.7 - M
SIS M650+962+302LV chipset
Ecran 14"1 TFT XGA (1024X768)
128 MB DDR - RAM
20 GB UDMA/66/100
súlya: 2,7 kg
méretek: 326x258x25,3/ 32mm

hatékonyabb, könnyebb, vékonyabb

Intel® P4-M
új generáció a mobil számítástechnikában

inobook Magyarország Kft.
1056 Budapest, Szarka u. 7.
Tel.: 235-0106, Fax: 235-0107
e-mail:info@inobook.hu
http://www.inobook.hu

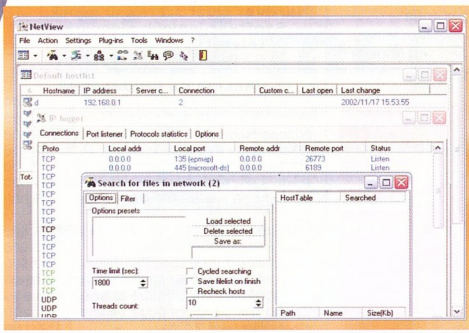

NetView: most épp file-keresőben

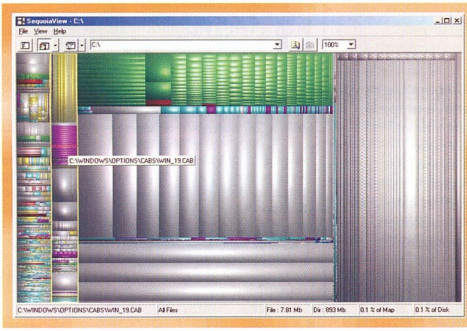

File-rendszerünk különleges aspektusból – a SequoiaView szemüvegén át

konfigurációval hasonlíthatjuk össze a kapott eredményeket. A legkisebb teljesítményű gépben 466 MHz-es Celeron processzor található, a 2 GHz-es Pentium 4-hez az átmenetet az 533 MHz-es Pentium IIIB és az 1133 MHz-es Pentium IIIM jelenti. A program egyrészt a különféle összetevők, másrészt a teljes rendszer teljesítményét méri. Saját gépünk értékelését kinyomtathatjuk és XML formátumban elmenthetjük.

➲ Fejlesztő: 7Byte Computers: www.7byte.com/metabench /index.htm

NetView 2.73

A NetView TCP/IP-hálózatban használható eszközöket tartalmaz. Többek között file-okat és mappákat kereshetünk, WinPopup-kompatibilis üzenetet küldhetünk vele. Az *IP Logger* ablakban láthatjuk a kapcsolatokat, engedélyezhetjük a figyelni kívánt portokat, áttekinthetjük a protokollok statisztikáját. A *TraceRoute* megmutatja, milyen állomásokon keresztül jutunk el a beírt címhez. A *Network Share Scanner*rel tájékozódhatunk a megosztott erőforrásokról. A hálózati meghajtókat közvetlenül a programból csatlakoztathatjuk és választhatjuk le. Támogatja saját készítésű beépülő modulok használatát, amiket felhasználhatunk a hálózati munkában. Elsősorban Windows NT/2000/XP alatt érdemes futtatni, mert Windows 95/98/Me alatt némelyik funkciója nem működik.

➲ Fejlesztő: Killer: killprog.narod.ru

SequoiaView 1.2

Hollandiában készítették ezt az egyedülálló alkalmazást. Különösebb hasznát nem vehetjük, csak más aspektusból vehetjük szemügyre file-rendszerünket. A SequoiaView a teljes meghajtó vagy valamelyik mappa tartalmát grafikusan, „párnákkal" ábrázolja. A párnák mérete a file-mérettel arányos. A különféle file-típusokat eltérő színek mutatják. Színsémákat állíthatunk össze, melyekkel csak a grafikus formátumokat, csak a zenéket, csak a filmeket stb. tekintjük meg ebben a különleges nézetben. Saját készítésű szűrőkkel engedélyezhetünk vagy zárhatunk ki file-típusokat, megadhatjuk a legkisebb és a legnagyobb file-méretet vagy adott időszakot. Az egér húzogatásakor a sárga színű gyorstippben tudhatjuk meg, épp melyik file-nál tartózkodunk.

Ilyenkor, az év fordulóján az embernek több ideje van áttekinteni az elmúlt időszakot. A SequoiaView segítségével talán könnyebb mérlegelni, mire is használtuk fel az értékes helyet.

➲ Fejlesztő: Technische Universiteit Eindhoven: www.tm.tue.nl

X-Fusions Wallpaper 0.1

Újabb tapétalelőhely a neten... Úgy juthatunk hozzá a szebbnél szebb képekhez, hogy telepítése után elindítjuk a programot, majd csatlakozunk a hálóhoz. A *Load* gomb megnyomására letöltődik a kategóriákba csoportosított adatbázis. Az alkategória kiválasztása után töltődnek le a miniatűr képek. Amelyik elnyerte tetszésünket, a *Set Wallpaper* gomb megnyomásával azonnal beállíthatjuk háttérképként. Közvetlenül az internetről szerzi be az adatokat, ezért a vonal bontása után már a kisméretű képmásolatokat sem tekinthetjük meg. Érdemes tudni róla, hogy futtathatjuk BASE64 kódolást támogató proxy mögül is.

➲ Fejlesztő: X-Fusions: www.x-fusions.com

Csodálatos tapéták közvetlenül a netről az X-Fusions Wallpaperrel

Húsz év után

Van egy nagyon érdekes jelenség, amit alkalmam van megfigyelni számítástechnikai találkozókon, miközben hétrét görnyedve meredünk barátainkkal jó öreg Commodore 64-ünk kivénhedt monitorára.

Guzslován Gábor (cargo@c64.rulez.org)

A szempárok érdeklődően tapadnak ránk, aztán hamarosan a kérdés is elhangzik: Valóban egy C64-et nyúztok? Igenlő válaszunk után újdonsült ismerőseink még jobban csodálkoznak, hogy olyan játékot, demót mutatunk nekik, ami egy hónapja jelent meg. Csak hüledeznek az új merevlemez-vezérlő nyújtotta sebesség, és azon kisebbfajta csoda láttán, hogy a kezükben szorongatott CD tartalma a közismerten kék képernyőn pillanatok alatt kilistázható. Ezzel a cikkel szeretném demonstrálni, hogy akadnak még manapság is aktív C64-használók, illetve szeretnék segítséget nyújtani a régi szép időkre emlékezőknek.

Emuláció

Ha otthon már csak PC-nk van, akkor bizony rá kell fanyalodnunk az emulátor használatára, ha C64-es programjainkat akarjuk használni. Az egyik legjobban használható emulátor az operációs rendszerek legtöbbjéhez elkészített VICE. Új, 1.1-es verzióját CD-mellékletünkön is megtalálhatja a tisztelt olvasó. Pazar beállítási lehetőségein túl a program segítséget nyújt a kezelésben, ugyanis a C64 macerás lemezműveleteit könnyen egyszerűsíthetjük benne a legördülő menük használatával. Érdemes figyelni olyan apróságokra, hogy a hang be van-e kapcsolva, vagy hogy a lemezemuláció milyen mértékű. Vannak olyan programok, melyek csak a True Drive Emulation módban képesek használni a file-jaikat.

A PC-n használatos alkalmazások sorában meg kell említeni a magyar fejlesztésű transzferprogramot, a Star Commandert, amivel lemezeinket D64 formátumú file-okba gyömöszölhetjük. A Norton Commandert idéző, file-kezelőnek is kiváló program a párhuzamos portra kötött C64-es lemezmeghajtóval gond nélkül képes dolgozni. A C64-es programokat általában lemezen tároltuk, így nem meglepő, hogy emulátorok alatt is ez a fajta adatformátum (.d64) a leggyakoribb. Lehetőség van az egyfile-os programok (.prg file-ok) elindítására is. Képek, zenék, szövegek konvertálásához használhatjuk a konv1 nevű alkalmazást, és a view64 megjelenítőt. Rengeteg PC-s és C64-es formátumot ismernek.

A programkínálat persze nem valami korszerű, de azért gazdag. Ha csak a húsz év legjavát nézzük, akkor sem jutunk a végére, és friss programok is készülnek még, mert az élet nem állt meg a C64-en. Évente néhány játék, felhasználói alkalmazások és jó sok scene demó gyarapíthatja gyűjteményünket. Igazi kuriózum a magyar fejlesztésű Newcomer – előbb magyar nyelven jelent meg, amit csak később követett az angol kiadás. A CD-n helyet kapott még néhány figyelemre méltó scene demó az utóbbi egy-két év terméséből, és néhány hasznos alkalmazás.

Valódi vas

Aki mégis az eredeti masinát szereti használni, annak új hardverek sora áll rendelkezésre. A legelterjedtebbek közé tartozik az SCPU. Ez a 30 MHz-es órajelű 6502-es processzort tartalmazó bővítőkártya 30-szorosára növeli a gép sebességét. A cseh–magyar fejlesztésű IDE64 merevlemez-vezérlő egyszerre két IDE illesztésű merevlemez és CD-olvasó illesztését teszi lehetővé. Nálam Sony DVD-olvasót hajt meg minden gond nélkül, pár száz megás Quantum

PET, C64SX és C64 egy bécsi találkozón

merevlemez mellett. A legígéretesebb fejlesztés mégis a Jeri Ellsworth által készített Commodore 1. A nagyobb teljesítményről a 20 MHz-es 65c816 processzor gondoskodik, ebben 32 Mbyte RAM segíti. SuperVIC chip dolgozik a megjelenítésen 1024x768 képpontos felbontással és 256 színnel, szemben a régi 16-tal. Emellett speciális Chunky-támogatás jellemzi, nyolc sprite-ot kezel – és mindezt VGA kimeneten is tudja. A hamisítatlan C64-es hangzást a MonsterSID Audio chip biztosítja, maximum 16 sztereó csatornán. Az elterjedt 3,5 colos PC-s floppymeghajtókat használhatjuk, de az eredeti Commodore 1541-es típust is támogatja a gép. Emellett egy sor eszközt használhatunk: PS/2-es beviteli eszközök, joystick, RS-232-es soros port, párhuzamos port, Compact Flash és IDE csatlakozás. Az alaplapon helyet kapott egy Copper grafikai chip és néhány PCI csatlakozó. Az eredeti Basic felület mellett egy Jos nevű multitasking grafikus operációs rendszert is kapunk a géphez, amivel a Commodore 1 a mai számítástechnikában használatos feladatok nagy részét képes lesz ellátni. A prototípust már tesztelik, és hamarosan beindul a sorozatgyártás. Az ára mindössze 200 dollár körül lesz.

Egy kis hazai

Az itthoni Commodore-élet pezsgését jelzi, hogy egy ideje ismét kiadják a Commie Inside című magyar nyelvű magazint. Szerkesztői a nyolcadik számot adták közre augusztusban, és ígéretet tettek egy idei, karácsonyi számra. A nyomtatható változat PDF formátumban, színes borítóval szintén megtalálható a CD-nken. Akiket bővebben érdekel a C64 világa, hasznos webhelyek URL-jeit is megtalálják korongunkon.

Kellemes nosztalgiázást!

Kaspersky Anti-Virus PC Magazin Edition

Használati Engedély

A PC Magazin és a 2F 2000 Kft. megállapodása révén a magazin olvasóinak lehetőséget biztosítunk a Kaspersky Anti-Virus PC Magazin Edition szoftver ingyenes kipróbálására. A havonta megjelenő szoftver kizárólag magánhasználatban lévő számítógépen való telepítésre és használatra jogosítja fel a felhasználót. A szoftver használatát birtoklása teszi jogszerűvé a lap megjelenésétől a következő szám megjelenéséig. Ezen időtartam alatt az olvasóknak módjuk van letölteni a napi vírusadatbázis-frissítéseket. A felmerülő technikai problémákhoz a *support@2f.hu* e-mail címen vagy a 06-90-290-014-es emelt díjas telefonszámon kérhetnek segítséget.

A szoftver használatát biztosító elektronikus kulcs érvényessége a lejárat után a PC Magazin következő számában található újabb elektronikus kulccsal egyszerűen meghosszabbítható, a szoftver újratelepítést nem igényel.

Kötelező darabok!

A Honosító Műhelyben a számítástechnika nyelve a magyar. Az itt található hasznos kis programok mindegyikének magyar nyelvű a kezelőfelülete, sőt jó néhánynak a súgója is.

Dvorák Bence (rigor@ipma.hu)

A Honosító Műhelyben (⇒ www.honositomuhely.hu) található friss vagy frissebb verziójú alkalmazások havi rendszerességgel megjelennek CD-mellékletünkön. Lapunk hasábjain az újonnan érkezettek közül mutatjuk be a legérdekesebbeket. A mostani bemutatóban olyan programok szerepelnek, melyek kategóriájukon belül megérdemlik a „kötelező" címkét.

CPUFSB 2.2.9

A tuningolók eleinte csak jumperek dugdosásával remélhettek annál magasabb órajelet a processzoruktól,

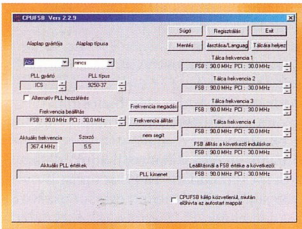

CPUFSB: a tuningolás szerelmeseinek – mindenki csak a saját felelősségére használja!

mint amilyennel megvásárolták. Később ezeket a beállításokat a BIOS-ban is módosíthattuk. A CPUFSB segítségével pedig mindezt Windows alatt, futásidőben is megtehetjük. Mint minden tuningolóprogrammal, a CPUFSB-vel is rendkívül óvatosan kell bánnunk – és természetesen mindenki csak a saját felelősségére használhatja.

A program rendkívül sok alaplapot támogat. A megfelelő alaplap kiválasztásához előbb a gyártók kategóriáján belül, majd a típusok közül kell kikeresnünk a miénket. Ha nem szerepelne a listán, inkább ne vágjunk bele a tuningba. Fokozottan figyeljünk a PLL (Phase Locked Loop) kijelölésre, mert felülírja az alaplap előválasztását! A tuning közben érdemes valamilyen hőmérséklet-figyelő programot is használni.

A CPUFSB az óra mellé kuporodik. Itt a jobb gombra felpattanó menüjéből négy előre beállított frekvenciát érhetünk el, ezáltal bármikor gyorsan változtathatunk a tempón. Ezenfelül megadhatjuk, mekkora legyen az órajel a következő induláskor, illetve mennyi a leállításnál. Korlátozás nélküli shareware, Windows 9x/Me/NT/2000/XP alatt működik.

Mister XP 1.1

Újabb magyar készítésű ingyenes gyöngyszem, amely nem maradhat ki az XP-buherátorok kelléktárából. Nem más, mint XP-s tipp-trükk leírásgyűjtemény, kellemes kis keretrendszerbe illesztve. Bár nincs feltüntetve, a leírtakat mindenki csak a saját felelősségére próbálgassa, ugyanis elég egy vigyázatlan lépés, amikor a rendszer lelkében matatunk, hogy bekövetkezzen a tragédia.

A Mister XP 1.1 harminckilenc trükköt, és ugyanennyi leírást tartalmaz, külön kategóriába gyűjti a régebbieket és az újabbakat. A trükkök közt megtudhatjuk, hogyan okozhatunk kézileg kék halált XP alatt, (akinek nem sikerülne máshogy), hogyan alakíthatjuk dinamikussá a FireWire-en keresztül csatlakoztatott meghajtókat, vagy hogyan tömöríthetünk a 8-as médialejátszóval MP3-at. Gyakorlati trükkök segítenek a gyorsabb működés elérésében. Az is előfordul, hogy a trükk helyén csak rövid freeware programajánló vagy hivatkozás található. A leírások közt inkább gyakorlati útmutatókat, ismertetőket olvashatunk.

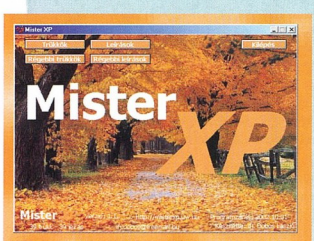

Mister XP megmondja, hogy fogjunk ki az XP-n

Például megtudhatjuk, hogyan nyissunk meg portokat kézzel az Internet Connection Firewallban, vagy hogyan osszuk meg netkapcsolatunkat másik géppel. A program bár Windows XP-s trükköket tartalmaz, elindul és olvasható Windows 9x/Me/NT/2000 alatt is.

n.player 1.0.0.1

Manapság a lejátszóprogramok készítőinek keményen meg kell küzdeniük azért, hogy művükre felfigyeljünk a lejátszók napról napra duzzadó tengerében – még akkor is igaz ez, ha programjuk ingyenes.

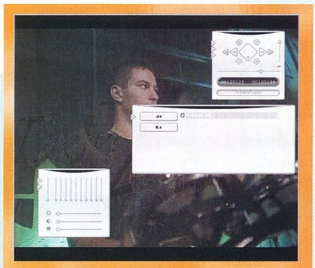

n.player: még akadnak hibái, de rendkívül ígéretes

Ha a képességek számát kilóban mérnénk, az n.player bizony jó sokat nyomna. A gépünkre feltelepített vagy ott előforduló összes kodeket tudja használni, gyakorlatilag bármilyen médiatípushoz használható. Lejátssza a zenei CD-ket, a különböző tömörített formátumokat (MP3, WMA, AU stb.) és a mikIT könyvtár használatával a modulokat (S3M, IT, XM) is. A freeDB-n keresztül zenei CD-khez szedhetünk le információkat a netről.

A rendszerbe telepített videokodekekre támaszkodva szinte bármilyen videót lejátszik. Automatikusan érzékeli, ha a film könyvtárában feliratfile is található, és rögvest betölti a képhez. Ezenkívül minden egyéb feliratfile-t érzékel az adott könyvtárban, így egyszerűen válthatunk köztük. A felirat tetszőleges színben, méretben és betűtípussal jelenhet meg. Több hangsáv közül is választhatunk. A képen állítható a kontraszt, a fényerő, a telítettség és a lejátszási sebesség. Tetszés szerint méretezhetjük át a képet, nyújthatjuk, és rá is közelíthetünk. A hangszínen tízsávos equalizerrel változtathatunk.

A program vezérelhető billentyűkombinációkkal, rendelkezik OSD-képességgel. Kényelmünket tovább fokozhatjuk, ha a weblapjáról (➪ www.samo.cz/nplayer/) letöltjük az Ati távirányító plug-int. Ugyanitt a programhoz további bőröket (skin) és bőrszerkesztőt is találunk. Kedvenc filmjeinket műsorlistába gyűjthetjük.

Ha kilépünk egy filmből, a következő film betöltésekor is emlékszik arra, melyik feliratot használtuk, és hogy éppen hol tartottunk a film nézésében. Az n.player különlegessége, hogy DVD-t is lejátszik, bár mi ezen a téren problémákat tapasztaltunk. DVD esetében beállíthatjuk, hogy automatikusan hagyja ki a bevezetőt. Képes automatikusan kiválasztani az általunk elsődlegesnek beállított nyelvet, illetve feliratot. Lehetőségünk van a korong pörgésének lassítására is. Windows 9x/Me/2000/XP alatt működik, és teljesen ingyenes. Használatához telepíteni kell a DirectX 8-as vagy újabb verzióját.

Audacity 1.1.1 Beta

Az Audacity ingyenes hangszerkesztő program. Elvégezhetünk benne minden hagyományos szerkesztési műveletet (kivágás, másolás, beillesztés, körbevágás), a ceruzaeszközzel pedig kézzel módosíthatjuk a hanghullámok alakját. A hangmintákat több sávban szerkeszthetjük – a program korlátlan számú sávot kezel. Még MIDI file-okat is meg tud nyitni, bár lehetőségeink ezek szerkesztésére meglehetősen korlátozottak.

Az Audacity fejlődése töretlen, lassan komoly versenytársává válik a drága, kereskedelmi programoknak. Kezelőfelületét dokkolható eszköztárakkal látták el, az állapotsorban gyorstippek segítik munkánkat. Megnövelték a közelítés (zoom) mértékét, annyira, hogy a hanghullámot a vektoros szerkesztéshez hasonló módon szerkeszthetjük. Egy kijelölést, vagy kurzorpozíciót elmenthetünk, illetve visszatölthetünk. A program motorját is erősítették: most már 24 és 32 bites hangmintákat is támogat. Ezeket képes lejátszani kisebb tudású hangkártyákon is valós idejű újra-mintavételezést alkalmazva (lineáris interpolációval). AIF, AU, MP3, OGG és WAV formátumú file-okat tud betölteni. Külön érdekesség, hogy az MP3-akban lévő ID3 taget (v1, v2) is lehet vele szerkeszteni.

Húzd és ejtsd módszerrel pakolászhatjuk kedvünkre a különböző sávok között a hangmintákat, vagy rendezgethetjük a sávokat. A hangerőt effektusokkal is módosíthatjuk, de érdemes inkább a beépített burkológörbe-rajzolót használni. A *Generate* menüpont alatt – a magyarítás még nem teljes – csendet vagy fehérzajt szúrhatunk be, illetve szinusz-, négyszög- és fűrészfogjeleket generálhatunk. Az effektuskínálat bőséges: kompresszor, erősítés, fel- és lekeverés, FFT szűrő, fáziseltoló, fázisfordító, megfordító, mélykiemelő, visszhang, zajszűrő, alul- és felüláteresztő szűrők, tremoló. Ráadásul bármilyen VST plug-int használhatunk. Újdonság a Nyquistben írt plug-inek támogatása. A munkafolyamatot (projekt) XML-alapú formátumba menthetjük el.

Az Audacitynek létezik Mac OS, Mac OS X, illetve Linux alá készített változata is. A CD-mellékletünkön található változata Windows 9x/Me/NT 4/2000/XP alatt működik.

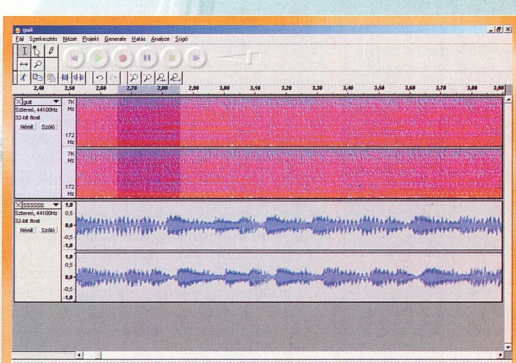

Audacity: ingyenes hangszerkesztő – immár nagy felbontású hangmintákhoz is

CDex 1.50 Beta 8

A CDex az egyik legkiforrottabb CD-grabbelő és hangtömörítő program, korábbi verzióját részletesen bemutattuk (➪ Pitekből bitekbe – PC Magazin, 2002/1/106). A behelyezett audio CD adatait le tudja kérdezni az internetről a CD-adatbázisok valamelyikéből, de felismeri a CD-Textet és a WinampDB-t is. A lekérdezett adatokat helyi adatbázisban tárolhatjuk. Analóg forrásból is készíthetünk vele felvételeket.

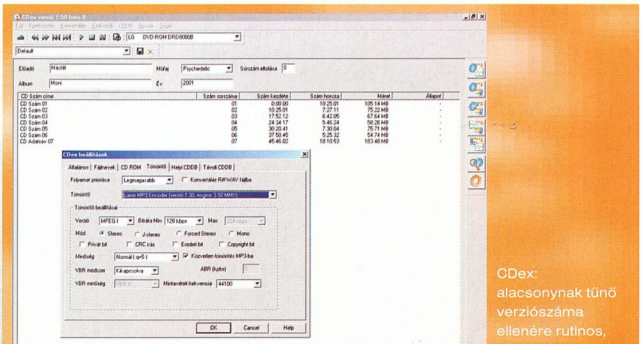

CDex: alacsonynak tűnő verziószáma ellenére rutinos, öreg róka

A hanganyagot számos formában kódolhatjuk vele: MP2, MP3, VQF, AAC, WMA – ezeket WAV-ba is visszaalakíthatjuk. Sőt képes az MP3 esetében WAV fejlécű MP3-at is készíteni, ami olyan programoknál hasznos, melyek nem nyitják meg közvetlenül az MP3 formátumot – a WAV fejléccel azonban a Windows ACM-jén keresztül lehetőség nyílik rá.

A CD-grabbelés és a felvétel történhet közvetlenül tömörített formátumba is. Nemcsak teljes számokat szedhetünk le a CD-ről, hanem kijelölt időintervallumot is. A program beépített lejátszója támogatja a Winamp modulokat. MP3 esetén szerkeszthetjük az ID3v1 és/vagy ID3v2 fejlécet is. A CDex 1.50 Beta 8 Windows 9x/Me/NT/2000/XP alatt működik, teljesen ingyenes.

Forró téli hangulat

Az előző hónapban méltatlanul lemaradt mellékletünkről a magyar Digital Reality által fejlesztett Haegemonia játék demója, amely ráadásul magyar nyelven beszélt (volna) hozzánk.

Erdős Márton (martinm@ipma.hu)

Ennek a már említett helyhiány volt az oka, ebben a hónapban azonban sikerült helyet szorítanunk a csapat másik, teljesen más műfajú játékának. CD-mellékletünkön további érdekességek várják játékos kedvű olvasóinkat.

Platoon

A Digital Reality csapatának legújabb alkotása ezúttal nem a csillagok közt játszódik, hanem Vietnamban. Oliver Stone filmjéhez hasonlóan a játék címe Platoon, jellegét tekintve pedig valós

Platoon – Vietnam magyar szemmel

idejű taktikai-stratégiai játék. A történet során küldetéseket kell teljesítenünk, ahol kis csapatunkat Martin Lionsdale-ként irányítjuk. A cél: teljesíteni a kitűzött feladatokat, és persze minden emberünk épségére kínosan ügyelni. Még a legutolsó fegyverest is meg kell becsülnünk, mert a játék során a katonák tapasztalati pontokkal gyarapodnak, ami tulajdonságaikra és felszerelésükre is erősen hatást gyakorol. A készítők ezzel (is) próbálták közelebb hozni a valósághoz a játékot, mindamellett a játszhatóságra is ügyeltek.

Összesen 12 nagyobb küldetést kell teljesítenünk, ezek során többféle harci járművet vezethetünk. Csapatunk létszáma legfeljebb 30 fő lehet, mesterlövészek, felderítők, szanitécek, gépágyúsok, gránátvetősök és technikusok, de akár kommandósok is segíthetnek teljesíteni a feladatokat. A játék nehézségére való tekintettel gyakorló üzemmódban elsajátíthatjuk a legfontosabb kezelési és irányítási fogásokat, mielőtt belevetnénk magunkat az éles harcba.

A Platoon 1965-től, a háború kezdetétől indul, és nagyobb, híresebb eseményeket is feldolgoz. Ehhez társul a realisztikus arzenál és a fizikai törvények érvényesülése, valamint a csodálatos grafikai motor, amely már bizonyított a Haegemoniában is. Fejlesztői méltán büszkék a dinamikus időjárási tényezők, például a szél, a köd, az eső vagy akár a monszun kivitelezésére.

Az egy résztvevős küldetések befejeztével kipróbálhatjuk a többes módot, ahol akár a vietnamiak oldalán is kipróbálhatjuk magunkat.

www.digitalreality.hu /index_ongoing2_hu.html

Pontifex II

Könnyen meglehet, már kevesen emlékeznek erre a névre, noha a játék első része már szerepelt CD-mellékletünkön. Ebben az ultrarealisztikus hídépítő játékban nem az akcióé és a vérontásé a főszerep. A hangsúly a valósághű elemeken és a játékos leleményességén van. A Pontifex II követi elődje hagyományait: a problémákat itt is a különböző szélességű folyók okozzák. Feladatunk, hogy minél stabilabb hidat építsünk a két part közé, ami azután elbírja a számára kijelölt terhelést.

Pontifex II – Budapestnek hidak kellenek!

Noha a játék grafikája minimalista, ám az előző részhez képest már megjelentek a textúrák, a víz hullámzik és tükröződik, valamint árnyékokat is láthatunk a napsütésben. A játék fizikáját is tökéletesítették: ezen a téren valószínűleg több, drágább költségvetésű alkotással is felveszi a versenyt. További újdonság, hogy jóval több anyagból építkezhetünk, a szerkesztőablak is profibb lett. A játék elején még elegendő olyan hidakat építeni, melyeken két személygépkocsi át tud menni egyszerre. Később már komoly tehervonatokat vagy kombinált forgalmat is el kell bírnia egy-egy alkotásunknak.

www.chroniclogic.com /p2overview.html

Triptych

Ez a furcsa nevű alkotás is a Pontifex készítőinek műhelyéből érkezett, de egészen más stílusú. A hangsúly ismét az ötleten van, ám a grafikára sem lehet panaszunk. A Triptychből is hiányzik a vér és az erőszak – ami sajnos egyre ritkábban mondható el a játékokról.

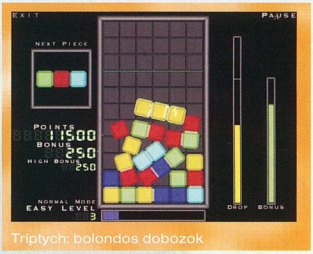

Triptych: bolondos dobozok

Első ránézésre legyintünk: egyszerű, olcsó Tetris-klónnal van dolgunk. A játék során azonban hamar kiderül, ennél sokkal többről van szó. Már a képen is látszik, itt bizony nem elvágólag állnak a kockák, hanem az „ahogy esik, úgy puffan" stratégia szerint. A játék fizikája meglepően jó, ráadásul mulatságos, mert a tömbökre hatással van a gravitáció és a mi akaratunk is. Mozgathatjuk őket, ám leérkezésükkor egymáshoz ütköznek, visszapattannak stb. Akárcsak a Pontifex, ez a játék is néhány perc alatt magával ragad minket, és egyszer csak azt vesszük észre, hogy teljesen belefeledkeztünk.

www.chroniclogic.com /toverview.html

Shuttle XPC...

...vagy valami ilyesmi?

Melyik tetszik jobban?

Minden márkanév és logo a megfelelő tulajdonosok védjegy által bejegyzett kizárólagos tulajdona. A műszaki paraméterek eltérhetnek.

PF10 CA10 PF9 CV18 CV20 PC10

Shuttle XPC - stítusos, kis méretű alumínium ház beépített Shuttle alaplappal és erőteljes képességekkel: Firewire, USB 2.0, DDR333, LAN, S-Video/TV-out, 5.1 hangrendszer, AGP, SPDIF be- és kimenet az SS51G típusnál.

Kétségkívül kiváló választás házi multimédia és szórakoztató egységnek, mely mindamellett valamennyi hagyományos PC tulajdonsággal is rendelkezik.

Shuttle XPC tartozékok:
Cserélhető színes előlap (PF10), SPDIF hátlap (CA10), XPC hordtáska (PF9), USB 2.0 kártya (CV18), TV-kimenetes VGA-vezérlő SS51G-hez (CV20), belső3,5" USB kártyaolvasó (PC10), ICE hűtő SS50-hez (PH4) és még sok-sok minden egyéb…

PH4

Levédett ICE CPU hűtő technológia. Megnövelt csöndesség, biztonság, hűtési teljesítmény a még komfortosabb munka és szórakozás érdekében.

Shuttle XPC család: SS50/SS51G (P4), SV25A (P3 és Celeron), SS40G (Athlon XP és Thunderbird)

Magyarországi disztribútor:

Juventus Team
Számítógép alkatrész nagykereskedelem

A MŰKÖDŐ GÉPES KAPCSOLAT

1146 Budapest, Laky Adolf utca 36. • E-mail: info@juventus-team.hu
Honlapunk: www.juventus-team.hu • Telefon/Fax: (06-1) 469-5847

Rendszerintegrátor:
CHS Hungary Kft.
H-1138 Budapest Váci út 117-119.
Telefon: 451-3500

Shuttle
www.shuttle.com
Connecting Technologies

Programok aktív pihenéshez

E sorok megjelenése már a karácsonyi készülődés időszakára tehető. Legtöbben valószínűleg a pihenést választják az ünnepek előtti rohanás után, de talán jut némi idő a SAC könyvtárainak alaposabb áttanulmányozására is. Ismét sok olyan alkalmazásra lelhetünk, melyeket érdemes kipróbálni – és ha megtetszik, hadrendbe állítani a számítógépünkön.

Sponga Tamás

Először tekintsük át néhány népszerűbb alkalmazás frissítéseit! A sokak által kedvelt, ingyenesen (is) használható Eudora levelezőkliensnek az 5.2-es verziója jelent meg (\SAC\COMM\EUDORA52.EXE). Kárpáti Zoltán kiadta 3D Object Converter programjának 1.46-es verzióját, ami már 275 különböző 3D-s formátum között tud konvertálni (\SAC\GRAPH\3DC32146.ZIP). A webkamerát használók telepíthetik a KABcam új, 2.2-es verzióját (\SAC\GRAPH\KABCAM22.ZIP).

És most következzenek azok az alkalmazások, melyeket bővebben bemutatunk!

● *FaxAmatic a9.47.01:* \SAC\COMM\FAXASX.EXE. Az ElectraSoft programjainak keresettségét híven tükrözi, hogy a cég honlapját meglátogatók száma közeleg a 2 millióhoz. Egyik legfrissebb fejlesztésük, a FaxAmatic nevéből sejthető, hogy telefaxküldő és -fogadó szoftver. Sokféle gépen használható – telepítése elején mindjárt meg kell jelölni, mi fut a gépen, amire telepíteni szeretnénk. A szóba jöhető rendszerek: Windows 3.1 és 3.11, 95/98, NT 3.5x és NT 4.xx, 2000/XP. Azaz ha van egy régebbi gépünk, kisebb erőforrás-igényű Windowszal, használhatjuk faxkészülék helyett. A program sokféle szolgáltatást kínál az egyedi fejléckészítéstől a csoportos faxküldésig. A shareware FaxAmatic regisztrációs díja 60 USD.

● *Eatman 1.2:* \SAC\EDUCULT\EATMAN.ZIP. Számítógéppel játszani kellemes felüdülés, főleg monoton munka után (közben). A RelaxGames régi arcade játékokat ültet át mai gépekre. Új munkájuk, az Eatman az egyik legismertebb – még az Atari által kifejlesztett – PacMan klónja. A kidolgozás minősége igen, a feladat azonban nem változott az őshöz képest: a labirintusban össze kell szedni az elszórt ennivalót, miközben néhány éhes ellenfél lohol a sarkunkban. Kellemes kikapcsolódás – sajnos csak tíz napig, utána regisztrálni kell.

● *KP Typing Tutor 4.0:* \SAC\EDUCULT\KPTYPE32.ZIP. Az írógép már kiment a divatból, de a számítógép örökölte a billentyűzetet és azt a kiosztást, amiről tudjuk, hogy szándékosan úgy alkották meg, hogy lassítsa a gépelést. A tízujjas gépelés viszont még mindig gyorsabb, mintha valaki csak 2-3-4 ujjal pötyögi be a szöveget. A KP Typing Tutor a gépírást segíti megtanulni és gyakorolni. Többféle lecke jön egymás után, mindegyikben a megfelelő betűk leütése a cél, csak a feladat más. A QWERTY kiosztás mellett lehet tanulni és gyakorolni a Dvorak és az egykezes (bal és jobb is) Dvorak kiosztásban is. A Dvorak kiosztásról annyit érdemes tudni, hogy ott valójában a szavakban lévő betűk előfordulási gyakoriságát és a kéz felépítését vették figyelembe. 12 dollárért regisztrálható, korlátok nélküli shareware.

A PacMan kicsit másként: Eatman

● *MKAlbum 2.4:* \SAC\GRAPH\MKALB24.ZIP. Egyre többen vásárolnak digitális fényképezőgépet, hiszen e készülékek szinte napról napra olcsóbbak. Az elkészült képek rendezgetéséhez általában CD-n mellékelnek a gépekhez valamilyen alkalmazást, de az nem mindenkinek megfelelő. Az MKAlbummal egyszerűen és főként gyorsan rendezgethetjük JPEG formátumú képeinket. Tetszőleges kategóriákba segít összerakosgatni a felgyülemlett fotókat, és azok miniatűrjei nézhetők meg vele, de ki is nagyíthatók. Gyorsaságára jellemző, hogy ha egy könyvtárban 3000 (vagy több) kép van, akkor sem lassul le. A képeket lehet eszköztár nélküli teljes képernyőn is nézegetni, lehet zoomolni tetszőleges pontra, nyomtatási előkép kérhető. Emellett számos olyan kényelmi szolgáltatás jellemzi az MKAlbumot, amiért érdemes kipróbálni. Ha megtetszik, a 20 USD regisztrációs díj nem sok érte.

● *Mosaic Creator 2.5:* \SAC\GRAPH\MC25.ZIP. A SAC könyvtáraiban ritkán találkozunk olyan programokkal, amik kimondottan valamilyen művészeti területet céloznak meg. Az is tény, hogy a művészek a számítógépet csak mint segédeszközt használják. Aki a Mosaic Creatort telepíti, rögtön bele fog szeretni, ha van affinitása a vizuális művészetek iránt. Mozaikképeket, miniatűröket készíthetünk vele. A mozaikkép apró darabkáit többféle szűrővel,

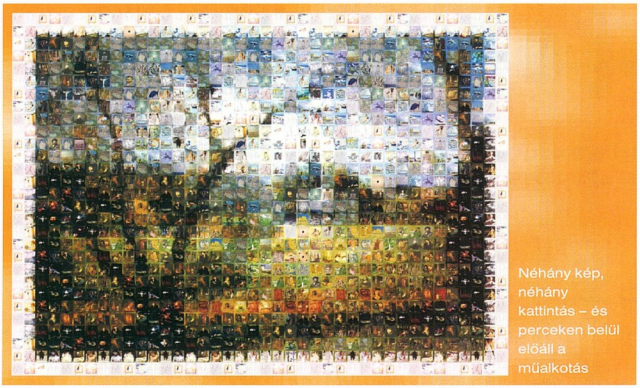

Néhány kép, néhány kattintás – és perceken belül előáll a műalkotás

áttűnési effektussal, elválasztó sávok alkalmazásával és még sokféle eszközzel lehet manipulálni. Választhatunk puzzle, háromszög, hatszög, tetszőleges sokszög stb. alakú mozaikdarabokat is. Hátteret sokféle mintából lehet választani, de akár saját mintázatút is készíthetünk. A kiválasztott forrásképeket és háttereket lehet módosítgatni, majd rá lehet engedni a renderelést, és némi várakozás után megszületik a mű. A programban felhasználhatunk BMP, JPG, PNG, TIFF, GIF, TGA, PCX, WMF, EMF formátumú képeket. Az elkészült művet BMP, JPG, TIF és PNG formátumban menthetjük el.

A szépségért meg kell szenvedni – a program Lite változatának ára 29 USD, de ebben a maximális file-méret 25 Mbyte, illetve a legnagyobb felbontás A/4-es méretben 300 dpi, A/3-ban pedig 150 dpi. A 99 dollárért megvásárolható Professional változatban nincs korlátozás, akár 21000x14400 pixel felbontású alkotást is készíthetünk, amit aztán plakát- vagy posztermeretben nyomtathatunk ki.

● *RasterVect 6.6:* \SAC\GRAPH \RVECT66.ZIP. A számítógépes képfeldolgozás során gyakran ütközünk abba a problémába, hogy egy adott raszteres képet (például BMP, TIFF vagy PCX formátumút) kellene vektoros programban alakítgatni. Ez ugye elég nagy korlátokkal működik csak. Ilyenkor nem marad más hátra, a képet vektorossá kell alakítani. Erre a nagy grafikai csomagok – például a CorelDraw! – általában tartalmaznak egy vektorizáló segédprogramot. Ha azonban egyébként nincs szükségünk a böhöm nagy és drága programcsomagra, valamilyen önálló alkalmazást kell keresnünk. Ilyen például a RasterVect, amelynek shareware változata került a CD-nkre. Használata rendkívül egyszerű: betöltjük a bitmapet, és elindítjuk a vektorizálást. A program TWAIN felületen szkennert is kezel, az onnan beolvasott képet rögtön vektorossá alakíthatjuk. A konvertált file-t az ismert vektoros formátumokba – DXF, WMF, EMF, EPS, AI – lehet elmenteni. A program regisztrációs díja 80 USD, de ez érthető, ha tudjuk, hogy egy bitmapből mennyire nehéz elfogadható minőségű vektoros képet készíteni.

● *Active Registry Monitor 1.30:* \SAC \UTILMISC\ARM130.ZIP. Mint tudjuk, küzdelmes az élete azoknak, akik gyakran telepítenek, illetve távolítanak el alkalmazásokat... Az eltávolítás során benne felejtett bejegyzések bizony elég hamar óriási, nehézkes vízfejjé növesztik a registryt. A sűrűn telepítgetőknek (is) éppen ezért nem árt beszerezni valamilyen segédprogramot, amivel kordában tarthatják a regisztrációs adatbázist.

Az Active Registry Monitor pillanatfelvételeket készít a registryről, azokat kereshető adatbázisban tárolja, így egy-egy alkalmazás eltávolítása után egyszerűen visszaállítható a telepítés előtti állapot. Minden művelethez van visszavonási lehetőség – nehogy véletlenül teljesen működésképtelenné tegyük a Windowst. A program segítségével összehasonlíthatunk két adatbázist, hogy milyen eltérő bejegyzések találhatók bennük. CD-nkre a 30 napos kipróbálható változata került fel. A próbaidő letelte után 40 USD-ért lehet regisztrálni.

● *BIEW – Binary View 5.3.2:* \SAC\UTILPROG\BIEW*.*J. A nyílt forrású Binary View elsősorban programfejlesztéssel foglalkozóknak lehet hasznos. A karakteres felületen működő BIEW-val bináris file-ok tartalmát nézhetjük meg, illetve szerkesztjük bináris, hexadecimális és disassembler módban. E rendkívül gyors program a következő formátumokat támogatja: MZ, NE, PE, LE, LX, DOS.SYS, NLM, arch, ELF, a.out, coff32, PharLap, rdoff. Az alábbi operációs rendszerek alatt fut: DOS, Win32, OS/2, Linux, BeOS, QNX, Unix.

● *EXE Bundle 1.2:* \SAC\UTILPROG \EBUNDLE.EXE. Gondolom, sokan találkoztak azzal a jelenséggel, hogy egy alkalmazás hiányol egy file-t. Ennek legtöbbször az az oka, hogy egy másik program eltávolításakor olyan DLL is törlődik, amit alkalmazásunk is használna. Ilyenkor jön az „xyz.DLL not found" hibaüzenet.

Az EXE Bundle sok esetben használható az ilyen és hasonló kellemetlenségek elkerülésére. A programmal több file-t lehet úgy egybecsomagolni, hogy annak futása nem lesz lassabb, de csak egy darab EXE lesz belőle. Sőt a legtöbb esetben az összecsomagolt file-ok összmérete kisebb lesz, mint a csomagolás előtt. A fejlesztő Delphiben, Visual C++-ban, Visual Basicben és assemblyben (MASM, TASM) írt programokkal tesztelte. Freeware.

● *IBasic 1.99:* \SAC\UTILPROG \IBASIC.ZIP. A számítástechnikával a nyolcvanas években ismerkedők szinte biztosan találkoztak a Basic nyelvvel, hiszen az akkori home computerek mindegyikében ROM-ba égetve volt egy Basic interpreter. A nyelv azóta nagyot fejlődött, és ma is sokféle változatát fejlesztik. Ezek egyike az IBasic, most új verzióját köszönthetjük a SAC-ban. A program követi a klasszikus Basic nyelv szabályait. Egyszerű, viszonylag gyors, könnyen tanulható – mint például a QBasic és a Liberty Basic. Az IBasickel Windows 9x/Me/NT/ 2000/XP alatt lehet 3D-s játékokat

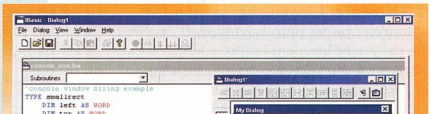

IBasic – Basic 3D-s játékokhoz

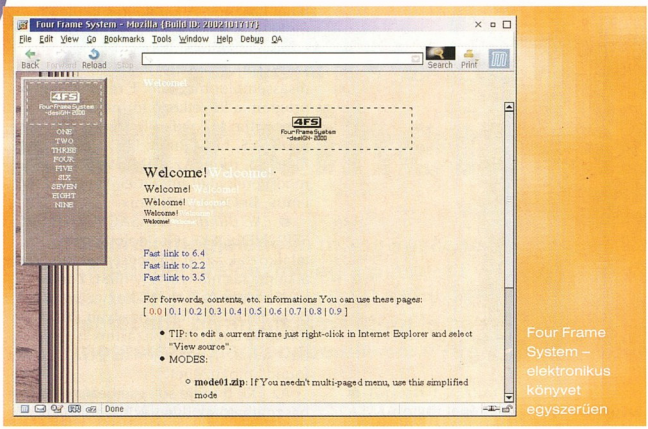
Four Frame System - Mozilla {Build ID: 2002101117}
File Edit View Go Bookmarks Tools Window Help Debug QA
Back Forward Reload Stop
Search Print
4FS
Four-Frame-System
-design 2000
ONE
TWO
THREE
FOUR
FIVE
SIX
SEVEN
EIGHT
NINE
Welcome!
Welcome!
Welcome!

A multimédia jegyében

A bőséges év végi OS/2-es programtermés mellett még mindig az új eComStation-verzió közelgő megjelenése tartja lázban az OS/2-es közösséget.

Sponga Tamás (stom@fw.hu)

November elején a hollandiai Arnhemben rendezték az egyik fontos európai Warpstock-találkozót. A szépszámú közönség a következő előadásokat láthatta: a hamarosan megjelenő eComStation 1.1 teljesen újraírt telepítője, OS/2 és az IrDA használata különböző eszközökkel, Virtual PC for OS/2, Kádár Zsolt UpdCD-je, Maul Publisher DTP alkalmazás, az OS/2 multimédiás regenerálása – felkészítés a streamtechnológiákra, USB-s eszközök forró (működés közbeni) csatlakoztatása az új CNFMGR alrendszer beépítésével, Netlabs EPM, új OS/2-es levelezőkliens, a Lookout/2, Drawit vektoros rajzolóprogram. És még egy hír az OS/2 világából: a platform kedvelt képnézője, a PMView úgy ünnepli tízéves születésnapját, hogy féláron lehet megvenni (➪ www.pmview.com).

Ezek után tekintsük át röviden azokat az alkalmazásokat, melyeknek frissített verziója jelent meg.

- DFSee 5.05: noha csak egyszázadnyit emelkedett e merevlemez- és partíció-segédprogram verziószáma, sok a változás benne az előző verzió óta – NTFS támogatás 2048 Gbyte fölött, EDIT interface, FATOS (OS/2-es bootszektor FAT partíción) hibajavítása. Emellett van benne két új parancs, a FILEFIND és a SUBFIND.
- Megjelent a frissített Squid proxyszerver.
- A mai napig népszerű Norton Commander klónok egyik többplatformos képviselője az F file manager, most megjelent a 4.71-es bétája.
- A Printer Driver Pak 30.778-ban az IBM kiadta az Omni, a PostScript és a LaserJet meghajtóprogramok újabb változatát. A következő nyomtatókkal bővült a támogatási lista: Canon S200, Okidata ML-590 Turbo, Okidata ML-591 Turbo, Okidata PM-3410, Okidata PM-4410, HP Business InkJet 3000 PS, HP LaserJet 4200 PS, HP LaserJet 4300 PS, Xerox Phaser 7300B, Xerox Phaser 7300DT, Xerox Phaser 7300DX, Xerox Phaser 7300N, HP Business InkJet 3000, HP LaserJet 4200, HP LaserJet 4300.
- Kádár Zsolt kiadta az OS/2 és eComStation telepítő CD-k frissítését elvégző UpdCD 2.24-es verzióját, ami a következőkben tud többet elődjénél: Joliet formátumú telepítő CD-k kezelése, hang driver add-on, valamint a CP2, a Java 1.3.1, az XR_F001, az XR_C003 és az XR_D003 támogatása.

Neptune Project

Az új multimédia projekt neve már ismerős lehet a Linuxot és a BSD-t használóknak. Az OS/2-es Neptune projekt célja egy nagy, mintegy 600 Mbyte-os kiegészítő gyűjtemény elkészítése. A kezdeményezés Michal Pohorelsky ötlete, de a megvalósításába bárki beszállhat. A projekttel azt kívánják elérni, hogy a multimédia területén elterjedt formátumokat még jobban támogassa az OS/2 és az eComStation. Ennek megfelelően a meglévő hang- és mozgóképlejátszókhoz fejlesztenek kiegészítőket. A projekt jó néhány, már elkészült multimédiás kiegészítőt is felhasznál, például a PM123-hoz fejlesztett, több mint 300 skint tartalmazó Mike4SKN-t.

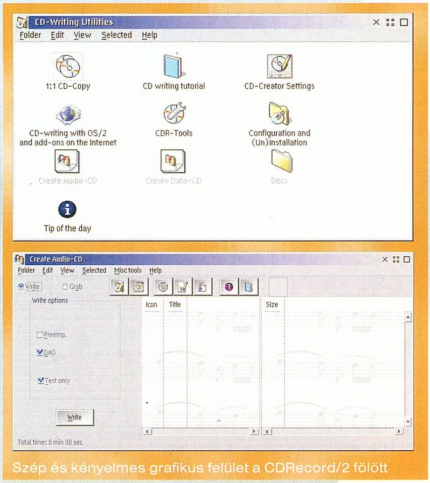

Szép és kényelmes grafikus felület a CDRecord/2 fölött

Netlabs EPM Distribution V1.00

A Netlabs a Warpstock Europe-on mutatta be az eredetileg az OS/2-ben lévő EPM Editor továbbfejlesztett változatát, a Netlabs EPM Distributiont (NEPMD). Sok újdonság került be a programba: például új felhasználói konfigurációs mechanizmus EPM Mode néven, kibővített szintaktikai kiemelés, könnyű mentés és visszaállítás a változtatásokról, bővített újrafordítási támogatás. A programhoz szükség van a WarpIN telepítőre, aminek használatával egyszerűvé válik a telepítése – gyakorlatilag csak azt kell megadni, melyik könyvtárba szeretnénk másoltatni a file-okat, a beállításokat a telepítő már elintézi.

CDR/RW Wizard 1.0.0

Az OS/2 alatti CD-íráshoz több kereskedelmi és ingyenes szoftver közül is választhatunk. A Linuxról származó ingyenes CDRecord/2-höz fejlesztett CDR/RW Wizard kellemes és könnyen használható grafikus felület audio- és adat-CD írásához, illetve CD-másoláshoz. A konfigurációs beállítások után a felület szinte önmagyarázó, de ettől függetlenül jó súgó is található a program mellett.

CoolFM 1.7

A gyors netkapcsolatok terjedése révén ma már igazán van létjogosultsága az online rádióadásoknak. Az OS/2 és eComStation alatt használható tévévevő kártyák általában a Brooktree BT8x8-as chipre épülnek, és többségük nemcsak tévé-, hanem rádiótunert is tartalmaz. Az orosz eCo Software fejleszti a CoolFM rádiós alkalmazást, ami az elterjedt rádióvevő és rádiós tévévevő kártyák nagy részét támogatja. Most megjelent új verziójának fő újdonsága, hogy a Linuxról származó nyílt forráskódú BTTV/2 libraryt használja.

Webmin – forever

A program, sőt inkább programcsomag neve a web és az admin szavak összevonásából származik, és jól kifejezi, mire tervezték. A cél az volt, hogy szinte bármit könnyen, alapvetően grafikus felület alól, külön kliensprogram nélkül be tudjunk állítani, meg tudjunk nézni, ki tudjunk próbálni – egyszóval: adminisztrálhassunk.

Horváth Zsolt

A cél sikerült elérni: a kliensoldali program egyszerű webböngésző, ami magában rejti annak lehetőségét is, hogy a gépet távolról adminisztráljuk. A webmin támogatja is ezt, alapvetően azzal, hogy ha telepítésekor talál SSL könyvtárat, akkor azt használja, így a webmin modul és a kliens közötti adatforgalom titkosított lesz. A program további rugalmasságát az adja, hogy a modulkészítéshez használatos eljárásainak listája publikus, ezért nagyon sok „külsős" modult készítettek hozzá. Ha valamit esetleg nem találunk meg az alapcsomagban, korántsem biztos, hogy nincs is ilyen modul. Ennyi bevezető után tekintsük át röviden a fontosabb újdonságokat!

A webmin bővíthető lett. Az alap csomag három témát tartalmaz. Hogy az újdonság rögtön szemet szúrjon, az alaphelyzetbe nem a „régi" témát állították be. A netről további témák is letölthetők.

Finomították a felhasználókezelést. A webmin felhasználók mellett létrehozhatók webmin csoportok, a jelszó megadása mellett szűkíthetünk IP-cím alapján, lehetőség van felhasználó gyors létrehozására „klónozással".

Újdonság továbbá a file-rendszer backupjának lehetősége, a legkülönfélébb szerverek konfigurálása (ssh, CVS, Proftp, Wu-ftp, bind, dhcp, squid, stb.), a tűzfal konfigurálhatósága. Lehetőséget ad különböző szolgáltatások futásának periodikus ellenőrzésére. A figyelés időhöz is köthető,-az ellenőrzés gyakorisága beállítható.

A nyelvi támogatásról nehéz nyilatkozni. A webmin támogatja a különböző nyelvek használatát – ez a konfigurációs menüjében választható ki –, ugyanakkor éppen a modularitás miatt a modulok fordítását a modul készítőjének kellene elvégeznie. Innen kezdve pedig a dolog kicsit átverés jellegű, mert bár a magyar nyelv támogatása megjelenik, be is állítható – de ennek csak ott lesz hatása, ahol a modul magyarosítását is elvégezték... A neten figyelemmel lehet kísérni a program fejlődését (➲ www.webmin.com).

A biztonság – már FTP-n is

Az interneten haladó csomagok sok esetben több gépen is áthaladnak, így elég nagy az esélye annak, hogy arról illetéktelen személy akaratunk ellenére másolatot szerez. Az internet felépítése miatt nem sokat tehetünk ez ellen – arról azonban gondoskodhatunk, hogy ha meg is szerzi az adatokat, ne tudja azt felhasználni. A megoldás nem új: az adatokat kódolva továbbítsuk, használjunk hitelesítést stb.

Ma már szinte természetes, hogy egy webszervert, amellyel adatot cserélhetünk, nemcsak HTTP protokollal érhetjük el, hanem HTTPS-sel is. Ugyanígy igencsak terjednek a helyi hálózatokat az interneten összekapcsoló virtuális magánhálózati megoldások is (VPN). Ezzel szemben egy olyan réginek számító adatátviteli protokoll, mint az FTP, mind a mai napig kódolatlanul forgalmaz. Bár vannak trükkök, melyekkel megoldható, hogy az adatátvitel titkosított csatornán folyjon, ezekhez külön program *kell*, és azt az FTP szerverrel és klienssel is össze kell hangolni. A BSDftpd-ssl kliens-szerver program erre a problémára kínál megoldást. Ha a gépünkre már feltelepítettük az SSL használathoz szükséges programkönyvtárakat („lib"-ek), amelyekre más programokhoz úgyis szükség van, akkor a BSDftpd-ssl rögtön használatba veszi ezeket, és máris lehetőségünk van titkosított FTP-s forgalomra.

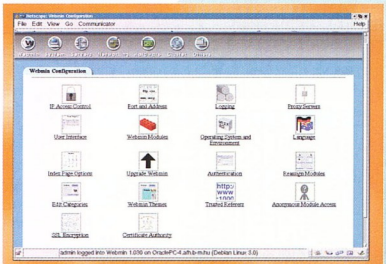

A webmint természetesen saját magával kell konfigurálni

Több részlet is szimpatikus a programban. Mindenekelőtt az, hogy teljes kompatibilitást nyújt az SSL-lel nem felvértezett programok irányában, azaz ha egy SSL-t tudó szerverhez SSL-t nem ismerő kliens jelentkezik be, akkor – bár kódolatlanul – lehetőség van adatátvitelre. A klienst is hasonló módon írták meg, tehát ezzel egy SSL-t nem tudó szerverre belépve mint „közönséges" FTP klienst használhatjuk. Fontos tulajdonsága az is, hogy mind az adat-, mind a parancscsatorna forgalmát kódolja. A szerveroldali része nagyon rugalmasan konfigurálható. Például beállítható, hogy anonymous user esetén ne használja az SSL átvitelt, míg valós user belépésekor kötelező legyen a kódolás.

Konfiguráljuk a gépünk hardverét egyszerű böngészővel – no meg a webminnel!

Új Samba csomag

November 20-án adták ki a legújabb, 2.2.7-es Sambát. A csomag a szokásos összetevőket tartalmazza: hibajavításokat és újdonságokat. A legfontosabb, hogy a teljes 2.2-es sorozatot érintő, ám csak a 2.2.6-os verzió kiadása után észlelt egyik bugot is kijavították. A hiba nagyon súlyos: ismeretében root jogosultság szerezhető a Sambát futtató gépen. Bár a hibát csak nemrég fedezték fel, és nincs is olyan ismert program, amely kihasználná, a frissítés mégis erősen ajánlott.

Gyorsuló Amigák

A nyolcvanas évek végétől, a gyorsabb processzorok megjelenésével egy időben megjelentek a sebességmérő programok is, és az amigások elkezdték összehasonlítani gépük teljesítményét egymással és más platformok gépeivel.

Nagy Lajos (louise@louise.amiga.hu)

A SysInfo, a MIPS, az AIBB és társaik különféle standard és saját módszerekkel mértek, az értékek általában semmiféle hasonlóságot nem mutattak egymással – de jó volt látni, hogy az a csík pont addig jutott el a skálán, mint ami az adott processzorhoz volt rendelve.

A kétprocesszoros korszakban már keveset értek ezek a tesztprogramok, szinte mindenki kívülről tudta, hogy az adott 68k-s processzor milyen MIPS értékeket produkál, viszont a PowerPC-s oldalról alig voltak ilyen információk. A Macintosh-emuláció újabb mérföldkő volt, a SpeedOMeter jelezte is büszkén, hogy az emulált – 68k-n futó – gép sebessége vetekszik a valódi PPC-s Macek sebességével.

A jelen elsősorban az Intel hardveren futó emulátoroké. Az Amithlon és az UAE – amelynek legfrissebb verziója ismét felkerült CD-mellékletünkre – használóinak száma már rég meghaladta a valódi – és napi használatban lévő – Amigák számát, és a sebességtesztelők számára is új korszakot nyitott. A gigahertzes órajelű processzorokon, a JIT-es technológiával az alkalmazások már a leggyorsabb 68k-s processzorokon elért sebességük sokszorosával mennek, ezért újból van értelme az összehasonlításoknak!

AmiGOD és UltimatePPC – sebességmániásoknak

Az AmiGOD-ot az amigás körökben egyre népszerűbb PowerD fejlesztőeszközzel készítették. Minden processzorra igyekszik megoldani a tesztek özönének futtatási lehetőségét, legyen az 68k sorozatbeli, vagy éppen Amithlon/UAE emuláció, illetve majdan natív x86-os kód ugyanitt.
Az indentify.library segítségével teljes képet tud adni a hardverről, a bővítőkártyákról és az operációs rendszerről.

Modulonként bővíthetők a tesztjei és az összehasonlító táblázatai egyaránt. Jelenlegi verziójában egész számos (integer), lebegőpontos (math) és 2D-s grafikai teszteket találhatunk, de tervbe van véve a 3D-s (natív, OpenGL-, MiniGL- és Warp3D-alapú) grafika, a natív PPC-s programkód (feltéve, hogy a PowerD tud ilyet generálni), az AmigaOS4 és az AROS támogatása.

Kimondottan PowerPC processzorokra készítették az UltimatePPC nevű kis programot. Komplett tesztkörnyezet

AmiGOD, a sebességtesztelők új generációja

előfutáraként látott napvilágot, lengyel fejlesztő munkájaként. Teszteltek vele a 603-astól a G4-esig terjedő skálát, jelenleg egész számos és lebegőpontos teszteket tud végrehajtani. Fejlesztői várják a tesztek végeredményét e-mailben.

/amiga/util/AmiGOD2.lha és UltimatePPC.lha

FFMPEG Amigára?

A kiváló magyar demókóder srác, Chip/Kangooroo keze munkájaként napvilágot látott az FFMPEG projekt libavcodec statikus libraryjének amigás kiadása. Ez a library lehetővé teszi a videofeldolgozó és -lejátszó programok számára, hogy egységes felületen keresztül érjék el az olyan – manapság mindennapi használatban lévő – videoformátumokat, mint az MPEG-1, H263, RealVideo 1.0, Motion JPEG, MPEG-4, OpenDivX, DivX 3.x, DivX 4.x, DivX 5.x, MP41, MP42, WMV1, SVQ1 Sorenson, vagy a DV Video. Hangformátumok közül az MP2, MP3, DV Audio, WMV, PCM, ADPCM játszható le, illetve konvertálható vele.

A csomagban mindössze két library file található, az egyik 68k-s (ez az emulátorokon is használható), a másik a PowerPC processzorokon fogja ellátni a videofile-ok és a feldolgozóprogramok közötti átjárást.

Fejlesztője az audio-/videokódolón és az AutoDocs formátumú dokumentáción dolgozik, hogy a programozásra hajlamos amigások mihamarabb elkezdhessenek dolgozni a jobbnál jobb videoszerkesztő és -konvertáló programokon.

/amiga/util/avcodeclib.lha

Játékvilág

A játékok közül ebben a hónapban egy régi-új sakkprogram került elő, amely az 1999-es kiadású GNU Chessre épülő, de teljesen amigás grafikus felületet kapott. Ez a program nem egyszerű átültetés – nincs is szüksége a GeekGadgets környezetre, és az ixemul.libraryre sem –, fejlesztője csak a sakktudást vette át a GNU Chessből.

A fejtörés helyett inkább gyors reflexeket választók akár Workbench ablakban is játszhatnak az ArTKanoiddal. Ezen az új Break-out klónon látszik, hogy nem „hagyományos" Amigán készítették, futtatásához ajánlatos 24 bites színmélység, gyors CPU, és AHI által támogatott hangkártya is. AGA-s gépen kínosan lassú, de ott szerencsére jobbnál jobb, az Amiga hardverét kihasználó falbontó játékok vannak, nincs szükség ilyen ablakos programokra.

A „robbantósok" is visszatértek a dynAMIte programban, hogy a netfüggő amigások csapatokba verődve bolyonghassanak egy kis teremben, és elhelyezhessék ajándékcsomagnak szánt bombáikat társaik okítására. A program továbbra is csak az igazi 68k-s processzorral futó gépeken működik kifogástalanul – ez nagyon jó teszt az Amithlon- vonalnak, mert ha meg tudják oldani, hogy a dynAMIte is úgy fusson, mint az igazi Amigákon, csak akkor érdemes beszélni valódi emulációról.

Az ingyenes stratégiai játékok legjobbikának, a FreeCraftnak is kiadásra került friss amigás verziója november elején. Végre a hálózati játék is kifogástalanul működik benne.

/amiga/game/AmiChess.lha
/amiga/game/ArTKanoid.lha
/amiga/game/dynAMIte.lha
/amiga/game/freecraft.lzx

HÉV helyett Európa expressz

Kovács Kálmán informatikai és hírközlési miniszter a svéd modellről, a kábelhálózatok internetképessé tételének támogatásáról és olyan további programokról nyilatkozott magazinunknak, amelyekkel a tárca 2003-ban lendületet kíván adni az információs társadalom építésének Magyarországon.

Kis Endre

A magyarországi háztartások mindössze 16-17%-ában található PC, és az Európában az egyik, ha nem a legalacsonyabb, 6%-os lakossági netelérési mutatónk is részben erre a gyér ellátottságra vezethető vissza – mondta Kovács Kálmán informatikai és hírközlési miniszter szeptember végén a Médiahajó közönsége előtt az információs társadalom építését háttráltató tényezőkről szólva. Összehasonlításképpen: az Európai Unió (EU) tagállamaiban a nethasználat elterjedtsége 40, az Egyesült Államokban 75%-os, a jelenleg 60%-nál tartó Dél-Korea kormánya pedig bejelentette, hogy 2005-re 100%-osra javítja ezt a mutatót – és ez a 10 milliárd dolláros költségvetésű program szélessávú netelérésről szól!

Magyar PC Magazin: *A miniszter úr szerint milyen okokra vezethető vissza Magyarország döbbenetes lemaradása ezen a stratégiai jelentőségű területen?*

Kovács Kálmán: Hajlamosak vagyunk azt hinni, hogy ez a nemzetgazdaság egészének helyzetéből, régiónk jövedelmi viszonyaiból, a tarifák és a lakosság bevételeinek az arányából mintegy óhatatlanul következik, pedig nem csak, sőt elsősorban nem Kelet és Nyugat életszínvonalbeli különbségei vezettek lemaradásunkhoz. Az EU tagállamaiban sem éveken át tartó folytonos növekedés eredményeként alakult ki a mostani, viszonylag – a mi szemünkben kétségtelenül – magas netellátottság. Egyik évről a másikra ugrásszerűen megnőtt a PC-eladások és a netelőfizetések száma ezekben az országokban *(lásd ábránkat – a szerk.)*, és a folyamatot mindig a kedvező gazdasági körülmények, illetve a piac lendületét kihasználó kormányintézkedések vezették fordulóponthoz.

Magyarországon az utóbbi években két ilyen alkalmat is elmulasztottunk, és lemaradásunk legfőbb okát ebben kereshetjük. Egyrészt három évet késlekedtünk a távközlési piac liberalizálásával. A telefonhálózatok – a monopolhelyzetben és többnyire állami tulajdonban levő társaságok – piacának megnyitása a verseny előtt 1998–99-ben zajlott le az EU-ban. De míg a kilencvenes évek végén óriási befektetői kedv jellemezte az ágazatot világszerte, addig 2001-re ez a terület kifulladt. Másrészt határozatlanok maradtunk a PC-ellátottság növelésének módját illetően. Elsősorban a vám- és adókedvezmények jelenthették volna azt az áttörést, aminek hatására növekszik az otthoni számítógépek száma Magyarországon. Az elmúlt négy év alatt Európa-szerte több modellt is alkalmaztak hasonló céllal. Egyes országok a WTO (World Trade Organization) szingapúri egyezményéhez csatlakoztak, amelynek értelmében 2002-ig fokozatosan eltörölték az informatikai termékekre kivetett vámot és az általános forgalmi adót. Mások, például Svédország, egyéni programot dolgoztak ki: ez a skandináv állam rövid idő alatt megnégyszerezte a PC-k elterjedtségét a munkavállalók körében.

MPCM: *A Taylor Nelson Sofres Hungary piackutató cég legfrissebb InterBus felmérése szerint – amelynek keretében 2002 első 9 hónapja alatt 19 ezer embert kérdeztek meg – elsősorban a lakosság érdektelensége miatt egy számjegyű a netellátottság Magyarországon.*

KK: Kinevezésemet követően a meghallgatások során volt, aki számon kérte, hogy miért csak most alakult minisztérium, miért késlekedett az előző és az azt megelőző kormány? Másokról kiderült, hogy az informatika fogalmát, a tárca hatáskörét sem tudják értelmezni, mint mondjuk az egészségügyi minisztériumét. Magyarország megosztott az információs társadalomról alkotott szemléletében, és ez nagyobb veszélyeket hordoz magában, mint a szociális különbségekből keletkezett digitális szakadék. A jólét vonzerejét mindenki érzékeli, és igyekszik javítani helyzetén.

A technológia használatából való kirekesztettség mint hátrány azonban nem jelentkezik ilyen egyértelműen – egyelőre. Tíz-tizenöt év múlva azonban, mire a ma még gyerekcipőben járó információs társadalom felnőttkorba lép, behozhatatlan lemaradást okoz majd. Felvilágosító munkára is szükség van tehát, és többek között ez is kormányzati szintű feladat.

MPCM: *Németországban a Deutsche Telekom mindaddig nem mutatott hajlandóságot a versenynek teret engedő összekapcsolási díjak bevezetésére, amíg az Európa Bizottság versenyhivatala 2002 májusában trösztellenes vizsgálatot nem kezdeményezett ellene. Ön szerint Magyarországon is szükség lesz ilyen határozott intézkedésre ahhoz, hogy a távközlési verseny kimozduljon holtpontjáról?*

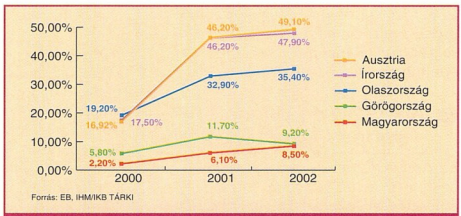

Lakossági nethasználat az EU-ban és Magyarországon, 2000–2002: összehasonlító idősoros adatok

KK: Az Egységes Hírközlési Törvényben az összekapcsolási díjak árképzési formája – amit a Hírközlési Döntőbizottság (HDB) hagyott jóvá – megegyezik az Európa Bizottság által a Deutsche Telekom számára is előírtakkal. A probléma nálunk abból fakad, hogy a tarifa, amit ez az árképzés eredményez, a magyar

fogyasztónak még mindig magas. *(A HDB határozatával elfogadott összekapcsolási percdíjak mintegy a 3-szorosát teszik ki az EU-átlagnak. A T-Online sima DSL csomagjának havidíja 29,95 euró, 5 Gbyte letölthető-sítási határral 24,95 euró, 1 Gbyte limittel 9,95 euró. Az Axelero ADSL Otthon csomagja havi bruttó 12 900, 14 900 és 18 900 Ft egy-, illetve kétéves vagy határozatlan időre szóló szerződés esetén – a szerk.)* Az EU elismeri a beruházás megtérülésének a beszámítását az összekapcsolási díjakba. Magyarország a kilencvenes évek elején csak Albániát előzte meg a telefonellátottság terén. 1999-ig a Matáv szolgáltatási területén 800 milliárd, a fennmaradó szolgáltatási területen pedig további 200 milliárd forintnyi beruházással a hálózati ellátottságban utolértük az európai átlagot. Nyugat-Európában azonban ezekre a beruházásokra nem az utóbbi hat, hanem a II. világháborút követő három évtizedben került sor.

A Matáv 800 milliárdos beruházását hitelből finanszírozta, tízéves futamidővel számolva ez ezermilliárd. Ha minden évben százmilliárd a nettó nyeresége, akkor befektetői tíz év múltán a pénzüknél lesznek, de még nem kerestek egy fillért sem. A befektetők pedig megtérülést és nyereséget várnak, és Magyarországról éppen igyekeznek kivonulni a korábban gyors megtérülésben bízó hálózatfejlesztők: eladó a HTCC (Hungarotel), a PanTel, a Vivendi. Ezt a problémát csak a verseny oldhatja meg, rákényszerítve a szolgáltatókat az árcsökkentésre még akkor is, ha ez hosszabb távú megtérülést jelent a befektetőnek.

MPCM: *Milyen programokkal, támogatással és forrásokkal fogja az IHM a távközlési verseny kibontakozását, a magyar információs társadalom fejlődését serkenteni jövőre, illetve a mandátum időszakában?*

KK: Az említett felmérés szerint a magyar lakosság 42%-a érdektelenségből nem internetezik, de 37%-uk a számítógép hiányára hivatkozott. Ezért többévnyi helyben topogás után bevezetjük Magyarországon a svéd modellt, amely a dolgozók PC-hez jutását segíti. A munkáltató és a munkavállaló számára 2003-tól egyaránt köztehertől (szja-tól és áfától) mentes lesz, ha a vállalat juttatásként számítógépet és netelérést ad otthonra alkalmazottainak. Ezzel a módszerrel a skandináv államban három év alatt a négyszeresére nőtt az otthoni PC-k száma, és ma a fizikai munkát végzők körében a háztartások 65%-a eléri az internetet. Ettől független program keretében, szintén az új évtől a gyermekes családok 60 ezer forintot leírhatnak adójukból, ha az összeget számítógép bérlésére, lízingelésére, vásárlására fordították.

Kovács Kálmán informatikai és hírközlési miniszter

Tapasztaljuk, hogy a mobilszolgáltatás kezdi elhódítani a beszédtípusú vezetékes szolgáltatás előfizetőit. A 7 millió mobiltelefonáló nem beszél többet, mint korábban, egyszerűen az elérhető áron többet nyújtó mobilszolgáltatást részesíti előnyben. A kiéleződő mobil–vezetékes verseny következtében a Matáv a napokban benyújtotta második kapcsolási ajánlatát, amely lényegesen kedvezőbb az elsőnél, és jövőre véleményem szerint jelentős tarifacsökkentést fog eredményezni Magyarországon.

A netelérés területén a kábelhálózatok fejlesztésének támogatásával kívánjuk megteremteni ezt a versenyhelyzetet. Kábelen jelenleg 10–12 ezer forintos havidíj ellenében korlátlanul lehet nagy sebességgel netezni, amivel csak az ADSL veheti fel a versenyt. A kábellel azonban jelenleg az a baj, hogy bár 2 millió háztartást elér valamilyen (közösségi vagy magán) hálózat, jelenleg mindössze 180 ezer lakásban lenne használható netezésre, de a kábelen netezők száma még ennek is csupán a hatoda. A hálózatfejlesztők ezért – akár meglévő kábelhálózatot tesznek netszolgáltatásra alkalmassá, akár új hálózatot építenek – a beruházások 50%-át leírhatják az adóalapból.

Emellett közvetlen támogatással is ösztönözzük a tarifacsökkentést, annyi támogatást adva a távközlési szolgáltatónak, amennyit hajlandó engedni a netelérés díjából – erre 2003-ban 3,5 milliárd forintot fordítunk.

Az e-kormányzati szolgáltatások bevezetése terén elsőként lehetővé kívánjuk tenni az elektronikus ügyintézést az önkormányzatoknál. Egy közigazgatási szolgáltatás csak akkor vezethető be, ha az egyetemleges: ezért 2002 végéig minden önkormányzatot felviszünk a világhálóra. Mert jelen pillanatban *(november elején – a szerk.)* a 3200 közül mintegy 800 önkormányzatnak netelérése sincs. Szintén az év végéig kialakítjuk egy elektronikus hitelesítési rendszer alapjait az e-önkormányzati ügyintézéshez. A digitális aláírás használatával 2003 elejétől tehát tényleges elektronikus ügyintézésre nyílik lehetőség az önkormányzatoknál. Ezzel párhuzamosan tartalomfejlesztési pályázatokat írtunk ki a bevezetendő szolgáltatásokra. A belügy-, az oktatási és a munkaügyi minisztériummal is szorosan együttműködünk ezen a téren, többek között a távmunka támogatása érdekében.

Jogszabály-módosítással lehetővé fogjuk tenni, hogy az alternatív szolgáltatók körében olyan fúziók jöhessenek létre, amelyek két- vagy háromszereplős tényleges versenypiacot eredményeznének a telefóniában Magyarországon. Úgy tűnik, hogy a Vivendi értékesítése is ebbe az irányba halad, és olyan befektetőcsoport fog megjelenni mögötte, amely már ilyen jellegű piackonszolidációban érdekelt.

A jelenlegi helyzetben aligha lehetséges az 1998–99-es légkört megidézni, de a távközlés maga továbbra is nyereséges, csak nem annyira, mint pár évvel ezelőtt volt. A távozó befektetők helyett azonban jönnek újak, annak a jövőképnek a jegyében, hogy Magyarországon rövid időn belül jelentős növekedés lesz a nethasználatban, hogy a kormány eltökélt a piac- és szolgáltatásbővítésben, támogatja a versenyképes alternatíva létrejöttét a beszédalapú szolgáltatásban, és olyan megoldások mellé áll, amelyek lendületet adhatnak az információs társadalom építésének.

Mindebből kitűnik, hogy a kormányt mekkora felelősség terheli jogalkotási munkájában. Milyen sok múlik azon, hogy egy törvény időben születik meg és lép életbe, vagy sem, mert ez a következő egymásfél évtizedre meghatározza egy ország fejlődését. Rossz esetben mellékvágányra tereli. Az információs társadalom vonatával ez történt Magyarországon – és most az a kérdés, milyen gyorsan tudunk átszállni erről a helyiérdekűről az Európa expresszre.

Tábla stílussal

Bill Gates digitális tintával szándékozik új fejezetet írni a személyi számítógépek történetében. A beszédhangot és kézírást felismerő Tablet PC, azaz tábla-PC világpremierjén kilenc gyártó állította reflektorfénybe új modelljét. Az eszközök eltérő megközelítéseket képviselnek, az első felhasználók visszajelzései vegyesek, a piacelemzők pedig lassú felfutásra számítanak – új géposztály körvonalazódik.

Kis Endre

A bemutatóra – mint arról előző számunkban olvashattak – november 7-én New Yorkban került sor. A Microsoft ekkor jelentette be hivatalosan Windows XP Tablet PC Edition operációs rendszerét, kilenc hardvergyártó – Acer, FIC, Fujitsu, HP, Motion Computing, NEC, Tatung, Toshiba és ViewSonic – pedig ezzel egy időben megkezdte az első tábla-PC-k forgalmazását. A Matsushita szintén a rendezvényen hozta nyilvánosságra, hogy Panasonic márkanév alatt hamarosan hasonló számítógéppel jelentkezik.

A tábla-PC-k felépítésüket tekintve alapvetően két csoportba sorolhatók. A billentyűzet nélküli, úgynevezett slate, azaz palatábla formátumú gépek – például a Fujitsu Stylistic ST4000 és a HP Compaq Tablet PC TC1000 – az íróasztalon dokkolóállomásba illeszthetők, ahol a klaviatúra mellett egér, külső képernyő stb. csatlakoztatható hozzájuk. A kettő az egyben kialakítású tábla-PC-k – mint az Acer TravelMate C102TI és a Toshiba Portégé 3505 Tablet PC – viszont hagyományos noteszgépként is használhatók: fedelük 180 fokban elforgatható, és a kijelzővel felfelé a billentyűzetre csukható.

Más tekintetben sokkal egységesebb képet mutat a paletta: a processzor a mobil számítógépekbe szánt Intel Pentium III-M, 800 MHz és 1,33 GHz közötti órajellel – utóbbi CPU a Toshiba modelljében ketyeg. Kivételt a HP táblája képez 1 GHz-es Transmeta Crusoe TM 5800 processzorával. A RAM 256 Mbyte, a merevlemez 20, 30 vagy – a HP és a Toshiba esetében – 40 Gbyte-os, a kijelző pedig 10,4 colos képátlójú TFT LCD, de a Toshiba ezt is nagyobbra, 12,1 colosra vette. Mindegyik gépbe került 10/100 Mbit/s-os Ethernet hálózati kártya és Wi-Fi (802.11b) szabványú vezeték nélküli hálózati interface. A lítium-ion akkumulátornak – a Microsoft tábla-PC specifikációi értelmében – mintegy 4 óra üzemidőt kell biztosítania. A gyártók 1 éves jótállást vállalnak gépeikre, az árak pedig a HP 1799 dollárjáról indulnak, és a Toshiba 2365 dollárjánál tetőznek.

Mindebből kitűnik, hogy a tábla-PC teljes értékű személyi számítógép, ami azonban kissé ellentmondásos piaci pozicionáláshoz vezetett. Bill Gates szerint – aki abból a szempontból is kiváltságos helyzetben van, hogy a fejlesztések kezdete óta ilyen eszközt használhat – a tábla-PC az asztali gép és/vagy a noteszgép kiváltására hivatott. Kérdés azonban, hogy a szóba jöhető felhasználók beérnék-e az első modellek 10,4 colos kijelzőjével vagy akár az 1 GHz-es processzor teljesítményével.

Fujitsu Stylistic ST4000: a tábla-PC egyelőre nem tömegtermék

A New York-i rendezvényen megtartott sajtótájékoztatón az említett hardvercégek vezérigazgatói válaszoltak az újságírók kérdéseire. Az elhangzottak alapján a gyártók Gates jövőképétől eltérő módon új piac teremtését várják tábla-PC-iktől. Miközben a Microsoft fő szoftverépítésze az információval dolgozó felső-, és idővel a középvezetők horizontális piacát nevezte meg a tábla-PC célcsoportjaként, addig Carly Fiorina és a többiek olyan vertikális piacokról beszéltek, mint az egészségügy, az energetikai szektor és az oktatás. Újabb ellentmondás, hogy ezekben az ágazatokban a kézírás-felismerő, táblaszerű hordozható számítógépek használata évtizedes hagyománnyal büszkélkedik – az itt említett gyártók közül a Fujitsu például több mint tíz éve szállít ilyen eszközöket ezekre az újnak aligha nevezhető piacokra.

Tény viszont, hogy ezek az őstáblák kétszer annyiba kerültek, mint a most bemutatott és sokkal több szolgáltatást nyújtó tábla-PC-k, és Bill Gates ebben a tárgykörben kezdettől – 2000 őszétől – fogva erről is beszélt. A több persze szolgáltatásokból sem jelent feltétlenül jobbat: a tábla-PC korai felhasználói például nincsenek elragadtatva a kézírás-felismerés pontosságától. A kézzel írható és ebben a formában tárolható, kereshető, illetve szerkeszthető jegyzetek, e-mailek és egyéb irkafirkák azonban mindenkire nagy hatást tesznek: a digitális tinta használata valóban újdonság – ha nem is minden előzmény nélküli – a számítógépek fejlődésében.

A Windows XP Tablet Edition tetszőleges nyelven honosítható, ami azonban aligha érné meg a fáradságot, mert a hangfelismerés a tábla-PC esetében is kizárólag a világnyelveken működik.

Bill Gates szerint 2005-re a tábla-PC a személyi számítógép legnépszerűbb formájává válik az Egyesült Államokban. A Gartner és az IDC azonban nagyon óvatos előrejelzéseket adott 2003-ra nézve, amikor 425, illetve 575 ezer tábla-PC eladására számítanak – ez a mennyiség a világ noteszgépforgalmának mintegy 1%-át teszi ki. Az IBM még elővigyázatosabb volt: miután a 2001 februárjában bejelentett és minden szakmai elismerést besöprő – digitális tollat használó – TransNote-ja a piacon megbukott, az első fordulóban legalábbis nem jelentkezett tábla-PC-vel.

Ott voltak ellenben New Yorkban mindazok a szoftvercégek – az Adobe-tól az SAP-ig vagy kéttucatnyian –, amelyek már alkalmazásokat is fejlesztettek a tábla-PC-re, a Microsoft 2003 közepére várható Office 11 irodacsomagja pedig hangsúlyozottan az új gépkategóriát fogja támogatni.

Mindent összevetve az üzleti szempontokon túl is örvendetes, hogy a redmondi óriás ilyen régi-új piacok teremtésére is használja erejét. A tábla-PC azonban egyelőre tabula rasa, melyre a történetet – lehet, hogy digitális tintával – majd a felhasználók fogják felírni, és ez is nagyon jó dolog.

Több szálon futó történet

A 3,06 GHz-es Pentium 4 bemutatásával az Intel a PC-ken is elérhetővé tette a Hyper-Threading technológiát. A *thread*elt, azaz egyszerre több kódrészleten, úgynevezett szálon futó szoftverek kettőnek látják az új processzort, aminek következtében akár 25%-os teljesítménynövekedés is várható a párhuzamos feladatvégzés során.

Kis Endre

A Harris Interactive az Intel megbízásából felmérést végzett az amerikai számítógép-használók körében, akiknek több mint 75%-a mondta azt, hogy kisebb-nagyobb gyakorisággal több feladatot futtat egyszerre számítógépén: az egyik legnépszerűbb multitasking kombináció a CD-k írása PC-s játék közben. Ugyanakkor a hárméves vagy régebbi számítógéppel rendelkező felhasználók közel 50%-a nem szívesen bízna rá egynél több, nagy teljesítményt igénylő feladatot PC-jére. A hasonló gondokkal szembesülő felhasználók számára jó hír, hogy a processzort az egyes operációs rendszerek és alkalmazások számára logikailag megkettőző Hyper-Threading (HT) technológia immár a személyi számítógépekben is megjelent. Az egyetlen CPU által ilyen módon nyújtott többprocesszoros adatfeldolgozási képesség mindeddig csak a szerverek és munkaállomások kiváltsága volt.

Glenn Hinton, az Intel kutatója 1993-ban vetette fel a HT ötletét. Három évre rá a tervezők megkezdték a technológia integrálását a Willamette fedőnevű, fejlesztés alatt álló termékbe, amelyre később a Pentium 4 és a Xeon processzorok épültek. Az Intel laboratóriumai 1999-ben kezdték meg az új rendszerek tesztelését, 2001 augusztusában pedig a nyilvánosság előtt is szemléltették a HT képességeit. A technológia elsőként az Intel Xeon processzoros szerverekben került forgalomba 2002 februárjában. A HT technológiát az eredeti tervek szerint a 2003 második felére ütemezett, Prescott néven fejlesztett processzorok vezették volna be az asztali gépek piacára, de ezt az időpontot az Intel

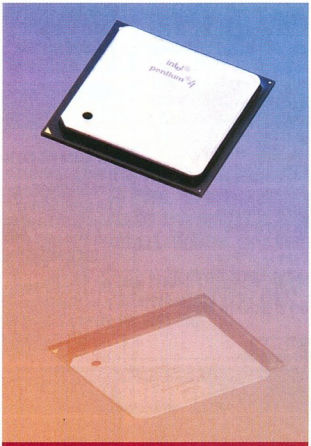

A többszálas alkalmazások és operációs rendszerek logikailag kettőnek látják a Hyper-Threading technológiát felvonultató új, 3,06 GHz-es Pentium 4-et

közel egy évvel előbbre hozta, és 2002. november 14-én megtartotta a 0,13 mikronos gyártási technológiával készülő, 3,06 GHz-es Pentium 4 processzor világpremierjét.

A HT technológia az asztali gépekbe szánt processzoroknál lényeges kialakításbeli kompromisszumok nélkül éri el a teljesítményjavulást. A gyártók által a célból hagyományosan alkalmazott mikroarchitekturális technikák (például a gyorsítótár bővítése vagy a lebegőpontos műveleteket végrehajtó egységek számának növelése) 20–30%-kal növelik a lapka méretét, de csupán 10%-kal nagyobb teljesítmény elérését teszik lehetővé. A HT technológia azonban a párhuzamos feladatvégzésnek köszönhetően 25%-os maximális teljesítményjavulást nyújt, miközben kevesebb mint 5%-kal növeli meg a lapkaméretet.

A 3,06 GHz-es Pentium 4 processzor bejelentésekor a világ legnagyobb asztali processzoros teljesítményét nyújtotta – és minden bizonnyal még e sorok közzétételét követően is nyújtani fogja egy darabig – Windows alatt: a SPEC CPU 2000 teljesítményteszt szerint a processzor SPECint_base2000 eredménye 1099, SPECfp_base2000 eredménye pedig 1077. Ehhez képest további teljesítménynövekedés érhető el a HT technológia lehetőségeit kiaknázó szálkezelő szoftverek, illetve ilyen többfeladatos asztali operációs környezetek – például Linux, Windows XP – használata révén.

A HT technológiát támogató Pentium 4 processzorra épülő rendszerek válaszkészsége akkor sem romlik, ha a háttérben nagy erőforrás-igényű feladatokat dolgoznak fel. A végfelhasználók például egy valósághű PC-s játék közben is DVD-re írhatják a családi fotóalbumot, vagy zenei CD-ket írhatnak az otthoni videók szerkesztése közben. Az új, 3,06 GHz-es Pentium 4-re épülő rendszerek a professzionális felhasználás hatékonyságát is javítják, mivel a különféle háttéralkalmazások – például a folyamatos vírusellenőrzés, a titkosítás vagy a tömörítés – zavartalanul futhatnak rajtuk. Az Intel adatai szerint egy Outlook mappa tömörítése WinZippel 35%-kal gyorsult fel a HT technológiától, az Adobe Photoshop pedig 21%-kal gyorsabban futott egy McAfee vírusellenőrzés közben.

A HT előnyeinek érvényre juttatásához mindenekelőtt 3,06 GHz-es – vagy a későbbiekben ennél magasabb órajelű – Pentium 4, a technológiát támogató chipkészlet és BIOS, valamint erre a technológiára optimalizált részeket tartalmazó operációs rendszer kell. Az Intel szerint a megoldás akkor is javítja a teljesítményt, ha a rendszer különféle, nem többszálas alkalmazásokat futtat egyidejűleg. A multitasking hatékonyságának növelése révén az a felhasználó is jobb teljesítményre számíthat, aki mondjuk netezés közben futtatja vírusellenőrző programját, vagy e-mail küldése alatt végez videokódolást.

A 3,06 GHz-es, HT technológiát támogató Intel processzor szállítása a bejelentéssel egy időben megkezdődött, a rá épülő rendszerek már kaphatók, és a Pentium 4-es logóhoz adott két betűről ismerhetők fel.

info

A Hyper-Threading technológiát alkalmazó 3,06 GHz-es Pentium 4 teljesítménytesztjeinek eredményéről az alábbi oldalakon olvasható részletes ismertető:

- www.intel.com/info/hyperthreading
- www.intel.com/performance

GERICOM

mobile world

MASTERPIECE

MASTERPIECE a vezető notebook!

Megújult a MASTERPIECE! A világ jelenlegi leggyorsabb mobil grafikus kártyája az ATi 9000 Radeon, DDR RAM memória, villámgyors 16x CD-író és DVD meghajtó. Ezekkel a paraméterekkel messze a legnagyobb teljesítményű gépet ajánljuk figyelmébe. Jöjjön el hozzánk és próbálja ki személyesen ezt az exkluzív gépet!

- SiS 645 DX chipset
- 16x CD író + DVD Combo Drive
- ATI Radeon 9000 Mobility 64MB DDR + TV-OUT
- Fax Modem 56k V90 beépítve
- EtherNet 10/100Mbit beépítve
- FireWire IEEE 1394 beépítve, Infra Port, 4 USB port
- Digitalis 3D hangkártya, S/PDIF Digitális audió kimenet
- Touch Pad scroll gombbal, Windows billentyűzet
- 1x Type II PCMCIA csatlakozó
- Párhuzamos, VGA, Mikrofon, hangfal csatlakozó
- Li-Ion SMART akkumulátor
- 332mm x 275mm x 42mm, 3.7kg, metál színben
- Windows XP Home ajándékba!

- 15.1" TFT kijelző (1400*1050)
- Intel Pentium4 2400MHz / 512kB cache
- 256MB DDR RAM
- 40GB merevlemez **439.900 Ft**

- 15.1" TFT kijelző (1400*1050)
- Intel Pentium4 2530MHz / 512kB cache
- 512MB DDR RAM
- 40GB merevlemez **469.900 Ft**

3D Mark 2000 v1.1: 9409
3D Mark 2001 v330: 6881

ATi RADEON GRAPHICS

X5

VILÁGÚJDONSÁG!

Az első MOBIL Pentium4-es ütés és cseppálló Notebook. A megerősített magnézium ház és ultra modern belső felépítés egyedülálló ütésállóságot biztosít. A gép hibátlanul működik véletlen leesés után is. A nagyteljesítményű GeForce4 grafikus kártya, a CD-író és DVD combo meghajtó és a DDR memória teljes kiépítést eredményez. Kifejezetten ajánljuk hosszabb kültéri munkákhoz és erős igénybevételhez.

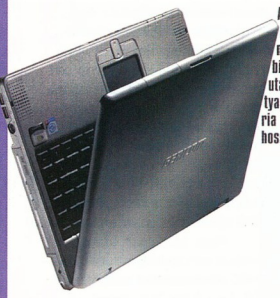

- Geforce4 Go 32MB DDR RAM + TV-OUT
- 16x CD író + DVD Combo Drive
- Fax Modem 56k V90
- EtherNet 10/100Mbit beépítve
- FireWire IEEE 1394 beépítve
- Infra Port
- 3 USB v2.0 port
- AC'97 hangkártya, sztereó hangszórók
- Touch Pad, Windows billentyűzet
- Compact Flash és Microdrive olvasó
- Mikrofon
- VGA csatlakozó
- Li-Ion SMART akkumulátor
- 312mm x 256mm x 30mm, 2.2kg
- Wireless Lan opció

- 14.1" TFT kijelző (1024x768)
- MOBIL Intel Pentium4 1800MHz / 512kB cache
- 384MB DDR RAM
- 40GB merevlemez **419.900 Ft**

SUPERSONIC FORCE

AZ EGYETLEN „ALL-IN-ONE" PENTIUM4 NOTEBOOK!

Nincs több kompromisszum! Maximális teljesítmény, minden megszokott kimenet és bemenet, FDD meghajtó, Combo meghajtó, GeForce4 grafikus kártya. Az egyetlen igazi mobil iroda a Notebook piacon!

- SiS 645 DX chipset
- 8x CD író + DVD Combo Drive
- Geforce4 Go 32MB DDR RAM + TV-OUT
- 1.44 FDD meghajtó
- Fax Modem 56k V90 beépítve
- EtherNet 10/100Mbit beépítve
- FireWire IEEE 1394 beépítve,
- Infra Port, 3 USB v2.0 port
- Digitalis 3D hangkártya
- Touch Pad scroll gombbal,
- 1x Type II PCMCIA csatlakozó
- Soros, párhuzamos csatlakozó
- VGA, Mikrofon, hangfal csatlakozó
- Li-Ion SMART akkumulátor
- 325mm x 275mm x 42mm, 3.4kg, metál színben

- 15.1" TFT kijelző (1024x768)
- Intel Pentium4 2000MHz / 512kB cache
- 256MB DDR RAM
- 20GB merevlemez **409.900 Ft**

- 15.1" TFT kijelző (1024x768)
- Intel Pentium4 2500MHz / 512kB cache
- 512MB DDR RAM
- 40GB merevlemez **459.900 Ft**

SILVER SERAPH

Fantasztikus grafikus sebesség és mobilitás!

Silver Seraph a felső kategóriás MOBIL Pentium4 notebook. A MOBIL processzornak köszönhetően nagyobb akkumulátoros működési időt lehet elérni. A gép GeForce4 grafikus kártyát használ, így a 3D-s programok kiváló sebességgel futhatnak. A Combo meghajtó és a DDR memória mindenki számára a maximális kiépítést biztosítja. Jöjjön el hozzánk és próbálja ki személyesen ezt az exkluzív gépet!

- 14.1" TFT kijelző (1024x768)
- Mobil Intel Pentium4 1800MHz / 512kB cache
- 16x CD író + DVD Combo Drive
- 256MB DDR RAM
- 40GB merevlemez
- Geforce4 Go 32MB DDR RAM + TV-OUT
- DJ funkció
- Fax Modem 56k V90
- EtherNet 10/100Mbit beépítve
- FireWire IEEE 1394 beépítve
- SMART kártya olvasó
- Infra Port, 3x USB port, 2x PCMCIA csatlakozó
- AC'97 hangkártya, sztereó hangszórók
- Touch Pad, Windows billentyűzet
- Párhuzamos, PS2, VGA, Mikrofon csatlakozó
- Li-Ion SMART akkumulátor
- 325mm x 275mm x 41mm, 3.2kg
- Metál színben

379.900 Ft

WEBGINE

GERICOM WEBGINE a szenzációs 15" gép!

Kedvező áron az Öné lehet a szuper gyors GeForce4 grafikus kártyával rendelkező WEBGINE! A gép combo meghajtót és FDD meghajtót is tartalmaz. A combo meghajtó használatával azonnal CD-re archiválhatja az adatait vagy megtekintheti kedvenc DVD filmét. A gép felszereltsége és ára egyaránt igen kedvező ajánlatnak számít!

- SiS 650 chipset
- 8x CD író + DVD Combo Drive
- Geforce4 Go 32MB DDR RAM + TV-OUT
- 1.44 FDD meghajtó
- Fax Modem 56k V90 beépítve
- EtherNet 10/100Mbit beépítve
- FireWire IEEE 1394 beépítve,
- Infra Port, 2 USB v2.0 port
- Digitalis 3D hangkártya
- S/PDIF Digitális audió kimenet
- Touch Pad scroll gombbal,
- 1x Type II PCMCIA csatlakozó
- VGA, Mikrofon, hangfal csatlakozó
- Li-Ion SMART akkumulátor
- 325mm x 281mm x 41mm, 3.4kg, metál színben

- 15.1" TFT kijelző (1024x768)
- Intel Pentium4 2000MHz / 512kB cache
- 256MB DDR RAM
- 20GB merevlemez **349.900 Ft**

- 15.1" TFT kijelző (1024x768)
- Intel Pentium4 2400MHz / 512kB cache
- 512MB DDR RAM
- 40GB merevlemez **389.900 Ft**

Gericom termékeinek bővebb ismertetése megtalálható honlapjaink szerint: 06-66/201-127. Az ezen a számon rendelt termékeket csak díjfizetés ellenében szállítjuk!

GERICOM CO. KFT 7100 Szekszárd, Rákóczi u. 34. Tel.: 06-74-510-092 Fax: 06-74-510-093, gericom@tolna.net

GARDEX 9400 Sopron, Újteleki u. 1-5. Tel.: 06-99 524-250, gardex@axelero.hu

CÉDRUS COMPUTER KFT. 1103 Budapest, Dömsödi utca 1/b. Tel.:433-4147, Fax: 264-8549, cedrus@citynet.hu

B & T Irodatechnika Kft. 5600 Békéscsaba, Szarvasi út 57. Tel.: 06-66/442-614, Fax:06-66/520-960, bcsaba@bt-irodatechnika.hu

ACOMP PEST 1134 Budapest, Róbert Károly krt. 68. Tel./Fax: 339-5647, 339-5648 acomp@acomp.hu

ACOMP PÓLUS CENTER 1152 Budapest, Szentmihályi út 131. Tel./Fax: 419-4091, 419-4092 acomp@acomp.hu

www.acomp

KARÁCSONYI AJÁNLATOK

WEBSHOX PLUS

GERICOM WEBSHOX Plus a legkedvezőbb vételárú Pentium4 Notebook! Kiváló minősítést kapott a CHIP Magazin, Computer Panoráma, PC GURU és PC GAMES tesztelőitől! 2000MHz-es kiépítésben magyarországon messze a legjobb áron kínálunk egy teljes kiépítésű modelt, DDR memóriával, DVD-vel, FDD meghajtóval és minden más szükséges felszereltséggel!

BOMBA ÁR!

- 14.1" TFT kijelző (1024x768)
- Intel Pentium4 Celeron 2000MHz
- 8x DVD meghajtó
- 128MB DDR RAM
- 20GB merevlemez

259.900 Ft

- SiS650 chipset
- 1.44MB Floppy Disk Drive
- SiS650 grafikus chip max: 64MB DDR RAM
- TV-OUT (S-Video) kimenet
- Fax Modem 56k V90 beépítve
- EtherNet 10/100Mbit beépítve
- FireWire IEEE 1394 beépítve
- Infra Port, 2x USB port
- Digitalis 3D hangkártya
- SPDIF digitális audió kimenettel
- Sztereó nagyteljesítményű hangszórók
- Touch Pad scroll gombbal, Win billentyűzet
- 1x MiniPCI csatlakozó
- Külső párhuzamos, monitor, PS/2
- Mikrofon és hangfal csatlakozó
- Li-Ion SMART akkumulátor
- 318mm x 258mm x 38mm, 3kg
- Metál színben

- 14.1" TFT kijelző (1024x768)
- Intel Pentium4 2000MHz / 512kB cache
- 8x DVD meghajtó
- 256MB DDR RAM
- 20GB merevlemez

289.900 Ft

- 14.1" TFT kijelző (1024x768)
- Intel Pentium4 2000MHz / 512kB cache
- 8x CD író + DVD Combo Drive
- 384MB DDR RAM
- 40GB merevlemez

329.900 Ft

- 15.1" TFT kijelző (1024x768)
- Intel Pentium4 Celeron 2000MHz
- 8x CD író + DVD Combo Drive
- 256MB DDR RAM
- 20GB merevlemez

329.900 Ft

- 15.1" TFT kijelző (1024x768)
- Intel Pentium4 2000MHz / 512kB cache
- 8x CD író + DVD Combo Drive
- 512MB DDR RAM
- 40GB merevlemez

369.900 Ft

ZENITH

- Intel 845 chipset, DDR RAM támogatás
- Ultra DMA133, AGP 4x, Socket 478
- 256MB DDR RAM
- 80GB merevlemez (7200rpm)
- 1.44MB Floppy Disk Drive
- On-Board AC'97 hangkártya
- Fax modem 56kbps V90
- ATX miditorony
- Genius 3 gombos görgős egér
- Magyar vagy Angol billentyűzet

ZENITH számítógépbe nagy teljesítményű Intel Pentium4 processzort, és eredeti Intel chipset-es alaplapot építettük. A gép a 128MB-os GeForce4 VGA kártyával, 40x CD íróval, 16x DVD meghajtóval és a nagysebességű 80GB-os merevlemezzel a maximális elvárásoknak is megfelel. Mindkét gép a kimagasló kiépítés mellett igen kedvező vételárral várja Önöket üzleteinkben.

- Intel Pentium4 2000MHz / 512kB cache
- GeForce4 MX440 64MB DDR
- 16x SONY DVD

149.900 Ft

- Intel Pentium4 2400MHz / 512kB cache
- GeForce4 Ti 4200 128MB DDR
- 40x SONY CD író
- 16x SONY DVD

194.900 Ft

XPLORER

- GeForce2 MX400 64MB grafikus kártya
- 60GB merevlemez
- 1.44MB Floppy Disk Drive
- Fax modem 56kbps V90
- On-Board AC'97 hangkártya
- ATX miditorony
- Genius 3 gombos görgős egér
- Magyar vagy Angol billentyűzet

XPLORER egy átgondoltan kialakított játék- és munkagép a legújabb generációs Intel Pentium4 Celeron processzorral. Ezzel a géppel, minden játék és felhasználói program kiváló teljesítménnyel futtatható. Könnyedén elmentheti adatait a CD-író használatával, vagy megtekintheti kedvenc filmeit a DVD meghajtó segítségével. Bármely konfigurációt választja meglátja, hogy a gép hosszú időn át minden igényét méltányos áron kielégíti.

- Intel Pentium4 Celeron 1700MHz
- 16x SONY DVD
- 128MB DDR RAM

99.900 Ft

- Intel Pentium4 Celeron 2000MHz
- 40x SONY CD író
- 256MB DDR RAM

119.900 Ft

BASE

- Intel Pentium4 Celeron processzor, 1700MHz
- 256MB SDRAM
- 20GB merevlemez, 1.44MB Floppy Drive
- 52x sebességű LG vagy Sony CDROM
- S3 Savage4 grafikus chip alaplapon
- AC'97 On-Board hangkártya
- Genius NetScroll Plus 3 gombos görgős egér
- ATX Miditorony
- Magyar vagy Angol billentyűzet

ACOMP BASE számítógép teljesen megújult. Véleményünk szerint nem érdemes a régi Pentium III és Celeron sorozatból még alapgépet sem építeni, mert az új Pentium4 alapú BASE is megdöbbentoen alacsony áron az Öné lehet. A gép mindent tartalmaz, ami egy modern alapgéptől elvárható és kedvező áron tovább bővíthető a későbbi igényeknek megfelelően.

72.900 Ft

Nyitvatartás: Hétfő-Péntek: 9.00-17.00, Szombat- Vasárnap: ZÁRVA
A PÓLUS CENTERBEN a hét minden napján 10-20 óráig.
Áraink az ÁFÁ-t nem tartalmazzák. Az árak változtatásának jogát fenntartjuk.

ACOMP PEST: 1134 Budapest, Róbert Károly krt. 68. Tel./Fax: 339-5647, 339-5648
PÓLUS CENTER: 1152 Budapest, Szentmihályi út 131. Tel./Fax: 419-4091, 419-4092

Internet: www.acomp.hu Faxbank: 2-333-666/1477##

ACOMP
Számítástechnikai Kft.

DESIGN BY TEKA

Erdős Márton, Rixer György, Sponga Tamás

GeForce FaXni

Nvidia

A Santa Clara-i illetőségű Nvidia 2002. november 18-án jelentette be a korábban csak NV30 fedőnéven elhíresült 3D-gyorsítóját, a GeForce FX-et. A névben az FX a „cinematic effects"-re utal.

Bizony nyár lesz, mire megérkezik...

A GeForce FX elvileg teljesen DirectX 9-kompatibilis hardverből – néhol túl is szárnyalja az alapspecifikációkat –, ám mint utóbb kiderült, nem tudja a displacement mappinget. A 0,13 mikronos csíkszélességgel készülő – egyben emiatt csúszó – GeForce FX 125 millió tranzisztort tartalmaz és Flip Chip Ball Grid array tokozást kap. Az elviekben 500 MHz környéki órajelen futó GPU 128 bites memóriabuszon kommunikál a szintén elvben 1000 MHz effektív órajelen futó DDR2 memóriával, melyet négy különálló memóriavezérlő irányít. Az FX nyolc pixelcsővezetékének mindegyikén egy textúrázóegység kapott helyet, a GPU egy menetben 16 textúrát képes egy pixelre feszíteni (ám nem egy órajel alatt). Az AGP 8x illesztésű FX-es kártyák geometriai ereje brutális: 375 millió háromszög/s. Az Intellisample nevű, 4:1 arányú színtömörítő eljárás segítségével az elméleti memóriasávszélesség eléri a hihetetlenül magas 48 Gbyte/s-ot.

A GeForce FX chippel szerelt kártyákon a Radeon 9700 Próhoz hasonlóan kiegészítő tápcsatlakozó kapott helyet. A GPU rengeteg tranzisztora és a gyors memória miatt extraerős hűtést igényel a GeForce FX, amit az FX Flow technológia hivatott megvalósítani. Ez a hűtési rendszer alapjaiban hasonlatos az Abit OTES-éhez. Az Nvidia mérnökei szerint a GeForce FX lapkás csúcskártyák teljesítménye átlagosan 30–50%-kal lesz magasabb a Radeon 9700 Pró-s kártyákénál, ezenfelül elképzelhető, hogy többféle NV30 változat jelenik majd meg. Nagyobbfajta kellemetlenség az Nvidiánál, hogy komolyabb mennyiségben csak 2003. februárjában jelennek meg GeForce FX készletes kártyák a boltok polcain – Amerikában. Nálunk még ennél is később.

GHz-ek úton-útfélen

AMD

Az AMD megpróbálja minél hamarabb mobil változatban is megjelentetni asztali CPU-it. Nincs ez másképp a 2200+-os Athlon XP-vel sem, amely máris készen áll mobil változatban – és készülődik erre a 2400+ is. A 186 dolláros 2200+ processzor számtalan gyártó tetszését elnyerte a szakmában...

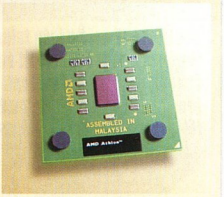

Húzz bele, AMD!

Az Intel természetesen mobil téren sem vonul el diszkréten, sokkal inkább beerősít – ahogy azt már múlt havi híreinkben is olvashatták, mobil CPU-inak árát erősen csökkenteni fogja.

Sufnituning processzorok

Intel

Az Intel Hyper Threading technológiája (HTT) kissé felbolygatta a processzorarchitektúrák langyos állóvizét. Hamar kiderült, hogy a HTT az összes Netburst microarchitektúrájú processzorban szériatartozék – letiltva. A neten meg is indult a nyomozás, és a sok digitális Indiana Jones közül a RiStaR becenevű egyén sikeresen bekapcsolta egy Pentium 4 2,4B processzorban a HTT-t.

A technikai dokumentációkat böngészve kiderült, hogy valószínűleg a processzor A31-es lába a felelős a HTT be- és kikapcsolásáért. Azonban nem ennyire egyszerű a helyzet, kicsit komolyabb módosításra is szükség van, ami még korántsem kiforrott. Úgy tűnik tehát, ez esetben nem igazán fog működni a „sufnituning" a HTT engedélyezésére. Az Intel kevéssé törődik az effajta próbálkozásokkal, bár amióta ez a hír felröppent, a webhelyén nem érhető el a szükséges technikai dokumentáció.

Tükröm-tükröm, mondd meg nékem...

Tuningra mégis nyílik lehetőség, ugyanis a processzorok gyártósora újabb fejlesztéseken esett át. A C1 steppinges Pentium 4-es processzorok még jobban viselik a fölpörgetést, amire jó példa egy 1,625 volton üzemelő 1,8A-s CPU, amely 3,5 GHz-en stabil működésre volt képes. Mily meglepő, a C1 stepping a 3,06 GHz-es processzorok verziója, azaz nagyon úgy fest a helyzet, hogy a lassabb Pentium 4-ekben lebutított (vagy „selejtes") 3 GHz-es magok ketyegnek.

Az Intel már a folytatáson töri a fejét, ami sok esetben azt jelenti, hogy titokban már készen is van a mintapéldányokkal. A 2004. év vége felé érkező Nehalem már 4 processzornak fog látszani operációsrendszerszinten, és a jövőbeni Itanium generációkban is felbukkan egy hasonló kezdeményezés. Ott a processzorban fizikailag is két mag lesz, ezeken belül két-két végrehajtó egység fog dolgozni, és azok egyenként négy CPU-nak látszanak majd. Jó matekosok már biztosan hüledezve olvassák, igen, 16 végrehajtó egységnek fog látszani egyetlen processzor – miért is ne?

→ www.intel.com /homepage/land /hyperthreading.htm

Növekvő sebességhatár

ALi

Acer Laboratories (ALi) gyártotta DVD-meghajtóról még nem igazán hallhattunk – kivéve a Benq márkanév alatt futókat, ám ebben a szegmensben a cég OEM gyártó csupán. A vezérlőlapkákkal más a helyzet, ezen a fronton többéves tapasztalattal bír. Az ALi most legújabb lapkáját bocsátotta áruba, amellyel elérhetővé válik a 20-szoros sebességű DVD-ROM-olvasás. Az M5721 chip mellett az ALi kombó CD-író/DVD-olvasó készülékekbe is szállít lapkákat, azonban az első ilyen meghajtók megjelenésére még várnunk kell.

Tervgazdálkodás

AMD

Az AMD felvázolta a közeljövőre vonatkozó stratégiáját – amire szükség is volt, hiszen részvényeseinek bizalma enyhén megingott. A továbbiakban az AMD negyedéves szinten 100 millió dollárral csökkenti költségeit, emellett mindent megtesz piaci részesedésének megőrzésére

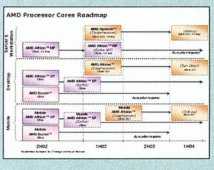

Töretlen fejlődés

és növelésére. Sajnos ehhez a létszámbeli leépítés is elkerülhetetlen.

Nézzük a processzor-előrejelzések változásait. Szerverfronton az Athlon MP mellett érkezik a SOI technológiával, 0,13 mikronos gyártástechnológiával készülő Opteron. Az ugyancsak 2003-ra tervezett 0,09 mikronos Opteron azonban áttolódik 2004. első felére, kárpótlásul már új nevét is tudjuk – Athens. Az asztali gépekbe szánt Barton magos, 512 Kbyte másodszintű gyorsítótárral rendelkező, 333 MHz-es FSB-jű Athlon XP-n kívül érkezik a Clawhammer is. A 0,09 mikronos (azaz 90 nm-es) Clawhammert – új neve San Diego – ugyancsak áttolta a cég 2004-re.

Az AMD nemrég bemutatott egy Barton magos CPU-val szerelt gépet, nForce2 lapkakészlettel. A konfiguráció érdekessége a 400 MHz-es FSB órajel volt – azaz várható, hogy 2003 folyamán érkeznek a 400 MHz-es FSB-vel felvértezett AMD Athlon XP CPU-k. Mobil téren a gyorsulás mellett a Clawhammer mobil változata színesíti majd a termékpalettát az év közepe felé, a 90 nm-es Clawhammer – ezúttal Odessa fedőnéven – azonban ugyancsak 2004-es projektté alakult.

➪ www.amd.com/us-en/Processors/ProductInformation/0,,30_118_1274_3734,00.html

Térbeli áramkörök

IBM

Az IBM fejlesztőlaborjai a világ legjobbjai közé tartoznak, amit a cég technológiai bejelentései is bizonyítanak. Legújabb fejlesztésük eredménye a térbeli áramkör. Az elképzelés talán épp a cukrászoktól jött, ugyanis az áramkör kialakítása nagyban hasonlít a többrétegű sütikre. A tranzisztorok rétegzett egymásra pakolásával a jelenlegi egymás mellé helyezés helyett a beépíthető tranzisztorok száma ugrásszerűen megnőhet, és a sebesség is emelkedhet. Így a még kezdeti stádiumban lévő fejlesztés a jövő szuperprocesszoraihoz vezethet.

Az új erő

IBM

Az IBM tudhatja magáénak a jelenlegi leggyorsabb 64 bites processzort. Az 1,45 GHz-es Power4+ szerverprocesszor mellett szerényebb, 1,2 GHz-es testvérét is bemutatták. Az új CPU elsőként a 8 processzoros IBM eServer p650-ben jelenik meg. 0,13 mikronos gyártástechnológiával készül, 184 millió tranzisztort tuszkoltak a kerámia alá, ami így 267 mm²-es lett. Ez mindössze 2/3-a az előző Power4 processzor méretének. Az új jövevény 32 Mbyte harmadszintű és 1,5 Mbyte másodszintű gyorsítótára ellenére 1,2 GHz-en

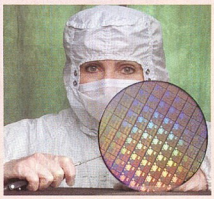

Nézd, mit sütött a mami!

70 wattot fogyaszt, ellentétben elődjének 115 wattos étvágyával.

➪ www-1.ibm.com/servers/eserver/pseries/hardware/whitepapers/power4.html

Dupla öröm a Gigabyte-tól

Gigabyte

A Gigabyte-nál tombol a duómánia. Legújabb, prémium kategóriás alaplapjukon majdnem mindenből kettő van. A GA-8INXP az Intel E7205-ös, Granite Bay nevezetű lapkakészletére épül, és 6 duál opció található rajta. Ide tartozik a Hyper Threading támogatása, a kétcsatornás memóriavezérlő, a dupla RAID vezérlő (ATA-133 és Serial ATA), a DualBios, a megkettőzött aktív hűtés és a kettős tápellátás.

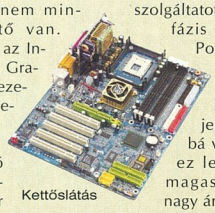

Kettőslátás

Utóbbi a Dual Power System (DPS) nevet kapta, és igazán izgalmas. Ezzel a kiegészítő kártyával az áramellátás hatfázisúvá válik, az ajánlott és alkalmazott három helyett. A DPS által szolgáltatott három többletfázis a DPVRM (Dual Power Voltage Regulator Module) összetevőből érkezik. Hatására jelentősen stabilabbá válik a rendszer – ez leginkább igazán magas órajeleken és nagy áramfelvétel esetén fejti ki jótékony hatását. Akár úgy is értelmezhetjük, hogy az egyik legjobb adalék ahhoz, hogy a CPU-tuning sikeres legyen.

➪ http://tw.giga-byte.com/products/6dual_miracle.htm

➪ http://tw.giga-byte.com/products/8inxp.htm

Poros technológia

IBM

Az IBM e havi sokadik bejelentése a már bemutatott Pixie Dust technológia alkalmazásáról szól. A technológiát felhasználva a cég elkészítette 80 Gbyte-os, noteszgépekbe szánt merevlemezét, és bejelentette egy jövőbeli, 7200-as fordulatszámú változat terveit is. A Travelstar 80GN 70 milliárd bitet tárol négyzetcolonként – minden eddiginél többet. Az IBM ezt a Pixie Dust alkalmazásával érte el, melynek során ötrétegű „szendvicset" készített egy kiegészítő ruténiumréteggel. Ez az együttes a laminált Pixie Dust technológia nevet kapta. A hozzáadott réteg segít a jel–zaj viszony magasan tartásában, ezáltal az adatokat még kisebb helyre lehet sűríteni. Az IBM már kitűzte következő célját, amit 2003 folyamán el is kíván érni. Ez pedig nem más,

Porban az erő!

mint a mágikus 100 milliárd bit négyzetcolonként.

➪ http://www-3.ibm.com/storage/hdd/tech/techlib.nsf/techdocs/5A00243-E13BB249687256C4-E006CF086

Az x-edik PCI

PCI-SIG

Még meg sem jelentek az első PCI-X 533-as vezérlők, a PCI-SIG máris a szabvány továbbfejlesztésén agyal. Az új szabvány neve PCI-X 1066 lesz, vagyis megduplázzák a sebességét, amivel az adatátvitel – papíron – elérheti a 8,5 Mbyte/s-ot. A szabvány szerencsére visszafelé teljesen kompatibilis, de érdemes odafigyelni az újításokra. Ezek között találkozhatunk többek között a fejlettebb energiagazdálkodással, a teljes aszinkron működés támogatásával és a redundáns csatornák lehetőségével is.

A PCI Special Interest Group (PCI-SIG) most a jelformákkal, jelerősségekkel, a kártyák tulajdonságaival és a csatlakozók karakterisztikájával foglalkozik. Ezután következhet a pontos szabvány kidolgozása és a végleges specifikációk papírra vetése, majd az elfogadtatás és bevezetés. Ami bizony nem holnap lesz.

A PCI-é a jövő

➲ www.pcisig.com /specifications/pcix_20/

Egy tucat DVD

Boston College

A Nature Materials magazin számolt be a bostoni egyetem optikai adattárolás területén folyó kutatásairól, és azok eredményeiről. A kutatóknak sikerült kidolgozniuk egy, az eddigi technológiákhoz hasonlóan működő eljárást, amellyel epoxienyv- és üvegalapú, 12 cm-es átmérőjű lemezre nem kevesebb mint 87 Gbyte adatot sikerült rögzíteni. A különleges intenzitású és hullámhosszú lézer digitális formában rögzítette az adatmennyiséget a lemezre – stabilan, azaz az adatokat később biztonságosan vissza lehetett olvasni.

Asztalra vele!

NEC

Az NEC sikerre szeretné vinni a Transmeta által kreált Crusoe processzorokat,

Csak csendben, csak halkan

ezért az egyik legnagyobb szegmensbe, az asztali PC-k világába is bevezeti a mobil termékekbe kifejlesztett CPU-t. Az új „minden egyben" számítógép már december elején megjelent a japán piacon, de sikereiről még nem tudunk beszámolni. Az MA10W/FE jelölésű alapmodell az NEC PowerMate eco szériájába tartozik, és Crusoe TM5800 processzor ketyeg benne 1 GHz-en. A rendkívül alacsony fogyasztást a működési zaj visszaszorítására használta fel a cég – ebben a gépben egyetlen ventilátor sincs!

➲ www.transmeta.com /everywhere/products /desktops/nec /nec_powermate_eco .html

Változékony órajelek

Intel

A jövő még az Intelnél sem biztos. Ezt támasztja alá legutóbbi bejelentésük, amelynek alapján úgy tűnik, 2003. évi terveiket hirtelen ötlettől vezérelve átalakították. Az eddigi előirányzott FSB órajel 667 MHz lett volna, ám látva a DDR400-as memóriamodulokat gyártók egyre gyarapodó táborát, ezt 800 MHz-re emelték. A megnövelt FSB-vel először a Northwood és Prescott sorozatoknál találkozhatunk majd, ezekhez a Canterwood fedőnevű lapkakészlet mellett a Springdale-PE és a Springdale-G is társulni fog. A lapkakészletek kétcsatornás memóriavezérlője 6,4 Gbyte/s adatátviteli sebességre képes. 2003-ban már az összes, újonnan megjelenő Pentium 4 processzor bekapcsolt Hyper Threadinggel érkezik, ha azonban mégsem szeretnénk ennek előnyeit élvezni, 15 dollár megtakarítása mellett lemondhatunk róla. Az első 800 MHz-es alap órajelű Northwood 2003. második negyedében érkezik, 3,2 GHz-es órajellel, amit majd a negyedik negyedévben megjelenő 0,09 mikron csíkszélességű Prescott követ. Ezután kerülnek terítékre a Tejas CPU-k, becslések szerint 1066 MHz-es FSB-vel.

A hír a legtöbb konkurens gyártót érzékenyen érintette. A SiS kénytelen kitolni lapkakészletei megjelenését, mert az eddigi 667 MHz-re belőtt működést át kell alakítani 800 MHz-esre. A Via is elhalasztotta megjelenéseit, inkább az AMD-s vonalra összpontosít, és ott próbál meg minél nagyobb előnyre szert tenni. Ha viszont az AMD nem képes dömpingszerűen elárasztani a piacot K8-as processzorral, a Via és az AMD is nagy bajban lesz, az Intel pedig kényelmesen tovább növelheti piaci részesedését.

Hamarosan gyorsítva

Tovább a kitaposott úton

Cray

Igaz, hogy az olcsó részegységekből összeállított fürtözött számítógépek egyre jobban terjednek, de a szuperszámítógépeiről ismert Cray a hagyományos utat követi. A cég legújabb, Cray X1 szuperszámítógépe 65,5 Tbyte memóriát képes kezelni és maximális teljesítménye 52,4 Tflops, amivel messze túlszárnyalja majd a jelenleg leggyorsabb – 35,8 Tflops számítási tempóra képes – NEC Earth Simulatort. Végtére is ez volt a Cray célja, hiszen a legnagyobb, leggyorsabb szuperszámítógép összeállítójának lenni presztízskérdés. Csakhogy minden valószínűség szerint az NEC is így látja, ezért „hamarosan" visszavág.

A Cray X1 házakban 4 vagy 16 csomópont található, ezek mindegyikében 4 – teljesen új fejlesztésű – 64 bites vektorprocesszor. A processzorokat 400 Gbyte /s maximális adatátviteli sebességű hálózat kapcsolja össze. Az új szuperszámítógép az Advanced Digital Information Corporation által kifejlesztett StorNext file-rendszert használja. A Cray X1 gyártása 2002 végén kezdődik és 2003-tól lehet rendelni, maximálisan 4096 processzoros változatban.

➲ www.cray.com/products /systems/x1/

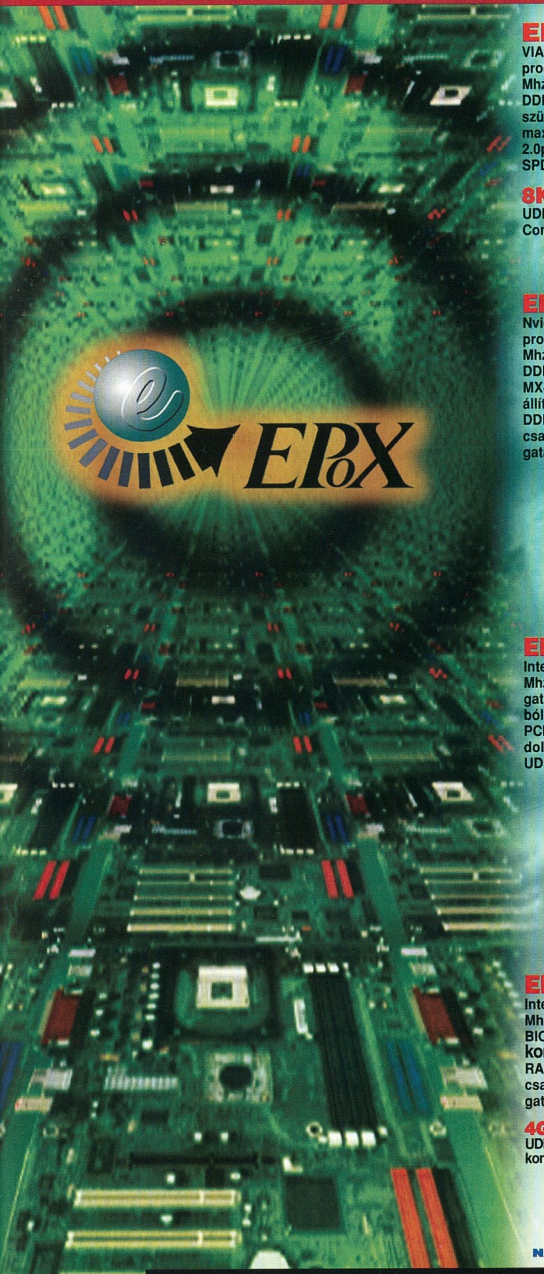

EP-8K9A/8K9A2+

VIA KT400 chipset AMD Duron és Athlon XP processzorokhoz 3 fázisú CPU tápfeszültség, 333 Mhz FSB, AGP 8X támogatás PC 3200 400 Mhz DDR SDRAM támogatás, CPU órajel szorzó feszültség állítás BIOS-ból 3 DIMM memóriaslot max 3 GB DDR RAM,6 PCI 1 AGP(8x) port, 6 USB 2.0port, 6 csatornás dolby digital hang, Digital SPDIF támogatás UDMA 133 IDE Controller

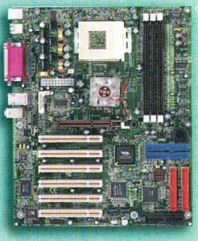

8K9A2+

UDMA 133 IDE RAID Controller Serial ATA Controller P80P diagnosztikai kártya.

Újdonság

POWERED BY DDR MEMORY

EP-8RDA

Nvidia nForce2 chipset AMD Duron és Athlon XP processzorokhoz 3 fázisú CPU tápfeszültség, 333 Mhz FSB, AGP 8X támogatásPC 3200 400 Mhz DDR SDRAM támogatás Integrált Nvidia Geforce4 MX440 grafika, CPU órajel szorzó feszültség állítás BIOS-ból 3 DIMM memóriaslot max 3 GB DDR RAM, 6 PCI 1 AGP(8x) port, 6 USB 2.0port, 6 csatornás dolby digital hang, Digital SPDIF támogatás, UDMA 133 IDE Controller

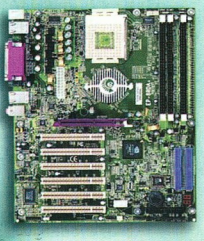

Újdonság

POWERED BY DDR MEMORY

EP-4PEA

Intel 845PE chipset, Socket 478 processzor, 533 Mhz FSB, PC 2700 333 Mhz DDR SDRAM támogatás, CPU órajel szorzó feszültség állítás BIOS-ból, 3 DIMM memóriaslot max 2 GB DDR RAM, 6 PCI 1 AGP(4x) port, 6db, USB 2.0 port, 6 csatornás dolby digital hang, Digital SPDIF támogatás, UDMA 100 IDE Controller

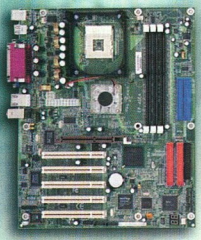

Újdonság

POWERED BY DDR MEMORY

EP-4G4A/EP4G4A+

Intel 845G chipset, Socket 478 processzor, 533 Mhz FSB, CPU órajel szorzó feszültség állítás BIOS-ból, **Intel extreme VGA integrált grafikus kontroller**, 3 DIMM memóriaslot max 2 GB DDR RAM, 6 PCI 1 AGP(4x) port, 6db, USB 2.0 port, 6 csatornás dolby digital hang, Digital SPDIF támogatás, UDMA 100 IDE Controller

4G4A+

UDMA 133 IDE RAID Controller, Integrált 10/100 Ethernet kontroller, P80P diagnosztikai kártya.

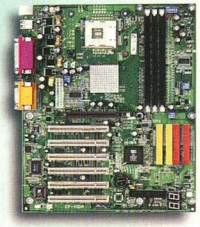

POWERED BY DDR MEMORY

NAGYKERESKEDÉSEK VISZONTELADÓK SZÁMÁRA

HERTA
www.orca.hu
Budapest, VII., Dohány utca 37.
(Számítástechnikai szaküzlet és szerviz)
Telefon: 322-2232, fax: 343-4208
e-mail: hertakft@herta.hu

Ramiris
RAMIRIS Rubin RT.
1134 Budapest, Klapka u. 9.
Tel.: 412-4300, fax: 412-4301
e-mail: ramiris@ramiris.hu www.ramiris.hu

EMJ Hungary Kft.
EMJ Hungary Kft.
1145 Budapest, Szugló u. 54.
Tel.: 469-6050, fax:469-6051
e-mail: sales@emj.hu www.emj.hu

Epson

Belépő tintasugaras nyomtatóstúdióval

Az Epson Stylus C42plus tintasugaras nyomtatója kimagasló technológiát kínál kezdő felhasználóknak, belépő szintű áron. Az Epson Stylus C42UX-et leváltó új modell szövegnyomtatási sebessége fekete-fehér üzemmódban 12 oldal percenként, színesben 6 oldal/perc, fotónyomtatáskor 288 másodperc alatt készül el egy A/4-es fényképpel, maximális felbontása 2880 dpi. A végeredmény a gyártó QuickDry tintájának köszönhetően minden esetben azonnal érintésre száraz nyomat.

Epson Stylus C42plus: a gyártó QuickDry és Intellidge tintatechnológiájával

Az új modell is az Epson Intellidge tintapatronjait használja. Ezek különleges chipje folyamatosan ellenőrzi a tintafogyasztást.

A megoldás a tintakészlet lehető leghatékonyabb felhasználását szolgálja, amely patrononként közel 220 fekete-fehér és 180 színes oldal nyomtatására elegendő.

Emellett az Epson Stylus C42plus egyszerű kezelhetőségével is kitűnik. Az USB csatoló plug & play csatlakozást biztosít PC-khez és Macintosh gépekhez egyaránt. A Windows 98-tól, illetve Mac OS 8.1-től felfelé minden operációs rendszer alatt használható. E sorok közzétételét követően – 2002 végéig –, az Epson a Csillagok háborúja – A klónok támadása című filmhez kapcsolódó nyomtatóstúdióval szállítja ezt a modellt, 79 eurós bruttó áron.

Csúcsfelbontású síkágyas lapszkenner

Az Epson Perfection 3200 Photo síkágyas lapszkennere az első, 3200x6400 dpi optikai felbontásra képes modell, amely az ambiciózus otthoni felhasználók mellett a professzionális fényképészek és fotólaborok érdeklődését is felkeltheti. A kimagasló felbontás és a közepes méretű dokumentumok befogadására is képes levilágítóegység révén filmek szkennelésére is alkalmas. Mindezt 3,4 Dmax-nál magasabb értékű optikai sűrűség, valamint átfogó, többek között a Silver-Fast SE 6-ot tartalmazó szoftvercsomag egészíti ki. A képolvasó USB 2.0 és FireWire porton keresztül csatlakoztatható PC-hez és Macintoshhoz. December elejétől kapható, 509 eurós bruttó áron.

A Perfection képolvasók az Epson termékek új formatervét testesítik meg

Falfelület nem marad kihasználatlanul

Az Epson új hordozható EMP-52 kivetítője 1200 ANSI-lumen fényerősségű és 800 x600 képpontos – SVGA – felbontású, a VGA-tól az XGA-ig bármilyen bemeneti jel megjelenítésére képes. A csendes működésű, 2,9 kg-os készülék az úgynevezett multitainment projector kategóriát képviseli, többféle otthoni szórakoztatóelektronikai eszközhöz használható, de kisebb irodákban, tantermekben is megállja a helyét. A függőleges torzítás ellensúlyozására digitális trapézkorrekciót használ, így a kivetített kép +/- 15 fokos határok között gombnyomással dönthető, azaz szélei derékszögbe állíthatók. Az új kivetítő 0,5 colos poliszilícium aktív mátrix TFT LCD-ket használ. Kontrasztaránya 400:1, és 16,7 millió színárnyalat megjelenítésére képes.

SVGA felbontású kivetítő munkához és szórakozáshoz

2002. december 31-ig az Epson új projektora a Microsoft Xboxával és a Project Gotham Racing című játékkal kiegészítve, 1999 eurós bruttó áron kapható.

- www.epson.hu
- www.ratrade.hu
- www.hrp.hu
- www.ingrammicro.hu

Számalk Kereskedőház

APC-disztribució

A Számalk Kereskedőház disztributori szerződést kötött az APC (American Power Conversion) szünetmentes tápegységeinek forgalmazására. A megállapodás értelmében a Számalk Kereskedőház az APC mindegyik megoldását kínálja minden viszonteladó partnere számára a Back UPS családtól kezdve egészen a Matrix, Symmetra és Silcon rendszerekig. Az APC PowerStruXure Authorised Provider minősítésének birtokosaként a Számalk Kereskedőház már a disztribució indulásának pillanatától biztosítja azt a technikai hátteret és műszaki támogatást, amelyre viszonteladói támaszkodhatnak a jövőben.

- Számalk Kereskedőház Rt. ☎ 481-2800
- info@distributor.hu
- www.disztributor.hu

ASRock

Új alaplapok

A DTK Computer Hungary forgalmazásában megérkeztek Magyarországra a kitűnő ár–érték arányú ASRock alaplapok, amelyek mindegyike tartalmaz két-két SDRAM/DDR foglalatot, ATA133 IDE vezérlőt, 10/100 Mbit/s-os hálózati vezérlőt és akár hat USB 2.0-s kivezetést.

G-Pro: mikro ATX-es kialakításával és integrált videovezérlőjével elsősorban irodai felhasználásra szánták

A Pentium 4 processzorokat fogadó G-Pro és PE-Pro nevű, SiS chipkészletre épülő alaplapok támogatják az 533 MHz-es FSB-t, és a már említett szolgáltatások mellett 5.1-es AC'97-es hangchip is megbújik rajtuk. A G-Prót első-

Canon

Dokumentumkezelés titkosítással

A Canon IR 105 digitális hálózati dokumentumfeldolgozó rendszere a hálózati nyomtatást, a szkennelést és a másolást – számos dokumentumkezelési eljárással együtt – egyazon készülékben valósítja meg, amely közvetlenül a felhasználó munkaállomásáról felügyelhető.

A webes alapú kezelőfelület az IR 105 hálózati funkcióinak egyszerű nyomon követését teszi lehetővé.

A november elején forgalomba hozott eszköz egyszerűen illeszthető a meglévő Windows, NetWare vagy Mac OS környezetbe.

Automatikusan felismeri az alap PCL és PostScript meghajtókat. A beépített Canon Image szerver segítségével az IR hálózati adatcsereközpontként is működhet, amely titkos adatok kezelésére is alkalmas.

Ha a felhasználó kiválasztotta a titkosítást, a részére fenntartott postaládába indított nyomtatást a gép addig nem kezdi el, amíg a jelszót nem adják meg. A postaládák között az adatok átmozgathatók.

Az IR 105 programcsomagja tartalmazza a Netspot hálózati adminisztrálóprogramot, amely a Netspot Accounting szoftvermodullal kiegészítve elszámolási lehetőséget kínál. A számos archiválási képesség mellett további szolgáltatásként a tárolt nyomtatási feladatok megismételhetők és szerkeszthetők.

Miként neve utal rá, a berendezés 105 darab A/4-es oldalt készít el percenként, de két gép összekapcsolásával tandem üzemmódban 210 oldal/perc sebesség is elérhető.

A készülék havi terhelhetősége 400 ezer oldal.

A nyomtatás felbontása 2400x600 dpi, a szkennelésé 600x600 dpi.

Az IR papírkapacitása a sebességnek megfelelő 7650 darab A/4-es lap, alapkiépítésben 192 Mbyte memóriája van, kijelzője magyar nyelvű.

- Delta Elektronik Kft.
  ☎ 437-5200
- info@delta.hu
- www.delta.hu

sorban irodai felhasználásra szánták mikro ATX-es kialakításával és integrált videovezérlőjével, de a 845GL-es lapoktól eltérően egy 4x AGP portot is kínál. A PE-Pro az otthoni felhasználóknak készült, és ATX formátuma 6 PCI-os eszköz fogadására is képessé teszi.

Az AMD processzorokhoz készült, KT266A lapkakészletes K7VT2 első ránézésre talán elavultnak tűnhet.

A közismerten FSB-limitált platformon azonban eddig is csak a memória-órajel aszinkron emelésével lehetett többletteljesítményhez jutni, ezért még mindig komoly lehetőségek rejlenek ebben a „leértékelt" technológiában.

Az ASRock alaplapok ajánlott viszonteladói ára nettó 15 ezer Ft körül alakul, ami a 2 év garanciát is figyelembe véve igen kedvezőnek számít.

- DTK Computer Hungary Rt.
  ☎ 412-3400
- www.dtkcomputer.hu
- www.asrock.com

HP PSC 2210 színes, tintasugaras nyomtató, másoló, szkenner, kártyaolvasó és fax
A világ messze legsikeresebb és legnagyobb darabszámban eladott PSC multifunkciós család legújabb tagja. A HP PSC 2210 egy kis helyigényű, többfunkciós eszköz, amely közvetlen fényképnyomtatást biztosít a kiváló minőségű faxolás, lapolvasás és másolás mellett. Élénk, ragyogó színű, fénykép minőségű képeket készít. 17 fekete vagy 12 színes oldalt nyomtat illetve másol percenként. Nyomtatási minősége 4800 optimalizált dpi, Photoret IV precíziós technológia alkalmazásával. Lehetőséget nyújt közvetlenül a digitális fényképezőgép memóriakártyájáról való nyomtatásra.

A **HP PhotoSmart 120 kamera** egyesíti az egyszerűséget és a digitális technológia sokoldalúságát. A 3,6 cm-es LCD kijelzőn megtekinthetők az elkészített képek, videofelvételek. 1 megapixeles felbontással rendelkezik és CompactFlash memóriakártya kompatibilis.

Akció: HP PSC 2210 multifunkciós eszköz + PhotoSmart 120 kamera együtt csak 99.900.- Ft + Áfa

A **HP PhotoSmart 130 fotónyomtató** egy ultra kompakt nyomtató, 10x15 cm-es fényképek digitális kameráról történő közvetlen nyomtatására, személyi vagy Mac számítógép használata nélkül. Akár 4800x1200 optimalizált dpi felbontású színes nyomtatást produkál prémium fotópapírra és egy képet kevesebb, mint 3 perc alatt készít el. CompactFlash, SmartMedia, Sony Memory Stick és Secure Digital memóriakártya kompatibilis.

A **HP PhotoSmart 620 kamera** egy ízléses, könnyen használható digitális fényképezőgép, amely 3x optikai és 4x digitális zoommal, illetve 2,14 megapixeles felbontással rendelkezik. Emellett rengeteg hasznos funkciót kínál, lehetőség van például videoklip felvételére. 3,8 cm-es LCD kijelzője lehetővé teszi az állóképek és a videók azonnali megtekintését. Secure Digital memóriakártya kompatibilis.

HP Bundle: PhotoSmart 620 kamera + PhotoSmart 130 nyomtató + hordtáska + 32 MB Secure Digital kártya együtt csak 104.000 Ft + Áfa

HP LaserJet 1000w asztali /személyi/ monokróm lézernyomtató
A HP LaserJet 1000w a HP legelérhetőbb LaserJet nyomtatója az USB-t kezelő Microsoft Windows környezetek számára. Egyszerűen használható, világos és éles dokumentumokat produkál. Olyan magánszemélyeknek illetve kisirodáknak ajánljuk, akik gyorsan és gazdaságosan szeretnének nyomtatni. Percenként 10 oldalt készít 1200 dpi tényleges kimeneti felbontással. Ez a modell a biztos HP LaserJet minőséget és megbízhatóságot nyújtja a nagy, akár havi 7.000 oldalas terhelhetőség érdekében.

Q1342A ***Ár: 49.900.- Ft + Áfa***

Egyéni és üzleti célokra egyaránt ajánljuk a **HP XE4100 omnibook**ot. Ez a típus Intel Celeron 1,2 GHz processzorral, 256 MB memóriával és 30 GB nagyságú merevlemezzel rendelkezik. Alapfelszereltségéhez tartozik a 8x DVD-ROM, a 8-32 MB video memória, melyet az alaplap memóriájából használ, az 56 KB/s modem és a hálózati kártya.
Kijelzője 14,1" TFT, és Lithium-ion akkumulátorának köszönhetően üzemideje 3,5-4 órán át tart. Windows XP Home operációs rendszerrel rendelkezik. A bővíthetőséget 2 USB port, 1 párhuzamos és 1 soros port biztosítja.

F4643H ***Ár: 329.900.- Ft + Áfa***

HEWLETT PACKARD

BUDA SZAKÁRUHÁZ

Ajánlatunk a készlet erejéig érvényes!

1111 Budapest, Bartók Béla út 18.
Telefon: 381-0750 • Telefax: 381-0743 • Internet: www.libra.hu • E-mail: info@libra.hu
Nyitvatartás: hétfő: 10.00 - 17.30 • kedd - péntek: 9.30 - 17.30

business partner

1118 Budapest, (Gazdagrét) Rétköz u. 7. Eleven Center I. em.
Telefon: 309-00-33 • E-mail: eleven@libra.hu
Nyitvatartás: hétfő - péntek: 10.00 - 18.00

Shuttle Spacewalker

Variációk Via chipkészletre

A Shuttle 3 korszerű alaplappal bővítette választékát. A 2002. év végének újdonságai között, amelyek Via chipkészlettel és 2 év gyártói garanciával kerülnek forgalomba, hagyományos, illetve integrált felépítésű változatok egyaránt szerepelnek.

Az Intel Pentium 4 processzorokhoz készült AV49N lap Via P4X400/VT8235 chipkészlete a legfejlettebb memóriakezelést (PC400) biztosítja, valamint támogatja az 533 MHz-es FSB-t és az AGP 8x-et is. Három memóriafoglalatába összesen 3 Gbyte-nyi (PC400/333/266/200) DDR SDRAM helyezhető. Az ATX formátumú UDMA-133-as alaplap 5 PCI és 6 USB 2.0-s csatlakozót kínál, az integrált alkatrészek sorában pedig a megszokott hatcsatornás hangkártya mellett Realtek hálózati vezérlő található.

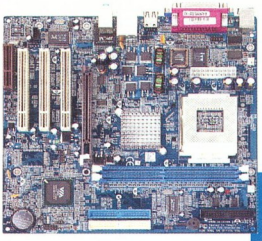

MK35N: az AMD processzorait fogadó microATX-es alaplap a Via KM266 North Bridge készletére épül

A Shuttle Spacewalker MV43N azok számára nyújt megoldást, akik inkább az olcsóbb kialakítású konfigurációjukhoz keresnek kedvező ár–teljesítmény mutatójú alaplapot. A korábbi modell (MV42N) továbbfejlesztett változata a Via P4M266/VT8235 lapkapároson alapul, a Socket 478 tokozású, 400 MHz-es Front Side Bust igénylő Pentium 4 és Celeron processzorokhoz készült. A vegyes memóriakezelésű MV43N két-két memóriafoglalatába PC266/200-as DDR SDRAM, illetve PC133/100-as SDRAM illeszthető a felhasználó tetszése szerint, maximálisan 2 Gbyte-ig. A főbb újítások közül elsősorban az ATA-133-as vezérlő és az USB 2.0 támogatása emelhető ki. Az AGP 4x slot mellett 2 PCI és 1 CNR sín található, az integrált összetevők tekintetében pedig Pro Savage 4 grafikus, AC'97-es hang- és 10/100 Mbit/s-os Via VT6103 hálózati vezérlővel rendelkezik.

Hasonló lehetőségeket kínál az AMD CPU-ihoz (Duron, Thunderbird, XP) kifejlesztett microATX-es MK35N is, amely a Via KM266 North Bridge készletére épül. A kizárólag DDR SDRAM memóriákkal működő UDMA-133-as alaplapon két sínbe pakolhatók a modulok, összesen 2 Gbyte-ig. A beépített videovezérlő mellett a későbbiekben az AGP 4x kártyahelyre illesztett vezérlővel növelhető a grafikus teljesítmény. Ha az integrált hang- és hálózati vezérlő, valamint a hat USB 2.0-s csatlakozó nem elegendő, 3 PCI és egy CNR foglalat vár további bővítőkártyákat.

- Juventus Team
  ☎ 469-5847
- www.juventus-team.hu
- www.spacewalker.com

Sweex

USB Pen Drive és asztali LCD

A korábban Safeway néven ismert Sweex megújult formatervű Carry és Titanium számítógépházaihoz illeszkedő kiegészítőket jelentett be.

A Sweex USB-s memóriamodul a Toshiba, illetve a Samsung Flash memória chipjeire épül, mérete nem haladja meg a közönséges öngyújtókét. Telepítéséhez egy szabad USB port és a meghajtóprogram néhány másodpercet igénylő telepítése szükséges. A 32, 64, 128 és 256 Mbyte-os változatban készülő Memory Pen legnagyobb adatátviteli sebessége 12 Mbit/s, így akár közvetlenül is futtathatók róla AVI vagy MP3 file-ok. Az eszköz ütésálló, nem érzékeny a mágneses terekre, egymillió alkalommal felülírható és akár 10 évig is képes megőrizni a rá bízott adatokat. A Sweex palettáján megtalálhatók a stabil érintkezés érdekében aranyozott csatlakozójú USB A-A és A-B kábelek 2, 3 és 5 méteres változatban, akárcsak a digitális eszközök illesztésére szolgáló FireWire zsinórok, 4-4, 4-6 és 6-6 pólusú kialakításban.

A gyártó további újdonsága egy 15 colos multimédiás LCD kijelző. Két változatban, elefántcsont, illetve ezüst-szürke színű burkolattal került forgalomba. Mindkét modell beépített hangszórókkal és a képernyőn megjelenő vezérlőmenüvel (OSD) rendelkezik. Rálátási szögük vízszintesen ± 60, függőlegesen ± 45 fok, kontrasztarányuk 250:1, fényerejük pedig 250 cd/m², és 2 év garancia érvényes rájuk.

- Juventus Team
  ☎ 469-5847
- www.juventus-team.hu
- www.sweex.nl

HP, Libra Computer

A nyomtató próbája

A HP Buda szakáruházban – a Power Format című installáció keretében – a hordozható bluetooth-os nyomtatótól az irodai színes lézernyomtatókig a HP teljes nyomtatóválasztéka kipróbálható, az eszközökkel próbanyomat készíthető. A nyomtatók mellett megtekinthető a HP noteszgépkínálata a legújabb hordozható kivetítőkkel együtt. A vérnyomásmérővel kiegészített iPaq kéziszámítógépek révén pedig arról is meg lehet győződni, hogy a látottak kit milyen mértékben hoztak izgalomba.

LaserJet 4200: a HP egyik legújabb lézernyomtatója

- Libra Computer HP Buda Szakáruház ☎ 381-0750
- libra@libra.hu
- www.libra.hu

Daisy Group

PhotoClip színes kijelzővel

A The Daisy Group öt digitális eszköz képességeit egyesítő PhotoClip fényképezőgépét színes TFT kijelzővel bővítették. Áttekinthető menürendszerében egyszerű a beállítások elvégzése, a fénykép vagy a videofelvétel elkészítését követően pedig azonnal ellenőrizhető rajta a rögzített anyag. A több mint egy évvel ezelőtt forgalomba hozott első sorozathoz képest nőtt a gép felbontása is, 1,3 megapixeles érzékelőjével maximum 1280x960 képpont méretű képek készíthetők, emellett beépített vakuval is rendelkezik. A PhotoClip kínálta egyéb lehetőségek is megmaradtak: képes MP3 file-ok lejátszására, használható diktafonként (32 Mbyte saját memóriájába mintegy 2 óra hangfelvétel készíthető) és webkameraként. A bővítőslotjába helyezett CompactFlash kártyák írására és olvasására is alkalmas, A számítógéphez USB kábelen

A PhotoClip öt digitális eszköz képességeit egyesíti magában

Canon

Kívül-belül igényes képolvasó

A Canon LiDE 50 síkágyas lapolvasóját egyaránt ajánlják igényes otthoni felhasználóknak, illetve üzleti alkalmazásokhoz. 2003 januárjában került forgalomba. A készülék egyszerűen telepíthető, tápegység nem kell hozzá, mert a tápellátást is az USB porton keresztül kapja. A LiDE 50 az első CIS (Contact Image Sensor) érzékelős szkenner, amely USB 2.0 felületen kapcsolódik a számítógéphez – mindez a korábbiaknál jóval rövidebb beolvasási időket eredményez.

Tervezői nagy hangsúlyt fektettek a külső megjelenésére is, ami kifinomult technológiával párosul. Optikai felbontása 1200x2400 dpi, a színek ábrázolásához 48 bitet használ. A LiDE (LED Indirect Exposure), a Canon saját fejlesztésű szkennelési technológiája lehetővé teszi, hogy a lapolvasó kisebb legyen és kevesebb alkatrészből épüljön fel. A megvilágításhoz kicsi, nagy fényerejű LED-eket használnak, a különleges optikai elemek pedig közvetlenül az érzékelő elé kerülnek, így nincs szükség bonyolult mechanikára és tükrökre. Ennek köszönhetően a LiDE 50 kevés helyet foglal az íróasztalon, ráadásul a mellékelt talp segítségével függőleges helyzetben is használható.

A lapolvasón található 4 programozható EZ gombbal közvetlenül elérhetők az egyes műveletek, például a *Scan to PDF*, amellyel az eredeti dokumentum pontos másolata hozható létre PDF formátumban. A készülékhez – a ScanGear CS meghajtószoftveren kívül – mellékelik az Adobe PhotoShop Elements (PC/Mac), az ArcSoft PhotoStudio (PC/Mac) és az OmniPage SE OCR (PC/Mac) szoftvert.

- Canon Hungária Kft.
  ☎ 465-8020
- www.canon.hu
- www.canon-europa.com

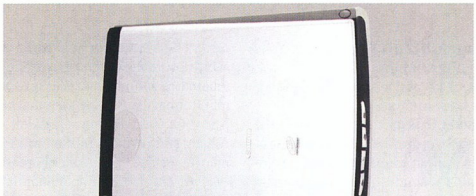

Az igényes külsőhöz 1200x2400 dpi-s felbontás párosul

csatlakozik, az operációs rendszerben egyszerű külső meghajtóként jelenik meg. Az indulókészlet a gép mellett tartalmaz fülhallgatót, mini USB kábelt, videokábelt és hordtáskát.

- AlphaSonic Kft.
  ☎ 231-4090
- www.alphasonic.hu
- www.myphotoclip.com

InkTec® 70-80 %-os megtakarítás

Gazdaságos

Az InkTec termékek használatával a nyomtatási költségek jelentősen csökkenthetők a minőség feláldozása nélkül. Tintasugaras nyomtatóknál ez akár 70-80%-os megtakarítást is jelenthet. (Pl. egy 51629 patron újratöltése esetén az eredeti kb. nettó 8.000 Ft-osár helyett nettó 1.650 Ft-ért tölthetjük fel a nyomtatófejet.)

InkTec®
www.inktec.hu

Egyszerű töltés, "Clipp On" technológia

A kiürült tintapatront néhány mozdulattal újratölthetjük a "Clipp On" refill keret segítségével, mely bizonyos típusoknál a fúvókákon keresztül juttatja a tintát a patron belsejébe, így az InkTec utántöltött patronok nem folynak.
A forgalmazók kérésre szívesen segítenek a patronok újratöltésében, hogy az első lépések se okozzanak gondot.

InkTec forgalmazók:

Baja: FAX Bt. T.: 79/322-015
Baja: Kekko Kft. T.: 79/428-838
Baja: Megaram Kft. T.: 79/424-687
Balassagyarmat: Next Computer Bt. T.: 35/300-289
Balatonboglár: Paradoxon Kft. T.: 85/352-630
Balatonfüred: Byteline Bt. T.: 87/482-125
Balatonielle: TN Elektronika Kft. T.: 85/450-200
Békéscsaba: B & T Irodatechnika T.: 66/442-614
Békéscsaba: MT-Altfold Kft. T.: 66/450-133
Békéscsaba: Számprog Kft. T.: 66/325-824
Budapest II.ker.: CBO Kft. T.: 200-86-80
Budapest III.ker.: EuroSand Computer Kft. T.: 388-12-40
Budapest III.ker.: HC Computer T.: 387-27-77
Budapest IV.ker.: Ferat Kft. T.: 370-85-59
Budapest VI.ker.: Demand 2000 Kft. T.: 269-32-15
Budapest VI.ker.: Sláger Lászlóné T.: 269-15-43
Budapest VIII.ker.: Atom Kft. T.: 220-22-00
Budapest VIII.ker.: HFH Kft. T.: 324-75-02
Budapest VIII.ker.: Nyomtató Áruház Kft. T.: 484-07-55
Budapest XI.ker.: P5 Kft. T.: 466-25-76
Budapest XI.ker.: Tigra Computer Kft. T.: 463-21-57
Budapest XIII.ker.: Enternet 2001 Kft. T.: 412-20-01
Budapest XIII.ker.: Compex Trade Kft. T.: 350-82-38
Budapest XIII.ker.: Lap Studió Kft. T.: 236-30-00
Budapest XIII.ker.: Light Computer Kft. T.: 239-69-58
Budapest XIII.ker.: Dynamic 2001 Kft. T.: 236-02-36
Budapest XIII.ker.: Misítrail C.World Kft. T.: 236-00-00
Budapest XV.ker.: Trimax Alfa Bt. T.: 343-60-55
Budapest XV.ker.: PKS Computer T.: 410-64-62
Budapest XVII.ker.: Computer Garage T.: 256-47-77
Budapest XVIII.ker.: HVC Computer T.: 290-37-96
Cegléd: Dynamic 2001 Kft. T.: 53/321-390
Cegléd: Firstep T.: 53/311-855
Cegléd: Jankovics Árpád T.: 53/317-722
Celldömölk: Pannon Pipics Kft. T.: 95/521-125
Debrecen: Materiálteszt Kkt. T.: 52/451-901
Dévaványa: Crazy PC T.: 66/484-741
Dunakeszi: XY Kft. T.: 27/349-790
Dunaújváros: Unitel Team Kft. T.: 25/408-719
Eger: Dynamic 2001 Kft. T.: 36/410-009
Esztergom: Dynamic 2001 Kft. T.: 33/401-130
Forró: Infoteam 95 Kft. T.: 46/308-210
Gödöllő: Árkus 2000 Kft. T.: 28/419-798
Gyöngyös: Dynamic 2001 Kft. T.: 37/313-489
Gyöngyös: Ferat Kft. T.: 37/301-980
Győr: Bit Bolt T.: 96/335-318
Győr: Dynamic 2001 Kft. T.: 96/417-608
Győr: Eszter Bt. T.: 96/528-094
Győr: PC Center Kft. T.: 96/523-150
Győr: Union Trade Kft. T.: 96/317-142
Hatvan: Ferat Kft. T.: 37/347-581
Hódmezővásárhely: Delfin Rt. T.: 62/246-810
Hódmezővásárhely: Origo Kft. T.: 62/244-272
Jászberény: 5-N Computers Kft. T.: 57/403-930
Jászberény: Dynamic 2001 Kft. T.: 57/405-077
Jászberény: Ferat Kft. T.: 57/412-841
Kalocsa: Pyramus Kft. T.: 78/466-754
Kaposvár: Ruléz Kft. T.: 82/410-048
Kaposvár: Somogy Informatika Kft. T.: 82/529-900
Kazincbarcika: Szánex Bt. T.: 48/312-941
Keszthely: Halász Szabolcs T.: 83/319145
Keszthely: Neat Computer Kft. T.: 83/511-511
Kiskunhalas: Telecomp Kft. T.: 77/424-184
Kiskunfélegyháza: Skyline-Computer Kft. T.: 76/432-765
Kiskunfélegyháza: Számker Computer T.: 76/430-171
Kiskunmajsa: Colonial Computer Bt. T.: 77/483-660
Kisújszállás: Lepker Bt. T.: 59/324-024
Kisvárda: JUTÁN Kft. T.: 45/416-414
Kisvárda: Nosztalgia Natura Bt. T.: 45/405-245
Komárom: V. JO-N Bt. T.: 34/341-927
Körmend: Maxmédia Kft. T.: 94/413-469
Martfű: Bit-max SHS T.: 56/450-759
Miskolc: Bell Computer Kft. T.: 45/560-355
Miskolc: Computer Art Kft. T.: 46/505-272
Miskolc: Entr Számítástechnika T.: 46/413-849
Miskolc: Lukács és Társa T.: 30/935-4483
Miskolc: Netex Kft. T.: 46/411-693
Miskolc: Szoftver ABC T.: 46/505-578
Mohács: C-C Computer T.: 69/300-380
Mohács: MSH Computer T.: 69/302-311
Monor: Computer System Bt. T.: 29/413-287
Nagykanizsa: Kanizsa Computer Kft. T.: 93/320-724
Nagykanizsa: Simon Irodatechnika T.: 93/310-309
Nyíregesújfalu: Dynamic 2001 Kft T.: 33/457-267
Nyíregyháza: 3 Mérnök-Terminál Kft. T.: 42/440-048
Nyíregyháza: Techno-Tronic Bt. T.: 42/434-086
Ózd: Borsod Computer T.: 48/471-358
Ózd: Dynamic 2001 Kft. T.: 48/570-116
Örbottyán: Manopen Kft. T.: 28/361-049
Pápa: Blue-Byte Kft. T.: 89/314-400
Pécs: Computer Art Kft. T.: 72/516-770
Pécs: MSH Computer T.: 72/212-201
Pécs: Toner Plussz Kft. T.: 72/213-733
Puspokladány: Radian Kft. T.: 54/451-800
Salgótarján: Dynamic 2001 Kft. T.: 32/422-447
Salgótarján: Nógrád Szezám Kft. T.: 32/310-295
Sárbogárd: Lantax Kft. T.: 25/463-541
Sárospatak: Bakos Bt. T.: 47/311-546
Sátoraljaújhely: Perilla Bt. T.: 47/321-845
Sátoraljaújhely: Zemplény Computer T.: 47/521-053
Siófok: Sió-System Kft. T.: 84/316-978
Siófok: TEAM-COMP Kft. T.: 84/510-222
Sopron: A-Z Team Kft. T.: 99/32-32-32
Sopron: Fény-Szoft Kft. T.: 99/326-738
Sümeg: Construct-Two Kft. T.: 87/55-00-44
Szeged: Dynamic 2001 Kft. T.: 62/458-750
Szeged: Eurocat Kft. T.: 62/555-720
Szeged: Flash Pc Centrum Bt. T.: 62/484-462
Székesfehérvár: PC Bus T.: 22/327-817
Székesfehérvár: PC Butik T.: 20/462-518
Szekszárd: Digitech Kft. T.: 74/510-032
Szekszárd: Fotocopy Kft. T.: 74/510-055
Szekszárd: MSH Computer T.: 74/412-711
Szentendre: Astra-Ker Bt. T.: 26/310-775
Szentes: Hansa 98 Kft. T.: 63/560-220
Szerencs: Bakos Bt. T.: 47/361-414
Szolnok: Ferat Kft. T.: 56/340-401
Szolnok: PC Office Kft. T.: 56/428-124
Szombathely: A-Z Computer 2000 Bt. T.: 94/341-585
Szombathely: GTS Computer Kft. T.: 94/511-490
Tab: Dynamic 2001 Kft. T.: 84/326-009
Tamási: Andok és Tsai Bt. T.: 20/3211-189
Tapolca: Balaton Elektronika Kft. T.: 87/412-564
Tatabánya: Vértes-Copy Bt. T.: 34/510-095
Tiszaújváros: Bell Computer Kft. T.: 49/540-610
Vác: Dunaweb Kft. T.: 27/301-571
Vác: HC Computer T.: 27/312-622
Veresegyház: Elektro-Center T.: 28/387-325
Veszprém: Blue-Byte Kft. T.: 88/406-806

InkTec nagykereskedések viszonteladóknak:

Budapest: Ramiris Rubin Rt. T.: 412-43-00
Budapest: Fotocopy Kft. T.: 303-66-57
Budapest: Unitel City Computer Kft. T.: 239-48-00
Budapest: Copy-Depo Kft. T.: 383-15-80
Budapest: Expert Computer Kft. T.: 350-33-57
Budapest: Demand 2000 Kft. T.: 215-70-00
Debrecen: Materiálteszt Kkt. T.: 52/346-916
Miskolc: Borsod Computer Kft. T.: 46/41-31-41
Pécs: Média-Computer Kft. T.: 72/551-258
Szeged: Dualcomp Trade Kft. T.: 62/486-487
Szeged: Eurocat Kft. T.: 62/488-455

Abit SR7-8X

Olcsó 648-as

Rixer György

Miután novemberi számunkban bemutatkozott újdonság gyanánt az Asus SiS 648 lapkakészletű alaplapja, a P4S8X, megkaptuk tesztelésre az Abit variációját, az SR7-8X-et, amely sokak számára megfizethető alternatíva. Ez a lap szintén a SiS 648/SiS 963 északi-déli hídpáros köré épül, ennek megfelelően Socket 478 foglalat található rajta. Természetesen mind a 400, mind az 533 MHz-es PSB-t igénylő Pentium 4 architektúrájú processzorokat (Pentium 4, Celeron) meghajtja, ám a gépkönyv nem tesz említést arról, hogy az új energiaellátási rendszert igénylő, 3 GHz feletti Pentium 4-eket bírná az alaplap – azaz feltehetőleg azokkal nem képes együttműködni.

A lap három DDR DIMM foglalatot hordoz, ezekbe maximum 3 Gbyte-nyi PC1600/2100-as (3 modul) vagy 2 Gbyte-nyi PC2700-as (2 modul) memória rakható. Egy AGP 8x/4x, öt PCI kártyahely, négy USB 2.0-s port és 10/100 Mbit/s-os Realtek Ethernet vezérlő jellemzi a normál ATX (305x230 mm) formavilágú SR7-8X-et, melyhez ATX 2.03 tápegység dukál. A hang terén szintén Realtek gyártmányú, ALC201 jelű, kétcsatornás AC'97-es vezérlőt tud felmutatni a lap. A két soros, egy párhuzamos port és a PS/2-es csatlakozók melletti további szolgáltatás a két UDMA/133-as IDE csatorna.

A BIOS-ból elérhető SoftMenu III hozza a szokásos jó formáját, ám pont emiatt bántó, hogy elírás is volt a beállítási opciók szövegezésében.

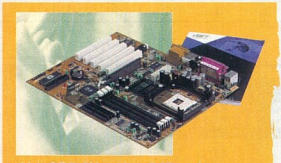
Abit SR7-8X – alap 648-as lap

Az Abit SR7-8X kézikönyve jó, és szoftverkörítése is bőséges: Norton Antivirus 2002, E-Color 3Deep, Buzzsoft szoftverpakk és a WinDVD 2000 2.1 többcsatornás változata. Teljesítmény szempontjából nagyjából egy polcon van az Abit terméke az Asuséval, ám a szolgáltatások körében elmarad tőle, és persze olcsóbb is. Ezért főleg a „csupasz", ám megbízható Pentium 4-es alaplapot keresők választása lehet az SR7-8X. Ajánlott bruttó végfelhasználói ára 25 000 Ft, a garancia 2 év.

- Mycom (disztributor) ☎ 204-5464
- www.mycom.hu
- www.abit.com.tw/abitweb/webjsp/english/pt_main_back.jsp?pPRODUCT_TYPE=MotherBoard&pMODEL_NAME=SR7-8X

Mérési eredmények

Gyártó, típus	Abit SR7-8X
Alaplapi lapkakészlet	SiS 648
Alaplapi meghajtószoftverek	SiS AGP driver 1.10.03, SiS IDE driver r1.01.13a
Mérési eredmények	
3DMark 2000 v1.1, default futás	13761 3D mark
3DMark 2001 SE, default futás	9819 3D mark
	Vulpine GLMark 1.1p – 640x480/16 bit, Low Detail 147,2 képkocka/s
PCMark 2002 Free	
CPU score	5302 pont
Memory score	5068 pont
HDD score	995 pont

Tesztkonfiguráció: 2,2 GHz-es Intel Pentium 4, Coolink Cool 401 CPU-hűtő; 512 Mbyte DDR400 Corsair memória; Asus V8460 Deluxe videokártya, Seagate Barracuda III merevlemez, Teac CD-W58E CD-újraíró, 350 W-os Enermax ATX 2.03 tápegység; angol Windows 98SE, DirectX 8.1b, Detonator 29.42.

Sony VPL-CS5

Intelligensen vetít ő

Nagy Zoltán

Ahogy a projektorok is egyre inkább elfogadott és széles körben használt eszközökké válnak, úgy nő az igény, hogy könnyen és egyszerűen lehessen használni őket.

Ez komoly feladat, hiszen már csatlakoztatni sem mindig egyszerű egy kivetítőt, és akkor a megfelelő képgeometria beállításáról még nem is beszéltünk!

A Sony VPL-CS5 a legtöbb paraméterét automatikusan be tudja állítani, megkönnyítve ezzel laikus kezelője dolgát.

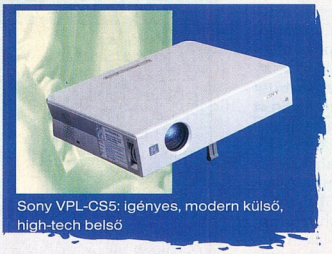
Sony VPL-CS5: igényes, modern külső, high-tech belső

Az automatizmus már a lencsevédőnél elkezdődik, ugyanis ez nem a megszokott műanyag sapka, hanem fémlemez, amelyet a vetítő maga húz el az optika elől bekapcsoláskor, kikapcsoláskor pedig vissza.

Egy vetítőt a legritkább esetben lehet tökéletesen vízszintesen tartani, általában meg kell emelni az elejét.

Ezt szintén automatikusan elvégzi a készülék, egy motor tolja ki az első lábat a megfelelő magasság eléréséig.

Az emelés mértékét a kezelő határozza meg, de a vetítő több pozíciót is tud memorizálni, így a későbbiekben csak azt kell kiválasztani, melyik már ismert helyszínen alkalmazzák éppen.

A megemelt vetítő képe azonban eltorzul, amit korrigálni kell.

A VPL-CS5 ezt is automatikusan elvégzi: a beépített vízszintmérő meghatározza a vízszintestől való eltérést, és ennek megfelelően torzítja a vetített képet, hogy a végeredmény szabályos formájú legyen.

Ez a fajta korrigálás némileg ront a képminőségen (ez minden vetítőre igaz), de ez csak szöveges képtartalom esetén zavaró, videovetítésnél nem vehető észre.

A vékony, szögletes formájú készülék egyébként akár könyvespolcon is elfér, hiszen akkora, mint egy nagyobbacska lexikon.

Számítógépes bemenetéről 800x600-as felbontást tud elérni, ami elég az S-Video bemenetre dugott DVD tökéletes megjelenítéséhez is. Szükség szerint a hangot is rá lehet dugni – persze nem várhatunk túl sokat az 1 W-os monó hangszórótól.

A távirányítóval a kivetítő minden fontos funkcióját lehet állítani, ha pedig USB-n keresztül összekötjük számítógéppel, akkor a távvezérlővel az egérmutatót is lehet irányítani.

A házimozizásra vagy prezentációs célokra egyaránt jól használható vetítő bruttó ára 874 988 Ft, a garancia 1 év.

- www.sony.hu/kivetito/

Műszaki adatok

Fényerő: 1800 ANSI lumen
Vetítési távolság: maximum 7,2 m
Legnagyobb képméret: 150 col
Használható videorendszerek: összes
Felbontás: 800x600 képpont
Bemenetek: számítógép (RGB), kompozit video, S-Video
Vetítési pozíciók: szemből, hátulról, normál és fordított állásban
Méret: 285x68x228 mm
Tömeg: 2,7 kg

Asus CRW-5224A

Szélsebes lemezes

Erdős Márton (martinm@ipma.hu)

Legutóbbi CD-író tesztünkben már bemutattunk néhány 48-szoros sebességgel író és 12-szeressel újraíró meghajtót, ám az Asus még őket is túllicitálta.

Az Asus CRW-5224A meghajtó ugyanis átlépi a mágikus és félelmetes 50-szeres határt, és egészen az 52-szeres mutatóig merészkedik. Itt semmiféle biztonsági megoldással nincs dolgunk, csakis az életveszélyes sebességmutatókkal. Olvasásnál is „élvezhetjük" az 52-szeres sebességet, de a legfurcsább a 24-szeres sebességű újraírási képesség. Ezzel 3 és fél perc alatt megsüthetünk egy újraírható lemezt.

Mert hát a CD-írók napja leáldozóban, a felhasználók megtanulták, hogy bizonyos sebességnél feljebb merészkedni balgaság, és különben sem éri meg kockáztatni azért a nyerhető fél percért.

A kombinált CD-író/DVD-olvasók már kellően olcsón beszerezhetők, és a DVD-olvasás képessége sokkal hasznosabb tulajdonság az esztelen írási és olvasási sebességnél.

Szerencsére az Asusnál odafigyeltek a sebességből adódó mellékhatásokra – a DDSS II-nek és a különleges felépítésnek köszönhetően nem kell zajártalomtól vagy lemeztöréstől tartanunk. A CRW-5224A halk, persze a ventilátorra emlékeztető hang itt is hallható, ám ez nem jár semmilyen aggasztó sípolással stb.

A sebességtesztek szemet gyönyörködtető eredménnyel zárultak, igazán jó időket futott a lézer a lemezeken. Zenei CD másolásakor ugyan nem boldogult tökéletesen a karcos lemezzel, de kis lassítással ezen is könnyedén segíthetünk. A meghajtó műszaki adatai példásak, minden fontosabb technológiát támogat.

Asus CRW-5224A: ezt is „megírtuk"

A teszthez sajnos nem sikerült beszereznünk sem 52-szeres sebességen írható, sem 24-szeresen újraírható lemezt – így kapóra jött a dobozban érkező meghajtó mellé csomagolt lemezkészlet. Az Asus a teljes verziós Nero Express mellé 10 darab 52-szeres sebességgel írható, valamint két 24-szeresen újraírható lemezt is csomagolt.

A dobozos kiszerelésű Asus CRW-5224A ajánlott végfelhasználói ára bruttó 24 875 forint, a garancia 1 év.

- www.ramiris.hu
- www.asus.com.tw /optical/crw-5224a /overview.htm

Gyártó és típus	Asus CRW5224A
Műszaki adatok	
Névleges sebességek (írás/újraírás/olvasás)	52/24/52-szeres
Firmware verziója	0.9
Puffer mérete	2 Mbyte
Pufferkiürülés elleni védelem	Flextralink
Különleges technológiák	Flextraspeed, DDSS II
Túlírás támogatása	●
Alcsatorna-adatok olvasása	●
Támogatott írási sebességek (szorzó)	4/8/12/16/24/32/40 /48/52-szeres
Mount Rainier	●
Analóg/digitális audiokimenetek	●/●
Fejhallgató-kimenet	●
Lejátszógomb az előlapon	●
Mellékelt szoftverek	Nero Express
Mérési eredmények	
CD-olvasás (gyári/CD-R/CD-RW)	
Átlagos sebesség (szorzó)	39,41/39,07/24,86-szoros
Véletlen elérés	75/104/100 ms
Teljes elérés	136/179/177 ms
Lemez felismerése	10,24/13,19/11,28 s
Zenei CD másolása	
Átlagos sebesség (szorzó)	39,26-szoros
DAE minősége (maximum 10 pont)	8 pont
Adat-/szinkronhiba	8/0
Közvetlen másolat	●
Accurate Stream	●
C2 hibajavítás	●
Audio cache	○
CD-Text olvasása	●
Írás	
CD-R átlagos írási sebessége	39,73-szoros
CD-R írási mód	CAV
CD-R írása maximális sebességgel (perc:másodperc)	2:36
CD-RW írása maximális sebességgel (perc:másodperc)	3:37
Túlírás (perc:másodperc)	2:20

HDC Music-man

Alakváltó MP3-discman

Erdős Márton (martinm@ipma.hu)

Azt gondolnánk, hogy az MP3-as discmanek mérete kötött, hiszen a 12 cm-es vagy a 8 cm-es lemeznek be kell férnie a borítás alá. Nos, ez így nem teljesen igaz... A mozgó alkatrészek akadozását napjainkra már sikerült kivédeni kellően nagy kapacitású rázkódásvédelmi memóriával, illetve precíz mechanikával.

A HDC Music-man a méretbeli korlátokat is igyekszik áthágni egy érdekes és hasznos újítással. Az eredetileg 8 cm-es CD-t kezelő discman maximum 480 másodpercnyi MP3 zenét képes előre beolvasni, vagyis a zene megakadásától nem kell tartanunk. A jókora, pontmátrixos kijelzőnek ugyan nincs háttérvilágítása, de a nagy karaktereknek köszönhetően könnyen olvasható. Kijelzi az ID3 bejegyzéseket, az előadó, az album és a szám címét is. A számok közti váltást könnyedén átállíthatjuk könyvtárak közti váltásra, vagyis a kezelhetőségre nem lehet panasz. Találunk rajta equalizert és mélyhangkiemelőt, ám ezek nem a legjobb minőségűek. Enélkül a készülék hangja tiszta, szépen és akár hangosan is szól. Kellemes tulajdonságaihoz tartozik az elemtöltés, sőt a csomagban két akkumulátort is találunk erre a célra, valamint a távirányítóról sem kell lemondanunk. A HDC erőssége a cserélhető fedélben van, de nemcsak a divatozás szempontjából. Ugyanis a lejátszó peremét lecserélhetjük nagyobbra is, így már a 12 cm-es CD-k is lejátszhatók vele, vagy kisebbre cserélve sok helyet nyerhetünk a 8 cm-es

HDC Music-man: öltöztető MP3-discman

CD-k használatával. A hátrányok listája rövid, a Musicmant szinte minden földi jóval elhalmozta gyártója. A számok közti hosszas szünetet rövidíthették volna le némileg, fülhallgatóból elkelt volna egy jobb, és a borítás is készülhetett volna jobb minőségű műanyagból, mert így kicsit „piaci" jellege van. Ennek ellenére a HDC Music-man jó alternatíva az MP3-discmant keresőknek, főleg olyanoknak, akiknél felváltva fontos a méret vagy a sok zene.

Ára bruttó 42 900 Ft, a garancia 1 év.

- Multimedia.hu
  ☎ 204-7333
- www.multimedia.hu

QDI PlatiniX 2E-6A

Egy legenda kezdete?

Rixer György

A QDI-Legend alaplapmárka hazánkban eddig csak a vájt fülű, hardvertémában jártasabb felhasználók előtt csengett ismerősen, ám ez a helyzet hamarosan megváltozik: megindult a cég termékeinek hazai forgalmazása. Bár a cég kínálatában újdonságok is fellelhetők, mi most szándékosan egy olcsóbb, stabil chipkészletre épülő lapot választottunk a palettáról – többek között azért, hogy maradjon puskapor elkövetkezendő Via KT400/Intel i845PE lapkakészletű alaplaptesztjeinkre.

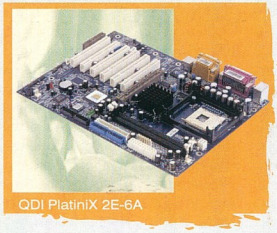
QDI PlatiniX 2E-6A

A QDI PlatiniX (Franciaországban nyerő lehet ez a név) 2E-6A jelzetű alaplapon az Intel i845E készlete dolgozik. A Socket 478-as foglalatba Pentium 4 vagy Celeron processzorokat tehetünk, 400 és 533 MHz-es PSB-seket egyaránt. A normál ATX méretű (305x244 mm), ATX 2.03 tápigényű, kék színű alaplapon az AGP 4x foglalat mellett hat PCI és egy CNR rés kapott helyet, továbbá kettő DDR DIMM memóriafoglalat, amelyek maximálisan 2 Gbyte-nyi memóriát képesek fogadni. Két UDMA/100 IDE csatorna és hat USB 2.0 port támogatása standardnak mondható egy i845E-s lapnál, ahogyan a hatcsatornás Realtek AC'97 audiovezérlő is, amelyhez jár egy analóg 5.1-es hátpanel. Az északi hidat jókora hűtőbordával illető PlatiniX 2E-6A-n eddig nem látott, ám kulturált kivitelezésű AGP retenziós mechanika, illetve öttagú diagnosztikai LED-sor található.

Az alaplap tuningszekciójának BIOS-ból kezelhető részét kissé nagyzolóan QDI Innovation Features-nek hívják. A QIF az átlagosnál jobb tuninglehetőséget biztosít, ám közelébe se ér a csúcstuningdeszkák szolgáltatásainak. Lehetőségünk van azonban alaplapi jumpereléssel nemcsak over-, hanem underclockolni is a processzoroldali buszt, ami egyes szituációkban (például kritikus rendelkezésre állás esetén) jöhet jól.

A QDI-nak ezen az alaplapon is fellelhető egyedi szolgáltatásai a BootEasy és a RecoverEasy II. A BootEasy a POST menetét rövidíti le előre eltárolt értékek segítségével (kipróbáltuk, valóban gyors), míg a RecoverEasy II esetében lényegében BIOS-ból menthetjük le merevlemezeink partíciós tábláját, az aktív partíció tartalmát, az egész lemez tartalmát, illetve a CMOS tartalmát, amit aztán esetleges rendszerösszeomlás után szintén a BIOS-ból képesek vagyunk helyreállítani. Ezt a szolgáltatást nem próbáltuk ki élesben, de ígéretesen hangzik, sok fogcsikorgatástól mentheti meg a felhasználót. A PlatiniX 2E-6A-val átlagos mennyiségű körítés jön, a termék kézikönyve tartalmilag jó, ám az angolsága olykor hibádzik. Megkapjuk mellé a Norton Antivirust és a cég saját windowsos CPU-tuningoló programját, a StepEasy II-t is.

A termék a tesztelés alatt teljes stabilitásról tett tanúbizonyságot. A QDI PlatiniX 2E-6A bruttó kiskereskedelmi ára 32 375 forint, a garancia 3 év.

- Be-Va Chip Kft.
  ☎ 287-8230
- www.bevachip.hu
- www.qdigrp.com/qdisite/eng/products/PlatiniX2e.htm

Mérési eredmények

Gyártó, típus	QDI PlatiniX 2E-6A
Alaplapi chipkészlet	Intel i845E
Mérési eredmények	
3DMark 2000 v1.1 – default futás	14084 3D mark
3DMark 2001 SE – default futás	10333 3D mark
Vulpine GLMark 1.1p – 640x480/16 bit, Low Detail	240,2 képkocka/s
PCMark 2002 Free	
CPU score	5765 pont
Memory score	4676 pont
HDD score	966 pont

Tesztkonfiguráció: 2,4 GHz-es Intel Pentium 4, 512 Mbyte PC3200 CL2 Corsair memória, Coolink Cool 401 CPU-hűtő, MSI G4Ti4200-VTD 128 MB VGA grafikus kártya, Seagate Barracuda III merevlemez, Teac CD-W58E CD-meghajtó, 350 W-os Enermax ATX 2.03 táp, magyar Windows 98SE, DirectX 8.1, Detonator 40.71, ICD 4.00.1009, Intel Application Accelerator.

Xerox DocuColor 2240

Sokszínű irodista

Győri Ferenc

A hálózati nyomtatás csodálatos iparág. A mérnökök folyamatosan építenek a készülékekbe olyan kényelmi funkciókat, melyeket jó, ha évente egyszer használ az általános iroda általános alkalmazottja – persze ha még emlékszik, hogy lehet előhívni a kezelőprogramból –, és mégis alapkövetelménynek számít a piacon.

A Xerox hazai gárdája volt oly szíves, és „teljes szervizt" adott legújabb irodai digitális többcélú termékéhez. A beüzemelést végző szakértő a késői időpontra tekintettel kissé rövidített, így csupán 30 percet vett igénybe, hogy megismerkedjek a főbb rendszergazdai beállításokkal mind a gép paneljén, mind a számítógépes kezelőprogramban. Ezek után áttértünk a felhasználói részre, ahol – bár megismerhettem a jelszavas nyomtatás trükkjeit és a nagyjából emberbarát kezelőprogramot – a lényeg két fő pontra korlátozódott: a nyomtatóikon megtalálása számítógépes programban egérrel, és a nagy zöld gomb lenyomása a készüléken.

Xerox DocuColor 2240 – szint visz az irodába

A készülék legnagyobb fel-

bontása 1200x1200 dpi, hivatalos nyomtatási sebessége alapfelbontásban, A/4-es méretben percenként 22 színes vagy 40 fekete-fehér oldal. Utóbbit természetesen nem tapasztaltuk az üzleti levél sorozatnyomtatásakor, tekintettel annak bonyolultságára, ám a DocuColor 2240 így sem tűnt lassúnak.

A bonyolultabb bemutatóanyagok és képek előhozatala már több időbe került, cserébe azok minőségéért. A színes képek és bemutató oldalak – főként a kezelőprogramban végzett rövid állítgatás után – remekül festettek, olyannyira, hogy hirtelenjében nyomtattunk néhány, a fotónyomtatók tesztjéhez használt képet is összevetésképpen. Egyetlen hibát találtunk: kettes betűméretnél már kissé halványabb a festékezés.

A rendszer a lapolvasó egység segítségével képes az összes hasznos és divatos (a pontos csoportosítástól inkább tekintsünk el) digitális irodai feladatot ellátni. A berendezés sajnos olyan különleges JPG tömörítést használ, hogy tesztünk idején még csak egy képnézővel lehetett megnézni a vele beszkennelt képeket – a probléma megoldásán már szorgalmasan dolgoznak a Xerox mérnökei.

A másolási feladatot gyorsan és jól végzi, sőt meglepően kicsi minőségromlással. Bár a másolatot viszonylag könnyen meg lehet különböztetni az eredetitől, annak minősége – a nagy fotóktól eltekintve – így is megfelel a színes nyomtatványokénak.

A DocuColor 2240 nettó ára 3 990 000 forint, a garancia időtartamát pedig a vevő választhatja, amivel kapcsolatban a cég különösen büszke a készülék alacsony fenntartási költségeire.

Teljes szervizgarancia esetén, nyomatszámtól függően nettó 26–35 forintba kerül egy színes lap (A/4-es vagy akár A/3-as is) nyomtatása teljes ellátással, míg egy fekete-fehér lap költsége csupán nettó 3,20 Ft.

- Xerox Magyarország Kft. ☎ 436-8800
- www.xerox.hu
- www.xerox.hu/termekek/termekek.html?gid=4&sgid=13&id=64

Mérési eredmények

10 oldalas levél kinyomtatása: 65,1 s
Kép nyomtatása: 31,8 s
Bemutatóanyag kinyomtatása: 32,6 s
A/4-es oldal másolása: 12,2 s
Bemutatóanyag másolása: 12,3 s
Szöveg minősége: 82 pont
Grafika minősége: 81,8 pont

A Gyorstesztben szereplő termékeket (a komplett gépek kivételével, illetve külön erre vonatkozó megjegyzés hiányában) a Hertától kapott AMD XP 2100+ processzoros géppel, illetve annak alkatrészeivel teszteltük. A processzort az Elbatex biztosította. A konfigurációt a CHIP Magazin mutatta be részletesen, teszteredményekkel, 2002/9. számában.

- Herta Kereskedelmi Kft. ☎ 322-2232
- www.herta.hu
- Elbatex – Hun Kft. ☎ 329-0842
- www.elbatex.hu

Az erő második foka

A Chaintech erőteljesen kíván terjeszkedni alaplapjaival a retail piaci szegmensben. Ennek szellemében fogalmazta meg még 2002 elején új marketingpolitikáját, melyet három alaplap-családra épít: a Summit az átlagos felhasználónak, az Apogee az extra szolgáltatásokra vágyóknak, míg a Zenith termékek a power usereknek szólnak.

Rixer György

Mi történik akkor, ha egy kecsegtető képességű chipkészlet kerül egy Zenith alaplapra? A válasz: 7NJS. Decemberi számunkban már bemutattunk a Chaintech kínálatából egy Apogee sorozatú, szintén Socket A-s alaplapot, a 7VJL-t. Ezúttal egy, a Zenith családból származó nForce2 készletes példányon a sor.

A Chaintech az elsők között lépett a piacra nForce2-es (➡ Megint „csak" Nvidia – PC Magazin, 2002/2/62) termékkel, meglovagolva a piacra érkező első 333 MHz-es processzoroldali buszos Athlon XP-k (2600+, 2700+, 2800+) hullámát.

A 7NJS Zenith fekete-sárga színvilágú doboza egyben füles hordtáska is. Egy pillanatig nem tudjuk, vajon az egykori Szovjetunió területéről eltűnt egyik hordozható atombomba táskája, vagy pedig egyszerűen egy Zenith lap doboza van a kezünkben – ugyanis elég nehéz a bőséges körítés miatt.

Az alaplap színvilágát a barnásfekete nyákon található sárga kártyahelyek és az északi híd aktív hűtőjének arany színben játszó hűtőbordája határozza meg.

A normál ATX méretű és ATX 2.01-es tápigényű alaplapon a power usereknek szánt nForce2 kialakítás található.

Ez magában foglalja az integrált grafikus magot nélkülöző északi hidat, az SPP-t, illetve a déli híd komolyabb képességű változatát, az MCP-t.

A lap Socket 462-es foglalatába – amely körül elég hely van egy komolyabb hűtő felrakásához is – akármilyen, jelenleg a piacon levő AMD CPU-t belerakhatunk (kivéve Athlon MP), azaz a 7NJS egyaránt támogatja a 200, a 266 és a 333 MHz-es EV6 buszt igénylő processzorokat is.

Mindent elborító Zenith-körítés

Ennél már csak a memóriasebességek támogatása impresszívebb: a DDR SDRAM-ok teljes skálája le van fedve (PC1600/2100/2700/3200).

Az AGP 8x támogatása egy friss chipkészletben elengedhetetlen, így az nForce2-ből sem hiányozhat.

A 7NJS-en ezenfelül öt PCI és egy ACR foglalat is helyet kapott, a három DDR DIMM memóriarés mellett, amelyekbe maximálisan 3 Gbyte-nyi memória rakható.

A 7NJS-en a chipkészlet képességeiből adódóan van két UDMA/133-as csatorna, míg egy különálló Serial ATA vezérlő (Promise PDC20376) biztosít további két SATA/150-es, illetve egy UDMA/133-as portot, melyek közül az utóbbi három RAID-elhető (0/1).

Az alaplapon a két soros, a párhuzamos és a game port mellett hat USB 2.0-s port található, melyekből négy a C-Box2-re van kivezetve.

A hangok szintjén az MCP-T APU-jának fizikai rétegét egy CMedia hatcsatornás PCI vezérlő (CMI 8738) adja, amihez jár egy analóg 5.1-es és egy S/PDIF In/Out hátpanel.

Habár az MCP-T két 10/100-as Ethernet MAC-kel bír, ebből a 7NJS-en csak egyhez van fizikai réteg.

Az alaplap három Firewire portot támogat: kettő a termékhez csomagolt ACR-es add-on kártyán van kivezetve, a harmadik a C-Box2-re. A 7NJS emellett egy Smart Card olvasót is kezel.

Ami igazán profivá és a hardcore felhasználók számára vonzóvá teszi ezt az alaplapot, az a tuningrészlege. Kezdjük a háromféle alap *System Performance* beállítással: a PSB 100 és 200 MHz között állítható – ez effektíve ugyebár 200–400 MHz-et jelent, hiszen az EV6 busz duplán pumpált. Rendhagyó, egyben aszinkron módon az AGP busz sebessége is állítható 66 és 100 MHz között.

Az órajelemelés sikerét az extrém magasságokig állítható feszültségek biztosítják: a VDIMM 3,2 V-ig, a VAGP 2 V-ig, míg a VCore 2,15 V-ig növelhető! Utóbbi érték már szinte szó szerint játék a tűzzel, ezért minimum vízhűtés kell hozzá (ez persze minden más alaplapra érvényes Athlon XP tuningolásakor).

A komoly tuningszekció egyetlen hiányossága, hogy nem lehet állítani az

Info

- ➡ Expert Computer Kft. ☎ 350-3357
- ➡ www.expert.hu
- ➡ www.nvidia.com/view.asp?PAGE=nforce
- ➡ www.chaintech.com.tw/products/socketa/index.htm

Mérési eredmények

Gyártó, típus	Chaintech 7NJS Zenith
3DMark 2000 v1.1 – default futás	13554 3D mark
3DMark 2001 SE – default futás	10255 3D mark
Vulpine GLMark 1.1p – 640x480/16 bit, Low Detail	216,2 képkocka/s
PCMark 2002 Free	
– CPU score	5411 pont
– Memory score	3564 pont
– HDD score	244 pont

Tesztkonfiguráció: AMD Athlon XP 2200+, 512 Mbyte PC3200 CL2 Corsair memória, Coolink Cool 122+ CPU-hűtő, Chaintech A-GT21 grafikus kártya, Seagate Barracuda III merevlemez, Teac CD-W58E CD-meghajtó, 350 W-os Enermax ATX 2.03 tápegység, angol Windows 98SE, DirectX 8.1b, Detonator 40.71.

órajelszorzót.

Gondolom, a Chaintech mérnökei is tudnak róla, hogy a power userek képesek megkerülni a hardveres órajelszorzózárat az Athlonoknál.

A 7NJS Zenith megvásárlásakor egyúttal rengeteg kiegészítő birtokába jutunk. Közülük a C-Box2-t már említettük.

Ez lényegében 5,25 colos helyre illeszthető dobozka, mindenféle kivezetéssel: van rajta négy USB 2.0-s, egy Firewire, egy mikrofonbemenet, egy hangszórókimenet és egy két számjegyű digitális kijelző a POST hibakódoknak. Emellett kézikönyv, EZ Manual, driver-CD, Value Pack 2002 CD, sőt még egy zenithes kulcstartó is van a dobozban (utóbbi engem az egykori Lada slusszkulcsok fityegőjére emlékeztetett).

Szintén jár a 7NJS Zenith mellé egy rounded IDE kábelkészlet, amely két UDMA/133-as és egy floppykábelt tartalmaz.

A kis csomag szilikonpaszta csak apró figyelmesség.

A mérési eredményeink azt mutatják, hogy nem lassú a 7NJS (a PCMark 2002 HDD score értéke nem tekinthető valósnak, a program tapasztalataink szerint itt ugyanis szeret tévedni, ha nem Intel chipkészlettel találkozik). Ráadásul a méréshez nem használtuk ki, hogy az alaplap kezeli a duál DDR memóriát, ugyanis egyetlen memóriamodullal teszteltük.

Az bizonyos, hogy a chipkészlet képes felvenni a versenyt a Via KT400-zal, amely tapasztalataink szerint nem kezeli tökéletesen a PC3200-as memóriát: stabil, de néha érthetetlenül lassú. A Chaintech 7NJS Zenith bruttó ajánlott kiskereskedelmi ára 55 000 Ft, a garancia 3 év.

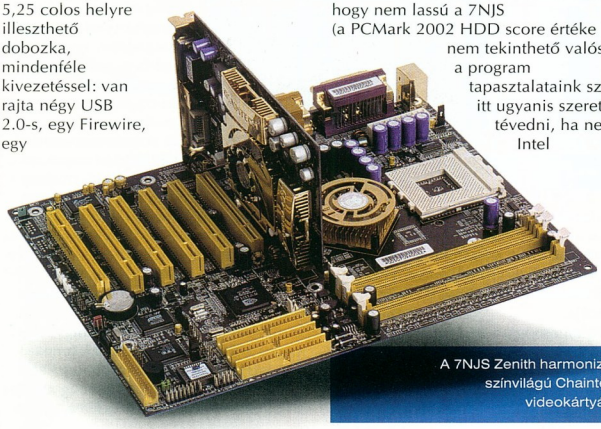

A 7NJS Zenith harmonizáló színvilágú Chaintech videokártyával

A teszthez az alaplapot a Chaintech holland képviselete bocsátotta rendelkezésünkre.

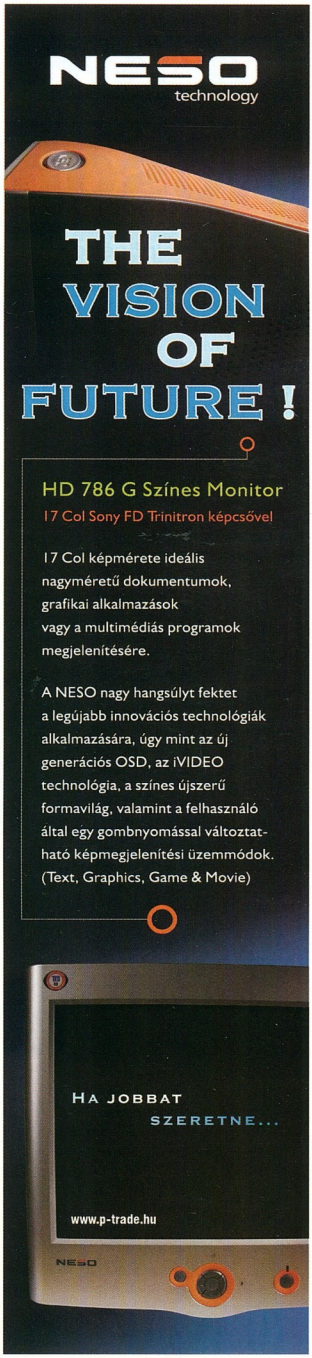

24 bit, 96 kHz – olcsóbban

A jó minőséget nyújtó 24 biten és 96 kHz-en digitalizáló hangkártyák ára bizony meglehetősen borsos. A Hoontech DSP24 Value ebben a kategóriában nyújt mérsékelt árú megoldást.

Dvorák Bence (rigor@ipma.hu)

A fejlesztőinek komoly kihívást jelentett, hogy az olcsóság ne menjen a minőség rovására. Ezt úgy érték el, hogy néhány elemet külön megvásárolható részegységen helyeztek el. Erre kerültek az S/PDIF optikai és koaxális digitális, valamint a MIDI ki- és bemenetek.

A MIDI csatoló MPU-401-kompatibilis, és az olcsóbb hangkártyákkal ellentétben nem galvanikus, hanem optikai leválasztású. Ez azt jelenti, hogy be-, kimenetei – ellentétben a másik megoldással – a MIDI szabványnak ténylegesen megfelelnek.

A DSP24 Value-n lévő egyetlen analóg sztereó bemenet kétcsatornás RCA típusú. A kimenetet kétcsatornás RCA-n hallgathatjuk, vagy 1/8-as mini jacken keresztül monitorozhatjuk.

Ezenfelül található a kártyán egy belső analóg bemenet a CD kiegészítő (aux) jele számára. Mivel ezt a terméket nem játékhoz vagy házimozizáshoz tervezték, nem támogat 3D-s hangszabványokat (ezt a kimeneteinek száma sem teszi lehetővé).

Ennél azonban sokkal fontosabb, hogy támogatja az ASIO 2.0-t, a DirectSoundot, az MME-t és a GSIF-et (GigaSampler/Studio). A kártya ugyanazzal a lapkakészlettel (ICE Ensemble-E-N-V-24 ICE1712-BBABA) rendelkezik, mint a Hoontech DSP2000 C-Port. Analóg be- és kimenetein az AKM AK4524 24bit/96kHz Codecet használja.

Meghajtóprogramjába tetszetős beállítóablakot és keverőket építettek.

A driver-CD-n csak shareware és demó programokat találunk, viszont külön CD-n megkapjuk az Emagic Logic SoundTrack 24 szoftver teljes változatát. A kártya dobozában angol nyelvű útmutatót találunk, ennek magyar változatát is megkapjuk – ez a tesztkártya esetében még csak fénymásolt volt.

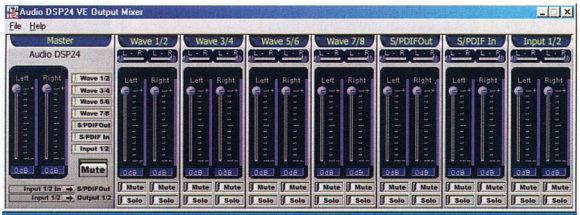

Jobb, mint a Windows keverője

Méricskéltünk

A kártya jellemzőit a Magyar Rádió különleges laborjában Munka Istvánnal mértük végig. (A tesztkörnyezet megegyezett a CHIP Magazinban megjelent hangkártyatesztünkben használttal, így a mérések eredménye összevethető az ott szereplő kártyák eredményeivel. ➲ A teszt szövege és táblázata a neten: www.prolinemusic.hu/teszt/).

A hangkártya bemenete torzítás nélkül legfeljebb 975 mV/2 dBu bemenő jelszintet képes fogadni, azaz nem igényel olyan komoly előerősítést, mint általában a profi kártyák. Ezzel szemben a legnagyobb kimenő jelszint 2183 mV/9 dBu, ami körülbelül a Sound Blaster Audigyével megegyező kimenő hangerőt jelent.

A kártya frekvenciaátvitelének mérésekor 10 Hz-től 100 kHz-ig azonos amplitúdójú szinuszjelet adva a kártya

info

- ➲ Proline Music & Light Kft. ☎ 338-3500
- ➲ www.prolinemusic.hu
- ➲ www.hoontech.com/english/products/dsp24ve/index.html

24 bit/96 kHz olcsóbban!

STA DSP24 VALUE
– sztereó analóg be/ki
49 000 Ft

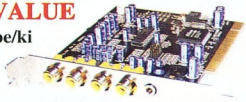

+ MIDI és S/PDIF bővítő
10 000 Ft

PC USER best buy

prolíne Budapest V. ker., Veres Pálné u. 29. fszt. – Tel./fax: 338-3500, mobil: (20)9393-192 – info@prolinemusic.hu, www.prolinemusic.hu

bemenetére, illetve felvételt visszajátszva megnéztük, mekkora az adott frekvencián a dB-ben mért kimenőszint. Hely hiányában a teljes képeket nem közöljük, de a főbb pontokon leolvastuk.

Eszerint a frekvenciamenet esése 10 Hz-nél -1,1 dB, 20 kHz-nél -0,4 dB, 46 kHz-nél pedig -2,9 dB volt, tehát a magas-, a közép- és a mélytartományban egy 24 bit/96 kHz-es digitalizálókártyához méltóan szépen, egyenletesen szóltak a hangok.

Mértük a teljes harmonikus torzítást is 40 Hz-es és 1 kHz-es jelnél. Ha a hangkártyán alapharmonikust (szinuszjel) küldünk keresztül, akkor a kimenetén ezen a jelen kívül annak kétszeres, háromszoros stb. frekvenciájú felharmonikusai is megjelennek, ez a harmonikus torzítás.

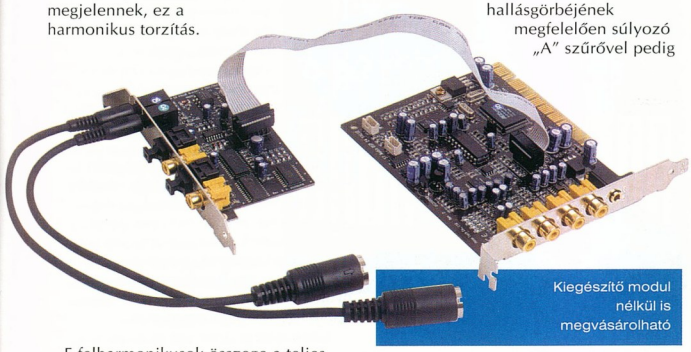

Kiegészítő modul nélkül is megvásárolható

E felharmonikusok összege a teljes harmonikus torzítás (Total Harmonic Distortion, THD).

A mérést a kártya alapzajával együtt végeztük, ezért a kimenőjelből sávszűrővel kiszűrtük a bemenetre küldött alapjelet, így megmaradt a felharmonikusok és a kártya zajának összege.

Ezt viszonyítottuk százalékosan az alapjel szintjéhez.

Eszerint 40 Hz-es jelnél 0,06%-ot, 1 kHz-nél pedig 0,07%-ot mértünk, ami átlagosnak mondható a megfizethető 24 bit/96 kHz-es kártyák között.

Fülünk a páratlan felharmonikusok által okozott torzítást kellemetlenebbnek, disszonánsabbnak érzi, mint a párosakét, még akkor is, ha a páratlanok jóval kisebbek.

Ezek vizsgálatához DSP-s (Digital Signal Processing) módszerrel megvizsgáltuk a torzítást.

A hangkártyába 1 kHz-es jelet vezettünk, és a kimenőjelet spektrumelemzésnek vetettük alá, így láthatóvá vált a páros és páratlan felharmonikusok amplitúdója.

Ezek négyzetösszegéből négyzetgyököt vontunk, majd a kapott értéket százalékosan arányítottuk az eredeti jel amplitúdójához.

Így 0,011%-ot kaptunk eredményként maximális jelszint esetén, amivel a kártya kissé elmarad kategóriájában az átlagtól.

A -40 dB-es értéknél szerencsére már olyan alacsony volt a torzítás, hogy nem is tudtuk mérni.

A paritás tekintetében sajnos a páratlan felharmonikusok torzítása volt a döntő.

A kártya zajosságát tekintve (mennyi zaj kerül a jelbe) viszont kedvezőbb eredmények születtek.

A jel–zaj viszonyt 20 Hz és 20 kHz között mérve, lineáris módszerrel vizsgálva 80,3 dB-t kaptunk, az emberi fül hallásgörbéjének megfelelően súlyozó „A" szűrővel pedig 90,8 dB-t. Az áthallást is megvizsgáltuk, vagyis hogy a sztereó csatornák mennyire különülnek el egymástól, mennyire szivárog át a jel egyikből a másikba.

Az egyik csatornába beadtunk egy maximális amplitúdójú jelet, és megmértük, mennyi kerül át a másik csatornába.

A beadott és átszivárgott jel arányát dB-ben fejeztük ki, 1 kHz-en és 10 KHz-en is vizsgálva.

Jobbról balra 1 kHz-en 90 dB, 10 kHz-en 71 dB; balról jobbra 1 kHz-en 92 dB, 10 kHz-en 70 dB értéket kaptunk. Ezek a jó eredmények el is várhatók, elvégre a kártya csatornánként külön RCA csatlakozókat kapott.

A kártya Windows 95/98/Me/NT 4 /2000 alatt működik, Windows XP-hez a gyártó webhelyéről (→ www.hoontech.com /download/down/dspw1022.zip) lehet letölteni meghajtóprogramot. A készülékben van Macintosh driver is.

A Hoontech DSP24 Value alapkártya ára bruttó 49 000 Ft, míg a bővítő egység 10 000 Ft-ba kerül, a garancia 1 év.

PRODISMA

TELJESKÖRŰ 3ÉV CSERE GARANCIA

Vége a várakozásnak!

Kiváló ár/teljesítmény érték.

Egyedülálló gyári *csere* garancia:
A vásárlástól számított első évben országos, helyszíni, teljeskörű csere garancia.
A második-harmadik évben országos szervízhálózat átvevőhelyein érvényesíthető teljeskörű csere garancia.

IGEN!

Nem kell várnia a javításra...

Keresse a számítástechnikai szaküzletekben!

Kínálatunk:

PRT-951709
17" Orion képcső
0.25 pixel képpont
1600x1200/75Hz
TCO 99 minősítés

PRT-951909
19" Orion képcső
0.25 pixel képpont
1600x1200/75Hz
TCO 99 minősítés

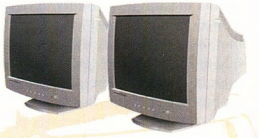

PRT-541502
15" Orion képcső
0.28 pixel képpont
1024x768/60Hz
MPRII minősítés

PRT-701709
17" Orion képcső
0.27 pixel képpont
1280x1024/60Hz
TCO 99 minősítés

Szervízpartnerünk:

PROFI SERVICE CENTER KFT

1047 Budapest, Gárdi Jenő u. 41.
Tel.: (06-1) 399-0405

A jövő varázsa

A Sun Microsystems idén jelentette be új csúcskategóriás, professzionális 3D-s grafikus kártyáját, az XVR-1000-et. A kártya teljesítménye, képességei és szolgáltatásai kiemelkedőek – de ez a mai grafikai gyorsítóktól felbolydult világunkban nem meglepő.

Fischer Erik (erik.fischer@sun.com)

A Sun igazi meglepetése, hogy a kártya lelke nem különleges, grafikai célokra „kitenyésztett" gyorsító processzor, hanem minden tekintetben általánosnak nevezhető VLIW lapka. Ráadásul rögvest kettő, egyetlen lapkára integrálva. Ez a processzor a MAJC-5200 – ennek lelkivilágát és a rá épülő grafikus kártya felépítését vesszül górcső alá cikkünkben.

It's a kind of MAJC

A 2000. évi Microprocessor Forum egyik legérdekesebb előadása a Sun Microsystems új multimédia – a cég szavaival élve konvergencia – processzorának, a MAJC-nek (kiejtése megegyezik az angol magic, azaz varázslat szóéval) az ismertetése volt.

A MAJC tervezőcsapatát az a Marc Tremblay vezette, aki a Sun első generációs UltraSparc processzorainak egyik konstruktőre volt. Nem idegen azonban számára ez a terület sem, hiszen Tim van Hookkal (ma az Nvidia alkalmazottja) közösen alkották meg a VIS-t (Visual Instruction Set), a Sparc processzorok multimédia utasításkészlet-kiterjesztését. Ez volt az ipar első multimédia utasításkészlet-kiterjesztése. A VIS 1994-es debütálásával indult el az a folyamat, amelynek többek között az Intel MMX, SSE, SSE2 vagy a Motorola AltiVec technológiáját is köszönhetjük egyéb gyártók hasonló multimédiás utasításkészlet-kiegészítéseivel együtt.

Konvergencia

Marc Tremblay már a VIS tervezése során alapvető problémákba ütközött, amikor egy meglévő architektúrába igyekezett organikus módon valami új, az addigi megoldásoktól jelentősen eltérő összetevőt illeszteni. A problémája abból az egyszerű tényből fakadt, hogy minden akkor (és ma is) népszerű processzorarchitektúra történelmi okokból eltérő típusú numerikus adatokhoz eltérő regisztereket és műveletvégző egységeket használ. Ennek oka az, hogy egykor alacsony volt azintegrálhatóság mértéke, vagyis a gyártási technológia miatt egyszerűen kevés tranzisztort lehetett egyetlen lapkára integrálni. Ezért a lebegőpontos feldolgozást gyakran „kitették" egy lebegőpontos koprocesszorba – erre a megoldásra talán többen emlékeznek az Intel és a Motorola korai processzorainál. Napjainkban számos különleges adattípust használunk. Ezek ugyan továbbra is vagy az egész, vagy a lebegőpontos kategóriába esnek (néhány gyártó már kacsingat az intervallumtípusok felé), de a szokványostól eltérő bitszélességűek, és gyakran más aritmetikai szabályok szerint kell velük dolgozni (ilyenek például a különleges kerekítések és a szaturáció).

Két processzor + 256+72 Mbyte RAM = XVR-1000

Ezek a különleges adattípusok a zene- vagy hangfeldolgozás és -szintézis, a két- és háromdimenziós grafika vagy éppen a titkosítási algoritmusok alapvető építőkövei. Ráadásul az adatokkal egyre nagyobb tömegű műveletet szeretnénk elvégezni, hiszen bonyolódnak az algoritmusaink, sőt egyre nagyobb adathalmazokat kell feldolgoznunk. Mindezek tetejében a típusokkal egyszerre, egyetlen alkalmazáson belül kell foglalkoznunk. Ez a folyamat az eltérő adatok és azok feldolgozásának konvergenciája. Marc Tremblay elképzelése olyan általános processzorarchitektúra volt, amely igazodik a konvergenciához, ellentétben a mai legelterjedtebb lapkákkal.

A Sun mérnökei előtt adott volt a lehetőség olyan új processzor tervezésére, amelyet a legfrissebb kutatásoknak és trendeknek megfelelő architektúrával lehet elkészíteni, és nem kell továbbcipelni semmiféle „kompatibilitási terhet".

A MAJC processzor alapja ezek után a legkülönfélébb adatok egységes kezelése lett. Tetszőleges típusú adatok (egész, lebegőpontos, particionált) tárolására képes regiszterkészlettel és műveletvégző egységekkel felszerelt processzor. Könnyen belátható, ez rendkívüli rugalmasságot nyújt mind az alacsony, mind a magas szintű nyelvek programozóinak.

A konvergenciának van egy másik, a processzor utasításkészletére ható vetülete is. Az utasításkészlet ugyanis – a konvergenciának (az adattípusok sokféleségének) megfelelően – egységes: minden műveletet minden adattípussal el lehet végezni, vagyis a processzor utasításkészlete ortogonális.

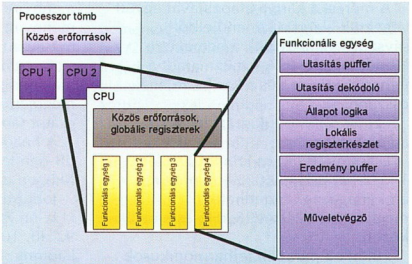

A MAJC magas szintű felépítése

Miért pont VLIW?

Ha valaki nagy mennyiségű adatot akar feldolgozni, akkor megfelelő architektúrára van szüksége. A VLIW processzorok

Info

www.sun.com (a *Search* menüpontban az *XVR1000* szóra kell keresni.)

felépítése egyszerűbb, vagyis kevesebb tranzisztort igényelnek. A VLIW lapkák – nevüknek megfelelően: Very Long Instruction Word – eredendően a párhuzamos feldolgozást tekintik elsődlegesnek, de azzal a feltétellel, hogy az utasítások ütemezése, a párhuzamosítás és a függőségek feltérképezése fordítási időben történik.

A lapkának ezek után nem kell olyan rendkívül bonyolult (vagyis sok tranzisztort felemésztő) ütemező aparátussal rendelkeznie, mely például a soron kívüli végrehajtást (out-of-order) támogató lapkáknál elengedhetetlen. A VLIW technológia ezért lehetővé teszi, hogy csökkentsük a tranzisztorok számát – hamarosan az is világos lesz, mire fordítjuk az így felszabaduló erőforrásokat –, valamint hogy növeljük az órajelet. Ugyanakkor fontos megjegyezni, hogy a komplexitástól nem szabadultunk meg, csak amúgy férfiasan áttoltuk azt a fordítóprogramok fróinak asztalára.

A VLIW lapkák esetében az utasítások csoportokba szerveződnek, és így alkotnak egy elemi végrehajtási egységet, vagyis csomagot (packet, bundle).
E csomagban az utasítások által elfoglalt hely jelöli ki az utasítást végrehajtó műveleti egységet.

A ma leggyakrabban alkalmazott VLIW processzoroknál egy csomag 3–8 utasítás és 128–1024 bit nagyságú.

Ez az utasításszervezés komoly hátrányt rejt magában.

Ha nincs elegendő párhuzamosan végrehajtható utasításunk valamiféle függőség miatt, akkor a nem kitölthető helyekre üres utasításokat kell illeszteni a csomagban.

Általában ez az oka annak, hogy a VLIW processzorok programjai mindig több memóriát igényelnek, mint a RISC processzorok hasonló programjai.

A MAJC nagyon egyszerű, de hatékony megoldást kínál erre a problémára.

Egy MAJC csomag legfeljebb 4 utasítást tartalmazhat – a csomag első utasításának különleges mezője jelzi a csomagbeli utasítások számát. Ennek az egyszerű megoldásnak köszönhetően jelentős helyet takaríthatunk meg, orvosolva a korábbi problémát. A MAJC az első ilyen, úgynevezett változó csomaghosszú VLIW architektúra, amely túlélte a tervezőasztalt, és a valóságban is működik.

A változó csomaghossznak is vannak hátrányai: az utasításbetöltő logika ugyanis egészen addig nem tudhatja pontosan, hol van vége egy csomagnak, amíg a csomag első utasításának első részét meg nem vizsgálja.

1024 processzor egyetlen lapkán

A VLIW technológia választásának köszönhetően rengeteg tranzisztort megtakarítottunk, aminek két előnye lehet. Kisebb processzort kapunk, melyet olcsóbban lehet gyártani. Másrészt ha úgyis konvergenciáról beszélünk, akkor érdemes a jövőbe tekinteni, és a szabad tranzisztorokat további teljesítménynövelésre fordítani. Azt azonban régóta tudjuk, hogy a műveleti egységek gyarapítása korántsem hoz azok számával arányos teljesítménynövekedést. A Sun fejlesztői ezért úgy döntöttek, több teljesen azonos processzormagot integrálnak egyetlen lapkára. Ez a döntés mind a tervezés, mind a tesztelés szempontjából jó, hiszen csak egyetlen

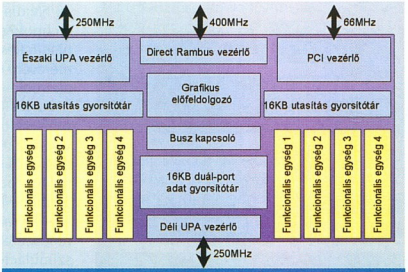

A MAJC magas szintű felépítésének blokkvázlata

magot kell megtervezni és leellenőrizni, majd gyártáskor – persze kissé leegyszerűsítve – a gyártástechnológia korlátai szabta határig megsokszorozni.

A MAJC az elképzelések szerint akár 1024 processzor egyetlen lapkára való integrálását is megoldhatóvá teszi – már ha olyan gyártástechnológia áll rendelkezésünkre, amely több száz millió tranzisztor integrálására is alkalmas.
A MAJC első implementációi ugyan beérik két processzorral, de dolgoznak a 4 és a 8–16 processzoros változatokon is.

Ha ezek után bárki is temetni szeretné a jelenlegi egy- vagy kétmagos processzorarchitektúrákat, akkor fontos tudnia, hogy pillanatnyilag nincsenek tapasztalataink, de még alapkutatási eredmények is csak elvétve állnak rendelkezésünkre a sokprocesszoros lapkák (szaknyelven CMP, azaz Chip Multi Processor) integrált buszaira vonatkozólag. Az ilyen lapkabuszok biztosítják az alapvető kommunikációt a processzoron belüli magok között, vagyis alapvető a jelentőségük az egylapkás többprocesszoros rendszerek teljesítménye szempontjából.

A kutatás sok-sok évet fog még igénybe venni, és várhatóan hosszú idő eltelik, mire akárcsak néhány tíz processzort is látunk majd egyetlen lapkán. Igaz, hogy a több százmillió (logikai és nem memória!) tranzisztort tartalmazó processzorok is váratnak magukra.

Párhuzamosság és regiszterkészlet

A MAJC a fentiek fényében nem más, mint több VLIW processzor egyetlen lapkára integrálása. Persze ha valóban csak ennyi lenne, akkor itt be is fejezhetnénk ezt a cikket.

A MAJC architektúrája párhuzamosságot jelent a programok (több processzor), az utasítások (VLIW) és az adatok (multimédia utasítások) szintjén is. A processzor ilyen felépítése számos érdekes programozási lehetőségnek ad teret. A leghasznosabb és leginkább gondolatébresztő az az eset, amikor egy program két egymás utáni blokkját vagy szubrutinját a lapkára integrált két processzor párhuzamosan hajtja végre. A második blokkot vagy szubrutint végrehajtó processzor persze csak spekulatív módon képes ezt megtenni. Ez a megoldás különösen Java programok esetében használható, de C/C++ programoknál is jó eredménnyel alkalmazható, és bár különleges szoftvertámogatást igényel, ez az, amiről a programozóknak mit sem kell tudniuk. Ezen túlmenően az architektúra lehetővé teszi azt is, hogy akár többfonalas szimultán végrehajtást támogató változatok is készülhessenek, melyek még a fonalszintű párhuzamosságot is képesek kiaknázni.

A MAJC architektúra VLIW magjai egyszerűségük ellenére számos meglepetést tartogatnak. Minden mag 4 műveleti egységet (ez nem meglepetés, hiszen egy csomag legfeljebb 4 utasításból állhat) és műveleti egységenként legfeljebb 128 regisztert támogat. A regiszterkészlet kialakítása implementációfüggő és rendkívül rugalmas.

A 128 regiszterből álló regiszterkészlet két részre oszlik. Az elsőt globális regiszterek alkotják, ezeket mindegyik műveleti egység használhatja. A második részt a lokális regiszterek képezik, ezeket csak az adott műveleti egység használhatja, vagyis ezek privát regiszterek. A két rész között a határ tetszőleges, de a 32 egész számú többszörösének megfelelő helyen húzható meg. Így például lehetőség van 32 globális regiszter és 96 lokális regiszter kialakítására (32 + 4x96 = 416 regiszter összesen), de akár lehet 128 globális regiszter és 0 lokális regiszter (128 regiszter összesen) is egy-egy eltérő implementációban. A regiszterkészlet ilyen particionálása még nagy regiszterszám és sok műveleti egység esetén is csak viszonylag kevés helyet foglal a lapkán, vagyis további tranzisztorokat integrálhatunk rá más feladattal, és még teljesítményt sem vesztettünk!

Az utasításkészlet különlegességei

A MAJC család eredendően támogatja a grafikában nélkülözhetetlen szaturációs aritmetikát, akár a párhuzamos végrehajtással kombinálva, akár anélkül. Fontos, de mára már egyáltalán nem meglepő, hogy az utasításkészlet spekulatív végrehajtást támogató feltételes adatmozgató utasításokat is tartalmaz. Ezek az utasítások egy regiszter értékétől függően töltenek be valamit egy másik regiszterbe, vagy éppen nem csinálnak semmit.

Akadnak olyan utasítások is, melyek egy regiszter értékétől függően más-más regiszter tartalmát mozgatják egy célregiszterbe. A multimédia utasítások közül külön figyelmet érdemel a vektorok skaláris szorzatának kiszámítását támogató utasítás. De megtalálható itt bitextraktáló és byte-keverő (shuffle), folyamban azonos biteket számláló, átlagoló, minimum- és maximumkereső utasítás is. Nem elhanyagolható az sem, hogy az architektúra lehetővé teszi a non-faulting load és prefetch utasítások alkalmazását, melyek segítségével elrejthetők a memóriahozzáférés késleltetései.

MAJC-5200

A Sun első MAJC lapkáját, MAJC-5200-at az IBM gyártja 0,22 mikrométeres technológiával és rézhuzalozással. A MAJC-5200 maximális frekvenciája 500 MHz, de csupán 15 W-ot disszipál.

A lapka 2 négyutas VLIW processzort tartalmaz, ezek kétportos 16 Kbyte-os elsőszintű adatgyorsítótárhoz kapcsolódnak. Mindkét VLIW processzornak önálló 16 Kbyte-os utasítás-gyorsítótára van. A lapka még tartalmaz a különleges busznak köszönhetően egy geometriai gyorsító célprocesszort, egy PCI vezérlőt, két Ultra Port interface-t (a Sun nagy sebességű buszának interface-e) és egy Rambus vezérlőt is.

A geometriai gyorsító feladata alapvetően a 3D-s objektuminformációk autonóm kibontása és előfeldolgozása, ugyanis a MAJC-5200 Huffman-kódolással tömörített általános, háromszögekből felépülő hálókkal (angolul: generalized triangle mesh) szeret dolgozni. A Rambus vezérlőhöz kapcsolt 32 Mbyte memória pedig – nem meglepő módon – a MAJC processzor feldolgozási és programmemóriája. A processzor nyers teljesítménye (szimuláció alapján) nagyon impresszív. A lapka 78 Mbyte/s sebességgel képes JPEG tömörítésre, egy 1024x1024 képpontos RGB képet kevesebb, mint 8 ms alatt konvertál YCbCr formátumra, ML@MP MPEG-2 tömörítésben 5 Mbit/s-mal minimum két folyam tömörítésére alkalmas, a 384 kbit/s-os AC-3 dekódolás pedig kevesebb mint 8% processzorfoglaltságot eredményez.

Az XVR-1000

A grafikus gyorsító nem csupán a MAJC processzort tartalmazza, egy különleges, FBC3 nevű vezérlő végzi el a 2D-s és 3D-s raszterizációt, a textúrafeldolgozást, a túlmintavételezést és az élsimítást is. Ez a vezérlő kapcsolódik az intelligens, feldolgozásra is képes, mini ALU-kat integráló 3DRAM64 memórialapkák alkotta képpufferhez és a textúrák tárolására használt SDRAM memóriákhoz.

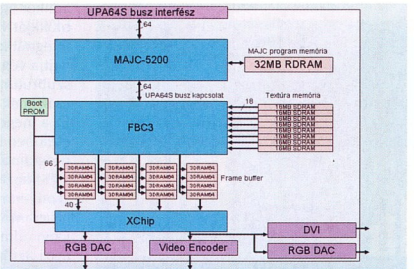

Az XVR-1000 felépítésének vázlata

A textúramemória legfeljebb 256 Mbyte lehet, a képpuffer pedig 72 Mbyte. A 72 Mbyte-os képpuffer két 30 bites videolapot, 26 bitnyi mélységpuffert (z-buffer) és 30 bitnyi egyéb információt tárol a képernyő maximális 1920x1200 képpontos felbontása mellett. A kártya két monitorkimenetet, sztereó szemüveg-szinkronizációs interface-t, valamint egy DVI és egy S-Video kimenetet is tartalmaz.

A MAJC processzor, az FBC3 és a 3DRAM64 memóriamodulok gyakorlatilag a teljes 3D-s grafikus feldolgozási csővezetéket lefedik, minimális feladatot adva egy számítógép processzorának. Külön érdekesség, hogy az XVR-1000 csatornánként 10 bites színmélységet támogat (30 bites RGB) 8 bites alfa-csatorna mellett, valamint „jópofa", szolgáltatása, hogy tetszőleges kör vagy négyzet alakú szűrőn keresztül képes teljesen általános 3x3, 5x5 és 7x7-es diszkrét konvolúciós műveletek elvégzésére.

Túlmintavételezése programozhatóan akár 16 alpixel generálására is képes képpontonként a teljes 1920x1200-as felbontás mellett.

A kártya elvégzi a motion blur és az atmoszferikus hatások automatikus gyorsítását, sőt hardveresen támogatja az irányított fényforrások modellezését, de a teljes, hardveresen gyorsított grafikai műveleteinek listája mintegy 6 sűrűn teleírt oldalt tesz ki.

Külön érdekesség, hogy a kártya lapkái egészen kevés kivételtől eltekintve szinte mindenhol legalább 4, de gyakran 8 pixellel, texellel dolgoznak egyszerre.

Teljesítményét tekintve az XVR-1000 kártya több mint 23 millió 10 pixeles háromszög megjelenítésére képes másodpercenként, 667 millió pixel/s nem textúrázott és 167 millió pixel/s trilineáris interpolációval textúrázott pixelfeltöltési rátával jellemezhető. Utóbbi a maximális 16 alpixeles túlmintavételezés esetében mintegy 3 milliárd minta/s feltöltési sebességnek felel meg.

A kártyát nagyon nehéz összehasonlítani a PC-s világban ismert eszközök, például az Nvidia GeForce vagy az Ati Radeon technológiájával, hiszen azok teljesen más piacra készülnek, vagyis a teljesítményük mérésére használt alkalmazások is eltérőek.

Az XVR-1000 alapvető célpiaca a professzionális 2D/3D-s grafika, vagyis az elektronikai és félvezető eszközök tervezése, ide értve a mikroprocesszor és egyéb integrált áramköri elemeket is.

Alkalmazható építészeti, gépészeti rendszerek tervezése, modellezése és szimulációja során, a gyártóiparban alkatrészek tervezésétől autóbuszok tervezéséig szinte mindenre, sőt az alkatrészek vagy rendszerek terhelési vagy törésteszt jeinek megjelenítésére is. Ugyancsak kiemelt szerepe van a kártya képességeinek a biomérnöki tudományok eredményeinek megjelenítésében, így a biológiában, a géntechnológiában és a kémiában, ahol hatalmas adattömeg grafikus megjelenítése a cél. Hasonlóképpen a kártya alkalmas geológiai kutatások vagy az olajkitermelés adatainak vizuális megjelenítésére is, de csillagászati és éghajlati adathalmazok (gyakran a 10–100 Gbyte terjedelemben) valós idejű megmozgatásában is jeleskedik. Ezek az alkalmazások is jól mutatják, hogy a kártya alkalmazási területe és a benne felhasznált programozói interface-ek is eltérnek a PC-s világtól.

A kártya 3D-s lehetőségeit gyakorlatilag csak az OpenGL API-n keresztül lehet kihasználni. Meglepő viszont, hogy egyre több Java-alapú 2D-s és 3D-s alkalmazás képes a kártyával szállított natív könyvtárak segítségével kiváló teljesítményt elérni.

●

Következő számunkban több, itt csak említett technológiát részletesebben is megvizsgálunk, és kitekintünk a XVR-1000 jövőbeni fejlesztésére is.

Harci torna

Közeleg a karácsony, így – jó szokásunk szerint – körülnéztünk a piacon, mivel lehet megédesíteni az ünnepet és a vele járó szünidőt. Hiszen aki túlélte az ünnepi bevásárlást, már könnyen megbirkózik bármilyen játék kihívásaival.

Győri Ferenc

Ahogy a processzorok vagy éppen a videokártyák frontján pörögnek az események, ahogy a mobiltelefonok fejlődnek, és egyre újabb típusok jelennek meg a tavalyi modellek emlékét is elmosva – na pontosan ez az a színes kavalkád, amire még csak ne is számítsunk a játékvezérlők piacán. Való igaz, megjelentek újabb példányok, régebbiek pedig szép lassan tünedeznek el, de a cégek többsége – érthető módon – a két új szuperkonzolt tartja inkább figyelemre érdemesnek. Tekintettel a megdöbbentő eladási adatokra (ez persze főleg a Playstation 2-re vonatkozik) és arra, hogy a játékgépeken *csak* játszanak, vagyis többen tarthatnak igényt kiegészítőkre, mint a többfeladatú PC-k esetében, igazuk is van. Csak hát nem szép dolog, hogy így cserbenhagyták a PC-s játékosokat, és a legkisebb újításokat is csak ímmel-ámmal engedik piacra. Arról már nem is beszélve, hogy a kínálatból mi kerül el Magyarországra, és mi az, ami a boltban is fellelhető néha, valamint mi is levadászhattunk belőle egy tesztpéldányt. Az egyedüli pozitív példa a Logitech, a svájci cég a játékvezérlők mindhárom fő területén látványosakat újított.

Mi a jó játékvezérlő ismérve? Pontosság, irányíthatóság, ergonómia, stabilitás, dögös külső, alacsony ár stb. Kinek melyik a lényegesebb, lehet vitatkozni. A legfontosabb adat ellenben egyértelműen a garancia. Mert amíg jómagam eléggé visszafogottan – és ügyetlenül – autókázom, repülőgép-szimulátorokban földközeli helyzetben rendre olyan manőverekre próbálom rávenni a gépet, amitől a botkormány gyártójának még ma is rémálmai vannak. Rixer mester ellenben ritkán vezet repülőt, ám autóversenyben már az első kanyar fék-gáz kombinációjából látszott, a garanciaidő alatt elnyűhet akár két-három kormányt is. Vagyis lelkes játékosok esetében különösen fontos a hosszú garanciaidő, noha visszatérő vendégeknél sor kerülhet apróbb vitákra a rendeltetésszerű használatról kilopondban mérve.

Így tesztelünk

Mint minden évben szó esik róla, a játékvezérlőket nem igazán lehet objektíven tesztelni. Persze vehetnénk méretet róluk, de még nem temetjük, csak dicsérjük őket. De számolhatnánk az 1 percre jutó lelőtt Tie vadászokat, vagy a padlógázzal bevett kanyarokat, csakhogy a pimaszságnak is van határa. Így nem is hagyományos teszt ez, inkább afféle körkép, felvonulás. Tesztgyőztes címeket sem osztottunk ki – bár néhányan megérdemelték volna –, inkább csak azt jelezzük, mely termékek azok, melyek az átlagosnál jobban kiérdemelnének egy helyet még a fa alatt.

Logitech Momo Force – az új nagyágyú

Hogy mindenki egyforma eséllyel indulhasson, szokás szerint feltelepítettünk egy nagy csomag programot a Herta tesztgépére, majd elindult a vizsgálat – természetesen mindig ugyanazokon a pályákon, így egyrészt a megszokott utak és feladatok miatt a tudás nem nagyon befolyásolta az eredményeket, másrészt a kollégák amikor be-beugrottak egy körre – úgymond segíteni a tesztet –, csípős megjegyzéseket tehettek, hogy én ilyen előnnyel is gyengébben teljesítek náluk.

Vizsgálódásunkat az alábbi programok segítették: Need For Speed 5 Hot Pursuit 2, RalliSport Challenge, Crazy Taxi, Combat Flight Simulator, Strike Fighters: Project 1, Star Wars: X-Wing Alliance, Star Wars: Starfighter, Star Wars: Rogue Squadron, FIFA 2003.

Kormányok

A legfurább, legnagyobb és persze legdrágább kategória, éppen ezért a legérdekesebb. Mivel nem kereskedelmi adó vagyunk, kezdjünk rögvest ezzel.

A jó kormányt viszonylag könnyű rögzíteni, de onnantól a hurrikán sem mozdítja el, a pedálrésze nagy és hasonlóan stabil. A kereknek kényelmes a fogása, a gombok és a hátsó váltókarok könnyen elérhetők. Igen ám, de legyen benne erővisszahatás (force feedback), vagy sem? Változnak az idők, változnak az igények. Amíg nem, vagy csak alig volt erre alkalmas eszköz, természetesen mindenki erővisszahatást akart. Mostanra két csoport él dicséretes békében egymás mellett. Az egyik a valósághűségre törekszik, ám érthetetlen módon nincsenek tízmilliói versenyautóra – ővelük van az erő, és tökéletesen kiélvezhetik, amint az autójuk egész másfelé akar menni, mint ők. A másik csapat egy része ritkán vezet, így kevesebb kiadással szeretné megúszni (ebből következően ők sem vásárolják kettesével a Lamborghiniket), másokat inkább a versenyszellem hajt, mert jobb teljesítményre képesek, ha az autó nem ellenkezik velük annyit. A jó hír az, hogy – ellentétben a korábbi generációk egy-két tagjával – a mai erő-visszahatásos kormányokban az erőt kikapcsolva is megmarad a középre húzás. Ezek alapján érdemes választani. És most következzék a kínálat!

Logitech WingMan Formula Force GP. A valaha legnagyobb csúcskormány – mára a legkisebb, szinte megbújik a nagyobbak árnyékában, pedig nincs oka szégyenkezni. A rögzítése erős, de viszonylag kicsi a végek közti távolság. Érdemes lemérni jövendőbeli helyének lapvastagságát – bár ez minden kormány esetében igaz. A pedál közepesen csúszós, mérete átlagosnak mondható, vagyis két láb – pláne cipőben – éppen csak elfér rajta.

Saitek R440 Force Feedback Wheel – kis előzetes a XXII. századból

A kerék fogása kellemes. A váltó könnyen, a gombok kevésbé könnyedén érhetők el. Az erőhatásokat szépen visszaadja a szerkezet, és – megfelelő erővel – ezzel együtt is jól vezethető.

Logitech Momo Force. A híres, sőt hírhedt nagyágyú megfelelt az elvárásoknak. Rögzítése lehetne picivel erősebb, de így is kellően stabilnak bizonyult. A pedálrésze szép nagy, és

elég stabil még vészfékezésnél is. A kormány kellően extravagáns, a fogása nagyon jó – hja, kérem, a bőr, még ha mű is, nem műanyag. A visszahatás nagyon erős, főleg ha a menüben még túlvezéreljük egy kicsit, ennek ellenére nagyon tiszta és részletes a vezérlés, még a sebességváltásokat is érezni. Mivel a kerék bivalyerős és 270 fokban forgatható, ideális a ralit kedvelőknek, de hagyományosabb autóversenyekhez nem árt az érzékenységét kissé magasabbra venni, hogy kevesebb munkával kanyarodhassunk.

Logitech Momo Racing. Az arany középutat képviseli a legújabb Logitech kormány. A rögzítése nagyon erős – a Formula GP kiegészítve egy nagyobb, középső csavarral. A pedál sajna összement a nagyobbacska Momóhoz képest, és csúszósabb is, de még kényelmes. A kerék nagyon kellemes fogású, a váltókar hasonlóképpen, bár sok hasznát nem vettük, de legalább átszerelhető a balkezesek kedvéért.

A visszahatás természetesen valamivel gyengébb, mint nagyobb testvérében, de nem kevésbé részletes és tiszta. A kerék fogása nagyon kellemes, a váltókat és a gombokat is jól el lehet érni. Pontosan, szépen vezethető, a nagy kanyarokat is jól bírja. Ára sajnos még nem ismert, de az is valahol a két másik termék keresztezésében várható.

Microsoft SideWinder Precision Wheel. Régi jó ismerősünk a Precision Wheel, ami újfent bizonyítja, sajna túlságosan is nyugodtak a vizek ezen a piacon. A szerkezet rögzítése ötletes, de nem tökéletesen stabil. A pedál kissé túl műanyag, de egyéb tekintetben megfelel az átlagnak.

Erővisszahatás ebben a modellben sincs, de ezért kárpótol a vezethetősége. A kerék fogása elég jó, és bár a váltófüleket érthetetlen okból gombokra cserélték, azok kellően nagy darabok, így könnyen elérhetők vezetés közben. Nagyon szépen, pontosan vezethető az autó, a széles íveket is jól teljesíti.

Saitek R220 Digital Sports Wheel. A Saitek kissé puzzle színezetű sportkormánya minden téren különc. A csomagolása eszelősen bonyolult, mindkét fő rész két darabból áll, a váltófül és az egész kormány kialakítása nagyon sajátságos, és kellően futurisztikus. És üzemben barátságos kék fénnyel ég a Saitek felirat.

Ez sajnos nem változtat azon, hogy a rögzítés nem tökéletes. A készüléket ölbe véve is lehet vezetni a kezelési útmutató szerint, de erre nem lelkesítenék senkit. Természetesen a pedálok is különlegesek (emiatt néha vesződni kell a beállítással), de kellemesek, és nem is túl csúszósak. A kerék fogása kellemes, bár a gombok kissé kiesnek az útból. Az autók virgonc, fordulékony jószágokká váltak ezzel a volánnal.

Saitek R440 Force Feedback Wheel. Megszólalásig hasonlít az R220-ra, ám az általa keltett zajokból rögtön kikövetkeztethető: ez a visszaható modell. Ami az erőt illeti, az átlagosnál kicsit gyengébben érezteti a hatását, és kevésbé részletesen, például a már említett sebességváltás érezhető, de 3 apró, gyors röccenés helyett csak egy. A vezethetőség is megegyezik, így a kerék kellően gyors és agresszív.

Thrustmaster FFB GT Racing – In God we Thrust

Thrustmaster Modena 360. Újabb jó nevű cég, újabb ismerős külcsínnel. A kormány roppant mozgékony, de szerencsére elég jól rögzíthető – ellenben a pedállal, aminek a legfelső határ általában a fal. A készülék különlegessége a 2x2 váltófül, ezekből a felsők az „igazi" váltók, míg az alsó pár a gáz és fékkar azok kedvéért, akik még nem szokták meg a pedálokat eléggé – ami előfordulhat, ugyanis a pedálok kissé meredekek.

A kerék azonkívül, hogy dögös, kellemes fogást biztosít. Mind a négy váltóhoz kényelmesen hozzáférhetünk, ahogy a két gombhoz is, de a szintén párban felszerelt nézőke használata már problémákat vet fel. Az autók elég jól vezethetők vele, főként a széles, nagy íveken tartották jól a pályát.

Thrustmaster Modena 360 Pro. Az eggyel nagyobb kiadást váltókarral bővítették, és hozzá új rögzítési rendszerrel. Ami azt illeti, ez a rögzítés volt az egyik legstabilabb a teszt során, a csavart olyan erősen meg lehetett húzni, hogy a készülék ellenoldalát elemelte az asztaltól. A váltó már kevésbé hozott forradalmi változásokat, de szépen lehet kattogtatni.

A vezethetőség javult valamelyest, a nagy körívek ezúttal is előnyt élveznek, de sokat javult a pontosság is.

Thrustmaster FFB GT Racing. Még ferraribb, még komolyabb, még erőteljesebb. A rögzítése nem egészen stabil, de nem akadt vele probléma. A kormány fogása nagyon kellemes, és a pedál is sokkal kényelmesebb lett, a mini váltókar is jól kézre esik. Az erővisszacsatolás nem túl erős, és kevésbé részletgazdag, mint a modernebb versenytársaknál. De ez annak is betudható, hogy idősebb modell, aminek ráadásul egy használt példányát kaptuk meg a vizsgálathoz.

Botkormányok

Hogy klasszikusként ismételjem magamat, a legelterjedtebb, legegyszerűbb (már amennyire), leghasznosabb eszköz. Ami szintén lassacskán, de fejlődget – például kezdenek kiszorulni a régi analóg botok, amiket nehézkes kalibrálni. Legtöbb versenyzőnk USB csatolóval bír és saját telepítőlemezzel érkezett, aminek kapcsán sikerült egy újabb kellemes változást megfigyelni. Néhány éve még a különféle gyártók termékei utálták egymást, sőt nem ritkán házon belül is komoly telepítési gondok adódtak. A gordiuszi csomót eddig a Logitech és a Saitek szoftvermérnökeinek sikerült a legjobban átvágni – egységesített telepítőprogrammal. A legmodernebb verziójú kezelő a korábbi modelleket is tökéletesen felismeri, és mintegy 10 másodperc alatt elrendezi az operációs rendszerrel a vendég megfelelő elszállásolását a registryben.

A másik nagy változás kissé felemás, és természetesen az erővisszahatás témakörét érinti. Bár a technológia egyre kiforrottabb, sajnos az érzés – az idő múlásával – egyre kiábrándítóbb. Úgy tűnik, játékoldalon akadnak a gondok, mert nem könnyű 3D-ben megoldani az erők kiszámolását, főként hogy sok esetben csak a levegő ellenállását kellene leképezni. Így erő-visszahatásos botkormánnyal repülni nem túl könnyű, mivel az erő néhol jelentkezik, néhol eltűnik. Mondhatni, izgalmas élmény, amit csak fokoz a középponti erő hiánya. Természetesen ez – bár saját tapasztalat híján csak a szakértők véleményére támaszkodhatom – áll közelebb a valósághoz, vagyis az igazi repülőkön is folyamatosan középső állásban kell tartani a kormányt, ha egyenesen akar valaki repülni. Csakhogy az évek, évtizedek megszokása után nem könnyű átállni. Így kissé meglepő módon csak annak ajánlom visszaható botkormány beszerzését, kinek bátor az ő szíve – vagy előre ellenőrizte, hogy kedvenc játékával jól együtt fog működni. Valószínűleg mások is panaszkodtak erre, ezért a botkormányok tervezői külsős segítséget hívtak, mégpedig a gamepadekből a vibrációs effektust. Kezdetben kissé ellenségesen viszonyultam a „rumble" botokhoz, hiszen amolyan se hús, se hal megoldásnak tűntek, mint a szalonna light. (Az erre alkalmazott eredeti hasonlatot a késő esti műsorsávban szívesen megírom az érdeklődőknek

Genius MaxFighter F-33D – az erő vele van

magánlevélben, az idióta sárga karikát természetesen mellékelve.) Aztán hamar megváltozott a véleményem, mert a vibrációs hatás profi használata élethűbbé teszi a repülést, miközben nem változtat a megszokott irányításmódon.

Ezek után érdekes kérdés, hogy mi alapján érdemes választani. Nos, a teszt résztvevőinek döntő többségével jól lehet repülni, így a legfontosabb a kényelem. Ha a markolat fogása kellemes és pihentető, valamint a fő kezelőszervek is kézre esnek, akkor hosszabb űzőcske sem fárasztja el a kezet, és hamar kiérdemelhetjük az Ász titulust az alábbi modellek valamelyikével.

Genius MaxFighter F-16. Új névvel, újratervezett dobozban, de ez bizony a régi jó F-16-os belépő modell. Egy kar, 4 gomb, egy gáztekerő. A régi szép commodore-os időket idéző tapadókorongok és automata tüzelés. A kormányfelület ugyan az átlagosnál kisebb, de jó a fogása. A gázadás a tekerő miatt nem túl precíz, de kellően gyors. A

Logitech Freedom 2.4 – szabadság, szeretem!

karral sajnos már akadtak problémáim, hát még az irányítással. A készüléket helyesen kalibrálva jól repülhető, bár nem túl precíz, inkább a gyors váltásokat és a nagy mozdulatokat kedveli.

Genius MaxFighter F-22X. Az F-16 bátyján már minden fő kezelőszerv helyet kapott, az oldalsó gáztekerőt ugyanis kiegészítették hátsó tekerővel, ami a lábkormányt hivatott szimulálni. Sajnos középállás híján nehézkes visszaállítani normál állapotba, ezzel több bosszúságot okozhat, mint amennyire hasznos ez a lehetőség.

A több funkció miatt a kormány alapterülete is megnőtt, ezáltal stabilabbá vált a kezelése.

A repülési tulajdonságok szintén javultak keveset, megfelelően beállítva már az apróbb mozdulatokat is nagyon szépen visszaadja a bot, így minden feladatkörben jól repülhető.

Genius MaxFighter F-23 USB. Újabb fejlesztések a láthatáron. Az USB-s kivitel persze nem elég nagy változás, így a gombok száma nőtt duplájára a széles talpnak hála, valamint egy nézőke (Hat, Viewfinder) kapott helyet a felső részen. Ezzel természetesen még egyszerűbbé válik a repülés, hiszen könnyedén szétnézhetünk ellenség vagy üldözők után kutatva, de az F-23 vezethetőség szempontjából az F-22 pontos mása.

Genius MaxFighter Digital F-31D. Bár a típusjelzések elfogytak, a Genius mérnökei találtak bőven fejlesztenivalót. A formatervezés jól sikerült, az első és második tűzgomb szinte teljesen beleolvad a karba, a vízszintesített tekerő ezúttal a lábpedált helyettesíti, mivel a gázkart a markolaton lévő kétállású kapcsolóval váltották ki. Elsőre ez furcsa, mert így nőtt a reakcióidő, de nagyon pontosan adagolható a tolóerő. Ha pedig gyors utánégetésre lenne szükség, arra beprogramozható a 10 gomb valamelyike.

Az újszerű formának köszönhetően a kar szinte simul a kézbe, és remekül irányítható, pontos, vagy ha kell, gyors mozdulatokat tesz lehetővé.

Genius MaxFighter F-33D. A jelenlegi csúcsragadozó: nagy, komor, erős. Sőt patinás, tekintve, hogy a sorozat legújabb tagja is már vagy két évet eltöltött a piacon. A hatalmas felépítményből rögtön látni, itt majd visszavágnak az erők rendesen, ezért is kell két kézzel lefogni a kormányt.

A design az F-31D alapjaira épül, de ügyesen kihasználták a nagyobb talp felületét néhány többletgomb elhelyezésére. A sebességadagolásról ezúttal mini gázkar gondoskodik a markolaton, az oldalkormányzás azonban továbbra sem tökéletes. A bot fogása kellemes, és ami fő, a meglehetősen masszív erőhatások mellett vagy akár azok helyett a középponti ereje is megfelelő, így precízen irányítható a gép – persze a nagy, gyors manővereknél van igazán elemében.

Gravis Destroyer. Egyszer volt, hol nem volt, de volt egy cég, amely nagyon kellemes botkormányokat gyártott. Mostanra már csak egy-két szóbeli utalás található erre a honlapjukon a rengeteg gamepad közepette. Így különösen nagy eszmei értéket képvisel a még megmaradt, egyedüliként fellelhető Destroyer botkormány. Talán nem is kéne elrontani a hangulatot azzal, hogy kipróbáljuk, mert bizony se nem túl kényelmes, se nem igazán jól vezethető – de kellemes emlékeket ébreszt a nyolcvanas évek

Thrustmaster Fox2Pro Shock – Sas1, Fox2...

Commodore-lázáról.

Logitech Force 3D. Fő az egyszerűsítés, így a jól bevált sorozatot fémjelző WingMan név eltűnt. Egyebekben a készülék igencsak hasonlít az egykori Logitech WingMan Force 3D-re – talán nem véletlenül.

A joy méretéből ugyan nem sejthető, ám az óriásmatrica (no meg a név) elárulja, a modell erő-visszahatásos.

Sőt ami azt illeti nagyon erős, egyedüli probléma, hogy még mindig nem működik rendesen együtt a középponti és a játék által kiváltott erő. Ha azonban a program korrekten kezeli a botot, élvezet vele repülni, mivel felépítésének alapja, az Extreme Digital 3D így pontos, gyors és a 3 tengelyes irányításnak köszönhetően nagyon jól repülhető.

Logitech Freedom 2.4. Ez az a pont, ahol ismét le a kalappal a cég mérnökei előtt.

A szabadság hipermodern külsejű madara ugyanis vezeték nélküli eszköz – végtére is ez a Logitech kedvenc vesszőparipája. A bot külseje valóban teljesen egyedi, ám egyben remekül kiegyensúlyozott, hogy asztalon, kézben, akárhol és akárhogyan lehessen használni.

A markolat fogása is nagyon kényelmes, bár a gázkar kissé apránok tűnik, ha kézben tartva használjuk a kormányt, pont kézre esik – és persze normális asztali üzemmódban is könnyen elérhető.

Az egyetlen negatívum a különleges felépítésből adódik, mert eleinte könnyű kanyar közben működésbe hozni az oldalkormányt, de ez kis gyakorlással kiküszöbölhető.

A középső rugónak köszönhetően a bot nagyon pontos és stabil, igazán jól vezethető.

Logitech WingMan Attack2. A legkisebb, mondhatni belépőmodell is fejlődött keveset, ennek bizonysága a kettes verziószám, ami a fő változásra is utal, ugyanis a talapzat kapott két gombot a nehéz időkre.

A belépőmodellség velejárója az alacsony ár, a nézőke és a harmadik tengely hiánya.

De megmaradt a jó formatervezés, a kényelmes fogás és a remek vezethetőség.

Logitech WingMan Extreme Digital 3D. Kénytelen vagyok elfogultságot bejelenteni a bottal kapcsolatban, mert több mint egy éve ilyennel repkedek csekély szabadidőmben. De talán ez igazolja is a jó véleményemet. Elegáns, formatervezett botkormány, fogása remek, a gombok jól kézre esnek, a szerkezet stabil, jól bírja a strapát, és remekül vezethető vele bármilyen repülő szerkezet.

Saitek Cyborg 3D Force. Kezdjük ismét a nagyágyúval! A jó öreg állítható és méretezhető Cyborg sorozat sajnos már a múlté... De utódja tovább vitte a modern és dögös kinézetet.

Ezt csak fokozza a kék lámpás, bár a kézikönyv szomorú tájékoztatása szerint ha kiég, nem lehet pótolni, és a garancia sem vonatkozik rá.

A kormány nemcsak mutatós, a fogása is remek és stabil – és szokás szerint a talapzaton lévő gombok közül kettő szinte teljesen használhatatlan. Ugyanakkor mindkét oldalon találunk

Műszaki és kereskedelmi adatok – kormányok

Gyártó, típus	Logitech Momo Force (VÁSÁRLÁSI AJÁNLAT)	Logitech Momo Racing (Különdíj)	Logitech WingMan Formula Force GP	Microsoft SideWinder Precision Wheel
A termék honlapja	www.logitech.com/	www.logitech.com	www.logitech.com/	http://microsoft.com/uk /sidewinder/prwheel.asp
Műszaki adatok				
Kormánymozgás	270 fok	240 fok	180 fok	240 fok
Visszahatás	●	●	●	❍
Váltófül	2	2	2	2
Gombok	6	6	4	6
Pedál	●	●	●	●
Csatoló	USB	USB	USB	USB
Rögzítőpontok	2	3	2	1
Extrák	Momo, óriás pedálrész	Momo, balkezeseknek átszerelhető váltó	❍	❍
Kereskedelmi adatok				
Forgalmazó	Herta ☎ 322-2232	Herta ☎ 322-2232	Herta ☎ 322-2232	Qwerty ☎ 466-9377
Netcím	www.herta.hu	www.herta.hu	www.herta.hu	www.qwerty.hu
A termék ajánlott bruttó ára	47 000 Ft	32 900 Ft	21 150 Ft	21 750 Ft
Garancia	2 év	2 év	2 év	1 év

Műszaki és kereskedelmi adatok – gamepadek

Gyártó, típus	Act Labs PowerRamp Hyper Programmable PC Arcade Stick (Különdíj)	Act Labs PowerRamp Mite	Genius MaxFire G-09D (VÁSÁRLÁSI AJÁNLAT)	Genius Wireless G-12	Genius Wireless G-12 Twin	Gravis Destroyer PC GamePad (VÁSÁRLÁSI AJÁNLAT)	Gravis Destroyer Tilt GamePad	Gravis Eliminator AfterShock	Gravis Eliminator GamePad Pro
A termék honlapja	www .act-labs .com /arcade3 .htm	www .act-labs .com /game1.htm	www .geniusnet .com.tw /product /game /g-09d.htm	www .geniusnet .com.tw /product /game /w_g12.htm	www .geniusnet .com.tw /product /game /w_g12_twin .htm	www .gravis.com /products /pro_des _d1013 .html	www .gravis.com /products /pro_des _d1016 .html	www .gravis.com /products /pro_eli _d1022 .html	www .gravis.com /products /pro_eli _d1020 .html
Műszaki adatok									
Mini botkormány	❍	❍	●	❍	❍	❍	❍	2	❍
Irányítópad	bot-kormány	hagyo-mányos	hagyo-mányos	gömb-csuklós	gömbcsuklós	hagyo-mányos	hagyo-mányos	hagyo-mányos	gömb-csuklós
Gombok	16	13 + négyirányú nézőke	10	12	12	6	6	10	10
Tolóerő	❍	❍	●	❍	❍	❍	❍	❍	❍
Döntésérzékenység	❍	❍	❍	❍	❍	❍	●	❍	❍
Vibráció	❍	❍	●	❍	❍	❍	❍	●	❍
Csatoló	PS/2	PS/2	game port	USB	USB	USB	USB	USB	USB
Extrák	igazi játéktermi hangulat	❍	❍	vezeték nélküli	vezeték nélküli, két vezérlő	❍	❍	fokozható precizitás	fokozható precizitás
Kereskedelmi adatok									
Forgalmazó	Ramiris ☎ 412-4300	Ramiris ☎ 412-4300	Fan IT ☎ 239-7020	Fan IT ☎ 239-7020	Fan IT ☎ 239-7020	Pixel ☎ 266-6059	Pixel ☎ 266-6059	Pixel ☎ 266-6059	Pixel ☎ 266-6059
Netcím	www .ramiris.hu	www .ramiris.hu	www .genius.hu	www .genius.hu	www .genius.hu	www .pixel.hu	www .pixel.hu	www .pixel.hu	www .pixel.hu
A termék ajánlott bruttó ára	6625 Ft	4500 Ft	6363 Ft	11 500 Ft	(bevezetés alatt)	3625 Ft	11 875 Ft	14 500 Ft	9875 Ft
Garancia	1 év	1 év	1 év	1 év	1 év	3 év	3 év	3 év	3 év

gázkart, így bal- és jobbkezesek egyaránt választhatják.

A visszahatás ereje közepes, de részletes és tiszta. A virtuális központi rugó sajnos ezúttal sem működik jól az erőhatásokkal együtt – így a bot a gyors, nagy manővereket remekül végrehajtatja mindhárom tengelyen, de precizitásáért komolyabban meg kell dolgoznia a pilótának.

Saitek Cyborg 3D Rumble Stick. A Force változatból kialakított Rumble Stick külsejében alig különbözik elődjétől.

A belső részben más a helyzet, hiszen ezúttal a meghatározható irányokba kitérítő erők helyett csupán némi morajlás érzékelteti a repülést befolyásoló külső és belső hatásokat.

A vibráció érezhető, de nem zavaró, bár folyamatosabb használatnál – például CFS3-ban félgázzal bukdácsolva – néha belerezonált az elsődleges tűzgomb, de ezt hamar kiküszöböltük. Hagyományos erőhatások híján a központi rugó visszakerült a szerkezetbe, ami nagyon jót tett az irányításnak.

Saitek ST330 Rumble Stick. Még a hagyományos cyborgos időkből maradt ránk ez az érdekes – na jó, mondjuk ki: ronda – botkormány, amit most vibrációs

	Saitek R220 Digital Sports Wheel	Saitek R440 Force Feedback Wheel	Thrustmaster FFB GT Racing	Thrustmaster Modena 360	Thrustmaster Modena 360 Pro
	www.saitek.com/uk/prod/r220.htm	www.saitek.com/uk/prod/r440.htm	http://europe.thrustmaster.com/	http://europe.thrustmaster.com/	http://europe.thrustmaster.com/
	180 fok	180 fok	220 fok	180 fok	180 fok
	❍	●	●	❍	❍
	2	2	4	4	4
	4	4	2 + 2 nézőke	2 + 2 nézőke	2 + 2 nézőke
	●	●	●	●	●
	USB	USB	USB	game port + USB	USB
	2	2	1	1	2
	egyedi külső, különleges pedál	egyedi külső, különleges pedál	Ferrari-hasonmás, váltókarral	Ferrari-hasonmás	Ferrari-hasonmás, váltókarral
	BSC ☎ 452-4683	BSC ☎ 452-4683	RCE ☎ 309-4700	RCE ☎ 309-4700	RCE ☎ 309-4700
	www.bsc.hu	www.bsc.hu	www.rce.hu	www.rce.hu	www.rce.hu
	14 990 Ft	30 990 Ft	22 850 Ft	13 562 Ft	18 650 Ft
	1 év	1 év	1 év	1 év	1 év

	Gravis GamePad Pro	Gravis PC GamePad	Gravis Xterminator Digital GamePad	Logitech WingMan Action Pad	Logitech WingMan Cordless Gamepad	Logitech WingMan Precision	Logitech WingMan Rumblepad	Microsoft SideWinder Plug and Play Game Pad	Microsoft SideWinder Freestyle Pro	Saitek P750 Digital Gamepad	Saitek P880 Dual Analog Pad	Saitek P2500 Rumble Force
	www.gravis.com/products/pro_eli_d1021.html	❍	www.gravis-europe.com/	www.logitech.com/	www.logitech.com/	www.logitech.com/	www.logitech.com/	http://microsoft.com/uk/sidewinder/plug_play.asp	http://microsoft.com/uk/sidewinder/freestyle.asp	www.saitek.com/uk/prod/p750.htm	www.saitek.com/uk/prod/p880.htm	www.saitek.com/uk/prod/p2500.htm
	❍	❍	●	●	2	❍	2	❍	❍	●	2	2
	hagyományos	hagyományos	hagyományos	hagyományos	hagyományos	hagyományos	hagyományos	hagyományos	hagyományos	hagyományos	hagyományos	hagyományos
	10	4	12 + négyirányú nézőke	8	10	6	8	6	8	12	8	8
	❍	❍	●	●	●	❍	●	❍	●	●	❍	❍
	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	●	❍	❍	❍
	❍	❍	❍	❍	●	❍	●	❍	❍	❍	❍	●
	game port	game port	game port + USB	USB	USB	USB	USB	USB	game port + USB	USB	USB	USB
	kettő is használható egyszerre, felszerelhető mini botkormánnyal	balkezesek is használhatják, felszerelhető mini botkormánnyal	nyomásérzékeny ravaszok	❍	drót nélküli	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍
	Pixel ☎ 266-6059	Pixel ☎ 266-6059	Pixel ☎ 266-6059	Herta ☎ 322-2232	Herta ☎ 322-2232	Qwerty ☎ 466-9377	Herta ☎ 322-2232	Qwerty ☎ 466-9377	Qwerty ☎ 466-9377	BSC ☎ 452-4683	BSC ☎ 452-4683	BSC ☎ 452-4683
	www.pixel.hu	www.pixel.hu	www.pixel.hu	www.herta.hu	www.herta.hu	www.qwerty.hu	www.herta.hu	www.qwerty.hu	www.qwerty.hu	www.bsc.hu	www.bsc.hu	www.bsc.hu
	7375 Ft	4875 Ft	14 500 Ft	7250 Ft	17 400 Ft	3500 Ft	9900 Ft	6750 Ft	15 125 Ft	6990 Ft	8390 Ft	9990 Ft
	3 év	3 év	3 év	2 év	2 év	1 év	2 év	1 év	1 év	1 év	1 év	1 év

móddal ruháztak fel. Az alapkiépítés sajnos nem háromtengelyes irányításon alapul, ennek ellenére a bot nagyon jól vezethető – ha kikapcsoljuk a vibrálást. Valószínűleg csak a nálunk járt modell volt túlbuzgó, de több alkalommal is folyamatosan dolgozott a rázómotor,
ami miatt aztán képtelenség volt 15-20 percnél hosszabb ideig repülni a bottal.

Thrustmaster Fox2Pro Shock. A Thrustmaster örök név, még ha néhány döntésükkel igyekeztek is eltörölni ezt az állapotot. Legfőbb hiba a hagyományos, anyagigényes és meglehetősen drága, de szinte félistenként imádott vadászgépbotkormányokról való áttérés volt a hagyományos játékpiacra. Jó hír, hogy ezt odaát is belátták, így a cég igyekszik visszatérni, méghozzá rögvest egy teljes HOTAS (Hands on Throttle and Stick – kezek a gázkaron és boton) repülésirányító rendszerrel. A Cougar fedőnevű irányítópáros azonban érthetetlen módon kimaradt a számunkra összeállított kontingensből.

No, de térjünk vissza a Fox2Pro Shockhoz. Ha a telepítőprogram színvilága okozta shockot túléltük, igencsak kellemes repkedésre számíthatunk. A bot ugyan az

Műszaki és kereskedelmi adatok – joystickok

Gyártó, típus	Genius MaxFighter F-16	Genius MaxFighter F-22X (VÁSÁRLÁSI AJÁNLAT)	Genius MaxFighter F-23 USB	Genius MaxFighter Digital F-31D	Genius MaxFighter F-33D	Gravis Destroyer
A termék honlapja	www.geniusnet .com.tw/product /game/f-16.htm	www.geniusnet .com.tw/product /game/f-22x.htm	www.geniusnet .com.tw/product /game/f_23usb.htm	www.geniusnet .com.tw/product /game/f-31d.htm	www.geniusnet .com.tw/product /game/f-33d.htm	❍
Műszaki adatok						
Tolóerő	tekerőkerék	tekerőkerék	tekerőkerék	gombok	mini csúszka	tekerőkerék
Oldalkormány	❍	tekerőkerék	tekerőkerék	csúszka	csúszka	❍
Gombok (boton/talapzaton)	4/❍	4/❍	4/4	4/6	4/6	2/❍
Nézőke	❍	●	●	●	●	❍
Visszahatás	❍	❍	❍	❍	●	❍
Csatoló	game port	game port	USB	USB	game port + USB	game port
Extrák	❍	❍	❍	❍	erős visszahatás	nosztalgikus
Kereskedelmi adatok						
Forgalmazó	Fan IT ☎ 239-7020	Fan IT ☎ 239-7020	Fan IT ☎ 239-7020	Fan IT ☎ 239-7020	Fan IT ☎ 239-7020	Pixel ☎ 266-6059
Netcím	www.genius.hu	www.genius.hu	www.genius.hu	www.genius.hu	www.genius.hu	www.pixel.hu
A termék ajánlott bruttó ára	2588 Ft	2650 Ft	4812 Ft	7325 Ft	25 875 Ft	4363 Ft
Garancia	1 év	1 év	1 év	1 év	1 év	1 év

én XXL-es kezeimhez túlságosan kicsi, de éppen emiatt szokaknak ez lehet a tökéletesen irányítható botkormány. Ugyanis az irányítása kellően pontos, és a vibráció bár erős, nem zavaró.

Gamepadek

Minden rosszindulat nélkül mondom, ez a kategória nem igazán fontos, főként a hagyományos modelleket illetően. Hiszen csak gombok, azokból meg a billentyűzeten is akad. Más – szintén lehangoló – megközelítés szerint ugyanennyire feleslegesek a gamepadek, mert alig jelenik meg olyan játék, amihez szükség lenne rájuk. Hagyományos értelemben vett arcade videojátékok és vere-kedős programok kellenek? Arra ott az Xbox vagy a Playstation 2, tessék csak olyat venni. Ugyanakkor ez a piaci rész mégis virágzik.

Tesztünkben is itt jött össze a legtöbb versenyző, hát akkor hogy is van ez? Nos, játékvezérlőt könnyű – legalábbis a Vasedényhez képest – gyártani, viszonylag olcsó, és sok extrával lehet őket felruházni. Ráadásul mi is hamar találtunk néhány programot, ami pont megfelelt a tesztelésükhöz, vagyis korántsem olyan rossz a helyzet, sőt a piac él és virul.

Hogy milyen a jó gamepad? Nos, az igazán jó modellek „tenyérbemászóak", van rajtuk egy mini joy a precízebb mozgást és egy hagyományos kurzorgombnégyes a gyors mozgást igénylő akciójátékokhoz. Valamint egy gomb, ami vált a két üzemmód között. Ezenkívül nem árt, ha tud valami kunsztot. A mozgásérzékeny padok ideje lejárt, akármilyen vicces is használatuk, nem túl eredményes, így ma inkább a vibrációs motor vagy a vezeték nélküli kivitel a menő. Végül nem kell, hogy az irányítónak túl sok gombja legyen, mert legtöbb esetben úgyis csak a jobb oldali 4–6 gomb és a két ravasz érhető el igazán kényelmesen.

Act Labs. Két igazán egyedi modell érkezett hozzánk a hazánkban még kevéssé ismert cég kínálatából. Mindkettő billentyűzetszimulátor, vagyis nem game portra vagy USB csatolóra, hanem a billentyűzet helyére kell őket kötni (persze a billentyűzet marad, csak általtkötve a vezérlőn). Cserébe a gombok nagy része programozható. Hogy ez mire jó? Nos, aki már próbált különleges ütéskombinációkat elővarázsolni verekedős játékból, nyilván elégtételt vesz a gépen, miután a legbonyolultabb mozdulatsort egyetlen gomb lenyomására egyszerűsíti.

Arcade Stick – ősi spanyol nemesi család sarja...

Az Act Labs PowerRamp Mite megpróbálta mindezen előnyöket egy kis kézi modellbe bepréselni, ami sikerült, de így a kezelés és programozás nem túl kényelmes.

Az Act Labs PowerRamp Hyper Programmable PC Arcade Stick ellenben ijesztő neve ellenére remek megoldás.

A játéktermi irányítókat idéző készülék 6 gombja programozható, ám anélkül is élvezetes vele a játék a hatalmas és nagyon érzékeny mikrokapcsolókkal körülvett botnak hála.

Genius. A Genius 3 indulója mindjárt 4, ami azonban nem a Homályzóna újabb piszkos kis trükkje... De haladjunk csak sorjában! A Genius MaxFire G-09D jól ismert többcélú darab, kissé túlzó, három az egyben felkiáltással. A különleges irányítási módok ugyanis nem esnek minden esetben kézre. Másrészről a készülék vibrációs is, vagyis a cégnél minden jó tulajdonságot belesűrítettek ebbe a modellbe. Meg is érte, mert így remek irányítót kaptunk, aminek morajlása még egy kis többletszínt visz a játékokba.

A Genius Wireless G-12 nem is oly rég szerepelt lapunkban. A vezeték nélküli modell kissé súlyos az elemek miatt, de ezt ellensúlyozza kellemes fogása.

A kurzorgombokat helyettesítő gömbcsuklós mini joystick hagyományos verekedős játékokban kisebb hátrány, de minden más akcióban előny. A gombok legnagyobb része kézre esik, így az irányítás egészen kellemes és pontos.

És most megoldódik egy újabb X-akta, a Genius Wireless G-12 Twin ugyanis nevéből adódóan ketten van (hogy ha álmában 2 macska lesz, játszhasson egymással...), így takarékoskodik az USB csatlakozókkal, és bár ára jelenleg még nem ismert, valószínűleg a vevők pénztárcájával is.

Gravis. Mint említettem, a cég mára csak ezen a területen jeleskedik, ennek megfelelően széles a termékpalettája, amelynek szinte minden tagját megvizsgáltuk.

A Gravis Destroyer PC GamePad a belépőszint. Kényelmes fogás, 4 gomb és két ravasz, amik gombokként üzemelnek. Nem sok elsőre, de nincs is szükség többre.

A készülék hosszú távon is kényelmes, és könnyű a használata, ráadásul jól irányítható vele focistától Naboo vadászgépig minden. Ennek a vonalnak a továbbfejlesztése a Gravis Destroyer Tilt

Logitech Force 3D	Logitech Freedom 2.4	Logitech WingMan Attack 2	Logitech WingMan Extreme Digital 3D	Saitek Cyborg 3D Force	Saitek Cyborg 3D Rumble Stick	Saitek ST330 Rumble Stick	Thrustmaster Fox2Pro Shock
PC Vásárlási ajánlat	PC Magazin Különdíj		PC Vásárlási ajánlat		PC Vásárlási ajánlat		PC Vásárlási ajánlat
www .logitech.com/	www .logitech.com/	www .logitech.com/	www .logitech.com/	www.saitek.com /uk/prod/force.htm	www.saitek.com /uk/prod /cyborumb.htm	www.saitek.com /uk/prod/st330.htm	http://europe .thrustmaster.com/
csúszka	mini gázkar	csúszka	csúszka	mini gázkar	mini gázkar	mini gázkar	csúszka
a bot harmadik tengelye	a bot harmadik tengelye	❍	a bot harmadik tengelye	a bot harmadik tengelye	a bot harmadik tengelye	❍ -	a bot harmadik tengelye
5/2	6/4	4/2	5/2	5/4	5/4	4/0	4/3
●	●	❍	●	●	●	❍	●
●	❍	❍	❍	●	vibráció	vibráció	vibráció
USB	USB	USB	USB	USB	USB	USB	USB
❍	vezeték nélküli kivitel	❍	❍	❍	❍	❍	kisebb kézbe ideális
Herta ☎ 322-2232	Herta ☎ 322-2232	Herta ☎ 322-2232	Herta ☎ 322-2232	BSC ☎ 452-4683	BSC ☎ 452-4683	BSC ☎ 452-4683	RCE ☎ 309-4700
www.herta.hu	www.herta.hu	www.herta.hu	www.herta.hu	www.bsc.hu	www.bsc.hu	www.bsc.hu	www.rce.hu
15 900 Ft	bevezetés alatt	5500 Ft	11 000 Ft	24 990 Ft	12 990 Ft	9990 Ft	8562 Ft
2 év	2 év	2 év	2 év	1 év	1 év	1 év	1 év

GamePad, ami mozgásérzékelővel lett felszerelve. Menettulajdonságai megegyeznek kisebb testvéréével, bár a mozgásérzékelős irányítás természetesen jobban fárasztja a kezet.

Újabb vonulat tagja a Gravis Eliminator GamePad Pro. Valódi harci eszköz, csúszásmentesített markolata sokat segíthet az ádázabb ütközetekben.

A vezérlő remekül bánik a gyors mozgásokkal az irányítórendszernek hála, és hogy az apróbb, ám nagyobb pontosságot igénylő mozdulatokra se legyen panasz, felszereltek rá egy „precision" gombot, amivel a mozgás lassul és kisebb területre korlátozódik.

A Gravis Eliminator AfterShock ezt a precizitást és megbízhatóságot ötvözi a vibrációs technológiával. No meg két mini botkormánnyal, melyek segítségével már minden irányítható. Egyetlen kellemetlenség – a beszélgetős telepítésen kívül –, hogy egy idő után a vibráció állandóvá vált – minden logika nélkül –, és csak a kikapcsolás segített. A Gravis GamePad Pro erősen emlékeztet a Playstation irányítójára. Ez korántsem baj, hiszen az jól bevált modell, sikerült is átmenteni belőle a jó irányítást és a kényelmes fogást. A GamePad Pro másik nagy előnye, hogy csatlakoztatható hozzá egy második, így ketten is elférnek egyetlen game porton. Ráadásul a vezérlőbe becsavarozható egy mini botkormány a könnyebb vezethetőség kedvéért.

Ha a Destroyer volt a belépőkategória, akkor a Gravis PC GamePad besorolása nagyon nehéz. A messze múltat, és talán a NES-es időket felidéző kialakítás enyhén szólva is puritán, egyetlen előnye, hogy a mini botkormány becsavarozásával jelentősen javul az irányítás minősége. Valamint a készülék átállítható balkezes üzemmódra is, ami kuriózum a javából.

Szerény, visszahúzódó Gravis Xterminator Digital GamePad nevet adott a cég (egyik) csúcstermékének. Bár a modern kunsztok egyikét sem tudja, minden mást belezsúfoltak, hogy tökéletes, mindenre elszánt gamepadet alkossanak. A hagyományos irányítópad és mini joystick mellé elfért egy nézőke, egy gázkar, valamint 8 gomb és 4 ravasz. Utóbbiakból kettő meglehetősen rossz helyen, középtájon kapott helyet, míg az elöl lévő kettő nagydarab nyomásérzékeny analóg vezérlő. Így az Xterminator nagyon zsúfolt – de legalább ennyire gyors és pontos.

Logitech. A legkisebb belépőmodell a Logitech WingMan Precision. Irányítópad, 6 gomb, ennyi. És ez elég is, mert a vezérlő kényelmes és pontos.

Egy kategóriával feljebb a Logitech WingMan Action Pad kiegészült mini botkormánnyal, gázkarral, és kapott még két használható gombot. A mini botkormánnyal már lehetőség nyílik megválasztani, mikor milyen irányítási stílus a legjobb, ennek megfelelően a vezérlő kellően precíz, ha arra van szükségünk, és eléggé gyors, ha az kell.

A Logitech WingMan Rumblepad már jóval nagyobb ugrás.

Az alakja még elbírt egy botkormányt, így azt meg is kapta, de alig változott – a külcsínt tekintve. Bent azonban, ha felduruzsol a motor, mindjárt élvezetesebb lesz minden játék. Kicsit unom már dicsérni a céget, de sikerült a lehető legtöbbet kihozniuk a vibrációból, így a különféle hatások nagyon jól elkülönülnek.

A hab a torta a Logitech WingMan Cordless Gamepad. A készülék 4 ceruzaelemmel megy, ezek kissé lehúzzák, ráadásul elég nehéz ki-be rakosgatni az elemeket, ám megéri.

A különleges kialakítás miatt jelentősen megváltozott a pad külseje, hát kapott még két ravaszt, ami speciel nem akkora ötlet, ám a szarv fogása is kellemesebb lett, és persze jutott hely két vibrációs motornak is.

Az irányító gyors és pontos, ahogy illik, ráadásul egyedülálló a piacon – a kérdés csak az, meddig bírják az elemek a kommunikációt és a földrengésgyártást együttesen?

Microsoft. A Microsoft SideWinder Plug and Play Game Pad – mint nevéből is látszik – csak a legszükségesebbeket tartalmazza: irányító, 6 gomb, randa külső. Ebben kellemes meglepetés, hogy a fogása jó, ráadásul nagyon hatékonyan irányítható vele űrhajó és focista egyaránt.

Gravis Destroyer PC GamePad – a tökéletes belépő

A Microsoft SideWinder Freestyle Pro sem újdonság a piacon, mégis már külsejével is sejteti a jó teljesítményt. Az irányítás alapvető eszközei egy vezérlőpad, 6 gomb, két jókora ravasz és középen egy tolóerő-szabályzó. Akinek ez sem elég a boldogsághoz, az bekapcsolhatja a mozgásérzékelőt, amivel aztán boldog kacsatáncot lejthet az ellenfél játékosait vagy éppen aszteroidákat kerülgetve.

A két irányítási mód megfelelő kombinációja ez alkalommal is hatásos – mind a nagy pontosságú, mind a gyors

mozgást igénylő játékokban részt vehet a készülék tulajdonosa.

Logitech WingMan Cordless Gamepad – rázzunk egyet!

Saitek. Igazi klasszikus példány a Saitek P750 Digital Gamepad, amit jó újra és újra elővenni. Pedig a recept viszonylag egyszerű: irányítópanel, mini botkormány, 4 gomb, 4 ravasz és újabb négy használható gomb a középső, felügyeleti régióból. De sikerült valahogy úgy kikeverni az eredményt, hogy remekül irányítható padot kaptunk, aminek a fogása is kellemes.

A cég egyik újabb fejlesztése a Saitek P880 Dual Analog Pad. Kissé tömzsi a kialakítása, de a fogása kellemes, és ami a fő, szép kéken világít a lámpája. Tulajdonképpen a shift piros lámpája is szépen világít, csak azt elég ritkán üzemeli be a felhasználók többsége.

A benyomható gombokért folytatott küzdelem egyik furcsa eredménye, hogy a mini botkormányok lenyomása is programozható funkciónak számít – de remélhetőleg az eredeti, hozzáférhetőbb 8 gomb is elég lesz az egyszerűbb játékokhoz.

A P880 alapjaira építették a Saitek P2500 Rumble Force modellt, megfejelve azt vibrációs motorral.

A menettulajdonsá-gok ezzel semmit nem változtak (a szép kék égő is megmaradt!), ám a csekély árkülönbségért sokkal jobban szórakozhat a majdani tulajdonosa.

És a győztes nem más, mint...

Ami a kormányok háza táját illeti, a visszaható modellek terén a Logitech az egyeduralkodó. Tavalyi hó ide vagy oda, a Momo Force ereje és kidolgozása lenyűgöző, egyértelműen megérdemli az ajánlatot, még ha nyilvánvaló is, hogy kevesen engedhetnek meg maguknak ekkora kiadást egy „kiegészítőre". Ezt a Logitech is belátta, aminek eredményeképpen született a Momo Racing, és nagy örömünkre az országban először mi vehettük közelebbről szemügyre. Ha időben megtudjuk az árát, valószínűleg el is hódította volna az ajánlatot, de az az utolsó pillanatban futott csak be, így be kell érnie egy Különdíjjal.

A hagyományos kormányok piacán a Microsoft és a Saitek csatázott. Előbbi pontosabbnak tűnt, de magas ára miatt rögtön hátrányból kezdett. Ráadásul a Saitek R220 Digital Sports Wheel újabb, jobb külsejű, és fogása is kellemesebb, így egyértelműen kiérdemelte Vásárlási Ajánlatunkat.

A botkormányok piacán szerencsére sokszínűbb volt a paletta. A belépő kategória győztese egyértelműen a Genius MaxFighter F-22X, kezdőknek és bátortalanoknak sem nagy kiadás és kockázat, mégis bőven elég az első repülési leckékhez. A komolyabb szerkezetek mezőnye kissé furcsán alakult, ugyanis két tagjában vibrációs motor van. A dicső múlt folytatásaként remek irányíthatóságával és erős motorjával biztos befutó volt a Saitek Cyborg 3D Rumble Stick. Ugyanígy kiérdemelte Ajánlatunkat a Thrustmaster Fox2Pro Shock, ami remélhetően sokaknak szerez örömet, akik eddig túl nagynak és szélesnek tartották az átlagos botkormányt. A mezőny hagyományos, ám elit képességű – és árú – tagjaként pedig a Logitech WingMan Extreme Digital 3D modellt ajánljuk mindenki figyelmébe.

A visszaható modellek terén sajnos az elmúlt év fejlődése korántsem elégséges, ideje lenne összehangolni a középponti és egyéb erőhatásokat. Ugyanakkor a Logitechnek valamiféle csodával sikerült úgy leszorítani a Logitech Force 3D árát, hogy az mindenképpen megér egy misét. De jövőre már többet várunk!

Végezetül a soros extravagáns termék, a vezeték nélküli botkormány. Bár a műfajt – egyelőre – nem újította meg, és még forgalomba sem került, de különcsége mindenképpen Különdíjjal jutalmazandó. A gampadek hatalmas mezőnyéből szintén kategóriánként érdemes válogatni. Belépőszintű modellnek legalkalmasabb a Gravis Destroyer PC GamePad vagy a Logitech WingMan Precision. Ha valaki többet is ráfordítana az extra irányítási lehetőségekre, jól jár a Saitek P750 Digital Gamepaddel vagy pláne a Genius MaxFire G-09D-vel, ami egyben korai vibrációs technológiát is használ. Akik pedig virtuális földrengésre vágynak, bizalommal fordulhatnak a Saitek P2500 Rumble Force vagy a Logitech WingMan Rumblepad modellhez.

A Különdíjat pedig ezúttal az egy levegővel alig kimondható nevű Act Labs PowerRamp Hyper Programmable PC Arcade Stick érdemelte ki különleges képességeivel és remek, játéktermi hangulatot árasztó külsejével.

ASUS

NOTEBOOK 2 ÉV GARANCIA

14.1"XGA TFT, 1,4Ghz
256MB, 20 GB
8*DVD, 56+LAN
Ingyen táska+USB optikai egér
Ára: 299,900 Ft

14.1"XGA TFT, 1,6Ghz
256MB, 30 GB
Combo (DVD+CDRW)
Ingyen táska+USB optikai egér
Ára: 349,900 Ft

15"SXGA TFT, P4 1,8Ghz
128MB, 20 GB
8*DVD, 56+LAN
Ingyen táska+USB optikai egér
Ára: 369,900 Ft

CONCEPTRONIC 3 ÉV GARANCIA

PC alkatrész
Belső 56K modem: 3 000 Ft
Belső ISDN kártya: 6 000 Ft
Belső Lan kártya: 2 500 Ft
Belső 1394 kártya: 7 000 Ft
Belső TV/FM kártya: 13 000 Ft

USB eszközök
USB 56K modem: 8 000 Ft
USB Adatátviteli kábel: 5 000 Ft
USB 2.5"HDD tartó: 12 000 Ft
USB hub (4, 7portos : 5 000 Ft
USB Grafikus tábla: 12 000 Ft

Wirelss eszközök
22Kbps access point: 50 000 Ft
11Kbps USB kártya: 19 000 Ft
11Kbps PC kártya: 19 000 Ft
11Kbps PCI kártya: 19 000 Ft

A Conceptronic termékek a Media Markt-ban is kaphatóak.

MK Trading
1111 Bp. Budafoki út 15.
Tel: 209-75-66, 209-23-23
info@mkcomputers.hu
www.mkcomputers.hu
Áraink az ÁFÁ-t nem tartalmazzák
Viszonteladók jelentkezését várjuk

Többet kevesebbért

Videokártyatesztünk második részében a középkategóriás 3D-gyorsítókat vesszük szemügyre. Mitől középkategóriás egy kártya? Egyrészt az ára, másrészt a teljesítménye miatt. Mi az ár alapján csoportosítottuk a mezőnyt, ugyanis a tesztelés előtt a kártyák teljesítményéről csak elméleti információnk volt.

Rixer György

A fentieknek és az előző teszt körülményeinek figyelembevételével a középkategóriás kártyák csoportját a bruttó (ajánlott) kiskereskedelmi árat tekintve a 30 ezer és a 60 ezer Ft közötti sávra szűkítettük. Valószínűnek tartom, hogy sok olvasónk követi figyelemmel a PC-alkatrészek árának alakulását. Ők ugyanarra a következtetésre juthattak, mint én. Mégpedig arra, hogy a komoly teljesítményű, 3D-s grafikus gyorsítók ára rövid idő alatt hihetetlenül leesett – talán egyedül az Athlon XP 1600+ árcsökkenése hasonlítható ehhez. A friss kiskereskedelmi árlisták ismeretében elszörnyülködve néztem a júniusban készített videokártyatesztem (Háború és VGA – CHIP, 2002/6/60) szereplőinek akkori árait. GeForce4 Ti 4600-as kártyát 129 ezer forintért, Ti 4400-ast 99 ezerért vagy Radeon 8500-ast 88 ezerért. Ehhez jött még az ötvenezres GeForce3 Ti 200 és a 45 ezret kóstáló Ati Radeon 7500 kártya. Mi történt mindössze bő fél év alatt? Ma már szerencsésebb esetben egy 64 megás GeForce3 Ti 200-hoz alig 25 ezer forintért, míg egy Ti 4600-hoz 70 ezer alatt hozzá tudunk jutni. A tendencia hatása alól az Ati kártyái és chipkészletei sem tudták kivonni magukat: egy teljes órajelezésű, eredeti Ati Radeon 8500-asért 40 ezer körüli összeget kérnek, míg egy Radeon 7500-as kártya már potom összegért beszerezhető, bár ez utóbbi valószínűleg rövidesen kikopik a piacról.

Abit Siluro GF4 Ti 4200 OTES 64 MB

Az árcsökkenés mértékét nézve azt is mondhatnánk, hogy téli vásár van VGA-éknál. A kormány se küzdene borúlátó inflációs prognózisokkal, ha a fogyasztói kosárba ezek a kártyák kerülnének. Aki pedig karácsonyra magát vagy a környezetéből valakit éppen meg akar lepni ilyen szerkezettel, az duplán örülhet. Miután mindenki kiörülte magát, ideje tovább olvasni a cikket, hogy kiderüljön, mit és mennyiért mérnek Középkategória földjén a VGA ültetvényeken.

Az általános trendek

A különálló PC-s videokártyák eladásaiból 39%-kal részesedő, 100–200 dollár közötti összegbe kerülő (mert ugyebár az általunk meghatározott bruttó 30–60 ezer forint nettó 24–48 ezret jelent) VGA kártyák csoportja igazi húzószegmenssé nőtte ki magát 2002 végére, és feltehetően ez a trend csak erősödni fog 2003 első negyedében.

Van ugyanis egy szegmensünk, ahol az eddig komoly eladásokat produkáló, ám a piacról nemsokára kikopó Ati Radeon 8500 chipes kártyák mellett ott kelleti magát két Nvidia-sikertermék is, mégpedig a GeForce3 Titanium 200 és legfőképpen a GeForce4 Titanium 4200. Mint azt feljebb már írtam, a GeForce3 Titanium 200 egyrészt kezd kicsúszni ebből az árszegmensből elavulása okán (bár erősen költséghatékony játékgépbe ilyen készletes kártyánál nem is lehet jobb választás), és lassacskán eltűnik a piacról, tehát vele itt nem kell foglalkoznunk.

Annál inkább a GeForce4 Ti 4200-zal. Ha nem sütötték volna ezt már el az ókorban, akkor ez a készlet nyugodtan elmondhatná magáról, hogy jött, látott, és győzött. Az Nvidia saját bevallása szerint ugyanannyi GeForce4 Ti 4200 készletet ad el, mint MX440-et, ami nagy meglepetés. Ugyanis az alsó kategóriás készletekből mindig jóval többet adnak el a gyártók (gondoljunk csak arra, hogy a számítógépek többségét nem játékra vagy grafikai munkára használják).

A Ti 4200 sikerének több összetevője van. A Ti 4600-tól eltérően megelégszik egy kevésbé bonyolult, azaz olcsóbb, kevesebb rétegből felépített nyákkal. Ehhez jön az, hogy mivel 250 MHz-en fut a készlet, ezért magas a hozama a gyártás során, ami szintén csökkenti az előállítási költségeket (a szerényebb hűtésigényről már ne is beszéljünk). Harmadjára pedig a Ti 4200 készlet megelégszik gyengébb időzítésű, azaz olcsóbb memóriával, illetve az Nvidia referenciaajánlása lehetővé tette 64 Mbyte-os kártyák létrehozását is. Emellett a kártya 3D-ben leadott teljesítménye a készlet architekturális profizmusának köszönhetően nagy. Komoly teljesítményű és megfizethető árú készlet, jó drivertámogatással megfejelve szép reményekkel indulhat neki a piaci versengésnek. Ám a GeForce4 Ti 4200-nak versenyeznie sem kellett, mert az Atinak nem volt, és az év végéig nem is lesz válasza erre a készletre. Erre a „válaszra" lentebb még kitérek.

Ennek megfelelően minden magára valamit is adó Nvidia-partner (kismillió van belőlük) legalább három-négy féle Ti 4200-as kártyát kínál, sőt vannak olyan cégek is, amelyek nem is gyártanak Ti 4600 köré épített kártyát, hanem Ti 4200 a csúcsmodelljük motorja. Az, hogy nemrégiben lealltak a GeForce4 Ti 4400 gyártásával, alig befolyásolta a piac alakulását, mert ezek nem a Ti 4200-as, inkább a Ti 4600-as kártyák eladásait gyengítették (bár azokat se nagyon, így nem véletlen az eltűnése). Mostanra pedig – mint azt látni fogjuk a tesztből is – az órajelre vonatkozó hivatalos ajánlásokhoz képest gyárilag fölpörgetett 4200-asok vették át a Ti 4400-asok helyét minden szempontból, egyet kivéve: az árat.

Asus V8420 TD 128 MB

Az Ati fentebb már említett válasza a GeForce4 Ti 4200 kihívására az R300 magra épülő Radeon 9500 Pro, illetve a Radeon 9500. Előzetes információk szerint a 9500 Pro amellett, hogy már hardveresen is

DirectX 9-kompatibilis, nyers teljesítményben is erősebb lesz a Ti 4200-nál, a rá épülő kártyák pedig alig lesznek drágábbak a 4200-asoknál. (Várható persze, hogy az Nvidia csökkenti a Ti 4200 árát, amint az Ati nagyobb mennyiségben kezdi kiszállítani a partnereihez a Radeon 9500 Pro chipeket.) A sima 9500-asok kicsit gyengébbek lesznek a Ti 4200-asoknál, ám DirectX 9-kompatibilisek, az áruk pedig hasonlóképpen alakul majd, mint az nvidiásoké. Ez biztatóan hangzik az Ati szempontjából. Egyetlen bökkenő az, hogy Észak-Amerikában is legkorábban november harmadik hetétől lehet majd kapni ilyen chipkészletű kártyákat, és tömeges megjelenésük csak december közepén várható – Amerikában.
E sorok írásakor, azaz november közepén úgy vélem, talán karácsonyig Magyarországra is beesik egy-két gyártó Radeon 9500-as vagy 9500 Pro-s terméke, ám nagyobb mennyiségben csak január közepén-végén jelennek meg.
A karácsony előtt bejövő darabokkal az lesz a gond, hogy újdonságuk és az ünnepi felhajtás miatt magasabb lesz az áruk. Azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a GeForce4 Titaniumok drivertámogatottsága egyelőre még jobb, mint az R300-é.

A fentebb vázolt körülmények miatt tesztünk lényegében a GeForce4 Ti 4200-as kártyák újabb összecsapásává alakult. Szerencsére jó pár új terméket is be tudunk mutatni a visszaköszönő darabok (⇝ 4K2 akcióban – PC Magazin, 2002/1/60) mellett. Az Ati vonalát egy Radeon 9000 Pro és két Radeon 8500LE készletes kártya képviselte, a 9500-as család egyelőre igazolt hiányzása miatt. Márkanevenként egy termék indulhatott.

Tesztem, tesztem, mondd meg nékem

Videokártya-trilógiánk első részéhez képest a tesztkonfiguráció nem változott: ugyanabban a Via KT400 chipkészletes alaplapban, Athlon XP 2200+-szal és 512 Mbyte memóriával bizonyíthattak a jelöltek. Ahogy akkor írtam, a low-end videokártyák többsége nem kap ilyen királyi körítést. Ennél a tesztünknél viszont sikerült szimulálni egy komolyabb játékgépet, legalábbis ami az alaplap–processzor–memória hármast és a ventilátor zajszintjét illeti. Az Athlon XP 2200+ jól kihajtja a Ti 4200-asokat, és ha talán nem is 100%-osan (főleg a Ti 4400 órajelezésű példányoknál), de a 90% körüli kihasználtságot feltétlenül elértük. Ha valaki azt kérdi tőlem, milyen AMD-s procit vegyen a GeForce4 Ti 4200-as kártyájához, hogy nagyjából kiegyensúlyozott legyen a konfigja, akkor Athlon XP 2000+-t ajánlok – pláne ha a költséghatékonyságra is ügyelnünk kell. Márpedig aki legfeljebb 60 ezret akar szánni egy 3D-gyorsítóra, feltehetően más téren sem engedheti meg magának, hogy szórja a pénzt. (A high-end gyorsítók teszteléséhez persze ennél erősebb konfigurációt használunk majd.)

A Detonator meghajtóprogramból a tesztünk időpontjában legfrissebbet, a 41.03-ast használtam, a két Atihoz maradt a már kissé koros Catalyst 02.3. Bár a Detonator 41.03 teljesen stabil, a Max Payne timedemóból mindig kiugrott a desktopra annak indulásakor, ezért ezt kihagytuk a megmérettetésből.

Versenyen kívül vizsgáltam meg két további kártyát. A Matrox kifejezetten irodai környezetbe szánta kártyáját, így nem lehet összevetni korunk középkategóriás 3D-gyorsítóival. Az MSI 8x AGP-s MX440-es kártyájával pedig be szerettük volna mutatni, hogy az új interface mennyit javít a teljesítményen ennél a chipkészletnél. Az MSI kártyája amúgy vadítóan sok extrát kínál visszafogott áron, emiatt is érdemes foglalkozni vele. A fenti két kártya adatai, illetve az AGP 4x és 8x összevetése a cikkünkhöz mellékelt táblázat elkülönített részében találhatók.

Club 3D GeForce4 Ti 4200 128 MB TV

A teszt kártyái

Abit Siluro GF4 Ti 4200 OTES 64 MB. A híre megelőzte az OTES hűtési rendszert használó kártyát. Bár nem forradalmian új dolgot talált ki az Abit, egy fokkal magasabbra tornászta a mércét a gyári videokártya-tuning terén.

Az OTES egy nagy hűtőbordára és egy percenként 7200-at pörgő ventilátor nyers erejére támaszkodik. A kártya kinézetre nagyon profi benyomást kelt, többek között azért, mert dupla hátpanelnyi helyet foglal el, ami eddig leginkább a professzionális (értsd 1000 USD fölötti) 3D-s kártyák jellemzője volt. A dupla hátpanel azért kell, mert az egyiket szinte teljesen lefoglalja egy lamellázott légkiömlő nyílás. A megoldás hátulütője a helyigényen túl a magas zajszint, amit a videokártyáknál szokatlanul magas fordulatszámú hűtőventilátornak lehet betudni. Előnye az agresszív hűtés, amely főleg a GPU tuningolásában segít. Az Abit elébe is ment a tuningnak: a 64 Mbyte memóriával kiszerelt modell magórajele gyárilag 275 MHz, a memóriáé 554 MHz. Magyarán ez egy Ti 4200-nak hívott Ti 4400 – leszámítva persze a 64 mega memóriát. A GPU tuningolhatóságát nem vizsgáltuk, viszont kiadónk játéklapjánál megtették ezt egy ugyanilyen kártyával, és tapasztalatuk szerint 300 MHz, azaz a Ti 4600 szintje fölé kényszeríthető a magórajel. A kártya ára jó, figyelembe véve az alapteljesítményét és tuninglehetőségeit, ám többeket visszariaszthat a zaj (egy Coolink Cool 122+ mellett is lehetett hallani...), illetve akik belevágnak egy OTES-be, azok közül sokan a 128 megás modellt részesítik majd előnyben, amely feltehetően nem lesz lényegesen drágább.

Albatron GeForce4 Ti 4200 Turbo „Medusa". Az iparágba ez év elején belépő Albatron keményen kezd: szintén egy Ti 4400 órajelein működő Ti 4200-zal nevezett tesztünkbe. A „Medusa" szériás, Turbo kitételű terméken 64 Mbyte memória található, mégpedig tuningpotenciált rejtő 3,3 ns-os modulokból. Az ezen a kártyán található hűtés is komoly, ám a zajszintje meg sem közelíti az OTES-ét (a hatékonyságáról nem tudok nyilatkozni). Érdekes, hogy az ugyanannyi memóriával és ugyanolyan órajeleken dolgozó Abit kártya láthatóan jobb eredményeket produkált, mind az Albatron (ugyanazzal a driverrel mérve). Ezek szerint itt már kamatozik az, hogy az Abit jóval régebbi szereplője a piacnak, azaz a mérnökei megtanultak rendesen BIOS-t írni és kártyát tervezni. Az Albatronnak e sorok írásakor nem volt hazai forgalmazója, ezértár híján nem is kaphatott semmiféle díjat. A külföldi forgalmazó által megadott ár alapján azonban úgy tűnik, hogy versenyképes lehet ez a termék a többi Ti 4200-assal szemben.

Asus V8420 TD 128 MB. Az Asus referencia-órajeleken futó 128 Mbyte-os Ti 4200-as kártyájára 4,0 ns-os Samsung RAM-ot tettek. Az általában nagyon gondos Asus-kártyatervezés jó elméleti tuningolhatóságot feltételez.

Gigabyte Radeon 9000 Pro 64 MB

A kártya a szokásos TD kiegészítőkkel jön, szokásos Asus áron.

Club 3D GeForce4 Ti 4200 128 MB TV. Az októberi számunkban közzétett Ti 4200-teszt egyik győztese, a Club 3D 128 Mbyte-os Ti 4200-asa visszatért, némileg alacsonyabb árcédulával. A tulajdonságai nem változtak, ám a

versenytársai száma megnőtt, és az árharc vadabbá vált. Ettől függetlenül még mindig jó vételnek tartjuk.

Gainward GeForce4 PowerPack! Ultra/650 TV. A Gainward Ti 4200-asa erősen hasonlít a cég októberi tesztünkben szerepelt kártyájához, ám ez a változat nem „Golden Sample" kiadású. Mindkét kártyán 64 Mbyte memória található, sőt még az órajelezésük is azonos, de a Golden Sample változaton 3,3, a sztenderden pedig 3,5 ns időzítésű memóriamodulok kaptak helyet. Ez nagyjából 25–35 MHz különbséget jelenthet órajelben a memória tuningjánál. Ettől függetlenül az 513 MHz-es effektív memória-órajel még a 3,5 ns-os RAM-okhoz képest is konzervatív beállítás, így nagy valószínűséggel ez a kártya képes memória oldalról a Ti 4400 specifikációi fölé menni. Ára sem ijesztő, így elmondható, hogy van esélye a konkurenciával szemben.

Gigabyte Radeon 9000 Pro 64 MB. A Gigabyte az év eleje felé döntött arról a kockázatos lépésről, hogy megszakítja kapcsolatait az Nvidiával, és a továbbiakban Ati chipes videokártyákat (később alaplapokat is) gyárt. Lépésüket igazolta, hogy világszerte nagy mennyiségű Radeon 7500-as és 8500-as kártyát adtak el, illetve a nemrég kitört – és mindenképpen jogos – Radeon 9700 Pro- őrület. Erkölcsileg feltétlenül, ám elképzelhetően anyagilag is kedvezőbb az Ati első számú partnergyártójának lenni, mintsem az Nvidia sok kiemelt partnerei egyikének. Tesztünkben a cég egyik viszonylag új keletű, alsó kategóriás kártyájával szerepelt, amely Radeon 9000 Pro köré épül (a Radeon 9500-asok bejelentésével és piacra lépésével ez a készlet képviseli a középkategóriát a cég palettáján). A Radeon 9000 Pro teljesítménye leginkább alulról közelíti a 8500LE-ét, ennek megfelelően a Gigabyte kártya ára is a kategória alsó határánál tanyázik. Sőt várható, hogy a jövő év elején, a Radeon 9500-asok elterjedésének hatására a 9000 Próra épülő termékek ára a mostani 9000-esek szintjére esik.

Leadtek WinFast A250 LE TD MyVivo

innoVision inno3D Tornado GeForce4 Ti 4200 128 MB VIVO. Az Abit termékeivel ádáz árversenyt vívó innoVision cuccok közül tesztünkben egy 128 Mbyte-os Ti 4200 szerepel, mégpedig VIVO-képességekkel. Az Nvidia-referenciának megfelelően órajelezett terméken 4,0 ns-os Samsung RAM-okat találunk, ami a tuning álmoskönyve szerint jót jelent. Az, hogy az innoVision fokozatosan rátér a minőségi alkatrészek használatára, a komolyabb mennyiségű kiegészítő szoftver és hardver (főleg kábelek) csomagolására, egyértelműen jelzi, hogy ők bizony nem akarnak eltűnni a süllyesztőben, sőt növelni kívánják piaci részesedésüket a többi alsó-középkategóriás gyártó rovására. A kártya memóriamennyiségét és VIVO - képességeit nézve az ára nagyon jó.

Jetway GeForce4 Ti 4200 64 MB. Habár a márka itthon még nem terjedt el, ebben a tesztben is jelen van egy Jetway videokártya, szintén GeForce4 Ti 4200 chipkészlettel hajtva. Mind szolgáltatásaiban, mind körítését tekintve a célszerűsége és egyszerűsége törekszik, ennek köszönhető a kedvező ára. Ha egy gamer azt mondja, hogy kell neki egy Ti 4200-as kártya, és lehetőleg legyen minél olcsóbb, akkor lényegében megfogalmazta ennek a terméknek az ars poeticáját. Az egy szem VGA kimeneten felül nincs más csatlakozója, és a memória mennyisége is természetesen csak 64 Mbyte. Ez 4,0 ns időzítésű modulokból épül fel, amelyeket gyárilag kissé túlhajt a cég. A szoftverkörítés a meghajtókon felül kimerül egy árva PowerDVD 3.0 Trialben. Érdekesség, hogy a kártya szinte egy az egyben úgy néz ki, mint az Nvidia referenciakártyája.

Joytech Apollo Devil Monster II Radeon 8500LE. A Joytech kártyáján Radeon 8500LE chipkészlet dolgozik 64 Mbyte DDR SDRAM társaságában. Órajelei alapján a közepes erővel hajtott 8500LE-k közé tartozik. A hatalmas és designos dobozban kicsi kártya lapul. Az Ördögi Szörnyön 4,0 ns időzítésű memória található, azaz elvileg van benne tartalék. Legalábbis reméljük, hiszen gyártója felvéste a dobozra, miszerint ez a „Hardcore Gamer Edition". Akkor azért lehetett volna a memória effektív órajele már alapból 500 MHz.

Leadtek WinFast A250 LE TD MyVIVO. A Leadtek kártyája visszatérő vendégünk, és szintén leadott közel tízszázaléknyit az árából a legutóbbi teszt óta. A kártya a divatos Ti 4200 – 64 Mbyte RAM – 250/513 MHz-es órajel sémát követi, video in/outtal kiegészítve. Amint az már szinte a magasabb kategóriás Leadtek videokártyák névjegyévé vált, a WinFast A250 LE MyVIVO-t is elöl-hátul elborítja a hűtőborda, aminek gyakorlatias voltára az októberi szám tesztjében már kitértünk. A kártya mellé jó szoftverkörítés jár, ami a VIVO képesség

CDR11 DOMINO
Windows alapú **választható** magyar kezelőfelület

A VÁLASZTHATÓ ELEM

11

Codra Kft. • Corel Magyarországi Képviselet
1119 Budapest, Vahot utca 6. • Fax: 481 2162
Telefon: 481 2160 • www.codra.hu

CORELDRAW® GRAPHICS SUITE 11 DOMINO
Windows alapú, **választható** magyar kezelőfelülettel ➜ **Teljes verzió:** 114.000 Ft+Áfa
➜ **Frissítési verzió:** 94.000 Ft+Áfa
+ **ajándék** digitalizáló tábla (2002-es megrendelés esetén) ➜ Rendelje meg vevőszolgálatunkon most **481 2160**, info@codra.hu

AZ ALKOTÁS)ZE

Műszaki adatok és mérési eredmények

Gyártó, típus	Abit Siluro GF4 Ti 4200 OTES 64 MB (VÁSÁRLÁSI AJÁNLAT)	Albatron GeForce4 Ti 4200 Turbo Medusa	Asus V8420 TD 128 MB	Club 3D GeForce4 Ti 4200 128 MB TV (VÁSÁRLÁSI AJÁNLAT)	Gainward GeForce4 PowerPack! Ultra/650 TV	Gigabyte Radeon 9000 Pro 64 MB	inno3D Tornado GeForce4 Ti 4200 128 MB Vivo	Jetway GeForce4 Ti 4200 64 MB
A termék weboldala *	www.abit.com.tw	www.albatron.com.tw/VGA_Card/Ti4200_turbo.php	www.asus.com.tw/vga/agpv8420d/overview.htm	www.club-3d.nl	www.gainward.com/c-1.html?id=42	http://tw.giga-byte.com/products/r9000pro.htm	www.ivmm.com/inno3d/geforce4/products_gf4_ti.html	www.jetway.com.tw/evisn/product/VGA/g4-4200/g4-4200.htm
Műszaki adatok								
Grafikus mag gyártója, típusa	Nvidia GeForce4 Ti 4200	Nvidia GeForce4 Ti 4200	Nvidia GeForce4 Ti 4200	Nvidia GeForce4 Ti 4200	Nvidia GeForce4 Ti 4200	Ati Radeon 9000 Pro (RV250)	Nvidia GeForce4 Ti 4200	Nvidia GeForce4 Ti 4200
– órajele	275 MHz	250 MHz	250 MHz	250 MHz	250 MHz	275 MHz	250 MHz	250 MHz
– hardverből támogatott DirectX-verzió	DirectX 8.1	DirectX 8.1	DirectX 8.1	DirectX 8.1	DirectX 8.1	DirectX 8.1	DirectX 8.1	DirectX 8.1
Csatolás típusa, sebessége	AGP 4x	AGP 4x	AGP 4x	AGP 4x	AGP 4x	AGP 4x	AGP 4x	AGP 4x
Memória	64 Mbyte DDR SDRAM	64 Mbyte DDR SDRAM (tinyBGA tokozás)	128 Mbyte DDR SDRAM	128 Mbyte DDR SDRAM	64 Mbyte DDR SDRAM	64 Mbyte DDR SDRAM	128 Mbyte DDR SDRAM	64 Mbyte DDR SDRAM
– buszszélessége	128 bit	128 bit	128 bit	128 bit	128 bit	128 bit	128 bit	128 bit
– effektív sebessége	554 MHz	554 MHz	446 MHz	500 MHz	513 MHz	549 MHz	446 MHz	513 MHz
– időzítése, gyártója	3,6 ns, Hynix	3,3 ns, n.a.	4,0 ns, Samsung	4,0 ns, Samsung	3,5 ns, EtronTech	3,6 ns, Hynix	4,0 ns, Samsung	4,0 ns, EtronTech
Elméleti maximális memória-sávszélesség	8,8 Gbyte/s	8,8 Gbyte/s	7,1 Gbyte/s	8,0 Gbyte/s	8,2 Gbyte/s	8,8 Gbyte/s	7,1 Gbyte/s	8,2 Gbyte/s
Integrált RAMDAC órajele	duál 350 MHz	duál 350 MHz	duál 350 MHz	duál 350 MHz	duál 350 MHz	duál 400 MHz	duál 350 MHz	duál 350 MHz
A kártyán található ki- és bemenetek	VGA, DVI, TV Out	VGA, DVI, TV Out	VGA, DVI, TV Out	VGA, DVI, TV Out	VGA, DVI, TV Out	VGA, DVI, TV Out	VGA, DVI, kombinált Video In/Out csatlakozó	VGA
Tévéenkóder típusa	Philips 7104	Philips 7104	Philips 7104	Conexant CX25871	Philips 7102	integrált RV250	Philips 7108	○
Kétmonitoros megjelenítés támogatása	●	●	●	●	●	●	●	○
A GPZ/memória hűtése	OTES hűtési rendszer, 7200 fordulat/perces ventilátorral/○	nagy, alumínium-vörösréz borda aktív hűtéssel/ közepes méretű passzív	közepes méretű aktív/○	közepes méretű aktív/○	közepes méretű aktív/○	kicsi, aktív/○	közepes méretű aktív/○	közepes méretű, aktív/○
A kártya mérete	kicsi	teljes hosszúságú	közepes méretű	közepes méretű	közepes méretű	közepes méretű	közepes méretű	közepes méretű
Kiegészítők	kézikönyv (nagyon jó), driver-CD, OTES leírás, VGA/DVI átalakító, S-Video /kompozit split kábel, S-Video kábel	kézikönyv (jó), driver-CD, S-Video/kompozit átalakító, kompozit videokábel, S-Video kábel	kézikönyv (nagyon jó), 14 nyelvű Quick Start Guide, driver-CD, S-Video/kompozit split kábel, DVI-VGA/DVI split kábel	kézikönyv (jó), driver-CD, német nyelvű Quick Install Guide, kompozit videokábel, VGA/DVI átalakító, S-Video/kompozit átalakító	kézikönyv (jó), driver-CD, VGA/DVI átalakító, S-Video/kompozit átalakító	kézikönyv (nagyon jó), driver-CD, tévészabványokról tájékoztató, VGA/DVI átalakító, S-Video/kompozit split kábel	kézikönyv (közepes), kicsi egérpad, driver-CD, VGA/DVI átalakító, S-Video/kompozit átalakító, Video In/Out split kábel, kompozit videokábel	kézikönyv (jó), driver-CD
Mellékelt szoftverek	WinDVD	Motocross Mania, WinDVD, Serious Sam: First Encounter	Asus DVD XP 4.0, Aquanox, Midnight GT, Rage Rally, Games Showcase CD	Serious Sam: First Encounter, WinDVD, Motocross Mania	ExperTool	V-Tuner, Heavy Metal F.A.K.K. 2, Oni Lite, 4x4 Evo Lite, PowerDVD XP 4.0	Ballistics, WinDVD 3.1 kétcsatornás változata, PowerDirector SE 1.1, Nvidia GeForce4 Experience CD	PowerDVD 3.0 Trial
Meghajtóprogram	Nvidia Detonator 41.03	Nvidia Detonator 41.03	Nvidia Detonator 41.03	Nvidia Detonator 41.03	Nvidia Detonator 41.03	Ati Catalyst 02.3	Nvidia Detonator 41.03	Nvidia Detonator 41.03
Mérési eredmények								
3DMark 2001 SE build 330								
1024x768/32 bit (default futás)	11694 3D mark	11307 3D mark	10804 3D mark	11137 3D mark	11220 3D mark	8063 3D mark	10831 3D mark	11280 3D mark
1024x768/32 bit, 4 mintás teljes képernyős élsimítás	5908 3D mark	5710 3D mark	5027 3D mark	5495 3D mark	5585 3D mark	2389 3D mark	5034 3D mark	5594 3D mark
1600x1200/32 bit	7541 3D mark	7171 3D mark	6619 3D mark	7025 3D mark	7106 3D mark	4664 3D mark	6594 3D mark	7135 3D mark
1600x1200/32 bit, 4 mintás teljes képernyős élsimítás	n.a. **	n.a. **	1890 3D mark	2107 3D mark	n.a. **	n.a. **	1888 3D mark	n.a. **
Unreal Tournament 2003 Demo – HardOCP Benchmark								
dm-antalus	54,7 képkocka/s	50,1 képkocka/s	47,9 képkocka/s	50,4 képkocka/s	51,3 képkocka/s	26,6 képkocka/s	47,9 képkocka/s	51,3 képkocka/s
dm-asbestos	109,3 képkocka/s	102,2 képkocka/s	95,1 képkocka/s	101,7 képkocka/s	104,3 képkocka/s	54,4 képkocka/s	95,0 képkocka/s	104,3 képkocka/s
ctf-citadel	73,6 képkocka/s	67,9 képkocka/s	64,9 képkocka/s	68,1 képkocka/s	69,1 képkocka/s	30,6 képkocka/s	64,9 képkocka/s	69,1 képkocka/s
Comanche 4 Benchmark Demo								
1024x768/32 bit	39,8 képkocka/s	39,5 képkocka/s	38,2 képkocka/s	38,2 képkocka/s	38,0 képkocka/s	34,1 képkocka/s	39,4 képkocka/s	39,6 képkocka/s
1600x1200/32 bit	34,8 képkocka/s	33,6 képkocka/s	33,8 képkocka/s	34,7 képkocka/s	33,0 képkocka/s	19,9 képkocka/s	34,5 képkocka/s	33,6 képkocka/s
Return to Castle Wolfenstein 1.1, checkpoint timedemo								
1024x768/32 bit, High Quality	121,7 képkocka/s	120,5 képkocka/s	119,8 képkocka/s	121,4 képkocka/s	120,5 képkocka/s	114,9 képkocka/s	119,6 képkocka/s	120,8 képkocka/s
1024x768/32, High Quality, 4 mintás teljes képernyős élsimítás	66,2 képkocka/s	64,7 képkocka/s	62,3 képkocka/s	69,2 képkocka/s	69,9 képkocka/s	31,4 képkocka/s	62,2 képkocka/s	69,9 képkocka/s
1600x1200/32 bit, High Quality	81,0 képkocka/s	76,7 képkocka/s	71,1 képkocka/s	77,5 képkocka/s	77,3 képkocka/s	63,5 képkocka/s	71,0 képkocka/s	77,2 képkocka/s
1600x1200/32, High Quality, 4 mintás teljes képernyős élsimítás	n.a. **	n.a. **	22,3 képkocka/s	25,0 képkocka/s	n.a. **	n.a. **	22,2 képkocka/s	n.a. **
Codecreatures – official run	1902 pont	1816 pont	1974 pont	2067 pont	1822 pont	1153 pont	1980 pont	1826 pont
Kereskedelmi adatok								
Forgalmazó, telefon	Mycom (nagykereskedő) ☎ 204-5464	Asguard, Ausztria	Ramiris (disztributor)	Pulsar Hungary (disztributor) ☎ 219-0395	Herta ☎ 322-2232	CHS (nagykereskedő) ☎ 451-3500	Expert Computer (nagykereskedő) ☎ 350-3357	Cédrus ☎ 433-4147
Webhelye	www.mycom.hu	www.asguard.at	www.ramiris.hu	www.pulsar.hu	www.herta.hu	www.chs.hu	www.expert.hu	www.cedruskft.hu
Ár (ajánlott bruttó végfelhasználói)	54 325 Ft	139 euró (+áfa+vám)	59 990 Ft	47 490 Ft	49 900 Ft	30 090 Ft	48 750 Ft	43 475 Ft
Garancia	2 év	n.a.	3 év	2 év	3 év	2 év	2 év	2 év

Tesztkonfiguráció: Asus A7V8X alaplap, AMD Athlon XP 2200+ processzor, Coolink Cool 122+ CPU-hűtő, 512 Mbyte PC3200 CL2 Corsair DDR SDRAM, 20 Gbyte-os Seagate Barracuda III merevlemez, Teac CD-W58E CD-meghajtó, Samsung SyncMaster 900IFT monitor, 350 W-os Enermax ATX 2.03 tápegység, Windows XP Professional, Via 4-in-1 4.43v, DirectX 8.1.

**: a termékek webhelyének teljes címét az egyszerűbb kezelhetőség céljából XLS és TXT formátumú file-ban CD-mellékletünkön tesszük közzé a \CIKKEK\MID_VGA könyvtárban.*

Joytech Apollo Devil Monster II Radeon 8500LE	Leadtek WinFast A250 LE TD MyVivo	MSI G4Ti4200-VTP 128 MB	Palit Daytona GeForce4 Ti 4200 64 MB	PixelView GeForce4 Ti 4200 128 MB Vivo	PowerMagic Radeon 8500LE 128 MB	Xelo GeForce4 Ti 4200 128 MB	Matrox Millennium G550 DH 32 MB DDR	MSI G4MX440-VTD8X	MSI G4MX440-T	MSI G4MX440-VTD8X
www.joytech .com/apollo8500 .htm	www.leadtek .com.tw/www /Web_Leadtek /vga/A250_letd _myvivo.asp	www.msi.com.tw	www.palit .com.tw /detail_g4ti4200 .htm	www.prolink .com.tw	www .powermagic.com	www.xelo.net /data/nvidia /karte .php?userID=2	www.matrox.com /mga/products /mill_g550 /home.cfm	www.msi.com.tw	www.msi.com.tw	www.msi.com.tw
Ati Radeon 8500LE	Nvidia GeForce4 Ti 4200	Nvidia GeForce4 Ti 4200	Nvidia GeForce4 Ti 4200	Nvidia GeForce4 Ti 4200	Ati Radeon 8500LE	Nvidia GeForce4 Ti 4200	Matrox G550	Nvidia GeForce4 MX440-8X	Nvidia GeForce4 MX440	Nvidia GeForce4 MX440-8X
250 MHz	250 MHz	250 MHz	250 MHz	250 MHz	250 MHz	250 MHz	133 MHz	275 MHz	270 MHz	275 MHz
DirectX 8.1	DirectX 8.1	DirectX 8.1	DirectX 8.1	DirectX 8.1	DirectX 8.1	DirectX 8.1	DirectX 6	DirectX 7	DirectX 7	DirectX 7
AGP 4x	AGP 4x	AGP 4x	AGP 4x	AGP 4x	AGP 4x	AGP 4x	AGP 4x	AGP 8x	AGP 4x	AGP 8x
64 Mbyte DDR SGRAM	64 Mbyte DDR SDRAM	128 Mbyte DDR SDRAM	64 Mbyte DDR SDRAM	128 Mbyte DDR SDRAM	128 Mbyte DDR SDRAM	128 Mbyte DDR SDRAM	32 Mbyte DDR SDRAM (tinyBGA tokozás)	64 Mbyte DDR SDRAM	64 Mbyte DDR SDRAM	64 Mbyte DDR SDRAM (tinyBGA tokozás)
128 bit	128 bit	128 bit	128 bit	128 bit	128 bit	128 bit	64 bit	128 bit	128 bit	128 bit
459 MHz	513 MHz	446 MHz	500 MHz	459 MHz	401 MHz	459 MHz	334 MHz	513 MHz	440 MHz	440 MHz
4,0 ns, ESMT	n.a.	4,0 ns, Samsung	4,0 ns, EtronTech	4,0 ns, Samsung	4,0 ns, Samsung	5,0 ns, Samsung	4,0 ns, Samsung	3,6 ns, Hyundai	5,0 ns, Samsung	3,6 ns, Hyundai
7,3 Gbyte/s	8,2 Gbyte/s	7,1 Gbyte/s	8,0 Gbyte/s	7,3 Gbyte/s	6,4 Gbyte/s	7,3 Gbyte/s	2,7 Gbyte/s	8,2 Gbyte/s	7,0 Gbyte/s	8,2 Gbyte/s
400 MHz	duál 350 MHz	duál 350 MHz	duál 350 MHz	duál 350 MHz	400 MHz	duál 350 MHz	elsődleges: 360 MHz, másodlagos: 230 MHz	duál 350 MHz	duál 350 MHz	duál 350 MHz
VGA, DVI, TV Out	VGA, DVI, kombinált Video In/Out csatlakozó	két VGA, kombinált Video In/Out csatlakozó	VGA, TV Out	VGA, DVI, kombinált Video In/Out csatlakozó	VGA, DVI, TV Out	VGA, DVI, TV Out	VGA, DVI	VGA, DVI, kombinált Video In/Out csatlakozó	VGA, TV Out	VGA, DVI, kombinált Video In/Out csatlakozó
Ati Rage Theater chip	Philips 7108	Philips 7108	Philips 7104	Philips 7108	Ati Rage Theater chip	Conexant CX25871	integrált G550	integrált MX440	integrált MX440	integrált MX440
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
kicsi, aktív/○	nagy, aktív/ GPU-hűtéssel kombinált, passzív	közepes méretű, aktív/○	közepes méretű, aktív/○	közepes méretű, aktív/○	kicsi, aktív/○	közepes méretű, aktív/○	kicsi, passzív/○	közepes méretű, aktív/○	kicsi, aktív/○	közepes méretű, aktív/○
kicsi	közepes méretű	közepes méretű	közepes méretű	közepes méretű	közepes méretű	közepes méretű	kicsi	közepes méretű	közepes méretű	közepes méretű
kézikönyv (közepes), driver-CD, S-Video kábel, VGA-port hátpanel	Quick Install Guide (nagyon jó), driver-CD, DVI/VGA átalakító, kompozit videokábel, S-Video kábel, kombinált S-Video/kompozit Video In/Out kábel	kézikönyv (jó), driver-CD, Video In/Out breakout kábel (1/4), S-Video kábel	driver-CD	kézikönyv (közepes), driver-CD, kompozit/S-Video átalakító, Video In/Out kombinált split kábel (1/3), S-Video kábel	Quick Installation Guide, driver-CD, kompozit videokábel, kompozit/ S-Video átalakító	Quick Installation Guide, driver-CD, kompozit/ S-Video átalakító	kézikönyv (jó), driver-CD, VGA/DVI átalakító, VGA/TV Out split kábel	kézikönyv (nagyon jó), driver-CD segédprogramokkal, VGA/DVI átalakító, S-Video kábel, Video In/Out breakout kábel (1/4)	nem jellemző	nem jellemző
○	WinFast DVD, Ulead Cool 3D SE 3.0, Ulead VideoStudio 6 SE DVD, Games Gallery CD, Rainbow Six: Rogue Spear – Black Thorn, Aquanox, Master Rallye	MSI DVD, No One Lives Forever, WinProducer, WinCoder + Professional User's Pack, MSI Games Collection CD, PC-Cillin, Aquanox, VirtualDrive Professional, Restore!! Professional, Sacrifice	○	PowerDirector 2.1 ME	PowerDVD XP 4.0	○	Matrox DVD Player	MSI 3D Desktop CD, PC-Cillin, WinCoder/ WinProducer + Professional User's Pack, VirtualDriver Professional, Restore!! Professional, The Elder Scrolls III: Morrowind, Tom Clancy's Ghost Recon, MSI Games Collection CD (7 demó), Duke Nukem: Manhattan Project	nem jellemző	nem jellemző
Ati Catalyst 02.3	Nvidia Detonator 41.03	Nvidia Detonator 41.03	Nvidia Detonator 41.03	Nvidia Detonator 41.03	Ati Catalyst 02.3	Nvidia Detonator 41.03	Matrox Powerdesk 5.86.032	WinDVD 5.1 channel verzió, Supreme Foreign Language Learning Machine – Nvidia Detonator 41.03	nem jellemző	nem jellemző
8903 3D mark	11140 3D mark	10839 3D mark	10869 3D mark	10965 3D mark	8376 3D mark	10932 3D mark	1475 3D mark	n.a.	6714 3D mark	6582 3D mark
2322 3D mark	5478 3D mark	5038 3D mark	5166 3D mark	5200 3D mark	2024 3D mark	5141 3D mark	n.a. ***	n.a.	2334 3D mark	2318 3D mark
5073 3D mark	7025 3D mark	6600 3D mark	6701 3D mark	6759 3D mark	4652 3D mark	6710 3D mark	649 3D mark	n.a.	3829 3D mark	3796 3D mark
n.a. **	n.a. **	1890 3D mark	n.a. **	1962 3D mark	n.a. (irreális eredmény)	1945 3D mark	n.a. ***	n.a.	n.a. **	n.a. **
n.a. (desktopba kilép az első tesztpályán)	50,1 képkocka/s	47,9 képkocka/s	47,3 képkocka/s	48,8 képkocka/s	19,1 képkocka/s	48,6 képkocka/s	n.a.	n.a.	18,0 képkocka/s	16,4 képkocka/s
n.a. (desktopba kilép az első tesztpályán)	101,4 képkocka/s	95,0 képkocka/s	94,8 képkocka/s	97,4 képkocka/s	35,0 képkocka/s	96,8 képkocka/s	n.a.	n.a.	35,6 képkocka/s	32,2 képkocka/s
n.a. (desktopba kilép az első tesztpályán)	67,7 képkocka/s	64,9 képkocka/s	64,2 képkocka/s	66,0 képkocka/s	23,9 képkocka/s	65,8 képkocka/s	n.a.	n.a.	24,6 képkocka/s	22,7 képkocka/s
33,6 képkocka/s	38,0 képkocka/s	38,0 képkocka/s	38,2 képkocka/s	38,2 képkocka/s	34,0 képkocka/s	38,1 képkocka/s	n.a.	n.a.	33,2 képkocka/s	33,0 képkocka/s
20,3 képkocka/s	32,8 képkocka/s	33,8 képkocka/s	32,2 képkocka/s	34,1 képkocka/s	24,6 képkocka/s	34,1 képkocka/s	n.a.	n.a.	20,6 képkocka/s	21,0 képkocka/s
118,3 képkocka/s	120,2 képkocka/s	119,7 képkocka/s	118,8 képkocka/s	120,4 képkocka/s	98,7 képkocka/s	120,2 képkocka/s	19,2 képkocka/s	n.a.	98,6 képkocka/s	94,4 képkocka/s
29,6 képkocka/s	68,3 képkocka/s	62,2 képkocka/s	63,2 képkocka/s	64,7 képkocka/s	23,4 képkocka/s	64,0 képkocka/s	n.a. ***	n.a.	25,7 képkocka/s	31,2 képkocka/s
73,3 képkocka/s	75,0 képkocka/s	71,0 képkocka/s	69,7 képkocka/s	73,4 képkocka/s	51,4 képkocka/s	72,7 képkocka/s	7,7 képkocka/s	n.a.	44,2 képkocka/s	44,9 képkocka/s
n.a. **	n.a. **	22,2 képkocka/s	n.a. **	23,2 képkocka/s	n.a. (irreális eredmény)	22,9 képkocka/s	n.a. ***	n.a.	n.a. **	n.a. **
1158 pont	1806 pont	1974 pont	1749 pont	2005 pont	1161 pont	1998 pont	nem DirectX 8-as	n.a.	nem DirectX 8-as	nem DirectX 8-as
Mycom (nagykereskedő) ☎ 204-5464	Kelly-Tech (nagykereskedő) ☎ 350-1246	Ramiris (disztributor)	Mycom (nagykereskedő) ☎ 204-5464	Win Computer ☎ 353-4304	Expert Computer (nagykereskedő) ☎ 350-3357	DTK Computer Hungary (nagykereskedő) ☎ 412-3400	Ramiris	Ramiris	○	○
www.mycom.hu	www .kellytech.hu	www.ramiris.hu	www.mycom.hu	www.win.hu	www.expert.hu	www .dtkcomputer.hu	www.ramiris.hu	www.ramiris.hu	○	○
33 390 Ft	50 000 Ft	56 125 Ft	41 075 Ft	48 750 Ft	30 050 Ft	48 500 Ft	37 375 Ft	37 000 Ft	○	○
1 év	2 év	3 év	1 év	2 év	1 év	3 év	3 év	3 év	○	○

*** 64 Mbyte-os kártyán nem fut le.*
**** A chip nem képes teljes képernyős élsimításra.*
●: igen, van; ○: nem, nincs

és az enyhe gyári tuning mellett igazolja a termék 50 ezer forintos árát.

MSI G4Ti4200-VTP 128 MB. Az MSI szintén Vivo-s, ám 128 megás Ti 4200-zal nevezett. Érdekes módon erre – a többi kétmonitoros kártya egy VGA és egy DVI csatlakozójával ellentétben – két VGA csatlakozót szereltek.

Ez jó megoldásnak tűnik, ugyanis ha valaki kétmonitoros környezetben kíván dolgozni, az jelenleg egy márkás 15 colos TFT monitor árából meg tud venni két jó minőségű 17 colos katódsugárcsöveset.

Azért egy VGA/DVI átalakítót mellékelhettek volna. Ez a termék tudhatja magáénak az alapteszttünk legkomolyabb szoftverkörítését, ami akár rá is veheti majd a hezitálókat a cirka 56 ezer forintos vételár kipengetésére.

Palit Daytona GeForce4 Ti 4200 64 MB. A Palit Daytona családba tartozó kártyája lett a teszt legolcsóbb 4200-asa a maga 41 ezer forint körüli árával. Ezért a vásárló 64 Mbyte-os, referencia-órajelezésű Ti 4200-at kap tévékimenettel.

Alacsony árában az is „benne van", hogy mindössze egy árva driver-CD-t adnak hozzá, és hogy a garanciája mindössze 1 év. A kártya úgy teljesített, ahogy tőle elvárható. Tehát ha a boltban azt mondják nekünk, hogy Palit Daytona GeForce4 Ti 4200, nem kell mindjárt az ajtó felé vennünk az irányt.

PixelView GeForce4 Ti 4200 128 MB VIVO. A PixelView kártyája is régi ismerősünk, sőt Vásárlási Ajánlatot is kapott októberi számunk tesztjében. Azóta az ő ára is esett. Mostanra azonban a verseny kiéleződött mind a VIVO-képességű, mind a Ti 4200-as kártyák mezőnyében.

PowerMagic Radeon 8500LE 128 MB. A PowerMagic Radeon 8500LE chipkészletű kártyája csak hajszálnyival kerül többe a kiírásban meghatározott 30 ezer forintnál, ennek megfelelően a teljesítménye is visszafogottabb, mint vetélytársaié.

Habár 4,0 ns időzítésű, Samsung gyártmányú memóriamodulok dolgoznak rajta, a kártya BIOS-ból csak 401 MHz-en jelentkezik be.

Rejtélyes, hogy a gyártók egyes modelljeiken miért órajelezik alul a memóriát. Ok lehet az árbeli szegmentálás, a kártyadesign olcsóbbá tétele, illetve az, hogy sok cég „vegyesen" szerzi be a modulokat. Ez utóbbi azt jelenti, hogy adott modellhez több forgalmazótól eltérő márkájú és időzítésű modulokat vesznek, és ilyenkor a kártya BIOS-ának a leglassabb időzítésű memóriához kell igazodnia (ami azonban még mindig biztosítja az előre megállapított sebességet). Ha ugyanis a gyártó gyorsan és nagy mennyiségben akarja piacra dobni termékét, általában nem válogathat kedvére a memóriamodul-kínálatból, pláne az olcsóbb, lassabb időzítésű daraboknál.

Ennek megfelelően a PM kártyájában bizonyosan van némi tuningtartalék a memória oldalán, ami nem is árt, mert a 250/401 MHz már nem az LE, hanem a hivatalosan nem létező, ám a webes szakújságírók által életre hívott „LELE" (Light Edition Lite) kategóriába sorolja a kártyát a Radeon 8500-asok mezőnyében.

Matrox Millennium G550 DH 32 MB DDR

Xelo GeForce4 Ti 4200 128 MB. A Xelo német cég, és Kínában gyártatja a videokártyáit – tudtam meg a forgalmazótól, miután férfiasan bevallottam, hogy még az életben nem hallottam a gyártóról. Most azonban már hallottam, sőt ezek után olvasóink előtt sem fog teljesen ismeretlenül csengeni a márkanév.

Az azonban még a jövő titka, mennyire tudja magát belopni a vásárlók szívébe, illetve melyik minőségi és árszegmensben tudja megvetni a lábát a hazai piacon. Egyetlen termékből ugyanis badarság lenne messzemenő következtetéseket levonni.

Kevéssé meglepő, hogy a Xelo is egy sikerreceptet favorizál: Ti 4200 párosítva 128 Mbyte memóriával – utóbbinak kissé a hivatalos ajánlás fölötti az órajele. A tévékimenettel is ellátott kártyához minimális mennyiségű kiegészítőt adnak. A kártyával nem adódott semmi gond (ezt új márkaneveknél mindig célszerű elmondanunk), és az ára is elfogadható. A dobozának designjában minden elem már legalább kétszer szerepelt valamelyik gyártó video- vagy hangkártyájának dobozán – ez remélhetőleg a jövőben változni fog.

MSI G4MX440-VTD8X

Jól futottak még

Mint fentebb jeleztem, két kártya teszten kívül szerepelt.

Matrox Millennium G550 DH 32 MB DDR. A Matrox 32 Mbyte-os, DualHead-es kártyájának jellemzői a CHIP 2001. decemberi számában megjelent tesztem (➥ Tüzesvas-próba – CHIP, 2001/12/68) óta nem változtak, sőt mivel már akkor is olcsó „munkakártyának" számított, az ára sem nagyon csökkent. Most dobozos változatot kaptunk a forgalmazótól. Látszik, hogy a Matroxnál dolgoztak a doboz egyedi kialakításán.

A kártya még mindig az egyik legjobb választásnak számít, ha valaki kétmonitoros környezetben kíván dolgozni, és nem futtat intenzív 3D-gyorsítást igénylő alkalmazásokat.

A Powerdesk meghajtó és szolgáltató programcsomag a legtöbbet hozza ki a DualHead lehetőségeiből, ami leginkább a kényelmes és hatékony webböngészéskor jön jól.

A nagy dérrel-dúrral beharangozott HeadCasting technológiáról kiderült, hogy a vásárlók többségét nem érdekli, és nem is használják – azaz nem ezért vesznek az emberek Millennium G550 DH-t.

MSI G4MX440-VTD8X. A versenyen kívül induló másik kártyát a forgalmazó nem is nevezte tesztünkbe (hiszen MSI termékről lévén szó, ez már a második lett volna ettől a gyártótól), hanem én figyeltem fel rá, mert AGP 8x csatolójú GeForce4 MX440-8X chipkészlet dolgozik rajta. A táblázatban megtalálhatók egy összevetés eredményei: azonos órajelen futó (Powerstrippel egy szintre hozott), azonos memóriamennyiségű, ám AGP 4x csatolójú GeForce4 MX440-es kártyával mértem össze. Mint látható, a 8x AGP csak ott szerez némi előnyt, ahol egy alkalmazás intenzíven kihasználja a memória-sávszélességet (4x FSAA, 1600x1200 képpontos felbontás). Kisebb terhelésnél

pedig lemaradt az AGP 4x sínen csúszó társától: feltehetően a VGA driverek optimalizálatlansága és az alaplapi BIOS/meghajtók nem kellőképpen érett volta miatt. Összességében az AGP 8x bevezetése a GeForce4 MX440 készlet esetében nem több marketingfogásnál.

Bár ezt meg kellett említeni, nem a 8x AGP miatt szerettem volna tudósítani erről az MSI kártyáról, hanem a kifejezetten jó ár–teljesítmény–szolgáltatás aránya miatt.

A bruttó 37 ezer forintos vételár magában foglal egy, a korábbi MX440-eseknél magasabb órajelű (270/400 helyett 275/513 MHz), memóriaoldalról némi tuninglehetőséget is biztosító NV17 magos kártyát egy minőségi termékeket gyártó cég előadásában. Erre az alapra jön a video in/out. Ez eddig szép, de még nem indokolja a 37 darab ezrest.

A gyártó azonban a kártya mellé olyan szoftvercsomagot ad, amely már szinte önmagában is megéri a vételárat. Kezdjük azzal, hogy egy kiemelkedően jó, egy jó és egy közepes játékprogramot kapunk – ezek a szokásos szoftverkörítésekhez képest kifejezetten friss termékek.

A legmeglepőbb és legörvendetesebb az idén májusban piacra dobott, nagy sikerű Elder Scrolls III: Morrowind teljes változata. Emellett megkapjuk a szintén nem gyenge Ghost Recont és a Duke Nukem: Manhattan Projectet is.

Áttérve a komolyabb témákra: a video in/out lehetőségek kihasználásához kapjuk az InterVideo WinCoder/WinProducer párosát a professzionális csomaggal kiegészítve, illetve a WinDVD-nek az 5.1-es hangot támogató változatát. Szintén a professzionális változatát kapjuk a RestoreIt! és a VirtualDrive szoftvernek, illetve teljesen off-topic módon kapunk egy nyelvtanuló programot is. (Talán hogy az angol nyelvű szoftvereket jobban értsék a nem angol anyanyelvűek?) Végül apró figyelmességként mellékeli a cég a hét játékdemót tartalmazó CD-jét, illetve a saját fejlesztésű 3D-s netböngészőjét – utóbbi jól hangzik, ám a megvalósítása már kevésbé tökéletes. Miután lecsengett a túlhajtott 8x AGP-mizéria, feltehetően még kedvezőbb áron juthatunk majd hozzá ehhez a kártyához. Addig is reméljük, ez a szoftverkörítés lesz az irányadó a többi neves gyártó számára is.

Xelo GeForce4 Ti 4200 128 MB

Díjak

Örvendetes módon a tesztben nem szerepelt olyan kártya, amelyre azt mondhatnánk, hogy ezt aztán senki ne vegye. Ugyanakkor kiemelkedően jó alkotásra sem bukkantunk.

Az MSI G4MX440-VTD8X kap egy szerkesztői Különdíjat, mintegy honorálva az MSI azon törekvését, hogy minél jobban kielégítse a játékosok és a „komoly" felhasználók igényeit VGA kártyáinak körítésével – nagyon emberi áron. Ez most egyszeri díj, azaz a jövőben más MSI kártya pusztán a fenti körítésért nem fog feltétlenül elismerést kapni.

A tesztmezőnyből a teljesítmény vonalon az Abit OTES-ét tudom ajánlani. Bár zajos, és csak 64 Mbyte memória van rajta, alapból Ti 4400 órajeleken dolgozik, és jól tuningolható. Ráadásul az ára is rendben van.

Az ár–teljesítmény arányt figyelembe véve a Club 3D Ti 4200-asa ajánlható. Jó áron kínál megoldást a „64 megás kártyát vegyek magasabb, vagy 128-asat alacsonyabb órajelezéssel?" dilemmára. A Club 3D válasza: mindkettő egyszerre!

A VIVO-s kártyák között kifejezetten nehéz a választás.

A drágább kártyák mindegyikén 128 Mbyte memória van, és nevesebb gyártótól jönnek, illetve komolyabb szoftverkörítést kapnak.

Az olcsóbbak éppen azért olcsóbbak, mert kevesebb memóriájuk van vagy kevésbé neves cég áll mögöttük, vagy éppen a szoftverkörítésük nem olyan ütős.

A mezőny kiegyensúlyozottsága következtében ebben a kategóriában nem adtunk ki díjat.

Outro

Így nézett ki tehát a 30–60 ezer forintos kártyák mezőnye. A szegmensben nagy átrendeződést okoz majd a közeli jövőben a Radeon 9500 család belépése, illetve az Nvidia NV30 olcsóbb változatainak megjelenése – és persze a SiS Xabre 600-at sem írhatjuk le teljesen.

Egy viszont bizonyos: a mostani versenyhelyzettel a vásárlók csak nyernek, ugyanis a VGA kártyák piacán uralkodó „egyre kevesebb pénzért egyre több teljesítményt kapok" trend nagy valószínűséggel nem változik meg belátható időn belül.

A teszt során használt konfiguráció alkatrészeit az Alien Computers, az Asus tajvani képviselete, a Bluefish, a Herta, a Kelly-Tech, a Samsung Magyarország és a Teac tajvani képviselete biztosította.

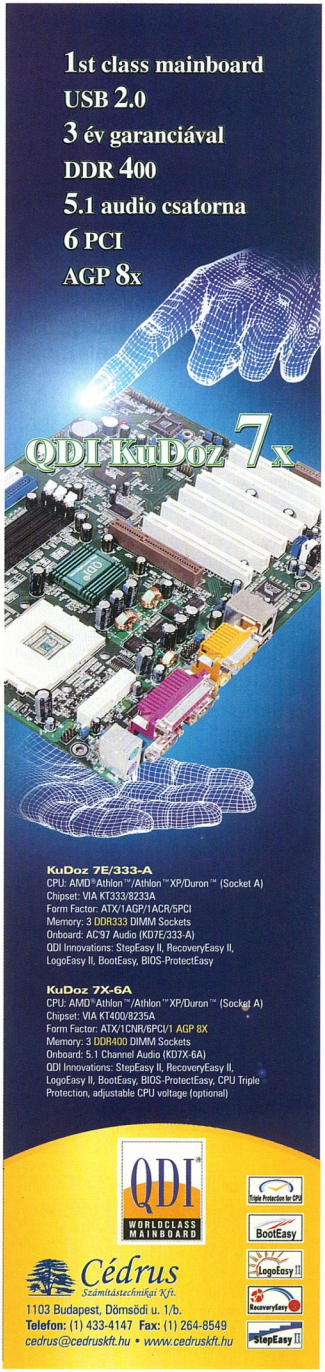

Sült korongok DVD módra

Nagyjából egy évvel ezelőtt indítottuk útjára optikai meghajtókat vizsgáló tesztsorozatunkat. Ez az iparág különlegesen gyorsan fejlődött az elmúlt időszakban, így nem csoda, hogy már most, 2002 végén elérkeztünk a kategória jelenlegi királyaihoz, a DVD-újraírókhoz.

Erdős Márton (martinm@ipma.hu)

A hosszú sorozat a CD-újraírókkal vette kezdetét, majd következtek a DVD-olvasók, kombinált meghajtók, külső CD-újraírók, végül most a DVD-újraírók (Korongvilág pékjei – CHIP, 2002/4/61; Századváltó lemezlovasok – CHIP, 2002/9/61; Egységbe forrva – Magyar PC Magazin, 2002/1/79; Külsős írnokok – Magyar PC Magazin, 2002/2/72). És bár a DVD szabvány még több tekintetben is bizonytalan, egyre inkább beszivárog a köznapi életbe – vagyis foglalkozni kell vele.

Előjelek harca

Ha kicsit is figyelmetlenebbek vagyunk, könnyen összetéveszthetjük a két szabványt – ami hiba lenne. A DVD Forum által is elfogadott, régebbóta létező szabványt kötőjellel jelölik, amit sokan helytelenül (vagy szarkasztikusan) mínusznak mondanak. Az e szabvány mögötti tucatnyi cég meghatározó ereje a Pioneer.

A kötőjeles szabvány népszerűségét korának is köszönheti, talán ezzel is összefügg széles körű támogatottsága. Sajnos a korral együtt jár az eredeti technológia elmaradása – persze nem elavult kőkorszaki kőbalta egy DVD-RW meghajtó, csupán van már nála kiforrottabb technológia is.

Éppen ezért a fejlesztés nem állt meg, és szerencsés módon már tesztünkre is érkezett egy a legújabb generációs készülékek közül.

A pálya másik felén üdvözölhetjük a DVD+RW szabványt, aminek leghangosabb képviselője a Philips és a Microsoft. Bár korát tekintve éretlenebb, mint vetélytársa, technológiája és így kompatibilitása is jobb. Ezt a szabványt már a kezdetektől fogva az otthoni VHS videomagnó leváltására tervezték, így érthető, hogy a DVD+R/W lemezek és a hozzájuk tartozó írók jelentek meg előbb, majd ezeket követte az írás szempontjából visszafelé nem teljesen kompatibilis DVD+R. Az újraírható lemez minősége kiváló, az egyszer írható DVD+R pedig egyenesen a gyári lemezek minőségére hajaz. Talán így érthető, hogy újdonsága ellenére a DVD+R/W szabványnak is hasonlóan nagy a rajongótábora, mint a régebbi DVD-R/W-nek.

Benq 2108VR: álruhás herceg

Az óra pedig ketyeg

A két szabvány persze nem sokban különbözik, ezért aztán a meghajtók kölcsönösen olvassák is az „ellenoldal" lemezeit – elvileg. A gyakorlatban ez úgy néz ki, hogy legtöbbször olvassák, de csak nehézkesen és csigalassan, néha pedig egyáltalán nem hajlandók foglalkozni idegen lemezekkel.

A nyers lemezek kapacitása névlegesen 4,7 Gbyte, ám a merevlemezeknél is használatos számolás miatt a valóságban csupán 4,38 Gbyte-ot írhatunk rájuk. Kétrétegű lemezt még csak ne is keressünk, még kétoldalashoz sem könnyű hozzájutni. A cégek először növelik az írási tempót, stabilizálják a technológiákat, lenyomják az árakat, majd végül, ha nem jön egy új, jobb szabvány (vagy majd éppen akkor), megjelentetik a nagyobb kapacitású lemezeket is.

Az új szabványok pedig már a küszöbön toporognak, és talán már 2003. első-második negyedévében berobbannak a piacra. Az első versenyző az oldalanként 20 Gbyte kapacitású, kék lézerrel olvasható lemez, az Advanced Optical Disc (AOD), az NEC és a Toshiba közös fejlesztése. Riválisát, a Blue-Ray lemezt sokkal több gyártó támogatja. A Blue-Rayen oldalanként 27 Gbyte adatot lehet tárolni, ibolyakék lézerfej kell hozzá. Érdekes, hogy ezt a szabványt támogatja a Philips, a Pioneer, a Sony, a Samsung és az LG is. Úgy látszik, a nagyobb gyártók már belátták: a viaskodás, a piac megosztása mindannyiuknak anyagi károkat okoz. Persze még ne temessük az NEC–Toshiba páros elképzelését sem...

A nagy kerek igazság

Tesztünkben szinte az összes, Magyarországon kapható DVD-író szerepel, beszerzésükért néha komoly harcokat vívtunk. Az eltérő szabványú meghajtókat nem választottuk külön, hiszen így látható igazán, mi a különbség a két technológia között.

A DVD-R/W kategóriában több saját fejlesztésű meghajtót is találunk, például a Toshiba vagy az LG készülékeit, de a legtöbb gyártó még mindig a Pioneer íróit öltözteti saját ruhájába – ez persze nem gond, hiszen a Pioneer a szabvány egyik kifejlesztője. Így tett a Benq is, a régi szokást követve a Pioneer DVR-104 meghajtót szitázta át, amely ugyan már nem első generációs, ám néhány chipkészlettel még mindig meggyűlik a baja. Szerencsére a teszthez használt Intel lapkakészlettel minden zökkenőmentesen futott.

LG GMA-4020B: tömegek írója lehet(ne)

A DVD+R/W kategória nem is lehetne egyhangúbb, mert a Philipstől kezdve a Sonyig mindegyik gyártó a Ricoh MP-

info

- www.mt-rainer.org
- www.dvdrw.com
- www.dvdplusrw.org
- www.dvdforum.com
- www.dvdplusrw.org/resources/bitsettings.html#pc
- http://fy.chalmers.se/~appro/linux/DVD+RW/

5125A-ra talált ki saját variációt. Ez persze nem gond, úgy is felfoghatjuk, hogy a meghajtó annyira jól sikerült, hogy mindegyik cég minőség-ellenőrzésén átment. (A Ricoh hatalmas cég, meghajtói a minőség mércéi a piacon.)

A bejelentések alapján jövő évre várható az első nagyobb hullám, amikor a gyártók megjelennek saját fejlesztésű – már 4-szeres sebességgel író – készülékkel. Ezek közül a Sony DRU-500A, valamint az NEC ND-1100 tűnik a legérdekesebbnek, mert DVD-R/W-t és DVD+R/W-t is képesek megírni.

Mérföldes táblázat

A tesztet a megszokott módon végeztük, bár apróbb fejlesztéseket eszközöltünk a tesztmetódusban. Mivel azonban a táblázatban összefoglalt adatok jelentésével a CD-újraírók tesztjénél foglalkoztunk, most ismét átfutjuk, mi mit jelent.

Az írási teszt CD-részénél semmilyen újdonsággal nem találkozhatunk. A különleges fej miatt a legtöbb DVD-író csak mérsékelt sebességgel képes CD-R-t és CD-RW-t írni. Olyan meghajtó is akadt a tesztben, amelyik csupán 4-szeres sebességű újraírásra volt képes. (Jelenleg 24-szeres a legnagyobb sebesség!) DVD+/-RW esetében a Packet írás hasznos lehet, hiszen ezzel általános meghajtóként kezelhetjük a lemezt, mint egy lassúbb merevlemezt.

DVD-Video írásánál jó szolgálatot tehet a Nero szoftver DVD High-Compatibility opciója. Az 1 Gbyte-nál kevesebb adatot tartalmazó lemezekkel sok asztali lejátszónak meggyűlhet a baja, ezért a program feltölti azt adatokkal 1 Gbyte-ig, ezzel biztosítva a kompatibilitást.

Toshiba SD-R5002: sikeres fejlesztés – dömping ár

A megírt lemezek minőségének ellenőrzését a DVD-olvasók tesztjében győztes Toshiba SD-M1612 meghajtóval végeztük. Mivel ebben az értékben nagyon kis eltérés mutatkozott – általánosan hibátlanok voltak a lemezek –, ezt az értéket nem tüntetjük fel a táblázatban.

Az olvasási teszteket azonos adatot tartalmazó, különböző alapanyagokkal vizsgáltuk. A CD-k 650 Mbyte-osak voltak, a DVD-k 4,3 Gbyte-osak. Olvasásnál alapanyagnak a CD esetében Philips, a DVD esetében Verbatim és Philips gyártmányú lemezt használtunk. Az átlagos adatátvitelen, a véletlenszerű elérésen és a teljes elérésen kívül fontos adat a lemez beolvasásának, felismerésének ideje is.

A zenei CD-k másolásakor a sebesség csupán másodlagos fontosságú, a hangsúly a hibákon van, ezek okozzák a másolt zenékben a pattanásokat és a hallható hibákat. A DAE (Digital Audio Extraction) minősége 10-es pontszámnál a legjobb, ami a hibák százalékos arányában csökken.

Rossz tulajdonság, ha egy meghajtó zenei CD olvasásakor is használja az írásra és adatolvasásra fenntartott hardveres gyorsítótárat, ilyenkor a hibajavítás nehézkes és pontatlan is lehet. Az Accurate stream azonban áldásos a minőségre, ha másolásnál ezt alkalmazzuk, garantáltan nem lesz hiba a másolatban. A C2 hibajavítás már csak hab a tortán, ez hardveres hibafelderítést és javítást jelent zenei CD-k másolásakor.

Pioneer DVR-A05: gyorsasági versenyző baráti áron

A CD-Textet szerencsére már mindegyik gyártó támogatja, bár a hifi szakma éppen kezd elpártolni az előadó és cím kiírásának e megoldásától. A sebesség- és minőségtesztet egy karcosabb és egy jó állapotú lemezzel is elvégeztük.

A műszaki adatok legalább olyan fontos szerepet játszanak a meghajtók értékelésében, mint a sebességértékek. A firmware verziója kiemelten fontos, hiszen egy-egy frissítéssel nagyobb változások járhatnak. Ilyen például a Pioneer (és az összes OEM gyártó) DVR-104 és DVR-103 legutóbbi frissítése, amely után a meghajtók képesek kezelni a 4-szeresen írható DVD-R lemezeket is – persze csak saját, eredeti írási sebességükön.

A túlírás is elterjedt, hiszen minden meghajtó támogatja, akárcsak a pufferkiürülés elleni elengedhetetlen védelmet.

Az alcsatorna (subchannel) adatok olvasására/írására másolásvédelmek, digitális aláírások másolásakor, készítésekor van szükség. Itt fontos, hogy a meghajtó képes legyen írni is azokat – ezt jelöli a támogatott írási módoknál a RAW DAO/SAO 16 és 96. Ha a meghajtó támogatja a RAW DAO 96-ot, akkor az sem probléma, ha nem ismeri a RAW DAO-t és a RAW DAO 16-ot, mert a RAW DAO 96 ezekkel felülről kompatibilis.

A DVD-RAM szabványról még nem sok szó esett, korántsem feledékenységből, hiszen az szervezését, kialakítását tekintve sokkal inkább biztonsági mentések készítésére lett kifejlesztve. A lemez érzékeny a külső fizikai hatásokra, ezért külön tokban tárolják.

Jótékony becsapósdi

A nem hivatalos DVD+RW oldalon érdekes próbálkozásra bukkantunk. A DVDBitSetter program apró, ingyenes, szabad forráskódú kezdeményezés, mellyel DVD+RW Video lemez írásakor az ASPI-csatoló szoftverrel manipulálva a lemez formátumának

A „+" egy jó tulajdonság

bejegyzését DVD+RW-ről DVD-ROM-ra cserélhetjük. A különbség, hogy a lejátszók ezután gyáriként kezelik majd a valóságban házilag gyártott lemezt – tulajdonképpen mindenféle kompatibilitási problémát kiküszöbölve! Az eljárás legális volta persze kérdéses, ám a Ricoh és a HP is ajánl letöltésre ilyen szoftvert – kizárólag saját meghajtóihoz.

A DVDBitSetterrel szinte az összes, forgalomban lévő meghajtót manipulálhatjuk. Mivel ez nem a meghajtó firmware-jében való turkálás, semmilyen garanciavesztési kockázattal nem jár a használata. Mielőtt bevetnénk, érdemes elolvasni a program leírását: a támogatott írók listája még korántsem teljes.

CD-mellékletünkön megtalálható a tesztünk leadásakor elérhető legfrissebb, Windows és Linux alatt használható verziója, valamint a program forráskódja.

A Mount Rainier szabvány a Philips és a Microsoft kezdeményezése, segítségével az írót jobban kezeli az operációs rendszer Packet írási módban. A tesztben egyetlen meghajtó sem támogatta ezt a megoldást.

Az összes DVD-író dobozos kiszerelésben érkezett, de létezik „zacskós", azaz OEM kivitel is.

A dobozokban nem csupán a CD-/DVD-író szoftver árválkodott, minden esetben kapunk valamilyen DVD-Video-készítő programot is.

Ez fontos, hiszen nélküle nem készíthetünk házi videofelvételeinkből DVD-Video lemezt, és külön megvásárolni ilyen programot elég drága lenne. Standard kiegészítő a szoftveres

Műszaki adatok és mérési eredmények

Gyártó, típus	Benq 2108VR	LG GMA-4020B	Pioneer DVR-A05
Termék webhelye *	www.benq-eu.com → Products → DVD-ROM	www.lgdvd.de/index2.htm	www.pioneer-eur.com
Műszaki adatok			
Írható DVD-formátum	-R, -RW	-R, -RW	-R, -RW
Névleges sebesség (DVD-írás/DVD-újraírás/DVD-olvasás)	2/1/6-szoros	2/1/10-szeres	4/2/12-szeres
Névleges sebesség (CD-írás/CD-újraírás/CD-olvasás)	8/4/24-szeres	12/8/32-szeres	16/8/32-szeres
Firmware-verzió	1.33	A02C	0.38
Csatolás típusa	UDMA-2	UDMA-2	UDMA-2
Puffer mérete	2 Mbyte	1302 Kbyte	2 Mbyte
Pufferkiürülés elleni védelem	●	●	●
Túlírás támogatása	●	●	●
Subchannel adatok olvasása	●	●	●
Támogatott DVD-írási sebesség	1/2-szeres	1/2-szeres	1/2/4-szeres
Támogatott CD-írási sebesség	4/8-szoros	4/8/12-szeres	4/8/12/16-szoros
Nem támogatott írási módok**	RAW DAO, RAW DAO 16 és RAW DAO 96	❍	❍
DVD-RAM olvasása	❍	● (D16 írása is kétszeres sebességen)	❍
Mount Rainier	❍	❍	❍
Analóg/digitális hangkimenetek	●/❍	●/●	●/❍
Fejhallgató-kimenet	●	●	●
Lejátszógomb az előlapon	❍	❍	❍
Állítva is beszerelhető	●	●	●
Mellékelt DVD-szoftver	Sonic MyDVD 3.5	B's DVD	Sonic MyDVD 3.5
Mellékelt írószoftver	Veritas RecordNow DX	B's Recorder Gold 5	Instant CD/DVD
Egyéb mellékelt szoftverek	WinDVD 3.1 (2 ch)	B's Clip, WinDVD 4.0	CinePlayer DVD
Mérési eredmények			
DVD-írás			
DVD±R írása maximális sebességgel (min:s)	27:00	27:29	27:06
DVD±RW írása maximális sebességgel (min:s)	53:48	54:30	53:53
Packet DVD±RW-írás (min:s)	48:12	49:40	48:55
CD-írás			
CD-R átlagos írási sebessége	7,98-szoros	12,00-szeres	n.a.
CD-R írási mód	CLV	CLV	n.a.
CD-R írása maximális sebességgel (min:s)	9:58	6:36	5:11
CD-RW írása maximális sebességgel (min:s)	19:39	9:49	9:45
Packet CD-írás (min:s)	19:29	9:58	19:44
Túlírás (min:s)	n.a.	4:48	n.a.
DVD-olvasás (gyári/DVD-R/DVD-RW)			
Átlagos sebesség	4,68/2,06/2,06-szoros	6,83/6,17/4,53-szoros	9,14/2,06/2,06-szoros
Véletlenszerű elérés	156/174/162 ms	179/91/97 ms	139/130/136 ms
Teljes elérés	347/439/423 ms	187/188/189 ms	364/291/295 ms
Lemez felismerése	11,76/18,69/20,04 s	8,20/21,44/19,66 s	9,10/12,68/14,39 s
DVD-olvasás (DVD+R/DVD+RW)			
Átlagos sebesség	4,83/2,07-szoros	6,03/6,02-szoros	6,26/4,84-szoros
Véletlenszerű elérés	331/148 ms	124/89 ms	134/130 ms
Teljes elérés	506/330 ms	169/171 ms	351/302 ms
Lemez felismerése	12,07/14,03 s	10,63/8,74 s	8,93/9,65 s
CD-olvasás (gyári/CD-R/CD-RW)			
Átlagos sebesség	18,46/18,30/18,70-szoros	24,96/24,58/18,60-szoros	24,86/24,68/21,13-szoros
Véletlenszerű elérés	137/136/140 ms	112/102/105 ms	124/124/140 ms
Teljes elérés	295/292/305 ms	219/186/190 ms	283/280/295 ms
Lemez felismerése	13,50/14,03/14,50 s	10,21/9,88/10,73 s	10,87/11,10/11,92 s
Zenei CD másolása			
Átlagos sebesség – karcos/jó lemeznél	16,45/18,65-szoros	7,70/12,67-szoros	24,21/25,14-szoros
DAE minősége – karcos/jó lemeznél	9/10	9/10	5/9
Adat-/szinkronhiba	0/0	nem értékelhető/0	nem értékelhető/0
Közvetlen másolat	6-szoros sebességig	8-szoros sebességig	12-szeres sebességig
Audio Cache	●	❍	●
Accurate Stream	●	●	●
C2 hibajavítás	❍	●	❍
CD-Text olvasása	●	●	●
Kereskedelmi adatok			
Forgalmazó	Ramiris ☎ 412-4300	LG Electronics ☎ 455-6060	BaSys ☎ 06-23-415-182
Webcím	www.ramiris.hu	www.lge.com	www.basys.hu
Ár (ajánlott bruttó kiskereskedelmi)	109 875 Ft	n.a.	91 990 Ft
Garancia	2 év	2 év	1 év

Megjegyzés:
**: a termékek webhelyének teljes címét az egyszerűbb kezelhetőség céljából XLS és TXT formátumú file-ban CD-mellékletünkön tesszük közzé a \CIKKEK\DVDRW könyvtárban.*

Toshiba SD-R5002	AOpen DVRW-2412PRO	Freecom FX-10	Philips DVDRW-228	Sony DRU-120A
www.toshiba-europe .com → storage	www.aopen.com/products /DVD+RW/dvrw2412p.htm	www.multimedia.hu	www.multimedia.hu	www.storagebysony.com
-R, -RW	+R, +RW	+R, +RW	+R, +RW	+R, +RW
2/1/12-szeres	2,4/2,4/8-szoros	2,4/2,4/8-szoros	2,4/2,4/8-szoros	2,4/2,4/8-szoros
16/10/40-szeres	12/10/32-szeres	12/10/32-szeres	12/10/32-szeres	12/10/32-szeres
1030	1.38	1.27	1.36	1.31
UDMA-2	USB 2.0	UDMA-2	UDMA-2	UDMA-2
2 Mbyte	2 Mbyte	2 Mbyte	2 Mbyte	2 Mbyte
●	JustLink	JustLink	●	POWER-Burn
●	●	●	●	●
●	●	●	●	●
1/2-szeres	2,4-szeres	2,4-szeres	2,4-szeres	2,4-szeres
4/8/12/16-szoros	2/4/8/12-szeres	2/4/8/12-szeres	2/4/8/12-szeres	2/4/8/12-szeres
RAW DAO, RAW DAO 16	RAW DAO 16	RAW DAO 16	RAW DAO 16	RAW DAO 16
❍	❍	❍	❍	❍
❍	❍	❍	❍	❍
●/●	●/●	●/❍	●/●	●/●
❍	●	❍	●	●
❍	❍	❍	❍	❍
●	●	❍	●	●
Pinnacle Studio 8	MedioStream NeoDVD 3.0, Ulead VideoStudio 6	Ulead VideoStudio 5	Pinnacle Studio 7	MedioStream NeoDVD 3.0
Instant CD/DVD	Nero Burning Rom 5	Roxio Easy CD Creator	Roxio Easy CD Creator	B's Recorder Gold
WinDVD 4.0	PowerDVD XP	Liquid Audio Player, PowerDVD XP 4.0	❍	B's Clip, PowerDVD XP 4.0, Retrospect Express, MusicMatch
27:12	23:29	23:39	23:29	24:09
54:17	22:36	22:44	22:09	22:42
50:19	22:15	22:19	21:24	21:35
15,09-szoros	12,00-szeres	11,99-szoros	12,02-szoros	11,97-szoros
Z-CLV	CLV	CLV	CLV	CLV
5:29	6:40	6:41	6:40	6:43
8:00	8:01	8:01	8:00	8:03
7:51	8:17	8:09	8:04	8:06
2:43	2:43	2:43	2:42	2:41
6,70/3,78/3,70-szoros	4,75/5,87-szoros/❍	5,64-szoros/❍/❍	5,78/5,40/5,84-szoros	3,68/3,87/5,44-szoros
183/119/119 ms	196/229/❍ ms	140/❍/❍ ms	140/227/128 ms	193/208/248 ms
262/231/224 ms	345/399/❍ ms	265/❍/❍ ms	268/333/272 ms	341/330/329 ms
7,33/17,63/16,51 s	12,15/12,23/❍ s	12,39/❍/❍ s	13,09/13,25/16,22 s	12,42/12,45/12,02 s
3,78/3,78-szoros	5,68-szoros/❍	2,76-szoros/❍	2,82-szoros/❍	2,89/2,50-szoros
116/120 ms	141/❍ ms	103/❍ ms	140/❍ ms	142/301 ms
230/241 ms	291/❍ ms	286/❍ ms	272/❍ ms	310/488 ms
13,06/13,20 s	14,39/❍ s	14,56/❍ s	14,12/❍ s	14,57/13,89 s
30,59/30,37/16,30-szoros	24,52/24,36/24,87-szoros	24,61/24,44/24,96-szoros	24,61/24,45/24,94-szoros	24,67/24,48/25,02-szoros
103/104/112 ms	122/112/111 ms	123/115/111 ms	118/117/116 ms	121/118/112 ms
185/194/196 ms	267/240/236 ms	274/239/236 ms	267/244/249 ms	267/244/242 ms
10,14/9,67/8,95 s	8,46/7,09/6,96 s	8,48/7,05/7,19 s	8,42/7,14/7,25 s	8,44/7,19/7,32 s
15,58/15,71-szoros	24,46/24,58-szoros	24,61/24,68-szoros	24,58/24,66-szoros	23,38/24,71-szoros
0/10	7/10	9/10	9/10	10/10
0/0	0/0	0/0	0/0	0/0
16-szoros sebességig	8-szoros sebességig	8-szoros sebességig	8-szoros sebességig	10-szeres sebességig
❍	❍	❍	❍	❍
●	●	●	●	●
●	●	●	●	●
●	●	●	●	●
Napfény ☎ 204-7333	RCE ☎ 309-4700	Napfény ☎ 204-7333	Napfény ☎ 204-7333	Case ☎ 450-2930
www.multimedia.hu	www.rce.hu	www.multimedia.hu	www.multimedia.hu	www.case.hu
98 750 Ft	100 250 Ft	149 900 Ft	119 900 Ft	95 000 Ft
2 év	1 év	2 év	2 év	1 év

***: Az összes meghajtó támogatja a következő írási módokat: Packet, TAO, DAO, SAO, RAW SAO, RAW SAO 16 és 96, RAW DAO, RAW DAO 16 és 96. A táblázatban a nem támogatott módokat tüntettük fel.*

DVD-lejátszó program is, amely külön megvásárolva ugyancsak súlyos ezresekbe kerülne.

Környezeti tényezők

A tesztkonfiguráció a következő alkatrészekből állt: Asus P4B266 i845D alaplap, 2,1 GHz-en működtetett Intel Pentium 4 1,6A processzor, 512 Mbyte PC266-os Siemens DDR SDRAM, Chaintech GeForce4 Ti 4200 videokártya, Seagate Barracuda ATA4-es, 7200-as fordulatszámú, 60 Gbyte-os merevlemez. A merevlemez az integrált vezérlő elsődleges master csatornáján, a tesztelt DVD-író pedig ugyanezen vezérlő másodlagos master csatornáján üzemelt. A teszthez Maxell CD-R (Taiyo Yuden gyártmány), Philips CD-RW (10-szeresen újraírható), Pioneer DVD-R és DVD-RW, valamint Philips DVD+R és DVD+RW lemezeket használtunk, melyeket Polcz Péter és a CDABC biztosított tesztünkhöz.

A sebességteszteket az 1.01.3-as verziójú CD Speed nevű programmal végeztük, az írást pedig a Nero Burning Rom 5.5.9.17-es (valamint InCD 3.37) verziójával. A zenei CD-k másolását az Exact Audio Copy (EAC) 0.94-es változatával vizsgáltuk.

AOpen DVRW-2412PRO: jó variáció Ricohra

Benq 2108VR

Már a BIOS inicializálásánál feltűnt, hogy ez valójában Pioneer DVR-104 meghajtó, Benq márkanév alatt. A technológia öreg korára utal, hogy CD-RW írásánál mindössze négyszeres sebességgel dolgozik, és lassabb a CD-olvasás is. Ennek ellenére hiba lenne temetni, mert készítőinek volt idejük fejleszteni a meghajtó firmware-jét (Pioneer szoftverrel tovább frissíthető), így minden típusú lemezt lassan ugyan, de olvas. Égetőbb probléma a RAW DAO írási mód hiánya, ami miatt a túlírási tesztet sem tudtuk elvégezni, mivel a szoftver ebben a módban tesztelne.

- ⊕ Kiforrott; minden formátumot olvas.
- ⊖ RAW DAO írási mód hiánya; lassú CD-R/W-írás és -olvasás; drága.

LG GMA-4020B

Az LG éppen csak elkészült DVD-írójával – csupán jövőre készül bevezetni teljes mellszélességgel –, de sikerült megszereznünk a tesztre. A hozzánk érkezett darab impresszív, mindenféle formátumot olvas, méghozzá kiváló sebességgel! Zenei CD-másolásánál nem sieti el a dolgot, és itt még hibák is feltűnnek, ám ezt egy egyszerű firmware-frissítés egészen biztosan megoldja.

Az LG eddigi stratégiája alapján sejthető, hogy DVD-írói is inkább a költségérzékeny felhasználók piacát fogják célba venni. A teszt alapján pedig kijelenthetjük, a sikerhez minden adott, már csak a jó árban kell reménykednünk. Sajnos egyelőre korántsem biztos a termék magyarországi forgalmazása, külföldről megrendelni pedig sok vesződséggel jár. Mindenesetre reménykedjünk, hogy a magyarországi forgalmazó megkapja az engedélyt a behozatalra, és talán már a jövő év első negyedében LG DVD-íróra bukkanhatunk a boltok polcain.

- ⊕ Mindent olvas, méghozzá gyorsan; DVD-RAM írása-olvasása.
- ⊖ Hibák zenei CD-k olvasásánál; magyarországi forgalmazása bizonytalan.

Pioneer DVR-A05

Az utolsó pillanatban esett be a tesztre a Pioneer legújabb DVD-írója. A Benq színeiben induló DVR-104 utódja immár 4-szeres írási és 2-szeres újraírási sebességgel dicsekedhet. Sajnos ezt nem tudtuk kipróbálni, mert ilyen sebességen írható lemez a teszt időpontjában még nem volt az országban. Persze a meghajtó visszafelé teljesen kompatibilis, ahogy a 4-szeresen írható lemez is, ám a korábbi íróknál feltétlenül szükség van egy firmware-frissítésre ehhez – no meg 4-szeresen írható lemezekre.

A készülék ugyan még nem a végleges termék volt, amiről nagy matrica és a bétás firmware is tájékoztatott, mégis meglepően jó értékeket ért el. A DVD+R olvasási sebessége meggyőző, a tesztben a leggyorsabb.

Valami miatt a DVD-R/W szabványokat még nem kezelte ilyen könnyedén, ám ez a boltokba kerülés időpontjára – egy magasabb verziószámú firmware-rel – már biztosan megváltozik. Ez vonatkozik a zenei CD-k olvasására is, ahol a meghajtó több hibát is vétett, várhatóan ezt is orvosolja majd a szoftverfrissítés.

A készülék árcédulája szívmelengető látványt nyújt: már bevezető ára is alacsonyabb, mint néhány vetélytársáé.

Freecom FX-10: asztali sütő

A baráti árhoz még hozzátartozik az új – gyermekbetegségektől mentes – technológia és kivitelezés, a 4-szeres írási sebesség és a kiváló olvasási képességek. A Pioneer jó munkát végzett.

- ⊕ Gyorsolvasó; 4-szeres sebességgel ír, 2-szeressel újraír; a konkurens formátumot is kiválóan olvassa; tudásához képest meglepően olcsó.
- ⊖ Egyelőre nehéz beszerezni; a 4-szeres sebességgel írható lemez egyelőre ritka.

Toshiba SD-R5002

A Toshiba saját fejlesztésű DVD-íróval jelent meg a piacon. Alapos munkát végeztek a mérnökei: az SD-R5002 szinte minden téren képes a konkurencia fölé emelkedni. A leggyorsabban ír CD-t, mindenevő, stabil, átlagos sebességen olvas DVD-t, és kiváló a szoftverkörítése. Karcos audiolemezek másolásakor sajnos sok hibát vét, de kis lassítással és jó szoftverrel megoldódik a probléma.

A Toshiba SD-R5002-nek minden esélye megvan, hogy az elkövetkező hónapok siker-DVD-írójává váljon – több bolt polcán is feltűnt OEM és dobozos kiszerelésben egyaránt, az ellátottsággal tehát semmi gond, és szerencsés módon az ára is meglehetősen alacsony. A zacskós, szoftverektől megfosztott Toshiba DVD-írót már bruttó 82 ezer forintért hazavihetjük, és a dobozos változatáért sem kérnek sokkal többet.

- ⊕ Jó átlagteljesítmény; saját fejlesztés; viszonylag olcsó és könnyen beszerezhető; jó és friss szoftverek.
- ⊖ A CD-RW olvasása lassú; karcos zenei CD-nél sokat hibázik.

AOpen DVRW-2412Pro

Ábécérendben az AOpen DVRW-2412Pro a teszt első DVD+RW-írója. A borítás alatt Ricoh MP-5125A meghajtó bújik meg – akárcsak az összes többi tesztelt DVD+RW meghajtó esetében. A meghajtók hasonlósága olyannyira szembetűnő, hogy a Sony és az AOpen meghajtói csupán az előlap szitázásában térnek el, még a lemezkiadó gombjuk is egyforma. Ami minden esetben eltér, az a firmware-verzió. Ezen látszik, melyik gyártó mennyire törődik a terméktámogatással, és mennyire vállalkozó kedvű.

Az AOpen esetében találkozhatunk a legmagasabb számú, tehát legfrissebb belső szoftverrel. A sebesség-értékeknél fel is tűnik jótékony hatása, ám cserébe az újraírható DVD-ket nem képes hibátlanul tesztelni a szoftver. Ez nem a meghajtó hibája, átlagos használatnál nem is találkozunk ezzel a problémával. Csupán az olvasási sebességek mérésénél jelent gondot ez a kompatibilitási hiba, amely a tesztelőszoftver kis lemaradására vezethető vissza.

Az AOpen odafigyelt a szoftverkörítésre, talán kicsit túlságosan is, hiszen rögtön két DVD-szerkesztő program jár a dobozos változathoz.

- ⊕ Gazdag szoftverkörítés; jó terméktámogatás; reális ár.
- ⊖ Olvasási hibák karcos zenei CD-nél.

Freecom FX-10

A Freecom modellje némiképp eltér a mezőny többi darabjától, hiszen az FX-10 egy USB 2.0-s külső DVD-író! Így akár noteszgéphez is csatlakoztathatjuk DVD-írónkat – amiben persze mi más duruzsolhat, mint Ricoh MP-5125A. Az olvasási sebességet tesztelő program lányos zavarában normál CD-nek ismerte fel az írott DVD-ket, és rendre olvasási hibákat generált – ez egyértelműen a tesztprogram hibája, és nem a meghajtóé.

Az USB 2.0 adatátviteli sebessége tökéletesen megfelel DVD-íráshoz és -olvasáshoz egyaránt, így a készülék tudásban és sebességben a mezőny bármelyik tagjával felveszi a versenyt, csupán magasabb ára lehet visszahúzó tényező. Az azonban nem magasabb annyival, mint amit cserébe kapunk: ez pedig a könnyű telepítés és a hordozható kivitel. Így akinek ezek a tulajdonságok fontosak, nyugodtan válassza a Freecom megoldását. Sajnos a külső CD-írók tesztjénél megismert FX-széria designbeli gondjai itt is jelentkeznek, például a meglévő, de használhatatlan fejhallgató-kimenet és a nehézkes tálcakezelés.

Philips DVDRW-228: még a Philips is vásárol

- ⊕ Hordozható DVD-író, Ricoh belsővel – a gépen kívül.
- ⊖ Magas ár, szerencsétlen design.

Philips DVDRW-228

Azt gondolhatnánk, legalább a DVD+RW formátum legnagyobb támogatója, a Philips saját fejlesztésű meghajtóval próbálkozik, de „csalódnunk" kell, hiszen itt is Ricoh MP-5125A a meghajtó lelke. Az előlap azonban a megszokott Philips színvilágú (egyszerű szürke...) a pirosan világító, írást jelző csíkkal. A CD-hez és a DVD-hez külön LED tartozik, így kívülről is tudhatjuk, milyen lemezt rejt a meghajtó. A sebességértékeket és a tudást kár lenne ecsetelni, az apró mérési eltéréseket leszámítva azt kapjuk, mint bármely másik DVD+R/W meghajtó esetében, se többet, se kevesebbet. Ez vonatkozik a szoftverkörítésre is, amely nem a legfrissebb ugyan, de nem is a legrégebbi.

A Philips persze csempészett némi kellemes meglepetést DVD-írójába, pontosabban a firmware-jébe. Ha DVD-Video lemezt írunk ezzel a meghajtóval, a készülék automatikusan DVD-ROM bejegyzést süt a lemezbe, amivel megoldotta a tökéletes kompatibilitást (bővebben lásd Jótékony becsapósdi című keretes írásunkat).

- ⊕ Formás előlap; neves meghajtó; garantált támogatás; kompatibilitási „okosítás".
- ⊖ A szoftvercsomagot időnként frissíthetnék a dobozban.

Sony DRU-120A

A Sony is a jól kitaposott úton jár, tehát itt is Ricoh a belső. Ami a Sony megoldása mellett szól, a jó szoftverkörítés, a stabil firmware-verzió és a zenei CD-k jó grabbelése. Ezek mellett semmivel sem tud többet társainál, tehát a fókusz megint csak az árcédulán van. A tesztben övé a legszebb...

- ⊕ Jó szoftverkörítés; zenei CD-k hibátlan másolása; jelenleg a legolcsóbb DVD+RW meghajtó.
- ⊖ Lassú DVD-olvasás; elkelne egy firmware-frissítés.

Nehéz döntés

Még a teszt elkészítése után is nehéz dönteni a legjobb DVD-íróról. Mindkét szabványnak megvannak a maga előnyei és hátrányai, ugyanakkor drámai különbség egyik csoportban sincs a készülékek között. Az írható DVD-k ára megkönnyíthetné a két szabvány közti döntést, ám erre a legcsekélyebb hajlandóságot sem mutatják. Mindkét oldal nyers lemezei beszerezhetők baráti áron, nagyjából bruttó 800 és 1000 forint között.

A kötőjeles csapatban az LG jó teljesítményével jelenlegi beszerezhetetlensége áll szemben. Ez némileg igaz a Pioneer DVR-A05-re is, hiszen a meghajtóra és a négyszeresen írható (valamint kétszeresen újraírható) lemezekre a jövő év elejéig egészen biztosan várnunk kell.

A Toshiba SD-R5002 saját fejlesztés, és a cégtől elvárhatóan minőségi is.

Sony DRU-120A: a Sony-tojás

Igaz, meg kell elégednünk a 2-szeres írási sebességgel, cserébe viszont könnyen beszerezhetjük, elérhető áron. A PC Magazin Tesztgyőztes címet azonban nem kapja meg, mivel a cég csak most jelent meg termékével – holott 2003 elején megérkeznek a 4-szeres sebességű írók, hasonló áron, sőt a Pioneer már itt is van – vagyis „kissé" beragadt a startnál, amiért jár némi rosszallás. Ennek ellenére a SD-R5002 kiváló vétel, és a túl korai elavulásától sem kell tartani.

A +RW csapatban igazán nehéz bárkit is kiemelni a tömegből. Mindegyik gyártó többé-kevésbé azonos belsőt kínál, csupán a firmware-ben és néhol a vezérlésben akadnak eltérések. Mivel ezek még csupán az első generációs, DVD+R-t is írni képes meghajtók, viszonylag magas áruk érthető, ám jövő év elején zuhanni fog. Persze ilyen meghajtóval sem járhatunk rosszul, hiszen élvezhetjük a teljes kompatibilitást (főleg a kis segédprogrammal), valamint egy kiváló író minden tulajdonságát. A Sony DRU-120A a mezőny legolcsóbb tagja, ehhez stabil firmware és jó szoftverkörítés társul, de tulajdonképpen bármelyik Ricoh MP-5125A-ra épülő DVD-írót nyugodt szívvel megvásárolhatjuk.

Asztalra vissza, baby!

Tesztünk egyik legérdekesebb mozzanata az asztali DVD-lejátszók megrohanása volt. Mindegyik PC-s DVD-íróval készítettünk DVD-Video anyagot, majd a Media Markt segítségével ezeket jó néhány asztali lejátszóban leellenőriztük. Ezzel elkerülhettük a közszájon forgó – és egymásnak ellentmondó – pletykákat a kompatibilitási problémákról.

A teszt végeredménye roppant megnyugtató volt, az összes asztali lejátszó elboldogult mind a DVD-R, mind a DVD+R lemezekkel. Általánosságban az is elmondható, hogy a Philips DVD-írójával automatikusan DVD-ROM-ként megsütött lemezeket mindegyik lejátszó könnyebben olvasta be és játszotta le.

A teljesség kedvéért egy-egy DVD-RW és DVD+RW lemezt, valamint egy SVCD lemezt is kipróbáltunk – bár ezt már nem az írók egyenkénti, csupán az asztali lejátszók általános kompatibilitásának vizsgálatára. A két újraírható korongot kicsit lassabban, de ugyancsak beolvasták a lejátszók. Ez alól egyedül a JVC készüléke volt kivétel. Az egyik tesztlemezre szabványos MPEG-2 file-okat írtunk ki DVD-Authoring nélkül, file-szinten, ám a file szerinti lejátszással egyik lejátszó sem boldogult. Az SVCD vizsgálattal már valamivel jobb volt a helyzet, a JVC, a Sony és a Denon modelljét kivéve mindegyik készülék kezelte ezt is.

A tesztelt készülékek:
Denon DVD-900 (94 990 Ft)
Dimarson DM-350 (39 990 Ft)
Grundig GDP-3205 (39 990 Ft)
JVC XV-S42 (41 990 Ft)
Panasonic DVD-RA82 (89 990 Ft)
Philips DVD 751 (49 990 Ft)
Pioneer DV-340 (49 990 Ft)
Samsung DVD-S224 (44 990 Ft)
Sony DVP-PQ1 (54 990 Ft)

- CDABC ☎ 217-8962, www.cdabc.hu
- Media Markt ☎ 238-7555, www.mediamarkt.hu

Periféria extravaganza

Ki e sorokat olvassa, ne várjon komoly elemzéseket, mérési eredményeket – csak dőljön hátra és mosolyogjon a számítástechnika mulatságos ketyeréin. Felejtse el a technológiai eszmefuttatásokat, a nagy és kusza táblázatokat, a Vásárlási Ajánlatot és a Tesztgyőztest is...

Erdős Márton (martinm@ipma.hu)

Karácsonyi szám lévén megengedtünk magunknak némi lazítást az egész évi komoly tesztek és mérések után (között), és az esztendő során ránk zúduló PC-s alkatrészek közül válogattunk ki néhány érdekes és különleges egyedet.

MP3-as vekker

A magyarországi UPC netkampányának egyik marketingfogása volt, hogy ilyen fura, elővigyázatosságra intő narancssárga színű órákat ajándékozott minden új előfizetőjének.

De mi is ez pontosan? Látszólag hagyományos, a XXI. században már-már különlegességnek tekinthető analóg vekker.

Ám a közelről nem is olyan ijesztő, átlátszó narancssárga burkolat alatt kicsit több van néhány fogaskeréknél.

A működéséhez szükséges három 1,5 V-os ceruzaelem alapos gyanúra adhat okot, amit a hátoldalon elrejtett *Download* feliratú csatlakozó tovább fokoz.

Az órához kapunk egy soros portra csatlakoztatható kábelt és egy CD-n a megfelelő programot.

A program egyetlen ablakból áll, rajta néhány fura színű, de hatalmas gomb. Nekünk ebből a feltöltésre van szükségünk, hogy a vekkerbe pumpálhassuk kedvenc zenénket. Igen, a vekker valójában memóriás MP3-lejátszó, annak minden technikai paraméterével.

Még intenzív mozgás közben sem ugrik meg a zene, csak miután darabokban földet ért az óra. Persze előrelátóan azt javasolta, hogy számunkra kellemes zenét töltsünk bele, hogy elkerülhesse a csukott szemmel csapkodást és a többi destruktív cselekedetet.

Az MP3-vekkert komoly tesztelésnek vetettük alá.

A tesztágyat ez esetben 140x200 cm hasznos fekvőterületű, rugós matraccal szerelt alapegység jelentette (háton fekve), balról karnyújtásnyira elhelyezett kis asztallal. Az első tesztmenet mintegy 10–12 órát vett igénybe, és meglepően jó eredménnyel végződött.

A vekker tökéletesen működött, és lágy muzsikával ébresztett. Második menetben mindössze 6 órás tesztet végeztünk, melynek befejeztével az elalvás gomb működését teszteltük – még fél órán keresztül.

Összességében remek ötlet a kedvenc muzsikánkkal ébresztő vekker, pontos és megbízható, nem lehet rá panasz – ő csak a munkáját végzi.

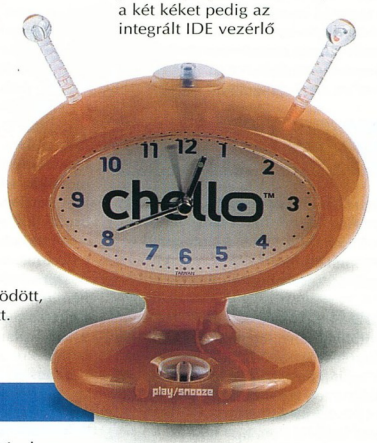

Vekker – Wake up, Neo!

Thermaltake Volcano 9 CoolMod

A Thermaltake is kedveskedett nekünk egy furcsasággal.

A hűtőiről ismert cég nem váltott profilt, ezúttal is hűtőről van szó – csakhogy világító hűtőről!

A Socket A (Socket 370) foglalatra illeszkedő Volcano 9-et nemrég mutattuk be lapunkban (Jeges kilences – PC Magazin, 2002/2/54), de most a CoolMod változatához volt szerencsénk.

Ez a kiegészítés semmiben sem módosítja az aktív processzorhűtő kiemelkedő hűtési képességeit, de optikai tuningból elkönyvelhet egy szép kövér ötöst. Az átlátszó ventilátor négy oldalán két piros és két kék lámpa bújik meg.

A pirosakat a rendszer működését jelző alaplapi csatlakozóra, a két kéket pedig az integrált IDE vezérlő LED-csatlakozójára kell kötnünk. A hatás frenetikus. A gépet bekapcsolva a ventilátor piros színben pompázik, ezt merevlemez vagy egyéb IDE-s eszköz használatakor a kék szín is kiegészíti.

Aki olyan szerencsés, hogy átlátszó oldalú házban tartja gépét (tulajdonképpen csak itt van értelme a CoolModnak), feltétlenül próbálja ki!

Sajnos ára is van a világító hűtőnek, méghozzá a gépház előlapján található LED-ek okán, melyek az alaplap és a merevlemez állapotát jelzik.

Ezeket az alaplap már nem bírná kellő feszültséggel ellátni, tehát a CoolModért ezeket kénytelenek vagyunk feláldozni.

A Thermaltake Volcano 9 CoolModdal felszerelve bruttó 7000 Ft-ért lehet a miénk.

info

- www.mp3clock.com.tw
- Wentiltech Kft. ☎ 238-0133
- www.wentiltech.hu
- www.thermaltake.com/products/heatsink/v9CoolMod.htm
- Case Hungary ☎ 450-2930
- www.case.hu
- www.comcase.com
- www.logitech.com/index.cfm?countryid=19&languageid=1&page=products/features/digitalwriting&CRID=1545

Volcano 9 CoolMod – lehet vele villogni

Jinsung számítógépház-világítás

Ha nem lenne elég a fényárból, esetleg nem szeretnénk kikötni az előlapi lámpákat, alkalmazhatunk más megoldást is – például gépbe szerelhető neoncsövet...

E csövek megelégszenek egy 12 V-os tápcsatlakozóval, cserébe piros, kék vagy zöld fénnyel árasztják el házunkat. Ezzel számítógépünk minden lehetséges optikai tuningot megkapott, talán már csak a zenélő vagy vibráló mütyürök hiányoznak a teljes őrültséghez.

Ezekkel a neonokkal talán másik felhasználási területen is találkozhatunk majd. Ez pedig az autó, azokból is az olcsóbb fajták.

Ugyanis pár darab ezresért beújíthatunk kétütemű Trabantunk, esetleg „sufnituningolt" Skoda 105-ösünk alá egy dögös világítást (nem, Gale, Honda alá nem!). Attól kezdve egészen biztosan nem lesz ellenfelünk a piros lámpáknál! Egy neonért bruttó 4 ezer Ft-ot kérnek.

Logitech IO Pen

Már többször megtapasztaltuk a Logitech fejlesztőinek határtalan kreativitását. Legújabb csodabogaruk toll. Na persze nem a Koh-i-Noor babérjaira törnek a „radíros cerka" iparágban, maradnak számítógépes közegben.

A Logitech IO Pen első kézbe vételkor nagynak és sutának tűnik, ám használatakor pillanatok alatt kiderül, kiválóan használható tollról van szó. Sőt, sokkal többről.

A toll hegye mellett optikai érzékelőt találunk, és az oldalán is felfedezhetünk egy, az akkumulátor töltöttségi szintjét mutató apró, világító ábrát.

Logitech IO Pen – tollasodjunk!

Amíg hagyományos papírra írogatunk, semmiféle használt nem vesszük a Logitech toll extráinak, ahhoz különleges papír kell.

Ezen a papíron apró, szabad szemmel nem látható pontok vannak, melyeket a toll optikai letapogatója felismer. Ezek után a toll képes a papírra írt bármilyen szöveget, képet, ábrát, egyszóval bármit felismerni, és 20 oldal erejéig eltárolni. A tollhoz tartozó tartó USB-n csatlakozik a géphez.

Ezzel töltethetjük fel a tollba rejtett akkumulátort, és a tollat ebbe helyezve átvihetjük az adatokat egy különleges programba.

Előfordulhat, hogy a toll és a tartó néha nem érintkezik tökéletesen, ezért a behelyezésre kimondottan ügyelni kell.

Az IO Pen meghökkentő, talán kicsit mulatságos is, ám meg kell hagyni, kiválóan használható, technológiailag tökéletes és (egyelőre) „menőzni" is lehet vele. Az áráról is essen szó – nagyjából bruttó 55 ezer forint lesz a jövő év eleji bevezetésekor. Egy vele kompatibilis, vastag, A/4-es formátumú füzetért előreláthatólag 2500 forintot kell leszurkolnunk.

compLex CD Jogtár Az EGYETLEN piacvezető!
Közel egy évtizede Magyarország legnagyobb és legsikeresebb jogi adatbázisa
havonta CompLexen, naponta Online, percről-percre intenzíWebben!
Most rendszerbelépési díj nélkül!
Akciónk 2002. december 15-ig tart. A megrendelés határideje 2002. december 31.
KJK KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft.
1117 Budapest, Prielle Kornélia u. 21–35. • Telefon: 464-5656 • Fax: 464-5657 • Internet: www.complex.hu • E-mail: complex@kjk-kerszov.hu

Melyiket szeressem?

Hull a hó (talán mire megjelenünk...), jön a karácsony, aztán a szilveszter, és mégis van, aki munkagépre vágyik? Van bizony, így az első konfiguráció egy erős munka/játék célú hibrid összeállítás, a második pedig... Nos, kissé talán megrészegülhettem a várható lottónyeremény miatt.

Győri Ferenc

Olvasónk kellemes feladat elé állított minket kérésével. Hiszen a munkagépén, úgy tűnik, játékprogramokat kíván fejleszteni, amiket rögvest ki is próbálna. No és mellette esetleg elszórakozna más játékokkal is, persze kizárólag a konkurencia elemzése céljából. Mindenesetre a gépre adott összegben nagyon bőkezű. A konfigurációt összeállító Be-Va Chip szakembereivel úgy láttuk, nem egyértelmű, hogy mindenből a legjobb vagy csupán legdrágább kell – csak hogy fogyjon a pénz. Ráadásul azt sem tudtuk, mennyire van szükség a legprofesszionálisabb eszközökre, így igyekeztünk a kevésbé mindennapi régiókban baráti árú eszközöket találni, amik persze ízlés szerint izmosíthatók.

Bár alaplapokról szólva nem a legelsők között ugrik be a QDI neve, de éppen ezért érdekes, ráadásul eléggé stabil, megbízható példány. Az Intel sikeres 845E lapkakészlete is alátámasztja ezt, valamint az alaplapra járó 3 év garancia. A lapon persze minden, mi szem-szájnak ingere – 6 PCI bővítőhely, hálózati csatoló, 5.1-es zenevezérlő stb. Biztosan jól érzi majd magát ilyen körülmények között az olvasónk által is említett 2,4 GHz-es Pentium 4. Bár töredelmesen be kell valljam, már an ennél gyorsabb CPU, nem is egy, de azok árkülönbsége – egyelőre – sokkal nagyobb, mint amekkora teljesítménynövekedést eredményeznek. Másik oldalról nézve pedig ennek a CPU-nak is elég lesz az ereje várhatóan még jóideig. Természetesen a processzor dobozos, gyári Intel hűtőventilátorral.

Az 1 Gbyte-nyi memória a kötelező gyakorlat része, csupán a sebességét választhattuk ki. Éppen ezért jogos a kérdés, ugyan miért 333 MHz-es a memória, amikor az alaplap csak 266 MHz-est kezel? Nos, mert picit azért jobban kezeli, és főleg biztosabban, no és az árkülönbség sem jelentős – maga az ár azonban igen, főként a nyári memóriadömpinghez képest. Érdemes ezt az információt fejben tartani.

Nagy meglepetés senkit nem érhet a videokártya láttán: GeForce4 Ti4200,

info

- Abit Siluro GF4 Ti4200: www.abit.com.tw/abitweb/webjsp/english/pt_main_back.jsp?pPRODUCT_TYPE=Video+Card&pMODEL_NAME=Siluro+GF4+Ti4200
- Asus P4T533-C: www.asus.com.tw/mb/socket478/p4t533-c/overview.htm
- Ati Radeon 9700 Pro: http://mirror.ati.com/products/pc/radeon9700pro/index.html
- Azona CS-9950: www.azona.nl/2001/PRD%20HTM/06%20Case/6-5.htm
- Azona HT 4100: www.azona.nl/2001/PRD%20HTM/04%20Speaker/4-5HT4100.htm
- Cooler Master ATC-201-SX1: www.coolermaster.com/case/products/atc201.html
- Creative Inspire 5.1 5700: http://uk.europe.creative.com/products/product.asp?prod=253
- Creative SB-Audigy Player: www.soundblaster.com/products/audigygamer/
- Enermax EG365PVE: www.enermax.com.tw/eg365p-ve.htm
- Genius Newsketch 1212 HRIII: www.geniusnet.com.tw/product/tablet/1212hr3.htm
- HP Scanjet 3530C: www.hpshop.hu/product.my?idt=1108&cdt=105
- Intel P4: www.intel.com/home/desktop/pentium4/
- LG DRD8160B: www.lge.com/c_product/catalog/product_information.jsp?mdl_pfx=4CDWS&mdl_cod=GCE-8160B&mdl_mak=1&navigation=1,20,2
- LG GCE-8480B: www.lge.com/c_product/catalog/product_list.jsp?ca_code=020202&navigation=1,20,2
- Logitech Cordless Desktop Optical: www.logitech.com/index.cfm?page=products/details&CRID=1&CONTENTID=5061&countryid=18&languageid=1
- Microsoft Natural Multimedia Optical Value Pack: www.microsoft.com/catalog/display.asp?subid=22&site=11373
- Pioneer DVR-105: www.pioneerelectronics.com/Pioneer/CDA/HomeProducts/HomeProductDetails/0,1422,92282,00.html
- QDI PlatiniX 2E-6AL: www.qdigrp.com/qdisite/eng/products/PlatiniX2e.htm
- Samsung SP8004H: www.samsungelectronics.com/hdd/sp8004h.html
- Samsung SyncMaster 757MB: http://samsungusa.com/cgi-bin/nabc/product/b2c_product_detail.jsp?prod_id=757MB-Ivory
- SMC 1244TX: www.smc.com/index.cfm?action=products_show_product&productcode=SMC1244TX
- Sony G420: www.sony.com.sg/asianit/monitor/g420.html
- Sound Blaster 5.1: www.soundblaster.com/products/de5.1/
- Western Digital Caviar WD800JB: www.westerndigital.com/products/products.asp?DriveID=32

Megjegyzés: a termékek webhelyének teljes címét az egyszerűbb kezelhetőség céljából XLS és TXT formátumú file-ban CD-mellékletünkön tesszük közzé a \CIKKEK\KONFIG könyvtárban.

Konfigurációajánlónkban mind az egyes termékeknél, mind a végső árcédulákon a bruttó kiskereskedelmi, illetve nagykereskedők esetében az ajánlott bruttó kiskereskedelmi árat közöljük. A felsorolt árak a piac november végi állapotát tükrözik.

●

Továbbra is várjuk kéréseiket számítógép-konfigurációkhoz a bullseye@ipma.hu címen – feladatkör, monitorméret és keretösszeg megjelölésével.

Terv-rajz

- Azona CS-9950 – ATX toronyház, négy 5,25 colos, két 3,5 colos bővítőhely, két merevlemezhely, 400 W-os tápegység (17 111 Ft)
- QDI PlatiniX 2E-6AL alaplap – Intel Pentium 4-hez, Socket 478, Intel 845E lapkakészlet, 533 MHz-es PSB, 1 AGP 4x, 6 PCI csatoló, 1 CNR, 2 memóriahely (maximum 2 Gbyte PC2100-as DDR SDRAM), UDMA-100 támogatás, AC'97 5.1 csatornás hangvezérlő, Intel 82562 hálózati lapka, hat USB 2.0-s port (32 999 Ft)
- Intel Pentium 4 processzor – 2,4 GHz-es, Northwood mag, 512 Kbyte másodszintű cache, 533 MHz rendszerbusz, SSE2 utasításkészlet, Socket-478 foglalat, hűtővel (61 669 Ft)
- 1024 Mbyte memória – két 512 Mbyte-os PC2700-as DDR modul, Samsung (98 469 Ft)
- Abit Siluro GF4 Ti4200 videokártya – Nvidia GeForce4 Ti 4200 GPU, 250 MHz-es magórajel, 128 Mbyte DDR memória, tévé- és DVI-kimenet, DirectX 8-támogatás (46 113 Ft)
- Sound Blaster Live! 5.1 hangkártya – OEM, PCI csatoló, 16 bit, 48 kHz, EMU10K1 DSP, full duplex, analóg 5.1-es hangfalrendszer támogatása (9488 Ft)
- 3 db Samsung SP8004H merevlemez – 80 Gbyte névleges kapacitás, 8 Mbyte-os cache, 7200 fordulat/perc, UATA-100-as csatoló, átlagos keresési idő 8,9 ms (116 006 Ft)
- Mobil merevlemezkeret – UDMA-100-as csatoló, beépített hűtőventilátor (4456 Ft)
- LG DRD8160B – 16-szoros sebességű DVD-olvasás és 48-szoros CD-olvasás, átlagos keresési idő 85 ms, ATA-100-as csatoló, tálcás, dobozos, PowerDVD programmal (13 656 Ft)
- LG GCE-8480B – 48-szoros sebességű írás, 16-szoros újraírás, 40-szeres olvasás, 8 Mbyte-os puffer, SuperLink, Z-CLV (17 375 Ft)
- Alps floppymeghajtó – 1,44 Mbyte-os (2444 Ft)
- Microsoft Natural Multimedia Optical Value Pack – formatervezett, ergonomikus billentyűzet multimédia gombokkal; optikai egér (10 063 Ft)
- HP ScanJet 3530C szkenner – 1200x1200 dpi felbontás, 48 bit színmélység, USB csatoló (34 875 Ft)
- Genius Newsketch 1212 HRIII – 305x305 mm munkaterületű digitális rajztábla, háromgombos tollal, AutoCAD sablonokkal (33 625 Ft)
- Azona HT 4100 – 4.1-es hangfalrendszer, négy 5 W-os hangszóró, 38 W-os mélynyomó, átviteli frekvencia 60 Hz–20 kHz (13 113 Ft)
- Samsung SyncMaster 757MB – 17 colos képátmérő, 16 col látható, Dynaflat Magic Bright képcső, 0,24 mm képponttávolság, vízszintes frissítési frekvencia 30–96 kHz, függőleges frissítés 50–160 Hz, legnagyobb felbontás 1920x1440/64 Hz, ajánlott felbontás 1280x1024/85 Hz, 3 év garancia (84 500 Ft)

bruttó 595 962 Ft

az Abit gyártósorairól. Persze lehetett volna 4600-ast választani helyette, de 95% a valószínűsége, hogy simán felhúzható a Ti4400 menetteljesítményére (talán tovább is), a Ti4600 pedig még mindig drága mulatság. Ráadásul lassan jön a következő generáció – és vele az Ati Radeon 9700-asok áresése!

Merevlemezként ismét ritkán látott vendégeket üdvözölhetünk. A Samsung 80 Gbyte-os tárolóinak sebessége remek – főként az extra méretű gyorsítótárnak köszönhetően –, és egy darabig talán kitart az összesen közel 240 Gbyte tárolókapacitásuk. Örömteli extra, hogy a Samsung modelljeihez 3 év garancia jár. Mivel az egyik lemezegységet hordozhatóvá kellett tenni, így kapott egy átlagosnak mondható keretet, de tekintettel a modern merevlemezek melegedési problémáira, beépített hűtőventilátorral.

A CD-újraíró és DVD-olvasó szétválasztása szintén alapkövetelmény volt, így két LG meghajtó került a házba. Egyik a szokott 16-szorosan olvasó DVD-meghajtó, másik az éppen legújabb és leggyorsabb CD-újraíró a cégtől, ami már 16-szoros sebességű újraírásra képes, valamint gyorsabban ír (48-szorosan), mint olvas – hmmm, ez túl magas labda szakmai berkekben.

A hangkártya és a hangszóró területén kissé túlteljesítettük a tervet, szánjuk-bánjuk vétkünket. Azért mentségünkre szóljon, hogy sem a Sound Blaster Live!, sem az Azona 4.1-es hangrendszere nem pazarló. Ám csekély árukért elég jó minőséget biztosítanak – bár nem vetekedhetnek a sok százezres házimozirendszerek hangjával. Ha már a hangfal Azona, mellette jól fog mutatni a szintén Azona számítógépház.

Az ATX-es torony átlagosan bővíthető, meglehetősen jóképű, és 400 wattos

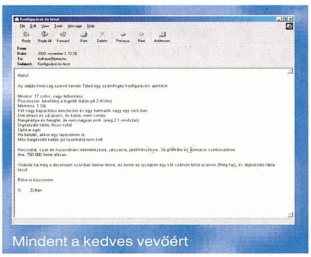

Mindent a kedves vevőért

tápegysége könnyedén kiszolgálja az összeállítás igényeit.

A Microsoft is észrevette, milyen népszerűek manapság a billentyűzet–egér duettek, így elkészítette saját csomagjait. Ennek egyik príma darabja a kissé hosszú nevű Microsoft Natural Multimedia Optical Value Pack, multimédia gyorsgombokkal és a kért optikai egérrel.

Digitalizálótáblából széles a választék, főképpen árban, és mindenkinek megvan a maga kedvenc cége, sőt táblamérete, így sokat gondolkoztunk, mennyire profi felszerelést vár tőlünk olvasónk. Végül kezdő modellnek egy szerényebb, ám méretes Genius táblát választottunk, ami jól használható – nem csak kezdőknek –, ám nem terheli meg túlsággal a pénztárcát, így a későbbiekben szívfájdalom nélkül lecserélhető. Lapolvasót választva sem akartunk átesni azon a bizonyos lovon, csak mert még bőven állt rendelkezésünkre pénz. Ezúttal is egyszerűbb modellt szemeltünk ki, a HP kínálatából. Belépőmodell ide vagy oda, végső soron az 1200x1200 dpi felbontás nagyon pontos bevitelt tesz lehetővé, az alacsony ár miatt pedig ez is továbbadható ismerősöknek, ha beindul az üzlet, és sokmilliós speciális felszerelésre lesz szükség.

Mivel itt-ott félénkségünkben takarékoskodtunk a konfiguráción, így monitorból akár 19 colos is belefér

Pénznyelő

- Cooler Master ATC-201-SX1 – ATX toronyház, négy 5,25 colos, két 3,5 colos meghajtóhely, négy merevlemezhely, elülső USB kivezetés, négy hűtőventilátor, tápegység nélkül (53 875 Ft, Demo Stúdió)
- Enermax EG365PVE tápegység – 350 W-os, ATX 2.03, legfeljebb 38 dBA zajszint (24 000 Ft, Magicomp)
- Asus P4T533-C alaplap – Intel Pentium 4, Socket 478, Intel 850E lapkakészlet, 533 MHz FSB, 1 AGP 4x, 5 PCI csatoló, 4 memóriahely, maximum 2 Gbyte PC1066-os Rambus memória, UDMA-100 támogatás, Realtek 6 csatornás hangvezérlő, négy USB 2.0-s port (43 615 Ft, Bluefish)
- Intel Pentium 4 – 2,8 GHz, Northwood mag, 512 Kbyte belső másodszintű cache, 533 MHz-es rendszerbusz, SSE2 utasításkészlet, Socket 478 foglalat, gyári hűtővel (126 900 Ft, Vision Computers)
- 1024 Mbyte memória – négy 256 Mbyte-os PC1066-os Rambus modul, Kingston (183 152 Ft, Mikland)
- Ati Radeon 9700 Pro – R300 GPU, 128 Mbyte DDR RAM, 325 MHz-es mag-, 620 MHz-es memória-órajel, AGP 8x-kompatibilis, DirectX 9.0 támogatása, Vertex Shader 2.0, Pixel Shader 2.0, kétképernyős megjelenítés, tévé- és DVI-kimenet, dobozos (118 537 Ft, HC Computers)
- Creative Sound Blaster Audigy Player – OEM kivitel, PCI csatoló, 16 bit, 48 kHz-es felvétel, 24 bit, 96 kHz-es lejátszás, full duplex, analóg 5.1-es hangfalrendszer támogatása, integrált IEEE-1394 csatoló (18 662 Ft, Mistral)
- SMC EZCard – 10/100 Mbit/s-os hálózati kártya, 32 bites PCI csatoló, hálózati kezelőprogram (4500 Ft, Rufusz Computer)
- két Western Digital WD800JB merevlemez – Caviar Special Edition sorozat, 80 Gbyte névleges kapacitás, 8 Mbyte-os cache, 7200 fordulat/perc, UDMA-100 csatoló, átlagos keresési idő 8,9 ms (75 334 Ft, Mistral)
- Pioneer DVR-105 – 4-szeres sebességű DVD-írás, 2-szeres újraírás, 12-szeres olvasás, 16-szoros sebességű CD-írás, 8-szoros újraírás, 32-szeres olvasás, 2 Mbyte-os puffer, OEM (85 000 Ft, Lord Computer)
- Teac floppymeghajtó – 1,44 Mbyte-os (4000 Ft, Lord Computer)
- Logitech Cordless Desktop Optical – vezeték nélküli, formatervezett billentyűzet internet- és multimédia-gyorsgombokkal, magyar; vezeték nélküli optikai egér (800 dpi-s letapogatás), 3+1 gomb (39 900 Ft, Herta)
- Creative Inspire 5.1 5700 – Dolby Digital 5.1-es hangfalrendszer, négy 7 W-os hangszóró, 21 W-os centersugárzó, 30 W-os mélynyomó, átviteli frekvencia 35 Hz–20 kHz (114 450 Ft, HC Computer)
- Sony G420 – 19 colos képátmérő, 18 colos látható képméret, apertúrarácsos képcső, 0,24 mm képponttávolság, vízszintes frissítés 30–110 kHz, függőleges frissítés 48–170 Hz, legnagyobb felbontás 1920x1440/70 Hz, ajánlott felbontás 1600x1200/89 Hz, 3 év garancia (199 375 Ft, Szerviz-Trade)

bruttó 1 091 300 Ft

az összeghatárba, de tartottuk magunkat a kívánalmakhoz. A Samsung SyncMaster 757MB 17 colos, ehhez kétség sem férhet. Legnagyobb felbontása – ami még éppen nézhető – 1920x1440 képpont, ez is megfelel a kérésnek, de az ajánlott 1280x1024 képpontos felbontás is magasabb az átlagnál. Ráadásul a képcső a Samsung Dynaflat széria továbbfejlesztése, erőteljesen megnövelt fényerővel, ami szintén jól jöhet rajzoláshoz vagy tervrajzoknál.

Creme de la creme

Az alábbi konfigurációról nem is szeretnék sokat szólni. Pontosabban nagyon is szeretnék, csak nincs rá elég hely. Az effajta álomgépeknek már a virtuális összeszerelése is sokakat bosszant, ugyanakkor akadt olvasónk, aki arra volt kíváncsi, mennyit lehet maximum egy számítógépre költeni. Igyekeztem valahogy visszafogni a megátalkodott sznobot magamban, aki csak az árcédulára megy (például a hálózati kártya olcsó!), és érthető vagy legalábbis megmagyarázható alapokon rázni a rongyot. Néhány alkatrész ismerős lehet már, ezek még mindig megőrizték jó hírüket és vezető helyüket, míg a gyorsabban változó piacokról a gyorsabb, erősebb, gonoszabb termékeket válogattam be.

Az alapmotívum természetesen a 2,8 GHz-es Pentium 4 a hozzá tartozó PC1066-os memóriával. A hűtő saját, az Asus alaplap pedig már többször bizonyított. Grafikus kártyából természetesen nem kerülhetett be más, mint az eredeti Radeon 9700 – bár külhonban már grasszálnak All-in-Wonder változatai is.
A merevlemez a híres Western Digital Special Edition, 8 Mbyte-os pufferrel, középtelt méretben. Külön öröm, hogy időben feltűnt a színen a Pioneer új 4-szeres sebességű DVD-írója – bár csak OEM kivitelben, de legalább már elkezdte a hódítást.

A hangkártya lehetne újabb vagy drágább, de nem sok értelme házi használatra, annál inkább a hozzá illő hangfalkészletnek, ami mesés hangzást ígér a komoly áráért cserébe. A ház is meglehetősen különleges – vagyis drága –, nagy, kényelmes, jól hűtött. És hogy Chieftec házba miért Enermax táp kerül, még ha mindkettő kiváló is? Ugyan kérem, hát hogyan lehetne másképpen!

A billentyűzet ugyan különleges, de már ismert Logitech-féle Desktop megoldás. És a konfigurációt a szintén igencsak közismert Sony G420 teszi teljessé. Persze LCD megjelenítőre lehetne többet költeni, de úgy gondoltam, bölcsebb lenne ezzel megvárni az LCD-tesztünket.

Forgalmazók adatai

- Be-Va Chip ☎ 287-8230, www.bevachip.hu
- Bluefish Computers ☎ 214-4587, www.bluefish.hu
- Demo Stúdió ☎ 329-2367, www.demostudio.hu
- HC Computer ☎ 387-2777, www.hccomputer.hu
- Herta ☎ 322-2232, www.herta.hu
- Lord Computer ☎ 469-6000, www.lord.hu
- Magicomp ☎ 215-3695, www.magicomp.hu
- Mikland ☎ 488-7690, www.mikland.hu
- Mistral Computerworld ☎ 236-0000, www.mistral.hu
- Rufusz Computer ☎ 203-0382, www.rufusz.hu
- Szerviz-Trade ☎ 363-4667, www.szerviztrade.hu
- Vision Computer ☎ 214-7875, www.visioncomputer.hu

MAGYAR PC MAGAZIN

Ha előfizet, olcsóbb!

1 évre 9996 Ft, fél évre 4998 Ft.

Telefon: 349-4768,
e-mail: terjesztes@ipma.hu

BE-VA Chip Számítástechnika

PENTIUM 4 KONFIGURÁCIÓ
3 ÉV GARANCIÁVAL

QDI ALAPLAP INTEL 845E CHIPSET
INTEL PENTIUM 4 CELERON 2000
256 MB DDR RAM 266 MHz
80 GB SAMSUNG 7200 RPM HDD
LG 16/40 DVD, GEF4 MX440 64 MB
MAGYAR BILLENTYŰZET
NETSCROLL EGÉR, 1,44 MB FLOPPY
AZONA 2013 ATX MIDI HÁZ 300W

NETTÓ 129.900 FT,-
RÉSZLETVÁSÁRLÁSI LEHETŐSÉG!

MEGNYITOTTUK ÚJ ÜZLETÜNKET!
CÍMÜNK: 1201 BP, KOSSUTH L. U. 31/B

ELŐRE ELKÉSZÍTETT ÉS IGÉNY SZERINT KIALAKÍTOTT KONFIGURÁCIÓK

matáv Pont INTERNET KÁVÉZÓ

NYITVA: MINDEN NAP 9.00 - 21.00
WWW.BEVACHIP.HU TEL: 287-8230

Pentium4 verhetetlen áron! Részletre is!

ACORP 4S845A (nem integrált) alaplap,
Intel Pentium4 Celeron 1.7 GHz,
256 MB SDRAM 133 MHz,
105 gombos magyar billentyűzet,
OEM Nvidia GeForce2 MX400 32 MB TV-out
1.44 MB Floppy, 40 GB 7200 RPM HDD,
16x/40x IDE OEM DVD/CD-ROM,
Hangkártya az alap-lapon (AC'97),
2 gombos PS2 egér, 3 év garancia

Bruttó 109.875,- Ft

ACORP VIA694TA (nem integrált) alaplap,
Intel Pentium Celeron 1.1 GHz,
128 MB SDRAM 133 MHz,
105 gombos magyar billentyűzet,
OEM Nvidia GeForce2 MX400 32 MB,
1.44 MB Floppy, 30 GB HDD,
52x CD-ROM,
Hangkártya az alap-lapon (AC'97),
2 gombos PS2 egér, 3 év garancia

Bruttó 84.500,- Ft

QWERTY COMPUTER
Alapítva: 1984-ben

minden, ami számítástechnika

Qwerty Computer Szaküzlet 1111 Budapest, Bartók B. út 14. Tel.: 466-9377
További üzleteink: Mammut Üzletház - Budai Skála Áruház - Corvin Áruház

Sponga Tamás

BIOS-piszkálás

Radeon2.ru

Elsősorban a játékosok körében népszerűek a tweaker programok. Ezek egyetlen feladata a különféle hardverek alapállapotban meglévő beállítási lehetőségeinek kibővítése. Ezt többféle módon érik el: a regisztrációs adatbázis módosításával, az adott hardver BIOS-ának módosításával, a meghajtószoftverben való matatással stb. Az oroszok által fejlesztett RadEdittel most az Ati Radeon kártyák BIOS-ából lehet kiolvasni az összes jellemzőt, és egyben módosítani a kártya órajeleit, vagy ha éppen az a fő vágyunk, az alap fontkészletet. A néhány hete megjelent végleges RadEdit 1.0 után itt az újabb béta verzió, ami inkább egy build a hamarosan megjelenő 1.1-es verzió előtt. Ebben újdonság a Radeon 9000/9000Pro és a Radeon 9700Pro támogatása.

➪ www.radeon2.ru /radedit_eng.html

Eseménydús várakozás

Microsoft

A Microsoft nem készül az XP és a Longhorn között megjelentetni másféle Windows-verziót – legalábbis ez a jelenlegi hivatalos álláspont. A Longhorn 2004. évi tervezett megjelenési dátuma azonban elég távolinak tűnik ahhoz, hogy többekben is felmerüljön a lehetőség: hátha mégiscsak lesz egy közbeeső operációs rendszer vagy esetleg megjelenik egy Windows XP SE vagy Version 2 – hiánypótlónak. Mindenesetre a Longhorn fejlesztése már folyik, sőt az első alfa build #3683 már kikerült a netre (LH_3683 _Betas.ISO), és kis keresgélés után le is tölthető... Telepítéséről és használatáról rövid leírás is olvasható. A Microsoft szeretné a szerverváltozatot egyszerre megjelentetni a klienssel, de a szerverváltozat kiadása valószínűleg leghamarabb 2005 végén, 2006 elején esedékes, gondoljunk csak az XP és a .NET Server megjelenésére – utóbbi csak 2003 áprilisában várható, míg az XP már 2001 ősze óta kapható. Alighogy feltűnt a neten az alfa build, elkészült a Windows Longhorn Guide is, ami a telepítést segíti az arra vállalkozóknak.

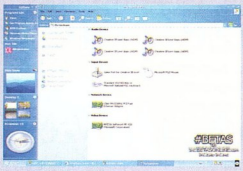

A Longhorn felülete folytatja az XP-nél elkezdett stílust

➪ www.xbetas.com /~thunderriver/Betas.htm
➪ ftp://xero-cool.kicks-ass .net:2100 /Longhorn_Guide.rar

Outlook rokon

Netlabs

A windowsos Outlook hasonmását már elkészítették Linuxra (Evolution), de például OS/2-re nem – eddig. Lehet, hogy az OS/2-t használók jól megvoltak nélküle is, de fontos az az elv, hogy olyan személyiinformációkezelő (PIM) készüljön, amiben mindent egybegyúrnak – ha már a Ximian is így gondolta az Evolution megalkotásakor.

A rokon, a Ximian Evolution

A Netlabs legénysége jó ideje dolgozik a Lookout/2 programon, amelybe a következőket építik: Mail (PMMail-hez hasonló levelezőkliens), Contact, Notes, Calendar, Today. A programnak jelenleg még nincs publikus verziója, karácsonyra ígérik az első béta megjelenését. A további tervekben szerepel egy newsreader plug-in, egy média plug-in (amivel MP3, DVD, VHS, SVCD stb. cuccainkat lehet rendezgetni) és egy adatszinkronizáló rész (PDA-val, mobiltelefonnal) beépítése.

A windowsos rokon körüli vírustenyészet átvitelét egyelőre nem tervezik...

➪ http://lookout.netlabs.org/

Tervek, iratok, játszmák

Microsoft

A redmondi cég Linux ellen folytatott kampánya eddig egyáltalán nem érte el a célját, sőt az Open Source Software (OSS) nyilvános bírálása – például Bill Gates, Steve Ballmer részéről – nemhogy a kívánt ellenérzést nem váltotta ki a felhasználókból, hanem egyenesen szimpatikusabbá tette a pingvines operációs rendszert.

Egy kiszivárgott belső irat – amit Halloween VII néven lehet fellelni – tanúsága szerint a nyílt forrású szoftvereket és a Linuxot nagyon sokan ismerik és szeretik, és az ellene folyó negatív kampány egyáltalán nem éri vagy érte el a célját. Még nem tudni, a Microsoft hogyan kívánja folytatni a küzdelmet a Linux és az OSS ellen. Sem azt, mennyi az irat igazságtartalma – ugyanis az események lassan kezdenek hidegháborús kémjátékra hasonlítani.

➪ http://opensource.org /halloween/halloween7 .php

Nyugodtabb csoportmunka

Novell

Több mint 34 millióan használják a Novell csoportmunka-szoftverét, a GroupWise-t. A dokumentumkezelő, e-mail, naptár, címjegyzék, ütemező stb. részből álló szoftvercsomag tudását különböző plug-inekkel lehet bővíteni. Fejlesztése során eddig is nagy figyelmet fordítottak a felhasználók közötti elektronikus kommunikáció biztonságára, de a jelenleg béta állapotú GroupWise 6.5-ben ezt még tovább szeretnék növelni. A fokozott biztonságot az elektronikus levélben terjedő vírusok központosított szűrésével és az azonnali üzenetküldő tűzfal mögötti használatával kívánják elérni. A megnövelt biztonság mellett áttervezték a kezelőfelületet is, ezzel a felhasználók számára még egyszerűbb lett a címjegyzékek kezelése, sőt mostantól bárhonnan elérhetik azt PDA segítségével vagy böngészőprogrammal.

A többplatformos GroupWise új, 6.5-ös verziójának béta változata ingyenesen letölthető, a végleges csomag 2003 első negyedévében várható.

➪ www.novell.com /products/groupwise/
➪ www.novell.com /coolsolutions/gwmag /features /a_gw65_beta_gw.html
➪ www.novellshareware .com/

Teljes támadás XML-fronton

Sun Microsystems

A Sun az XML formátum fennmaradásáért jelentős lépéseket kíván tenni. Az új stratégia része, hogy a jelenleg piacvezető Microsoft Office felhasználói közül sokat elcsábítsanak a StarOffice felé, ezért a StarOffice 6.0-s és az OpenOffice.org 1.0-s (és afölötti) verzióinak alap dokumentumformátuma már XML-alapú lesz.

A formátum támogatására létrejött Organization for the Advancement of Structured Information Standards (OASIS) tagja a Sun mellett a grafikai programjairól ismert Corel, az XML területet képviselő Arbortext, a szabványspecialista Drake Certivo és a némileg kakukktojás Boeing is. A szervezet azt szeretné elérni, hogy a jövőben az irodai alkalmazások egységesen az OASIS Open Office XML Format Technical Committee által jelenleg fejlesztett, kibővített XML formátumot használják majd szövegszerkesztőkben, táblázatkezelőkben, grafikonszerkesztőkben stb.

A terv egyetlen bizonytalan pontja a Microsoft. A Sun képviselője elmondta, hogy a redmondi szoftvercéget is felkérték, lépjen be a szervezetbe, de Simon Marks, az Office részleg vezetője eddig csak annyit válaszolt, hogy elemzik az ajánlatot.

➲ www.oasis-open.org/

Kékülő égbolt

SkyOS

A szép kék égbolt látványa már a Windows 95 megjelenése óta napi látványnak számít a számítógép monitorán. Az utóbbi időkben azonban egyre többet lehet hallani egy Robert Szeleney nevű programozóról, akinek operációs rendszere, a SkyOS lassan akár kiléphet a „hobbi" kategóriából, ugyanis egyre komolyabb szoftverek futtatására képes.

Egyre komolyabb alkalmazások és kiegészítők jelennek meg a SkyOS-hez

Az x86-os processzorra (80386-tól felfelé) írt OS szinte minden olyan tulajdonsággal rendelkezik, ami a modern operációs rendszerek jellemzője: többprocesszoros (SMP) támogatás, virtuális memóriakezelés, memóriavédelem, multitasking, többszálú programvégrehajtás, FAT és FIFO file-rendszer, az elterjedt hálózati protokollok-szolgáltatások támogatása stb. Grafikus kezelőfelülete (GUI) a SkyGI nevet kapta.

A SkyOS-hez már elkészült az OpenGL és több program átültetése – Developer Studio, GCC, Quake, Quake II stb. Hamarosan futtatni tudja majd a Java alkalmazásokat, ugyanis a Java Virtuális Gép (JVM) fejlesztése az utolsó fázisában van. Ezzel ugrásszerűen megnő a rajta futtatható programok száma, mivel Java alkalmazás már szinte minden területen van – több is.

➲ www.skyos.org/

Gyors reagálás

Microsoft

A Microsoft üzenetkezelő és csoportmunkaplatformja, az Exchange 2000 a hírek szerint nem fut majd a 2003 közepén megjelenő Windows .NET Serveren. Ezt még könnyen megemésztették a felhasználók, azt azonban már kevésbé, hogy a következő generációs – Titanium fejlesztési nevű – Exchange Server pedig Windows 2000-en nem fog futni, működéséhez ugyanis Windows .NET Server kell. Gary Tugwell-Smith, az Exchange termékmenedzsere szerint ennek okai az e-mail szerver következő változatában végrehajtandó architekturális változások, és a sok újdonság.

A hír óriási felzúdulást okozott a fórumokban, ennek hatására a Microsoft gyorsan bejelentette, hogy a hír ebben a formájában nem igaz, a Titanium fut majd a megfelelően (Service Packkel és megfelelő patch-csel) felkészített Windows 2000-en. A mobil eszközökkel való kommunikációra is felkészített Exchange Server végleges verziója 2003 közepén várható.

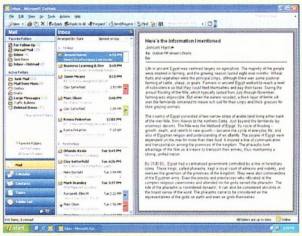

A Titanium részeként megjelenő Outlook 11 új kezelőfelületet kap

➲ www.microsoft.com /exchange/evaluation/ti /default.asp

Jegyzetfüzet helyett

Microsoft

A Microsoft úgy gondolja, lejárt a papíralapú noteszek ideje, hiszen itt van helyette a számítógépes jegyzetfüzet.

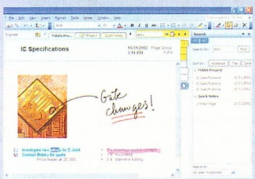

OneNote – villanynotesz

A Scribbler néven fejlesztett OneNote alkalmazás ötlete egyáltalán nem új, jó néhány hasonló alkalmazás létezik már. (És mintha használhatók lennének ilyesmire a tenyérgépek is, melyek – az asztali konfigurációkkal ellentétben – könnyen hordozhatók...) A program kinézete is noteszre hasonlít, amiben jegyzeteket, szabadkézi rajzokat, URL-eket, pár szavas feljegyzéseket és minden olyat lehet majd tárolni, amit papírnoteszeinkben is szoktunk.

Az asztali windowsos rendszerek mellett futtatható lesz TabletPC-n is, ahol tudása kibővül a kézzel írt jegyzetek közötti keresés lehetőségével.

A program első bétája 2003 elején jelenik meg, a végleges verzió pedig várhatóan jövő év közepén, és része lesz az akkor megjelenő Office 2003 irodai programcsomagnak is.

➲ www.microsoft.com /office/onenote/default .asp

➲ http://register.microsoft .com/regsys/regsys.asp ?wizid=6211&lcid=1033

IBM

E-üzlet igény szerint

Az IBM bemutatta Express szoftvercsaládját, amelylyel a középméretű vállalkozások javíthatják meglévő beruházásaik hatékonyságát, az elektronikus üzletvitel kialakítása pedig egyszerűbbé és gyorsabbá válik számukra. Az új middleware kínálatot a WebSphere-Express és a DB2-Express, valamint a WebSphere Portal Server Express alkotja, amihez a Lotus csoportmunka-alkalmazásai szervesen illeszkednek.

A WebSphere-Express a közepes méretű vállalkozások számára az információ zökkenőmentes áramlását teremti meg az olyan üzletviteli műveletek között, mint például az ügyfélkapcsolatok vagy a beszállítói lánc kezelése. Ez a fajta illesztés fontos előfeltétele az igény szerinti (on-demand) szolgáltatásokat nyújtó elektronikus üzletvitelű e-vállalkozás megteremtésének, mivel e rendszer révén a vállalat gyorsan, intelligensen és rugalmasan reagálhat az ügyfelek elvárásaira és a piaci körülmények változásaira. A legújabb Java- és webalapú szolgáltatási szabványokra építő WebSphere-Express lehetővé teszi az alkalmazások egyetlen kattintással való telepítését, minimálisra csökkentve a rendszerfenntartás költségeit és egyéb követelményeit, ára pedig felhasználónként 25 dollárról indul.

A 2003 első negyedévében forgalomba kerülő, Linux, Windows és Unix operációs rendszereken egyaránt futtatható DB2-Express a független szoftverértékesítők és az IBM üzleti partnerei számára lehetővé teszi, hogy előre kiépített megoldásokat kínáljanak a középméretű vállalkozások számára számos iparágban. Az új adatbázis-távfelügyeleti technológiával (DBA) pedig kiváltható a helyszíni DBA-támogatás. A DB2-Express emellett olyan autonóm képességekkel rendelkezik, amelyek jelentősen egyszerűsítik a nagyvállalati szintű adatbázis fenntartásával járó irányítási és adatbázis-kezelési feladatok bonyolultságát. A DB2 Express kezdőára 1000 dollár.

Az Express termékcsoport tartalmazza a WebSphere Portal Server Expresst (Windows operációs rendszerre), amely a közepes méretű cégek számára is lehetővé teszi a webalapú szolgáltatásokat és az elektronikus kereskedelmet.

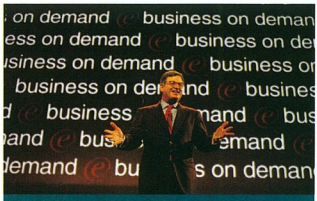

Sam Palmisano elnök-vezérigazgató az IBM 10 milliárd dolláros költségvetésű On-Demand stratégiáját ismerteti

Az IBM szoftvercsalád vonatkozásában. A Lotus esetében már működő Hivatalos Oktatási Központ nevű program modelljét követve az IBM üzleti partnerei – oktatási és szolgáltatóvállalatok – így IBM Szoftveroktatási Központokat hozhatnak létre.

- www.software@hu.ibm.com
- www.ibm.hu
- www-3.ibm.com/e-business/doc/content/feature/offers/Manifesto.pdf

SuSE Linux

Vállalati szerver a UnitedLinux alapjain

Megjelent a SuSE Linux Enterprise Server 8, a SuSE Linux AG vállalati operációs rendszerének első verziója, amely a közös UnitedLinux 1.0 ipari szabványon alapul. A SuSE Linux Enterprise Server 8 az egyetlen szerver operációs rendszer, mely világszerte minden fontos hardverplatformon egységes kódon érhető el, ami a heterogén hardverstruktúrák konszolidálásában és a rugalmas méretezhetőség vonatkozásában fontos szempont. Mindez nemcsak a rendszer karbantartásánál csökkenti lényegesen a költségeket, hanem az oktatásban is. A SuSE Linux Enterprise Server 8 minden szerverfeladathoz nagy teljesítményű és kiforrott eszközöket – többek között file-, nyomtató-, internetes és biztonsági szolgáltatásokat – tartalmaz. Alapalkalmazásként beválik middleware megoldásokhoz – például adatbázis-kezelő, e-kereskedelmi és archiválási célokra –, fürtözött rendszerekben és vékonykliens környezetekben.

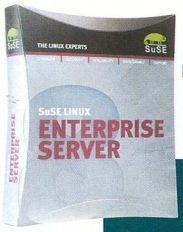

SuSE Linux Enterprise Server 8: egységes kód minden hardverplatformon

A SuSE Linux Enterprise Server 8 tetszőlegesen méretezhető akár 32 processzor és 64 Gbyte memória használatáig.

A rendszer állandóan figyeli az internetről, illetve a belső hálózatból érkező betörési kísérleteket, az OpenSSL titkosítja a küldetés-kritikus adatokat, a felhasználóazonosítást a Kerberos hajtja végre.

A UnitedLinux 1.0 többnyelvű – köztük magyar – támogatással rendelkezik, és eleget tesz a fő (LSB, FHS, OpenI18N) linuxos szabványoknak. A SuSE Linux Enterprise Server 8 for x86 novembertől kapható a SuSE Linux disztributorainál. A SuSE Linux Enterprise Server további változatai – az IBM zSeries (32 és 64 bites), iSeries és pSeries, valamint a HP Itanium-2 hardverplatformjaira – december elején jelennek meg. Az AMD 64 bites x86-os architektúráját támogató változata 2003 elején kerül forgalomba.

- SuSE Linux AG magyarországi irodája ☎ 450-0921
- info@suselinux.hu
- www.suselinux.hu

Panda Software

Újabb magyar disztributor

A Panda Software Hungary új magyarországi disztributora a Sved Informatikai Rt. A vírusellenes megoldásokat fejlesztő Panda Software International 2002 márciusában nyitotta meg magyarországi vezérképviseletét. A Panda Software Hungary kereskedelmi tevékenységét azóta disztributorokon és viszonteladói hálózaton keresztül végzi – első disztributora az EMJ Hungary Kft. volt. Magyarországon nagyvállalatok, hivatalos szervek, egészségügyi intézmények, egyetemek és főiskolák tartoznak a Panda Software felhasználói közé.

- Panda Software Hungary – P.Antivírus Hungary Kft. ☎ 469-7099
- www.antivirussoftware.hu
- Sved Informatika Rt. ☎ 469-8000
- www.sved.hu

A Panda Software Platinum és Titanium vírusellenes programcsomagjának ismertetője az anyacég honlapján

Egy programban több védelem

Igazi különlegesség az olyan víruskereső, amely több keresőmagot is használ. Általánosságban elmondható, hogy (valós idejű) víruskeresőből egy gépre egyszerre csak egy telepíthető fel problémamentesen.

Csizmazia István

Egynél több program használata rendellenes működést okozhat. A több keresőmotoros program viszont többszörös védelmet nyújt – a párhuzamos használat hátrányai nélkül. Ez nem csak azt jelenti, hogy ilyenkor nem zavarják egymás működését a programok, hanem a sebessége is kedvezőbb, mint több különböző program futtatása. A vizsgálandó file fizikai, alacsony szintű olvasása csak egyszer történik meg, ezután – esetleges dekódolás és kibontás után – sorban mindegyik víruskereső motor megkapja ellenőrzésre. Így például három keresőmotor használata nem fog okvetlenül háromszoros időráfordítást igényelni. Az F-Secure ezt valósította meg 1997-ben. Az F-Secure program három különböző keresőmotort ötvözött egy rendszerbe: az F-Protot, az AVP-t (a Kaspersky cégtől) és az Oriont. Az F-Secure Framework keretrendszere nemcsak vírusvédelmi eszközei, hanem az összes F-Secure termék központi vezérlését megoldotta, így vírusellenőrzéskor nem okoz semmilyen gondot a titkosított file-ok használata. Az átvizsgálandó file – prioritása folytán – először mindig a FileCryptóhoz kerül, itt ha szükséges, megtörténik a visszakódolása. Ezek után, ha a program valamilyen futtatható tömörítővel vagy valamilyen általános tömörítővel (Zip, Rar stb.) volt sűrítve, akkor kibontásra kerül, és ezek után fogják a víruskereső magok átvizsgálni a file-t. Ebből az is következik, hogy a használt titkosítóprogramnak és a víruskereső szoftvernek együtt kell tudni működni ebben a folyamatban.

Sor.	Százalék	Érték	Vírusnév
1.		44.9	I-Worm.Tanatos
2.		21.6	I-Worm.Lentin
3.		14.0	I-Worm.Klez
4.		3.1	Macro.Word97.Thus
5.		1.1	I-Worm.Hybris
6.		1.0	I-Worm.Magistr
7.		1.0	Macro.Win97.Marker
8.		0.7	I-Worm.Sircam
9.		0.7	Macro.Word97.Flop
10.		0.5	Macro.Word97.Ethan
11.		0.5	Macro.Word97.TheSecond
12.		0.4	Macro.Word97.Onex
13.		0.3	Macro.Word97.Story
14.		0.3	I-Worm.Cervivec
15.		0.3	Joke.Win32.Train
16.		0.3	Backdoor.Death
17.		0.3	Macro.Word97.Dig
18.		0.3	Macro.Word97.Melissa
19.		0.2	Trojan.PSW.Gip.113
20.		0.2	Trojan.Win32.Erase2002

2002. októberi vírusstatisztika. A szeptember 30-án megjelent I-worm.Tanatos/Bugbear jócskán megelőzte a korábbi listavezető I-Worm.Klezt *(Forrás: Kaspersky Lab)*

I-Worm.Winevar

Névváltozatai: HLLM.Seoul, W32.HLLW.Winevar, Korvar, Braid.C, Winevar. Ez a féreg e-mail üzenetek mellékletében terjed. A kódja 91 Kbyte hosszúságú PE EXE file. Az általa megfertőzött üzenet így néz ki:

Tárgy (Subject): „Re: AVAR(Association of Anti-Virus Asia Reseachers)"

A levél szövege (Body):

AVAR(Association of Anti-Virus Asia Reseachers) - Report. Invariably, Anti-Virus Program is very foolish.

A levélhez két csatolt file tartozik: a MUSIC_1.HTM és a MUSIC_2.CEO.

A féreg a lefuttatásához az IFRAME Exploit biztonsági rést próbálja meg kihasználni. Telepíti magát a rendszerbe – bemásolja magát a Windows System alkönyvtárába, WINxxxx.EXE vagy WINxxxx.PIF néven –, majd lefuttatja a terjesztő- és a büntetőrutinját. A file nevében az „xxxx" véletlenszerű szám. Végül a féreg létrehoz egy olyan registrykulcsot, amely ezt a file-t minden rendszerindításkor elindítja:

[HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Run]
[HKEY_LOCAL_MACHINE\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Run]
[HKEY_LOCAL_MACHINE\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\RunServices]

Létrehoz továbbá egy Funlove.4099 vírusvariánst is (dropper), amelyet WINxxxx.PIF néven néven bemásol, szintén a Windows System mappájába. A Funlove eredeti szövege helyett ezt a karaktersorozatot tartalmazza: *~AAVAR 2002 in Seoul~*. Az eredeti Funlove vírus neve FLCSS.EXE volt, itt AAVAR.PIF néven keletkezik.

Bizonyos körülmények között az I-Worm .Winevar megjeleníti még az alábbi üzenetet:

Make a fool of oneself
What a foolish thing you have done!

A féreg a *.HTM file-okban és a *.DBX (Outlook Express) levelezőmappa file-okban kutat címek után, és ezekre küldi tovább magát. A címek közül azonban nem használja a „microsoft@" karaktersorozattal kezdődőket. Terjedéséhez közvetlenül az alapbeállításban szereplő SMTP levelezőszervert használja, ezt a Windows regisztrációs adatbázisából olvassa ki.

Tartalmaz egy hálózati terjedési rutint is, amely bemásolja magát EXPLORER.PIF néven a hálózati megosztásokba, de az első vizsgálat alapján úgy tűnik, ezt a rutint nem fejezte be a féreg írója.

A büntetőrutin a futó processzek közül vírusellenes, tűzfal- és debugger programok folyamatait próbálja megkeresni és leállítani, valamint a hozzájuk tartozó file-okat letörölni. Néhány esetben (vagy talán minden alkalommal?) ha vírusellenes programot talál, minden file-t töröl az összes meghajtóról. A féreg megváltoztatja a regisztrációs adatbázisban (registry) az alábbi kulcsokat: SOFTWARE\Microsoft\Windows NT \CurrentVersion, SOFTWARE\Microsoft \Windows\CurrentVersion – ezek eredeti értéke helyett a következő szövegeket írja be: *RegisteredOrganization = Trand Microsoft Inc.* és *RegisteredOwner = AntiVirus*. Emellett a féreg végtelen ciklusban keresi a www.symantec.com oldalt, ezvel DoS-támadást próbál intézni a szerver ellen.

Az F-Secure és a Kaspersky Anti-Virus programok a 2002. november 25-i adatfile-okkal már képesek detektálni.

●

Az aktuális vírusokra figyelmeztető friss hírek a 2F honlapján olvashatóak a www.2f.hu címen.

A szerkesztőségi anyagok vírusellenőrzéséhez a **Kaspersky Anti-Virus** programot is használjuk, amelyet a **2F 2000 Kft.**, a szoftver magyarországi forgalmazója biztosít.

Scansoft Recognita OmniPage Pro 12

Ne gépeljünk feleslegesen!

Dvorák Bence (rigor@ipma.hu)

Az OCR programok eddig csak a szkennerrel beolvasott papírdokumentumok digitalizálásában segítettek. A Scansoft legújabb programja, az OmniPage Pro 12 jóval többet nyújt. A CD behelyezését követően egyszerű, de tetszetős menüben választhatjuk ki az elsődleges nyelvet a felajánlott 11 közül – a magyar is szerepel a listán. Ettől kezdve minden a kiválasztott nyelven jelenik meg, a telepítés-kor éppúgy, mint a kezelőfelületen és a súgóban.

A digitalizálás történhet lapadagolós szkenner segítségével is.

A felismerni kívánt iratkötéget a lapadagolóba helyezzük, elindítjuk a beolvasást, a végén pedig megkapjuk a kész szöveget. A könyvek feldolgozása is egyszerűbb, mert az oldalpárok egyszerre is beolvashatók, azokat a program két egymástól független, külön oldalként ismeri fel és menti el. Így sokkal könnyebben és gyorsabban alakíthatjuk könyveinket elektronikus formába.

A szkennelés történhet színesben, szürkeárnyalatosan vagy fekete-fehérben is. Utóbbit csak tiszta szöveges dokumentumokhoz ajánljuk, gyűrött napilaphoz inkább a szürkeárnyalatos javallott. Próbaképpen beszkenneltük magazinunk egy oldalát. A program felismerte a fejlécet és láblécet is, és így helyezte el ezeket az elemeket a készülő dokumentumba. A szöveg helyes elrendezésén felül még a betűvastagságra is ügyelt. A képeken és szövegen kívül a táblázatokat táblázatnak értelmezi, és azokat akár Microsoft Excel formátumba is elmenthetjük.

A karakterfelismerés pontosságát a készítők saját állításuk szerint 35%-kal növelték – számunkra ez nem volt szembeötlő, mert már az előző verzió is kiemelkedően jól teljesített ezen a téren. A szöveg felismerését az adott nyelvhez tartozó szótár segíti, a korrektúrázás során javaslatokat tesz a hibák javítására. A fel nem ismert karakterek javításakor mi is bővíthetjük a program tudását. Készíthetünk külön szótárakat – például tulajdonnevek, márkanevek, különleges kifejezések számára.

Látványosan fejlődött viszont a lapszerkezet, azaz a képek, hasábok, táblázatok felismerése. A program különböző színekkel és kis ikonokkal is megjelöli a képernyőn a különböző típusú zónákat. A kattintással kijelölhetjük az aktuális zónát, melynek határait módosíthatjuk. A zónán belül jobb egérkattintásra felpattanó menüben kapunk további lehetőségeket a feldolgozáshoz.

A program PDF formátumú fileok átalakítására is képes OCR technológiával. Ennek pontosságát 80%-kal javították, azaz most már szinte tökéletes az átalakítás. A PDF-ből az eredeti oldalkép, a szöveg, a grafikai elemek és a táblázatok mellett a zárolt adatok is kinyerhetők. A felismert anyagokat számos formátumba menthetjük. Az elsődleges formátum az OPD, de választhatunk CSV, DOC, HTM, MIF, OPF, PDF, RTF, TXT, WPG, XLS és XML formátumot is. Külön kiemelnénk a PDF-et, mert az OmniPage Pro 12-ben indexelt és kereshető PDF file-ok hozhatók létre, oldalszám-korlátozás nélkül.

A Microsoft OLE Automation révén közvetlen OCR-támogatást nyújt számos alkalmazásnak. Ennek során például a Wordót is felruházhatjuk OCR-képességekkel (ez egy menüpont lesz az OmniPage Pro 12 motorjával). A közvetlen OCR-támogatása immár kiterjed a Microsoft Office XP-re és a Corel WordPerfect legújabb verziójára is.

A program Office változata az alapcsomag hálózati lehetőségekkel bővített kiadása. Nagy mennyiségben érkező dokumentumok vagy PDF file-ok esetében is képes elvégezni az átalakítást a hálózat bármelyik pontjára irányítva a végeredményt. Összekapcsolható többcélú hálózati eszközökkel (nyomtató, szkenner), és az átalakított dokumentumokat munkafolyamat- és tartalomkezelő rendszerekbe továbbíthatja. Emellett támogatja az Open Document Management (ODMA) programozási felületet és az XML nyelvet, így magas szintű dokumentummegosztási lehetőségeket nyújt.

Az OmniPage Pro 12 Windows 9x/Me/NT/2000/XP alatt működik. Az OmniPage Pro 12 ajánlott végfelhasználói ára áfa nélkül 34 900 Ft, az Office változaté 154 800 Ft, de az upgrade-é csak 59 900 Ft. Érdekesség, hogy az upgrade lehetősége érvényes bármilyen, akár szkenner mellé ingyenesen adott OCR programról való váltásra is.

- BSC Kft. ☎ 452-4690
- Digitáltechnika Kft. ☎ 467-0166
- Számalk Rt. ☎ 451-2800
- Recognita Információs Központ ☎ 467-0166
- www.scansoft.hu

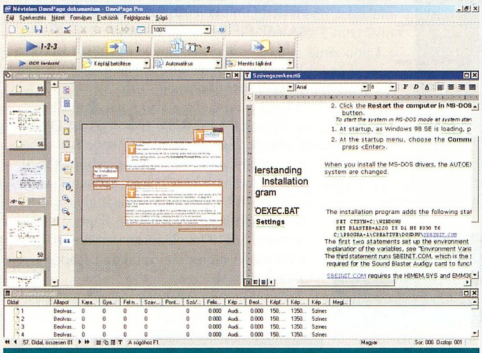

A PDF dokumentumok felismerése-konvertálása sokkal hatékonyabb lett

MagyarOffice 1.0

Iroda a családnak is

Dvorák Bence (rigor@ipma.hu)

Már tavasz óta kapható a MagyarOffice 1.0, ezért most nem verzióváltás miatt vettük elő, hanem az újonnan megjelent Családi és Professzionális változatai miatt. Az alapváltozata 2001 végén jelent meg. A fejlesztés célja az volt, hogy a drága irodai programcsomagok helyett magyar nyelvű, olcsó alternatívát kínáljon, ugyanakkor kezelni lehessen vele a Microsoft irodai alkalmazásainak dokumentumait. Az alapcsomagban volt szövegszerkesztő, táblázatkezelő, bemutatókészítő, képszerkesztő, rajzolóprogram, elválasztómodullal és helyesírás-ellenőrző modullal együtt. Idén nyáron megjelent a Standard változat, ami már magyar helyzetfüggő súgót, továbbfejlesztett file-formátumkezelő szűrőket, térképes diagrammodulokat, magyar sablonokat tartalmazott, és része volt a Mozilla böngésző és levelező is.

Novemberben jelent meg a MagyarOffice 1.0 Professzionális változat, ennek a Standard változat

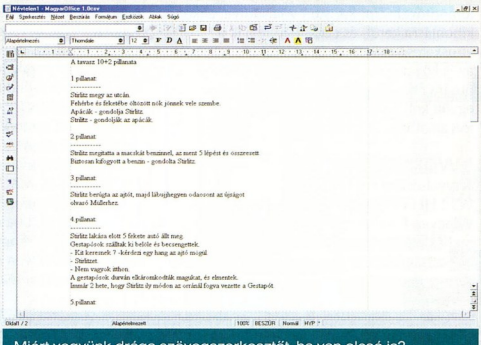

Miért vegyünk drága szövegszerkesztőt, ha van olcsó is?

összetevői mellett része a MySQL adatbázis-kezelő rendszer, illetve egy lineáris optimalizálómodul (a Solver megfelelője). Továbbá kiegészítették egy híres magyar embereket, épületeket felvonultató clipart gyűjteménnyel. Továbbfejlesztették a magyar térképdiagram-modult és levelezőprogramot (PGP, GPG titkosítás). A MagyarOffice 1.0 Családi változatot elsősorban az otthoni felhasználók, szülők, diákok feltételezett igényeihez alakították. Részei: MagyarOffice Írógép, Rajzoló (vektorgrafikus rajzoló és képszerkesztő 3D-s diagramokkal), a Mozilla böngésző és levelező. Emellett van benne egy SuSE alapokra épülő mini Linux, melyre a MagyarOffice 1.0 linuxos változata is telepíthető a CD-ről. A magyar clipart képek, illetve a továbbfejlesztett levelezőprogram is megtalálható a csomagban, továbbá szinonimaszótár, illetve magyar–angol, –német és –francia szótár.

A MagyarOffice 1.0 Családi változatának ára nettó 6392 Ft, a Professzionálisé nettó 29 000 Ft, ám nagyobb tételben vásárolva jelentős kedvezményeket kaphatunk, például 20 darab esetén már csak nettó 18 850 Ft az ára licencenként. A MagyarOffice 1.0 Windows 9x/Me/NT/2000/XP, valamint Linux alatt működik.

- Multiráció Kft. ☎ 363-4510
- www.magyaroffice.hu

Microsoft Picture It! Digital Image Pro

Szépülő képek

Weisz Tamás

Egyre több háztartásban található digitális fényképezőgép – főleg tőlünk kicsit nyugatabbra. Az ezekkel készített képeket pedig – ha már számítógépen vannak – szeretnénk javítgatni, csinosítgatni, különböző célokra felhasználni. De mit tegyen az, aki nem ért a fotóretusáláshoz, vagy egyszerűen lusta ahhoz, hogy megtanuljon használni egy bonyolultabb programot? A Microsoft – több más céggel együtt – úgy gondolta, érdemes ezzel az egyre bővülő felhasználói réteggel is foglalkoznia. Ráadásul az „óriás" nem mostanában gondolt erre először, hiszen Picture It! nevű programja immár túl van az ötödik életévén. Mostanra a programból egész kis család lett, tagjai közül mindenki kiválaszthatja a legszimpatikusabbat. A Picture It! Photo és Photo Premium változatok „csak" alap retusálási, rajzolási és designkészítési lehetőséget nyújtanak (a kettő között mindössze a sablonok számában van eltérés). A nálunk járt Digital Image Pro sokkal több különleges ecsetet és egyéb eszközt kínál a képek hibáinak eltüntetésére, valamint több mint 150 saját effektusszűrője mellett lehetővé teszi Photoshop-kompatibilis pluginek használatát is.

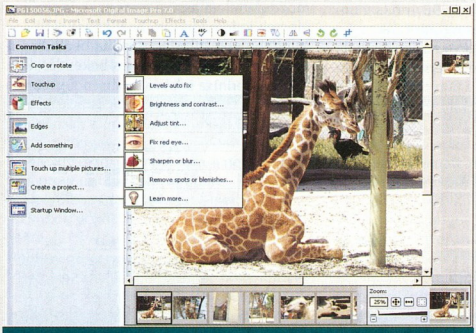

Így valóban könnyű a képszerkesztés

A merevlemezről, digitális kamerából vagy szkennerből érkező képek kisebb-nagyobb hibáinak legtöbbjét (elcsúszott színek, kontraszt, fényerő, karcok, pöttyök stb. és természetesen a „szokásos" nyusziszem) teljesen automatikusan vagy legalábbis „félautomatamódon el tudja tüntetni a program. Az így kijavított (vagy már eleve jó), esetleg a beépített szűrők vagy a plug-inek segítségével átalakított fotókból azután látványos képeket készíthetünk. A több mint 3000 sablon között találunk fotókereteket, okleveleket, egyoldalas és hajtogatható kártyákat, heti, havi és éves naptárakat, címkéket stb. Ezeket – és magukat a fotókat – azután kinyomtathatjuk (akár albumként vagy indexképként is), elmenthetjük akár közvetlenül a weboldalunkra is, vagy elküldhetjük e-mailben.

- photos.msn.com
- A rajzolgató Microsoft – CHIP, 1997/8/57

Xara Menu Maker

Menük a webre

Weisz Tamás

Sokszor előfordul, hogy valamelyik (szoftver)gyártó egy dobozba csomagolja több termékét, és azokat esetleg új néven kezdi árusítani. Talán a legismertebb példa erre a Microsoft Office (sőt egyesek szerint ilyen a Windows is), de említhetném az Adobe Design Collectiont vagy a Macromedia Studiót. Az angliai Xara az „összecsomagolást" úgy oldotta meg, hogy programjainak (Xara Studio, Xara3D) alapját képező „motorok" és professzionális sablonok köré új kezelőfelületet épített, így hozta létre a Xara Webstyle-t. A felhasználók – ezek szerint pozitív – visszajelzései alapján a cég programozói „akasztották a hóhért", és a Webstyle-ból hasítottak ki egy darabot, egész pontosan a DHTML-menükészítőt.

A Webstyle 2 egyik újdonsága volt, hogy a többállapotú nyomógombokból teljes gombsorokat tudott összerakni, amit azután a tavaly megjelent 3-as verzióban kiegészítettek azzal, hogy hierarchikus menüket is tudjon készíteni. Nos, ezt a funkciót emelték ki a programból, öltöztették új ruhába (ami nem lehetett nehéz, hiszen maga a programfelület is egy sablon :-), és adták ki Xara Menu Maker néven. A program kezelése csak annyiban tér el a Webstyle-étől, hogy a főoldalon nem lehet objektumtípust választani. Ettől eltekintve minden ugyanúgy történik: design kiválasztása, szövegek átírása (amit érdemes rögtön a *Menus* pontban megcsinálni), színek és szövegjellemzők beállítása, méret megadása, végül a mentés. A Menu Makerben 133 vízszintes és 132 függőleges elrendezésű sablon található, amelyek közül 126 „közös", vagyis ezeknek horizontális és vertikális változata is van. A gombok többsége a Webstyle-ban is megtalálható, de van néhány, egész pontosan 5 új típus.

A program ára még a shareware-kategóriában is kimondottan alacsonynak mondható, hiszen a letölthető változat 19 dollár, de a dobozos változatért is csak 29 dollárt kell fizetnünk.

- www.xara.com/products/menumaker
- xara.fontolo.hu
- Lehulló menük és miniatűrök (Xara Webstyle 3) – CHIP, 2002/9/99.

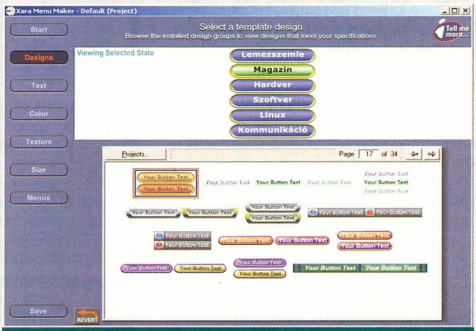

Ismerős felület – kicsit más színben

Felfedezőkre várva

A közelmúltban a boltok polcaira került a legjobb PC-s tördelőprogram legújabb verziója. A legjobbra gondolok, nem a „mindenki-ezt-használja-nincs-is-más"-ra, de nem is a „sokat-ígér-de-keveset-teljesít"-re, hanem a legnagyobb tudásúra: a Corel Ventura 10-es verziójára.

Deák Jahn Gábor

Mert bizony e program képességei sokszorosan múlják felül versenytársaiét – még akkor is, ha ez az eladott példányszámokban nem tükröződik (amit egyébként, elnézve a PC-s szoftverkörnyezet némelyik igencsak elterjedt elemét, aligha nevezhetnénk „soha nem tapasztalt jelenségnek").

Mindennap találkozhatni olyan dtépéssel, akinek e program neve hallatán tíz-tizenöt évvel ezelőtti emlékek ugranak be. Szépek is voltak azok az idők, fiatalabbak is voltunk, de a mai Ventura már nem ugyanaz a Ventura, mint amelyikkel öt verzióval ezelőtt találkozhattak. Bár ha meggondoljuk, bizonyos értelemben mégis ugyanaz. Az akkor bevezetett, könnyen és hatékonyan használható alapötletek jó része ma is velünk van. A Ventura már egykori DOS-os változatában is, a kezdet kezdetétől fogva elsősorban kiadványszerkesztő (document layout), nem laptördelő (page layout) program volt. Mindig is erőssége volt a strukturált felépítésű, hosszú, ismétlődő tipográfiájú kiadványok (sok esetben terjedelmes könyvek, például telefonkönyvek, katalógusok) kezelése. Jellegzetes vonása a tartalom és a tipográfiai megjelenítés elkülönítése, ami lehetővé teszi, hogy visszatérő kiadványaink (könyvsorozatok, időszaki kiadványok, folyóiratok, újságok) anélkül jelenhessenek meg egységes tipográfiával, hogy minden egyes alkalommal mindent újra létre kellene hoznunk.

De annak is tíz éve már, hogy a programot a grafikai elemekben gazdag, reklámszerű tördelés képességével is felruházták készítői. Ma már tehát a Ventura egyszerre kínálja mindkét munkamódszert, sőt ezeket szabadon keverhetjük: egy könyvszerűen oldalról oldalra folyó szöveg közepébe a főszövegtől független, önálló, szabad tipográfiájú oldalakat (például hirdetéseket) helyezhetünk.

info

- www.corel.com/ventura
- www.corel.hu
- www.tramontana.co.hu/ventura

Még stabilabb alapokon

Mivel már előző verziója, a Ventura 8 (a Corel a programjait továbbra is a generációk alapján számozza, a Ventura 10 a nyomtatási és számos hasonló részrendszerét a CorelDraw 10-től örökölte, ezért ugrottak megint egyet a verziószámmal) is olyan sokat tudott, hogy komoly újdonságokat egyre nehezebb betenni a programba, a fejlesztői most elsősorban a stabilitásra összpontosítottak – ami nem jelenti azt, hogy ne lennének fontos újdonságok is a programban.

Az előző verzió lefagyásai (amelyek egyébként túlnyomórészt a kevés memóriából fakadtak, a 128 Mbyte vagy ennél kisebb memória esetén mindennapos problémák már 256 Mbyte-nál gyakorlatilag nyomtalanul eltűntek) megszűntek, a program tényleg nagyon megbízhatóvá vált. Ennek azonban ára is van: megszűnt a Windows 98 támogatása. A telepítőprogram csak Windows 2000-en és XP-n hajlandó elindulni. (Az NT 4 azért nem jöhet számításba, mert abba még nem kerültek bele azok az új Windows-fejlesztések, melyekre a programnak szüksége van – például az operációs rendszerbe beépített színkezelő rendszer.) Ez tulajdonképpen nagyon helyes és logikus döntés, hiszen a Windows 9x termékcsalád soha nem volt igazán alkalmas professzionális felhasználásra, és a Windows 2000 stabilitása, megbízhatósága fényévekkel jobb – de kétségtelenül sokan használták az előbbi operációs rendszert DTP-s munkára is, és nekik a kényszerű váltás újabb leküzdendő probléma.

A Ventura-koncepció központi eleme a stíluscédula. Bekezdések, oldalak, keretek, karakterbeállítások, léniák és – újdonságként – táblázatok egyedi beállításait mind elláthatjuk névvel, hogy később e nevek listájából egyetlen mozdulattal választva a szöveg- és grafikai elemek jellemzőit újra beállíthassuk. Minden ilyen stíluslap diktálta beállítás csak kiindulópont, az egyes bekezdések,

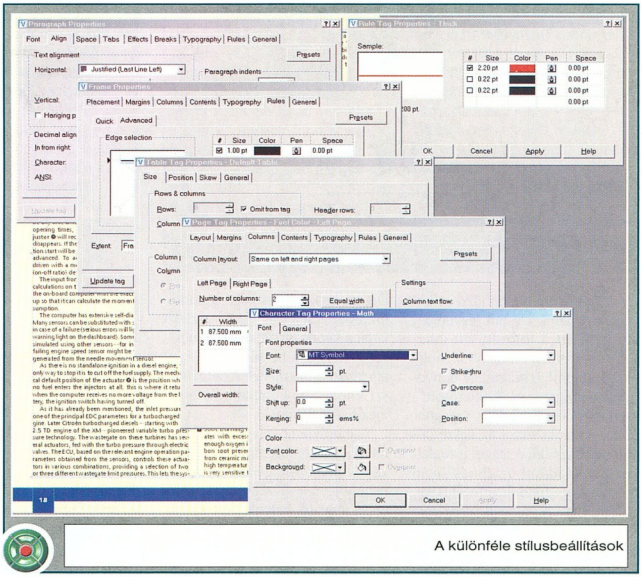

A különféle stílusbeállítások

keretek, táblázatok stb. minden jellemzőjét egyedileg állíthatjuk. A QuarkXPress megközelítésével ellentétben, ahol a stílusokat elkülönülten, külön beállítóablakokban kezelhetjük (és a gyakorlatban nagyon kevés Quark-felhasználó használja következetesen – ha használja – ezeket a stílusokat), a Venturában ez szerves és magától értetődő része a munkafolyamatnak, az egyes stílusok (cédulák a program szóhasználatában) jellemzőinek megadása ugyanott történik, ahol a tényleges tördelés: az egyes bekezdések, keretek, oldalak, táblázatok, szövegrészletek paramétereit megadó beállítóablakokban. Ezeket az ablakokat nem is kell folyton-folyvást becsuknunk, hanem a képernyő szélén hagyhatjuk őket, így mindig minden beállítási lehetőség kéznél van. Ehhez persze elegendően nagy képernyőfelületre van szükségünk. A leghatékonyabb megoldás amúgy az, ha két monitor meghajtására alkalmas videokártyát használunk, és az egyik monitorra a munkafelületet, a másikra a beállítóablakokat, eszközsorokat, egyéb segédablakokat helyezzük. A második monitor ekkor kisebb méretű, szerényebb minőségű, esetleg kevésbé színhelyes, régebbi darab is lehet.

Igencsak megkönnyíti a munkát a Ventura helyzetfigyelő (kontextusérzékeny) kurzora – nem kell más programokhoz hasonlóan egyfolytában ide-oda kapcsolgatni az eszközök között, ha hol a keretek, hol a benne levő tartalom jellemzőit szeretnénk átállítani. Itt a kurzor automatikusan vált a két üzemmód között aszerint, hogy a keret körvonalára vagy belsejébe kattintunk az egérrel, sőt a kurzor váltása nélkül is egyszerre módosíthatjuk akár a szöveg, akár a befoglaló keretének jellemzőit.

Külön említést érdemel a *Navigator* ablak, a kiadvány szerkezetének áttekintését segítő segédeszköz. Ebben az ablakban a kiadvány hierarchikus felépítését (fejezetek, szöveg- és képfile-ok, tartalomjegyzékek, tárgymutatók, keresztivatkozások) láthatjuk. Sőt, nem csak láthatjuk, hiszen a *Navigator*ban mindezeket az elemeket egyszerű egérmozdulatokkal átrendezhetjük kiadványon belül, vagy akár több megnyitott kiadvány között. Visszatérő tördelt anyagainkat – legyen az egyetlen grafikai objektum, kész hirdetés, megtördelt oldal vagy akár teljes kiadvány – könyvtárakba menthetjük, ahonnan egyetlen mozdulattal átemelhetjük a pillanatnyi munkánkba.

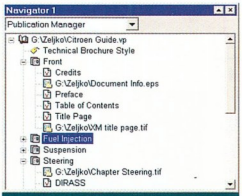

A navigátorban a kiadványt alkotó fejezeteket, szöveg- és képfile-okat, a tartalomjegyzéket, tárgymutatókat, keresztivatkozásokat nemcsak megfigyelhetjük, hanem szerkeszthetjük is

Kézreáll(íthat)ó környezet

Amint azt a Corel programjainál évek óta megszokhattuk, az eredetileg is átgondolt, áttekinthető, jól használható kezelőfelületet tetszésünk és saját igényeink szerint átalakíthatjuk, és minthogy a támogatott operációs rendszerek mindegyike többfelhasználós, a különböző neveken bejelentkező felhasználók automatikusan saját, testreszabott felületüket kapják a program elindításakor. Minden menüt (a főmenüt és a jobb egérgombra megjelenő helyi menüt egyaránt), eszközsort, palettát tetszés szerint átrendezhetünk, a feleslegesnek ítélt elemeket eltávolíthatjuk, helyettük újakat helyezhetünk el, visszatérő feladatainkhoz új eszközsorokat hozhatunk létre, sőt még az egyes gombok ikonjait is áttervezhetjük. A módosított felületet elmenthetjük, így másik gépre is könnyen átvihetjük megszokott munkakörnyezetünket. A kezelőfelület egyes elemeit átlátszóvá tehetjük, így az alattuk levő objektumok is láthatóak maradnak – ez ízlés kérdése, de vannak, akik az előbb már említett kétmonitoros munka helyett inkább erre esküsznek...

A Ventura tehát átfogó, szinte minden elképzelhető feladatra felkészített kiadványszerkesztő rendszer. Tetszőleges terjedelmű, 45x45 méter maximális lapméretű kiadványokat szerkeszthetünk vele, a kiadványon belül változó méretű és állású mesteroldalakkal. A tartalmat akár a szokásos különálló keretekbe, akár az oldal automatikus alapkeretébe elhelyezhetjük (egy keretbe egyszerre szöveget és képet is). Utóbbi esetben a szöveg automatikusan annyi új oldalt igényel magának, amennyire szüksége van. A tetszőleges szögben elfordítható keretek átlóghatnak a szomszédos oldalakra, alakjuk az előre gyártott formákon túl is szabadon szerkeszthető, a szabálytalan alakú kereteket a szöveg körülveszi. A kereteket a szöveg vagy a kiadvány tetszőleges helyéhez odahorgonyozva a szöveg és az egyes keretek közötti kapcsolat áttördelés során is megmarad. A kiadványba beemelt képeket széles körű feldolgozási lehetőségek várják, többek között Adobe-formátumú pluginek is használhatóak.

A szövegek kezeléséhez minden tipográfiai lehetőség rendelkezésünkre áll, beleértve a sorvégi optikai kiegyenlítést is (ilyenkor a hasáb jobb széle optikai, nem matematikai értelemben esik egy egyenesre, ennek érdekében egyes karaktereket kicsit rá kell tolni a margóra, az érintett karakterek és a kilógás mértéke szabadon megadható). A szöveg és körvonala tetszőleges színekkel, mintázatokkal tölthető ki, az *Artistic Text*tel létrehozott szövegek mérete mindkét irányban torzítható.

A program minden elterjedt színrendszert (köztük a Pantone Hexachrome-ot) ismer, teljes körű színkezeléssel bír.

Kiadványunkba táblázatokat (beépített számolótáblával), matematikai képleteket, tartalomjegyzékeket és tárgymutatókat (ezekből akár többet is), keresztivatkozásokat, láb- és végjegyzeteket helyezhetünk. Feltételek megadásával a kiadvány tartalma változtatható (például más tartalmat szánhatunk a nyomdába, mint az internetre).

És ha véletlenül bármilyen ismétlődő feladat automatizálására vagy a program tudományának további bővítésére volna szükségünk, a Venturához mellékelt scriptnyelven vagy tetszőleges, modern programozási környezetből, egyebek mellett C++, Delphi, Visual Basic nyelven a program „távvezérelhető" – utóbbihoz semmilyen külön fejlesztőrendszerre nincs szükségünk, ezt a dokumentációval együtt a Venturával megkapjuk.

Miből építkezhetünk?

Az már eddig is magától értetődött, hogy a program minden elterjedt kép-, grafikai és szövegformátumot fogad – a bemeneti szűrőket továbbfejlesztették, hogy a legújabb verziókat is ismerje –, különösen jól együttműködik azonban a Corel-család többi tagjával. Bár a Venturában is található grafikai szerkesztőrendszer, ez nyilván nem veszi, nem veheti fel a versenyt a CorelDraw vagy hasonló grafikai programok lehetőségeivel. Az utóbbiban megszerkesztett grafikát beolvasva azonban átalakíthatjuk Venturán belüli objektumokká, és a továbbiakban ott helyben kezelhetjük és hasznosíthatjuk – az objektumokat összeolvaszthatjuk, formájukat Bézier-görbékként szerkeszthetjük, sőt a grafikai objektumokat keretekké alakíthatjuk, így tetszőleges formájú, például betűalakú szöveg- és képkereteket is létrehozhatunk.

A fogadott formátumok között fontos helyet foglal el az XML. Az új Ventura komplett XML-alrendszerrel fogadja az egyre inkább terjedő, sokoldalú XML formátumban létrehozott anyagokat. Az XML elemeit, attribútumait a kiadvány különféle alkotórészeihez,

stílusdefinícióihoz hozzárendelve automatizálhatjuk e file-ok publikálását, azaz a Ventura – eddigi hagyományos tipográfiai, nyomdai lehetőségei mellett – XML-kiadványszerkesztővé lépett elő. Továbbra is megmarad azonban a végterméket elkészítő eszköznek, nem lehet tehát benne XML file-okat szerkeszteni és azokba visszamenteni, erre a célra a Corel másik programja, a SoftQuadtól vásárolt XMetaL szolgál.

A programcsomag továbbra is tartalmazza a Corel Database Publisher programot. A DBP és a Ventura együtt verhetetlen párost nyújt mindazoknak, akiknek nagy adatmennyiséget kell kiadványná formálniuk, legyen szó telefonkönyvről, termékkatalógusról vagy bármi hasonlóról. A Database Publisher az elterjedt adatbázisok bármelyikéből könnyen programozható módon, mindenféle szempont és feltétel szerint összeválogatott adathalmazt a Ventura számára közvetlenül feldolgozható módon szolgáltatja. Visszatérő feladat esetén a lementett feldolgozási program (úgynevezett recept) alapján a módosuló adatbázisból a szó szoros értelmében percek alatt, automatikusan készíthetjük el a frissített, aktuális kiadványt. Ilyen jellegű feladatainkat tehát kétféle módon, a hagyományos adatbázisokból és az XML segítségével is megoldhatjuk.

Mit kezdhetünk az elkészített kiadvánnyal?

Az új Ventura megkapta a CorelDraw 10 nyomtatóalrendszerét, és ezzel a nyomtatási szolgáltatások eddig is széles skálája tovább bővült. A programból most már PostScript nyomtatómeghajtó telepítése nélkül is nyomtathatunk a beépített generátorral, amelynek tetszőleges PPD file-t adhatunk meg paraméterként. Ha PostScript 3-as levilágítóra dolgozunk, az eddigi automatikus beállításoknál részletesebben, az egyes színekre kiterjedően állíthatjuk be a trapping jellemzőit.

Felhasználásában tovább egyszerűsödött, tudásában viszont tovább bővült a programba beépített kilövésszerkesztő rendszer. Megtördelt oldalainkat a nyomda igényei szerinti kilövés alapján egymás mellé elrendezve, elforgatva, a montírozás munkáját nagyrészt vagy akár teljesen megtakarítva, komplett nyomdai filmeket világíthatunk le. Létezik ilyen kiegészítés a Quarkhoz is, de az árcédulájának elolvasása kisebb szívrohamot okozhat – itt viszont a program része...

A nyomtatással kapcsolatos összes jellemzőt (csak a *Print Options* beállítóoldalaiból nyolc van), a kilövést, a nyomtatás előtti ellenőrzés (preflight) egyedi beállításait elmenthetjük későbbi felhasználásra.

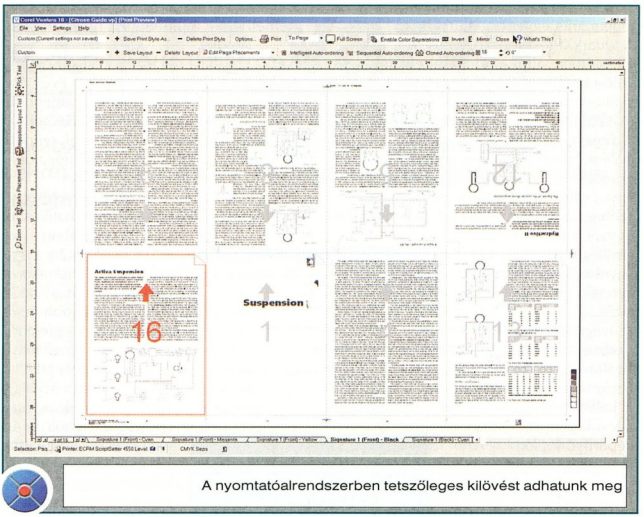

A nyomtatóalrendszerben tetszőleges kilövést adhatunk meg

Mind nyomdai, mind netes felhasználáskor gyakran van szükségünk PDF file-okra. A Ventura legújabb verziójánál már nincs szükségünk Acrobat Distillerre vagy hasonló PDF-konverterre, a programba beépített PDF-generátor – széles körű beállítási lehetőségek mellett – gyorsan, jó minőségű PDF-eket hoz létre. Egyetlen kifogásolnivalónk lehet csak: az EPS file-okat a program nem dolgozza fel, hanem csak beilleszti a PDF file-ba, méghozzá a felhasználó döntése szerint vagy a vektoros tartalmat vagy az áttekintő képet. Így a levilágításra szánt PDF a képernyőn megtekintve nem ugyanazt mutatja, mint PostScript-es nyomtatóra vagy levilágítóra elküldve. Amennyiben az internetre, azaz képernyőn történő olvasásra szánjuk PDF-jeinket, célszerű az EPS-t előzőleg átalakítanunk: ha bitmapet tartalmaz, akkor valamilyen képformátumba, ha vektoros a tartalma, akkor például CorelDraw-val a Corel programok közös, CMX formátumára.

Egyre gyakoribb, hogy a nyomdai megjelenés mellett ugyanazt a kiadványt az internetre is el kell helyeznünk, méghozzá nem feltétlenül PDF-ként. Jóllehet egy tördelőprogram sosem HTML-szerkesztő – más a célja, koncepciója –, ha azonban betartunk néhány alapvető szabályt (ezeket egyébként nem a Ventura, hanem a HTML mint nyelv lehetőségei, korlátai diktálják), a kiadványainkból egészen jó HTML oldalakat készíthetünk, és további fáradtságos szerkesztés nélkül, egyenesen feltölthetjük azokat a webre. Pontosan meghatározhatjuk, hogy az egyes bekezdésstílusok mely jellemzői és hogyan kerüljenek bele a HTML file-ba, ezért elkerülhetjük a más programokból exportált, HTML oldalaknál gyakori, felesleges kódok özönét. E beállításainkat átemelhetjük egyik kiadványból a másikba, nem kell tehát minden alkalommal újra és újra megadnunk.

Mit nem tud a Ventura?

Mindezen fejlődés mellett meg kell említenünk egy fontos jellemzőt is, amely bizony hiányzik: a Unicode és az OpenType fontok támogatása. A Corel nyilván tisztában van ennek jelentőségével, de e két szolgáltatás (főleg a Unicode) a program szövegkezelő és tipográfiai rendszerének teljes átírását igényli, és ebben az új verzióban már nem kerülhetett sor erre – különösen, hogy az elsődleges szempont a program stabilitásának javítása volt, márpedig ilyen átírás alaposan rontaná azt. Ebből a szempontból az Adobe InDesign helyzeti előnyben van, hiszen alig pár éve kezdték el írni, versenytársai mind korábbról származó kódon alapulnak, így nem véletlen, hogy egyikük sem tudott még előrelépni ezen a területen.

●

A Ventura eddigi használóinak tehát mindenképpen ajánlhatjuk, hogy térjenek át az új verzióra, még akkor is, ha ezzel együtt operációs rendszert kell váltaniuk. A jobb stabilitás, az új bemeneti szűrők, nyomtatási lehetőségek, a közvetlen PDF-készítés, a sok táblázatot használók számára a táblázatcédulák mind-mind a napi munkát segítő elemek. A többieknek meg csak azt javasolhatjuk, próbálják ki egyszer, milyen gyors, hatékony és kellemes a legjobb tördelőprogrammal dolgozni!

PC Direct COMPUTER

Budapest, XIII. Váci út. 99. (3 M Forgách u). Tel./Fax: 238-0740, 238-0741

Budapest, VII. Wesselényi u. 32-36. Tel./Fax: 1-266-3400.

és alkatrész szaküzletek

www.pcdirect.hu, pcdirect@pcdirect.hu

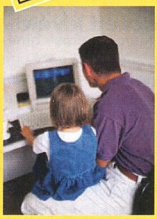

Hitel-ügyintézésben mi profik vagyunk!

Posta Bank hitelelbírálás 1 óra alatt egész évben 0% előleg befizetésével!

MEGNYITOTTUK!

Budapest legszebb, legnagyobb (200nm) és legolcsóbb számítástechnikai üzletét a Váci úton!

Minden héten egy termékünk BOMBA áron!

- Heti hirdetésben szereplő áraink nem csak a legjobbak közül valók a piacon, de garantáltak is!
- Gépeink teszteltek, és alkatrészeink sok esetben (pl.: Abit, ECS...) 2-3 év garanciával rendelkeznek!
- Komplett számítógépeink azonnal elvihetők,gyártási számos garancia levéllel, kezelési útmutatóval, és MEO okirattal rendelkeznek!
- Szaküzletünkben több mint 1500 termék közül válogathat, választékunk a teljes palettát lefedi.
- Eladóink több éves tapasztalatára támaszkodva biztos lehet benne, hogy igényeinek a legmegfelelőbb terméket ajánljuk Önnek!
- Udvarias kiszolgálással várjuk Önt üzletünkben, hogy tegyen próbára minket!

shop.pcdirect.hu

Januárban indul online áruházunk napi akciókkal!

SZÁMÍTÓGÉP-ALKATRÉSZ NAGYKERESKEDELEM

Ha Ön viszonteladó, szeretne több nyereséget ?

... ne építsen össze számítógépet!

Válasszon kedvezményes számítógép-ajánlatunkból!

Ha a készletünkön szereplő alkatrészekből állítja össze számítógép-megrendeléseit, a Unitel Service összeépíti Önnek, FELÁR NÉLKÜL!

... válogasson online árlistánkból!

Online Internetes árlistánk alapján, pontos készlet és árinformáció mellett az éppen beszerzés alatt álló termékeink között is válogathat.

Diszpécserszolgálatunknál lefoglalt áruját 3 napig fenntartjuk Önnek.

... 24 órás futárszolgálatunk

áll az Ön rendelkezésére, így nem kell személyesen felkeresnie üzletünket ahhoz, hogy Ön az ügyfelét 1 napon belül kiszolgálhassa.
Nem kell saját autó, sofőr, az árubeszerzés gondját levesszük az Ön válláról!

Amennyiben ezt a szolgáltatásunkat összekapcsolja a gépösszeszereléssel, akkor szinte korlátlan lehetőséget biztosítunk az árubeszerzés oldalán ahhoz, hogy Ön az eladással és ügyfeleivel minél többet törődhessen. 100.000Ft feletti vásárlás esetén a futárszolgáltatásunk INGYENES az ország egész területén!

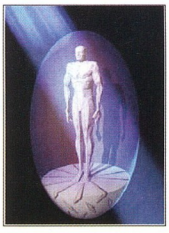

... nálunk Ön van a középpontban

A mi vásárlóinknak természetes:
- hogy őrzött parkolóban hagyhatják gépkocsijukat
- hogy öt vonalon várják diszpécsereink a hívását
- hogy rendeléseik előre összekészítve várják az átvételt
- hogy gyártási számos garancia levél kiséri az áruátvételt
- hogy összeszerelés esetén alkatrészgaranciát kapnak (nem kell az egész gépet visszahozni)
- hogy garanciális ügyintézésnél még a garancialevélre sincs szükség, mert ügyviteli rendszerünk alapján a termékek pillanatok alatt beazonosíthatók!
- hogy hetente küldött árlistánk mellett hírlevelünkből tájékozódhat aktuális akcióinkról, újdonságainkról.

Unitel City computer

Unitel City Computer, 1139 Budapest, Teve u. 41.

Ügyfélszolgálat: (06 1) 239-4800 - **E-mail:** unitelcity@unitelcity.hu - **WEB:** www.unitelcity.hu - **Árlista:** moni@unitelcity.hu

Folyvást gyarapodva

Miután a Palm megvette a Be cég részvényeit, a kishal által készített kiváló operációs rendszer jövőjére sűrű köd telepedett.

Guzsloán Gábor (cargo@c64.rulez.org)

A nagy bizonytalanság ellenére akadt néhány elégedett felhasználó és bizakodó programozó, akiknek végül sikerült életben tartani az elárvult BeOS-t, amíg átjutott pályafutása eddigi legnehezebb időszakán. Az alábbiakban a fontosabb új fejlesztésekről számulonk be.

OpenOffice.org

A közelmúlt talán legizgalmasabb bejelentése, hogy a BeOS-projekteket koordinálni igyekvő BeUnited megállapodott az OpenOffice.org készítőivel az ingyenes irodai programcsomag átültetéséről.
A megállapodás hazai jelentősége, hogy az így kiadott csomag itthon is kiválóan használható lenne, ugyanis az egyre elterjedtebb OpenOffice.org néhány hónapja magyar helyesírás-ellenőrzővel és magyarított menükkel rendelkezik.

Driverözön

Előállhat az a kellemetlen helyzet, hogy jó képességű BeOS-ünk nem boldogul gépünk valamelyik alkatrészével. Ilyenkor reménykedhetünk, hogy a Bebits oldalon találunk hozzá drivert – ez a téma legjobb webhelye.
Szerencsére az utóbbi hónapokban tovább bővült a támogatott eszközök listája. Mostantól Ati Radeon grafikus vezérlőkhöz, Matrox kártyákhoz és egyes Trident típusokhoz is találhatunk meghajtóprogramot.

Fontos fejlemény, hogy néhány hónapja az elterjedtnek mondható ICH AC'97-es integrált hangvezérlőkhöz is van támogatás. Bár megjelent egy SoundBlaster PCI128 hangkártyadriver, nálam valahogy nem akarta meghajtani az amúgy működőképes hangvezérlőt.

OpenBeOS, WinRC2Be

Szinte naponta olvashatunk online számítástechnikai híroldalakon az OpenBeOS projekt fejleményeiről. Az egyre több forrásfelajánlást kapó készítők jól haladnak a nyílt forrású változat elkészítésével. A 13 részterületre osztott fejlesztésben egyre több ág éri el a béta állapotot. Ha a tempó marad, akkor jövőre már a felhasználók is tesztelhetik az első eredményeket. A cél egy forrásszinten teljesen kompatibilis alternatíva elkészítése a megszakadt fejlesztésű BeOS kiváltására.

Segítheti a szoftverellátottságot növelni a WinRC2Be fejlesztői eszköz, amely jelentősen megkönnyíti egyes windowsos alkalmazások átültetését BeOS-re. Az ingyenesen használható parancssoros programot Microsoft Visual Studio-beli RC file-ok Be Interface Kit C++ alá konvertálására használhatjuk.

Globe és Video Lan Client – filmnézés HTML-készítés közben

BeOS 5.04

Kissé szakállas az információ a BeOS 5.04 megjelenéséről. Nem más, mint frissített BeOS Personal Edition, amihez hozzáraktak néhány fejlesztői alkalmazást, a Helios CD-fíró program egyik stabil verzióját, Mozilla böngészőt, és még pár apróságot. Néhány hónappal később újabb disztribúció látott napvilágot, Max Edition 2 néven. Nagyon jól összeválogatott alkalmazáscsomagot nyújt, ami a legjobb ingyenes programokon kívül néhány próbaverziós szoftverkülönlegességet is tartalmaz.
A MiniMax Edition az előbbi disztribúció megkurtított, csupán az utóbbi idők javításait és driverújdonságokat hordozó változata.
Mindkettő folyamatosan elérhető a neten.

Hazai unikumok

Itthon is történt néhány figyelemre méltó esemény. Egyre több hasznos alkalmazáshoz jelenik meg magyar menü.
A Netpenguin, az Xcalc, az Image Show és a BeShare programot már magyarították, és a lista egyre bővebb. A nemrégiben elkészített, jól működő magyar keymap megjelenésével pedig az irodai feladatok megoldása is zöld utat kapott BeOS-en.

A magyar fejlesztésű Globe HTML-szerkesztő itthon és külföldön egyre több hívet szerez.

Bár nem az egyetlen ilyen típusú alkalmazás, de ingyenessége és logikus felépítése miatt BeOS-es körökben mind népszerűbb.

BeFar-frissítések

A BeFar egy orosz fejlesztő nevét dicsérő file-kezelő. Még nem mentes az apróbb, zavaró hibáktól, de azokat leszámítva viszonylag jól használható.

A file-műveletek nagy része kényelmesen elérhető a Trackerből, ezért inkább a nagyobb másolásoknál, mozgatásoknál, és bonyolultabb műveleteknél vehetjük használt.

info

- Program- és driverlelőhely: www.bebits.com
- Magyar BeOS Közösség webhelye: www.beos.hu
- Hasznos magyar BeOS-es portál: beos.webbiz.hu
- Az OpenBeOS honlapja: www.beunited.org
- Beemulated oldal: www.beemulated.org

Hibajavításainak gyakorisága bizalomra ad okot – sokat dolgozik rajta a fejlesztője. Nemsokára elérhető lesz hozzá a magyar menü.

Médiaújdonságok

A CL-amp nem más, mint Winamp-klón BeOS alá. Kezelése szakasztott olyan, mint nagy testvéréé, sőt annak jól ismert bőreit is használhatjuk hozzá. Mostanában jó pár új plugin, és egy Ogg Vorbis patch jelent meg hozzá.

A Video Lan Client a BeOS alapbeállítás szerinti médialejátszóját jól kiegészítő, és egyre több formátumot megjeleníteni képes DVD-, illetve videolejátszó. A DivX-kódolású filmekkel ugyanolyan jól elboldogul, mint a régebbi médiaformátumokkal. Feliratfile-okat még nem kezel (szerencsére a Ti feliratkezelő alkalmazás, ha nem is teljesen, de némileg pótolja a hiányt), és a beállítási lehetőségei szűkösek. Reméljük, már nem kell sokáig várni ezekre a képességeire, hiszen szinte hetente érhetők el belőle frissebb verziók. Szeptemberben újabb javításokat tartalmazó HybridDivX kodekcsomag jelent meg.

Emuláció

Nagyon kellemes meglepetést okozott nekem a Dosbox új verziója. Két kattintással DOS-ablakot varázsolhatunk az asztalra. Nagyon könnyen lehet könyvtárakat becsatolni, és utána a jól ismert módon tudjuk elindítani a tartalmukat – feltéve, hogy DOS-os programról van szó. Probléma nélkül sikerült régi, kedvelt játékokat elindítanom alatta, olyanokat, mint a Day of the Tentacle, vagy a Civilization – hanggal és élvezhető sebességgel. Akik C64-es, amigás, ataris, maces, illetve Playstationre, Advanced Gameboyra írt programokat szeretnének futtatni, találhatnak megfelelő emulátorokat céljaikhoz.

Internet

A BeOS tökéletesen alkalmas az otthoni netelérés maximális kihasználására. Modemes, ADSL-, ISDN-, és ha minden igaz, GPRS-alapú elérés is beállítható BeOS-en. Hozzá való alkalmazásnak ajánlanám a nemsokára magyarított menükkel jelentkező Scooby e-mail klienst. Kiválóan alkalmas netes levelezésünk karbantartására. Arról nem is beszélve, hogy BeOS-en egyáltalán nem kell tartanunk az Outlookokra specializálódott vírusoktól.

File-cserélő hálózatok megszállottjai is kiélhetik vágyaikat a BeShare segítségével. Használói dicshimnuszokat zengenek e programról.

IRC-függőségünktől nem éppen a Bowser kliens új verziójával tudunk megszabadulni – kárpótlásul biztonságosan és kényelmesen csetelhetünk vele.

Skytools VR 2002 – ha az asztal nem lenne elég, irány a Naprendszer!

Játékok Dosbox alatt

Asztali gyöngyszemek, játékok

Irodai alkalmazások terén a Windowsok és a Linuxok alatt is hódító Abiword szövegszerkesztő enyhíti a hiányt. Új, 1.0-s verziójának nagy hiányossága, hogy nálam korántsem működik zökkenőmentesen. Komolyabb irodai megoldásokra vágyók a Gobe Productive-ot használhatják, de annak legutóbbi kiadása csak kereskedelmi forgalomban kapható. Jó hír, hogy fejlesztői a későbbi verziókat már a GPL licenc égisze alatt tervezik kiadni.

A PDF dokumentumok megjelenítését sem kell nélkülöznünk BeOS-en. A BePDF hosszas fejlesztés után eljutott arra a szintre, hogy többnyire hiba nélkül birkózik meg a rágósabb file-okkal is.

Üde színfolt a sok „util" között a BeSimu játék legfrissebb kiadása. Aki ismeri a Transport Tycoon nevű, még DOS-os változattal indított, akkoriban újszerű játékélményt nyújtó stratégiai játékot, annak nem jelenthet gondot a BeSimu kezelése. Egyedül az lehet furcsa, hogy csak terminálból nyithatjuk meg.

Már nem az első kiadását tapossa a nagyon igényes grafikával, kitűnő játszhatósággal büszkélkedő LBeakout2 fallabda. Akár órákra a képernyő elé szögezhet minket, ha nem vigyázunk.

A háborúskodás kedvelőinek az LGeneral olthatja a játékszomját. E második világháborús, körökre osztott stratégia több platform alatt is elérhető, és egyre bővül híveinek tábora – immár BeOS alatt is.

Bár nem sorolható a játékok közé a Skytools VR 2002, mégis itt tennék említést róla. A tudomány kedvelői bizonyára örömmel próbálják majd ki ezt a Naprendszer-szimulációt és sok más csillagászati érdekességet felvonultató ingyenes programkuriózumot.

* * *

Remélem, az utóbbi idők kedvező tendenciái folytatódnak, és lesz még alkalmam BeOS-körüli újdonságokról hírt adni a lap hasábjain. E havi CD-mellékletünkön a felsoroltakon kívül helyet kapott néhány régebben megjelent, de létfontosságú alkalmazás is.

Doboz a gépben

Néha jól jönne a kezünk ügyében még egy számítógép. Ez nem mindig oldható meg – ilyenkor felmerül, hogy szoftveres úton replikáljunk egy PC-t. Ha hosszú távra kell, és sok a pénzünk, vásárolhatunk drága emulátorokat, de ha egyszerűbb és olcsóbb megoldást szeretnénk, akkor színrelép a Bochs.

Siposs Zoltán

Enyílt forrású, Intel 80x86-os architektúrát mímelő emulátorprogramot C++ nyelven írták készítői, Kevin Lawton és barátai. A legtöbb népszerű platformon képes futni, könnyen átültethető. Segítségével 80 386, 80 486 és Pentium processzorral „szerelt" számítógépeket klónozhatunk, amelyek az alap I/O műveleteket és eszközöket, a BIOS-t szolgáltatják. Az emulátor rendszerünk grafikus felületén, ablakban dolgozik, így egy külön virtuális monitort is kapunk, valamint egy Sound Blaster 16-os hangkártyát is, ha az „anyagép" rendelkezik bármilyen, az adott rendszerben beállított és működő hangkártyával.

Az így létrehozott álgépen futtathatunk Linuxot, DOS-t, Windows 95-öt, és legújabb verziójában már a Windows NT 4 is működik. A verziószámok kedvelőinek: a Bochs jelenleg 1.4.1-nél tart, ami meglehetősen folyamatos fejlesztésre és stabilitásra utal. A program honlapján olvasható információk szerint hamarosan elkészül a 2.0-s verzió, ami cikkünk megjelenésekor talán már le is tölthető a netről.

Boncolgassunk!

A program hordozhatóságának egyszerű a titka: minden olyan műveletet, amely egy valós gépen történik, szoftveres úton valósít meg. Tehát mindegy, hogy alatta igazi PC, nagygépes rendszer vagy – a szélsőség kedvéért – tenyérgép fut változatos operációs rendszerekkel, a Bochs ablakában a rajta elindított alkalmazások szemszögéből igazi x86-alapú gépet kapunk. Ez a Bochs előnye – egyben a hátránya. Míg sok más emulációs program valós időben, mintegy direktben, pontosabban virtuálisan nyúl a számítógép alkatrészeihez, addig a Bochs az alatta lévő operációs rendszert szólítja meg, és neki adja át az egyes perifériák közvetlen kezelésének feladatait. Szellemes és praktikus megoldás, de élvezhető

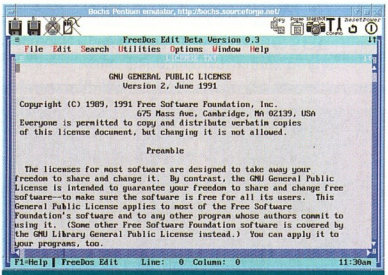

FreeDOS és szövegszerkesztője

sebességű futáshoz meglehetősen nagy teljesítményű alapgépre van szükségünk, és még így is találkozhatunk olyan funkcióval, aminek beépítése a különböző felületeken futó Bochs-változatokban még nem készült el.

Az egyik ilyen kényes pont a hálózati kártya emulálása, ami az egyes rendszerek belső folyamatainak eltérései miatt néha nehézségekbe ütközik. Például BeOS-hez még nem készült el. Ezek az apró hiányosságok kevésbé jelentkeznek a nagyobb nevű emulációs programokban, mint amilyen a VMware, de szem előtt kell tartanunk a sebességért és a szolgáltatásokért fizetendő nem csekély árat is! A Bochs szerzői munkálkodnak egy másik tervezeten is, amely Plex86 néven készül – ez ismerős lehet linuxos olvasóink számára. Ebben már a fentebb említett virtualizáció megvalósítását tűzték ki célul, ami végül sebességnövekedést fog eredményezni.

Kell ez nekem?

Attól függ, mire van szükségünk. Ha windowsos gépen szeretnénk ismerkedni a Linux alatti programozás titkaival, vagy Linuxunkat nem szívesen kapcsolnánk ki egy Windowsra írt szoftver kipróbálása miatt, akkor jó választás lehet. Ha pedig egy régi-régi DOS-os játékprogramot szeretnénk elővenni, de a mostani PC-k szárnyalása lehetetlenné teszi nosztalgiázásunkat, akkor erre is kínál megoldást a Bochs. Hiszen nem kell mást tennünk, csupán úgy beállítani, lefordítani az emulátort, hogy 386-os vagy 486-os processzorral működjék.

Szerezzük be, próbáljuk ki!

Egy kísérletet mindenféleképp megér a Bochs, hiszen lehet, hogy a kedves felhasználó még nem is sejti, igazából neki *kell* ez a lehetőség. A Linuxot használók előnyben vannak, akár előre elkészített bináris formában, akár forráskódban szeretnének hozzájutni. A „gyári", szinte helyből futtatható változat általában megtalálható a különböző Linuxok telepítőkészletében, sőt még a forráskód is. Aki Windows alatt próbálkozik, kénytelen először letölteni a programot a Bochs webhelyéről. A csináld magad mozgalom hívei közül is jobban jár a linuxos tábor, hiszen a forrás lefordításához a Linux-

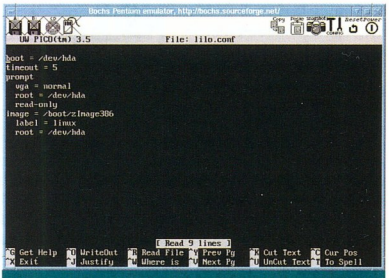

Linux a Linuxban – Red Hat a Debianban

disztribúciók alapkellékként szolgáltatják a szükséges eszközöket.

Mindegy, melyik módszert választjuk, ha végül már rendelkezésünkre áll egy futásra kész példány, először mindenképp szerkesztenünk kell a beállítófile-t. Az egész emulátor jól

info

- bochs.sourceforge.net

dokumentált, a konfigurációs file is sok megjegyzést, magyarázó sorokat tartalmaz, némi alapszintű angoltudás birtokában nem fog nehézséget okozni.

Nézzük át a legfontosabb elemeket!

A Bochs, mint általában a hasonló berendezkedésű emulátorok, alapesetben nem valós eszközökkel dolgozik, hanem úgynevezett disk image-eket, virtuális lemezmeghajtókat használ. Ez azért is célszerű, mert biztosak lehetünk abban, hogy akár a program hibázik, akár mi rontunk el valamit, az igazi file-rendszerünkben nem keletkezik galiba.

A disk image előállítására több módszer is kínálkozik, de a legegyszerűbb, ha a Bochshoz készített bximage nevű programocskát futtatva, annak kérdéseire válaszolva generáltatjuk le a file-okat. Miután ezt megtettük, a beállítófile-ban megmondjuk az emulátornak, melyik file képviseli például a C: meghajtót, az A: és B: floppyt, mekkora memóriával rendelkezzék az álgép, illetve melyik meghajtó legyen a rendszerindító, vagyis a booteszköz.

Így leírva, egyszerűsége ellenére bonyolultnak tűnhet ez a feladat, de tessék egy pillantást vetni az alábbi listára, ami a .bochsrc egyik jellemző részletét tartalmazza:

romimage: file=BIOS-bochs-990925a, address=0xf0000
megs: 32
vgaromimage: VGABIOS-elpin-2.20
floppya: 1_44=a.img, status=inserted
floppyb: 1_44=b.img, status=inserted
#diskc: file=c.img, cyl=121, heads=4, spt=17
diskc: file=c.img, cyl=306, heads=4, spt=17
#diskc: file=c.img, cyl=900, heads=15, spt=17
boot: c
log: out.bochs
mouse: enabled=0

Megjegyzendő, hogy a floppy- és CD-meghajtókat fizikailag is képes kezelni a Bochs, az operációs rendszeren keresztül.

A gyors kipróbálást is lehetővé teszik a fejlesztők: a Bochs webhelyéről letölthetők előre gyártott disk image-ek a hozzájuk tartozó konfigurációs file-okkal együtt. Semmi más teendőnk nincs, csak az így megszerzett file-okat megfelelő helyre kicsomagolni, majd elindítani az emulátort, és ízlelgetni.

A gyári virtuális lemezek természetesen nem tartalmaznak szerzői jogokat sértő elemeket.

A kipróbáláshoz rendelkezésünkre bocsátják a FreeDOS-t, egy pár Linux- és BSD-változat alapkiszerelését néhány Mbyte terjedelemben. Aki Windowszal, OS/2-vel, vagy más levédett és fizetős operációs rendszerrel szeretne kísérletezni, annak rendelkeznie kell a megfelelő, jogtiszta eszközökkel.

Érdemes a kísérletezést ezekkel a letölthető eszközökkel kezdeni, mert komolyabb fejtörés és ballépések nélkül teszi lehetővé, hogy megízleljük a Bochs képességeit, hogy azután belevetve magunkat a mélységekbe, kedvünkre és igényeink szerint formáljuk szolgáltatásait.

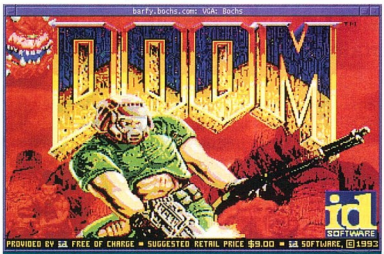

A végzet elérte a Bochst is!

Tapasztalatok

Némi próbálkozás után sikerült egyénileg, az előre elkészített beállításokon túlmenően is életre kelteni az emulátort. Tudtunk rajta indítani különböző operációs rendszereket kisebb-nagyobb sikerrel.

Valószínűleg ismereteink hiányossága miatt, de a magyar nyelvű Windows 98 nem volt hajlandó elindulni rajta, míg a Windows 95 igen. A SuSE Linux 8.0 telepítője a bootfolyamat során megállt rajta, ugyanakkor a Debian sikeresen működött. Nagy örömünkre FreeDOS alatt sikerült életet lehelni a nagy klasszikus játékba, a Doomba is. Még a hangok és a zene is elfogadható minőségben szólt – némi akadozással. Ezt betudtuk a tesztgép nem éppen szédületes sebességének.

Azt is sikerült megállapítanunk, hogy csínján kell bánni az emulátor számára kiosztott memória mennyiségével, mert ha a fizikai RAM felénél többet adományoztunk neki, akkor az az alatta futó operációs rendszer jelentős lassulásához vezetett. Igaz, ezt elsősorban a nem Linux-alapú rendszeren tapasztaltuk.

Végkövetkeztetésként megállapítható, hogy a Bochs jelenlegi állapotában is remekül használható, és jó irányba fejlődik. Valószínűleg a virtualizálást előnyben részesítő Plex86 nagykorúsodásával kicsit háttérbe szorul majd, de addig is hasznos eszköz birtokába juthatunk.

www.pcmagazin.hu

Dolgozzunk rendszerben!

A Norton SystemWorks 2003 az igényes felhasználók kedvenc rendszeroptimalizáló és helyreállító programjának legújabb verziója. Legutóbbi számunkban röviden bemutattuk a fontosabb újdonságait, most lássuk részleteiben, mire használható a program.

Brlás Pál (palika9@hotmail.com)

A Norton SystemWorks integrált programcsomag, a következő főbb elemeket tartalmazza: Norton AntiVirus, Norton Utilities, Norton CleanSweep, Norton Ghost, GoBack és a Web Tools. Változás a 2002-es verzióhoz képest, hogy kihagyták a csomagból a WinFax egyszerűsített változatát. A SystemWorks 2003 már csak a Windows 98-at, a Me-t, a 2000 Professionalt, a Windows XP Home-ot és a Windows XP Professionalt támogatja.

A szoftvert Standard és Professional változatban adták ki, a Standard nem tartalmazza a Norton Ghostot.

A víruskereső

A csomag főbb elemei közül a Norton AntiVirus 2003 egyike a leghatékonyabb víruskeresőknek és -eltávolítóknak. Fejlesztői finomították a víruskereső-motoron, és új lehetőségekkel bővítették a programot. Már megérkezésükkor ellenőrzi az üzenőprogramokon (Windows Messenger, MSN, Yahoo Messenger) keresztül érkező file-okat. A Norton AntiVirus telepítésekor azonosítja ezeket az üzenőprogramokat, nem kell külön beállítani azokat. Nem látványos újítás, de az Exclusive Worm Blocking technológia képes megtalálni és megállítani az olyan új féregvírusokat, amelyekhez még nem tartalmaz azonosítási adatokat a vírusleíró file.

Telepítés után ellenőrizzük, hogy az Automatic LiveUpdate szolgáltatás be van-e kapcsolva. Ezt azért célszerű bekapcsolni, mert így a vírusdefiníciós file automatikusan frissül a rendszerünkben. A Symantec minden héten, rendszerint magyar idő szerint csütörtök hajnalban kínálja fel automatikus frissítésre ezt a file-t. Ha azonban rendkívül veszélyes vagy gyorsan terjedő vírus tűnik fel, soron kívül kiadják a frissítést. A program automatikusan ellenőrzi az adatbázis frissességét, és ha az elavult, automatikusan frissít. A művelet megtörténtéről sárga „cetlin" figyelmeztet – ez csak pár másodpercig látszik. Van lehetőség arra is, hogy mindennap letöltsük a vírusdefiníciót, és manuálisan frissítsük a víruskeresőnket. A frissítések mindegyik szoftvercsomaghoz egy évig járnak ingyen, utána 4 dollárt kell fizetnünk egy év hosszabbításért – ha nem térünk át az újabb verzióra.

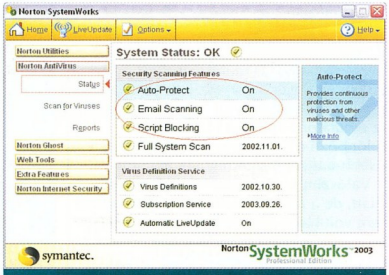

A Norton AntiVirus bejövő e-mailjeinket ellenőrzi, és a rosszindulatú scriptek ellen is véd

Alapbeállításban a program hetente teljes rendszervizsgálatot tart, ennek időpontját módosíthatjuk a *Scan for Viruses → Task Schedule* menüpontban, ha az alapbeállítás szerinti péntek este 20 óra nem felel meg, mert például olyankor nincs bekapcsolva a gép. De gyakoribbá is tehetjük a teljes keresést.

Mi történik akkor, ha a program vírust talál? Először megpróbálja kijavítani a fertőzött file-t. Ha ez nem sikerül, mert nincs még javítóeljárás a vírus kivonásához, akkor karanténba helyezi: kódolva (ártalmatlanítva) eltárolja, hogy később újra megvizsgáltathassuk. A kórokozót beküldhetjük elemzésre az AntiVirus központba, onnan 24 órán belül választ kapunk a részletesebb vizsgálat eredményéről. Persze csak akkor érdemes terhelnünk a víruselemzőket, ha új kórokozóra bukkantunk. Ismert vírus esetén csak rövid, automatikus választ kapunk.

A védelmi lehetőségeket tartsuk bekapcsolva, a program nem lassítja rendszerünket. Az *Auto-Protect* azt jelenti, hogy a gépünkön minden file-művelet (megnyitás, másolás, letöltés stb.) vírusellenőrzés alatt folyik. Az *Email Scanning* a bejövő e-mailjeinket ellenőrzi, mellékleteiket is beleértve. A *Script Blocking* pedig a rosszindulatú scriptek ellen véd, ezek lehetnek ActiveX- vagy JavaScript-alapúak.

A régi jó bicska

A második program a Norton Utilities 2003. Nagyon találóan svájcibicskához szokták hasonlítani – valóban sok problémára nyújt megoldást. Egyrészt képes megtalálni olyan

A One Button Checkup a legfontosabb ellenőrzéseket végzi el

info

- www.symantec.hu
- www.symantec.com /press/2002/n020903.html
- www.symantec.com/region /hu/product/nsw_index.html
- www.symantec.com/region /hu/product/nswpro_index.html

rendszerproblémákat, mint például a merevlemezek hibái, a szoftverek problémái és a hibás hardverkonfigurációból adódó ütközések.

Az új verzióban ismét finomítottak az *One Button Checkup* (egygombos ellenőrzés) lehetőségén. A legfontosabb, hogy az általa elvégzett módosításokat most már vissza is lehet vonni, vagy újra lehet kérni. Általánosságban ellenőrzi a Windows registryjét és a víruskereső állapotát. Itt akár részletekbe menően láthatjuk, milyen hibákat talált a program, de valójában bőven elegendő a *Begin Fix* gombra kattintani.

A Norton Utilities régi összetevője a Speed Disk lemezrendező. Indítása után elemzi a merevlemezek tartalmát, és megmutatja, hány darabban vannak a merevlemezen tárolt nagyobb file-jaink. Az adatelérés sebességének megőrzéséért legalább havonta egyszer célszerű rendeznünk a merevlemezen lévő file-okat. Még azt is megadhatjuk, melyik file-ok kerüljenek a lemez elejére vagy végére. A file-ok rendezésének időtartama nagyban függ merevlemezünk foglaltságától, a file-ok darabszámától, és a file-rendszertől. Minél korszerűbb a file-rendszer, annál kisebb egységekből áll, tehát annál lassabb a töredékek rendezése. A program futtatása előtt célszerű letörölni a netböngészők átmeneti file-jait – ez ugyanis több tízezer apró file is lehet. Internet Explorer esetén ezt a *Vezérlőpult → Internet-beállítások → Általános* fül alatt az *Ideiglenesen letöltött fájlok, Fájlok törlése...* gombbal tehetjük meg.

A biztonsági kérdés során jelöljük be az összes helyben tárolt tartalmat is. Előtte azonban ne feledjük bezárni az összes futó Internet Explorert.

A következő blokkban a problémakereső és -megoldó segédszoftvereket találjuk. A Norton System Doctort folyamatosan futtathatjuk a háttérben. Figyelemmel kíséri a lemezek állapotát és töredezettségét, kiírja a fontos rendszermutatókat, például a processzor terheltségét. A System Doctor azért lehet hasznos, mert folyamatos jelzéseivel felhívja a figyelmünket különböző problémák előjeleire. Ezáltal megelőzhető például a merevlemezek meghibásodása vagy a file-ok túlzott széttöredezése.

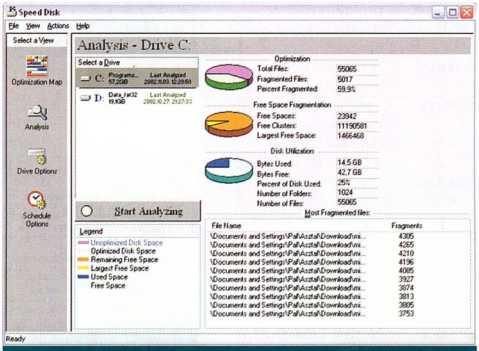

A Speed Disk elemzése a széttöredezett file-okról

Az UnErase Wizardot akkor futtassuk, ha letöröltünk egy olyan file-t, amire mégis szükségünk van. Célszerű bekapcsolva tartani a Norton Protected Recycle Bint – ez is alapban bekapcsolódik, tehát nincs különösebb teendőnk ezzel. Jelöljük ki a visszaállítani kívánt file-okat, és nyomjunk a *Recover* gombra.

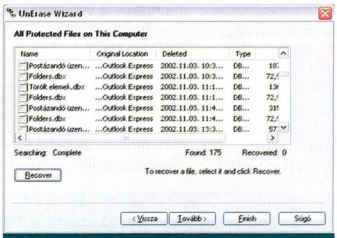

A Norton Protected Recycle Binből biztosan visszanyerhetők a törölt file-ok

A Norton Disk Doctor lemezkarbantartó az egyik legfontosabb elem a Norton Utilitiesben. Ellenőrzi a merevlemezek partíciós tábláját, file-szerkezetét, NTFS file-rendszer esetén az indexeket. Időnként futtatásával megelőzhetjük a hibás lemezreírásból adódó adatvesztéseket. Windows 2000-es vagy XP-s rendszeren elegendő hetente egyszer, korábbi Windows-verzióknál célszerű naponta futtatni.

Szintén régi elem a Norton WinDoctor, amely a Windows problémáit deríti fel és javítja ki. Megkeresi a registry hibáit, az elárvult parancsikonokat, a hibás file-hivatkozásokat, és egyetlen gombnyomásra ki is javítja. Nagyon ritkán nem képes automatikusan elvégezni a javítást, ilyenkor elindítja a regeditet, és kézzel javíthatjuk a hibát. A *Details* gombra kattintva láthatjuk részletesen, milyen problémákat talált. Nem szükséges használnunk, ha rendszeresen elindítjuk a One Button Checkup műveletet.

A *System Maintaince* csoportban a *Wipe Info* lehet hasznos, ott könyvtárainkat vagy file-jainkat törölhetjük visszaállíthatatlanul. Alkalmazásával célszerű vigyázni, mert az így megsemmisített file-okat nem lehet visszaállítani.

A Norton Cleansweep változatlanul a programeltávolításokban és a merevlemezek megtisztításában próbál segítségünkre lenni. Eltávolítja a szükségtelen file-okat, beleértve a régi alkalmazások maradványait és a hozzájuk tartozó file-társításokat. A CleanSweep minden program telepítésekor a háttérben fut, és figyeli a telepítéskori akciókat: file-másolásokat, file-létrehozásokat, az új bejegyzéseket a

AKCIÓ! - StyleCam Snap VGA felbontású digitális fényképezőgép és webkamera már 10.400 Ft értékben - Compact Flash és Smart Media kártyák - AKCIÓ!

Cool-iCam Movie
- Digitális fényképezőgép
- Digitális kamera
- Hangrögzítő
- Webkamera
- USB, Szoftverek
- SMC csatlakozás
- Ajándék 32MB SMC

23.200,-

Digitális fényképezőgépek a legjobb áron!!

Cool-@Cam Importőr
KIS- ÉS NAGYKERESKEDÉS

19.800,-

Cool-iCam G3
- 1.3 Megapixel (1280x1024)
- 8MB beépített SD RAM
- Compact Flash memória hely
- 2x dig. zoom, Vaku, Önkioldó
- Video kimenet, USB
- Mozgókép rögzítés
- Szoftverek

ATCOMP

(Az árak nem tartalmazzák az ÁFA-t. Minden termékhez 12 hónap teljes garancia, valamint teljeskörű műszaki támogatás tartozik)
www.atcomp.hu - www.cool-icam.com - mail@atcomp.hu / 1107 Bp. Ceglédi út 1-3. (fsz. 11.) 4313-415, 445

registryben, és feljegyzést készít ezekről. Mindez az adott program eltávolításakor lehet nagy segítség, ugyanis így van remény arra, hogy minden alkotóelemét sikerül törölnünk a rendszerből.

Webes újdonságok

Új elem a Web Tools programrész, amely maga is több eszköz gyűjteménye. A *Web Cleanup*pal például egy gombnyomással törölhetjük a nemkívánatos cookie-kat, a netböngésző által letöltött temérdek apró átmeneti file-t és az elavult címnaplóját (History). Az alkalmazást finomhangolhatjuk – például megtarthatjuk azokat a cookie-kat, amelyek mindennapos webböngészésünkhöz szükségesek. Az *Options* menüpontban állítsuk be, mit szeretnénk megtartani.

A *Connection Keep Alive* az analóg modemes kapcsolattal rendelkezőknek segít. Védi a netkapcsolatot a véletlen bontás ellen. Ha nincs tényleges adatforgalom, mert például weblapot olvasunk, akkor is produkál forgalmat a szolgáltató felé, hogy a kiszolgálóoldal ne szakítása meg a kapcsolatot.

Szellemes ötletek

Javítottak a GoBack programrészen is. Ennek a neve egyébként egészen pontosan GoBack 3 Personal Edition, és a Roxio cég terméke. Aki kipróbálta a Windows Me és a Windows XP beépített rendszer-visszaállítási szolgáltatását, tudja, hogy nem árt egy olyan külső megoldás, amellyel tényleg vissza lehet állítani a rendszerünket egy korábbi stádiumba, ha egy rosszul megírt driver, béta állapotú alkalmazás vagy a telepítése során összeomlott program szétzúzta.

A Norton SystemWorks 2003 Professional kiadásának része egy feladatkezelő, amely különösen a Windows 9x-et vagy Me-t használóknak segít például a nem válaszoló, de futó programok kézi leállításában. Emellett kapunk tesztprogramokat, hogy lássuk, melyik hardverelem fölött járt el az idő.

A csak a Professzional kiadás által tartalmazott Norton Ghost 2003 is jelentős újdonságokat hozott, a program a Windowson belül már nemcsak egy bootlemez elkészítését teszi lehetővé, hanem például elindíthatjuk vele a teljes partíció lementését Windows alól. Gyorsan lehet vele mentést készíteni programrendszerünkről és adatainkról, de ugyanígy a helyreállítás sem hosszadalmas. (Élő rendszert így csak Windows 98/Me alatt menthetünk, a Windows 2000 és az XP ilyen „mentésből" csak nagy ritkán fog működni.

Utóbbi esetben marad a bootfloppys játék. – A szerk.)

A kevésbé látványos, de nagyon hasznos LiveUpdate is fejlődött. Ha *express mode*-ra állítjuk, nem kell foglalkoznunk a továbbiakban azzal, melyik programrészhez milyen javítás, frissítés érkezett.

A program automatikusan letölti és telepíti ezeket, így egy gombnyomással naprakészen tarthatjuk a csomagban található szoftvereinket.

Mindig kéznél van

Egyes alkalmazásokat a csomag telepítő CD-jéről is futtathatunk. Ezek közé tartozik a Norton Disk Doctor (lemezvizsgálat), a Norton WinDoctor (a Windows problémáinak detektálása és javítása), a Wipe Info (file-jaink végleges törlése), az UnErase Wizard (törölt file-ok visszaállítása, csak Windows 98 és Me alatt) és a Fast & Safe Cleanup (fölösleges file-ok és programok eltávolítása).

A csomag telepítése után mindenekelőtt készítsük el a *Rescue Disk* (mentőlemez) készletet. Ezt úgy a legegyszerűbb létrehozni, hogy a Norton SystemWorks fő ablakában a *Rescue* ikonra kattintunk. A meghajtók közül válasszuk a floppymeghajtót (A:). Az *Options* menüben még bejelölhetjük azokat a file-okat, programeszközöket, melyeket szeretnénk biztonságos helyen tudni, és végszükség esetén floppyról indítva használni. Ha Zip meghajtó is van a gépben, célszerű Zip lemezre menteni a fő programelemeket és a Windows beállításait. Ha elkészült a mentéskészlet, ellenőrizzük, hogy működik-e. Jobb, ha most, elkészítésekor derül ki, hogy valamelyik floppynk, Zip lemezünk hibás volt – ha a helyreállítási kísérletkor szembesülünk ezzel, már késő. Újraindításkor a *Rescue Disk* menüben találjuk magunkat.

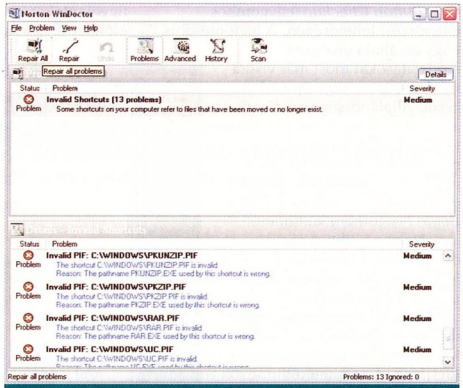

...és egyetlen gombnyomásra ki is javítja

A program csak az időközben elavult file-okat fogja lecserélni, ezzel rengeteg időt takarítunk meg.

Ha nem indul a Windowsunk, de hozzáférünk egy másik számítógéphez, tegyük a SystemWorks telepítő CD-jét a meghajtóba, és válasszuk a *Browse CD* opciót. Kattintsunk duplán a Support mappára, majd abban az Edisk mappára, végül a NED.exe-re. Az utasításokat követve készítessük el a négy 1,44 Mbyte-os kapacitású floppyt.

A fejlesztők gondoltak arra is, hogy a felhasználók egy része nem készít mentőlemezkészletet (és nincs tartalék gépe sem), ezért végszükségben elindíthatjuk a számítógépünket (megfelelő BIOS beállítás esetén) a SystemWorks telepítő CD-jéről is. Az induláskor megjelenő kérdéskor válasszuk a *Boot from CD-ROM* lehetőséget, és engedjük futni a Norton Anti-Virus DOS-os változatát. Ha a víruskereső és -eltávolító végzett a munkájával, emeljük ki a CD-ROM-ot a meghajtóból, majd indítsuk újra a számítógépet.

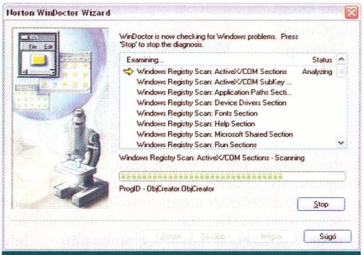

A Norton WinDoctor a registry hibáit, az elárvult parancsikonokat és a hibás file-hivatkozásokat keresi...

* * *

A Norton SystemWorks Professional ára 100, a Standardé 70 dollár.

A hazai szoftverboltokban jellemzően 30 ezer Ft körüli áron juthatunk hozzá a Professionalhez, a Standard kiszereléshez pedig mintegy 22 ezer Ft-ért.

Trójai programok

A számítógépes kártevők közé tartoznak a trójai programok. Ebbe az osztályba soroljuk azokat a maguktól nem terjedő programokat, melyek valamilyen rejtett károkozó rutinnal rendelkeznek.

Szappanos Gábor

A trójaiak működésük alapján több alcsoportra oszthatók. Ezek közül csak a gyakorlatban leginkább elterjedteket említjük meg, amelyekkel az olvasó is viszonylag nagy eséllyel összefuthat. Mivel önmaguktól nem terjednek, úgy lehet áldozatul esni egy trójai programnak, ha valaki egy netes oldalról letölti őket vagy megkapja e-mailben egy rosszakarójától.

A *backdoor* programok kiskaput nyitnak a megtámadott számítógépen. Ezt a kiskaput a hálózatról jövő támadások számára nyitják. Egyik legismertebb képviselőjük, a Back Orifice példáján mutatjuk be, mire képesek ezek az alkalmazások.

A *dialer* programok a meglévő betárcsázós netkapcsolatot változtatják meg úgy, hogy a helyi netszolgáltató helyett észrevétlenül egy távoli országban levő szolgáltatóval létesítenek kapcsolatot. Általában bizonyos idő eltelte után visszaállítják a helyi szolgáltatóval a kapcsolatot. Mindezt rejtve, a modemhangot is lekapcsolva végzik, így a felhasználó számára láthatatlan marad a működésük – egészen addig, amíg meg nem hozzák a telefonszámlát.

A *jelszólopó* programok betelepülésük után igyekeznek begyűjteni a felhasználó jelszavait tartalmazó kódolt file-okat és a memóriában kódolatlanul megtalálható jelszavakat, majd ezeket elküldik egy meghatározott címre.

Mindemellett számtalan sok, tényleges kárt okozó trójai program van. Ezek főleg könyvtárakat és file-okat törölnek, vagy a merevlemez partícióit formázzák.

A trójai programok jelentősége az internet terjedésével rohamosan nő. A Dmitrij Grjaznov által elindított, ma a Network Associates keretein belül működő Virus Patrol projekt 5 éve ellenőrzi folyamatosan a különböző hírcsoportokba, a Usenetre küldött üzeneteket, kiszűrve közülük a vírust vagy trójai programot tartalmazókat. Mára az ellenőrzendő adatmennyiség gigantikus méreteket öltött (naponta 400 Mbyte üzenetet ellenőriznek), de a konklúzió meglepő. Öt éve a Useneten talált rosszindulatú programok 97%-a vírus volt, és csak 3%-a trójai – mára ez megfordult: 96% a trójai programok aránya. Többségük backdoor program, amit azért postáztak a Usenetre, hogy a megtévesztett hírolvasók feltelepítsék a gépükre, hozzáférést biztosítva így a számítógépükhöz a károkozók számára.

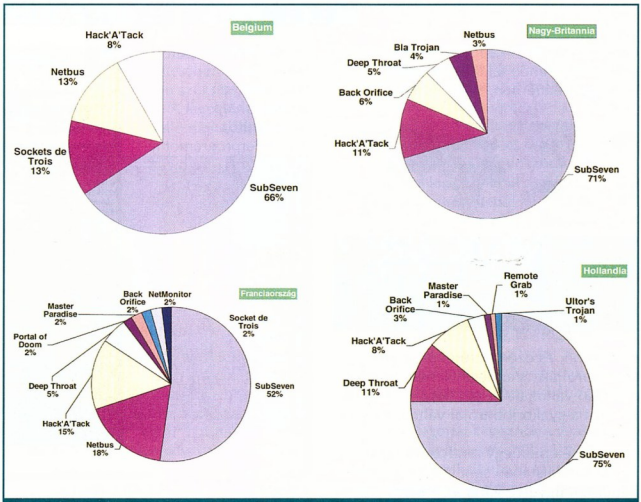

A legelterjedtebb trójaiak Európa néhány országában a Symantec 2001 júniusa és 2002 márciusa között végzett adatgyűjtése alapján

A tűzfalak jelzik, ha kívülről próbálnak behatolni a számítógépre, másrészt a véletlenül felkerült programok kijutását észlelik és megakadályozzák

A trójai programok ellen hatásosan lehet védekezni rezidens víruskeresővel, a hálózaton keresztül dolgozó különleges kártevők esetében tűzfalprogrammal.

Ilyen támadás során a támadó gép végigpásztázza a célgép portjait, hátha valamelyiket nyitva találja, amin keresztül megkísérelheti a behatolást. Ha a behatolónak nagy a szerencséje, még egy figyelmetlenségből feltelepített backdoor program által nyitva tartott portot is talál, ahol a trójai csak parancsra vár, és akkor már semmi nem akadályozza meg a számítógép feletti hatalomátvételt.

Több szervezet is folyamatosan figyeli a trójai programok támadási kísérleteit, és

VirusBuster www.virusbuster.hu
A szerkesztőségi anyagok vírusmentességét a **VirusBuster Kft.** saját fejlesztésű programjai is biztosítják.
www.virusbuster.hu

a világ minden részéről összegyűjtött információk alapján kimutatásokat is készítenek.

Back Orifice

A Back Orifice trójai programnak több változata is ismert. Számítógépek távvezérlésére alkalmas program, TCP/IP kapcsolaton keresztül teszi lehetővé az adott számítógépnek másik számítógépről való, hálózaton keresztüli felügyeletét. Szolgáltatásait tekintve körülbelül azt nyújtja, mint a kereskedelemben kapható hasonló célú szoftverek. Ámde fel lehet telepíteni úgy is, hogy a háttérben, teljesen rejtve

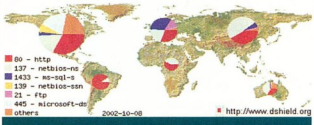

A Distributed Intrusion Detection System (DShield.org) által detektált támadási kísérletek a megtámadott portok függvényében 2002.10..8-án

működjön, és ezért a trójai programok közé sorolják. (Van legális, nem titokban működő változata is, ezt össze is szokták keverni a gyakoribb trójai változattal. – a szerk.)

Ha feltelepítik egy rendszerre, akkor még a tasztkistában sem látszik, mégis a háttérben figyelve várja az érkező parancsokat.

Két fő komponensből áll: a vezérelni szánt gépre telepítendő szerver-komponensből, illetve a vezérlőgépre felrakandó kliensből. A szerver-komponens fő része a BOSERVE.EXE (bár ennek neve változhat).

A BOCONFIG.EXE-vel lehet elvégezni a beállításokat, valamint a szerver-

```
FWIN,2001/09/25,22:42:36 +1:00 CET,aaa.bbb.ccc.ddd:1674,xxx.yyy.zzz.vvv:262,TCP
FWIN,2001/09/25,22:42:36 +1:00 CET,aaa.bbb.ccc.ddd:1682,xxx.yyy.zzz.vvv:263,TCP
FWIN,2001/09/25,22:42:36 +1:00 CET,aaa.bbb.ccc.ddd:1683,xxx.yyy.zzz.vvv:264,TCP
FWIN,2001/09/25,22:42:36 +1:00 CET,aaa.bbb.ccc.ddd:1684,xxx.yyy.zzz.vvv:280,TCP
FWIN,2001/09/25,22:42:36 +1:00 CET,aaa.bbb.ccc.ddd:1685,xxx.yyy.zzz.vvv:281,TCP
FWIN,2001/09/25,22:42:36 +1:00 CET,aaa.bbb.ccc.ddd:1686,xxx.yyy.zzz.vvv:282,TCP
FWIN,2001/09/25,22:42:36 +1:00 CET,aaa.bbb.ccc.ddd:1690,xxx.yyy.zzz.vvv:308,TCP
FWIN,2001/09/25,22:42:36 +1:00 CET,aaa.bbb.ccc.ddd:1719,xxx.yyy.zzz.vvv:309,TCP
FWIN,2001/09/25,22:42:36 +1:00 CET,aaa.bbb.ccc.ddd:1720,xxx.yyy.zzz.vvv:310,TCP
FWIN,2001/09/25,22:42:36 +1:00 CET,aaa.bbb.ccc.ddd:1721,xxx.yyy.zzz.vvv:311,TCP
FWIN,2001/09/25,22:42:36 +1:00 CET,aaa.bbb.ccc.ddd:1722,xxx.yyy.zzz.vvv:312,TCP
FWIN,2001/09/25,22:42:36 +1:00 CET,aaa.bbb.ccc.ddd:1743,xxx.yyy.zzz.vvv:314,TCP
FWIN,2001/09/25,22:42:36 +1:00 CET,aaa.bbb.ccc.ddd:1752,xxx.yyy.zzz.vvv:316,TCP
FWIN,2001/09/25,22:42:36 +1:00 CET,aaa.bbb.ccc.ddd:1756,xxx.yyy.zzz.vvv:317,TCP
FWIN,2001/09/25,22:42:36 +1:00 CET,aaa.bbb.ccc.ddd:1758,xxx.yyy.zzz.vvv:321,TCP
FWIN,2001/09/25,22:42:36 +1:00 CET,aaa.bbb.ccc.ddd:1759,xxx.yyy.zzz.vvv:344,TCP
FWIN,2001/09/25,22:42:36 +1:00 CET,aaa.bbb.ccc.ddd:1761,xxx.yyy.zzz.vvv:345,TCP
FWIN,2001/09/25,22:42:36 +1:00 CET,aaa.bbb.ccc.ddd:1763,xxx.yyy.zzz.vvv:346,TCP
```

Egy portpásztázás részletei a tűzfalprogram naplójában (személyiségi okok miatt a támadó és a megtámadott gép IP-címét aaa.bbb.ccc.ddd, illetve xxx.yyy.zzz.vvv jelképezi)

programot is hozzá lehet csatolni tetszőlegesen kiválasztható programhoz.

A szerverprogramot a kiválasztott program elejére írja, az eredeti tartalmat pedig a file végére mozgatja. Futtatáskor az elinduló szerverkomponens kiszedi a file végéről az eredeti programot, és lefuttatja, így lényegében láthatatlanul lehet feltelepíteni.

Amikor a szerver-komponenst futtatják, először ellenőrzi, hogy valamilyen gazdaprogramhoz van-e kapcsolva. Létrehozza a WINDLL.DLL file-t a Windows rendszerkönyvtárban, majd későbbi felhasználás céljára kigyűjti a KERNEL32.DLL-ből néhány Windows rendszerfüggvény címét. Bemásolja magát a Windows rendszerkönyvtárába, majd a regisztrációs adatbázisban a *HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Run Services* kulcs alatt bejegyzi magát mint rendszerinduláskor automatikusan elindítandó folyamatot.

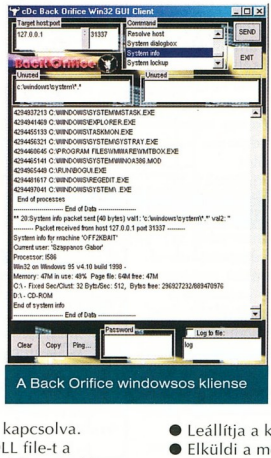

A Back Orifice windowsos kliense

Létrehoz egy TCP/IP socketet, ahhoz alapbeállításnak a 31337-es portot rendeli, majd rejtett alkalmazásként fut tovább.

A főprogram ezután a megnyitott porton keresztül várja a parancsokat. Ezek kódolt formában érkeznek, és a **!*QWTY?* azonosító karaktersorral kezdődnek. A parancstól függően a Back Orifice az alábbiakat teheti.

- Lekérdezi, illetve elküldi a számítógépnevet, a felhasználónevet, a rendszeradatokat – processzortípus, operációs rendszer verziója, memóriaméret stb.
- A kiválasztott meghajtókat megosztja a hálózaton keresztül.
- Könyvtárakat listáz, illetve file-okat keres.
- File-okat küld és fogad, másol, töröl, átnevez vagy futtat.
- Könyvtárakat hoz létre, illetve töröl.
- Tömörít file-okat vagy kicsomagol archívumokat.
- Leállítja a számítógépet.
- Kilistázza a futó processzeket.
- Leállítja a kiválasztott processzt.
- Elküldi a memóriában eltárolt jelszavakat.
- Üzenetablakokat jelenít meg.
- A regisztrációs adatbázisból kiolvas, illetve oda beír adatokat.

A Back Orifice képességeit bővítő betétekkel lehet fokozni. Ezeket a kliens-program is át tudja küldeni a szerver-programnak, így egészítve ki azt új lehetőségekkel.

DIGITCAM
A DIGITÁLIS PARTNER

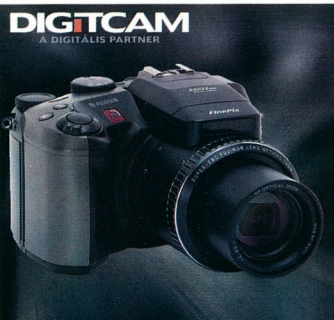

Fujifilm
FinePix S602Z
• 6 millió képpontos képméret (max.2832x2128-as felbontás)
• 3.1 millió képpontos SuperCCD
• Nagy fényerejű objektív f: 2.8-3.1
• 6x optikai zoom: 35-210mm
• 55mm-s átmérőjű objektív
• Manuális élesség állítás gyűrűvel
• Központi érzékelős vakusaru
• Mini LCD kb. 96%-s képet adó kereső
• Egyedi fehérsúlyegyensúly állítás
• Érzékenység: ISO 100/200/400
• Sorozatfelvétel: 5kép/másodperc
• 18x visszanézési zoom
• Super-Macro 1cm-ről
• SM + CF Type I-II memóriafoglalat
• IBM MicroDrive támogatás

Nikon Coolpix 5000

Minolta Dimage 7i

Olympus C-720UZ

Canon PowerShot G2

Casio QV-4000

Nikon Coolpix

Boltunk Canon, Fujifilm és Nikon bemutatóterem és mintabolt.

Digitális mintabolt és szaküzlet
Nagy- és kiskereskedelmi értékesítés

H-1072 Budapest, Rákóczi út 4-6.
Astória Üzletház
Tel.: (36 1) 235 0570, 71
Fax: (36 1) 235 0572

www.digitcam.hu
digitcam@elender.hu

Nyitvatartás:
Hétfő - péntek: 10.00 - 18.00
Szombat: 10.00 - 14.00

A K C I Ó !
IBM 1GB MicroDrive Kit
3 év garanciával!
nettó 76.000,- Ft

DigitCam. Együtt növünk az igények

Üzletünkben megtalálhatja a Canon, Casio, Epson, Fujifilm, HP, JVC, Kodak, Nikon, Olympus, Panasonic, Ricoh és Sony digitális kínálatát, valamint a Canon digitális kameráinak teljes választékát. Mostantól részletre is vásárolhat a Credigen Áruhitel keretében !

UBIMPEX Grafikai és nyomdai szolgáltatások Tel.: 06-2

Forgatókönyvvázlat

A számítógép sokkal több, mint egyszerű szövegszerkesztő, vagy akár komolyabb számítások elvégzésére képes eszköz. A játékok is bizonyítják, hogy a számítógépnek helye van az otthoni szórakoztatóelektronikai eszközök között. Még videózásra is lehet használni.

Nagy Zoltán

A hol van tévé, ott szinte biztos, hogy van videomagnó is, sőt sok háztartásban videokamera is van a hagyományos fényképezőgép mellett. A videoeszközök sorát ma már tovább lehet bővíteni a számítógéppel, mert minden olyan feladatra használható, amire eddig több különálló eszközt kellett fenntartani. Ehhez azonban fel kell szerelnünk néhány kiegészítővel.

Mit akarhatunk?

Talán a leggyakoribb felhasználási mód a meglévő kamerás felvételek rendbeszedése, vagyis vágása és archiválása.

A hagyományos analóg VHS-C és Hi-8-as kamerák mellett egyre inkább elterjedtek a digitális rögzítésű DV kamerák. Az, hogy éppen milyen kamera van otthon, alapvetően meghatározza a beszerzendő hardver típusát. Érdemes azt is átgondolni, hogy a közeljövőben le szeretnénk-e cserélni az analóg kamerát digitálisra, vagy a már meglévő digitális gép mellett őrzünk-e régi analóg felvételeket. Ekkor ugyanis már teljesen más eszköztípus kerülhet képbe.

A kamerás felvételekhez hasonló a helyzet akkor is, ha valaki filmeket gyűjt kazettán. A különféle kereskedelmi és mozicsatornák elhalmoznak minket jobbrosszabb filmekkel, annyival, hogy nem is tudjuk megnézni az összes minket érdeklő alkotást – főleg ha az egymással versengő adók igyekeznek egy időben sugározni azokat. Aki szeretné függetleníteni magát a műsorrendtől, általában kazettára veszi a filmet, hogy később nézze meg. Az igazán jókat nemcsak egyszer érdemes megnézni, ezért azokat hosszabb ideig tároljuk kazettán, de idővel romlik a minőségük. A különböző sorozatok – Star Trek, Jó barátok vagy éppen a rém rendes Al Bundy kalandjai – rajongói is többször megnézik az éppen aktuális epizódot, csakhogy a kazetták nehezen tűrik az ilyesféle bánásmódot.

Az átalakulás első lépése

Analóg felvételek rögzítéséhez valamilyen digitalizálóeszközre van szükség. Ennek több formája is létezik. A legegyszerűbb, ha beszerzünk egy különálló digitalizáló-

Tévézés és felvételkészítés amatőr eszközzel

kártyát. Ebből sokféle típus kapható. A legegyszerűbbek csak annyit tudnak, hogy a videobemenetükre érkező külső videojelet digitális formára alakítják – a tömörítést pedig a felhasználónak szoftveres úton kell megoldania. Általában ezek a legolcsóbb kártyák, ennek ellenére jó minőségű anyagokat lehet velük előállítani, mert a mai PC-k teljesítménye lehetővé teszi a jó minőségű szoftveres tömörítést. Persze, valamilyen hardverszintű

Ilyen DVD-felvevővel ki lehetne váltani a PC-s videózást

tömörítésre a kártya is képes, de az a legtöbb esetben feledhető minőségű. Jobban járunk, ha egy jobb MJPEG tömörítőt használunk, vagy ha a gép teljesítménye lehetővé teszi, közvetlenül DivX-be is lehet digitalizálni (persze megfelelően nagy bitrátával). Néhány éve még gyakran találkozhattunk hardveres MPEG tömörítést végző kártyákkal. Az MPEG-1 tömörítést használó típusok komoly hátránya, hogy a felbontásuk a VCD szabványhoz igazodva 352x288 képpont, ami semmivel sem jobb annál, amit egy átlagos videomagnó biztosít. Az újabb eszközök azonban már MPEG-2 tömörítéssel is tudnak dolgozni, és elérik a DVD 720x576 képpontos felbontását.

Az új típusú MPEG-2-es eszközök tehát már jó alapot adnak a munkához. Van azonban egy kis probléma az MPEG formátummal, függetlenül attól, hogy 1-es vagy 2-es: nem támogatja a képkockánkénti szerkesztést. Ennek következtében az MPEG-2 formátumban rögzített anyagot csak kompromisszumokkal vagy minőségromlás árán lehet vágni. Az MPEG-tömörítő kártya (vagy külső eszköz) tehát leginkább azoknak jó, akik a rögzítés után nem kívánnak sokat foglalkozni a felvétellel, és legfeljebb CD-re írják (az MPEG file-ok darabolásáról később ejtünk szót).

Külön kategóriát képeznek a tévévevő kártyák. Ezekkel közvetlenül nézhetjük a tévéműsort, nem kell hozzá külső jelforrás, leszámítva persze az antennát. Tévénézésre ezek a kártyák kiválóan alkalmasak, és lehet velük rögzíteni is, bár ehhez a legtöbb esetben nem lehet (vagy nem érdemes) a kártyához mellékelt programot alkalmazni. Tévékártyát elsősorban annak érdemes vennie, aki nem kazettáról szeretne digitalizálni, hanem az éppen sugárzott műsort szeretné videomagnó helyett egyből számítógépen rögzíteni. Mindemellett persze a tévékártyáknak is van videobemenete.

Mivé legyen?

Az csak az első lépés, hogy a számítógépbe juttatjuk a videoanyagot. Legalább ilyen fontos átgondolni, mi lesz a digitalizált anyag sorsa. Analóg kamerás felvételnél az egyik lehetőség, hogy vágás után azt visszajátsszuk kazettára. Ennek az a hátránya, hogy az átjátszás további minőségromlást okoz. Célszerűbb tehát digitális formában tárolni a felvételt. Ekkor egyből jön a következő kérdés:

a későbbiekben milyen módon szeretnénk lejátszani a videoanyagot? Kézenfekvő, hogy számítógéppel játsszuk le, és a monitoron nézzük. És ha nincs számítógép? Egyre több lakásban található olyan

Ma már nem ritkaság a digitális kamera

DVD-lejátszó, amely már gond nélkül tud írott CD-t lejátszani, így érdemes olyan formátumban archiválni a felvételt, amit az ilyen DVD-lejátszó kezel (VCD, S-VCD).

Ha csak saját felhasználásra készítjük a felvételt, vagy nem akarunk asztali DVD-t vásárolni, akkor sem biztos, hogy kielégítő a számítógép monitora, hiszen még egy 19 colos monitor is eltörpül egy átlagos tévékészülék mellett, és bár nyilvánvaló, hogy a monitor felbontása sokkal jobb, a képméret is sokat nyom a latban. Erre megoldás egy olyan eszköz, ami a számítógép képét a tévé számára is fogyasztható formátumúvá alakítja. Ez lehet tévékimenetes videokártya, külső VGA–tévé konverter, vagy DVD-dekóder kártya is. A tévékimenetes kártyáknak és a VGA–tévé konvertereknek az az előnye, hogy nem csak videofilmek lejátszására használhatók, hanem akár kedvenc játékunk, például autószimulátor nagyobb képernyőn történő megjelenítésére is, hogy az egész család tudja értékelni vezetési képességeinket.

Teljesen digitális

Teljesen más technikát és feldolgozási módot igényel, ha digitális videokamerát (DV vagy Digital-8) használunk. Itt már nincs szükség digitalizálásra, ezért a hardverigény egy digitális ki-/bemeneti portra korlátozódik – ez az, amit csúnyán IEEE-1394-nek hívnak (a FireWire és az i-Link technikailag ugyanez, de ezek az Apple, illetve a Sony bejegyzett nevei, így csak az ő termékeiknél lehet használni).

Ennek segítségével a digitális felvételt vagy annak egy részét módosítás, minőségromlás nélkül lehet a számítógépbe vagy onnan a kamerába másolni.

Bonyolítja a helyzetet, ha a digitális felvételek mellett régi analóg felvételeket is szeretnénk a számítógépbe másolni, vagy ezeket vegyesen használnák. Ekkor ugyanis az analóg felvételeket először digitalizálni kell. Szerencsére a legmodernebb DV kamerákon már van analóg videobemenet, aminek jelét a kamera rögzíti vagy továbbítja az IEEE-1394-es porton.

Ha a kameránk nem képes erre, be kell szereznünk olyan DV-híd eszközt, ami ellátja ezt a feladatot.

Gépi feldolgozás

A digitalizált alapanyagból a számítógépes feldolgozás során készítjük el a végterméket. Ez a munkafázis a legegyszerűbb esetben csak tömörítést jelent, de végezhetünk bonyolult vágást is effektusokkal, kísérőhanggal, felirattal stb. Számos szoftver közül választhatunk, az egyszerű ingyenestől a sokat tudó ingyenesen át a félprofesszionális kereskedelmi programokig.

Nem könnyű kiválasztani a célnak megfelelőt, főleg ha még tájékozatlanok vagyunk a témában. Legtöbb esetben jól használhatók a hardverek mellé adott szoftverek, sokszor pedig éppen a legegyszerűbb alkalmazások nyújtják a legkielégítőbb eredményt.

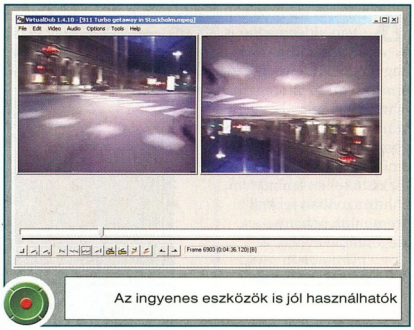

Az ingyenes eszközök is jól használhatók

* * *

Fentiekből talán kitűnik, hogy nincs egyszerű dolga annak, aki videózni akar számítógépe segítségével.

Most indított cikksorozatunkban igyekszünk segítséget nyújtani mindazoknak, akik szeretnék kihasználni számítógépük ez irányú képességeit.

Először az analóg és a digitális bemeneti eszközökkel foglalkozunk részletesen, megvizsgáljuk, mire alkalmasak a ma kapható tévévevő és digitalizáló kártyák, a különböző IEEE-1394-es csatolókártyák, a külső IEEE-1394 szabványú eszközök. Utána körüljárjuk, mit lehet tenni a már digitális formában lévő videoanyaggal, összehasonlítjuk a fellelhető amatőr és kevésbé amatőr szoftverek nyújtotta lehetőségeket a különböző felhasználási módoknak megfelelően.

Végül sorra vesszük, hogy a feldolgozott videoanyagot milyen formában lehet és érdemes tárolni, hogyan és milyen eszközökkel lehet azt tévén, videón megjeleníteni.

Így tavasz végére minden érdeklődő felkészülten várhatja a ballagási időszakot és a nyaralást, hiszen pontosan tudni fogja, hogyan dolgozhatja fel összegyűjtött felvételeit.

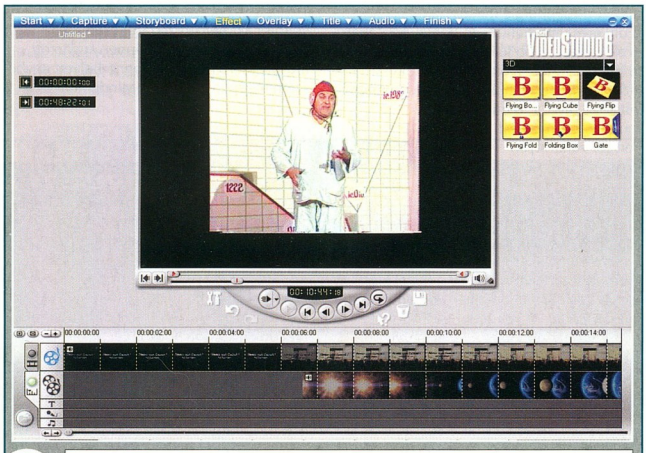

Amatőrök is végezhetnek profi munkát

Animációkészítés

Sorozatunk első részében belekóstoltunk a Flash MX rajzolási lehetőségeibe. A Flash grafikus képességei ellenére nem kifejezetten rajzolóprogram. Lehetőségeinek többsége az időben változó, mozgó képek, interaktív animációk készítésekor tárul fel. Az alábbiakban az animációkészítés alapjait járjuk körbe.

Sümegi András

Hagyományos rajzfilm-animáció készítése során először a forgatókönyv írója megírja a történetet, majd elkészíti a storyboardot, magyarul eseményvázlatot. Ezt használja fel a vezető animátor, amikor megrajzolja a figurákat, megtervezi a jellegzetes mozdulatokat, és elkészíti az egyes jelenetek fontosabb kockáit. Az utóbbiakat kulcskockáknak hívjuk. Ezután az animátorok feladata az, hogy megrajzolják a mozgások gyorsan egymás után következő fázisait, vagyis ők készítik el a kulcskockák közötti képeket. Az elkészített rajzok csupán éles körvonalakat tartalmaznak, a következő lépés a színek, árnyalatok, fények és árnyékok kialakítása. Ez a kifestők munkája. Ha elkészültek a képkockák, akkor sorban lefényképezik azokat. Az így kapott filmszalag kockái filmvetítőgépben gyorsan egymás után vetítve az emberi szem tehetetlensége miatt folyamatos mozgás illúzióját keltik.

A Macromedia Flash alapvetően két módszert kínál a mozgások elkészítésére. Az egyik esetben az animációt kockáról kockára magunk készítjük el. A másik esetben a program magára vállalja a beosztott animátorok és a kifestők munkáját, nekünk csak a kulcskockákat kell megfelelően beállítani, a köztes kockákat a program számítja ki. Ezt a technikát hívjuk *interpolált (átmenetes) animációnak*. Előnye nemcsak az, hogy kevesebb munkánk van a mozgás elkészítésével, hanem a kész mozi mérete is kisebb lesz, vagyis gyorsabban fog letöltődni. De haladjunk sorjában, nézzük előbb a képkockánként elkészített animációt!

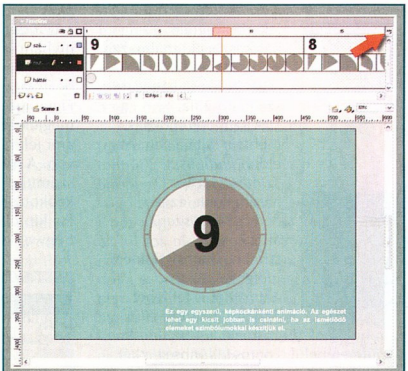

A képkockánkénti animációnál a mozgó részleteket mindegyik képkockában külön megrajzoljuk. A piros nyíl mutatja a Frame View gombot. Ezen az ábrán Preview nézetben látszik az animáció

Kockáról kockára

Az előző alkalommal rajzoltunk egy háromszöget. Most ezzel folytatjuk a munkát. Kiindulásul szolgáló alakzatunk megtalálható a CD-mellékleten a haromszog.fla file-ban. Hasonló méretű bonyolultabb grafikával is lehet dolgozni, de nem szükséges. A Flash egyik értékes tulajdonsága az, hogy összetett animációt készíthetünk nagyon egyszerű rajzelemekkel. Aztán ha a működésével elégedettek vagyunk, nekiláthatunk a grafikai részletek kidolgozásával bíbelődni. Vegyük most a háromszöget, és ha már szépen mozog, lecserélhetjük egy színes pillangóra. Hogy legyen helyünk a mozgatásához, kattintsunk rá, és vigyük az egész alakzatot a *Stage* bal oldalára.

Vessünk egy pillantást a *Timeline*-ra! Az egér jobbjával kattintsunk rá a 20-as frame-re (képkockára), majd válasszuk az *Insert Frame* menüpontot. Láthatjuk, hogy a most gyártott képkockák háttere szürke, ami azt jelzi, hogy tartozik hozzájuk valami a *Stage*-en: az általunk rajzolt háromszög. Töröljük ki a háromszöget, és figyeljük meg, hogyan változik a *Timeline*. Most nyomjunk [Ctrl Z]-t (Undo), hogy érvénytelenítsük a törlést, és visszakapjuk a háromszögünket.

A *Frame Indicator* (a piros lejátszófej) most már tud mozogni az első húsz képkockában, de eközben a *Stage*-en nincs semmi változás. A Flashben a képkockák átveszik azt, amit az előttük lévő kulcskockában definiáltunk, ezért akárhány ilyen szürke képkockát hozunk létre, a mozifile-unk mérete általuk nem növekszik. Válasszuk ki jobb egérgombbal a hatos képkockát, majd a menüből az *Insert Keyframe* menüpontot! A *Stage* tartalma nem változik, de a *Timeline*-on feltűnik egy osztás és utána ugyanolyan fekete pötty, mint amilyet az első kockában láttunk. Új kulcskockát (keyframe-et) hoztunk létre. A pötty különbözteti meg a kulcskockát (keyframe) a közönséges képkockáktól. Ha most megnyomjuk az [Enter] billentyűt a mozi lejátszásához, akkor nem történik semmi, eltekintve attól, hogy a csúszka végighalad a *Timeline*-on, mert a két kulcskocka egyforma. Ahhoz, hogy változzék valami, kattintsunk a második kulcskockára (a hatodik frame-re), majd tegyük arrébb a háromszöget a *Stage*-en. [Ctrl Alt R]-rel álljunk vissza a mozi elejére, aztán nyomjuk le megint az [Enter]-t. Amikor a lejátszás a második kulcskockához érkezik, a háromszög átugrik az új helyre. Eddigi ténykedésünk eredménye valami olyasmi, mint amit az anim-1.fla file-ban talál az olvasó. Emlékeztetőként érdemes megnézni az ademo-1.html (vagy az ademo-1.swf) file-t, ami a fent leírt műveleteket mutatja be mozifilmszerűen. Primitív kis animációnk elég hirtelen ugrál. Folyamatos mozgás előállításához minden egyes kockában meg kell adni a háromszög helyzetét, mint a rajzfilmeknél. Ezzel a módszerrel készült a szamlalo.fla animáció, ami a mozifilmek induláskori visszaszámlálójára emlékeztet. A *Control → Test Movie* paranccsal rögtön ki lehet próbálni.

Az időtengely ablakának jobb felső sarkában van a *Frame View* (képkocka-

info

mintaprogramok a CD-n \cikkek\flash\

nézet) beállítások gombja. A gombra előbukkanó menüben a *Preview* (előkép) nézetet választva az időtengelyen a képkockákat jelölő szimbólumok helyett a kockák tartalmának kicsinyített képe jelenik meg. A *Preview in Context* (aránytartó előkép) beállítás csak annyiban különbözik ettől, hogy a program ugyanolyan arányban kicsinyíti az összes képkockát.

Szimbólumok

Figyelmesen elemezve a visszaszámlálót észrevehető, hogy egyes képkockák tartalma időről időre ismétlődik. A mutató rétegen van tizenkét olyan kulcskocka, amely kilencszer újra szerepel. A Flash mindegyik kulcskocka tartalmát külön tárolja, ezért az azonos tartalmú kulcskockák feleslegesen növelik a mozi méretét. Pedig a weboldalakba épített animációknál fontos a gyors letöltés, vagyis a kicsi file-méret. Valahogyan újra fel kellene használni, amit egyszer már megrajzoltunk! A megoldás a szimbólumok használata.

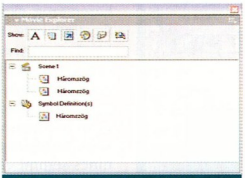

A filmböngészőben a mozi szerkezetét tanulmányozhatjuk. Az első jelenet (Scene 1) a háromszög szimbólum két példányát tartalmazza

A *Symbol*ok (szimbólumok) csak egyszer kerülnek tárolásra a *Library*ben (könyvtár). Ide a *Window* → *Library* menüponttal tudunk bekukkantani. Akár a számlálót, akár a háromszöget nézzük meg eddigi példáinkból, a könyvtárat most még üresen találjuk. Új szimbólumot az *Insert* → *New Symbol* menüponttal készíthetünk, de nekünk már van egy háromszögünk, amit át kellene alakítani szimbólummá. Vegyük elő a *Timeline*-t, majd kattintsunk az első képkockára, így jelöljük ki a háromszögünket. Válasszuk az *Insert* → *Convert to Symbol* menüpontot. Ez a művelet egy meglévő rajzelemet alakít át szimbólummá. A felbukkanó ablakban adjunk egyedi nevet szimbólumunknak. Ugyanitt a *Behavior* (viselkedés) tulajdonságnál válasszuk a *Graphic* (grafika) pontot. Most már látjuk a háromszöget a *Library* palettában. Ezt annyiszor használhatjuk fel, hányszor csak akarjuk. Az egyes példányok nem kerülnek tárolásra, csak a rájuk vonatkozó hivatkozás, így akár több tucat háromszöget is elhelyezhetünk a moziban, csak egyetlenegyszer lesz tárolva. Ráadásul a példányok eltérhetnek egymástól. Átméretezhetjük, torzíthatjuk, módosíthatjuk a színüket és az átlátszóságukat.

A háromszöges mozi időtengelyén kattintsunk a hatodik képkockára, azaz a második kulcskockára. A „preszimbolikus" háromszögnek még mindig itt kell csücsülnie. Töröljük ki, és válasszuk a *Library* palettában lévő háromszöget. Fogjuk meg a szimbólum képét vagy ikonját, és dobjuk a *Stage* területének arra a pontjára, ahonnan az imént kitöröltük az objektumot! Ezzel a háromszög szimbólum egy példányát *(instance)* hoztuk létre. A szimbólum a *Library*ben lévő „ősobjektum", ennek összes előfordulása a *Stage*-en vagy más szimbólum belsejében a szimbólum egy-egy példányának számít.

Az animáció most is ugyanolyannak látszik, de a lelke mélyén sokkal elegánsabb. Ezeket a műveleteket mutatja be az ademo-2.html file. Az anim-2.fla file a szimbólummal felépített ugráló háromszöget tartalmazza. A visszaszámláló „szimbolikus" változata a szamlalo-2.fla.

A szimbólumoknak többféle fajtája van. Az előbb *grafikus szimbólumokat* használtunk, ezek nemcsak egyszerű állóképeket tartalmazhatnak, hanem időtengelyükön animációt is fel lehet építeni. A *Movie Clip* szimbólumok (filmklipek) kis önálló filmek a főfilmen belül. Fontos különbség a két szimbólumtípus között, hogy a grafikus szimbólumok időtengelye az őket befogadó mozi időtengelyével szinkronban fut. Ha a szimbólum időtengelye rövidebb, akkor újra kezdődik a lejátszása, de a befogadó időtengely végénél mindenképpen megszakad. A filmklipek ezzel szemben szabadon futnak onnéttől, ahová elhelyeztük őket, egészen addig, amíg láthatóak. Ráadásul ezt programutasításokkal is lehet irányítani. Tanulmányozás céljából a visszaszámlálót ilyen szimbólumokkal is elkészítettem (szamlalo-3.fla). A harmadik szimbólum-fajta a *Button* (gomb), amivel nyomógom-bokat lehet készíteni. Amint az előbbiek-ből sejthető, a különféle szimbólumok egymásba is ágyazhatók. Későbbi munkánk során számos szimbólumot fogunk használni. Hogy eligazodjunk közöttük, érdemes megismerni a *Movie Explorer*t (filmböngésző). Ez az eszköz a *Window* → *Movie Explorer* utasítással hívható elő. Áttekintést ad a mozi szerke-zetéről, az egyes elemek előfordulásáról. Az általa nyújtott rengeteg lehetőséget lehetetlen sorra venni e helyütt, inkább kísérletezzünk vele, és tanulmányozzuk a program súgóját!

Interpolált animációk

Az animációkészítés során rengeteg időt takaríthatunk meg, ha nem kell mindegyik képkockát külön megrajzolnunk, hanem csak a kezdeti és a végállapotot. A mozgás közbülső fázisainak kiszámítását a Flashre bízzuk. Ez interpolált (vagy másként átmeneti) animáció, angol nevén *Tweening*. Két fő típusa a *Shape Tween*, magyarul alakzatátmenet és a *Motion Tween*, azaz mozgásátmenet. Az előbbit akkor használjuk, ha egy idomot másik formává szeretnénk átalakítani (morfózis). Az utóbbi szolgál arra, hogy egy szimbólumot egyik helyről másikra vigyünk.

Tekintsük ismét a háromszöges mozi időtengelyét. Válasszuk ki bármelyik képkockát a két kulcskocka között. Most nézzük a *Properties* (tulajdonságok) panelt – ha nem látható a képernyőn, a *Window* → *Properties* menüponttal hívhatjuk elő. A *Tweening* legördülő menüben válasszuk a *Motion*t, a többi beállítást hagyjuk alaphelyzetben. Figyeljük meg, hogy kék háttérrel megjelent egy nyíl a kulcskockák között, ami jelzi, hogy itt interpolált animáció van. A mozgás közbülső fázisait a Flash számítja ki nekünk mindazon képkockákra, amelyeken a nyíl áthalad. Ha kipróbáljuk a mozit, akkor látszik, hogy a háromszög most már nem ugrik,

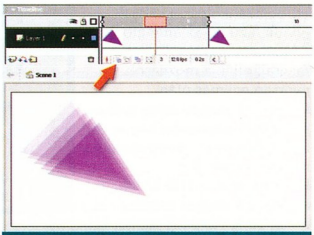

A hagymahéj nézetet (Onion Skinning) az időtengely alatti gombbal lehet bekapcsolni. Ebben a nézetben áttetsző hártyákként látszanak az animáció fázisai a lejátszófejtől jobbra és balra lévő kijelölők közötti szakaszon

hanem szépen átmászik az új helyre. Az eredmény az anim-3.fla file-ban látható, az ademo-3.html pedig bemutatja, hogyan született.

* * *

Eddigi ismereteinket felhasználva bonyolult animációkat is el tudunk készíteni, csupán két dolgot kell megjegyeznünk. Mozgásátmenetet csak egy szimbólum két példánya, valamint csoportok (group) és szövegelemek között lehet létrehozni. Másrészt egy rétegen (layer) egyszerre csak egy dolgot lehet mozgatni. Ha több tárgynak kell egy időben különböző módon mozognia, akkor új rétegeket kell hozzáadni a mozihoz az *Insert* → *Layer* utasítással. Sorozatunk következő részében felderítjük a rétegek rejtelmeit.

Rhest Lee

A sorozat eddigi részeiben egy-egy téma köré próbáltam csoportosítani az effektusokat, trükköket – több-kevesebb sikerrel –, vagy eleve egy „nagyobb lélegzetvételre" használtam fel a rendelkezésemre bocsátott két-három oldalt.

Weisz Tamás

A most bemutatásra kerülő három tippet azonban igazából csak az köti össze, hogy mindegyikükkel látványos, ám ritkán használható képeket készíthetünk. Mégis, a bennük felhasznált ötletek miatt úgy vélem, nem lesz hiábavaló munka az elkészítésük.

A Kai's Power Tools 3 megjelenése után – szerencsére csak rövid ideig – nagyon sok kiadvány címlapján láthattunk felhajtott sarkú képeket. Aztán elmúlt az újdonság varázsa, és a grafikusok annak ellenére ritkán nyúltak ehhez az effektushoz, hogy azóta szinte kötelező eleme lett a rajzolóprogramok *Effects* menüjének. Így például a Paint Shop Pro 7-ben is megtalálható az *Effects → Geometric Effects → Page Curl* pont alatt. Igen ám, de a PSP e művelete a felhajtott képek hátára egyszínű fóliát ragaszt. Mit tegyen az, aki szeretné – sok más programhoz hasonlóan – átlátszó fólián lévő képeinek sarkát felhajtani?

A megoldást „házon belül" kínálja a Jasc, a szükséges eszközt megtaláljuk a Paint Shop Pro 7 dobozában: Animation Shop 3. Igen, a csomag mozgóképekre szakosított programját fogjuk segítségül hívni a megoldáshoz. Valószínűleg méretproblémáink sem lesznek, mert az Animation Shop a Paint Shop Próhoz hasonlóan akár 32767x32767 képpontos képekkel is tud dolgozni. (Ez 300 dpi esetén mintegy 2,5x2,5 méteres képet jelent – így nyugodtan kijelenthetjük, a korlátozás inkább elméleti, mintsem gyakorlati.)

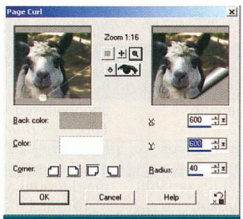

A Paint Shop Pro „sarokpöndörítője"

Szamárfüles képek

Először is nyissuk meg a képet, amivel dolgozni szeretnénk (*File → Open* vagy [Ctrl O]; vagy egyszerűen húzzuk a képet a PSP-re). Szokás szerint készítsünk másolatot róla (*Window → Duplicate* vagy [Shift D]), és zárjuk be az eredetit (*File → Close* vagy [Ctrl F4]), nehogy véletlenül elrontsunk valamit. Ezután ha szükséges, méretezzük át, vágjuk körbe stb. Itt jegyezném meg, hogy későbbi munkánkat (egészen pontosan a „recék" eltüntetését) némiképpen leegyszerűsítheti, ha két-háromszorosára nagyítjuk a képet, ám ezzel jelentősen megnő(het) a feldolgozási idő, így esetleg amit nyernénk a réven, azt (akár többszörösen is) elveszítjük a vámon.

Akárhogy döntünk, előbb-utóbb a képet át kell tennünk az Animation Shopba. Legegyszerűbb a vágólapon keresztül (*Edit → Copy* vagy [Ctrl C]), de ha ez túl sok memóriát igényelne (például egy 300 dpi-s A/4-es kép esetén már nem igazán javasolt), akkor mentsük el – lehetőleg PSP formátumba. Ezután indítsuk el az Animation Shopot a *Start* menüből vagy a PSP-ből a *File → Jasc Software Products → Launch Animation Shop* paranccsal.

Ha a képet a vágólapra másoltuk, akkor most használjuk az *Edit → Paste → As New Animation* (vagy [Ctrl V]) műveletet, míg ha file-ba mentettük el, akkor töltsük be a *File → Open*nel (vagy [Ctrl O]). Alapbeállításban az animációk háttere átlátszó (Transparent), de az ördög sohasem alszik, tehát ellenőrizzük az *Animation → Animation Properties* (vagy [Shift Alt Enter]) ablak *Canvas Color* lapján, és ha véletlenül mégsem lenne az, akkor kapcsoljuk át.

Most már jöhet az *Effects → Insert Image Transition* ablak, ahol először is ellenőrizzük, hogy a kezdőkocka (Start with) a képünk (Animation Frame), a vége (End with) pedig az átlátszó hátterünk (Canvas Color – szürke fehér kockás).

Ha ez rendben van, akkor az átmenetek listájából (Effect) válasszuk ki a lapozást (Page Turn), és állítsuk be a köztes képkockák számát az átmenet időtartama (Transition Length) és a másodpercenként megjelenő kockák száma (Frames per second) csúszkákon. Esetünkben teljesen mindegy, melyikkel

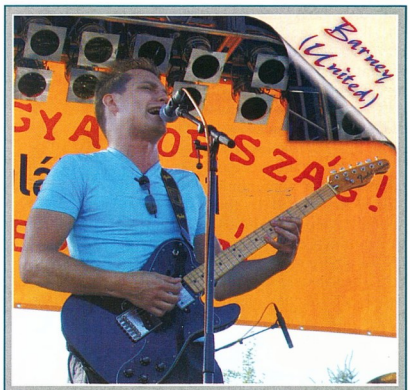

És ugyanez az Animation Shop segítségével

növeljük vagy csökkentjük az elkészülő animációs lépések számát (*Transition contains a total of n frames* – ahol *n* a készülő kockák száma), hiszen nem érdekes, hogy az animáció mennyi idő alatt pörögne le, nekünk csak egyetlen képre lesz szükségünk. Számunkra ez csak azért érdekes, mert nagyobb érték esetén hosszabb-rövidebb várakozás után nagyobb választék áll majd rendelkezésünkre, de választhatjuk azt is, hogy gyorsabban jussunk esetleg kompromisszumos eredményre. Ha nagyobb képpel dolgozunk, és 15–20 vagy még több lépést választottunk, akkor most nyugodtan nyújtóztassuk ki elgémberedett tagjainkat, esetleg igyunk egy kávét.

Miután az Animation Shop befejezte a munkát, válasszuk ki a legszimpatikusabb képkockát, és ezt vigyük vissza a Paint Shop Próba további feldolgozásra. Ehhez használjuk ugyanazt az utat, amelyen idehoztuk a képet – vagyis a kisebbeket és a közepes méretűeket nyugodtan „szállíthatjuk" a vágólapon (*Edit → Copy* vagy [Ctrl C], majd *Edit → Paste → As New Image* vagy

[Ctrl V] a Paint Shop Próban);
a nagyobbak esetében a kiválasztott darabot mentsük el a *File → Save Frame As* művelettel. Utóbbi esetben mindenképpen PSP formátumot használjunk, különben teljesen feleslegesen figyeltünk arra, hogy átlátszó legyen az animáció háttere.

Immár a Paint Shop Próban a *Layers → New Raster Layer* művelettel hozzunk létre új réteget, amit a rétegek palettáján húzzunk a képünk alá. Így már hátterünk is van, amit szükség esetén ki is festhetünk.

Ha alaposan megnézzük a felhajtott sarkot, láthatjuk, hogy a Jasc programozói – valószínűleg – abból kiindulva, hogy mozgás közben úgysem látszik, nem igazán foglalkoztak a létrejövő élek elsimításával, így ez a feladat most ránk vár. Ezt a legegyszerűbben úgy tehetjük meg, hogy a képet mintegy a harmadára összenyomjuk (*Image → Resize* vagy [Shift S] – *Percentage of original: 33*).

De mint azt a bevezetőben is említettem, ez nem minden esetben járható út (például 3600x3600 képpontos képnél 10 lépés kiszámolása még 2 GHz-es Pentium 4-es gépen is percekig tart), így többnyire marad a kézi „sorjázás". Erre a retusálóeszközt (Retouch), annak is a „lágyító" üzemmódját (Soften) fogjuk használni nagyon kicsi, mindössze 2–3 képpontos ecsettel.

Ezzel óvatosan – esetleg sok *Edit → Undó*val (vagy [Ctrl Z]) – kenjük el a recéket a felhajtás külső és belső szélén.

Ha szépen sorjátlanítottuk az éleket, akkor a szabadkézi kijelölőeszköz (Freehand) sokszögkijelölőjével (Selection type: Point to Point) kerítsük le vagy be szépen a csücsköt, végül az *Effects → 3D Effects → Drop Shadow*-val hozzuk létre azt az árnyékot, amit egy ilyen felhajtás vet a képre.

„Borotválkozótükör"

Nemrégiben olvastam Móricz Attila „Tippek a CD-íráshoz" című könyvét, amelyben többször is felhívta az olvasók figyelmét arra, hogy egyes hibák következményeként a lemezből legfeljebb „borotválkozótükör" lehet. Arra gondoltam, miért ne rajzolhatnánk mi is ilyen tükröt, hiszen olyan egyszerű.

Kezdjük a munkát 1500x1500 képpontos, fekete hátterű képpel (*File → New* vagy [Ctrl N]); Background color: Black). Az előtérszínt (Foreground Solid Color) állítsuk fehérre, a háttérszínt (Background Solid Color) pedig feketére, majd hozzunk létre új réteget a *Layers → New Raster Layer* művelettel. A kijelölőeszközzel (Selection Tool) középről kiindulva (750;750) kerítsünk be egy 420 képpont átmérőjű kör alakú területet (*Selection type: Circle; Feather: 0; Antialias* bekapcsolva).

Miután elmentettük ezt a kört a *Selections → Save To Alpha Channel* művelettel, töltsük fel alapbeállítás szerinti sugárirányú átmenettel (Fill Tool: Sunburst Gradient). Erről a rétegről készítsünk másolatot a *Layers → Duplicate*-tel, és a kijelölés megtartása mellett használjuk az *Effects → Reflection Effects → Feedback* műveletet 100%-os fedettséggel (Opacity), megtartva a középpontot (Horizontal/Vertical center: 50) és maximális intenzitással (Intensity: 100). Az így létrejött alakzat széleit mossuk el Gauss-eloszlású lágyítással az *Effects → Blur → Gaussian Blur* művelettel 5 képpontos sugarat (Radius) használva, és a réteg fedettségét (Layer Opacity) csökkentsük 20–25%-osra.

Hozzunk létre újabb réteget – *Layers → New Raster Layer* –, és a még

Na, ki nézegeti éppen a CD-t?

mindig aktív kijelölést töltsük fel *Sunset* (a képes legördülő listában található) átmenettel. Vegyük elő a szabadkézi kijelölőt (Freehand Tool), állítsuk át sokszögkijelölésre (Selection type: Point to Point), kapcsoljuk be az élsimítást (Antialias), kattintsunk egyszer a jobb egérgombbal, hogy megszüntessük a jelenlegi kijelölést, majd jelöljünk ki két szembenálló, körülbelül 15 fokos szeletet. (A második szelet kijelölésénél tartsuk nyomva a [Shift] billentyűt.) Miután *Selections → Invert*tel (vagy [Shift Ctrl I]) „kifordítottuk" a határokat, az *Edit → Clear* ([Del]) művelettel töröljük a felesleges részeket. Ezután vegyük elő ismét a kijelölőeszközt (Selection Tool) – ami remélhetőleg még mindig kör alakra van állítva –, és ezzel a fentiekhez hasonlóan távolítsuk el a két körcikk belsejét egészen a lila sáv kezdetéig.

Töltsük vissza az eredeti kijelölést a *Selections → Load From Alpha Channel* művelettel, majd 2–3-szor használjuk ismét a Gauss-eloszlású lágyítást: *Effects → Blur → Gaussian Blur* – ezúttal azonban 15–25 képpontos sugárral (Radius). Utána ennek a rétegnek vegyük le a fedettségét (Layer Opacity) 50%-osra.

A változatosság kedvéért készítsünk újabb réteget a *(Layers → New Raster Layer)*, amelyen a CD-k jellegzetes köreit fogjuk megrajzolni a formák eszközével (Preset Shapes Tool), azon belül is az ellipszis (Ellipse) alakzattal. Mielőtt nekikezdenénk a köröknek, kapcsoljuk ki a „gyári" beállításokat (Retain style) és a vektoros objektumok készítését (Create as vector), az élsimítást (Antialias) pedig kapcsoljuk be. A színpaletta alatti négyzetek közül a felsőn (körvonal) állítsunk be egyszínű fekete kifestést, az alsón pedig kapcsoljuk ki a kitöltést (No Fill).

Ha ezzel megvagyunk, a középpontból kiindulva a [Shift] billentyű folyamatos nyomva tartása mellett a jobb egérgombbal rajzoljunk 10 képpont vastag körvonalú (Line width) és 1395 képpont átmérőjű, illetve 20 képpont vastag körvonalú és 435 képpont átmérőjű kört.

A későbbi kivágáshoz készítsünk középről kiindulva 190 képpont átmérőjű kört, és ezt mentsük is el a *Selections → Save To Alpha Channel* művelettel.

A CD alapja immár kész, ezért kapcsoljuk ki a háttérréteget, a többit pedig olvasszuk egybe: *Layers → Merge → Merge Visible*. Attól függően, hogy „gyári" vagy írott lemezt akarunk készíteni, a *Colors → Colorize* (vagy [Shift L]) műveletnél használjunk nullás színtelítettséget (Saturation) vagy 35-ös színezetet (Hue) és 130-as telítettséget (Saturation); de természetesen kísérletezhetünk kék, piros vagy bármilyen más CD előállításával is.

Most már tényleg nincs más, mint elkészíteni a tükörképet. Ehhez vegyük elő azt a képet, amit a CD-nkre szeretnénk illeszteni, ebből vágjunk ki egy négyzetes darabot, amit méretezzünk át 1500x1500 képpontosra (ha kicsit „bepixelesedik", akkor használjuk az *Effects → Blur → Blur* vagy *Soften* műveletet). Ezt a képet vegyük fel a vágólapra (*Edit → Copy* vagy [Ctrl C]), majd térjünk vissza a CD-nkhez.

Töltsük be a CD körvonalát, amit még a legelején mentettünk el *(Selections → Load From Alpha Channel)*, és ebbe illesszük bele a képet (*Edit → Paste → Into Selection* vagy [Shift Ctrl L]).

A szintén elmentett belső körrel vágjuk ki a lemez közepét, és a kép rétegének az átlátszatlanságát (Layer Opacity) is vegyük le 15–25%-ig.

Innentől már csak a „szokásos" végjáték van hátra: vagyis szép hátteret találni a lemezünknek, és esetleg kis árnyékkal – *Effects → 3D Effects → Drop Shadow* – feldobni az alkotást.

Sponga Tamás

Összedrótozott teljesítmény

Lawrence Livermore National Lab, Linux NetworX

Az önálló szuperszámítógépek egyre jobban kiszorulnak a piacról azóta, amióta a fürtözési technológiák felhasználásával viszonylag olcsón lehet nagy teljesítményű rendszereket építeni.

Új óriásbébivel bővül a Linux NetworX családja

A Lawrence Livermore National Lab a Linux NetworX clustertechnológiájának felhasználásával készíti legújabb Evolocity fantázianevű fürtözött szuperszámítógépét, aminek legnagyobb számítási teljesítménye 9,2 teraFLOPS lesz. Az 1920 darab 2,4 GHz-es Xeon processzort tartalmazó rendszer 3,8 Tbyte memóriával és 115,2 Tbyte háttértárral gazdálkodhat, Lustre file-rendszert használ. Az adatátvitelhez ehhez méltóan 320 Mbyte/s sávszélességű hálózatot használnak.

– Ez a hatalmas teljesítmény már arra is elegendő, hogy a számítógépes szimuláció egyenértékű legyen a fizikai kísérletekkel – mondta Mark Seager, a csúcsteljesítményű rendszerek részlegvezetője.

A Linuxot futtató Evolocity, amint elkészül, a Föld öt leggyorsabb gépe között lesz.

➪ www.llnl.gov/
➪ www.linuxnetworx.com/

Púp a hátunkra

CodeWeavers

November első napjaiban megjelent a nyílt forrású WINE-ra épülő CrossOver Office új, 1.3.1-es verziója. Eddig elsődleges szempont volt a Microsoft Office csomag alkalmazásainak futtatási lehetősége Linux alatt. Ezt továbbra is szem előtt tartva a CodeWeavers fejlesztői a következő verziókba több más, népszerű alkalmazás támogatását szeretnék beépíteni. Az 1.3.1-esben az Internet Explorer 5.5 mellett a Quicken pénzügyi program és a Lotus Notes csoportmunkaszoftver is jól fut – igaz, a Lotus Notes már régóta szépen muzsikál WINE alatt.

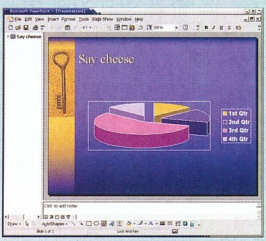

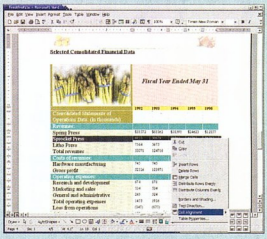

Nagy találkozások...

A fejlesztők további népszerű Win32-es alkalmazások futtatásának lehetőségét építik be a CrossOver Office-ba – jelenleg a Microsoft Office XP támogatásán dolgoznak. A felhasználók addig is nagyon szeretnék, ha egy-két professzionális képszerkesztő (Photoshop és Paint Shop Pro) és weblapszerkesztő is bekerülne a CrossOver által támogatott alkalmazások közé.

➪ www.codeweavers.com/products/office/

Tessék választani!

Lindows.com, StepUp Computing

A SetUp Computing nem tartozik a nagy cégek közé, de – tán épp a gyors növekedés érdekében – igyekszik a lehető legnagyobb választékot kínálni tablet-PC-ből. Ezért a cég ügyel arra, hogy új terméke, a DocuNote ne csak Windows XP-vel és Windows 2000-rel működhessen együtt, így hamarosan megjelenik a LindowsOS-re optimalizált változata is.

DocuNote – tablet-PC Linuxszal

A Transmeta Crusoe TM5600 processzorra épülő kézigépben 256 Mbyte memória és 20 Gbyte-os merevlemez található. A 2003 első negyedévében megjelenő linuxos DocuNote-ra a LindowsOS 3.0 fog kerülni.

➪ www.stepupcomputing.com/products.asp

Jó munkához idő kell

GNU Hurd

Még 1984-ben kezdte fejleszteni Richard M. Stallman, a GNU Project vezetője a Hurd operációs rendszert. A Mach mikrokernel kissé módosított változatán alapuló rendszer fejlesztésének nagyon nem tett jót a Linux kernel 1992-es nyilvános megjelenése. Attól kezdve az internet széles közössége inkább a pingvines operációs rendszert gyúrogatta, mint a Hurdöt. Stallman legutóbbi bejelentése szerint a Hurd 1.0-s verziója mégsem fog megjelenni idén. A csúszás fő okai az operációs rendszer soros porti I/O problémái, illetve az a csekélység, hogy 2 Gbyte-nál nagyobb partíciókkal még mindig nem bír megbirkózni. Stallman nyilatkozatában nem tért ki rá, hogy az idei megjelenés helyett mikor lesz látható, letölthető a végleges Hurd 1.0.

➪ www.gnu.org/software/hurd/hurd.html

Egyszerűbb, gyorsabb felügyelet

Oracle, Red Hat

A Red Hat szeretné megőrizni a vállalati szegmensben elfoglalt helyét, ennek érdekében egyre határozottabban összpontosít olyan megoldásokra, amiket nagyobb cégek tudnak hálózataik jobb működése érdekében felhasználni.

A cég most bejelentette, 2003 elején kiadja az Oracle Cluster file-rendszert (Oracle Cluster File System, OCFS) vállalati felhasználók részére, ami a vállalati igényekhez fejlesztett Red Hat Advanced Serverrel együtt nagyban megkönnyíti az Oracle 9i RAC (Real Application Cluster) fürtözött adatbázisrendszerek kezelését. A cég az OCFS bejelentésekor kiemelte, hogy a fürtözési technológiák beépítésekor lesz igazán látható, milyen nagy segítség a nyílt forrású file-rendszer, ami egyszerűbb használatot, gyorsabb telepítést és alacsonyabb költségeket eredményez.

A Red Hat bízik az OCFS sikerében, mert az Oracle 9i júniusi megjelenése óta azt már mintegy 70 ezer példányban töltötték le. Az OCFS forráskódja letölthető az Oracle Technology Networkről.

➪ http://otn.oracle.com/linux

Folt hátán folt

Mint az elmúlt hónapokban, most is összegyűjtöttünk egy csokorra való problémát, természetesen a megoldásaikkal együtt. A leggyakoribb kérdések manapság a Java programok futtathatóságára és a hibás LILO eltávolítására vonatkoznak, de akad itt gyógyír néhány hálózati gondra is.

SuSE-csapat (info@suselinux.hu)

A Java univerzális programnyelv, a Java VM-re (Virtual Machine) alapozva sokféle platformon érhető el. Így van ez napjaink netes világában is – azaz a Java programok webböngészőben is futhatnak.

A weboldalakon tehát találkozhatunk Java nyelven megírt kisalkalmazásokkal (applet), melyekkel tőzsdei információkhoz juthatunk, cseveghetünk, több résztvevős netes játékokban vehetünk részt stb.

Ezeket a KDE Konqueror böngészője a letöltés megkezdése előtt egy szürke keretben megjelenő „Java kisalkalmazás betöltése" feliratt al jelöli, majd megkezdi a Java modul letöltését.

A letöltött kisalkalmazás futtatásához azonban szükség van megfelelő verziószámú Java futásidejű környezetre (JRE).

Linuxon többféle Java futásidejű környezetet használhatunk, például a Sun vagy IBM megoldását. Különféle Java-verziók léteznek, ezért nem mindegy, hogy az oldalon található kisalkalmazás melyik verziót támogatja (Sun Java 1.1-gyel például nem futtatható az 1.3-as verzióra írt kisalkalmazás). Első megközelítésben érdemes mindenkor a legfrissebb Java-verziót telepíteni, mert a verziók lefelé kompatibilisek (a disztribúciókban 1.3-as verzió található, míg az eltérő licencű 1.4-es verziót a Sun oldaláról tölthetjük le).

Ha nem fut egy kisalkalmazás, annak többféle oka lehet. Az egyik az, hogy a Java kisalkalmazások weben történő használata le van tiltva.

Mivel a Java használata – a nyelv sajátosságai ellenére – bővítheti a lehetséges biztonsági rések körét, ezért a böngésző Java futtatási opciója alaphelyzetben ki van kapcsolva. Ha mégis szeretnénk Javát használni – például csevegőprogramokhoz –, akkor a Konqueror netböngésző beállításai között engedélyezhetjük ezt a teljes internetre vagy egyes zónáira.

A másik lehetséges ok a Java virtuális gépek eltérő verziószáma.

A kisalkalmazásokat (appletek) a ma népszerű Java2 nyelven írják, amely a SuSE disztribúcióban az 1.3-as Java VM-en alapul.

A Java2-ben írt alkalmazások futtatásához legalább az 1.3-as JDK-ban (Java fejlesztői környezet) található VM (virtuális gép) vagy a JRE (Java futtató környezet) kell. Előfordulhat hogy a rendszerünkre az 1.1-es Java települ az alapbeállítás szerint. E mellé opcionálisan feltelepíthető a Java2 csomag a „pay" készletből a YaST2 segítségével. A telepítés végrehajtása után rendszergazdaként a *setDefaultJava* paranccsal állíthatjuk be az alapbeállítás szerinti futtatási környezetet.

A problémát tehát a *setDefaultJava Java2* parancs kiadása oldja meg hosszú távon.

Azonban legyünk türelmesek! A weboldalakon megjelenő kisalkalmazásokat külön szálon tölti le a böngésző, méretük a több száz kilobyte-ot is meghaladhatja, és csak teljes letöltődés után indulnak el. Ha mégis problémák vannak egyes oldalakkal, akkor vegyük fel a kapcsolatot az oldal készítőjével, és kérdezzük meg, melyik Java verzióra alapozták az alkalmazást.

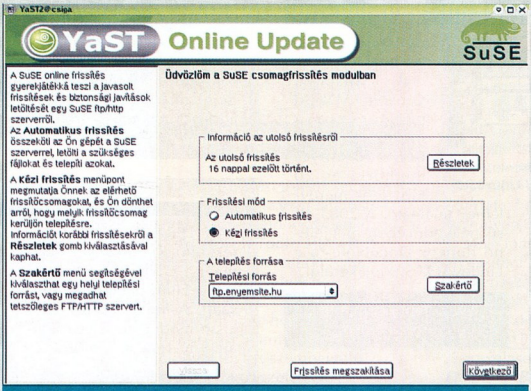

A YaST-ban már saját FTP is kiválasztható

A LILO eltávolítása

Előfordulhat, hogy szeretnénk eltávolítani a LILO rendszertöltőt a merevlemez MBR-éből (Master Boot Record). Többféle módszer létezik a LILO eltávolítására mind Linuxon, mind más operációs rendszereken.

- *Eltávolítás YaST2-vel:* a LILO MBR-be történő telepítése során az eredeti MBR másolata mentésre került egy fileban, és visszaállítható a YaST2 segítségével (a SuSE Linux 7.3-as verziójától kezdve), vagy szöveges konzolról.

  A SuSE Linux 8.0-ban található YaST2 esetében először indítsuk el a YaST2-t és menjünk a *Rendszertöltő beállítása* ablakba. Válasszuk ki az *Aktuális beállítások módosítása → Rendszertöltő eltávolítása* pontot. Lépjünk tovább a *Következő* és a *Befejezés* gombbal.

  A LILO rendszertöltő ekkor eltávolításra kerül és az eredeti MBR vissza lesz állítva.

  Jegyezzük meg, hogy a visszaállított MBR a SuSE Linux telepítése előtti állapotot tükrözi. Ha az MBR már tartalmazta a LILO-t a telepítés előtt, használjunk másik operációs rendszert az eredeti MBR visszaállítására, ahogyan az alább olvasható.

- *Eltávolítás szöveges konzolban:* alternatívaként a LILO eltávolítható a szöveges konzolban az alábbi parancs rendszergazdaként történő kiadásával: *lilo -u /dev/hda*.

  Itt a /dev/hda az első IDE merevlemez (mint elsődleges master). Ha a rendszerindító lemezt másként hívják, az *fdisk -l* parancs részletes áttekintést nyújt. Ha a *lilo -u* kimenete hibaüzenet, hagyjuk figyelmen kívül az időbélyeg

ellenőrzését a *lilo -U* parancs kiadásával. Jegyezzük meg, hogy a visszaállított MBR a SuSE Linux telepítése előtti állapotot tükrözi.

A LILO-t más operációs rendszerekből is eltávolíthatjuk az MBR felülírásával. Ez akkor ajánlott, ha az MBR másolata nem állítható vissza Linuxból.

● *Eltávolítás DOS és Windows 9x/Me rendszerlemezekkel:* az *fdisk* parancsot használhatjuk erre a célra.

Hozzunk létre új rendszerlemezt vagy biztonsági mentőlemezt DOS-ban vagy Windows 9x/Me rendszerben (Windows 9x/Me esetén CD-ről is bootolhatunk).

Erről a lemezről indítsuk el a gépet, majd adjuk ki a következő parancsot: *fdisk /mbr*

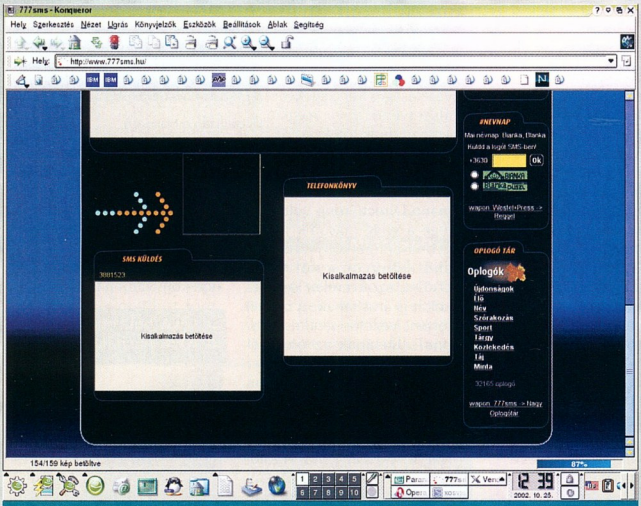

Java kisalkalmazás betöltése Konquerorban

● *Eltávolítás OS/2-es rendszerlemezzel:* az előbbi parancs OS/2 esetén így néz ki: *fdisk /newmbr*

● *Eltávolítás Windows 2000 használatával:* indítsuk el a rendszert a Windows 2000 CD-ről, majd nyomjuk meg az [R] és a [K] gombot a következő menüben a visszaállító konzol megjelenítéséhez.

Válasszuk ki a Windows 2000 telepítését a listából és adjuk meg az adminisztrátor jelszavát. Adjuk ki a *FIXMBR* parancsot és válaszoljunk a következő kérdésre az [Y] gomb lenyomásával.

Végezetül használjuk az *EXIT* parancsot a gép visszaállításához.

● *Eltávolítás Windows XP használatával:* Windows XP használatával az eredeti MBR visszaállításával távolíthatjuk el a LILO-t. Indítsuk el a rendszert a Windows XP CD-ről, nyomjuk meg az [R] billentyűt a telepítőben a visszaállító konzol megjelenítéséhez.

Válasszuk ki a Windows XP telepítését a listából és adjuk meg az adminisztrátor jelszavát.

Adjuk ki a *FIXMBR* parancsot és válaszoljunk a következő kérdésre az [Y] gomb lenyomásával. Végezetül használjuk az *EXIT* parancsot a gép visszaállításához.

Internetszolgáltatók adatainak szerkesztése

Előfordul, hogy szeretnénk új szolgáltatót felvenni a modem vagy ISDN terminál adapterrel történő használathoz, vagy módosítanánk az egyik meglévő szolgáltató adatait, esetleg teljesen törölni akarunk egy szolgáltatóra vonatkozó bejegyzést.

Ehhez kövessük az alábbi lépéseket az új szolgáltató létrehozásához vagy egy meglévő szerkesztéséhez.

Indítsuk el a YaST2-t és menjünk a *Hálózat/Alapok → Modem beállítása* beállítóablakba.

Hagyjuk jóvá az összes beviteli mezőt a modem hardverbeállításainál, a *Következő* gombbal lépjünk tovább, és kövessük a YaST2 instrukcióit a szolgáltató beállításához.

Ha törölni szeretnénk egy szolgáltató bejegyzését, hajtsuk végre a következő lépéseket.

Nyissunk ki egy konzolt, itt lépjünk át rendszergazda módba az *su -* paranccsal. Lépjünk be az /etc/sysconfig /network/providers könyvtárba. Ha már itt vagyunk, töröljük a megfelelő szolgáltatóhoz tartozó file-t a következő paranccsal: *rm <file-név>*

A frissítéseket tartalmazó könyvtárak tükrözése

Szeretnénk tükrözni az aktuális frissítéseket és foltokat a belső hálózaton való szétosztás érdekében. Ez akkor lehet fontos, ha a gépek tűzfallal védettek vagy sávszélességet szeretnénk megtakarítani. Vegyük figyelembe, hogy a helyi YOU szerver telepítése kívül esik a telepítési terméktámogatás keretein.

● *A csomagok tükrözése:* először is keressünk olyan szervert, amelyik lehetővé teszi a tükrözést (nem ftp.suse.com), és olvassuk el figyelmesen a szerver tükrözési szabályzatát. Tükrözéshez például az rsync programot használhatjuk: *rsync -vrl --stats --exclude=*.src.rpm --delete ftp.suselinux.hu::SuSE-8.0_update /dist/updates/i386/update/8.0/*

Fenti példában az src.rpm file-ok kivételével a teljes SuSE-8.0_update könyvtárat tükrözzük a /dist/updates/i386/update/8.0/ célkönyvtárba.

Az rsync parancs módosításával egy adott könyvtár vagy a kívánt sávszélesség is megadható. További információ erről: *man rsync*.

Megfelelő cron bejegyzés használható a tükrözés automatizálásához. További információ: *man crontab*

A célkönyvtárnak FTP által is elérhetőnek kell lennie. Erre a célra szükséges egy FTP szerver beállítása.

● *Kliensbeállítások:* a YAST2_LOADFTPSERVER bejegyzés beállítható mind a YaST2 sysconfig szerkesztőjében, mind manuálisan, például: *pico /etc/sysconfig/onlineupdate*

Módosítsuk a beállításokat erre: YAST2_LOADFTPSERVER="no"

A szerverek a /etc/suseservers file-ban találhatók.

Szúrjuk be a helyi FTP szerver címét az első pozícióba, például: *ftp://192.168.0.1/updates/*, és bizonyosodjunk meg arról, hogy helyes útvonalat adtunk meg.

A YaST2 hibaüzenetei a /var/log/y2log file-ban találhatók. Amikor a kliens hibát jelez, először a fenti file-ban keressük az okát.

Ezek után amikor a YaST2 online frissítést elindítjuk, a saját szerver is látható a szerver kiválasztásánál.

Néhány intsrukciót az alábbi SDB cikk utolsó bekezdésében is találhatunk: ➲ sdb.suse.de/en /sdb/html/yast2_ncurses.html

Erdős Márton, Győri Ferenc, Sponga Tamás

Golyóember a vásznon

Hollywood

Már megszokhattuk, hogy a sikeresebb PC-s játékokból előbb-utóbb (többnyire csapnivaló) hollywoodi szuperprodukciót készítenek. A sort talán a Super Mario Brothers nyitotta, majd jött a Street Fighter, a Mortal Kombat (folytatással súlyosbítva), a Wing Commander, a Tomb Raider, a listát – jelenleg – a Resident Evil zárja. De már itt a következő kiszemelt sztár: Pac-man, az apró, gömbölyű mindenevő. Vajon ki fogja alakítani a főszereplőt? Milyen sztorit találnak ki hozzá? A készítőknek erősen meg kell dolgoztatniuk fantáziájukat.

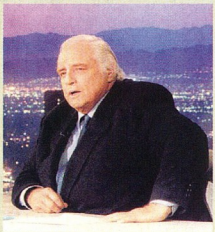

Bocccs!

Kizárás

Microsoft

Hihetetlen népszerűségnek örvendenek a csak online űzhető szerepjátékok (MMORPG – Massively Multiplayer Online Role-Playing Game). A kategória legsikeresebb képviselője az Everquest – dicsősége töretlen, noha egyre több a versenytársa. A Microsoft két évvel ezelőtt adta ki első ilyen programját, az Asheron's Callt, ennek folytatásaként készült el az Asheron's Call 2, azonban rögtön gondok akadtak vele. A szerepjátékot megvásárlók közül sokan nem tudnak játszani, mert hitelkártyájuk miatt elakadtak a regisztráláskor. Akik olyan országokban vásárolták meg a játékszoftvert, ami nincs a hivatalos támogatási listán, nem tudnak játszani. A Microsoft megígérte, hogy több országot hamarosan felveszenek a támogatási listára.

A kizártak köre

- www.microsoft.com/games/PC/asheronscall2.asp
- www.mmorpg.net/

Internet 145 GHz-en

Lucent Technologies

A Lucent Technologies kutatórészlege lázasan dolgozik az internet felgyorsításán. Ehhez nem újabb adatforgalmazási vagy tömörítési szabványt dolgoztak ki, hanem a legalapvetőbb oldaláról közelítették meg a témát: a kapcsolatok felgyorsítását választották. Mostanra jutottak el odáig, hogy laboratóriumi körülmények között egyes polimereknek megváltoztatták különböző jellemzőit, majd hihetetlen sebességgel pumpáltak át rajtuk jeleket. Az órajel 145 GHz volt, ami messze felülmúlja a ma leggyorsabb optikai kapcsolat 10 GHz-ét.

Veszteség nem kell

Bertelsmann AG

A hatalmas német médiavállalat, a Bertelsmann már hónapok óta tervezi működésének racionalizálását. Ez lefordítva nagyjából annyit tesz, hogy a veszteséges részlegeket átszervezik vagy megszabadulnak tőlük. A fő célpont az e-kereskedelmi rész, amibe például a bol.com is tartozott. A Bertelsmann DirectGroup volt részlege a világ második legnagyobb online könyváruháza, ahol könyvön kívül CD-t, DVD-t, szoftvereket és játékokat is árusítanak. A cégnél történt vezetőségváltás racionalizálásának az eredménye az lett, hogy a bol.comot eladták az eddigi versenytársnak, a buch.de interstores AG-nek. Ezzel a buch.de interstores AG átveszi a második helyet az Amazon.com mögött az online könyváruházak listáján.

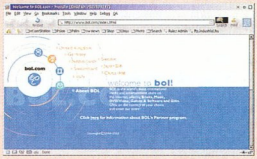

Új boltban a bol.com

- www.bol.com
- www.buch.de

Fejsze a kemény fába...

KaZaA, RIAA

Míg a Napster és az Audio-Galaxy esetében totális sikernek nevezhető (értsd: sikerült tönkretenni őket) az Amerikai Lemezkiadók Szövetségének szőnyegbombázással felérő támadása, addig a KaZaA megizzasztja a RIAA jogászait. Fő problémájuk az, hogy a jelenleg legnépszerűbb file-cserélő hálózatnak az égvilágon semmi köze az Egyesült Államokhoz. A KaZaA üzemeltetője, a Sharman Networks szerverei Ausztráliában találhatók, a cég bejegyzése pedig vanuatu-i. A jogászok jelenleg azon gondolkodnak, egyáltalán perelhetik-e a céget, illetve keresgélik a kiskaput egy per (vagyis perek sokasága) elindításához. Persze ha lehetséges lesz a pereskedés, akkor jön a következő nagy kérdés: hogyan állítsák le a hálózatot, annak ugyanis – ellentétben a néhai Napsterrel – nincs központi szervere.

- www.kazaa.com/

Kiút

Netrádiók

Az év elején több száz független, interneten sugárzó rádióadó kapcsolta ki az adóját egy teljes napra, tiltakozásul az egyre nagyobb összegű szerzői jogdíjak miatt – e jórészt eredménytelen akció Day of Silence néven vált ismertté.

Az év közepén megjelent tervezet szerint – miként beszámoltunk róla – minden lejátszott zeneszámért – hallgatónként! – egységesen 0,07 centet kellett volna fizetnie az adóknak, ami gyorsan nagy összegre dagasztotta volna a befizetnivalót. A zenekiadók szerint azonban ez még így is nagyon csekély összeg...

Közben érkezett a The Internet Radio Fairness Act című törvénymódosítás-javaslat. Ez kimondta (volna), hogy csak azoknak a webrádióknak kell megfizetnie a 0,07 centes díjat zeneszámonként, amelyeknek legalább 6 millió USD a bevétele.

A legújabb törvénytervezet szerint megkülönböztetik, hogy kicsi vagy nagyobb, illetve profitorientált vagy nonprofit webrádióról van szó. Így talán a kis rádiók számára is elviselhető lesz az összeg, amit be kell fizetniük szerzői jogdíjként.

Online zene-Kánaán

Universal Music Group

Az online letölthető zeneszámokért van, aki fizet. A file-cserélő hálózatok elleni háborúskodás, majd azok bezárása növelte azok számát, akik hajlandóak fizetni a zenefile-okért. Azonban a zenerajongók egy-egy albumért szívesebben hajlandók pénzt áldozni, mint állandó havidíjat fizetni. A világ legnagyobb zenekiadója, a Universal Music Group ezeknek a nem havidíjas ügyfeleknek kíván azzal kedvezni, hogy hamarosan mintegy 43 ezer zenefile-t tesz letölthetővé, 99 cent/db áron – a teljes CD-k 9,99 USD-be kerülnek. Ezek a file-ok korlátozás és védelem nélküliek, azaz például CD-re is lehet írni őket. Ez megnövelheti a fizetési kedvet, mert jóval kedvezőbb, mint az eddigi próbálkozások, ahol legalább 2-3 USD volt egy zeneszám ára. A file-ok Liquid Audio és Windows Audio formátumban érhetők el.

Nahát, az olcsóbb vonzóbb?

➪ www.umusic.com/

Karácsonyi X-roham?

Microsoft

A Microsoft november második felében jelentette be, hogy az indulás utáni hetekben 150 ezer darabot adtak el a korábbi számunkban már megemlített Xbox Live! csomagból. Így a boltokba kiszállított 200 ezres kontingensből megmaradt 50 ezer a karácsony előtti vásárlási lázban valószínűleg gyorsan el fog fogyni. Az Egyesült Államokban beindított zárt rendszerű előfizetéses szolgáltatás kedvezményes ára 50 dollár/év – ebben nincs benne a szélessávú netelérés díja.

Az európai indítást 2003 márciusára tervezi a redmondi cég.

➪ www.xbox.com

Jó bolt?

Roxio

Az Amerikai Lemezkiadók Szövetségének (RIAA) egyik első nagy győzelme a file-cserélő hálózatok sokasága ellen vívott harcában a Napster tönkretétele és bezárása volt. A Napsternek előbb csak szűrnie kellett az illegális zeneszámokat, de mivel ezt nem tudták tökéletesen kivitelezni, maradt a teljes bezárás. Most csődeljárás alatt áll a cég és vevőre vár. A hitelezők néha-néha bejelentik, hogy találtak vevőt a Napsterre, de üzlet eddig nem köttetett.

A Bertelsmann megvette volna a céget, de az ügylet az illinoisi cégbíróság nem hagyta jóvá. Utána a Private Media Group jelentkezett vevőnek, majd most – sokakat meglepve – az Easy CD Creator CD-író program fejlesztője, a Roxio jelentette be, hogy 5 millió dollár készpénzért és 100 ezer Roxio-részvényért megvenné a Napster maradék vagyonát, nevét, bejegyzett és bejegyzés alatt álló szabadalmait. Az, hogy az adásvétel létrejött-e, lapzártánkig nem derült ki.

➪ www.roxio.com/

Újabb Nagy Testvér

Microsoft

A Microsoft éppen csak bejelentette legújabb tervezetét, máris ellepték a fóru-

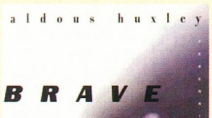

Szép új világ...

mokat a kételkedő és aggódó üzenetek százai. Ugyanis a cégnél létrehoztak egy kutatási részleget a MyLifeBits Project fejlesztéseinek koordinálására. A MyLifeBits egyik vezetője, Gordon Bell saját magán teszteli a projekt eddigi eredményeit – gyűjtögeti, feldolgozza, tárolja eddigi életének minden fellelhető mozzanatát... Különleges adatbázisba kerülnek Bell személyéhez kapcsolódó fényképek, összes elektronikus levele, az általa meglátogatott weboldalak listája, telefonhívásainak hanganyaga, a tárgyalásain elhangzott szövegek stb. Ugyanis a MyLifeBits Project célja pontosan ez: hatalmas adatbázisok létrehozása, melyekben életünk minden mozzanatát eltárolhatjuk – hangfelvételeket, fényképeket, dokumentumokat.

Bell szerint öt éven belül 1 Tbyte tárolókapacitás ára 300 USD alá fog csökkenni, és ennyi helyet igényelnek egy ember egyévi adatai. Sőt, az sem túl távoli, hogy egy ember egész életének minden mozzanata adatbázisba kerüljön. Most már csak abban reménykedhetünk, hogy ez nem lesz kötelező...

➪ http://research.microsoft.com/barc/MediaPresence/MyLifeBits.asp
➪ http://research.microsoft.com/users/gbell/

A net jobbik feléről

Fele sem igaz

● Nagy vihart kavart az ORTT által bevezetett „sárga karikás" korhatárjelzés. A www.petitiononline.com/ORTT/petition.html aláírói szerint sekély e KÉJ, ám sokan még mindig nem érzik magukat eléggé hülyének és megalázottnak, ezért kérik, hogy illetékes szervek süssék rájuk az általuk megtekinthető műsorok legfelső korhatárát jelző billogot – lehetőleg csinos kis sárga karikába foglalva ezt a közhasznú jelzést.

● Amerikában csupán 9 év börtönre és 11 millió USD kártérítésre ítélték egy szoftverkalóz-csapat női tagját, aki a vád szerint 98 milliós kárt okozott tevékenységével. Ezalatt az Enron, a WorldCom és más bukott óriáscégek ügyvezetői vélhetően egy kiadatási egyezményektől mentes ország valamelyik tengerparti szállodájában senyvednek.

● Kiosztották az idei Nagy testvér-díjakat. A büszke győztesek: céges kategóriában a Microsoft, az állami szervek közül a Magyar Rádió, a magánemberek me-zőnyében Lakat T. Károly. A közönségdíjat a BSA kapta. Bővebb információ: ➪ www.hu.bigbrother-awards.org/.

● Stohl András a VV jótékonysági gyűjtése alatti kirohanása után az RTL Klub vezetősége megszégyenülten bevallotta, ők sem SMS-eztek, sőt az egész estés show reklámbevételéből sem ajánlottak fel 1–2 milliócskát orvosi eszközökre.

64 bit játékra

AMD, Epic Megagames

Az AMD 64 bites Hammer processzora megnyerte az Epic Megagames és az Nvidia tetszését is. Az AMD már be is mutatta a nagy sikerű Unreal Tournament 2003 játék 64 bites AMD processzorra optimalizált változatát, amely frissítés formájában letölthető lesz a játék webhelyéről – amint ilyen processzorok is kaphatóak lesznek a boltokban. Az AMD emellett kijelentette, 2003-ban teljes erőbedobással az új, ezúttal már AMD Athlon 64-ként emlegetett processzorait népszerűsíti. Érdekes, hogy ebben a csapatban üdvözölhetjük az Nvidiát is – pedig talán kissé megsértődött, amikor a játékipar és a PC-s 3D-s világ isteneként tisztelt Carmack (id software) kijelentette, hogy jelenleg az Ati Radeon 9700 a legjobb videochip és a Doom 3 is arra lesz optimalizálva.

Prepare for fight!

Nem veszélyes bug – egyelőre

Samba

A Unix-alapú rendszerekhez fejlesztett Samba arra szolgál, hogy windowsos hálózatokban unixos gépet is lehessen file- és nyomtatószervernek alkalmazni. A jelenleg elterjedt, 2.2.2-es és 2.2.6-os közötti verzióiban olyan biztonsági hibát találtak, amelynek kihasználásával rendszergazdai jogkörre tehetnek szert illetéktelenek. Feltehetően még nem írtak olyan kódot, amivel ezt végre is lehetne hajtani, sőt még a Samba fejlesztőinek sem sikerült kihasználni a biztonsági rést. Így ez alkalommal kivételesen hamarabb készül el a javítás, mint a bugot kiaknázó kód.

➪ http://download.samba.org/samba/ftp/

A történet ismétlődik

RealNetworks, NGSS

Az online eltöltött idő minden percében számíthatunk arra, hogy valaki megpróbál bejutni gépünkbe. Az ehhez használt trükkök tárháza roppant széles, többségük valamilyen biztonsági hiányosság kihasználásán alapul. Már több szoftverről kiderült, hogy akár weboldalakra elhelyezett linkre kattintáskor is elindíthatnak a linkhez kapcsolt – akár rosszindulatú – kódot.

Most a Next Generation Security Software (NGSS) szakemberei a RealOne Player médialejátszóban találtak egyszerre három olyan hibát, melyek kihasználásával tetszőleges kód indítható el a lejátszóprogramot futtató számítógépen. Mindhárom erős alapja a – hackerek által már sokszor kihasznált – puffertúlcsordulást lehetővé tevő programhiba. Egyik a veremmemória felülírását, a másik kettő a dinamikus memória felülírását teszi lehetővé. A megtámadott gépen az éppen aktuális felhasználó jogai szerezhetők meg. A hibajavítás letölthető a RealNetworkstől.

➪ http://service.real.com/help/faq/security/07092002/skinpatchr11s.rmp

Túlcsordulás ellen

Kereskedelmi szektor

A szélessávú hozzáférést nyújtó netszolgáltatók közül többen azon gondolkodnak, hogy forgalomkorlátozást alkalmaznak, mert a file-cserélő hálózatokat folyamatosan használók többszörös adatforgalmat generálnak a többi netezőhöz képest. A netszolgáltatók (ISP) szerint ugyanis, ha a felhasználó tudja, hogy csak bizonyos adatmennyiségig érvényes az a díj, amit befizetett, akkor már meggondolja, mit és mennyit tölt le. Jelenleg több ISP próbálkozik olyan díjcsomagok bevezetésével, amikben nagy sávszélességet, de korlátozott adatmennyiség letöltését kínálják.

A valamelyest érintett ellenoldal érve, hogy bár sok adat csorog le hozzájuk, de ennek egy részét a mind gyakoribb feljövő (pop-up) ablakok, a rengeteg hirdetés és egyes szoftverek – Opera, Eudora stb. – állandóan változó reklámablakai teszik ki. No és mostanság mintha mindenki azzal hirdetné magát még kis hazánkban is, hogy tessék csak éjjel-nappal netes rádiót hallgatni és videofolyamot (főleg valóságshow-t...) nézni.

A konfliktus hátterében igazándiból az áll, hogy a zenekiadók és a filmstúdiók gyakran fordulnak a szolgáltatókhoz, hogy próbálják kiszűrni, korlátozni a médiafile-ok illegális csereberéjét. A felhasználók letöltéseinek kukkolását azonban senki nem meri felvállalni, így az a legegyszerűbb, ha adatlimitet állítanak be, addig sem kell bővítenie a szolgáltatónak a nemzetközi/hazai sávszélességet. Így végül mindenki jól jár – illetve...

Álarcosbál

Biztonsági háló

Szorgalmasak a tréfás kedvű hackerek. Augusztusban közel 6000, míg szeptemberben más 9000 weboldalt deface-eltek, azaz írtak felül saját üzenetükkel. A deface alapesetben nem igazán súlyos kiberbűn. A többé-kevésbé humorosra átformált kezdőlap pedig figyelmeztetés a rendszergazdáknak: ideje átnézni a rendszert, mert bárki bejuthat oda, olyan is, aki nem elégszik meg egy ártatlan csínnyel...A fő célpontok továbbra is amerikai oldalak, de növekszik az érdeklődés a brazil, angol, német siteok iránt is. Az „átalakított" oldalak többségét a Microsoft szoftverein alapuló webszerverek tárolták, de egyre nő a Linuxot, Solarist és BSD Unixot futtató feltört szerverek száma.

Újabb rovás a billentyűzeten...

Hibahatár

Mozilla.org, MozillaZine.org

A nyílt forrású Mozilla böngésző hibái hamar kiderülnek, és meg is tekinthetők a bugzilla.mozilla.org adatbázisában. A hibabejelentések száma – ezek csak bejelentések, a tényleges hibák száma sokkal kisebb – lassan eléri a 200 ezret. Éppen ezért a MozillaZine netes magazin versenyt hirdetett: ki tudja megtippelni a 200 ezredik bug bejelentésének időpontját. A legjobb tippelő Mozilla 1.0-t tartalmazó CD-t kap jutalmul.

➪ www.mozillazine.org/talkback.html?article=2630

Cisco Systems, DÉMASZ

Magyarország legnagyobb IP-alapú telefonhálózata

Az infrastruktúrafejlesztés keretében a Délmagyarországi Áramszolgáltató Rt. (DÉMASZ Rt.) 37 telephelyén 1800 Cisco IP telefonkészüléket telepítenek két fázisban.

A projekt során a tizenöt éves, elavult telefonközpontokat és a szűk sávszélességű adatátviteli hálózatot cserélik le.

Az első szakasz 2002. december elején fejeződött be a szegedi központban és annak telephelyein 800 készülékkel, a második pedig 2003. július 1-ig zárul le a többi vidéki telephelyen.

Az IP-s telefonhálózat kiépítésével nemcsak a hang- és adatátvitel egyetlen, költséghatékony csatornába terelése valósul meg, hanem lehetővé válik, hogy az IP-s telefonok nagy LCD képernyőjén a vállalati hálózaton megtalálható adatokat is megjelenítsék.

Az IP-s telefonrendszer és a vállalatnál működő ügyfélszolgálati rendszer ötvözésével lehetővé válik, hogy a kereskedelmi igazgató bármikor telefonja képernyőjén ellenőrizze a kintlevőségek állását, a műszaki igazgató pedig gombnyomással lehívhatja az elektromos hálózat rendelkezésreállási statisztikáit.

A projekt megvalósítását a Synergon Informatika Rt., a Cisco Gold Certificated Partnere végzi.

- www.cisco.com/hu/
- www.demasz.hu
- www.synergon.hu

Euronet, Kőbánya-Újhegyi Lakásszövetkezet, TvNetwork

Netelérés közvetlenül

A Kőbánya-Újhegyi Lakásszövetkezet, a Euronet Rt. és a TvNetwork Rt. közös összefogásával létrejött egy Magyarországon egyedülálló netelérés magánfelhasználók számára. A mintegy 3000 család nem telefonvonalon, de még csak nem is kábeltévé-hálózaton keresztül, hanem a kifejezetten e célból fektetett UTP kábelhálózaton juthat az internethez. A mintegy 200 millió forint összértékű beruházás tartalmazza a BIX-től (Budapest Internet eXchange) kihúzott optikai kábelt, a lépcsőházanként beszerelt switch-eket, az utcánként elhelyezett routereket, valamint az UTP hálózattól független, csillagpontos, koaxális kábelen működő új kábeltévé-hálózat kiépítését. Az Ethernet-alapú netelérés összsebessége 100 Mbit/s, igény szerint tovább bővíthető. A TvNetwork Rt. nagy hangsúlyt fektet a ma még újdonságnak számító VoIP (Voice over IP – hangátvitel internet protokollon keresztül) technológiára is. Az új hálózat előnye a rendkívül alacsony forgalmi díj: havi bruttó 1700 Ft-ért a felhasználók a TvNetwork hálózatán belül ingyenesen, külföldi államokba (USA, Németország stb.) akár 19 Ft-os percdíjért telefonálhatnak – az interneten keresztül. Jelenleg a hazai távközlési szolgáltatókkal tárgyalnak a belföldi hívások lehetőségéről.

- www.tvnetwork.hu
- www.euronetrt.hu

Sun Microsystems

Sun ONE alkalmazásszerver

A Sun Microsystems bemutatta a Sun ONE Application Server 7 két új kiadását, melyek szorosan integrálódnak az új Sun ONE Studio for Java, Enterprise Edition 4.1 webes szolgáltatási fejlesztőkészlettel. A termékek alapváltozata (Platform Edition) ingyenes lesz mind a felhasználók, mind pedig a független szoftverfejlesztők (ISV-k) számára, és minden vezető platformon elérhető a fejlesztéshez és az üzembe helyezéshez.

Az új moduláris architektúrával az alkalmazásszerver a vásárlók és fejlesztők számára több lehetőséget és nagyobb befektetés-megtérülést biztosít a Sun ONE Java Web Services gyors létrehozásával és üzembe helyezésével. Az Application Server 7 a Sun a J2EE (Java 2 Enterprise Edition) platform 1.3-as verziójának és a Java WSDP-nek az első teljes termékimplementációja. A Java WSDP integrált eszközkészlet segítségével a fejlesztők XML-es és webes alkalmazásokat, valamint webes szolgáltatásokat készíthetnek, tesztelhetnek és helyezhetnek üzembe. Tartalmazza a webes szolgáltatási szabványok – például a WSDL, a SOAP, az ebXML és az UDDI – szabványos Java implementációját.

A Platform Edition ingyenesen letölthető Solaris és Windows platformokhoz (➲ wwws.sun.com/software/download/app_servers.html). 2003 januárjától várhatóan szorosan beépül a Solaris 9 operációs környezetbe. A Sun Linuxhoz, HP-UX-hoz és Aix-hez használható változatai is elérhetők lesznek két-három hónapon belül.

Karbantartási és támogatási szolgáltatás CPU-nként évi 795 dollárért vásárolható hozzá.

A Sun ONE Application Server Standard Edition a Platform Edition tulajdonságai mellett működésfelügyeleti lehetőségeket – például nagyobb méretű adminisztratív tartományok távoli adminisztrációját és figyelése – is biztosít.

Ez a verzió CPU-nként 2000 dolláros áron kapható.

A szoros integráció a webszolgáltatások készítésére és újrafelhasználására szolgáló Sun ONE Studio for Java, Enterprise Edition 4.1 fejlesztési környezettel (IDE), valamint a Sun ONE Application Framework 2.0 előre elkészített komponensei lényegesen felgyorsítják a Java-alapú webszolgáltatások fejlesztését, és növelik a fejlesztők termelékenységét.

Mivel a termék új architektúrája a J2EE 1.3 platform referenciamegvalósításából származó futtatókörnyezetre épül, a Sun ONE Application Serverhez készített alkalmazások egyszerűen működtethetők bármilyen J2EE technológiára épülő alkalmazásszerveren.

Az alkalmazások különböző J2EE implementációk közötti hordozhatóságának tesztelésére a Java Application Kit for Enterprise nevű eszköz használható, amely a ➲ http://java.sun.com/j2ee/avk/ címen érhető el.

➲ www.sun.hu
➲ wwws.sun.com/software/products/appsrvr/support.html

Az új, integrált, Java eszközökkel rendelkező, ingyenes Sun ONE Application Server 7 Platform Edition gyorsabbá és gazdaságosabbá teszi webszolgáltatások létrehozását

IBM, National Geographic

Fotóarchívum a világhálón

A National Geographic Society (NGS) kultúrákat, kalandokat és természeti szépségeket bemutató, a szakmában fogalomnak számító fényképek felvételei közül több mint 10 ezret digitalizál és kereskedelmi forgalomba bocsát azon a B2B webhelyen, amelyet az IBM szállít a társaság számára. Az elektronikus üzletviteli megoldás, amely a www.ngsimages.com címen található, az IBM új on-demand e-business szoftverére és hardverinfrastruktúra technológiájára épül. Alapja, a WebSphere Commerce for Digital Media nevű szoftver lehetővé teszi az ügyfelek – reklámcégek, vállalati marketingosztályok, nemzetközi kiadóvállalatok – számára, hogy egyszerű módon áttekintsék az archívumot, majd a kiválasztott képeket biztonságos netkapcsolaton keresztül megvásárolják. Ezenkívül az IBM Content Manager és DB2 adatbázis-kezelő szoftvere segítségével a nagy értéket képviselő médiaanyagok ezreinek áttekintése, elérése és elemzése válik lehetségessé.

A megoldás alapját e-Server pSeries szerverek biztosítják. A Networked Interactive Content Access (NICA) – az IBM kifejezetten a kiadói szakma számára kifejlesztett digitális vagyonkezelő rendszermegoldása – ugyancsak a rendszer része lesz.

E megoldásra alapozva az NGS a jövőben további digitalizálási projekteket tervez.

A National Geographic képgyűjteményét jelenleg több mint 10 millió felvétel alkotja, és tervei szerint az induló tízezres állományt évente háromezer új, kereskedelmi célokra szánt képpel fogja gyarapítani.

➲ www.ngsimages.com
➲ www.ibm.hu
➲ E-üzlet igény szerint – PC Magazin, 2003/1/86

A National Geographic fogalomnak számító képgyűjteményében több mint 10 millió felvétel található

DrayTek, Milan, Multi-Tech, Welltech

IP-telefónia

A Welltech Computer LAN Phone 101 IP telefonjának legújabb szoftvere lehetővé teszi az előlapról való konfigurálás jelszavas védelmét, a szoftver PPPoE változatának köszönhetően pedig a LAN Phone ADSL kapcsolat közvetlen használatára is alkalmassá válik.

Bővült a gyártó FXS gatewayeinek szolgáltatáskínálata is (WG3502/04). Az újdonságok közé tartozik a telefonközpontoknál ismert körbecsengetés, hívásvárakoztatás, hívásátadás és -átirányítás (feltétel nélküli, foglaltság, illetve nem válaszol esetén), hívószámkijelzés. Az átjárók szoftvere egyaránt alkalmas PPPoE vagy normál használatra, az új változat pedig böngészővel is konfigurálható. A Welltech elkészült távfelügyeleti rendszerével, amely 10 ezer végpont menedzselését képes ellátni Windows 2000 szerverre telepítve, beleértve a gyártó összes IP-telefóniás eszkö-

Timothy Technologies

Miniatűr webszerver

Gazdát cserélt a világ első olcsó, kártyaméretű webszerverének, a FlatStacknek a szellemi tulajdonjoga – jelentette be a nemzetközi szinten is kiemelkedő magyar találmány új hasznosítója, a közelmúltban alakult Timothy Technologies Kft.

Mint emlékezetes, a FlatStacket két esztendeje mutatta be először a sajtó nyilvánossága előtt a hasonló nevű kft., amelynek három tulajdonosa a Kürt Rt., Borján Gábor feltaláló és a Hungarian Innovative Technologies Fund (HITF, a magyar technológiai újítási alap) volt.

Azóta a prototípusok behatót tesztelése bebizonyította, hogy a termék megérett a sorozatgyártásra és a nemzetközi piacon való bevezetésre.

Ennek megfelelően átrendeződött a tulajdonosi kör: a találmányt és a hozzá kapcsolódó szellemi jogokat a Timothy Technologies Kft. vette át, amelyben a HITF és a Consult4Net Kft. rendelkezik részesedéssel.

A Kürt Rt.-nek és a feltalálónak ugyancsak van érdekeltsége a cégben, és részt vesznek a találmány fejlesztésében: Borján Gábor a Timothy Technologies műszaki igazgatójaként dolgozik.

Az új tulajdonos máris tárgyalásokat kezdett a FlatStack potenciális gyártóival, illetve nagybani felhasználóival.

A FlatStack mindössze egy processzor nélküli, névjegynél alig nagyobb nyomtatott áramköri kártya (nyák), mégis elegendő ahhoz, hogy egy weblapot kitegyen a világhálóra, illetve az interneten keresztül kommunikáljon más intelligens eszközökkel. Így valódi elosztott intelligencia valósítható meg általa. Méreténél fogva bármilyen háztartási készülékbe – fűtési rendszerbe, légkondicionálóba, hűtőszekrénybe, kávéfőzőbe – beépíthető, és a berendezéseket a világon akárhonnan megfigyelhetővé, vezérelhetővé teszi.

A piaci bevezetés előkészületei közben már a FlatStack vezeték nélküli kommunikációra képes változatán is dolgoznak, amely mobiltelefonról is elérhető lesz.

www.flatstack.com

zét. A Multi-Tech analóg és digitális VoIP gatewayei a fejlesztések eredményeként olyan kiegészítő szolgáltatásokat nyújtanak, mint a hívásvárakoztatás, -átadás és -átirányítás. A DrayTek új terméke kisméretű USB Wireless kliens. A Milan Technologies új 24 portos Layer2 kapcsolója, a MIL-3580 switch szolgáltatásai között szerepel a portonkénti statikus és dinamikus VLAN, GVRP, IGMP spoofing, porttükrözés, sávszélesség-biztosítás 8 szinten, portbiztonság (statikus címzés, MAC címszűrés, blokkolás), automatikus MDI/MDIX felismerés. Portonként négyszintű prioritás biztosítja a VoIP és multimédiás csomagok mindenkori elsőbbségét. Rendelkezik két uplink porttal, melybe akár 100 Mbit/s-os fiber, illetve 1000 Mbit/s-os réz- vagy fiber modul helyezhető. Felügyelete konzol porton, telnettel vagy böngészővel látható el.

GamaxNet Kft.
☎ 372-7180
www.gamaxnet.hu
www.draytek.com.tw
www.multitech.com
www.welltech.com

Lehet, hogy Önnek is hiányzik valami?

www.virusbuster.hu

VirusBuster
www.virusbuster.hu

Sybari
Microsoft CERTIFIED Partner

Symantec

Hajtóvadászat

A Symantec a közelmúltban felvásárolt Recourse Technologies sok gigabites ManHunt (hajtóvadászat) nevű termékének és a nagymértékben méretezhető Symantec Host Intrusion Detection 4.0-nak az ötvözésével létrehozott átfogó behatolásérzékelő és -megelőző megoldást mutatott be. A Symantec a ManHunt beépítésével a Symantec Gateway Security és a Symantec Client Security meglévő behatolásmegelőző képességét bővíti, amely így biztosítja a megnövelt, gyors, a protokollok rendellenességeinek felismerésén alapuló behatolásérzékelést.

A ManHunt fejlett, hálózati behatolásérzékelő megoldás. Az ismert és az ismeretlen, avagy „nulladik napi" támadások okozta protokoll-rendellenességek észlelése, a felhasználó által meghatározható ismertetőjegyekkel kiegészített jellemzőfelismerés, a viselkedési rendellenességek, valamint a statisztikai folyamatelemzés alapján – a rendszer felépítésétől függően – 2 Gbit/s sebességig képes felismerni a szolgáltatásmegtagadtató támadásokat. A hálózat hathatós védelméért a ManHunt túlmegy a passzív eseményazonosításon és a riasztáson. A támadást már a bekövetkeztének pillanatában képes elfojtani, és az arra adandó válasznak megfelelően más, önműködő tevékenységet kiváltani.

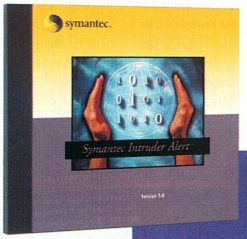

Symantec Host Intrusion Detection: észleli a behatolási kísérleteket a vállalati hálózatba, és azonnal reagál rájuk

A Symantec Host IDS a védelemsértések valós idejű megfigyelését és észlelését, valamint az azonnali reagálást teszi lehetővé. Tűzfalak és más hozzáférés-ellenőrzők kiegészítéseként alkalmazható. Olyan szabályok és műveletek hozhatók vele létre, amelyek megakadályozzák, hogy a hackerek, illetve a jogosult, de rosszindulatú felhasználók visszaéljenek a rendszerrel.

A rendszergazdák központi kezelőkonzolról hozhatják létre és telepíthetik a megfigyelő- és reagálószabályokat, az események elemzése és a jelentéskészítés céljára összegyűjthetik és archiválhatják az eseménynaplókat, valamint a LiveUpdate-en keresztül önműködően szerezhetik be a legújabb behatolási „ujjlenyomatokat". Ha veszély fenyegeti a rendszert, a Symantec Host IDS értesíti erről a rendszergazdákat, és az adatok elvesztés vagy eltulajdonítás elleni védelméért megteszi az előre beállított védelmi szabályoknak megfelelő ellenintézkedéseket.

Információvédelem központilag

A Symantec Security Management System néven bejelentette olyan kezelőalkalmazások átfogó együttesét, amely a jobb döntés érdekében a védelmi infrastruktúra és az összefüggő információk megelőző jellegű felügyeletének biztosításával növeli az információvédelmi környezet hatékonyságát. Fő alkotórészei: az egyetlen konkrét védelmi terület teljes áttekintését szolgáló Symantec Event Managerek (eseménykezelők), a nyitott, valós idejű, a vállalatok védelmi eljárásainak teljes kihasználását, a védelem megsértésének észlelését és a rá adott gyors választ elősegítő incidenskezelést biztosító Symantec Incident Manager, valamint a szabálymegfeleltetést szolgáló Symantec ESM.

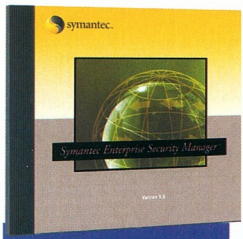

Symantec Security Management System: felügyeleti alkalmazások csomagja

- Symantec Magyarország
  ☎ 452-8001
- www.symantec.hu

Linksys

USB-s nyomtatószerver

Az amerikai Linksys egyik legújabb terméke a PPS1UW nyomtatószerver.

A gyártó a jellegzetes kék-szürke színekben pompázó, kompakt kialakítású készüléket elsősorban otthoni vagy irodai felhasználásra ajánlja. A szerverhez a nyomtató USB porton kapcsolódik. A vezetékes hálózat 10/100 Mbit/s sebességű, RJ-45-ös csatlakozón keresztül érhető el. Az eszköz bővíthető PC Card szabványú rádiós hálózati kártyával (WPC11), így a vezeték nélküli gépek felhasználói is elérhetik a nyomtatót.

A PPS1UW nyomtatószerver vezeték nélküli hálózati kártyával is bővíthető

A szerver minden USB-s lézer- vagy tintasugaras nyomtatóval működik.

Telepítése egyszerű, a szükséges beállítások a felügyelőprogrammal könnyen elvégezhetők, aminek egyedüli feltétele, hogy a termék Windows 98 vagy újabb operációs rendszert igényel.

Működés közben a ház felső oldalán található LED-ek tájékoztatnak a szerver állapotáról.

Ethernet-híd

A Linksys 2,4 GHz-es, vezeték nélküli hálózati kommunikációt szolgáló termékvonalának legújabb tagjaként bemutatta a WET-11 Ethernet bridge-et.

A híd, mint neve is elárulja, vezetékes Ethernet hálózatok összekapcsolására alkalmas. Két bridge között pont–pont adatkapcsolat vagy egy access point rendszerbe állításával pont–többpont kapcsolat is kialakítható. Üzembe helyezéséhez nincs szükség meghajtóprogramokra, beállítani webböngészőn keresztül lehet.

WET-11: vezeték nélküli kapcsolat vezetékes hálózatok között

Legnagyobb adatátviteli sebessége az Ethernet 802.11b szabványból adódóan 11 Mbit/s.

Hatósugara kültérben, 1 Mbit/s sebesség esetén mintegy 450 m, épületen belül körülbelül 100 m.

- AlphaSonic Kft.
  ☎ 231-4090
- www.alphasonic.hu
- www.linksys.hu

Bulizó emberek honlapja

Az internet láthatólag sokakra hat inspirálóan, újra és újra kiderül róla, hogy kifogyhatatlan lehetőségek tárháza. Elég egy jó ötlet, néhány vállalkozó szellemű fiatal, némi ismeretség – és miénk a világ! Vagy csak szeretnénk?

Dudás Zoltán (dudi@lpma.hu)

Mi a közös a Parádéban, a Szigetben, a diszkókban, a pubokban, a vizespólóversenyekben, a gólyatáborokban és a szalagavatókban? A buli! Alkalom, amikor levetőzhetjük gátlásainkat. Sokan szeretik a rivaldafényt, de hát ki ne vágyott volna arra, hogy állandó belépője legyen az aktuális „legmenőbb helyekre", és megörökítse a pillanatot, amikor önfeledten szórakozik? A partypeople.hu ezzel a témával foglalkozik. Még egy bulifotó-gyűjtemény, mondhatnák sokan – ám többről van szó!

A partypeople.hu háttércsapatát kérdeztük: „Célunk nem merül ki gyönyörű amazonok felkutatásában, kategorizálásában és minél behatóbb anatómiai elemzésében. Olyan oldalt akartunk, amely azon túl, hogy összegyűjti a szórakozási lehetőségeket a részt vevő közönségen keresztül, részletesen be is mutatja azokat. Megelőzve a sematikus csoportok létrehozását, nemes egyszerűséggel a legjobbakra bíztuk a döntést: a látogatókra! Mi csupán háttér-információval, élménybeszámolókkal és – az egyre jobb technikának köszönhetően – minőségi képes összefoglalóval könnyítjük meg a dolgukat. Igyekszünk több véleménynek teret adni, ennek szellemében kezdte meg működését például a *Női szemmel* rovat, melyet lelkes kollegináink szerkesztenek. Egyikünk sem kedveli a címkéket, melyek alapján bizonyos emberek bizonyos helyekre be sem teszik a lábukat. Fontosnak tartjuk viszont a szuverenitást, amely feltétlen követelménye annak, hogy olvasóink valós képet alkothassanak a szórakozási lehetőségekről. A legjobb ötletek a legváratlanabb pillanatokban érkeznek. Az ilyen új koncepciótervekhez ugyanakkor elkerülhetetlenek a jelentős technikai fejlesztések és beruházások. A folyamat egyelőre végtelennek látszik, hiszen mire egy terv megvalósul, az új ötletek további változtatásokat igényelnek."

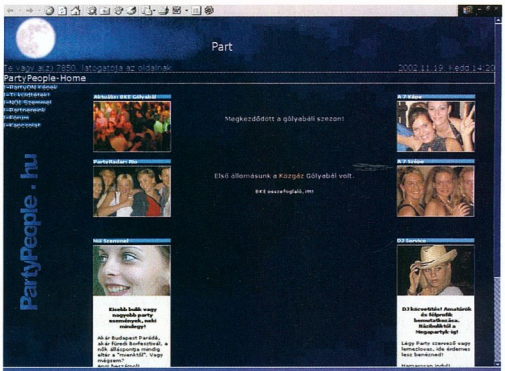

A modern vigadalom honlapja

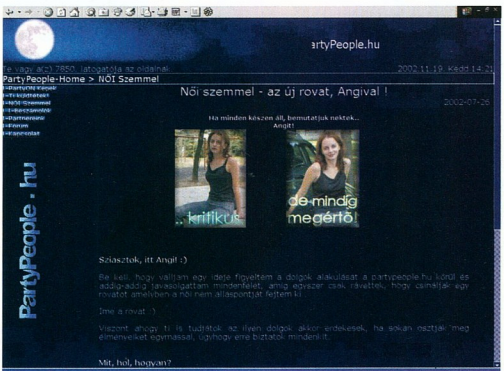

Nők írnak – nem csak nőknek

A jövő zenéje

Szaporodnak a partivideók! Októberben sikeresen üzemeltek be két DV kamerát, de a publikálás már összetettebb kérdés a felhasználók által elérhető sávszélesség miatt, ám láthatóan igyekeznek megtalálni az optimális minőséget és mennyiséget.

Hamarosan nyitja kapuit a DJ Service – bemutatkozási lehetőséget nyújt majd a már vizsgával rendelkező félprofi vagy kezdő DJ-knek, ugyanakkor válogatási lehetőséget a partiszervezőknek. A Club Partypeople tagjai terveik szerint különböző kedvezményeket vehetnek majd igénybe a partnerprogramhoz csatlakozó szórakozóhelyeken. Növekvő tárkapacitást és saját galériák lehetőségét ígéri a *Ti küldtétek!* rovat.

Visszakanyarodva a technikai fejlesztésekhez: még idén sort kerítenek a jelenlegi design teljes megújítására az említett újdonságokkal, sőt szilvesztere terveznek egy igazi nagy durranást! Erről már annyi mindenesetre kiderült, hogy a felkészülésbe olyan kiváló szakembereket vontak be, mint a www.lovebox.hu fejlesztőgárdája.

info

www.partypeople.hu

Pengeélen

Ahogy mind az évszám, mind a processzorok sebessége elhagyta a kétezres számot, illő visszagondolni az ősökre, a hős pionírokra (tetszés szerint: úttörők), a dicső múltra. Vagy egyszerűen csak a régi játékokhoz kapcsolódó kellemes emlékekre.

Győri Ferenc

Mert ugye volt idő – regélnek egyes vén játékosok (például e sorok szerzője) –, amikor még az ötlet adta el a játékot. A mai szemnek elviselhetetlenül csúf játékokat adtak ki egyetlen floppyn, mégis több száz órát játszottunk velük, mert volt hangulatuk! Jó lenne néha kicsit játszani ezekkel a játékokkal, ezt azonban nehéz kivitelezni. Például mi kapható kis hazánkban a régiségek közül? Hát C64 és Amiga és Sinclair fronton nem sok minden. Sőt már négy-öt éves PC-s játékokat sem nagyon lehet előkaparni. Az egyetlen megoldás: fel az internetre, és irány külföld! Igen ám, de a kiadó már nem is emlékszik rá, hogy egyszer volt ilyen játéka. Sebaj, még mindig marad a használt cikkek adásvétele, ahol aztán a pénzünkért remélhetően azt kapjuk, és olyan állapotban, amire vágytunk. Idő, pénz, idegeskedés – hát ez nem használ a szép emlékeknek.

Szerencsére van egy kiskapu, az abandonware. E sokat vitatott elnevezés olyan játékokat takar, amiket gazdájuk kivont a forgalomból, magára hagyott. Vagyis az abandonware oldalak olyan programokat kínálnak – természetesen ingyen – letöltésre, ami már semmilyen hasznot nem termel fejlesztőinek vagy kiadójának. Így a programok továbbadása semmilyen kárt sem okoz, legfeljebb élvezetet, ám az abandonware jogállása így is meglehetősen kétséges és vitatott. Nem is legális, de nem is számít bűncselekménynek – legalábbis a mértéktartó álláspontok szerint.

A játékvilág BSA-ja, az IDSA ezt kissé másképp látja, bár ennek oka talán kevésbé jogi, mint üzleti, ahogy azt testvérlapunkban korábban Stöki mester kielemezte.

A vita egyik alapja a freeware, ami teljesen jogtisztán terjeszthető programokat takar, ám ezek többsége hobbimunka (bár néha meglepően magas színvonalú). Az amerikai hadsereg kampányjátéka talán az egyetlen kivétel az utóbbi időben – minden szempontból elsővonalbeli játék ebben a kategóriában. Ugyanakkor megesett már, hogy reklámcélból vagy csak emberbarátságból eredetileg fizetős játékokat soroltak át a szabadon terjeszthetők csoportjába tulajdonosaik – ám ez ritka jelenség sajnos, legtöbb kiadó, khmmm, elfelejti megtenni ezt. Ezért jött létre az abandonware, ami a valaha professzionális, mára – csak a kiadója által – teljesen elfeledett játékokat emulátorok, vagy átiratok segítségével futtathatóvá teszi a mai számítógépeken. Ahogy a mozgalom, az abandonware honlapok is élesen elkülönülnek a kalózoldalaktól. A belépéshez nem kell szavazni, elmaradnak a felugró ablakok a hirdetésekkel, a belépési feltételek, a félelem a spamrengetegtől. Az oldalak fenntartói nyíltan, sőt büszkén vállalják tettüket, emlékeztetve arra, senkinek nem okoznak kárt e programok közzétételével.

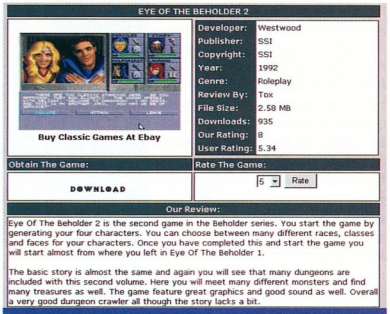

Elhagyatott játék egy elhagyatott templomban

Az jogvédelemről

Alig néhány héttel azután, hogy megjelent novemberi, második számunk – amiben rettenetesen bizonykodtam, hogy a filmleiratok nem ártanak senkinek, és senki nem bánja a létüket – a WB bezáratta a leghíresebb Jóbarátok- lapot, a www.thecfsi.com-ot. Túl azon, hogy ez a lépés – a sorozat 9., befejező (?) évfolyamában – teljesen logikátlan, egy dolgot nyilvánvalóan elárul. Akárki akármilyen programot talál az alanti oldalakon vagy azokról elindulva, minden esetben olvassa el a hozzá és az oldalhoz kapcsolódó jogi szöveget, vagy tanulmányozza át a Gyakran Ismétlődő Kérdések (FAQ) szekciót, hogy pontosan tudja, nem követ-e el halálos bűnt, ha játszik néhány órát egy tíz-húsz éves játékkal.

info

- www.abandondata.nl/
- www.abandongames.com/
- www.abandonhouse.com/
- http://abandonrom.tagalaxy.net/
- www.abanware.com/
- www.bhlegend.com/php/show.php3
- www.bunnz.org/
- www.c64games.de/startseite.asp?LG=E
- www.classic-trash.com/
- www.classicgaming.com/area64/
- http://cloud9.abandonwarering.com/
- http://computeremuzone.metropoliglobal.com/
- http://csr.oli.tudelft.nl/ondervereniging/xtc/
- http://emulegend.iespana.es/
- www.flashback-aw.net/
- www.flashback77.net/
- http://free-game-downloads.freewishes.com/abandonware/
- http://gamebird.dk/
- www.gamehippo.com/
- www.gosfish.co.uk/
- http://mechaware.mechnex.net/
- www.myparisplace.com/runesofabandon/
- http://nostalgic.schtuff.org/
- www.oldgames.org/
- http://phib.tagalaxy.net/
- http://ripgames.host.sk/
- www.sitosenzanome.it/
- www.the-underdogs.org/
- http://zzt.the-underdogs.org/
- www.idsa.com

Dudás Zoltán (dudi@ipma.hu)

Voxtron S-Butler

A telefonközpont-kiszolgáló

A Voxtron cég által készített S-Butler program segítségével számítógépünket híváskezelő készülékké alakíthatjuk. Ehhez azonban kell hardver is: egy PBX (Private Branch eXchange), azaz telefonos alközpont. A PBX-től függően vagy Dialogic hangfeldolgozó kártyán (analóg porthoz), vagy CAPI-kompatibilis (Common ISDN Application Programmable Interface) ISDN kártyán keresztül (melyek képesek kezelni a kiegészítő szolgáltatásokat), illetve soros porton csatlakoztathatjuk gépünket a központhoz. Az S-Butler több tucat PBX-típust tud kezelni. A szoftverrel létrehozhatjuk, illetve konfigurálhatjuk a „telefonközpontos robotkisasszonyt", akinek akár saját hangunkat is kölcsönözhetjük. A program több mint húsz nyelvet tud lekezelni, ám ezeknek csupán a rendszerüzenetei rögzítettek. A kifelé menő üzenetek hangmintái angol nyelvűek – ha magyar nyelvű üzenetet szeretnénk, azt külön rögzítenünk kell. Alaphelyzetben a robotkisasszony angolul szólal meg – de ez átállítható. Az üdvözlés beépített óra alapján hozzáigazítható a napszakhoz, dátumhoz. Megadhatunk a programnak nyitvatartási időket is, melyeken kívül – a hívó által választott nyelven – közli például, hogy az üzlet zárva van. Lehet hangüzenetet is rögzíteni, melyről a program e-mailben tájékoztatást küldhet megadott címre, sőt a levélhez csatolhatja az általa felvett üzenetet.

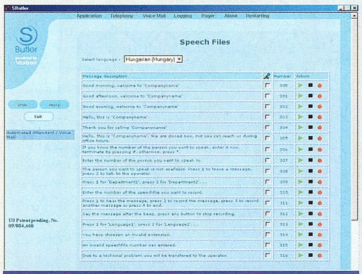

Voxtron S-Butler: digitális telefonkezelőnk hangjai

A központ a hívót képes megadott vagy a hívó által választott mellékre kapcsolni. „Foglalt" vagy „nem válaszol" esetén átkapcsolhatja a vonalat az operátornak (az ő mellékszámát külön kezeli a program) vagy a már említett digitális üzenetrögzítőnek.

Négy fajta online figyelő program is része a csomagnak: a Line Console, a Line Monitor, a Line Details és a Trace Window. Ezekkel nyomon követhetjük az aktuális, valamint a megtörtént kimenő és bejövő hívásokat.

A program kezelése és telepítése roppant egyszerű, bár majdnem 8000 file-t pakol fel merevlemezünkre, és mintegy 150 Mbyte helyet foglal. Ajánlott bruttó végfelhasználói ára két portonként 90 ezer Ft. A rendszer 32 portig bővíthető.

- Gamaxnet Kft. ☎ 372-7180
- www.gamaxnet.hu
- www.voxtron.com

Norton Internet Security 2003

Biztonsági csomag magánfelhasználóknak

Előző számukban röviden bemutattuk a Symantec új, vállalatok számára kifejlesztett biztonsági megoldását, a Symantec Client Security-t. A Norton Internet Security e rendszer olcsóbb, egy gépre tervezett változata. Bár olcsóbb, mint a vállalati rendszer, de nem rosszabb minőségű, csupán egyes szolgáltatások nem érhetők el benne (például a központosított vezérlés). A NIS 2003-ba a jól ismert biztonsági programok – Norton Antivirus, Personal Firewall, Privacy Control (személyes adatok védelme), Spam Alert (kéretlen e-mailek szűrése) és Parental Control (hozzáférés-korlátozás) – legfrissebb verziója került.

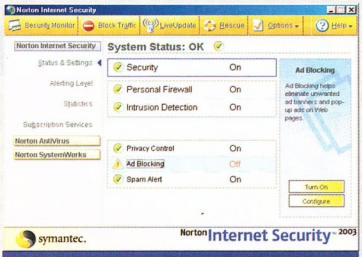

Norton Internet Security: biztonságosan az interneten

Telepítése előtt érdemes a CD-ről bootolni, ekkor teljes körű vírusellenőrzést hajt végre DOS alatt. Ha meggyőződtünk gépünk tisztaságáról, nekifoghatunk a védelmi rendszer telepítésének.

Mindehhez 250 oldalas angol nyelvű kézikönyv nyújt tökéletesen érthető segítséget, képernyőmentésekkel illusztrálva. A támogatott operációs rendszerek: Windows 98, 98SE, Me, 2000 Professional, XP Home és Professional – Windows 95-ön, NT-n és a 2000-en, valamint az XP Serveren és 64 bites XP-változaton nem futtatható. A Norton Internet Security 2003 ajánlott bruttó végfelhasználói ára forgalmazótól függően 26 125 Ft-tól 30 558 Ft-ig terjed.

- A biztonságos hálózat kulcsa – Magyar PC Magazin, 2002/12/132
- www.symantec.hu

ipPulse 1.51

Hálózati pulzusmérő

Hálózatunk biztonságosságáról úgy tudunk megbizonyosodni, ha teszteljük. Az ipPulse számos szolgáltatásával kiemelkedik a hálózatdiagnosztikai programok közül. A vizsgálandó IP-címeket betölthetjük előre létrehozott file-ból, a vizsgálandó címeket megadhatjuk egyesével, de címtartományt is kijelölhetünk. Mindegyik címnek adhatunk SNMP közösségi nevet, illetve hozzárendelhetünk elsődleges és másodlagos TCP portot. A kiválasztott IP-cím-tartományt háromféleképen lehet pingelni: ICMP.DLL-t használva, Raw Socket 2.0-val vagy egyszerűen úgy, hogy megnézzük, csatlakozik-e valami a TCP portra.

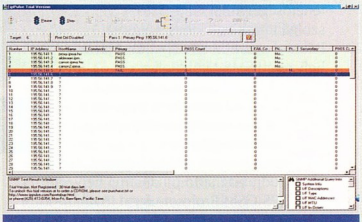
ipPulse: mi újság körülöttünk?

Végezhetünk másodlagos tesztet is. Ilyenkor vagy az SNMP felület állapotát kérhetjük le (több mint húszféle adatot), vagy a már említett TCP csatlakozást tudjuk megfigyelni. Az eredményeket a program saját táblázatában jeleníti meg. Ezt elmenthetjük és kinyomtathatjuk.

A programnak megadható, hogy mit értékeljen hibának (például nem érkezik válasz a lekérdezett címről, vagy a csomagok megadott százaléka elvész stb.). A felmerülő hibákhoz teendőket társíthatunk: hangjelzést, naplózást vagy akár külső program elindítását. Telneten keresztül távolról is irányíthatjuk a programot. Ára 69 USD.

- www.ippulse.com

A távirányító

GPS és SMS – e két szolgáltatás kombinációjával számos új lehetőséghez jutunk, de önmagukban is sokkal többre használhatók, mint gondolnánk. A Tech4you elszánta magát e lehetőségek kiaknázására.

Dudás Zoltán (dudi@ipma.hu)

A navigációs rendszerekkel dolgozóknak ismerős mozaikszó a GPS, teljes nevén Global Positioning System. E globális, műholdas helymeghatározó rendszert az Egyesült Államokban fejlesztették ki. Bármilyen időjárási körülmények között lehetővé teszi adott objektum pontos helyének, mozgó objektum esetén sebességének meghatározását. Föld körüli pályán 20 200 km magasan keringő műholdak által sugárzott jelek érzékelésével a GPS vevő meghatározza a műholdak távolságát, és ezekből az adatokból megállapítja saját földrajzi helyzetét.

Az SMS-t, a GSM-re épülő rövid üzenetes szolgáltatást ma már szinte mindenki ismeri, hiszen világszerte naponta több millió ilyen üzenetet küldenek és fogadnak.

A GPS-t egyszerű beépíteni autónkba, ám előtte érdemes átgondolkodni, mire szeretnénk használni – és nem utolsósorban azt, mennyit szánunk a rendszerre. A Tech4you számos lehetőséget kínál GPS-GSM-szolgáltatásainak kihasználására. Például nyomon követhetjük a jármű helyzetét: SMS-t küldünk a gépjárműbe szerelt készüléknek, amely a válaszüzenetben megadja a GPS-szel leolvasott helyzetét. Ezt megfelelő számítógépes térképprogrammal kell feldolgozni, és máris tudjuk az autó pillanatnyi helyzetét.

A GPS-GSM Pro csomaggal további lehetőségekhez jutunk. A csomag része az a készülék, amellyel 4 bemenetről kaphatunk információt lekérdezés vagy változás esetén. Ilyen lehet például illetéktelen behatolás (riasztó aktiválódása), ajtónyitás stb. A készülék kimenetén keresztül SMS küldésével leállíthatjuk az autót, ha például piros lámpánál elrabolták tőlünk. Ebben a csomagban is van GPS modul autónk pillanatnyi helyzetének lekérdezéséhez.

Céges autóhoz használhatók a Navistreet csomagok. Ennek lényege, hogy egy berendezés megadott időközönként automatikusan rögzíti a gépjármű GPS-szel meghatározott helyzetét. A telephelyre visszaérve kiértékelhetjük a rögzített adatokat, és megtudhatjuk az autó útvonalát.

A rendszerben használt memóriakártya (melyre egyszerű FAT16-os file-rendszerrel menti ki az adatfileokat) méretét attól függően kell megválasztanunk, hogy 1-2 napnyi vagy több, akár 1-2 évnyi adatot szeretnénk-e rajta tárolni. Ezeket az adatokat utólag tudjuk feldolgozni a megfelelő térképprogrammal, melynek összértéke nem haladja meg a 100 ezer Ft-ot (ára a beépített térképek számától és típusától függ).

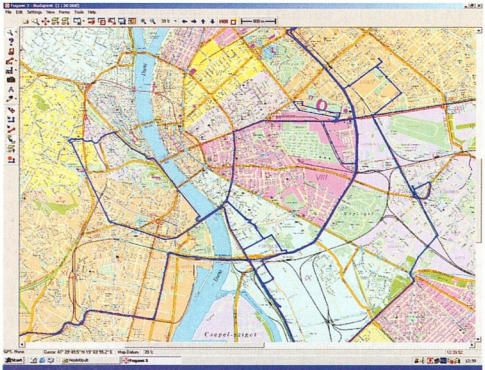

Utólagos útvonalkövetés Budapesten

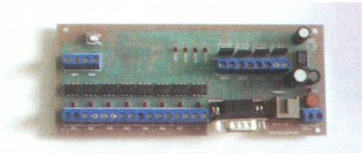

A készüléken 8 bemenet és 4 kimenet található – már csak a GSM modem hiányzik

Létezik olyan kiértékelőrendszer is, amely a memória adataiból menetlevelet készít. Egy ilyen rendszer ára körülbelül 5-600 ezer Ft, a felügyelt járművek számától függően.

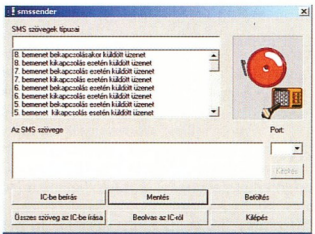

SMS-ek programozása

Az SMS-szolgáltatás önmagában is használható, például lakásfelügyeleti és biztonsági rendszerekhez. A GSM Kommunikátor csomag segítségével például távolból, SMS-ekkel irányíthatjuk a lakás fűtését, figyelmeztetést kaphatunk áramkimaradásról, ajtónyitásról, tűzriadóról vagy bármi egyéb eseményről, amely káros lehet számunkra, ha nem kapunk róla időben értesítést.

A GSM csomag és Pro változatának ára bruttó 55 és 85 ezer Ft között változik a kiépítéstől függően. A GSM Kommunikátor csomag ára bruttó 62 500 Ft-tól 90 000 Ft-ig terjed, míg a Navistreet csomagokhoz bruttó 100 és 150 ezer Ft közötti áron juthatunk hozzá. Mindegyik termékhez 2 év cseregarancia jár, és ami a legfontosabb, nincs havidíja, csupán az SMS-ek költségét kell kifizetnünk, melynek ára a GSM-szolgáltatótól függ. Megjegyzendő, a szolgáltatók kifejlesztettek olyan csomagokat, amelyek beszélgetésre nem, csak SMS-re használhatók. Ezek előfizetési díja alacsonyabb, és az SMS-küldés is olcsóbb.

A csomagok ára nem tartalmazza a GSM készülék árát.

Ezek nem hagyományos telefonok, nincs rajtuk billentyűzet és kijelző, csak szabványos RS-232-es port, és ezen csatlakoznak más készülékekhez.

info

www.tech4you.hu

Házi tévé adó-vevők

Sok lakásban több televízió is van. Hogyan kapcsoljunk ezekhez videolejátszót falfúrás és kábelezés nélkül? Mini adó-vevő készülékkel.

Dudás Zoltán (dudi@ipma.hu)

Számos eszközt kínálnak ahhoz, hogy egy videokészülék kimenetét rádióhullámokon keresztül továbbítsuk. Szerkesztőségünkbe két ilyen készülék érkezett, mindkettő Trust márkájú.

A Wireless Audio/Video Transmitter 100V és az 1620W Wireless Televiewer a Magyarországon is engedélyezett 2485 MHz-es frekvenciát használja.

Ha már működik környezetünkben hasonló frekvenciát használó készülék (például Wireless LAN), a zavar elkerülése végett az adó-vevőkön található DIP-kapcsolókkal 4 csatorna között választhatunk.

Kényelmes videózás az éteren át

Az 1620W adóegysége rendelkezik egy video- és egy sztereó audiobemenettel, továbbá egy S-VHS és egy RCA videokimenettel.

Ami a különlegessége: van rajta szabványos PC-s VGA bemenet, azaz ha a számítógépünkön játszunk le egy videofilmet, azt egy másik helyiségben lévő televízión is élvezhetjük.

Az adó-vevő beállítása rendkívül egyszerű, a pár oldalas, de 7 nyelvű (sajnos magyar nincs) leírás segítségével pillanatok alatt össze tudjuk állítani.

A VGA bemenethez különleges kábelt kapunk, amely a PC-nk monitorkártyájára kötve szétosztja a jelet az adó és a monitorunk felé.

A számítógépünkön futtatott videót, illetve MP3-at a nappalinkban is élvezhetjük

Elméletben az 1600x1200-as felbontást is támogatja, de az már akkora jelmennyiség továbbítását eredményezi, ami jócskán rontja a minőséget.

Az optimális felbontás 1024x768 képpont. Ennél a felbontásnál, 75 Hz-es frissítéssel (amit a kézikönyv javasol) még mindig homályos a kép, ezért a 60 Hz-es frissítési frekvenciát ajánljuk. 75 Hz felett pedig már meg sem jelenik a kép.

Az adó-vevőkön rengeteg jellemzőt szabályozhatunk: a színt, a kontrasztot, a képernyőméretet és -pozíciót, meghatározhatjuk a használt videoszabványt (PAL, PAL N, PAL M, NTSC, NTSC – EIAJ, PAL Combination N, sajnos SECAM-ra nem képes) stb. OSD menüjük a kimenetekre kötött tévén jelenik meg, abban navigálva tudjuk beállítani a számunkra megfelelő értékeket.

A rádióadó 10 mW teljesítményű, ami körülbelül 100 m hatótávolságot biztosít.

A készülékek dobozában az adó- és a vevőkészüléken, a két tápon és a leíráson kívül egész kábelarzenált kapunk: a már említett VGA kábelen kívül egy S-VHS kábelt, egy 3.5-ös jack–jack, illetve jack–RCA átalakítót, egy hagyományos RCA–RCA kábelt, illetve egy Scart–RCA átalakítót (video, sztereó audio) és hozzá egy mindkét végén háromcsatlakozós RCA kábelt. A Wireless Audio/Video Transmitter 100V-hez nem jár VGA–video átalakító, ezt külön vásárolhatunk hozzá. A berendezések az infravörös távirányító jelét is tudják továbbítani akár a videomagnó, akár más készülék felé. Ehhez csupán az adóegységre köthető kis IR „lámpát" – melyet fellelünk a dobozban – kell úgy elhelyeznünk, hogy az irányítani kívánt készülék lássa.

Ugyanígy a Trust készülékek biztonsági megfigyeléshez is használhatók: a biztonsági kamerák jelét továbbíthatják a vevőegység felé.

Ami roppant előnyös: akár egyszerre négy kamera jelét foghatjuk egy vevőkészülékkel, különböző (az adók DIP-kapcsolóival előre beállított) frekvencián. Ezzel a módszerrel (a vevőn beállított kapcsolóállástól függően) 4, vagy 8 másodpercenként váltva figyelhetjük meg az általuk közvetített képet. A két készüléket azoknak ajánljuk, akik meg akarják kímélni magukat a fáradságos kábelezéstől, és kényelmükért hajlandók kis többletköltséget vállalni. A Wireless Audio/Video Transmitter 100V ajánlott bruttó végfelhasználói ára 29 990 Ft, a 1620W Wireless Televieweré pedig 52 900 Ft.

Mindkét készülékre 1 év garanciát vállal a hazai forgalmazó.

info

- www.multimedia.hu
- www.trust.com

Éteri kommunikáció USB-n keresztül

Manapság a cégek, intézmények mozdulni sem tudnának számítógépes hálózat nélkül. A hálózat kiépítésére nem feltétlenül kell bekábelezni egy épületet. A 802.11b szabványú eszközökkel vezeték nélkül is összekapcsolhatjuk gépeinket.

Dudás Zoltán (dudi@ipma.hu)

Vannak helyek, ahol költséges vagy lehetetlen kábellel kialakítani számítógépes hálózatot. Ma már vezeték nélkül, rádióhullámokon is továbbíthatjuk az adatokat. Tesztünkben hat USB felületű drót nélküli helyi hálózati (wireless LAN) adaptert vizsgáltunk meg alaposabban. Az USB felület előnye, hogy az eszköz telepítéséhez nem kell megbontani a gépházat, csupán fel kell telepíteni a megfelelő szoftvereket, és csatlakoztatni a készüléket a géphez, amit ehhez ki sem kell kapcsolni.

Persze ez csak elméletben ilyen egyszerű. A teszt folyamán ugyanis többször is gondot okozott, hogy az eszközök driverei és kezelőprogramjai összeütköztek, és gyakran még az eltávolításuk sem segített. E hiba lehetőségét kiküszöböli, ha az eszközöket frissen felrakott Windowsra telepítjük. És mindig, részletekbe menően tartsuk be a használati utasítást, különben bosszankodhatunk a helytelen működés miatt.

Sikeres telepítés és beállítás után a kezelőprogram ikonja az óra mellé ül, és színével jelzi, hogy adapterünk megtalálta-e a párját. Persze ha megtalálta, még korántsem biztos, hogy az operációs rendszeren keresztül látni fogják egymást a gépek – ezeket a beállításokat is helyesen kell megadnunk a Windowsnak, akárcsak a hagyományos Ethernet-alapú hálózatoknál.

SMC EZ Connect Wireless USB: kétantennás feketeség

Hogyan teszteltünk?

A vezeték nélküli megoldásokat eredetileg a hordozható gépekhez dolgozták ki, ám rugalmasságuk miatt egyre gyakrabban alkalmazzák asztali gépek hálózatba kötéséhez is. Az USB felületű eszközök gyakorlatilag mindkét géptípushoz használhatók.

A teszt során csak asztali gépeken használtuk az eszközöket, így hatótávolságukat nem mértük. Sebességüket az AnalogX Netstat Live programjával mértük, kizárólag a letöltés irányú forgalmat vizsgáltuk, 100 Mbyte-os adathalmazzal.

Az Access Point használatakor a mögötte lévő Ethernet hálózat egyik gépéről töltöttünk le. Pingelés során ötször mértünk minden egyes lehetőséget, és ezek eredményeit átlagoltuk.

A dokumentáció minősége ezeknél a berendezéseknél különösen fontos, hiszen SOHO, azaz kisirodai és otthoni felhasználásra készültek. Jó dokumentáció birtokában az átlagos tudású felhasználó is könnyedén üzembe helyezi őket. Ezek után lássuk a versenyzőket!

E-tech Wireless USB: itt az antenna, hol az antenna?

Edimax EW-7115U Wireless LAN USB adapter

E roppant megnyerő formájú készüléknek a belseje is tökéletesen vizsgázott. A mezőny legkisebb, egyben majdnem legolcsóbb eszköze. Három LED ad információt az energiaellátásról, a kimenő és a bemenő adatforgalomról. Dokumentációja tökéletes. Az Edimax vette a fáradságot, és kinyomtatta papírra a teljes szöveganyagot – az így sem lett több 20 oldalnál (a többi eszközhöz csak CD-n adják a teljes leírást). A konfigurálóprogramot itt is manuálisan kell telepítenünk.

A készülék külső antennája fel- és lehajtható. Kis mérete miatt nem a hagyományos USB kábelt adják hozzá, hanem egy sokkal kisebb csatlakozójút.

E-tech TWL-U11 Wireless USB Dongle

Az E-tech termékeire jellemző sárga dobozban az adapter mellett rövid telepítési útmutatót (amely az alaptelepítéshez is alig elegendő információt tartalmaz), telepítő CD-t, valamint 2 m hosszú kábelt találunk. A CD-ken olvasható, DOC és PDF formátumú dokumentumok rövidek, de kielégítőek. Számos szemléltető ábra és képernyőfotó segíti megértésüket. A telepítés simán zajlik, berakjuk a meghajtóba a CD-t, és az autorun mindent elintéz. Utána a gépet újra kell indítani. Windows 98SE/Me/2000/XP operációs rendszerhez van meghajtóprogram. Az eszközön két LED tájékoztat az energiaellátásról és a kommunikációról. A készülékben beépített antenna van.

Intel Pro/Wireless 2011B LAN USB Device

Társaihoz képest hatalmas készülék, de sajnos nem lehet falra szerelni. Az USB kábelt egybeépítették a készülékkel, de legalább így nem fogjuk elhagyni. A dobozban fellelhető dokumentáció két egyoldalas papír, az egyik a gyors telepítési útmutató, a másik a „Late-breaking News", amely azt magyarázza el tömören, hogyan kell Windows Me alatt telepíteni a készüléket. Emellett hasznos tanácsokat is ad: többek között ne használjunk egyszerre két drót nélküli eszközt egyazon számítógépen, egy időben. A CD-n található dokumentáció tökéletes, minden apró menüpontot részletesen elmagyaráz, ábrákkal és képernyőfotókkal szemléltetve.

A telepítés egyszerű: csatlakoztatjuk a készüléket, kiválasztjuk a meghajtóprogramot a CD-n, és újraindítjuk a gépet. A beállítóprogram telepítés közben intelligensen előre lekérdezi a fontosabb adatokat (kapcsolat módja, titkosítás stb.), és amikor végzett, újraindítja a gépet. A program fejlécében a jól ismert *Wireless LAN Configuration Utility* felirat látható. Érdekes módon Windows XP alatt nem sikerült telepítenünk, ellenben – bár kissé körülményesen – mindenfajta beállítását elérhetjük az operációs rendszeren keresztül.

Safeway Wireless USB Adapter: a LED-ek királya

KTI KW-311 Wireless USB Adapter

Fehér kartondoboz, ráragasztva a típust jelző matrica – puritán külső. Annál értékesebb a tartalom: a KTI Wireless USB-s adaptere mellett hagyományos, mintegy 2 m-es USB kábel, telepítő CD és az Edimaxéhoz hasonló, teljes terjedelmű nyomtatott dokumentáció van benne. Ez a 47 oldalas angol nyelvű útmutató lépésről lépesre mutatja be a telepítés mikéntjét, XP-s képernyőmentésekkel segítve a megértést. Ellenben sem ebben, sem a CD-n lévő változatában nem ismertetik a kijelzők funkcióját. A beállítóprogram az Atmel logóját viseli. Súgója sajnos nincs, de a dokumentáció részletesen elmagyarázza a kezelését. A készülék háza kagylófehér színezésű, és normál

Műszaki adatok és mérési eredmények

Gyártó, típus	Edimax EW-7115U Wireless LAN USB Adapter	E-tech TWL-U11 Wireless USB Dongle	Intel Pro/Wireless 2011B LAN USB Device	KTI KW-311 Rev.B Wireless USB Adapter	Safeway 117502 Wireless USB Adapter	SMC 2662W EZ Connect Wireless USB
Webhely	www .edimax.com.tw	www.e-tech.nu	www.intel.com	www.ktinet.com	www.safeway.to	www.smc.com
Műszaki adatok						
Firmware verziója	0.90.0.36	0.90.1.46	01.02.00.00	0.90.0.36	0.90.0.36	0.90.1.44
Meghajtóprogram verziója	1.2.2.58	1.3.3.99	1.5.18.0	1.2.2.58	1.2.2.58	1.2.2.66
Beállítóprogram verziója	3.1.4.6	3.1.4.14	4.06.4.18	3.1.4.6	3.1.4.6	3.1.3.8
Kijelzők	Tx, Rx, Power	Power, Link	Power, Link (1 LED: ha nincs link, villog)	Power, Act	Tx, Rx, Act, Power, Mac, Pll	Power, Rx, Tx (1 db, 3 színű LED)
Falra szerelhető	❍	❍	❍	❍	● (csavarok, tiplik vannak)	●
Antenna	1 külső, fel- és lejhajtható	belső	belső	1 külső, fel- és lejhajtható	2 külső, 2 irányban forgatható	2 külső, 1 irányban forgatható
PC Magazin-értékelés						
Nyomtatott dokumentáció (maximum 5 pont)	5 pont	2 pont	5 pont	5 pont	3 pont	4 pont
Dokumentáció a CD-n (maximum 5 pont)	4 pont	4 pont	4 pont	4 pont	5 pont	5 pont
Mérési eredmények						
Összekapcsolt termék(ek)	Edimax EW-7115 U Wireless LAN USB Adapter	TWL-C11 Wireless PCMCIA	Intel Pro/Wireless 2001B LAN PC Card	KW-211 Wireless LAN PCMCIA adapter	117503 Wireless PCMCIA adapter	SMC2655W EU Access Point
	Edimax EW-7205AP Wireless LAN Access Point	❍	Intel Wireless Gateway	KW-111 Wireless LAN Access Point	117501 Wireless Access Point	❍
Pingek – ad hoc módon/AP-vel	5/3 ms	5/3 ms	6/3 ms	5/3 ms	5/2 ms	6/4 ms
Átlagos sebesség – 11 Mbit/s-os kapcsolatnál; ad hoc módon/AP-vel	225,6/392,3 Kbyte/s	226,4/447,7 Kbyte/s	227,2/396,2 Kbyte/s	232,7/421,3 Kbyte/s	232,4/551,1 Kbyte/s	222,7/390,3 Kbyte/s
Kereskedelmi adatok						
Forgalmazó	Kelly-Tech ☎ 350-1246	Gamaxnet ☎ 372-7180	Asbis ☎ 236-1000	Pak ☎ 273-0850	Juventus Team ☎ 469-5847	HRP Hungary ☎ 452-4600
Webcím	www.kellytech.hu	www.gamaxnet.hu	www.asbis.hu	www.pak.hu	www .juventus-team.hu	www.hrp.hu
Ár (ajánlott bruttó végfelhasználói)	28 125 Ft	35 600 Ft	39 900 Ft	22 500 Ft	35 600 Ft	32 590 Ft
Garancia	3 év	5 év	élettartamra szóló	1+1 év*	3 év	2 év

*Megjegyzés: *: a gyártó honlapján, a vásárlást követő 10 napon belül történő regisztrálás után lép életbe a +1 év.*

USB foglalat van rajta. Külső antennája elüt a készülék formavilágától. Bár a Wi-Fi jelzést lespórolták róla, vígan együttműködött a többi eszközzel.

Safeway 117502 Wireless USB adapter

A Safeway adapterének két külső antennáját külön lehet forgatni, és három helyzetbe „megtörni". A berendezés meglehetősen méretes, ellenben falra szerelhető, amihez csavarokat és tipliket is találhatunk a dobozában a telepítő CD, az USB kábel és a rövid telepítési útmutató mellett. Utóbbi szintén egyetlen lap, de részletesebb, mint az E-teché, és magyarázó ábrákat is tartalmaz.

Az eszköz a telepítése után probléma nélkül működött. Beállítása egyszerű a hozzá kapott Wireless LAN Monitoring Utility programmal – ezt kézzel kellett telepíteni a CD-ről. A CD-n található dokumentáció rendkívül barátságos, rengeteg szakkifejezést elmagyaráz, és tippeket ad hálózati problémák és feladatok (például a file-megosztás) megoldásához. Az adapter állapotáról a tetején található LED-ek tájékoztatnak.

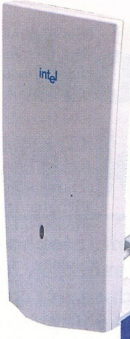

SMC 2662W EZ Connect Wireless USB

Az SMC nem takarékoskodott a papírral, sem a csomagolásnál (a dobozban rengeteg üres hely maradt), sem a dokumentációnál. A kézikönyvben angolul, németül és franciául olvashatjuk el a telepítés menetének részletes leírását, ráadásul minden lépést képernyőfotók illusztrálnak. A CD-n található dokumentáció újabb meglepetést tartogat: itt már hét nyelven található meg mind a rövid, mind a részletes leírás. Utóbbiban a megszokott képes ismertető és útmutató mellett végre megtaláljuk az eszköz felületén található egy szem (de háromszínű) LED részletes ismertetését is. Csatlakoztatása után – ahogy azt elvárjuk – az USB-s vezérlő azonnal felis-meri az új eszközt, majd meg kell keres-nünk a CD-n a driverét. Beállítóprogramja, az EZ Connect Wireless USB Utility kísértetiesen hasonlít a drót nélküli klienseknél használt Wireless LAN Monitoring Utilityhoz. Társai közül azzal emel-kedik ki, hogy beépített súgója van.

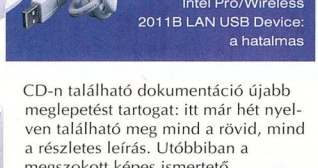

Intel Pro/Wireless 2011B LAN USB Device: a hatalmas

KTI Wireless USB Adapter: csak az az antenna ne így állna

Edimax Wireless USB Adapter: a mikrokészülék

Beállítóprogramok

Bár a drót nélküli eszközökhöz számos konfigurálóprogram létezik, ezek zömmel a Wireless LAN Monitoring Utility valamilyen változatának tekinthetők. Ez a program nem csak az adapter beállítására használható. Például statisztikát vezet a küldött és fogadott csomagokról, lekérdezhetjük az adapterrel elért eszközök adatait és az általuk nyújtott szolgáltatásokat, megadhatjuk a WEP titkosítás típusát – a hozzá tartozó kulcsokkal –, a fragmentációs és RTS/CTS küszöbértékeket, valamint a bevezető kommunikáció típusát (Preamble type). Utóbbi hármast az eszközök általában automatikusan felismerik, így csak szükség esetén kell módosítani. Sok előnye mellett a programnak van apróbb hibája is: nincs beépített súgója, kezelésében kizárólag a CD-ken található dokumentációra hagyatkozhatunk. Szerencsés kivétel az SMC által mellékelt program.

●

Tesztünk győztese a Safeway 117502 Wireless USB Adapter. Ez a termék látja el a legtöbb információval használóját, és sebességével is kiemelkedik a mezőnyből. Nyomtatott dokumentációja hagy némi kívánnivalót maga után (elsősorban rövidsége miatt), de a CD-je pótolja ezt a hiányosságát.

Végül, de nem utolsósorban az ára sincs az egekben.

Brand a lelke mindennek
DTK Computer
vezérképviselet és nagykereskedés
KOMPLETT KONFIGURÁCIÓK
ASRock ALAPLAP NOTEBOOK
xeld VGA KÁRTYA
1134 Budapest , Dózsa György út 61-63. 4-1234-00 / 4-1234-09 b2b@dtkcomputer.hu , www.dtkcomputer.hu

Több számítógépe van?

Használjon routert az ADSL vonalhoz!

Tűzfal/VPN - biztonság, gyorsaság

ADSL/Cable routerek már **22 000 Ft** +Áfa-tól!

Minden kedves ügyfelünknek és leendő ügyfelünknek Kellemes Karácsonyi Ünnepeket kívánunk!

INFORMATIKA GAMAXNET EGYSZERŰEN – MŰKÖDIK!

1114 Budapest, Bartók Béla út 15/c
Tel.: 372-7180 Fax: 372-7181
info@gamaxnet.hu www.gamaxnet.hu

karácsonyi akciónkat keresse weboldalunkon

DIGITÁLIS FOTÓTECHNIKA

Kodak 2 - 3 - 4 MEGAPIXEL

1 EGY KATTINTÁS ÉS KÉSZ A FELVÉTEL

2 EGY GOMBNYOMÁS A DOKKOLÓN ÉS MÁR BENN VAN A SZÁMÍTÓGÉPBEN

3 EGY EGÉR-KATTINTÁS ÉS ELKÜLDTE E-MAILEN VAGY KÉSZ A PAPÍRKÉP

SZENZÁCIÓS ÁRAK: 69,990 - 99,990 - 139,990 -199,990 Ft ÁFA-val!!!

CX KÖNNYEN KEZELHETŐ

DX SOKFÉLE BEÁLLÍTÁS

LS DOKKOLÓ PROFI OBJEKTÍV

Kodak COLOR SCIENCE INSIDE

ÚJ EASYSHARE SOROZAT

DIGITÁLTECHNIKA Kft.
Budapest, 1149 Egressy út 5.
T.: 221-6779, Fax: 221-6772
Győr, 9024 Nagy I. u. 35.
T./f.: 96/517-500, Fax: 517-501

www.dit.hu
foto@dit.hu

DIT DIGITÁLTECHNIKA

HIVATALOS MAGYARORSZÁGI KODAK ÉS DATAFAB DISZTRIBUTOR, NIKON DIGITÁLIS PARTNER

CHECK POINT™
NEXT GENERATION

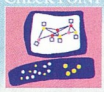

250 000 informatikai vezető ma már nyugodtan alszik,

mert cégét a Check Point - FireWall-1/VPN-1 tűzfalrendszer védi.

A világ tűzfalpiacának 42%-át uraló rendszer jellemzői:
- kiemelkedő VPN teljesítmény,
- több internet szolgáltató kezelése,
- magas rendelkezésre állás,
- vírusszűrés,
- integrálhatóság behatolás detektáló rendszerekkel.

Az Ön nyugalmát **online terméktámogatással, távoli- és helyszíni hibaelhárítással** biztosítjuk.

2F Az információ védelmében

2F 2000 Számítástechnikai és Szolgáltató Kft.
Cím: 1016 Bp., Hegyalja út 5. *Tel.:* 488 7700 *Fax:* 488 7709 *Web:* http://www.2f.hu *E-mail:* sales@2f.hu

Sponga Tamás

Felemás multimédia

Trium

A Mitsubishi mobilrészlege Trium márkanév alatt hozza forgalomba készülékeit. A cég legújabb telefonja, a Trium M320 követi a divatot: 4096 színű, 128x141 képpont felbontású, passzív mátrix színes kijelzője van. A készülék csinos külsőt kapott, és a tudása miatt sem kell szégyenkeznie, hiszen (majdnem) mindenben teljesíti a mai elvárásokat: kétsávos (900/1800), Class 8-as GPRS, 1.2.1-es WAP-böngésző, 95 gramm tömeg, 116x47x20 mm-es méret. Komoly kritika érheti azonban amiatt, hogy nem ismeri sem az EMS, sem az MMS szabványú üzenetküldést. Ez különösen annak ismeretében furcsa, hogy az M-Service szolgáltatás igénybevételével színes képeket és polifonikus csengőhangokat lehet letölteni – utóbbiból egyszerre akár 60 is lehet a készülék memóriájában. A WAP-böngésző segítségével GIF, PNG, JPG képek jeleníthetők meg. A képeket beépített albumban rendezgethetjük, tárolhatjuk. Ezenkívül IrDA port, organizer, hangtárcsázás, rezgő mód kapott helyet az M320-ban. Mivel nálunk már került forgalomba Trium készülék, várható, hogy az M320 is kapható lesz valamikor 2003 elejétől.

Trium M320 – a Mitsubishi újdonsága

➡ www.mitsubishi-telecom.com/products_detail.asp?id=58999

Formabontás

bSquare

A fórumokon vissza-visszatérő vitatéma, hogy a billentyűzetes vagy az érintőképernyős/tollas, esetleg az ezek keresztezéséből született kézigépek használhatók-e jobban. A mai PDA-k legtöbbje álló formátumú, még akkor is, ha kinyitható vagy kicsúsztatható billentyűzete van. A bSquare viszont egy fekvő formátumú PDA prototípusát mutatta be, melynek QWERTY billentyűzetét a kijelző alól lehet kihúzni. A Power Handheldben egy Intel XScale PXA250 CPU ketyeg 400 MHz feletti órajelen. 64 Mbyte RAM és 32 Mbyte Flash memória az alap tárolóhely, de ez bővíthető SD memóriakártyával. A TFT kijelző szabványos VGA felbontással (640x480 képpont) 64 000 színt képes megjeleníteni. A készülékben beépített GSM modul van, amivel telefonként használható – akár kihangosítva is, az adatátvitel pedig GPRS-alapú. A cég elsősorban böngészésre és elektronikus levelezésre fejleszti a Power Handheldet, erre utalnak a különálló, e célra előreprogramozott billentyűk, illetve a PocketPC-s alkalmazások: Pocket Inbox, Pocket Contacts, Pocket Calendar. Mellettük a szokásos irodai szoftverek is megtalálhatók: Pocket Word, bSquare Spreadsheet (az Excel helyett). Az eszköz egyelőre mobil eszközöket gyártók jelentkezésére vár, mivel a bSquare csak kifejlesztette, de gyártani nem fogja. A készülék mérete 140x87x20 mm, tömege 280 g.

Power Handheld – sorozatgyártásra várva

➡ www.bsquare.com/wireless/php.asp

Minta után

Siemens

A játékok, többszólamú csengőhang, beépített rádió és hasonló, a telefonáláshoz kevéssel hozzájáruló extrák után mára egyértelműen a színes kijelző és a beépített digitális kamera az új divat. A mobilgyártók sorra jelentik be e két fontos, és a telefonálást nagyban segítő kiegészítővel ellátott készülékeiket.

A Siemens csúcsmodelljének beharangozott szétnyitható CL55 mégsem a csúcs, hamarosan itt az igazán annak nevezhető SL55. Az eddigi hírek úgy szóltak, hogy az SL55 is szétnyitható lesz, de nagyon úgy fest, hogy a Nokia 7650-hez hasonlóan csak szétcsúsztatható. A kijelzője színes, de 256-tól 65 536 színig nagyon sokféléről lehet hallani. A kötelező elemek már jobban ismertek: EMS, MMS üzenetküldés, Class 10 GPRS, WAP 1.2.1, J2ME alkalmazások futtatása, Bluetooth támogatás, polifonikus csengőhangok, e-mail kliens és – hírestelések szerint – beépített digitális kamera. Néhány hírforrás csak külön csatlakoztatható fényképezőről ír. A Nokia 7650-hez hasonlóan az SL55-ön Symbian operációs rendszer fut. Memóriája MMC kártyával bővíthető. Megjelenéséről még nincs hír, de 2003 első félévében várható.

Siemens SL55 – Nokia után szabadon

➡ www.siemens-mobile.com/

Kártyacsata

MultiMedia Card Association, Hitachi

A kisebb-nagyobb, táskában, zsebben cipelhető készülékek – PDA, mobiltelefon, MP3-lejátszó stb. – terjedésének köszönhetően egyre olcsóbbak a hozzájuk használható flashmemóriák. A piacon található is belőlük néhány típus, ezek közül a jó öreg Compact Flash a legnépszerűbb. A SmartMedia – úgy tűnik – kihalásra ítéltetett, utóda az xD-Picture Card lesz. A Matsushita fejlesztette MultiMedia Card (MMC) felett is eljárt az idő, de a MultiMedia Card Association már kidolgozta az MMC utódjának szánt Reduced Size MultiMedia Card (RS-MMC) szabványt. A Hitachi rögtön lecsapott erre, és bejelentette, hogy 2003 elején már meg is jelenteti a 128 és a 256 Mbyte kapacitású változatokat. Az 16, 32 és 64 Mbyte-os RS-MMC-k gyártása már megkezdődött, és az év végéig a boltokba kerülnek. A kártyák mérete mindössze 18x24x1,4 mm.

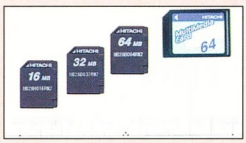

MMC-utód RS-MMC: méretcsökkenés, kapacitásnövekedés

➡ www.mmca.org/
➡ www.hitachi.co.jp/
➡ www.mmca.org/press/RS-MMC-final.PDF
➡ www.snwd.co.jp/japanese/catalog/index/RS-MMCjp.pdf

Villanyszőnyeg

MobileWise

Egy időben sokat foglalkoztak azzal, hogyan lehetne megoldani az elektromos hálózatokon keresztül a számítógépek közötti adatátvitelt. A vezeték nélküli hálózatok ugyanakkor sokáig nagyon kezdetlegesek, lassúak voltak. Ráadásul hiába a vezetéknélküliség mindenhol, a hálózatban lévő eszközöknek energiára van szükségük – legalábbis pár óra után biztosan, ez pedig ismét vezetéket igényel. A MobileWise ezt a problémát olyan egéralátétszerű szőnyeggel kívánja megoldani, amire elég csak rátenni az erre felkészített eszközt, és annak akkuja már töltődik is – természetesen a felhasználó elektrosokkolása nélkül. A Wire-Free-Electricity Base technológia felhasználásával a jövőben többféle méretű töltőlap készül, kicsitől egészen az asztal méretűig – amivel több készülék tölthető egyszerre. Az ALi lesz az első cég, amely a piacon megjelenik az új technológiával, már a jövő év első felében olyan tenyér- és noteszgépeket dob piacra, melyeket felkészít a Wire-Free-Electricity Base áramellátásra.

Wire-Free-Electricity Base – teljes szabadság

➲ www.mobilewise.com/

PalmOS vekkerben

Fossil

A Fossil egyedülálló eszközt fejlesztett: olyan karórát, amely PalmOS-szel működik. A Wrist PDA persze csak kinézetében hasonlít órához, tudásában teljes értékű PDA, 33 MHz-es Motorola Dragonball VZ processzorral, 2 Mbyte RAM-mal és 2 Mbyte Flash memóriával. A külvilággal USB és IrDA porton tud kommunikálni. Az órán PalmOS 4.1 fut, valamint az alábbi alkalmazások: címjegyzék, teendőlista, Memo Pad, Note Pad, Calculator, pontos idő. Elvileg minden Palmra írt szoftver fut a készüléken, de azokat át kell alakítani a 16 szürkeárnyalatos, 160x160 képpontos, pici képernyőhöz. A Fossilnak nem ez az első óra/PDA eszköze, már megjelent egy PocketPC-vel működő hibridje is.

➲ www.fossil.com/tech/TechPDAPalmSpec.asp?Tier1=Tech&ID=tech

Kütyücsökkentés

Nokia, Matsushita Electric Industrial

Egy lakásban, ahol televízió, hifi készülék, mobiltelefon és sok esetben PDA is van, félasztalnyit tesznek ki a távirányítók és a mobil eszközök – jó esetben. Rosszabb esetben a lakás minden zugában található egy-két képviselőjük. A Nokia és a Matsushita bejelentette, hogy a jövőben közösen dolgoznak ki olyan technológiát, amivel a mobiltelefonok és a szórakoztatóelektronikai eszközök együtt tudnak működni egymással. Ez nemcsak azt jelenti, hogy a jövőben távirányítóként is lehet majd használni a mobiltelefonokat, hanem azt is, hogy a multimédiás készülékeken lejátszott tartalom megjeleníthető, meghallgatható mobilon is. A tervek szerint a közös fejlesztés az IPv6 és az MMS szabványra, valamint Java API-ra épül.

➲ www.matsushita.co.jp
➲ www.nokia.com

Pénzes csengőszó

New York

No nem a letölthető csengőhangokért fizetendő emelt díjú hívásokra és SMS-ekre gondoltunk, hanem a nem megfelelő helyen és időben megszólaló mobilkészülékek csengetéséért fizetendő büntetésre.

Világszerte zúgolódnak azért, ha a mobiltelefon, személyhívó és egyéb zajkeltésre alkalmas készülék megszólal a színházban, koncerten, moziban... Vannak próbálkozások, melyekkel ezek kiküszöbölhetők – tiltó és figyelemfelhívó táblák vagy például az a szerkezet, amely egy helyiségen belül blokkolja a mobiltelefonokat. New York vezetése úgy döntött, a legjobb, ha szigorú rendszabályokat vezet be: aki nem kapcsolja ki a csengetésre alkalmas készülékét koncert kezdete előtt, 50 dollárra büntethető.

Fura szerzet

i-Com Systems

Néha-néha megjelenik egy-egy olyan készülék, ami nem követi a divatot. Az i-Com Systems NotePhone telefonja inkább érdekes kinézetű smartphone, amivel a felhasználók – a csevegés mellett – kézírásos ábrákat, szövegeket is elküldhetnek és fogadhatnak. Az érintésérzékeny képernyő használható a beépített személyi információkezelőhöz, a telefonkönyvhöz – amiben ezer tétel tárolható el – üzenetek írására, kijelzi a bejövő hívások számát stb.

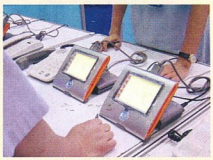

NotePhone – beszélgetés és üzenetküldés egyszerre

➲ www.notephone.com/english/

Közös erővel

IBM, Sharp

Az IBM is és a Sharp is beszállt már a Linux-világba, és mindketten bizonyítottak: a Nagy Kék az asztali gépek világában, a Sharp pedig a Zaurus PDA-val. A két cég a Comdex Fall 2002 szakkiállításon jelentette be, hogy közös fejlesztésbe kezdenek, és 2003-ban megjelentetik Linux-alapú kézigépüket. A két cég közös szándéka, hogy a mobil munkaeszközök területén növeljék a Linux szerepét. A Sharp elképzelése szerint létre kell hozni egy nyílt Linux/Java standard platformot, ami vállalati alkalmazásokhoz és adatbázisokhoz – az IBM, Microsoft, Oracle, Sybase termékeihez – tartalmaz támogatást. Az Enterprise Edition Zaurus alapja a meglévő linuxos Zaurus lesz. Az SL-5500 utóda nagyobb teljesítményű (1700 mAh) akkut kapott, beépített hangszórója van, 400 MHz-es XScale CPU ketyeg benne, valamint a frissített Qtopia és Opera 6.0 fut rajta.

Sharp Zaurus SL-5600 – az alap megvan az IBM–Sharp tervéhez

➲ http://sharp-world.com/corporate/news/021115.html

Nokia

Mobiltelefon teljes billentyűzettel

A Nokia 6800 mobiltelefont a számgombokat tartalmazó fedőlap felnyitásával előbukkanó teljes billentyűzettel látták el, ez hatékonyabb szövegbevitelt tesz lehetővé a személyes információk kezelése és az üzenetküldés során. A billentyűzet használatához a készüléket 90 fokban el kell fordítani, amit a színes kijelzőn megjelenő kép automatikusan követ. A telefon emellett sztereó FM rádiót tartalmaz, támogatja a személyes adatok távolból történő szinkronizálására szolgáló SyncML szabványokat, az elektronikus levelezést és a Java technológiát, valamint multimédiás üzenetek (MMS) küldésére és fogadására is képes.

Nokia 6800: a billentyűzet kinyitása a készülék elfordításával jár, amit a kijelző képe automatikusan követ

A felhasználó a Java révén a WAP 1.2.1-es böngészővel vagy a Nokia PC Suite szoftvercsomaggal személyi számítógépéről alkalmazásokat tölthet le készülékére. A Nokia 6800 mobil e-mail kliense POP3-at, IMAP4-et és SMTP-t támogat, a noteszalkalmazás használatával pedig akár 3000 karakter terjedelmű feljegyzés is begépelhető rajta. Pop-Port felületéhez csatlakoztatható a digitális felvételek készítésére alkalmas fényképezőgéppel ellátott fülhallgató (lásd vonatkozó hírünket ugyanitt). A készülék a mobiltárca alkalmazást is tartalmazza, amelynek segítségével a felhasználó WAP-on keresztül kényelmesen és biztonságosan bonyolíthatja le netes tranzakcióit, amelyeket a WIM vezeték nélküli azonosítómodul révén engedélyezhet.

A beépített sztereó FM rádiót a konferenciahívás lebonyolítására és rádióhallgatásra alkalmas beépített kihangosító egészíti ki. Telefonálás közben a felhasználó a fedőlap felnyitásával aktiválhatja a kihangosítót, így a beszélgetést folytatva hozzáférhet naptárinformációihoz és üzeneteit is elküldheti. A Nokia 6800 tömege 122 g, beszélgetési ideje 3–7 óráig terjed, készenléti ideje 7–15 nap. GSM/GPRS 900/1800 hálózatokon működik, szállítása a tervek szerint 2003 első negyedévében indul Európában, Afrikában és Ázsiában.

Évindító mobilpaletta

A Nokia a 6800-assal egy időben további öt készüléket mutatott be, ezek egy kivételtől szintén 2003 első negyedévében kerülnek forgalomba régiónkban – a 6100-as modell ugyanis még 2002 vége előtt, e sorok közzétételével egy időben kapható lesz. A titánburkolatú Nokia 8910i színes kijelzőt kapott, a cserélhető Xpress-on előlapokba öltöztethető 7250-es divattelefonba digitális fényképezőgépet építettek, és külső, sztereó hangszórókat tartalmazó zeneállványt is készítettek hozzá, amelyen keresztül a telefon FM rádiója hallgatható. A 6100-as 76 grammos tömegével az eddigi legkisebb, színes kijelzős, MMS és Java technológiás készülék a Nokiától. A háromsávos, gumiborítású 5100-as világtelefon a sztereó FM rádió mellé zseblámpát, zajszint- és hőmérőt, valamint stopperórát is kínál az aktív életmódot folytató felhasználónak. A 2100-as belépő szintű alapkészülék, amellyel a Nokia a mind nehezebben fellelhető új piacokat veszi célba.

A 7250-es mobiltelefon FM rádiója külső sztereó hangszórókon is hallgatható

Kamera a fülben

A Nokia digitális fényképezőgépet és fülhallgatót ötvöző HS-1C kiegészítőt mutatott be Pop-Port csatolóval rendelkező mobiltelefonjaihoz. A VGA felbontású fényképezőgép és a hívásfogadó, -befejező gombbal ellátott fülhallgató alapvető funkcióit egyesítő HS-1C-vel készített fényképek automatikusan a telefonra érkeznek, ahonnét szöveggel és/vagy hangfelvétellel kiegészítve multimédiás üzenetként (MMS) küldhetők tovább. Fényképezés előtt a felhasználó két képminőség között választhat, a felvételt megtekintheti a telefon kijelzőjén. A fényképezőgép-fülhallgató szállítása világszerte 2002 decemberében, e sorok közzétételével egy időben indul.

HS-1C: a Nokia Pop-Port interface-szel rendelkező telefonjaihoz

Figyel a telefon

Az MMS sokoldalú felhasználhatóságát szemléltető biztonsági kamera zárja a Nokia termékújdonságainak sorát, melynek segítségével a felhasználó a távolból is bepillantást nyerhet a megfigyelt helyszínen – például az otthonában – uralkodó állapotokba. Ehhez szöveges üzenetet kell küldenie a biztonsági kamerának, amely erre felvételt készít, és azt a kérést elküldő mobiltelefonra vagy az üzenetben meghatározott e-mail címre multimédiás üzenetként (MMS) visszaküldi. A kamera emellett megadott időközönként vagy mozgás érzékelésekor automatikusan készülő képeket is továbbíthat, sőt felhívásával a felhasználó belehallgathat a helyi zajokba és tájékoztatást kaphat a hőmérsékletről is. A Nokia biztonsági kamera GPRS környezetben a GSM 900/1800 hálózat által lefedett területen működik, szállítása a tervek szerint 2003 második negyedévében kezdődik.

- www.nokia.hu
- www.club.nokia.hu
- www.forum.nokia.com

N-Gage néven a Nokia a Segával közösen 2003 elején forgalomba hoz egy többszereplős játékokra kihegyezett mobil konzolt is, amely MMS telefonként és az internet böngészésére is használható lesz a GSM és GPRS hálózatokban

Palm Bluetooth SD adapter

Elkékülni, Palm!

Nagy Zoltán

Nemcsak az asztali vagy a noteszgépek bővíthetők a felhasználó igényei szerint, hanem a tenyérgépek, PDA-k is. A bővítés pedig nemcsak a memóriakapacitás növelését jelentheti, hanem például más, aktív eszköz alkalmazását is.

Ilyen a Palm Bluetooth adaptere, amely roppant módon kiterjeszti az apró tenyérgép alkalmazási lehetőségeit. Maga az adapter SD kártya képében illeszthető a Palm 4 operációs rendszert alkalmazó gépekbe – már amennyiben azoknak van SD kártyafoglalata. Az adapter használatához szükséges meghajtóprogramok és alkalmazások a PC-n keresztül kerülnek a tenyérgépbe.

Bluetooth használatával gyakorlatilag minden olyan feladatot el lehet végezni, ami eddig a soros vagy USB kábelen keresztül zajlott. Ha a PC-ben is van Bluetooth adapter, drót nélkül lehet szinkronizálni, vagy átjárónak használva az asztali gépet, internetezni – persze a 10 méteres hatótávolságon belül.

Egy mai, irodai felhasználásra készült mobiltelefon általában szintén fel van szerelve Bluetooth-szal. Ennek segítségével kitárul a nagyvilág, akár messze a civilizációtól is lehet kényelmesen, Palmmal böngészni a világhálót.

Képzeljük el, hogy egy hosszú értekezleten küzdünk az elalvás ellen. Ébren tartana egy kis duma barátunkkal, csakhogy a terem másik végében ül.

Nincs más hátra, mindketten elővesszük Palmunkat és a Bluetooth-hoz adott beszélgetőprogrammal kezdetét veheti az idő hasznos eltöltése – csak arra kell ügyelni, hogy ne chateljünk feltűnően.

Palmról SMS-ezni is könnyebb a bluetooth-os telefonon, nem beszélve a telefonkönyv karbantartásáról és egyéb hasznos funkciókról.

Kis teljesítményigényének köszönhetően nem terheli meg túlságosan a PDA akkumulátorát, használatával alig csökken az üzemidő.

A Palm Bluetooth SD kártya ára 46 000 Ft, a garancia 1 év.

- Mátrix68 Kft. ☎ 413-6913
- www.matrix68.hu
- www.palm.com/products /accessories /expansioncards/bluetooth/

Billionton ThumbLAN

Hüvelyknyi adapter

Nagy Zoltán

A korszerű noteszgépeknél már alapkövetelmény a beépített Ethernet adapter. Ha azonban régebbi típusú a noteszgép, vagy egyébként önállóan működő asztali gépet kell ideiglenesen összekapcsolni egy másikkal, érdemes olyan külső, USB-s hálózati adaptert használni, melynek telepítéséhez nem kell szétszedni a számítógépet, elég csak bedugni egy szabad USB slotba és telepíteni a meghajtóprogramját.

Ilyen eszköz a Billionton ThumbLAN, amelynek kinyitható foglalatába kell dugni az UTP kábelt. Az adapter a 10 és 100 Mbit/s-os hálózatokban egyaránt működik. Más kérdés, hogy az USB csatolás miatt nem lehet kihasználni a teljes sebességet – de nem is ez a lényeg, hanem az egyszerű, gyors telepítés. Az adapterhez mellékelnek egy kis USB hosszabbítót és UTP kábelt is. A mini hálózati csatolót Windows 98 és újabb Windowsok alatt lehet használni. Ára bruttó 6890 Ft, a garancia 1 év.

Ennél kisebb már alig-ha lehetne

- BaSys ☎ 06-23-415-541
- www.basys.hu

LG-510W mobiltelefon

Halló, készülék!

Rixer György

Egy nemrégiben közzétett kimutatás szerint Magyarországon a mobiltelefont használók aránya év végére nagyjából eléri a 65%-ot, és a magyar mobilosok átlagosan kétévente cserélik le a készüléküket. Ezekből az következik, hogy a legpesszimistább becslés szerint is – amely figyelembe veszi az „alvó" és „duplázott" előfizetéseket, illetve a használt telefont vásárlókat – legalább 2,5 millió új mobil talál így vagy úgy (előfizetéssel, pre-paid csomaggal vagy kártyafüggetlenül) gazdára hazánkban egy évben. Ez jókora piac – valószínűleg ezért is döntött úgy a Cobra Computer, hogy bedobja a köztudatba az itthon eddig kevésbé ismert LG készülékeket, noha a piac nagyon erős ezen a téren.

A LG globális mobilos nethelye arról tanúskodik, hogy a cég egyelőre inkább a CDMA rendszerű telefonokra összpontosít, és a GSM-modellek csak kisebb számban képviseltetik magukat a termékpalettáján. Nálunk a kisebbségből az LG-510W jelű telefon járt tesztelés céljából. A kétnormás (GSM 900/DCS 1800) készülék méreteiből (83x45 x20 mm) és tömegéből (alapakkumulátorral 79 g) adódóan a női, avagy ékszertelefon kategóriában versenyez. Amióta a Motorola a StarTac sorozatával népszerűvé tette a széthajtható mobilokat, számos követőre talált, főleg a távolkeleti térség gyártói körében. Az 510W se nagyon tagadhatná le a Motorola V50-es beütését, ám amint azt már oly sokan mondták: jobbtól tanulni nem szégyen. Az LG-510W „áramvonalasra" sikeredett, és nyugodtan ki merem jelenteni, hogy jól néz ki. Emellett az ergonómiája is jónak mondható, ugyanis sikerült elkerülni a kihajtós telefonok „kétkezes" voltát, ugyanis az 510W fedele hüvelykujjal, azaz egy kézzel is nyitható. Próbálja meg valaki ezt a mutatványt egy StarTac 130-assal...

LG-510W, elegáns cégjelzéssel...

Azáltal, hogy a nagy felbontású (128x160 képpont vagy 8 sorban soronként 16 karakter), négy szürkeárnyalatot megjelenítő grafikus kijelző a felső, a billentyűzet az alsó panelen kapott helyet, az 510W mentes a miniatűr gombok rákfenéjétől. Sőt elmondhatom: kényelmesen lehet vele SMS-t írni, egyedül talán csak a két felső menünavigációs gomb kisebb a kelleténél. Menürendszere átlátha-

tó, intuitív, és a szoftver is tempósan végzi a dolgát, fagyás pedig nem fordult elő.

Az LG-510W ugyan WAP 1.2-képes, és támogatja kábelen keresztül a PC-s adatátvitelt, ám szolgáltatási körét tekintve csak a középkategóriába sorolható.

A telefon 20 beépített és 3 saját csengőhangot, rezgő hívásjelzést, illetve 6, előre programozott hangprofilt támogat. A nálunk járt készülék kobaltkék színével jól harmonizált a kijelző, illetve a gombok kék háttérvilágítása (nem változtatható), ám a telefon megvásárolható ezüst és vörös kivitelben is.

SMS-íráskor támogatja az akár 1024 karakteres üzeneteket is, a T9 prediktív szövegbevitelt (eZi Text fantáziaéven) angol nyelv esetén, illetve tud hat előre megírt sablont, ezeket kiegészít

hetjük újabbakkal.

Szoftvere ismeri a magyar nyelvet.

A naptárban maximálisan 20 eseményt rögzíthetünk, egyenként 30 karakterben, az események időszakosan ismétlődhetnek, és figyelmeztetés is rendelhető melléjük. Emellett a készülékben van beépített számológép, világóra és angolszász/metrikus mértékegység-átváltó.

...kényelmes billentyűzettel

Támogatja a gyorstárcsázást és a hangtárcsázást, telefonkönyvébe 200 bejegyzés fér. Képes három, legfeljebb 30 másodperces hangjegyzet rögzítésére, de kizárólag standby üzemmódban – azaz beszélgetés közben nem.

Kijelzőjét a rendelkezésre álló öt háttérkép egyikével díszíthetjük.

Az 510W játékok terén eléggé újhullámos, ugyanis egyetlen hagyományosat (például Tetris, Snake stb.) sem találunk az öt versenyző között, kivéve talán a Black Jacket. Van viszont alulról felfelé görgő shooter (Kalóz), oldalra görgő shooter (Comanche) és szintén képernyőgörgetésre alapozott autóverseny (Őrült futam) – szóval adtak a grafikai oldalnak az LG-sek.

A telefonhoz alapban járó, 630 mAh-s lítium-polimer akkumulátor a gyári adatok szerint maximálisan 200 órányi készenléti időre vagy 162 percnyi beszélgetési időre képes.

Tapasztalatom szerint a 162 perces adat helytálló lehet, ám a 200 órás készenléti idő legfeljebb úgy érhető el, ha az adótorony orra alá dugjuk a készüléket, és egész idő alatt ki se nyitjuk.

Mindenesetre az akku közepesen erős használat mellett, éjszakai pihenők közbeiktatásával négy napot bírt, ami teljesen elfogadható ebben a „kompakt" kategóriában.

A készülékhez jár az útitöltő mellett egy headset és magyar nyelvű kézikönyv, mely a technikai specifikációkat illetően nagyon szűkszavú.

Mindent összevetve az LG-510W jól átgondolt, rendesen megépített és programozott telefon, impresszív külsővel azok számára, akiknek inkább a kis méret, mintsem a modern szolgáltatások (HSDCS, GPRS, polifonikus hang, változtatható háttérvilágítás stb.) garmadája a fontos.

Tekintettel a visszafogott szolgáltatásmennyiségre a 79 900 forintos ajánlott bruttó végfelhasználói ára kissé soknak tűnik. Valószínű, hogy szolgáltatói előfizetés vagy pre-paid csomag formájában vásárolva azonban már olyan árért juthatunk hozzá, amelyet feltétlenül megér.

- www.lge.com/c_product/mobile/mobile.shtml
- Cobra Computer Kft.
  ☎ 350-6390
- www.cobra.hu

Clevo 5620D 3 GHz

Topmodell

Nagy Zoltán

Megszokhattuk, hogy a noteszgépek teljesítménye kicsit lemarad az asztali gépekétől. Ám itt az ellenpélda, az Intel 3 GHz-es processzorával szerelt Clevo 5620D notesz. Teljesítményéből és méreteiből is látszik, hogy az asztali gépek kiváltására tervezték.

Clevo 5620D: hordozható 3 GHz

Egyéb jellemzői ismerősek: Intel 845E chipkészlet, Ati Mobility Radeon 9000 grafikus chip, két optikai meghajtó vagy kiegészítő akkumulátor használatának lehetősége került a 33x29x4,4 cm-es, mintegy 4 kg tömegű gépbe. Ennek tulajdonképpen örülhetünk, hiszen bevált, sikeres konstrukció kapta meg az elérhető legerősebb processzort.

A gép hűtése is megfelelő: alulról két ventilátor szívja be a levegőt, ami aztán oldalt és hátul távozik. Ennek köszönhetően nem melegszik kritikus szintre a rendszer, ami az élettartamára van jótékony hatással.

Szinte semmi sem hiányzik a gépből, amire a legtöbb felhasználónak szüksége lehet. Az S-Video kimenetet házimozizásra is lehet használni, amit az S/PDIF digitális hangkimenet is támogat a rajta megjelenő 5.1 hangcsatornával. A 3DMark értékei nem hagynak kétséget afelől, hogy kompromisszumok nélkül lehet játékra is használni.

Ha komoly munkáról van szó, a munkaasztalt meg lehet osztani saját kijelzője és külső monitor között, így akár grafikus munkát, akár csak egy nagy táblázat áttekintését is könnyen el lehet vele végezni. Persze a leggyorsabb processzort vétek nem kihasználni, érdemes neki való feladatot is találni – enélkül fölösleges a bruttó 748 750 Ft-os befektetés, még 2 év garancia mellett is.

- www.notebook.hu
  ☎ 375-3340

Felszereltség

3 GHz-es Intel Pentium 4 processzor, Intel 845E lapkakészlet, 512 Mbyte DDR 266 MHz memória (1 Gbyte-ig bővíthető), Ati Mobility Radeon 9000 grafikus vezérlő 64 Mbyte DDR SGRAM memóriával, 15 colos TFT képernyő 1400x1050 képpontos felbontással, 40 Gbyte-os merevlemez, Teac kombinált DVD-olvasó/CD-író, floppymeghajtó, Winmodem, 10/100 Mbit/s-os UTP LAN csatlakozó, PS/2 port, négy USB port, IEEE-1394-es port, S-Video kimenet, monitorcsatlakozó, Type II-es PC Card aljzat.

Kéziszerszámok

Néhány éve még noteszek, filofaxok hordozták egy valamirevaló üzletember minden információját. Filmen is megörökítették, micsoda galibák történhetnek, ha elvész egy ilyen könyvecske. A vastag noteszekből mára vékony, zsebben hordható számítógépek lettek.

Nagy Zoltán

Nevezhetjük őket többféleképpen: tenyérgépek, PDA, digitális asszisztensek. Kicsi, tenyérbe illő szerkezetek, és belsejük néha nagyobb számítási kapacitást rejt, mint a Windows 95 megjelenésekor egy átlagos PC. Az idők folyamán számos különféle rendszer született, amelyekből lemorzsolódás után a Windows CE (ennek legutolsó változata a Pocket PC) és a Palm maradt.

Alapvetően a Palm és a Pocket PC is az alkalmazott operációs rendszert és a hozzá kapcsolódó „gyári" programokat jelenti. Eredetileg Palmot csak a Palm Computing (a U.S. Robotics, majd a 3Com tulajdona) gyártott, 1997-től azonban már licenceltek, így más gyártók is piacra dobták Palm-kompatibilis termékeiket.

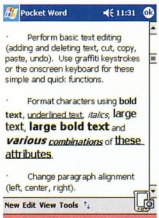

Pocket PC: Pocket Word

PalmOS

A PalmOS megszületésekor szerény hardverre lett optimalizálva, és ez máig így maradt. A PalmOS-es gépekben sokáig 16 MHz-es Motorola Dragonball processzort használtak, ez a ma megjelenő alkalmazásokat is vígan futtatja. A kijelző alapfelbontása 160x160 képpont, lehet monokróm 16 színárnyalattal, illetve színes – hardvertől függően.

A PalmOS kórítésének a személyi-információ-kezelő szoftverek képezik az alapját. Van határidőnaplója, kapcsolatlistája, teendőlistája, valamint feljegyzések. Az erőforrásigény csökkentése és a stabil rendszer végett egy időben egy alkalmazás fut, ha átváltunk egy másikra, akkor az előző kilép, elmentve az utolsó állapotát és az adatait. Az újraindulásuk nem igényel sok időt.

Adatbevitelre tollat lehet használni a külön erre a célra fenntartott graffiti felületen, ami nem része a képernyőnek. Külön területen kell írni a betűket és a számokat. Szintén az erőforrásigényt csökkenti, hogy nem a normál írott betűket, hanem egyszerűsített jeleket ismer fel a gép, ezek persze hasonlítanak az eredeti betűkre. Kis gyakorlással egész gyorsan lehet beírni ezeket a jeleket. Ékezetes betűkhöz az ékezet nélküli változat után az ékezetnek megfelelő jelet kell írni, ezek használata szintén könnyen elsajátítható.

A PalmOS adatait asztali gépen a mellékelt Palm Desktop program jeleníti meg, ennek van PC-s és maces változata is. Az adatokat mindkét irányba lehet szinkronizálni. Az ismertebb személyi-információ-kezelő programok (például Outlook) mindegyikéhez van szinkronizálási lehetőség. A PC-s kapcsolatot a Hotsync Manager vezérli, a szinkronizálást kézzel kell elindítani. A felhasználó által telepített programok is tudnak szinkronizálni asztali megfelelőjükkel, egyébként meg minden programról és adatról biztonsági másolat készül a PC-n.

Pocket PC: virtuális billentyűzet

1996-ban, a Palm rendszer megjelenésekor még nem volt arra komoly igény, hogy Office dokumentumokat kezeljünk Palmon, az akkori hardver sem lett volna alkalmas erre. Ma már jobb a helyzet, hiszen több tízezerre tehető a Palmon futtatható alkalmazások száma, és ezek között van olyan, amivel Word dokumentumot, Excel táblázatot lehet megjeleníteni, módosítani. Bár a korlátozott felbontás miatt a formázott dokumentumok csak kompromisszumokkal jeleníthetők meg, ha szükséges, lehet szerkeszteni is.

A PalmOS előnye az egyszerűség, a egyszerkönnyű felépítés. Alapvetően platformfüggetlen, jól együtt tud működni windowsos és linuxos PC-vel, de Mackel is. Szerényebb erőforrásai (elsősorban felbontása) miatt nem feladata az asztali irodai alkalmazások kiegészítése (bár megoldható). Ha valakinek erre van szüksége, célszerűbb Pocket PC-t használnia. Ha azonban azt szeretné, hogy fontos adatai mindig kéznél legyenek, akkor erre a PalmOS-alapú gépek jobban megfelelnek.

Pocket PC

A Microsoft, mint egy minden lében kanál nagyvállalat, mindent megtett és megtesz azért, hogy a kéziszámítógépek piacáról kiszakítsa a maga darabját. A Windows CE operációs rendszer megalkotásakor abból indultak ki, hogy a közös tőről fakadó operációs rendszerek között az átjárás, az adatcsere (elvileg) gyorsabb, egyszerűbb. Ez mára talán meg is valósult.

A Windows CE legutóbbi változatát Pocket PC-nek hívják, és már alig hasonlít a Windows CE első változataira, amelyek még lassúak, nehézkesen kezelhetők és bugosak voltak. A Pocket PC kiforrott, jól kezelhető rendszer, stílusában jól illeszkedik a Microsoft legutóbbi asztali operációs rendszereihez – a Windows Me-hez és az XP-hez is. Ennek persze ára is van, ha összehasonlítjuk a Pocket PC-t futtató hardvereket a PalmOS alatti hardverekkel.

Többféle processzorral készülhetnek Pocket PC-s gépek, ezért az alkalmazásokat a legtöbb esetben úgy készítik, hogy külön mindegyikre lefordítják azokat, és a telepítőprogram az adott gépnek megfelelő változatot telepíti. Előfordul azonban, hogy adott programnak nincs minden processzorra változata. Ma a legelterjedtebb az Intel StrongArm processzor.

A tenyérgépek feladata elsősorban a személyi-információ-kezelés, ezért a fő alkalmazások e köré csoportosulnak. Van Calendar nevű határidőnapló napi, heti, havi és éves nézettel, Contacts nevű kapcsolat-nyilvántartó, írott, rajzolt és hangos feljegyzéseket tároló Notes, valamint a tennivalók listáját és státusát nyilvántartó Tasks. Ezenkívül van Pocket Internet Explorer böngésző, Inbox e-mail olvasó, és elkészült a legalapvetőbb irodai programok, a Word és az Excel tenyérben hordható változata is.

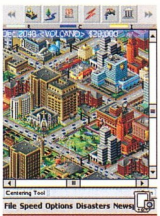

Pocket PC: Simcity 2000

Nehéz megtalálni egy alkalmazáson belül azt a szolgáltatásmennyiséget, amit a

felhasználók még jól tudnak kezelni. Az minden beépített programról elmondható, hogy bár önállóan is képes működni, igazából csak kiegészítése az asztali PC-n található rokonának. Például a Wordben is lehet szöveget szerkeszteni, formázni, de a stílusokat nem ismeri. Ilyen szempontból a legjobb még mindig az Epocot futtató Psion 5-ös gépeken futó Word-kompatibilis szövegszerkesztő – igaz, a Psionnak van billentyűzete is...

A szöveget négyféleképpen lehet bevinni. Legegyszerűbb, egyben legnehézkesebb a szoftveres billentyűzet. Az apró betűket nehéz eltalálni, és ha ékezetet, különleges karaktert vagy számot kell beírni, ahhoz gombkiosztást kell váltani.

PalmOS: határidő-napló

Aki PalmOS-alapú gépről nyergel át Windows CE-re, az értékelni fogja a Block Recognizer beviteli módot, ami kifejezetten a Palmon használt graffiti karaktereket ismeri fel. Ezekkel az ékezetes szöveget is gyorsan lehet bevinni. Palmos előélet híján lehet kézírással is dolgozni.

A Letter Recognizer a bevonalkázott írófelületre írt egyes betűket igyekszik felismerni. Bár ehhez nem kell egyszerűsített betűképeket elsajátítani, ügyelni kell a betűk szabályos rajzolatára. A Transcriber használatakor nincs külön beírófelület, hanem a képernyőn bárhova lehet írni, akár folyó írással is, a gép igyekszik felismerni és helyére illeszteni a szöveget. Megint csak igaz, hogy kényes a külalakra, a betűk rajzolatára, a szöveg folyamatosságára stb. A Transcribert kivéve az a legnagyobb baj a Pocket PC szövegbevitelével, hogy a hasznos képernyőfelületet lecsökkenti közel egyharmadával.

A szövegbevitelt gyorsíthatja az automatikus szóbefejező funkció, ami 2 betű után megpróbálja kitalálni a beírni kívánt szót. Sajnos ez csak angol szövegnél működik, és az adatbázisát nem lehet módosítani, bővíteni, így magyar környezetben legfeljebb kikapcsolni érdemes. Magyar karaktereket minden további nélkül lehet használni, előtte azonban be kell kapcsolni az ékezetes karakterek támogatását. Tollal egyébként egyszerűbb és gyorsabb ékezetes betűket írni, mint a virtuális billentyűzetről, amit minden ékezetes betű előtt át kell kapcsolni ékezetes módba.

PalmOS: IOffice levelező és dokumentumkezelő

Az egyes alkalmazásokat a *Start* menüből lehet elindítani. Az utoljára használt programokat a rendszer külön kigyűjti a lista tetejére. Az elindított alkalmazásokat általában nem lehet és nem is kell becsukni. Az operációs rendszer gazdálkodik a memóriával, dinamikusan változtatva a file-rendszernek és a programoknak adott memória mennyiségét. Szükség esetén becsukja a nem használt alkalmazásokat, elmentve a felhasználói adatokat. Ez a megoldás nem mindig jó, ha a háttérben olyan alkalmazás marad, ami például intenzíven kommunikál valamilyen külső eszközzel (például a navigációs alkalmazás GPS-adatokat fogad). Szerencsére ilyen ritkán fordul elő.

PalmOS: Word-kompatibilis szövegszerkesztő

PC-kkel az ActiveSync nevű alkalmazás tartja a kapcsolatot. Ez közvetlenül tudja szinkronizálni az adatokat a Microsoft Outlook és a Pocket PC között, így a Outlookban tárolt naptárbejegyzések, a címlista, az e-mailek, a tennivalók és a feljegyzések mind megtalálhatók lesznek a Pocket PC-n is. Külön könyvtár jön létre a PC-n arra, hogy az abban lévő dokumentumok automatikusan átkerüljenek a Pocket PC-re. Ha ezek Word vagy Excel dokumentumok, akkor azokat azonnal odavissza konvertálja.

A Pocket PC-n megírt levelek a következő szinkronizálásnál a PC-n keresztül postázódnak.

Összefoglalva a Pocket PC előnye, hogy sokban hasonlít az asztali Windowshoz, könnyen átvihetők a dokumentumok a PC-ről a PDA-ra és vissza. Nagy teljesítménye révén komplex alkalmazások, nagy adatbázisok is futtathatók rajta.

Asus Mypal PocketPC

Az Asus a tenyérgépek piacán is letette névjegyét a Mypallal. A legújabb Pocket PC-t, a 2002-t futtató gép meglehetősen vékony. Tokja alumíniumötvözet, és megfelelő szilárdsága óvja a benne lévő alkotóelemeket. A képernyőt nem védi semmi, főleg, ha a gép zsebben van, de van hozzá egy tok, amibe az egész gép elhelyezhető. Igaz, így nagyobb lesz, és vége az egykezes használatnak is.

A Pocket PC-knek is vannak általánosan használt kezelőszervei, amelyek szinte minden ilyen jellegű gépen megtalálhatók. Ilyen a feljegyzéskészítő diktafon indítógombja, a négy fő nyomógomb és egy négyirányú gomb az előlapon. Utóbbiaknak divatos kék háttérvilágítása is van, amely a gombok megnyomásakor felvillan. Helytakarékosságból a gép kis hangszórója a középső iránygombban van elrejtve. Van egy jog dial gombja is, amely alapvetően le-fel lépkedésre és kiválasztásra használható.

Asus MyPal A600

A használathoz nélkülözhetetlen toll a gépház felső éléből húzható ki. Mellette van az infravörös csatoló ablaka, valamint a SD kártya foglalata, amivel a tárolóhelyet lehet bővíteni. Emellett fejhallgatóaljzat is van – a hangereje nem túl nagy, a hangminősége viszont kiváló, ezért akár saját memóriáiból, akár SD kártyáról is lehet zenét vagy más multimédiás anyagot lejátszani.

A mindennapi töltést és szinkronizálást a mellékelt bölcső segítségével lehet végezni, de van külön kábel arra az esetre is, amikor a kisgép nincs a bölcső közelében, szinkronizálni tehát olyankor is lehet.

A gépben 64 Mbyte memória van a programok futtatására és a file-ok tárolására. A processzor 400 MHz-es Intel PXA250. Ennek teljesítménye nem hagy maga után kívánnivalót, gond nélkül futtatja még akár a Simcity 2000 Pocket PC-s átiratát is.

Compaq iPaq H3800

A Compaq iPaqok közös tulajdonsága, hogy fázósak, ezért minden egyes készülékre kabátot húznak. Ezt szó szerint kell érteni, mert az alapvetően vékony, fémházas alapkészülékre műanyag védőtok került. Ennek fedele átlátszó, így a Home képernyő akkor is látszik, ha a gép a tokban van. Feltűnő, hogy a gép az alján az adatátviteli és a töltőcsatlakozó mögött széles, sokérintkezős rendszercsatlakozó is található. Ez akkor jut szerephez, ha a műanyag védőkabát helyett valamilyen aktív kabátot kap a gép, például CF-olvasót, GPRS telefont vagy GPS-vevőt.

Compaq iPaq 3800

A gépen csak a legszükségesebb kezelőszervek vannak, extra gomb nincs. A középen lévő nagy iránygomb jól kézreesik, könnyedén kezelhető. A gép felső részén található apró hangszóró és mikrofon található, sőt ebben a típusban Bluetooth csatoló is van, ennek működését időnként

Műszaki és kereskedelmi adatok

Gyártó, típus	Asus MyPal A600	Compaq iPaq PC H3800	Handspring Treo 90 (VÁSÁRLÁSI AJÁNLAT)	Sony Clié PEG-NR70V	Sony Clié T625C	Toshiba e310 (VÁSÁRLÁSI AJÁNLAT)
Webhely	www.asus.com .tw/pda/a600 /overview.htm	www.compaq .hu/termekek /kezi_gepek /ipaq3800/	–	www .clieplaza.com	www .clieplaza.com	www.technotrade .hu/cgi-bin /techweb.dll /cikk?cikkszam =e310
Műszaki adatok						
Operációs rendszer	Microsoft Pocket PC 2002	Microsoft Pocket Pocket PC 2002	PalmOS 4.1	PalmOS 4.1	PalmOS 4.1	Microsoft Pocket PC 2002
Processzor	Intel PXA250 Xscale	Intel PXA250	Motorola 68VZ328 (Dragonball)	Motorola Dragonball Super VZ	Motorola 68VZ328 (Dragonball)	Intel StrongArm
Órajel	400 MHz	400 MHz	33 MHz	66 MHz	33 MHz	206 MHz
Képernyő	reflektív TFT	reflektív TFT	reflektív TFT	reflektív TFT	reflektív TFT	reflektív TFT
Képernyő felbontása, megjelenített színek száma	240x320 képpont, 65 536	240x320 képpont, 65 536	160x160 képpont, 4096	320x480 képpont, 65 536	320x320 képpont, 65536	240x320 képpont, 65 536
Memória	64 Mbyte	64 Mbyte	16 Mbyte	16 Mbyte	16 Mbyte	32 Mbyte
Bővítőhely	SD/MMC kártyafoglalat	SD/MMC kártya, bővítő borítás	SD/MMC kártya	Memory Stick	Memory Stick	SD/MMC kártya
Infravörös port	IrDA 1.1, SIR/FIR	IrDA SIR	IrDA SIR	IrDA 1.2	IrDA 1.2	IrDA SIR
Akkumulátor	beépített lítium-ion	beépített lítium-ion	beépített lítium-ion	beépített lítium-ion	beépített lítium-ion	beépített lítium-ion
Méret	125x75x13 mm	135x84x16 mm (borítás nélkül)	108x71x16 mm	137x72x17 mm	118x72x12 mm	124x79x13 mm
Tömeg	139 g	190 g	114 g	200 g	138 g	139 g
PC-hez csatlakozás	USB bölcső	USB/soros bölcső	USB kábel	USB bölcső	USB bölcső	USB bölcső
Hangrendszer	44,1 kHz, 16 bit, sztereó	44,1 kHz, 16 bit, sztereó	csipogó	44,1 kHz, 16 bit, sztereó (MP3 és ATRAC3 lejátszására)	monó	44,1 kHz, 16 bit, sztereó
Hangrögzítés	●	●	○	●	○	●
Fejhallgató-csatlakozó	●	●	○	●	○	●
Egyéb	○	Bluetooth adapter	○	digitális fényképezőgép, távirányítónak is alkalmas infravörös port	távirányítónak is alkalmas infravörös port	○
Kereskedelmi adatok						
Forgalmazó	Sowah ☎ 350-4539	HP Magyarország ☎ 06-80-266-727	Matrix '68 ☎ 413-6913	Sowah ☎ 350-4539	Sowah ☎ 350-4539	Technotrade ☎ 467-6111
Ár (bruttó ajánlott végfelhasználói)	195 000 Ft	218 625 Ft	97 500 Ft	202 500 Ft	150 000 Ft	160 125 Ft
Garancia	1 év	1 év	1 év	1 év	1 év	1 év

felvillanó kék LED jelzi. Itt felül található az SD kártyafoglalat, és a fejhallgató aljzata is.

A gép szíve 400 MHz-es Intel PXA250, ennek megfelelően a teljesítménye megegyezik az Asus Mypalével. A rendelkezésre álló memória ebben 64 Mbyte, ami a legtöbb esetben elég is, a tárolókapacitást SD kártyával lehet bővíteni. A kártyafoglalat SDIO-kompatibilis, azaz nemcsak tárolókapacitást bővítő, hanem aktív SD kártyákat is lehet használni.

A tesztelt példánynak beépített Bluetooth adaptere van, ami megkönnyíti a kapcsolattartást, ha a PC-ben vagy esetleg mobiltelefonban is van Bluetooth. A rádió ki is kapcsolható, hogy ne fogyassza feleslegesen az akkumulátort. A háttérvilágítás erejét automatikusan a külső fényviszonyokhoz igazítja – világosban növeli, sötétben csökkenti.

Handspring Treo 90

PalmOS rendszert használó, kellemes árfekvésű tenyérgépeket készít a Handspring. Treo elnevezéssel először egy kommunikátor jellegű, vagyis telefonnal egybeépített típus jelent meg, de mivel a design sikeresnek bizonyult, telefon nélküli változata is piacra került. A Treo egyik különlegessége, hogy nincs graffiti felülete, helyette apró, qwerty elrendezésű billentyűzetet kapott. Elsőre szokatlan megoldás egy alapvetően tollra „kihegyezett" rendszernél, de hamar megszokható. Utána már kifejezetten gyorsan, és ami fő, kevesebb hibával lehet adatot bevinni. Az ékezetek bevitelét is megoldották: le kell írni az ékezetes betű ékezet nélküli változatát, majd egy külön gombot megnyomva kis listában megjelennek a használható ékezetes betűk, melyek között szerencsére a magyar nyelvben használatosak vannak alapból kijelölve.

Handspring Treo 90

Hasonlóan a noteszgépekhez a billentyűzet egy része számbillentyűzetnek is használható a számváltó bekapcsolásával. Ha egy alkalmazás űrlapja eleve csak számokat fogad el, akkor ez a váltás automatikusan megtörténik.

A billentyűzetet és a képernyőt lehajtható fedél védi. Szűk zsebben előfordulhat, hogy a gépre rászoruló fedő megnyomja a szélső gombokat, ezért a bekapcsológombot hosszan lenyomva külön billentyűzárat is lehet aktiválni. Zakózsebben hordozva ilyen probléma nem merül fel.

A gép kijelzője a Palmoknál megszokott 160x160 képpont felbontású, 4096 szín (12 bites színmélység) megjelenítésére képes. Az erős háttérvilágításnak köszönhetően nappal is jól látható, a színei pedig a kis felbontás ellenére áttekinthetőbbé teszik a képet.

A Treóban 33 MHz-es Dragonball processzor és 16 Mbyte memória van, így a beépített programok mellett akár komoly külső alkalmazásokat, például szótárat vagy

más nagy adatbázist használó programmal is megbirkózik. A tárolókapacitását SD kártyával lehet bővíteni, de nemcsak memóriakártyát lehet a foglalatba illeszteni, hanem más, aktív eszközt is, például Bluetooth adaptert is. Ellentétben a régebbi Visor típusokkal, a Treóhoz nincs asztali bölcső, csak egy USB kábel, ahhoz csatlakozik az akkumulátortöltő is. A kábelen lévő nyomógombbal lehet elindítani a szinkronizálás műveletét.

Az energiát lítium-ion akkumulátor szolgáltatja. A takarékos processzornak köszönhetően rendszeres használat mellett is több napig működik töltés nélkül. A Treo 90 kifejezetten kicsi, 1,6 cm vastag és mindössze 114 g, így akár ingzsebben is hordható.

Sony Clié PEG-NR70V

Több okból is szokatlan ez a Clié. A fémtokozás összecsukott állapotban jól védi a kényes részeket. A gépet kinyitva egyből szembetűnik, hogy a versenytársaiénál nagyobb a képernyője, és hogy a gép alsó részén apró billentyűzet van. Kinyitva akár noteszgépnek is lehet használni, ha leszámítjuk, hogy az apró és kemény gombokon nehéz pötyögtetni, meg azt, hogy ékezetes betűket a tollal gyorsabban lehet bevinni. A kötelező Palm nyomógombok a csuklórész alatt kaptak helyet.

Egyedülálló, hogy az írófelületet is a képernyő rajzolja ki, így lehetett megoldani, hogy a legalsó sávban még egy állapotsor is elfért.
A toll nyomát a gép kirajzolja az írófelületre, és van egy extra virtuális billentyűzete is, amely nem a hasznos ablakból vesz el helyet. Ha nincs szükség a billentyűzetre, a képernyő egyszerű mozdulattal elfordítható 180 fokkal, és rácsukható az alsó félre. Így a Palm gombok fedésbe kerülnek, de ez nem tragédia.

A kisgép különlegessége a csuklóban található: aprócska kamera. Az optika 180 fokban elfordítható, így a kezelőt vagy az előtte lévő teret egyaránt le lehet fotózni. Sokat nem szabad várni tőle, hiszen legnagyobb felbontása 320x240, így erősen megkérdőjelezhető a gyakorlati haszna. MMS-hez talán még elmegy – már ha a képet sikerül mobilon elküldeni.

Sony Clié NR70V

A tárolókapacitás Sony Memory Stickkel bővíthető. A kisgép tartozéka egy fejhallgató, ami szokatlan a Palmok között. Beépített médialejátszó programjának segítségével MP3-lejátszóként is használható, ha a zene Memory Sticken található.
A PalmOS saját file-formátuma ugyanis nem teszi lehetővé az MP3-hoz szükséges file-méret kezelését. A lejátszáshoz a gép nyugodtan zsebre vágható, van külön *HOLD* kapcsolója, ez kikapcsolja a teljes kezelőfelületet, valamint a képernyőt is. Ilyenkor a fejhallgató zsinórján lévő távvezérlővel irányítható a lejátszás.

Sony Clié T625C

A Sony tenyérgépe PalmOS 4-re épült. Az elegáns és főleg masszív fémházba épített színes kijelzőt hátracsapható bőr fedél védi. Ez egyszerre mutatós és könnyen kezelhető. A fémes vonalat követi a szokásos négy nyomógomb a négy fő alkalmazás indításához (határidőnapló, címlista, tennivalók, feljegyzések).
A szintén kötelező jellegű fel-le nyomógomb kialakítása viszont esetlen, mert nem különálló gombokkal oldották meg, hanem le-fel tolható gombbal. Ennek használata kényelmetlen.

A színes kijelző felbontása kétszerese a hagyományos Palm gépekének, amit ugyan nem minden alkalmazás támogat, de amelyik igen, az meghálálja. Ilyen például az Action Names PIM program vagy a PG Picture képnézegető (utóbbi a Sony saját fejlesztése). Egyes programok nem szeretik a szabványostól eltérő képméretet (például a Monopoly játék), de az operációs rendszer *Prefs* beállításainál alkalmazásonként le lehet tiltani a nagy felbontás használatát. A háttérvilágítás alaphelyzetben mindig működik, de kikapcsolható.

A következő bekapcsolásnál az előző állapotnak megfelelően működik, vagyis ha le volt kapcsolva, akkor szükség esetén be kell kapcsolni.
A megszokott csipogó mellett a gépnek rendes hangszórója is van, amit riasztásokhoz, ébresztésekhez lehet használni. A PalmOS 4 alapalkalmazásai mellett a Sony is fejlesztett néhányat kifejezetten ehhez a hardverhez. Ilyen az ébresztőóra, amely a csipogás mellett zenével vagy más rögzített hanggal jelzi, ha kelni kell.

Sonyhoz illő módon a gépnek van jog dial gombja is, ami kiválthatja a kissé szerencsétlen le-fel gombot. Szintén a márka jellemzője, hogy a tárkapacitást Memory Stickkel lehet bővíteni. PC-vel USB-n keresztül lehet szinkronizálni. A megszokott Palm Desktop mellett lehet szinkronizálni Outlookkal is, de a mellékelt szinkronizálóprogramon még van mit javítani, például az én gépemen nem talált létező Outlook profilt, pedig van. Célszerűbb a Chapura Pocketmirrort használni az Outlookkal történő adategyeztetésre.

Toshiba e310

A Toshiba több PDA típussal is megjelent a hazai piacon, közülük mi az e310-est kaptuk kézbe. Ebben nem a legújabb Intel PXA250 ketyeg, hanem a nemrég még általánosan használt 206 MHz-es Intel StrongArm. Memóriakapacitása is szerényebb, „mindössze" 32 Mbyte. Ezeknek köszönhető viszont, hogy az ára is jóval kedvezőbb, mint a csúcsgépeké. Igazából csak a többiekhez képest lassabb, amit csak a kifejezetten erőforrás-igényes alkalmazásoknál lehet észrevenni. Ha önmagában nézzük, jól használható. A gépben Pocket PC fut az összes beépített alkalmazással. A kijelző a megszokott méretű és felbontású, színes, 16 bites színmélységgel. Nappali fényviszonyok mellett is kitűnően látható. A kijelző alatt a szokásos négy nyomógomb és a kurzogomb található. Az oldalán tekerőgombbal lehet a listákat görgetni, és külön nyomógomb van hangos feljegyzések készítésére. A tollat a gép felső éléből, oldalról belekapaszkodva lehet kihúzni. A kis gép hangban is jó, 16 bites, 44,1 kHz-es sztereó hangchipje segítségével akár MP3-at is lehet vele hallgatni.

Sony Clié T625C

Toshiba e310

Komoly repertoárhoz nem elégséges a belső memória, de a tárolókapacitást jócskán lehet bővíteni SD kártyával. Ha van hely, akár MPEG-4 formátumú videofile-okat is lejátszhatunk rajta.

A géphez csinos védőtok, asztali bölcső, töltő és USB kábel tartozik, amivel PC-hez lehet csatlakozni. A kifejezetten vékony (12 mm) gép nagyon könnyű, kényelmesen hordozható.

Viszket a tenyerem

Vajon melyik gép hűvös érintése enyhítené ezt az érzést? Ha a rugalmasság, az egyszerű bővíthetőség a fő szempont, akkor egyértelműen a Compaq iPaq a megfelelő választás.

Ha nem mindegy az ár, akkor a Toshiba e310. Ha PalmOS-ben gondolkodunk, akkor nem valószínű, hogy csalódunk a Handspring Treóban. A Sony Clié T625C nagy felbontása impozáns, viszont meglehetősen drága. A Sony Clié NR70V-t kiegészítő szolgáltatásai a high-tech játékszer kategóriába emelik, leginkább „gizdázásra" lehet használni, mint a fényképezőgépes telefonokat.

Nem luxuscikk

A noteszgép nemcsak divatos eszköz (bár tény, hogy egy jó külsejű gép növeli gazdája tekintélyét), hanem sok esetben nélkülözhetetlen munkaeszköz is. Ezért tesztünkben nem a drága, trendi típusokat, hanem az árlista túlsó végén lévő gépeket vizsgáltuk.

Nagy Zoltán

A noteszgépek, éppen hordozhatóságuk miatt hatalmas előnyt jelentenek gazdájuknak. Számos módszerrel hurcolhatjuk magunkkal a munkánkhoz szükséges adatainkat, ennél azonban sokkal többet jelent, hogy a munkaeszköz is mindig velünk lehet. Értem ezalatt a mindennap használt szoftvereket, amelyeket mindenki a saját szája íze szerint állít be. Lényegesen könnyebb ezeket használni, mint idegen gépek számunkra szokatlanul módon beállított eszközeit.

A noteszgépek másik előnye, hogy otthon is lehet velük dolgozni. Az igaz, hogy az EU felé haladva nem az a cél, hogy a szabadidő rovására is dolgozzunk, de egyelőre hazánkban még az a tendencia, hogy aki egy bizonyos színvonalat el akar érni, és azt meg is akarja tartani, annak bizony a szabadidejének egy részét is fel kell áldoznia a munka oltárán. Akár tetszik, akár nem.

Ezért tesztünkben nem a kirakati csillivilli giga-mega teljesítményű gépeket vettük szemügyre, hanem azokat, amelyek áruknál fogva szélesebb rétegek számára elérhetők.

Ez nem jelenti azt, hogy ezek lassúak és rondák lennének. Sőt, vannak köztük kifejezetten jól kinéző, elegáns, márkás darabok is. Még csak azt sem lehet rájuk fogni, hogy komoly kompromisszumokat kellene kötnie annak, aki úgymond olcsó noteszgépet vásárol.

Olcsóságuk persze viszonylagos, mert a legolcsóbb árából is két egyszerű asztali gépet lehet összerakni. Noha a kínálat alsó felén helyezkednek el, nem lehet panasz a konfigurációkra.
A minimum, az 1,7 GHz-es Pentium 4 Celeron processzor a legtöbb általános feladatra (szövegszerkesztés, táblázatkezelés, helyi adatbázis karbantartása, netböngészés, levelezés, némi játék) elegendő. Egy gép kivételével mindegyik képes DVD-t lejátszani, némelyikük CD-t is ír. Általános a 14,1 colos képátló és az 1024x768 képpontos felbontás. Nem okoz gondot a kommunikáció sem, hiszen ma már nincs olyan noteszgép, amelyikben ne lenne egy winmodem, és egy 10/100 Mbit/s-os hálózati csatoló.

Az állandó helyhiánnyal küzdő gyártók nagy segítséget kaptak a SiS-től, melynek 650-es lapkakészlete kezd eluralkodni az alsó kategóriás noteszgépekben – okkal. A SiS 650 a processzor kiszolgálása mellett a videovezérlő szerepét is ellátja. Saját memóriája nincs, a fő memóriából foglal le 16–64 Mbyte-ot, attól függően, mennyit állítunk be a BIOS-ban. A 128 bites magnak köszönhetően 3D-s teljesítménye nem rossz, így munka után lazításképpen játszhatunk egyet a géppel, sőt a legmodernebb játékokkal is.

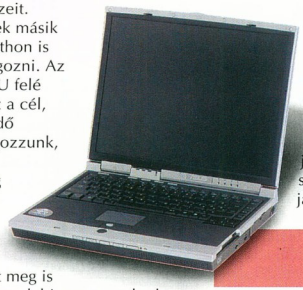

Asus L2000D – a megszokott Asus-minőség

Másik nagy előnye, hogy elődeivel (például SiS 630) ellentétben a SiS 650-nel szerelt gépek LCD monitora és a külső monitorcsatlakozó független egymástól – már ami a képfrekvenciát illeti. Így kényelmesen lehet kétmonitoros üzemmódban működtetni a gépet, kiterjesztve a munkaasztalt a második monitorra. Ha pedig nincs másik monitor, viszont van kéznél tévékészülék, akkor megfelelő lejátszóval (például Zoom Player) filmet lehet nézni a tévé képernyőjén, miközben tovább dolgozhatunk a gép saját képernyőjét vagy külső monitort használva.

Ha már a SiS 650-esnél tartunk, meg kell említeni, hogy a 3DMark 2001 teszt nem futott le néhány gépen, mert csak 128 Mbyte memória volt bennük.

A 3DMark 2001 legalább ennyire tart igényt, de a videovezérlő is ebből hasít ki magának, ezért a tesztprogram memóriahiányra panaszkodva kilép. Ettől függetlenül e gépeknek nincs semmi baja, legfeljebb elviselnének több memóriát is.

Tendencia az új gépeknél, hogy lassan elhagyják az úgynevezett legacy, vagyis a PC-k őskorából örökölt eszközöket. Ennek némileg ellentmond, hogy a legtöbb gépben van floppymeghajtó – pedig ha valami, hát a floppy igencsak elavult.

Ma már elfogadható áron lehet kapni a floppynál sokkal gyorsabb, jóval nagyobb kapacitású, ráadásul adatvédelem szempontjából sokkal biztonságosabb flash eszközöket, melyeket csak az USB foglalatba kell bedugnunk, és máris használhatók. Még az sem igaz, hogy az operációs rendszer telepítéséhez kell a floppy, mert mindegyik gép tud CD-ről rendszert indítani, és szinte mindegyik operációs rendszer telepítő CD-je bootolható.

Ha pedig valamilyen okból megsérült a feltelepített rendszer, és nem tud elindulni, nos, erre az esetre én például készítettem egy helyreállító CD-t, ami bootolható, és rajta vannak a legszükségesebb lemezmatató és víruskereső programok.

Ezek után lássuk tesztünk szereplőit!

Asus L2000D

Az Asustól megszokott ezüst- és fekete színű géptestben AMD Athlon XP 1400-as processzor dobog, aminek valós órajele 1,2 GHz. Ezzel vígan eldolgozik, bár nála csak a másik Asus gép lassabb.

Asus T9400: a legkarcsúbb – sajnos a processzora is...

A gép SiS 630 chipkészletre épül, ami már kissé elavultnak számít.

Ennek ellenére nem lehet panasz a gépre.

Műszaki adatok és mérési eredmények

Gyártó, típus	Asus L2000D	Asus T9400	Clevo D270S	Clevo D610SU	Clevo D620s	Compaq Evo N1015v
Műszaki adatok						
Alaplap chipkészlete	SiS 630	Intel 815	SiS 650	SiS 650	SiS 650	Ali
Processzor típusa	AMD Athlon XP 1400+	Intel Pentium III Celeron	Intel Pentium 4 Celeron	Intel Pentium 4 Celeron	Intel Pentium 4 Celeron	AMD Mobile Athlon XP 1600+
– órajele, másodszintű gyorsítótára	1,17 GHz, 256 Kbyte	900 MHz, 128 Kbyte	1,65 GHz 256 Kbyte	1,95 GHz, 256 Kbyte	1,66 GHz 256 Kbyte	1,333 MHz, 256 Kbyte
Memória (alap/maximális)	128/1024 Mbyte	128/1024 Mbyte	128/1024 Mbyte	256/1024 Mbyte	256/1024 Mbyte	128/1024 Mbyte
Grafikus vezérlő, memóriája	SiS 730, 16–64 Mbyte (osztott)	Intel 815, 8 Mbyte (osztott)	SiS 650, 16–64 Mbyte (osztott)	SiS 650, 16–64 Mbyte (osztott)	SiS 650, 16–64 Mbyte (osztott)	Ati Mobility U1, 16–64 Mbyte (osztott)
Kijelző képátlója, felbontása	14,1 col, 1024x768 képpont	14,1 col, 1024x768 képpont	14,1 col, 1024x768 képpont	14,1 col, 1400x1050 képpont	14,1 col, 1024x768 képpont	14,1 col, 1024x768 képpont
Merevlemez gyártója, típusa	IBM IC25N020-ATCS04-0	IBM IC25N020-ATDA04-0	IBM IC25N015-ATDA04-0	IBM IC25N015-ATDA04-0	Hitachi DK23DA-20	Fujitsu MHR2020AT
– kapacitása	18,63 Gbyte	18,63 Gbyte	14,06 Gbyte	14,06 Gbyte	18,63 Gbyte	18,63 Gbyte
– fordulatszáma	4200/min	4200/min	4200/min	4200/min	4200/min	4200/min
CD-/DVD-meghajtó neve, típusa	Toshiba DVD-ROM SD-C26	Toshiba DVD-ROM SC-C2502 V1711	QSI DVD-ROM SDR-083 VMXC4	Teac DW-224E	QSI DVD/CDRW SBW-081 VNXC5	Teac CD-224E V9.9A
Floppymeghajtó	●	USB külső	●	○	○	●
Hangvezérlő	●	●	●	●	●	●
Modem	winmodem	winmodem	winmodem	winmodem	winmodem	winmodem
Hálózati csatoló	10/100 Mbit/s	10/100 Mbit/s	10/100 Mbit/s	10/100 Mbit/s	10/100 Mbit/s	10/100 Mbit/s
Billentyűzet	magyar	magyar	angol	angol	angol	magyar
Vezérlés	tapipad	tapipad	tapipad	tapipad görgetőgombokkal	tapipad	tapipad
Soros port	kivezetőkábellel	○	○	○	○	○
Párhuzamos port	●	●	●	●	●	●
USB csatoló	2	2	2	3	3	2
IEEE-1394-es csatoló	2	1	1	1	1	○
Infravörös érzékelő	●	●	●	●	●	○
Csatlakozó külső monitorhoz	●	●	●	●	●	●
Videokimenet	S-Video	○	S-Video	S-Video	S-Video	S-Video
PS/2-es egér-/billentyűzetcsatoló	1	1	1	1	1	1
Fejhallgató-bemenet	●	●	●	●	●	●
Mikrofonbemenet	●	●	●	●	●	●
Lopásgátló	●	●	●	●	●	●
PC Card foglalat	2 Type II	2 Type II	1 Type II	1 Type II	1 Type II	1 Type II
Hordtáska	●	●	●	●	●	●
Tömeg	3,2 kg	2,2 kg	2,95 kg	2,95 kg	3,2 kg	3 kg
Méret	310x262x38 mm	310x255x29 mm	308x254x38 mm	331x260x45 mm	331x280x45 mm	327x265x45 mm
Szoftver OEM	AsusDVD 2000	AsusDVD 2000, IBM ViaVoice 9.1	○	○	Ahead Nero Express, Nero Vision Express, InterVideo WinDVD	Windows XP Home
Extra	optikai egér	optikai egér, headset	S/PDIF kimenet	S/PDIF kimenet	S/PDIF kimenet	○
Mérési eredmények						
Akkumulátor üzemideje	97 perc	161 perc	150 perc	153 perc	90 perc	207 perc
Optikai meghajtó átlagos olvasási sebessége	19,65-szoros	19,05-szoros	18,47-szoros	18,37-szoros	18,79-szoros	18,18-szoros
Optikai meghajtó legnagyobb olvasási sebessége	24,15-szoros	22,6-szeres	24,33-szoros	24,2-szeres	24,41-szoros	23,96-szoros
Merevlemez átlagos olvasási sebessége	15,68 Mbyte/s	14,58 Mbyte/s	14,99 Mbyte/s	15,00 Mbyte/s	18,58 Mbyte/s	17,33 Mbyte/s
Merevlemez legnagyobb olvasási sebessége	20,27 Mbyte/s	18,67 Mbyte/s	19,51 Mbyte/s	19,51 Mbyte/s	24,41 Mbyte/s	21,33 Mbyte/s
3DMark 2000, 1024x768/16 bit	1049 3D mark	707 3D mark	2288 3D mark	2196 3D mark	2317 3D mark	1622 3D mark
3DMark 2000, 1024x768/32 bit	651 3D mark	○	1616 3D mark	1460 3D mark	1683 3D mark	1119 3D mark
3DMark 2001, 1024x768/32 bit	○ *	435 3Dmark	○ *	969 3D mark	1102 3D mark	○ *
PC Magazin értékelése						
Processzor	3337 pont	2104 pont	3839 pont	4403 pont	3818 pont	3809 pont
Memória	1484 pont	1052 pont	2880 pont	2957 pont	2894 pont	2136 pont
Merevlemez	296 pont	317 pont	237 pont	226 pont	312 pont	319 pont
Felszereltség	99,63 pont	100 pont	92 pont	123 pont	100 pont	129 pont
Kereskedelmi adatok						
Forgalmazó	Sowah ☎ 350-4539	Ramiris ☎ 412-4300	Notebook.hu ☎ 375-3340	Notebook.hu ☎ 375-3340	Notebook Centrum ☎ 481-0660	HP Magyarország ☎ 06-80-266-727
Webcím	www.sowah.hu	www.ramiris.hu	www.notebook.hu	www.notebook.hu	www .notebookcentrum.hu	www.hp.hu
Ár (bruttó ajánlott kiskereskedelmi)	418 750 Ft	357 375	333 333 Ft	374 999 Ft	337 250 Ft	362 375 Ft
Garancia	2 év	2 év	2 év	2 év	1 év	1 év

Megjegyzés:
**: a tesztprogram memóriahiány miatt nem futott le.*

	Gericom Websox	Portocom Freestyle
	SiS 650	SiS 650
	Intel Pentium 4	Intel Pentium 4 Celeron
	1,95 GHz, 512 Kbyte	1,66 GHz, 256 Kbyte
	128/1024 Mbyte	128/1024 Mbyte
	SiS 650, 16–64 Mbyte (osztott)	SiS 650, 16–64 Mbyte (osztott)
	14,1 col, 1024x768 képpont	14,1 col, 1024x768 képpont
	Hitachi DK23DA-20	Toshiba MK2018GAP
	18,63 Gbyte	18,63 Gbyte
	4200/min	4200/min
	Liteon LSD-081 VAMU2 Slimtype DVD	QSI DVD-ROM SDR-083
	●	●
	●	●
	winmodem	winmodem
	10/100 Mbit/s	10/100 Mbit/s
	német	magyar
	tapipad	tapipad görgetőgombokkal
	○	○
	●	●
	2	2
	1	1
	●	●
	●	●
	S-Video	S-Video
	1	1
	●	●
	●	●
	●	●
	○	○
	○	○
	3 kg	3 kg
	318x258x38 mm	318x258x38 mm
	PowerDVD	Windows XP Home, Ahead Nero Express, Nero Vision Express, InterVideo WinDVD
	○	○
	153 perc	140 perc
	18,84-szoros	18,05-szoros
	24,82-szoros	23,74-szoros
	18,72 Mbyte/s	17,32 Mbyte/s
	24,39 Mbyte/s	24,03 Mbyte/s
	2423 3D mark	2417 3D mark
	1717 3D mark	1687 3D mark
	○ *	○ *
	4427 pont	3841 pont
	3197 pont	2930 pont
	324 pont	309 pont
	92 pont	132 pont
	Acomp ☎ 339-5647	Portocom ☎ 203-9269
	www.acomp.hu	www.portocom.hu
	324 875 Ft	391 250 Ft
	1 év	1 év

A mezőnyben egyedül ezen van soros port, de rajta is trükkösen.

A hagyományos 9 tűs csatlakozót ugyanis hiába is keresnénk a gépen.

Van viszont egy keskeny aljzat, amibe rövid kis kábelt kell dugni, ezáltal soros lengőaljzatot kapunk – korrekt megoldás, nem foglal feleslegesen helyet, de akinek szüksége van rá, azonnal tudja használni.

⊕ Soros port, elegáns külső, 2 év garancia

⊖ Elavult chipkészlet

Asus T9400

A gép a ma már ritkának mondható Pentium III-as Celeronnal érkezett – cserébe könnyű, és jóval vékonyabb társainál. Ezt annak is köszönheti, hogy nincs minden belezsúfolva, a floppymeghajtó USB-n keresztül, a DVD-olvasó pedig külső IDE buszon keresztül csatlakoztatható hozzá – ennek köszönhetően teljesítménye nem marad el a belső meghajtókétől, és bootolni is lehet róla. A rövid és vastag kábel miatt ugyan nehéz elhelyezni, de megoldható.

A T9400 leggyengébb pontja az Intel 815 integrált lapkakészlet, amely meghatározza a gép 3D-s teljesítményét: 3D-s játékra alig alkalmas. Ezt mutatja, hogy a 3DMark 2000 32 bites módban nem tudott lefutni. Mindezt kompenzálja hordozhatósága és eleganciája.

Rendelhető hozzá MP3-lejátszó, ami a gép elején található fogalatba dugva tölthető fel zenével, majd onnan kivéve önállóan hallgatható. A gép házának tapintása kellemes, nem műanyag.

A megszokott AsusDVD 2000 DVD-lejátszón kívül mellékelik hozzá az IBM ViaVoice 9.1 hangfelismerő rendszert, fejre illeszthető mikrofonnal együtt. Ennek segítségével lehet diktálni a gépnek, igaz, csak angolul. Érdemes megemlíteni azt is, hogy az átlagtól eltérően két Type II-es PC Card foglalata van, ami azért érdekes, mert helyükre egy Type III-as kártyát is becsúsztathatunk.

⊕ Könnyű és vékony, 2 év garancia

⊖ Pentium III Celeron

Clevo D270S

Szolid, sallangoktól mentes külső, kellemes belső.

Az 1,7 GHz-es Celeron processzort SiS 650 chipkészlet támogatja, egyben a képet is szolgáltatja. A 128 Mbyte memória a minimálisan elégséges – idővel nem árt bővíteni. Processzora is kicserélhető maximum 2 GHz-es Pentium 4-re vagy Celeronra.

A gép optikai meghajtója cserélhető, ami szokatlan ebben a kategóriában. A benne lévő DVD-olvasó helyett lehet CD-meghajtót, CD-írót vagy kombinált meghajtót tehetünk bele – és ehhez még szervizbe sem kell vinni. Ha DVD van benne, akkor az S-Video kimeneten DVD-filmet lehet lejátszani, a S/PDIF kimeneten (ami a mikrofonbemenet második funkciója) pedig az AC3-as hangot vezethetjük ki. A házban floppymeghajtó is elfért a PC Card aljzat mellett. A gép billentyűzete jól használható, a fölötte lévő három gyorsindító gombbal pedig az alapbeállítás szerinti levelezőkliens, a böngésző és egy szabadon választott program indítható. A gombok használatához csak a megfelelő meghajtó-programot kell telepíteni. Az egérmutató tapipadja (touchpad) alatt két gomb található, ez már szegényesnek mondható ahhoz képest, hogy szinte mindegyik gépnek vannak kiegészítő görgetőgombjai.

Clevo D270S: szerény, de megbízható

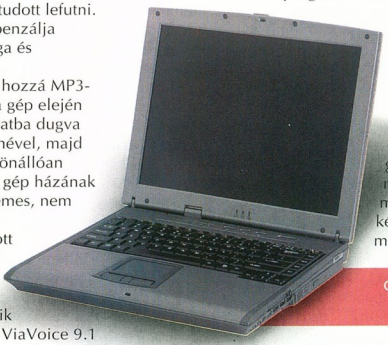

Clevo D610SU: még erősebb is lehet

⊕ Mindene megvan, amire szükség lehet; 2 év garancia

⊖ 128 Mbyte memória

Clevo D610SU

Erről a gépről elsőre is látszik, hogy van benne tartalék. A tesztre 2 GHz-es Celeronnal érkezett, de a szerkezet elbírná a 3 GHz-es Pentiumot is.

Intenzív a hűtése, alul két ventilátor szívja be a levegőt, ami oldalt és hátul távozik.

A tápcsatlakozója sem a megszokott, két külön feszültséget is kap, hogy ne legyen túlterhelve az egy vezeték.

A SiS 650 chipkészlet a szokásosnál nagyobb, 1400x1050 képpont felbontású képernyőt hajt meg. Ennek képátlója a megszokott 14,1 col, ezért elég aprók a betűk rajta, ami – bár a TFT képe borotvaéles – komolyan megterheli a szemet. A gépnek van S-Video kimenete is, ami DVD és DivX lejátszásához használható.

Clevo 620S: mindene megvan

Ehhez kapcsolódik, hogy a hangvezérlőnek van S/PDIF kimenete – hogy teljesebb legyen az élvezet.

A gép tele van mindenféle csatlakozóval, USB-ből például három van, mellette pedig IEEE-1394 aljzat, ráadásul nem is kicsi, hanem a nagyobbik, aminek tápvezetéke is van. Nincs viszont floppymeghajtó (valószínűleg kellett a hely a hűtésnek).

A billentyűzet feletti három gyorsindító gombbal a levelező, a böngésző és a DVD-lejátszó program indítható.

Az érintőpadhoz két gördítőgomb is tartozik.

- ⊕ Van benne tartalék erősebb processzorhoz, nagy felbontás, 2 év garancia
- ⊖ Nehéz tápegység

Clevo D620S

Ez a gép sokban hasonlít a D610SU-ra. Elsősorban az alkalmazható processzorban van eltérés – a D620S legfeljebb 2,5 GHz-es processzort-képes fogadni. Nemcsak a gép formája és lapkakészlete egyezik meg a 610SU-éval, hanem a csatlakozókínálat is.

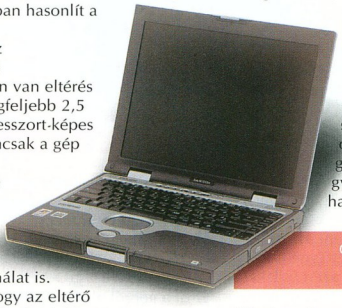

Compaq 1015v: kifejezetten úti társ

Érdekes, hogy az eltérő processzor ellenére jobb 3D-s teljesítményt nyújtott, mint rokona, miközben a processzor teljesítménye papírforma szerint gyengébb.

- ⊕ Jól felszerelt
- ⊖ Rövid akkumulátoros üzem

Compaq Evo N1015v

Az egyetlen gép a mezőnyben, amelyikben mobil processzor dohog: 1,3 GHz-es AMD Mobile Athlon XP. Ez meglátszik az akkumulátoros üzemidején is, hiszen ez a gép tudott a legtovább dolgozni – több mint 3 óráig – hálózati tápellátás nélkül. Számítási teljesítménye ehhez képest alig marad el az Intel processzoros gépekhez képest. A processzor fel van vértezve az AMD PowerNow technológiájával, ami a teljesítményét és ezzel együtt a fogyasztását a körülményeknek megfelelően tudja szabályozni. A képért Ati Mobility Radeon lapka felel, 16 Mbyte memóriával. Bár az Ati lapkái általában jó teljesítményt nyújtanak, ez még a SiS 650-től is elmarad, ami azt jelzi, hogy az alacsony ár miatt régebbi, olcsóbb változat található benne.

A gép elegáns külseje nem hagy kétséget „arisztokratikus" származása felől.

Emellett néhány érdekes megoldás is felhívja magára a figyelmet. Például a tapipadjához négyirányú görgetőgomb található.

Ugyanígy különlegesség a JBL által készített hangszórórendszer külön mélysugárzóval.

Megalázni ez sem fogja az asztali hangszórókat, de érezhetően és élvezhetően szebben szól, mint a hagyományos megoldások.

A 102 gombos billentyűzet felett (aminek noteszgépeknél szokatlan módon a jobb oldalon is van [Ctrl] gombja) három szoftver-gyorsindítógomb és hardveres (vagyis nem a Windows hangerejét állító) hangerőszabályzó van.

A gépről alkotott összképet kissé rontja a már említett gyenge 3D-s teljesítmény és az, hogy csak CD-meghajtót kapott.

- ⊕ Mobil processzor, hosszú akkumulátoros üzem
- ⊖ csak CD-meghajtója van

Gericom Websox

A Websox a mezőny egyetlen gépe, ami Pentium 4, tehát nem Celeron processzorral érkezett. Ennek és a SiS chipkészletnek köszönhetően övé a legjobb 3DMark-eredmény – leszámítva, hogy a 3DMark 2001 nem tudott lefutni a 128 Mbyte memória miatt. Abban is egyedi a gép, hogy nincs PC Card foglalata. Általában nincs is rá szüksége, hiszen van beépített modeme és hálózati csatolója is, de azért előfordulhat, hogy hiányzik. Ezenkívül minden szükséges eleme megvan, ami a napi munkához kell. Későbbi bővítésre ennél a gépnél aligha gondolhatunk, mivel nagyobb processzort, illetve annak hőterhelését már nem bírja el – 2 GHz-ig viszont nagyon jó.

- ⊕ A legolcsóbb a mezőnyben
- ⊖ Nem lehet bővíteni

Portocom Freestyle

Nagyon hasonlít a Websoxra – a felszereltsége is! A gyengébb teljesítménye csak az 1,7 GHz-es Celeron processzornak tudható be. Emellett 128 Mbyte memóriáját nem árt már a vásárlóknak bővíteni legalább 256 Mbyte-ra. Megéri a különbség, hiszen a 3DMark 2001 lefutásán túl van más előnye is: gyorsabb a gép, ha ritkábban kell virtuális memóriát használnia.

Gericom Websox vagy Portocom Freestyle: mint két tojás

A gép magasabb árának értékelésekor figyelembe kell venni, hogy Windows XP Home operációs rendszert is kapunk vele.

- ⊕ Windows XP Home
- ⊖ Nem bővíthető

Itt a vége

Szoros a gépek közt a verseny, már ami a teljesítményt illeti.

A Gericom Websoxa volt a leggyorsabb, egyben a legolcsóbb.

Ehhez képest a felszereltsége is jó – ha nem hiányzik a PC Card foglalat. Ennek megfelelően ő kapja a PC Magazin Tesztgyőztes címet is.

Ha még ennél is többre vágyunk, főleg bővíthetőség terén, akkor a Clevo D610SU-t ajánlom: bár drágább, 2 év garanciát adnak rá.

MAGYAR PC MAGAZIN

Ha előfizet, olcsóbb!

1 évre 9996 Ft,
fél évre 4998 Ft.

Telefon: 349-4768,

e-mail: terjesztes@ipma.hu

KeSzo Kft.

1055 Budapest, Falk Miksa u. 6. Tel.: 332-8717 Fax: 302-5136
WEB: www.keszo.com e-mail: sales@keszo.com

TOAD Prof. Dev. / SQL Navigator Pro	**403.000/403.000**
Norton Antivirus 2003 angol / 2002 magyar	**16.400/14.200**
Norton Internet Security 2003 (Antivirus 2003 Pers. Firewall 2003 stb.)	**20.500**
Total (Windows) Commander 5.5 (magyarul is)	9.400
Winzip 8.1	11.600
Far 1.65 / **RAR 3.0 WinRAR-ral együtt**/ ARJ 2.7x	9.900 / 9.900 / 16.000
Partition Magic 8.0	14.000
Adobe Photoshop 7.0 CE / upg.	**269.000**/63.000
Adobe Acrobat 5.0 / upgr.	**97.000**/39.000
NERO 5.5 dobozos, magyar	**22.000**
MS Win XP Pro/Home/ Prof.Upg	**91.300/61.300/61.400**
MS Office XP Hu Std./Prof. Std. upg./ Prof. upg.	**142.000/170.900/70.900/99.300**
MS Windows ME (angol/magyar) / upg.	59.000/31.000
Wingate 4.2 standard 3 / 6/ 12 user	**30.000/52.000/86.000**
Sygate Home Network 4.0 3/6/10/25 users	**15.000/27.000/45.000/75.000**
Paint Shop Pro 7.0	40.000
Adobe Illustrator 10.0 / Upg.	174.000 / 62.000
Pkzip 2.50 for DOS (hosszúfájlnév, 2000. év komp.)	19.000
LINUX: S.uS.e 8.0 Pro.	**19.000**
QuarkXPress 5.0 PC / Helyes-e for Quark	678.000 / 59.000
Macromedia Flash MX PC/MAC	241.000
Adobe Design Collection (Acrobat, Indesign, Illustrator, Photoshop)	390.000
Procomm Plus32 v4.8 W95/NT / PC Anywhere 10 W98/NT	39.000 / 64.000
System Commander	33.000
Diskeeper 7.0 Server / Upg. / Workstation / Upg.	110.000 / 89.000 / 28.000 / 14.000
MultiEdit 9.0 W9x/NT / Multi Edit 7.0 DOS	61.000/61.000
Autocad 2002 / Autocad LT 2002	719.000/240.000
Scriptum szótárak széles választéka raktárról!	
Országh féle Angol Magyar szótár / Halász féle Német Magyar szótár	16.000/16.000
Francia-Magyar nagyszótár / Orosz-Magyar Nagyszótár	14.000/20.000

Áraink az ÁFA-t nem tartalmazzák, az árváltoztatás jogát fenntartjuk.

F-SECURE®

Három víruskereső egy rendszerben

F-Secure Anti-Virus

Gazdaságos
- Több víruskereső előnyeit egyesíti
- Három keresőmotor: F-PROT, Kaspersky, Orion

Kényelmes
- Központilag menedzselhető

Biztonságos
- Napi frissítés
- Szakszerű terméktámogatás

Munkaállomás: DOS, Windows 3.1x, Windows 95/98, Windows NT 4.0 Workstation, Windows 2000 Professional, Windows Millenium Edition, Windows XP, Linux

Szerver: Windows NT 4.0 Server, Windows 2000 Server

Levelező szerver és Tűzfal: Microsoft Exchange, SMTP levelezés, Check Point FireWall-1, CVP kompatibilis tűzfalak

Az információ védelmében

2F 2000 Számítástechnikai és Szolgáltató Kft.
Cím: 1016 Bp., Hegyalja út 5. *Tel.:* 488 7700 *Fax:* 488 7709 *Web:* http://www.2f.hu *E-mail:* sales@2f.hu

VÍRUS HÍRADÓ

HITELES és NAPRAKÉSZ információ a VÍRUSOKRÓL! www.virushirado.hu

Erdős Márton, Sponga Tamás

Stabil első hely – egyelőre

MP3

Az MP3 hangtömörítési eljárás tartja vezető helyét, pedig sorra jelennek meg a

Gyűlik a rajongói tábor

különböző technológiák, amik majd mindegyike jobb minőséget produkál azonos bitráta mellett, vagy alacsonyabb bitrátán kínálja ugyanazt a minőséget, mint az MP3 – például az mp3Pro, a WMA 8 és a WMA 9.

A svéd Coding Technologies által kifejlesztett Spectral Band Replication (SBR) technológiát – amit felhasználtak az mp3Próban is – most az Advanced Audio Coding (AAC) tömörítési eljárásba is beépítették, a végeredmény az AACPlus. Az AACPlus használatával 48 kbit/s vagy kisebb bitrátán is nagyon jó minőségben továbbítható hanganyag. A digitális rádióműsor-szórásban például az XM Satellite Radio már ezzel az eljárással kódolja műsorait. Az új technológia elterjedését segítené, ha az AAC után az MPEG-4 része lenne az AACPlus is. Úgy néz ki, a Moving Picture Experts Group hajlik erre, és már bejelentette, hogy 2003 márciusában a testület megtárgyalja a kérdést.

- www.codingtechnologies.com/news/assets/20021009_ebutest_eng.htm
- http://mpeg.telecomitalialab.com/
- www.mpeg.org/

Kameraman

Sony

A mobiltelefonok fejlődési iránya az eddigi PDA/mobiltelefon hibridizáción túllépve most a beépített digitális kamerák felé tart. A Sony (is) meg szeretné lovagolni az új irányvonalat, ennek érdekében új fejlesztőközpont felépítését tervezi Tajvanon, System in Module Engineering of Taiwan néven.

A Sony Taiwan részeként üzemelő vállalatnál nagy integráltságú (LSI) és képfeldolgozó chipek fejlesztése folyik majd olyan PDA-k, mobiltelefonok, kéziszámítógépek, noteszgépek és PC-k számára, amikbe digitális kamerát is építenek. A fejlesztésekben több tajvani kutatóintézet és egyetem is részt vesz. A tajvani helyszín mellett azért döntött a Sony, mert az ilyen jellegű chipeket felhasználó eszközök nagy részét itt gyártják, így könnyebben tud közvetlen kapcsolatot tartani a gyártókkal.

- www.sony.net/SonyInfo/News/Press/200211/02-049E/

Hibridgép

AOpen

A hordozható gépek ma már semmivel sem kevesebbek, mint asztali társaik. Sőt egyre több az asztali processzorral szerelt notesz – igaz, lehet rajtuk tojást sütni és kávét főzni, de a költségcsökkentés mindenekelőtt... Az AOpen olyan asztali processzoros hordozható gépet kíván megjelentetni jövőre, amiben minden noteszgéphez illő alkatrész meglesz, kivéve az akkumulátort. Az új asztali-hordozható hibridek az idén megjelent BareBook hordozható gépek leszármazottai.

- http://english.aopen.com.tw/

MS-DOS – élt 21 évet

Microsoft

Az MS-DOS először 1981 augusztusában jelent meg, igaz, nem új fejlesztésként, hanem a Seattle Computer által kidolgozott QDOS alapjain, kissé módosítva és átnevezve. A Windows 3.1 és a Windows 95 alatt is MS-DOS dohogott – ha utóbbinál kicsit el is rejtették.

Megközelítőleg e sorok megjelenésekor zárul le a XX. század végének egy jelentős korszaka, hiszen az MS-DOS, a Windows 3.1 és 95 bizony sokáig meghatározó tényezők voltak kategóriájukban. Ez év végével a Microsoft végleg beszünteti ezeknek a termékeknek a támogatását és licenceik értékesítését.

Önállóan 6.22-es verzióig, illetve a Windows 9x/Me verzióinak grafikus héja alá elrejtve 7.1-esig létezett az MS-DOS – emlékét szívünkben és esetenként merevlemezünkön őrizzük.

- www.microsoft.com/windows/lifecycle.mspx

Egy szabvány mind fölött...

OSTA

Az asztali lejátszók és a számítógépekben lévő meghajtók bizony nem mindig tudják elolvasni egymás lemezformátumait. Az Optical Storage Technology Association (OSTA) olyan szabadon felhasználható, nyílt szabványt szeretne bevezetni és elfogadtatni, amivel megszűnnének ezek a kompatibilitási problémák. Az OSTA Multi-Play szabvány kibővítéseként megjelentetett Multi-Photo/Video 1.0-ban rögzítették a CD és DVD formátumok adattárolási specifikációit. Eszerint a lemezeken XML tartalomjegyzék lesz, amit az asztali, hordozható, autós és a számítógépes lejátszók is tudnak olvasni, ebben navigálhat a felhasználó, hogy előcsalja a kívánt file-okat. Az MPV az MP3, JPEG, MPEG-1, MPEG-2, MPEG-4, QuickTime, WMA

Mindenki ért mindenkit?

és WMV formátumot támogatja, alkalmazható CD-n, DVD-n, merevlemezen és memóriakártyákon.

- www.osta.org

Motoros laptopok

Toshiba

A Toshiba mindenkit megelőzve jelentette be, hamarosan üzemanyaggal hajtott noteszeket dob piacra. A hamarosan alatt 2004-et értettek, ám az üzemanyagcellák forradalmasíthatják a mobil tápellátást. A noteszgépek becsült működési ideje egyetlen feltöltéssel legalább 10 óra lesz, szemben a ma általánosnak tekinthető 2-3 órával. Nemcsak a noteszpiacon kíván robbantani a cég, a kéziszámítógépek (PDA) világát is szeretné meghódítani. A kezdeti fejlesztgetések komoly lendületet vettek, amikor kiderült, hogy alacsony koncentrációjú metanolszármazékot repülőgépen is biztonságosan lehet alkalmazni.

Az üzemanyagcellák az elemekhez és akkumulátorokhoz hasonlóan vegyi reakciókkal közvetlenül elektromosságot állítanak elő. Azonban az elemeket kifogytuk után el kell dobni, az akkuk újratöltése hosszadalmas, az üzemanyagcellák viszont mindaddig üzemelnek, amíg üzemanyagot töltünk beléjük.

NJSZT

Neumann János centenáriumi év

Idén ünnepeljük az első digitális számítógép megalkotója, Neumann János születésének 100. évfordulóját, amiről a világhírű magyar tudós nevét viselő Neumann János Számítógép-tudományi Társaság (NJSZT) egész éven át tartó országos, fővárosi és regionális eseménysorozat keretében emlékezik meg.

A 2003-as Neumann-emlékév fővédnöki tisztét Mádl Ferenc köztársasági elnök tölti be.

A centenáriumi év központi eseményére, a Neumann-kongresszusra számos külföldi és hazai szaktekintély részvételével 2003. október 15. és 17. között, a Magyar Tudományos Akadémián kerül sor. Az emlékévhez kapcsolódó rendezvények a teljesség igénye nélkül: márciusban az Internet Fiesta, májusban a World Wide Web konferencia, júliusban pedig az informatika mezőgazdasági alkalmazásával foglalkozó EFITA 2003 konferencia. A programban különböző versenyek is szerepelnek. Így az NJSZT az ELTE-vel szorosan együttműködve 10–13 éves általános iskolások számára Kihívás 2003 – Ismerd meg Európát az Interneten keresztül címmel háromfordulós versenyt tervez, továbbá többfordulós vetélkedőt az informatikai írástudásról. Ugyancsak a rendezvénysorozathoz időzítve jelenik meg idén ősszel Herman H. Goldstine A számítógép Pascaltól Neumannig, valamint Kovács Győző Kalandozások az informatikában című könyve. A Neumann-kongresszus előadásai CD-n és nyomtatott formában is megjelennek majd.

Neumann János

A centenáriumi év rendezvényeinek fő támogatója a KFKI Számítástechnikai Rt. A program összeállításában az NJSZT együttműködött még többek között a Magyar Tudományos Akadémiával, az Informatikai és Hírközlési Minisztériummal, a Bolyai Társasággal és a Neumann János Digitális Könyvtárral.

- www.njszt.hu
- www.neumann-centenarium.hu

HP, Microsoft

Több tízmillió forintos támogatás 65 középiskolának

A HP Magyarország szakközépiskolák részére meghirdetett pályázata hagyománynak tekinthető: a vállalat 2002-ben immár hetedik alkalommal írt ki pályázatot olyan alkalmazásokra, amelyeket Magyarországon még nem valósítottak meg, vagy amelyek a pályázat segítségével továbbfejleszthetők.

A HP szakértőiből álló bírálóbizottság előnyben részesítette azokat a pályázati munkákat, amelyek a mindennapi gyakorlatban is eredményesen használható javaslatokkal szolgáltak, vagy működőképes üzleti alkalmazás megvalósíthatóságát vázolták fel.

A felhívásra ezúttal közel 80 pályamunka érkezett be, és az eredményhirdetést követően 65 nyertes középiskola vehette át megérdemelten az értékes díjakat: a HP Magyarországtól 65 nagy értékű szervert, a programhoz első ízben csatlakozó Microsoft Magyarországtól pedig Windows 2000 Server szoftvereket.

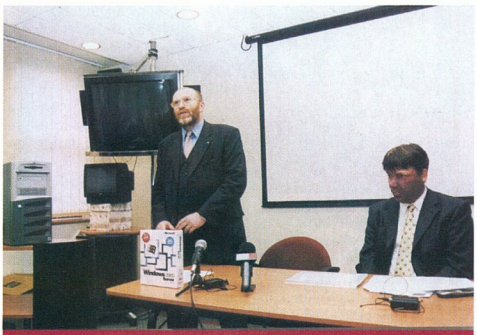

Dr. Beck György, a HP Magyarország és Vityi Péter, a Microsoft Magyarország ügyvezető igazgatója

- HP Magyarország Kft. ☎ 382-6666
- www.hp.hu
- Microsoft Magyarország Kft. ☎ 267-4636
- www.microsoft.com/hun/

LG, Albacomp

Európai javítóbázis

Az LG Electronics Magyar Kft. és az Albacomp Számítástechnikai Rt. megállapodást írt alá európai szintű javítóbázis létrehozásáról Székesfehérváron.

A szervizközpont az LG által Európában forgalmazott optikai eszközök ipari jellegű, technologizált javítását végzi, a bejelentés pillanatától, azaz 2002. november 12-től.

Az LG Electronics mintegy 14 millió optikai egységet (CD-írót és -újraírót, DVD-olvasót, valamint ezeket ötvöző kombó meghajtót) értékesít évente Európában, melyekre 2 éves garanciát vállal. Tapasztalatai szerint a meghibásodás aránya 1% alatti, ezért az Albacomp szakembereinek évente mintegy 150 ezer egység javításával kell számolniuk – így az induláskor alkalmazott 20-30 fős, két műszakban foglalkoztatott mérnöki-technikusi csapat létszáma hamarosan nőni fog, és a sajtótájékoztatón elhangzottak szerint egy-két éven belül a több százat is elérheti.

A meghibásodott egységeket az LG – saját logisztikai hátterére támaszkodva – egész Európa területéről összegyűjti, és az Albacomp közvámraktárába szállítja.

A javítás és a teljes logisztikai tevékenység időigénye 7 nap. A javított egységek az LG európai logisztikai központjába kerülnek vissza, ahol a továbbiakban garanciális cseréként használják fel őket.

- LG Electronics Magyar Kft. ☎ 455-6060
- www.lge.co.hu
- Albacomp Számítástechnikai Rt. ☎ 06-22-315-414, 350-8122
- www.albacomp.hu

HP Magyarország

Munkaállomások az OITI-nek

Az Országos Idegsebészeti Tudományos Intézet (OITI) részéről dr. Vajda János tudományos főigazgató-helyettes főorvos vette át dr. Beck Györgytől, a HP Magyarország vezérigazgatójától a cég kétmillió forint értékű munkaállomását.

Az Országos Idegsebészeti Tudományos Intézet (OITI) az egészségügyi intézmények között elsőként telepített belső számítógép-hálózatot, kapcsolódott szerverrel az internetre, és jelenleg is folyik a társintézményekkel szervezett, távgyógyászati feladatokat ellátó hálózat kialakítása. Az OITI az egyetlen olyan egészségügyi munkahely, amely jelenleg az NIIF szuperszámítógépére kapcsolódik. Az intézetben használt számítógépeknek kiemelt szerepük van mind a műtéti navigációban, a megjelenített agyi érrendszer 3D-s vizsgálatában, mind a klinikai és műtéti videoanyag digitális feldolgozásában.

A HP Magyarország által adományozott rendszer a mikroszkópon át analóg szalagra rögzített videoanyagot digitalizálja és egy más szervezet számára biztosítja a szükséges engedélyekkel rendelkező Terra-V Kft. közvetlenül a végfelhasználóktól gyűjti be, míg az általános hulladéknak minősülő lézerfestékkazettákat a HP minősített kiskereskedői saját telephelyükön is begyűjthetik országszerte 31 ponton. A gyűjtőhelyeken felhalmozott kellékanyagokat a megbízott hulladékfeldolgozó gyűjti össze, majd nagyjából féléves időközönként exportálják, illetve helyben ártalmatlanítják.

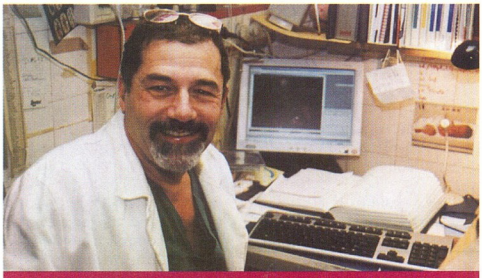

Az OITI-nek adományozott munkaállomás a mikroszkópon át analóg szalagra rögzített videoanyagot digitalizálja

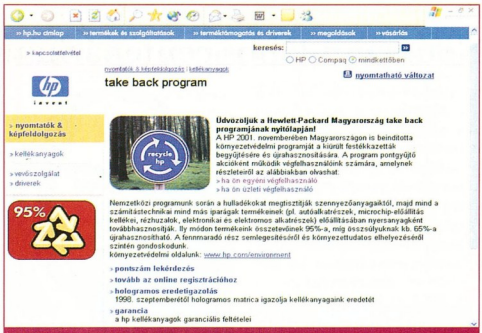

A HP Take Back akciójának magyar oldalain a gyűjtőhelyek listája is megtalálható

Környezetvédelmi program

A HP Magyarország Kft. anyavállalata a Return & Recycling környezetvédelmi program részeként 2002 végén hazánkban is bevezette a kiürült festékkazetták begyűjtésére szolgáló HP Take Back programot. A pontgyűjtő akcióként működő program során a HP termékek végfelhasználói a kiürült festékkazettákért kapott pontjaikat három kategória termékeire, akár HP kellékanyagokra is beválthatják. A festékkazetták, illetve a megszerzett pontok regisztrációja és nyomon követése a program weboldalán (➲ www.hp.hu/takeback/) történik, az adatokat a HP viszonteladói szolgáltatják. A HP üzleti felhasználói – a gyártó termékeinek vásárlása esetén – pontjaikat árkedvezményre is beválthatják, vagy az elhasznált kellékanyagok ingyenes, közvetlen helyszíni begyűjtését is kérhetik.

Magyarországon már 259 regisztrált felhasználó – vállalatok és intézmények sora – kapcsolódott be az akcióba. Az elhasznált kellékanyagokat a hulladékkategóriáknak megfelelően gyűjtik be, így a tintapatronokat (mivel egyes elemeik veszélyes hulladéknak minősülnek) a szükséges engedélyekkel rendelkező Terra-V Kft. közvetlenül a végfelhasználóktól gyűjti be, míg az általános hulladéknak minősülő lézerfestékkazettákat a HP minősített kiskereskedői saját telephelyükön is begyűjthetik országszerte 31 ponton. A gyűjtőhelyeken felhalmozott kellékanyagokat a megbízott hulladékfeldolgozó gyűjti össze, majd nagyjából féléves időközönként exportálják, illetve helyben ártalmatlanítják.

➲ www.hp.hu/takeback
➲ www.hp.com/environment

Axelero Internet

Új fedél alatt

A Fogadó utcai cégközpontot maga mögött hagyva új irodaházba, a budai Infopark egyik újonnan átadott épületébe költözött az Axelero Internet. A vállalat lágymányosi irodái a korábbinál kisebb területen, mintegy három és fél ezer négyzetméteren helyezkednek el. Itt az internetcég állományából 250-en dolgoznak majd, míg a számlázással és az ügyfélkapcsolatokkal foglalkozó részlegek a Soroksári úton működnek, az Adatpark pedig továbbra is a Petőfi Sándor utcai épületben üzemel.

Az Axelero a lágymányosi Infopark előtérben látható épületébe költözött

A költözéssel egy időben az Axelero Internet megszerezte az ISO 9001:2000 minőségirányítási rendszer tanúsítványát, valamint új számlázási és ügyfél-adminisztrációs rendszert vezetett be.

Drajkó László vezérigazgató a székházavatón emlékeztetett rá, hogy 1997 óta az Axelero alkalmazottainak száma megtízszereződött, és míg 1997-ben az egykori MatávNet előfizetői létszáma alig haladta meg a 11 ezret, az mára több mint 142 ezerre nőtt.

Straub Elek, a Matáv elnök-vezérigazgatója ugyanekkor hangsúlyozta, hogy a kedvezmények visszavonását követő, kedvezőtlen irányzat azóta megfordult, amit piackutatási adatokkal támasztott alá. Elmondása szerint 2002 októberére a Matáv szolgáltatási területén 270 ezerre emelkedett a dial-up kapcsolaton netező ügyfelek száma, ami megegyezik a júniusi adattal, és 27 ezer ADSL vonalat is bekapcsoltak az említett időszakban. Augusztushoz képest októberben 22 millió perccel nőtt az összes tartásidő, és emelkedett a hívások száma is.

➲ www.axelero.hu
➲ www.matav.hu

A nagyokos.

Canon iR3300i

távoli és kaszkád másolás
dokumentum küldés szétosztás
beolvasás és küldés közvetlenül (push),
e-mail küldés és fogadás , címtárhasználatával
adattovábbítás adatbázis szerverre FTP szerverre

További információ:
Delta Elektronik Kft. H-1033 Bp. Szentendrei út 39-53
Tel.: +36 1 437 5225, www.delta.hu

Delta elektronik

dtk Computer Márkabolt

Ünnepek után is ünnepi árakon!

DTK APRI 6566

Intel P4/Celeron 1.7 GHz
256MB DDR memória
ATI Radeon 64MB, TV
AC97 hangrendszer
60GB HDD, 7200 rpm
CD 52x, 1.44 FDD
ATX ház 4×5.25", 300W
Görgős egér
Internet billentyűzet

Monitorok

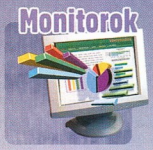

DTK 15", 70KHz, TCO'95	25,000 Ft.
DTK 17", 70KHz, TCO'99	32,800 Ft.
DTK 19", 96KHz, TCO'99	49,900 Ft.
DTK 15", LCD, TCO'99	76,000 Ft.
DTK 17", LCD, TCO'99	138,600 Ft.

VGA kártyák

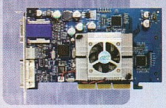

ATI Radeon 7000, 64MB	9,500 Ft.
ATI Radeon 9000, 64MB	17,000 Ft.
ABIT GF2 MX-400, 64MB	11,000 Ft.
ABIT GF4 MX-440, 64MB	16,600 Ft.
ABIT Ti4200, 64MB	31,000 Ft.
ABIT Ti4200, 128MB	35,300 Ft.
ABIT Ti4600, 128MB	56,900 Ft.

Merevlemezek

30GB Maxtor 7,2K rpm	14,600 Ft.
40GB Maxtor 7,2K rpm	18,300 Ft.
60GB Maxtor 7,2K rpm	21,000 Ft.
80GB Maxtor 7,2K rpm	25,000 Ft.

QUALITY ASSURED FIRM ISO 9001 SGS

KOMEL Kft. DTK Computer Disztribúció
1118 Budapest, Csiki-hegyek utca 14.
Telefon/Fax: 246-8411, 246-2734, 246-2230

A feltüntett árak az ÁFA-t nem tartalmazzák!

Derűlátás a sivatagban

Az őszi Comdex kiállítóinak száma az előző évi felét sem érte el – mindössze ezren építettek standot a nevadai kaszinóvárosban –, úgyhogy a nagy presztízzsel bíró rendezvényt szervező Key3Media Group a csődvédelmi folyamodvány gondolatával játszik. A szakvásár látogatottsága már korántsem apadt ilyen drámai módon, a technológiai óriáscégek vezetői pedig lelkesítő beszédekben idézték egy virágzó jövő látomását, amely előtt az ágazat áll.

Kis Endre

A Comdex nyitóbeszédét a szokásokhoz híven Bill Gates tartotta az MGM Grand hotel Garden Arena csarnokában. – A Windows operációs rendszert futtató, olcsó PC-k óriási tömegeket segítettek, és egyre több embert segítenek hozzá a számítógép adta lehetőségek kiaknázásához, ami hihetetlen méretű növekedést eredményezett ágazatunkban. Az új eszközök és technológiák, amelyeket a kedvezőtlen gazdasági körülmények között minden eddiginél nagyobb lendülettel fejlesztünk, hasonló módon vezetnek majd a következő számítógépes forradalom kirobbanásához, melynek során a személyi számítógépek használatáról a személyre szabott és mindig, mindenütt elérhető információtechnológiai eszközök használatára váltunk – mondta több mint 12 ezer fős hallgatóságának a Microsoft fő szoftverépítésze.

Bill Gates okos tárgyak körében

Hűtőajtós délibáb

E kissé távolinak tűnő jövőképet Gates olyan intelligens személyi tárgyak prototípusaival igyekezett kézzelfoghatóbbá tenni, amelyeken a Microsoft Research laboratóriumaiban dolgoznak a Smart Personal Objects Technology (SPOT) projekt keretében, immár három éve. A program kevés figyelmet igénylő, egyszerű kezelőfelület, operációs rendszer és kommunikációs képességek fejlesztésére terjed ki, amelyekkel a mindennapok gyakorlatában óriási mennyiségben használt tárgyak – többek között ébresztő- és karórák, tollak és kulcstartók, valamint hűtőajtómágnesek – funkcionalitását tovább lehetne javítani és bővíteni.

A Gates által bemutatott ébresztőóra például érintőképernyős, mindig felülmúlhatatlanul pontos, mivel atomórák jeléhez igazítja magát, és önállóan időzónát vált a felhasználó utazásai során, akit a határidőnapló bejegyzései alapján időben és kedvenc MP3 zenefile-jának lejátszásával ébreszt, emellett közlekedési hírek, időjárás-előrejelzés és más, időpontkritikus információk is leolvashatók róla. Gates műsorán ugyan nem szerepelt, de a SPOT-tarsolyban található egy okos toll is, melynek mérete és tömege semmiben sem különbözik a buta írószerszámokétól, papírra lehet vele írni, az így rögzített információt azonban fel tudja tölteni PC-re. Az ilyen eszközökben az ágazatot megtartó pillért ugyan nehéz volna megsejteni, de némi meggyőzőerőt nem lehet tőlük elvitatni. A tőzsdehíreket továbbító kulcstartót és a sporteredményeket, illetve személyes üzeneteket listázó vagy hangfile-ként lejátszó hűtőajtómágnest – amelyeket a Grand Arena közönsége szintén láthatott – már egy fokkal nehezebb hihető élethelyzetekbe képzelni.

Egyébként is, a konyhában helyet kaphat a – korábban Mira fedőnéven fejlesztett – Windows Powered Smart Display intelligens, vezeték nélküli, érintőképernyős kijelző, amely a Windows XP-t futtató PC minden szolgáltatását elérhetővé teszi a lakás vagy a ház bármely helyiségében. Ezek az eszközök – a tábla-PC-hez hasonlóan különböző hardvergyártók termékeként – Gates előzetes bejelentése szerint 2003. január 8-án kerülnek forgalomba, a ViewSonic AirPanel V110 és V150 típusú intelligens kijelzőit pedig már a Comdex idején elő lehetett jegyeztetni. Gates arról is beszámolt, hogy a HP után a Gateway és a felénk kevéssé ismert Alienware is a Windows XP Media Center változatát futtató PC-ket szállít. Miként neve is utal rá, a Media Center integrált digitális szórakoztatóközponttá alakítja a személyi számítógépet, amelynek felhasználója egyszerű távvezérlővel is navigálhat a különböző médiumok között.

Az üzleti alkalmazásokra áttérve Gates ízelítőt adott a Microsoft OneNote képességeiből. Az Office családba tartozó szoftver a billentyűzeten, illetve kézzel beírt szöveg-, valamint a hangfileok egységes kezelését teszi lehetővé, leegyszerűsített kezelőfelületen. A OneNote megjelenése 2003 derekán, tehát az Office 11 kibocsátásával egy időben várható, és az irodai csomaghoz hasonlóan hangsúlyozottan támogatja a Comdex előtt debütáló tábla-PC szolgáltatásait (→ Tábla stílussal – PC Magazin, 2003/1/34).

Gates kezében látható volt még a Dell nagy teljesítményű, ám üdítő árazású Axim X5 Pocket PC-je. A 300 MHz-es Intel XScale processzort és 48 Mbyte memóriát rejtő PDA két modellje mindössze 199, illetve 299 dollárba kerül. Gates ezt követően a webszolgáltatások elmaradhatatlan dicséretével folytatta, amelyekről immár évek óta halljuk, hogy egyszer majd forradalmasítani fogják az ágazatot, az üzleti és a magánélet szervezését egyaránt. Ezzel összefüggésben viszont azt is bejelentette, hogy a Windows .NET Server 2003 áprilisban – és a névben foglalt évben – kerül forgalomba, amit 2002 decemberében, e sorok

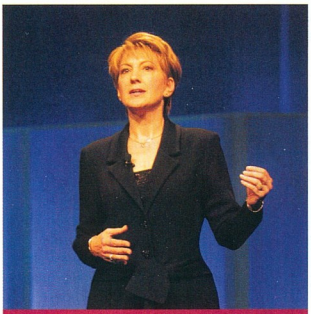

Carly Fiorina szerint minden lehetséges

közzétételével egy időben egy második release candidate (RC2) kibocsátása előz meg. Így az ezzel kapcsolatos találgatásoknak (→ A mérlegelés jegyében – Magyar PC Magazin, 2002/12/34) vége.

Cinikusok és szkeptikusok kíméljenek

Mindebben megmutatkozik a 2002. november 18. és 22. között megrendezett őszi Comdex két vezérmotívuma – a vezeték nélküli internetkapcsolaton keresztül kommunikáló mobil eszközök reflektorfénybe állítása és az elszánt derűlátás.

A tőle megszokott módon Carly Fiorina is a rendíthetetlen optimizmus szószólója maradt Las Vegas-i beszédében, úgy az ágazat, mint az egyesített HP kilátásait illetően. Különösen az utóbbi témakör tárgyalásának szentelt tág teret – amit az elmúlt évben annyiszor tett fellépései során. Ugyanakkor egy szóval sem említette Michael Capellas, a Compaq volt vezérigazgatójának és a cégegyesítés nagy szorgalmazójának – egy héttel a Comdex előtt bejelentett – meglepő távozását az új HP elnöki posztjáról. Capellas azóta a kreatív könyveléséről elhíresült WorldCom élén keres és bizonyára talál magának új kihívásokat. Fiorina hallgatott a HP vártnál jobb negyedik negyedéves eredményeiről, és arról is, hogy a veszteségek minimalizálása az eredeti elképzelésekhez képest nagyobb elbocsátásoknak is köszönhető – a tervezett egyesítés bejelentésekor említett 10-12 ezer helyett 2003 végéig közel 18 ezer munkahely szűnik meg az óriáscégnél.

– Jóllehet a technológiai ágazat termékei iránt a kereslet alacsony, a valós emberi és üzleti problémákat megoldó technológiára nagyobb szükség van, mint eddig bármikor – mondta Fiorina. Ezért szerinte azok a gyártók számíthatnak piaci sikerre, amelyek a felhasználók életét és munkáját megkönnyítő, alacsony üzemeltetési költségű, megbízható és biztonságos termékeket, megoldásokat szállítanak. Mindennek szemléltetésére a színpadon két terméket mutatott be: a HP iPaq Pocket PC h5450 kéziszámítógépet – ezt kategóriájában elsőként beépített biometrikus azonosítással vértezték fel, így ujjlenyomata alapján azonosítja használóját –, valamint a HP TC1000-es tábla-PC-t, amelyről kézzel írott elektronikus levelet küldött Steve Ballmernek, a Microsoft vezérigazgatójának.

– Meggyőződésem, hogy a fejlődés nem a cinikusok és a kétkedők eredménye. A fejlődés azoknak köszönhető, akik hisznek abban, hogy minden lehetséges – fejezte be előadását Fiorina ugyanazokkal a szavakkal, amelyekkel kezdte. Ami rejtett reklámnak is beillett, ugyanis a HP-nek a Comdexszel egy időben indított, 400 millió dolláros költségvetésű és kutatástémájú marketingkampányának is ez a szlogenje.

Scott McNealy, a Sun Microsystems elnök-vezérigazgatója emlékeztetett rá, hogy a cég szemlélete, amely szerint a hálózat a komputer, a számítástechnika két nagy – a kliens-kliens architektúra, majd az internet által fémjelzett – korszakán keresztül egyaránt időtállónak bizonyult. Szerinte a hálózati számítástechnika harmadik korszakába lépünk, és azt a – mobiltelefonoktól és kéziszámítógépektől kezdve a háztartási berendezéseken keresztül a nagy háttérrendszereket futtató szerverekig – digitális eszközök sokrétű internetes és vezeték nélküli kommunikációja fogja jellemezni. Ez az igény szerint nyújtott webszolgáltatások kora, amelyben a vállalat SunONE integrált platformja, N1 szerverei és Java programnyelve nyújthatja a megfelelő hatékonyságot, rugalmasságot, hordozhatóságot és biztonságot.

– Napjaink számítástechnikája túl bonyolult – figyelmeztetett ugyanakkor Comdexen mondott beszédében McNealy. – A bo-nyolultság pedig megbízhatatlan. A bonyolultság költséges. A bonyolultságot nem lehet fenntartani. Nem képezhetünk ki minden 30 év alatti embert rendszermérnökké. A Sun ezért a következő 5 évben 10 milliárd dollárt költ többek között kutatás-fejlesztés és cégvásárlások formájában arra, hogy a technológiai problémákat technológiával oldhassuk meg.

Hölgyeim és uraim, tegyék meg tétjeiket!

Az ágazatnak 20 évébe telt, mire leszállította az első egymilliárd PC-t: a második milliárdot még ennek az évtizednek a vége előtt eladjuk – mondta Bill Gates a Comdex megnyitóján, utalva a Gartner Dataquest előrejelzésére. Amire az IDC szintén a kiállítás idején közzétett jelentése is rímel. Eszerint a technológiai ágazat világpiaca 2002-ben összességében 2,3%-kal csökkent – ez a legrosszabb év a szektor történetében. Egyes termékkategóriáknál ez a mutató egyenesen lesújtó, a személyi számítógépek, munkaállomások és szerverek piaca 9,3%-kal zsugorodott. Elképzelhető viszont, hogy ezzel túljutottunk a mélyponton. Az IDC elemzői 2003-ban ugyanis 5,8%-os

Brian Halla mindent egy napra tesz fel

növekedésre számítanak világszinten, ami szerintük kedvezőtlen gazdasági-politikai légkörben sem csökken 2% alá.

Brian Halla, a National Semiconductor vezérigazgatója – ez a cég szállítja a Microsoft SPOT tárgyaihoz a chipeket – jókedvében és a helyszín hagyományaihoz méltó hazardériával odáig ment, hogy előadása végén megjelölte a következő technológiai bumm pontos dátumát. Ezek szerint a nagy nap 2003. június 21. lesz – amire még alighanem visszatérünk.

Változások és kilátások

Mag. Borislav Jankovic, a Computer Associates közép- és kelet-európai country managere a szoftvercég új üzleti modelljének eredményeiről és közvetett értékesítési stratégiájáról nyilatkozott magazinunknak.

Kis Endre

A Computer Associates International (CA) az e-üzlet felügyeletét megvalósító szoftverek szállítója. Hat termékcsaládját – Unicenter, eTrust, BrightStor, AllFusion, Jasmine/Advantage és CleverPath – mintegy 1400 alkalmazás alkotja, ezek a vállalatfelügyelettől kezdve a biztonsági, adatkezelő és -tároló megoldásokon át a fejlesztésig és a vállalati portálszolgáltatásokig minden érintett területet lefednek.

A cég 140 országban összesen 17 ezer alkalmazottat foglalkoztat, termékeit közvetlenül és üzleti partnerein keresztül is értékesíti. Utóbbi, közvetett forma a *channel operation*, amely George Kafkarkou vezetésével különösen az európai, közel-keleti és afrikai régióban bizonyult gyümölcsözőnek, nemcsak az adattároló, hanem a biztonsági megoldások forgalmazását is beleértve. Az eredmények elismeréseként a CA októberben az egész világra kiterjedő hatáskörrel ruházta fel Kafkarkou-t, akinek térségbeli szerepkörét Roman Huber, a vállalat közép-kelet-európai és svájci regionális igazgatója vette át. Huber 2002. júliusi kinevezését követően novemberben látogatott Budapestre, ahol mag. Borislav Jankovic, a CA közép-kelet-európai country managere mutatta be a kiemelt ügyfeleknek – bankoknak, biztosítóknak és közüzemi szolgáltatóknak –, valamint olyan partnereknek, mint a HP Magyarország Kft., az Ingram Micro Magyarország Kft., a Kersoft Kft., a Minor Rt., a Szüv Rt., a T-Systems és az Unisoftware Kft. Látogatásuk alkalmával a közép-kelet-európai piac értékelésére kértük a country managert.

– A régióval, amelynek 18 országában 372 millió ember él, mindössze 90 alkalmazottunk foglalkozik, ami a térség egyik jellegzetessége – mondta Borislav Jankovic. – A másik sajátosság, hogy a fejlett felügyeleti technológiák használata tekintetében ez a piac még messze van a telítettségtől; itt nem az olyan országokra gondolok elsősorban, mint Magyarország, amely a régió egyik legfejlettebb piaca. Mindebből következik, hogy a térség nagy lehetőségeket rejt a CA számára, amelyeket különösen az itt működő információtechnológiai cégekkel, rendszerintegrátorokkal együttműködve, a szoftvert az itteni vásárlóerőhöz igazodó áron kínálva aknázhatunk ki jól. Ennyiben különleges megközelítésre van tehát szükség. A felhasználói elvárásokban azonban nem tapasztalunk eltérést. A jellemző vállalatméret régiónként különbözhet, de az igények

Mag. Borislav Jankovic, a Computer Associates közép-kelet-európai country managere

azonosak, különösen most, hogy az internet az üzlet egyetemes új platformjává válik.

A CA 2000 októberében új üzleti modellre tért át, amelyben az ügyfelek lízingelik a szoftvert, a bevételek pedig az eladást követően nem egy összegben, hanem a szerződés időtartama alatt, havi részletekben jelentkeznek.

– Ez látszólagos visszaesést eredményezett bevételeink korábbi, mintegy 5 milliárd dolláros összértékéhez képest, ami előrejelzéseink szerint a 2003. március 31-én záruló pénzügyi év végén 3,1 milliárd dollár körüli lesz – mondta a country manager. – Eredményeink valójában növekedtek, amit negyedéves mutatóink igazolnak. Második pénzügyi negyedévünk szeptember 30-án zárult: megkötött lízingszerződéseink összértéke ezen a napon elérte a 3,3 milliárd dollárt. A szerződések átlagos futamideje 2,8 év, így a bevételek egy része a következő pénzügyi években folyik majd be. A most zárult negyedév összbevétele 772 millió dollár volt, az új részletfizetésekből származó bevétel 394 millió dollár, ami éves szintre vetítve 14%-os növekedés az előző pénzügyi év azonos időszakához viszonyítva. A jövő márciusban záruló pénzügyi év eredményének előrejelzését így felfelé módosíthattuk. Közép-kelet-európai eredményeink a vállalati átlagot is felülmúlják. Régiónk ugyan a technológia alkalmazása terén félegy évvel elmarad a nyugat-európai piac mögött, ez azonban dinamikusabb növekedést tesz lehetővé: második negyedévünket az előző év azonos időszakához képest 23%-os növekedéssel zártuk.

Új üzleti modelljének előnyét abban látja a CA, hogy megszűnik a bevételek ingadozása a pénzügyi év folyamán, az eredmények pedig nagyobb pontossággal jelezhetők előre. A várakozások szerint az átállás hatása a bevételek alakulására a jelen pénzügyi év végére kiegyenlítődik, így legkésőbb 2003 márciusára már jelentéseiben is nyereségről számolhat be a vállalat.

Miközben e sorokat írom, Charles B. Wang, a CA alapítója és igazgatótanácsának elnöke bejelentette, hogy azonnali hatállyal visszavonul. Két és fél évtizeddel ezelőtt, mindössze 3 munkatárssal és egyetlen termékkel indította a New York állambeli, islandiai székhelyű vállalatot, amely látványos növekedésen ment keresztül, és mára a világ 500 legnagyobb vállalatának 99%-át ügyfelei közé sorolja. Pályafutásának utolsó éveit azonban félbehagyott agresszív cégvásárlási kaland, valamint házon belüli bizalmi és jogi viszályok tarkították. Az Értékpapír- és Tőzsdefelügyelet (SEC) pedig jelenleg is vizsgálja, hogy a CA 1998–99-es pénzügyi jelentéseiben nem takargatott-e veszteségeket befektetői elől. Az 58 éves Wang helyét az igazgatótanács élén nem töltik be, hatáskörét a CA jelenlegi elnök-vezérigazgatója, Sanjay Kumar veszi át.

A változásokat a részvényesek kedvezően fogadták, és a vállalat papírjainak árfolyama a bejelentés napján enyhén emelkedett.

A GURU TEAM TAGJAINAK ÚJ LAPJA!

MOCSY, LILY, BRAZIL, SASA, SHOEBARON, CHRIS, LAZA, STÖKI, HANCU, PPÉTER, GREG5 OLDMAN, BIRD, LAA-YOSH, NYÚL...

ICEWIND DALE TELJES JÁTÉKKAL!

IPMA

Üvegtigris

Amerikás életérzés a világvégén

Tóth Tamás

Tipikus magyar életképet mutat be Kapitány Iván (eredetileg operatőr) és Rudolf Péter (eredetileg szí-

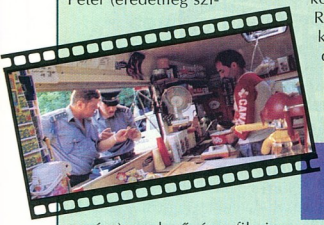

nész) rendezőpáros filmje. Szatirikus formában adják vissza Lali, a szinte senki által nem látogatott tómenti büfés mindennapjait. Azt hiszem, nem árulok el nagy titkot, ha megmondom: a film címéül szolgáló Üvegtigris nem más, mint a kiszuperált lakókocsiból átalakított büfé hangzatos neve. Ami persze lehetett volna Fapárduc is, vagy valami teljesen más, de mégsem az lett...

A történet főszereplője, Lali (Rudolf Péter alakítja, aki ebben a filmben színész és rendező egyben, de részt vett a forgatókönyv írásában is), nem a legszerencsésebb emberek közé tartozik. Valahogy mindig lecsúszik az élet nagy eseményeiről. Hogy néhány példával megvilágítsam: kedvence Kovács „Kokó" István (eredetileg bokszbajnok, ebben a filmben színész, aki persze magát alakítja) pont akkor szeretne elfogyasztani egy üdítőt, amikor főszereplőnk éppen a kocsi mögötti budiban végzi a dolgát, így elmarad a nagy találkozás. Vagy amikor beteljesülni látszik számára a nagy amerikai álom egy Chevy Impala képében, szegény autót épp akkor gázolja totálkárosra egy ott forgolódó dömper. És így tovább... Az események fordulópontjának végül az bizonyul, amikor a véletlenül fillérekért eladott „vasdarab" az újságok címoldalára kerül, mert voltaképpen egy ellopott értékes műalkotás, miközben a csak kicsit félnótás Rókán a maffia égre-földre keresi a tárgyat. A megoldást „Hombre" Csoki szállítja: ki kell rabolni a bankot, hogy ki tudják fizetni a nehézfiúkat. Persze a balhé nem egészen terveik szerint sikerül, de a büfébiznisz végre beindul.

Te, mit jelent ezen a sorsjegyen az egyes után a hat nulla?

A film mondanivalójához hasonló a rengeteg extra is. A werkfilm és az audiokommentár „értékes" információkkal szolgál a forgatásról, de azt is megtudhatjuk, mi alapján válogatták ki a szereplőket.

A kihagyott és bővített jelenetek közül a leggrandiózusabb külön menüpont alatt is megtalálható: az Impala végső halálát eszerint Lali eldobott csikkje és a kifolyt benzin végzetes reakciója okozza. Valószínűleg a rendezők ezt már kicsit erősnek gondolták, így a visszafogottabb változat maradt a filmben.

A „Kendőzetlenül, magunkról" álwerkfilm-részletekben a szereplők jól megmondják a véleményüket az alkotókról, de persze nem bírják ki nevetés nélkül. A film nem jöhetett volna létre a sok támogató nélkül, így az ő reklámjaik is megtalálhatók a DVD-n.

DTS: magyar
Dolby Digital 5.1: magyar
Dolby Stereo: magyar
Feliratok: magyar, angol, francia
Képarány: 16:9
Hossz: 103 perc
Kiadó: Budapest Film
Ár (bruttó): 6490 Ft

Kép: ★★★★☆ Hang: ★★★★☆ Extra: ★★★★☆

Sose halunk meg!

Vállfát vegyenek!

Tóth Tamás

Gyuszi bácsi életművész. Nem tudni, miből él, hiszen a városról városra házaló piaci vállfaárusság nem tartozik az igazán jövedelmező foglalatosságok közé. És emellett Gyuszi bácsi állandóan tuti tippekre fogad a lovin, amik persze sose jönnek be. Hozzá küldik nyaralni a szemüveges, kicsit félénk keresztfiút, hogy „tanulja az életet". No, abból kijut neki bőven, hiszen ennyire mozgalmas nyara talán nem is volt addig: beletanul a vállfás mesterségbe, annyi krémest eszik, amennyi beléfér, ismerkedik az élettel, ráadásul Csákányi Lászlótól tanulhatja meg a társastánc alaplépéseinek fortélyait. Szép lassan összemelegednek Gyuszi bácsival, akinek egy heveny szívinfarktus sem jelent akadályt, hogy a kórházból kiszökve még éppen elérje a lovi soros, számára utolsó, de nyertes futamát.

Komoly, felelősségteljes munka a vállfaárusé

A film bemutatása idején kasszasiker volt, valószínűleg a DVD sem fogy majd rosszul, ráadásul a film mellé több extra is került. Koltai Róbert rendezői audiokommentárja és a „Vállfát vegyenek" (sic!) mintegy hatvan perces werkfilmjéből megismerhetjük a film forgatásának és a szereplők kiválasztásának körülményeit, majd jót nosztalgiázhatunk Presser Gábor *Nagy utazás* videoklipjén.

Dolby Digital 2.0: magyar, angol
Felirat: angol, német
Képarány: 4:3
Hossz: 86 perc
Kiadó: Ariel
Ár (bruttó): 6400 Ft

Kép: ★★★★☆ Hang: ★★★★☆ Extra: ★★★★☆

Ének a csodaszarvasról

Az őshazától Pannóniáig

Weisz Tamás

Jankovics Marcell több animációs stílust elegyítő rajzfilmje a magyarok útját kíséri végig az Uraltól Pannóniáig, körülbelül i.e. 2000-től a kereszténység felvételéig. A műnek a nagyszentmiklósi kincs egyik korsója, pontosabban a korsón található négy kép ad keretet. A közel másfél óra alatt megismerkedhetünk az őshaza mítoszaival, a „klasszikus" csodaszarvas-mondával, Ál-

A csodaszarvas mutatja az utat az égen

A tanú

Nyugaton a helyzet fokozódik...

Tóth Tamás

Pelikán, a gátőr éppen mindennapi feladatait végzi a Duna-mentén, amikor Dániel Zoltán elvtársval, egykori régi harcostársával, jelenlegi miniszterrel találkozik, aki éppen orvhorgászik. Aztán véletlenül épp ő buktatja le Pelikánékat, amikor feketevágás gyanújával tart házkutatást az ÁVO.

Na de elvtársak, Pelikán egy igazi kommunista!

A gátőr ezután Virág elvtárs közreműködésével hol egy szocialista nagyvállalat élén találja magát, hol pedig börtöncellában ismerkedik a katekizmussal. Közben persze a helyzet fokozódik, így koronatanúként kellene vallania Dániel ellen, aki a vád szerint jugoszláv békaemberekkel próbálta meg aláásni a létező szocializmust, de a bíróság előtt aztán jól megmondja a magáét. A „végzetes hiba" ellenére kegyelemben részesül, így dr. Kotásznak már nincs dolga a siralomházban már mindenre felkészült Pelikánnal.

A személyi kultusz idején játszódó film sokáig tiltott gyümölcs volt a nagyközönség számára, de pártaktívákon gyakran vetítették, és jókat mulattak a szocialista szellemvasút és a magyar narancs fonákságain. Többek között ezekről az érdekességekről mesél Bacsó Péter és Kállai Ferenc az extrák között szereplő félórás interjúban, emellett elgondolkozhatunk azon is, hogy a film készítésekor miért kellett néhány jelenetet cenzúrázni.

Dolby Digital 5.1: magyar
Felirat: –
Képarány: 4:3
Hossz: 110 perc
Kiadó: MOKÉP
Ár (bruttó): 5000 Ft

Kép: ★★★★☆ Hang: ★★★★★ Extra: ★★★☆☆

Csupasz pisztoly-trilógia

Akitől James Bond is tanulhat...

Tóth Tamás

Frank Drebin hadnagy élete legnagyobb eseményére készül: megpróbálja négy órán keresztül az emberek arc- és rekeszizmait nevetőgörcsbe rántani, hiszen mi más lehetne a célja annak, hogy a Csupasz pisztoly-trilógiát egy dobozban adják ki.

Akinek túl nagy a poénadag, az természetesen epizódonként is tréningezhet – de így együtt az igazi!

Tehát Csupasz pisztoly, Csupasz pisztoly 2 és 1/2, valamint Csupasz pisztoly 33 és 1/3.

Az egyes történetek tartalma igazából nem fontos.

Szerelmesek szigorúan egymás közt

A lényeg, hogy Drebin hadnagy minden egyes alkalommal hivatásának csúcsán áll: hol az angol királynő biztonságára kell hathatós megoldást találnia, hol nemzetközi összeesküvést kell felgöngyölítenie, hol pedig csak egyszerű természetvédőként tűnik fel a világ megmentésekor.

Partnere, akit természetesen mindig meg kell mentenie, a csinos Priscilla Presley, miközben számos híresség tűnik fel epizódszerepekben (például O.J. Simpson és Weird Al Jankovic).

Kalandjai során állandóan felhasználja a Nagyon Különleges Ügyosztály laboratóriuma által készített kütyüket, pérsze nem mindig a rendeltetésüknek megfelelően.

A poénok többsége is abból származik, hogy megszokott dolgok nem megszokott helyeken tűnnek fel (például O.J. Simpson hullájának körvonala a vízen), ráadásul ezeken főhősünk nemcsak hogy nem akad ki, de a lehető legnagyobb természetességgel kezeli őket.

A filmekhez sajnos kevés extrát kapunk. Így be kell érnünk az angol nyelvű audiokommentárokkal és az előzetesek megtekintésével.

Pedig valószínűleg szívesen megnéztünk volna egy bakiparádét, egy werkfilmet vagy a labor szigorúan titkos fejlesztéseiből néhányat.

Kár, hogy a magyar szinkron csak a harmadik részhez került fel a DVD-re, azt is csak monóban hallgathatjuk.

Öröm az ürömben, hogy így csak egyik fülünket kell használni a mozizáshoz, míg a másik addig pihenhet...

Dolby Digital 5.1: angol
Dolby Mono: német
Feliratok: magyar, angol, arab, cseh, dán, finn, holland, izlandi, német, norvég, lengyel, svéd, török
Monó: magyar (Csupasz pisztoly 33 és 1/3-hoz – 3. lemez)
Kép: 16:9
Hossz: 81+82+79 perc
Kiadó: Paramount
Ár (bruttó): 15500 Ft

Kép: ★★★★☆ Hang: ★★★☆☆ Extra: ★★☆☆☆

mos vezér és Géza fejedelem történetével.

A film szinte külön életet kezd élni a rendező audiokommentárjától, amely ezúttal nem a film készítésének titkaiba avatja be a nézőt-hallgatót, inkább a történelmi-történeti hátteret segít megismerni – a legtöbb esetben el-elkalandozva a képen látható eseményektől. Ismereteink további bővítésére kínál lehetőséget a film válogatott forrásainak bemutatása, valamint Hoppál Mihály és Jankovics Marcell 1988-ban készített közös filmje, a *Sámánok Eurázsiában*.

Szinte önálló mű az *Ének a csodaszarvasról* 25 perces képes forgatókönyve, amelyet a film végleges hangjára vágtak meg. A DVD *Érdekességek* menüjében tovább kalandozva találhatunk filmelőzetest, a kiadó új DVD-inek ajánlóit, a rendezőt bemutató szöveges ismertetőt és igazi csemegét: hosszabb részt a készülőfélben lévő *Az ember tragédiájá*ból.

DTS: magyar
Dolby Digital 5.1: magyar
Dolby Surround: magyar
Felirat: magyar, angol
Képarány: 4:3
Hossz: 80 perc
Kiadó: Budapest Film
Ár (bruttó): 3990 Ft

Kép: ★★★★☆ Hang: ★★★★☆ Extra: ★★★★☆

Star Wars II – A klónok támadása

Galaktikus love story

Nagy Zoltán

Menetrend szerint megérkezett a Csillagok háborúja második része, A klónok támadása.

Az már megszokott a Lucasfilmtől, hogy csak egyféle

A klónhadsereg behajózik

európai változatot hajlandó készíteni, így már annak is örülhetünk, hogy magyar felirat található a lemezen.

Az 5.1-es mellett egy surround és egy kommentárt tartalmazó hangcsatorna található a lemezen.

Az extrákat tartalmazó második lemezen még magyar felirat sincs, amin ismét nem érdemes csodálkoznunk, hiszen a lemez címkéje szerint ugyanezt a korongot lehet kapni például Ausztráliában is, ott meg kevés a magyar bevándorló.

Az extrák egyébként is vegyes érzelmeket váltanak ki belőlem. A megszokott előzetesekre nem érdemes szót, sőt helyet sem vesztegetni, hiszen a teljes film megnézése után már értelmüket vesztik.

Sokkal érdekesebb a film készítéséhez használt új technológiákat bemutató rövidfilm – például Yoda alakját már teljes egészében számítógép formálta meg.

Szintén érdekes a webdokumentum-sorozat, amely 12 részben meséli el a film készítésének kulisszatitkait, érdekességeit, valamint a hang- és vizuális effektusok készítéséről szóló rövidfilmek.

Jópofa az R2-D2 droid sorsát bemutató áldokumentumfilm. Ebből többek között megtudhatjuk, hogy majdnem szerepelt a Keresztapában, az Indiana Jonesban, a III. Richardban, de aztán mellőzöttsége miatt alkoholista csavargó lett, és ki tudja, hogyan végződött volna a sorsa, ha nem kezdik el forgatni az első epizódot.

A kihagyott jelenetek között kevés érdekességet találunk, hiszen alapvetően azért maradtak ki a filmből, mert feleslegesnek bizonyultak.

A történetről, annak szerelmi vonaláról és az akciójelenetekről szóló rövidfilmek sem érdekfeszítőek. Jó lett volna helyettük valami érdekesebb tartalmat produkálni.

De legalább a filmben nem kell csalódnunk, hiszen az közvetlenül a digitális nyersanyagból készült, így mind a kép, mind a hang kiváló.

Aki számítógépen nézi a filmet, és van nethozzáférése, megpróbálkozhat a dvd.starwars.com elérésével, de csak a DVD-ről telepített interActual lejátszó használatával.

Bevallom, nekem ez egyszer sikerült, és akkor is borzasztóan lassú volt, így nem tudom, pontosan mi is az a plusz, amit ott a DVD-tulajdonosoknak nyújtanak.

Dolby Digital 5.1 EX: angol
Dolby Surround: angol
Felirat: magyar, angol, cseh, görög, héber, horvát, izlandi, lengyel, portugál, török
Képarány: 16:9
Hossz: 136 perc
Kiadó: 20th Century Fox
Ár (bruttó): 7100 Ft

Kép: ★★★★★ Hang: ★★★★★ Extra: ★★★★★

Jégkorszak

Hegyen, völgyön, jégen...

Weisz Tamás

Amikor a Földön még nem az ember volt a „csúcsragadozó", négy furcsa lény indult még furcsább utazásra: Manfréd, a magányra vágyó mamut, Sid, a szómenésben szenvedő lajhár, Roshan, az elveszett neandervölgyi gyermek és Diego, a tigris, akinek kardfoga fáj a kisdedre. Útjuk célja – legalábbis a csoport többségéé – Roshan visszajuttatása hordájához, ám e többé-kevésbé kényszerű társasutazás mindannyiuk életét megváltoztatja.

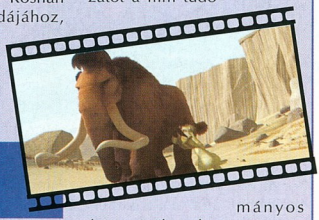

Ha van furcsa pár... – avagy Manfréd és Sid „beszélgetése"

A film – amelynek premier előtti bemutatóját néhány kedves olvasónkkal együtt nézhettük meg – a legutóbbi nyár nagy sikere volt, míg a DVD nagy valószínűséggel a karácsony egyik slágere lesz. Erről gondoskodik a kiváló képminőség, a Geszti Péter-féle szinkron és a korongon található sok-sok extra.

Scrat, a „kardfogú mókus" elveszett kalandjából megtudhatjuk, hogyan alakultak ki a kontinensek, illetve megnézhetjük, mit tudtak kihozni az animátorok Scratből, a makkjából és a Fox-logóból. A hat kihagyott, illetve áttervezett jelenet mellett találunk még hat rövid werkfilmet a Jégkorszak készítésének titkairól, egy rövid jelenetet több nyelven, néhány filmelőzetest, egy (fél)interaktív, 250 képből álló galériát, némi szöveges magyarázatot a film tudományos hátteréről, valamint azt az Oscar-díjas animációs rövidfilmet, amely meghozta az ismertséget a Blue Sky Studiosnak.

Dolby Digital 5.1: angol
Dolby Surround: magyar, cseh, héber, lengyel
Felirat: magyar, angol, cseh, héber, horvát, lengyel
Képarány: 16:9
Hossz: 78 perc
Kiadó: 20th Century Fox
Ár (bruttó): 7100 Ft

Kép: ★★★★★ Hang: ★★★★★ Extra: ★★★★★

Traffic

Senki sem maradhat tiszta?!

Weisz Tamás

Két tijuhanai rendőr azon a bizonyos láthatatlan vonalon egyensúlyozva próbálja megakadályozni, hogy városuk teljesen a drogbárók prédája és harctere legyen. Két DEA-ügynök lebuktat egy kis- vagy inkább közepes halat, hogy rajta keresztül eljussanak a fejig, így sikerül is Carlos Ayalát, a tiszteletben álló üzletembert rács mögé juttatniuk. Robert Wakefield bíró Washingtonba készül, hogy átvegye a Nemzeti Drogellenőrzési Hivatal vezetését, de közben szembesülnie kell azzal, hogy 16 éves lánya drogfüggő. Steven So-

A drogbíró lánya éppen anyagot tesztel

Amélie csodálatos élete

Egy mindent felderítő mosoly

Weisz Tamás

Amélie Poulainnek, egy kis bisztró fiatal felszolgálójának az élete gyökeresen megváltozik 1997. augusztus 30-án. Ettől a naptól megpróbál segíteni mindenkin, akin csak tud. És aktív közreműködésének köszönhetően némi fény költözik a Montmartre-ra.

Ezt mind én csináltam?

Jean-Pierre Jeunet romantikus vígjátéka nemcsak a nézők (köztük Jacques Chirac, aki a készítőkkel együtt nézte meg a filmet az Elysée-palotában), de a kritikusok tetszését is elnyerte. Az Amélie csodálatos élete 34 díjat nyert a különböző nemzetközi fesztiválokon, és ezek mellé begyűjtött még 37 jelölést is, köztük öt Oscar-jelölést. Ugyanakkor például az imdb.com-on 8,8-es átlagával jelenleg az előkelő 17. helyezést foglalja el a filmek rangsorában.

Sajnos a hazai DVD-kiadásról sok érdekességet lehagytak – a francia vagy az amerikai változathoz képest –, de még így is maradt bőven, ráadásul ezek mindegyike feliratos vagy szinkronizált.

A filmhez illő, kissé sajátos werkfilmből és a rendezővel készített több mint 20 perces interjúból nagyon sok érdekességet tudhatunk meg a film készítésének hátteréről.

A lemezen található még egy 6 perces bemutató a szereplőválogatásról, a storyboard és a film rövid összehasonlítása és egy mozielőzetes.

Emellett érdemes megnézni az elrontott jeleneteket is – ez igazából nem más, mint Audrey Tautau hihetetlen mosolyának galériája.

Dolby Digital 5.1: magyar, francia
Felirat: magyar
Képarány: 16:9
Hossz: 117 perc
Kiadó: UGC
Ár (bruttó): 5990 Ft

Kép: ★★★★★ **Hang:** ★★★★★ **Extra:** ★★★★☆

derbergh e három szálon futó filmje – amely egy 1989-es angol minisorozaton alapul – a 2001. évi Oscar-gála egyik nagy felfedezettje volt, az alkotók négy szobrot is hazavihettek az ünnepségről, és ezek mellett még több mint 40 egyéb díjat kaptak. A hazai mozikba kissé megkésve érkező alkotás DVD-kiadása több, mint figyelemre méltó: a filmnek mind az eredeti hangja, mind a kétféle szinkronja – az egyiken a spanyol szöveg feliratos, a másikon azt is magyarul hallhatjuk – 5.1-es, menüi magyar nyelvűek, werkfilmje feliratos, az alkotókkal és szereplőkkel készített interjúk hangalámondásosak, előzetesei szinkronizáltak. Sajnos a húsz kihagyott jelenet fordítása már le-, illetve kimaradt. A magyar kiadás többletextrája a HVG multimédiás CD-ROM-ja, ami Dominic Streatfeild *Kokain* című könyvének „ízelítője".

Dolby Digital 5.1: magyar, angol
Felirat: magyar, angol
Képarány: 16:9
Hossz: 141 perc
Kiadó: Initial Entertainment Group
Ár (bruttó): 5490 Ft

Kép: ★★★★★ **Hang:** ★★★★★ **Extra:** ★★★★★

MIIB – Sötét zsaruk 2.

Még sötétebb zsaruk

Weisz Tamás

Alig öt év telt el az első rész bemutatása óta, és a Föld ismét veszélyben. Serleena, a kígyótestű kylothi 25 év után ismét a harmadik bolygón keresi Zartha fényét, amit akkoriban K tüntetett el előle. Jó lenne, ha K Serleena előtt találná meg a fényt, ám ebben erősen akadályozza, hogy J neutralizálta. Így nincs más megoldás, mint visszahozni az azóta postásként dolgozó K-t, és deneutralizálni. Eközben Serleena és nem kissé idióta kísérője (vagy kísérői), Scrad/Charlie sem tétlenkednek. Megkezdődik hát a versenyfutás, vagy inkább akadályfutás az idegenekkel és az idővel, ráadásul a K által korábban nehezített pályán.

A Sötét zsaruk 2. DVD-kiadásának szerintem – hasonlóan a mozifilmhez – nem igazán sikerült utolérnie az első rész minőségét. Új ötlet – megint csak a filmhez hasonlóan – alig-alig található a korongon. A rendezői kommentár közben Barry Sonnenfeld ismét élvezettel firkál bele a képbe. Az *Idegenek az éterben* nem más, mint a Pókösztön vagy a klasszikus *Kövesd a fehér nyulat* MIIB-s változata, ráadásul a werkfilmhez képest semmi többletet nem nyújt. Frank kedvencei között nem meglepő módon a kiadó többi DVD-je és játékai találhatók. Az első lemez igazi extrája, a *Chubb Chubbs* az Ale-e-inn kocsma törzsközönségét (Yoda, Dart Darth Vader, a nyolcadik utas és a többiek) és a rájuk támadó vérengzőket mutatja be, igencsak furcsa módon.

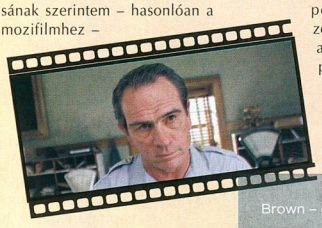

Mr. Kevin Brown – de mi nem ezen a néven ismerjük

A második korongon található extrák többsége a film készítését és az idegenek tervezését mutatja be. E rövidfilmekből jobban megismerkedhetünk a „hangosztállyal" (utószinkron és hangeffektusok), Rick Backerrel, az idegenek készítőjével, Danny Elfmannal, aki a film zenéjét alkotta, és a film különös szereplőivel: Serleenával, Scrad/Charlieval, Jeebsszel, Jarrával, Frankkel, a mindig kanos kukacokkal, és Jeffel, a nagyra nőtt hernyóval. Ezek mellett megnézhetjük Barry Sonnenfeld intergalaktikus humorútikönyvét, öt jelenetet (köztük egy alternatív nyitó képsort) különböző készültségi állapotban (melyek között a nézetgombbal váltogathatunk), Serleena belépőjének képes forgatókönyvét, egy nagyon gonosz poénnal „fűszerezett" befejezéstervet, a bakiparádét és persze Will Smith *Black Souits Comin'* – vagy *Nad Ya Head* – című videoklipjét. Azok pedig, akik a DVD-t számítógépes meghajtójukba helyezik, további érdekességekkel találkozhatnak: a film alapján készített játék demójával, képernyővédővel és internetes linkekkel.

DTS: magyar
Dolby Digital 5.1: magyar, angol, cseh, orosz
Felirat: magyar, angol, arab, bolgár, cseh, dán, finn, görög, héber, hindi, holland, horvát, izlandi, lengyel, norvég, román, orosz, svéd, szerb, szlovén, török
Képarány: 16:9
Hossz: 85 perc
Kiadó: Columbia/TriStar
Ár (bruttó): 7100 Ft

Kép: ★★★★★ **Hang:** ★★★★★ **Extra:** ★★★★★

A DVD-filmeket a NetPiac Kft. biztosította.
NetPiac Kft. ☎ 267-3547
www.netpiac.hu

A Korongok Ura

Mit tegyen az, akit annyira a hatalmába kerített az Egy Gyűrű, hogy nem bírt ellenállni a csábításnak, és megvette a film augusztusban megjelent kétlemezes DVD-változatát? Nos, nézze meg nyugodtan az újabbat is: nem lesz időpazarlás!

Tóth Tamás

Tolkien hírnevét Középföld mítoszai alapozták meg, regénye, a Gyűrűk Ura, immár több mint 100 millió példányban kelt el világszerte. A nyelvészprofesszor aprólékosan kidolgozott világa nagy kihívást jelentett a filmes szakmának, hiszen a történet „valósághű" vászonraviteléhez a rendező és a szereplők nagyfokú elhivatottságára volt szükség.

Nehéz egy hobbit élete!

A technikusi gárdára szintén hatalmas feladatot rótt a filmes trükkök kidolgozása, mert a történet varázslói nem fukarkodnak tudományuk használatával.

Néhány szó a filmről

E követelményeknek teljesen megfelelt a rendező, Peter Jackson, az összes szereplő és a látványért felelős Weta cég is. A mintegy 2500 fős stáb és 26 ezer statiszta részvételével, közel másfél év alatt egyszerre forgatták le Új-Zélandon a trilógia mindhárom részét. A filmek bemutatását azonban három egymást követő évre osztották el. Bár hamarosan a mozikban a második rész, előtte érdemes megnéznünk az első rész 200 perces extra változatát. Itt a rendezőt nem szorították a mozis korlátok, ezért egyrészt beilleszett a történetbe még néhány epizódot, melyekből sok fontos háttérinformációt kaphatunk, másrészt szinte teljesen újravágta a film több jelenetét. Ilyen újravágott jelenet például az, amelyben Frodó és Samu szemtanúi lesznek a tündék vándorlásának, vagy amelyben Aragorn tündéül énekel a tűz mellett, vagy amelyben Galadriel megajándékozza a Szövetség tagjait.

Nem csupán emiatt lett két DVD-s maga a film, hanem azért is, mert az eredeti angol és a magyar Dolby Digital 5.1EX hang mellé felkerült a magyar DTS ES hangsáv. A film magyar és angol hangsávjai mellett azért maradt hely négy kommentárnak is, amelyeken a rendezőn, a tervezőn és a kivitelező csapat tagjain kívül a szereplők is mesélnek élményeikről.

Lélegzetelállító extrák mindenütt

Az eredeti könyvhöz is tartozott egy vaskos függelék, így nem csoda, hogy a harmadik és negyedik korongon ennek szellemében rengeteg információt kaphatunk arról, hogyan született a film. Míg a harmadik lemezen eljutunk a

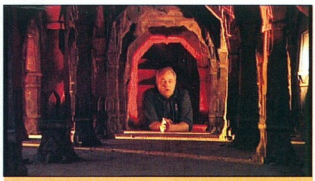

Minden viszonylagos – Mória „hatalmas" csarnoka

könyvtől a film elkészítésének víziójáig, addig a negyedik a forgatás technikai részletein keresztül mutatja be a megvalósítás stációit.

Peter Jackson tudatosan készült erre, így a forgatásról készített kisfilmek mindegyike is valódi gyöngyszem. Megismerhetjük Tolkien életét, a könyv születésének körülményeit, az összehasonlító storyboardokon, a forgatókönyv-változatokon és az új-zélandi helyszínek bemutatásán keresztül pedig bepillanthatunk abba, hogyan láttak neki a film elkészítésének. Számomra ezen a DVD-n mégis a legizgalmasabbnak az az interaktív térkép bizonyult, amelyen a filmből kivágott epizódok segítségével követhetjük nyomon Frodó és Gandalf útját a Megyétől a Gyűrű Szövetségének felbomlásáig.

Amikor egy varázslónak elromlik a jóidő varázsigéje

A negyedik lemezen kaptak helyet azok a kisfilmek, amelyek a forgatás mindennapjairól szólnak. Megtudhatjuk, hogyan viszonyultak az egyes szereplők a könyvhöz és egymáshoz, hogyan kötöttek a forgatás nyomán életre szóló barátságokat addig egymást hallomásból sem ismerő emberek, és milyen nehézségekkel jár a hobbitlét. Különös fejezet foglalkozik a látványeffektusok létrehozásának körülményeivel, az „Elrond tanácsa" jelenet kapcsán pedig betekinthetünk a vágási munkálatokba.

A kiadvány talán egyetlen hibájául az róható csak fel, hogy a mintegy 400 percnyi extrából „csupán" 300-hoz tartozik magyar felirat.

Info

- Egy Korong mind fölött... – PC Magazin, 2002/1/150
- lordoftherings.net
- www.agyurukura.com
- lotr.netpiac.hu

DTS ES: magyar
Dolby Digital 5.1EX: magyar, angol
Feliratok: magyar, angol
Képarány: 16:9
Hossz: 198 perc
Kiadó: Warner
Ár (bruttó): 9990 Ft

Kép: ★★★★★
Hang: ★★★★★
Extra: ★★★★★

minőség, tapasztalat, megbízhatóság

CD, MC, DVD gyártás

biztos alapokon

CD-Audio és CD-ROM másolásvédelem

VTCD VIDEOTON
Kompaktlemez-gyártó Kft.

TÜV Rheinland EUROQUA EN ISO 9001:2000 ZN 70.100.0043

H-8001 Székesfehérvár, Pf.: 175. Tel.: +36-22-533-571, Fax: +36-22-533-077 Email: vtcd@vtcd.hu Internet: www.vtcd.hu

A mitológiák korában

Az Ensemble Studios felvásárlásával a Microsoft ismét jól járt. Az Age of Empires II óriási kasszasiker lett, ráadásul szép lassan kezdett megváltozni a játékosok véleménye a Microsoft logójával jegyzett programokról. Az Age of Kings azonban már 1999-ben megjelent, így éppen itt volt az ideje valami egészen újnak.

Mocsy (mocsy@ipma.hu)

A nóvumot Age of Mythologynak hívják, és méltó folytatása az első két résznek. A történelmi hitelességet félretéve az új rész a mitológiát vette alapul, és a hagyományos egységek mellett olyan szörnyeket is megidézhetünk, melyeket eddig csak a mesékből ismerhettünk.

Szép új világ

Az interneten már régóta látni lehetett néhány egészen durva képet a játékból, de a végleges változat még ezeknél is szebb lett. A fejlesztők szakítottak a 2D-s megjelenítéssel, az Age of Mythology az első olyan játékuk, amely teljes 3D-ben pompázik. Az utóbbi két évben sok hasonló próbálkozást láthattunk már, de igazából csak nagyon kevésnek sikerül megfelelő módon alkalmazni ezt a technológiát (Warcraft III). A 3D-s terep teljesen körbeforgatható, és bizonyos mértékig nagyítani is lehet. A terep alakítható, meteorzáporban a talajban kráterek jelennek meg, a légnyomás kidönti a fákat, sőt még erdőtűz is elképzelhető. A katasztrófák grafikai megvalósítása egészen lenyűgöző, akárcsak a páratlan részletességgel kidolgozott játéktér. A tengerparton, a víz alatt tengeri növények himbálóznak, a vízben óriási bálnák lubickolnak, az erdőket vadállatok népesítik be. Nagyon hangulatos ez a képernyőn megjelenő világ, már csak ezért is érdemes vele játszani.

A játékmenet

Az elődöktől eltérően az AoM csak három civilizációt ölel fel (görögök, egyiptomiak, vikingek) – de mindhárom kultúra teljesen különböző játékélményt nyújt. A hagyományos nyersanyaggyűjtés itt is megtalálható: az arany, a fa és az élelem nélkülözhetetlen civilizációnk fejlődéséhez. Szerepet kapott azonban egy negyedik nyersanyag is, mégpedig az isteni kegy. Ez a mitológiai lények megidézéséhez és a hozzájuk kapcsolódó találmányok létrehozásához

Délutáni szieszta az ókori Egyiptomban

szükséges. A kegy létrehozására mindhárom civilizáció más módszert fejlesztett ki. A görögök a hagyományos imádkozás mellett maradtak – elküldenek néhány munkást a templomokhoz, az ő imáikból származik a kegy. Az egyiptomiak emlékműveket hoznak létre – minél nagyobb az adott emlékmű, annál gyorsabban termelődik a kegy. A vikingek nem az imádságaikról voltak híresek, ők csak akkor nyerhetnek kegyet, ha harcolnak (vagy vadásznak).

A játék négy korszakra tagolódik. Új korszakba adott mennyiségű nyersanyag összegyűjtése után léphetünk, hogy élvezhessük annak előnyeit. Az új kor küszöbén el kell döntenünk, a továbbiakban melyik istent imádjuk. Mindegyik istenhez tartozik egy mitológiai lény, és csak akkor idézhetjük meg, ha az istene mellett döntöttünk.

A hadjárat

A játék egyik legjobban eltalált része a 32 küldetésből álló hadjárat. A főszereplő Arkantos, az atlantiszi hadsereg egyik tábornoka. Poszeidón isten kérésére Arkantos részt vesz a trójai háborúban, és a ravasz Odüsszeusz segítségével sikerül is meghódítania a várost. A csata után azonban kiderül, hogy egy gonosz küklopsz a Tartalus kapuját akarja kinyitni, hogy kiszabadítsa a titánok vezetőjét, Kronoszt. Arkantosra hárul a feladat, hogy megakadályozza a kapuk kinyitását. A görög átjáró lezárása után átjutunk a napfényes Egyiptomba, majd a fagyos Midgarba, a vikingek földjére.

A hadjárat mellett lehetőségünk nyílik véletlenszerűen generált küldetésekben a géppel is megküzdeni, vagy akár az interneten keresztül emberi ellenfelekkel is megmérkőzhetünk.

Konklúzió

Az AoM vitathatatlanul az idei év egyik legjobb és leghangulatosabb valós idejű stratégiai játéka. Könnyen meglehet, hogy az év stratégiai játékának fogják

És ezt jól vésd az eszedbe!

választani – teljesen megérdemelten. A játék megjelenésével egy időben került fel az internetre a játszható demója. Meglehetősen nagy, tömörítve több mint 300 Mbyte. Ez megtalálható a Gamer Magazin 2002/3. számának teljes játéka mellett (Screamer 4X4), érdemes megnézni, mert a hadjárat első két pályája, három oktatóküldetés, valamint egy életlenszerű térképes játék is helyet kapott benne. Kár lenne kihagyni.

Info

www.ageofmythology.com

Banderas nyomdokain

Jó fiúnak lenni unalmas! Tudják ezt a fejlesztők is, ezért túlnyomó többségben olyan játékokat találnak ki, melyekben valamilyen gaz bandität kell megszemélyesítünk.

Szalay Gergő (greg5@freemail.hu)

Lehettünk már vérbeli maffiózók, őrült gyalogosgázolók, tömeggyilkoló predátorok, most pedig egy bizarr bérgyilkos bőrébe bújhatunk bele. A kopasz 47-es ügynök azonban igencsak kiforrott módszerekkel dolgozik, és annyi más játékkal ellentétben itt „csak" mértékkel és nem utolsósorban ésszel kell emberéleteket kioltanunk.

A program alapvetően külső nézetű akciójáték, de nagyban eltér a többi hasonló stílusú próbálkozástól. Az egyes pályákon általában egy-egy célszemélyt kell likvidálnunk, vagy megszereznünk megbízónk számára létfontosságú tárgyakat. A változatos helyszínek – melyek közt szerepel modern nagyváros, apró sivatagi falu és fagyos szibériai táj – hemzsegnek a biztonsági őröktől és a különböző rendfenntartóktól. Ők azonban semmi rosszat nem követtek el ellenünk, így akinek csak lehet, érdemes megkímélni az életét. Már csak azért is, mert a program e szerint, vagyis hogy mennyire csendesen és bérgyilkoshoz méltóan intéztük el a feladatunkat, értékeli munkánkat. Ideális esetben kizárólag a célszemélyt likvidáljuk.

Csak csendben, csak halkan...

Ehhez rengeteget kell lapulnunk, lopakodnunk, cseleznünk, hogy amikor csak lehet, elkerüljük az őrökkel való összeütközést. Néha persze nyugodtan használhatjuk hatalmas fegyverkészletünk valamelyik tagját – több mint harminc, roppant változatos és valóságban is létező segédeszköz szerepel repertoárunkban –, de ilyenkor is inkább az „elegánsabb" fegyvereket részesítsük előnyben, például a csendes zongorahúrt. Az ellenfelünk számára fojtogatóan kemény

Egy nagyon figyelmetlen őr

másodpercek után elvehetjük a szerencsétlen teljes ruházatát, és egyetlen gombnyomással magunkra ölthetjük azt. Így rengeteg álca mögé rejthetjük valódi kilétünket... Ugyan ki gyanakodna pincérre vagy postásra? Persze az új ruha sem nyújt teljes mozgási szabadságot, az őrök ugyanis néhány méter távolságból kiszúrják főhősünk bizalomkeltő arcát, és habozás nélkül tüzet nyitnak rá. Az is gyanús, ha a pincér futólépésben közlekedik a vendégek között, ezért álruhában mindig csak bizonyos távolságot megtartva, lassan, lépésben szabad ólálkodnunk.

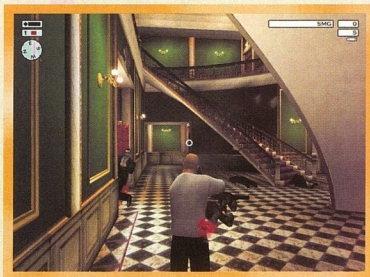

Néha elkerülhetetlen a vérengzés

A játékmenet szerves része a tulajdonképpeni akció megtervezése. Ebben egy tökéletesen átlátható, bármikor előhívható térkép segít. A térképen minden helyiség, ajtó, lépcső, de még az őrök pillanatnyi elhelyezkedése is be van jelölve. Ezek ismeretében magunknak kell elkészítenünk a kapott feladathoz a megfelelő tervet. Minden egyes megbízatást rengetegféleképpen hajthatunk végre. A lehetőségeknek csak a játékos kreativitása szabhat határt, sokadszori végigjátszásra is találhatunk új, az elegánsnál is elegánsabb kivitelezési módokat.

Gyilkolászás h-mollban

A mintegy húsz összetett küldetés megfelelő hangulatához nagyban hozzájárul a fantasztikus szimfonikus

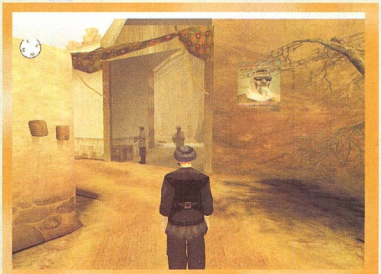
Az álcázás nagymestere

zene, melyet a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara és Kórusa ad elő. A dallamok magyar vonatkozása miatti részrehajlás nélkül is kijelenthetem, hogy ez az év egyik legtökéletesebb zenei aláfestése, amely egyébként akciótól függően vált gyorsabb vagy lassabb tempóra. A grafika már nem ennyire kiemelkedő, de a programnak emiatt sem kell szégyenkeznie: viszonylag részletes és már-már művészi hátterek mellett átlagos karakterkidolgozás és gyenge fénykezelés jellemzi a többplatformos grafikai motort.

Összességében a program igazi felüdülés az agyatlan akciójátékok tengerében. Aki pici kíváncsiságot is érez a bérgyilkosok hétköznapjai iránt, és rendelkezik a viszonylag lassú játékmenethez szükséges gyűszűnyi türelemmel, annak csak ajánlani tudom a Hitmant.

info

- www.eidosinteractive.com
- www.hitman2.com/front.htm

Repeta sorozat – Fizika 8.

A fizika szépségei

Tóth Tamás

Az általános iskolai diákok a 8. osztályban jutnak el az elektromosság, a mozgások és a fény témakörének tanulmányozásához. Ennek az évfolyamnak a tankönyveiből összeállított tananyag elkészítésében az Informania Kft.-t a Fővárosi Pedagógiai Intézet is támogatta, így a szakmai háttér szilárdnak tekinthető.

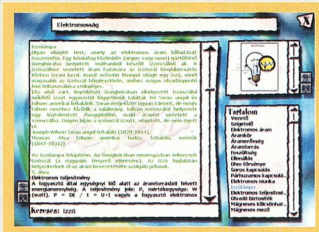

Hogyan gyúlt ki az első izzólámpa?

A megvalósítás is nagyon színvonalasra sikerült: a színes képek és grafikák, valamint a táblázatok jó minőségűek, és ami ennél is fontosabb: érthetőek.

A telepítés és az indítás után a képernyő legnagyobb részét a tartalomjegyzék foglalja el, itt kiválaszthatjuk, melyik témával szeretnénk behatóbban megismerkedni. Az első három fejezetben tallózhatunk az elektromosság, a mozgások és a fény viselkedésének témakörében, a negyedik fejezet a fizikai mértékegységekkel foglalkozik, míg az utolsó rész a fizikában használatos egyenletekkel, jelölésekkel és grafikonokkal ismertet meg bennünket. Akár az anyag elsajátítása közben is próbára tehetjük tudásunkat tesztekkel, és ha valamivel nem boldogulunk, az interneten keresztül segítséget kérhetünk.

Bár nagyon tetszik ez a CD-ROM, mégis a kiadvány egyik nagy hibájának tartom, hogy a különleges fizikai jelölések (kitevők, görög betűk) hibásan jelennek meg.

Ár (bruttó): 1990 Ft

- Kiadó: Informania Digitalmedia Kft. ☎ 476-8880
- www.informania.hu

Tartalom: ★★★★★ **Tálalás:** ★★★★★

Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában

Amikor még nem volt messze Európa

Tóth Tamás

A XV. századbeli Magyarország Európa egyik vezető nagyhatalmává vált, Hunyadi János és Mátyás király ideje alatt erős volt a gazdaság, de virágzott a kultúra is. A mohácsi vészt követő török invázió mindezt lerombolta: az ország középső harmada a harcok miatt elnéptelenedett, a hajdani virágzó települések az enyészet martalékává lettek.

A XIX–XX. század fordulóján Csánki Dezső történész vállalkozott arra a hatalmas munkára, hogy a korabeli dokumentumok, oklevelek alapján összeállítsa a pusztulás előtti települések listáját, feltárja a birtokviszonyokat. A gyűjtés annyira eredményes volt, hogy ezzel a művével egyben megteremtette a történelmi földrajzot mint önálló tudományt. Az öt kötet tartalmazza az egyes vármegyék földrajzi leírását, minden várát, városát, egyéb (sok azóta eltűnt) települését, pusztáját, azok rövid történetét, az adott megye mindegyik birtokosát és a korszak főispánjait.

Összességében ez a munka gazdag forrása a település- és helytörténeti kutatóknak, a nyelvészeknek és a régészeknek egyaránt. A kiadvány és reprintje is ritkaságnak számít, így a CD-kiadáson található teljes szöveg és az adattár használhatóságát nagyban megkönnyítő keresőrendszer komoly érdeklődésre tarthat számot a profi és amatőr kutatók körében.

Még ellenálltunk a töröknek...

Ár (bruttó): 5600 Ft

- Kiadó: Arcanum Adatbázis Kft.: www.arcanum.hu

Tartalom: ★★★★★ **Tálalás:** ★★★★☆

Military sorozat – Terrorizmus

A valós fenyegetés

Nagy Zoltán

A XX. és most már a XXI. század egyre égetőbb problémája a terrorizmus. Számos terrorszervezet olyan hosszú ideje áll fenn, hogy aki ma kezd ismerkedni a világpolitikával, már nem is tudja, mikor és hogyan kezdték el áldásosnak éppen nem mondható tevékenységüket. Az Al-Kaida nevét például legtöbben a 2001. szeptember 11-i támadás kapcsán ismerték meg, pedig az 1988 óta működő szervezet már számos halálos merényletet elkövetett. Igaz, az áldozatok számát és a kárt tekintve egyik sem mérhető a Világkereskedelmi Központ elpusztításához.

A Military sorozat Terrorizmus című ismeretterjesztő CD-je abban segít, hogy kicsit jobban elmélyedjünk a témában. Ismerteti a terrorizmus szó jelentését, bemutatja a legfontosabb terrorszervezeteket, a titkosszolgálatokat és a terroristaellenes szervezeteket. Mindegyik fejezetre jellemző, hogy röviden taglalja a témát. Ez megfelel a ma divatos felületes ismeretterjesztésnek, de aki mélyebb ismeretekre akar szert tenni, annak bizony magának kell megkeresnie az információkat.

Célkeresztben a rosszfiúk

A CD teljes szövege keresheto – igazából ez az egyetlen funkció, ami igazolja a külön keretprogram használatát. Szerintem ezt az információmennyiséget jobban is lehetett volna tálalni hiperszöveg formátumban, megfelelő helyre illesztett képekkel és linkekkel. Mindennek ellenére a CD alkalmas arra, hogy eloszlassa a téma körüli fehér foltokat, és felkeltse az érdeklődést a további kutakodáshoz.

Ár (bruttó): 3990 Ft

- Kiadó: Informania Digitalmedia Kft. ☎ 476-8880
- www.informania.hu

Tartalom: ★★★★★ **Tálalás:** ★★★★☆

Pere László
Linux felhasználói ismeretek I.

A Linux jól dokumentált rendszer, és az interneten böngészve is sok-sok hasznos információhoz juthatunk, mégis szükség van jó szakkönyvekre, hiszen egyre több hazai felhasználó próbál megismerkedni a Linuxszal, amiben nagy segítségükre lehet egy magyar nyelvű, jól felépített könyv.

Pere László könyve feltételezi, hogy feltelepített, beállított linuxos gép előtt ül olvasója, tehát némi történeti áttekintés után megkezdhetjük a bejelentkezést. Bár ezen az operációs rendszeren is hódítanak a kényelmes grafikus felületek, mégis (természetesen) következő lépésként a konzol használatát választotta a szerző: bevezet a könyvtárszerkezet felépítésébe, a parancsértelmező használatába. A fejezetek alapján játszva elsajátíthatók a különböző file-műveletek, a meghajtók beillesztése és leválasztása, a tömörítések, a biztonsági mentések. De megtanulhatjuk felügyelni és kezelni a rendszerünkön futó folyamatokat, a unixos szövegszerkesztést a vi-jal vagy akár a kiadványkészítésre alkalmas LaTex-hel is.

Korszerű mű lévén nem felejt el bőségesen szólni a hálózatok és az internet használatáról, ahogy a grafikus lehetőségekről sem. Mindezeket sok-sok illusztráció, táblázat és példák teszik érthetővé, megtanulhatóvá. Stílusa egyszerű és közvetlen. A szerző az angol szakkifejezések, rövidítések magyar megfelelőjét is megadja, így a szakzsargonban kevésbé jártas olvasók is örömmel fogják forgatni.

Aki egyedül próbálkozik a belépéssel a Linux világába, mindenképpen jól teszi, ha ezt a könyvet választja maga mellé útikalauznak.

Siposs Zoltán

Kiskapu, 2002, 249 oldal, 2660 Ft

Marcel Gagné
Linux rendszerfelügyelet

Minthogy minden komoly, többfelhasználós és sok szolgáltatást nyújtó rendszer igényel felügyeletet, karbantartást, és mivel a Linux működhet ilyen rendszerként, célszerű a felügyeleti tevékenységet szakképzett munkatársra bízni. E szaktudás beszerezhető drága tanfolyamokon, vagy kisebb tőke-, de nagyobb energiabefektetéssel önállóan is. Aki a második módszert részesíti előnyben, bizonyára örömmel fogadja ezt a könyvet. Szerzője a méltán elismert Marcel Gagné, akinek sajátos hangulatú, de felettébb tartalmas írásaival rendszeresen találkozhatunk a Linux Journal hasábjain.

Ahogy a borítón a búvároltözetes pingvin jelzi is, ebben a könyvben mélymerülésre számíthatunk. Minthogy témája a rendszerfelügyelet, az alapos felhasználói szintű ismeretek mellett némi rendszergazdai rálátást is feltételez olvasójáról. Bár nem azzal kezdődik, hogyan helyezzük be az 1. számú CD-t, a mű rendszeres forgatásával és némi affinitással bárki elsajátíthatja a legfontosabb fogásokat. Segítségével megtanulható a rendszergazdai mágia a felhasználók felvételétől kezdve a file- és nyomtatókiszolgáláson, a feladatok időzítésén át a rendszer finomhangolásáig szinte minden.

A Linux meglehetősen magas szinten öndokumentált rendszer, de sosem árt, ha kéznél van egy átfogó és hasznos könyv, mert abban talán hamarabb megtaláljuk a problémáink megoldását, mint a man és info oldalak rengetegében. Arról nem is beszélve, hogy Marcel Gagné egy igazi linuxos számára kötelező olvasmány...

Siposs Zoltán

Kiskapu, 2002, 655 oldal, 6440 Ft

Büki András
Unix/Linux héjprogramozás

E könyv megértéséhez már otthonosan kell mozogni a Linuxban – a szerző feltételezi, hogy olvasója már birtokában van az alapismereteknek. Ennek megfelelően az alapfogalmakat csak érintőlegesen tárgyalja.

A Linux több parancsértelmező családot is tartalmaz, a szerző azonban az egyszerűség kedvéért a legelterjedtebb Bourne shellt választotta, amelynek linuxos változatát BASH-ként (Bourne Again Shell) ismeri a felhasználók széles tábora. Két nagy részre bontható a mű. Az első fele vázlatosan felsorolja a Bourne shell által kínált lehetőségeket, a programokban használatos változókat, a beépített parancsokat és vezérlőszerkezeteket. Első olvasásra ez a rész a kevéssé érdeklődők számára unalmasnak, tankönyvszerűnek tűnhet. De nagyon is szükséges a továbblépéshez, amikor a könyv másik, nagyobb részében életszerű példákon keresztül tanulhatjuk meg a komolyabb fogásokat.

Nagyon részletes magyarázatokkal szolgál az író, sok helyen soronként magyarázza a programpéldák működését. A programozás során elkövethető hibákat, buktatókat, esetenként élet- és adatveszélyes műveleteket piktogramok segítségével követhetjük nyomon. A könyv végén külön függelékben kigyűjtve találhatjuk meg a programozás során használt parancsokat, külső programokat, sőt még egy hibakereső kiegészítés is helyet kapott. Így mindezek alkalmassá teszik a művet, hogy (többszöri!) elolvasás után „csak" mint puskát használjuk napi feladataink elvégzése közben.

Erre a könyvre mindenkinek szüksége lesz, aki még nem profi shell-programozó és kellőképpen lusta ahhoz, hogy ismétlődő feladatait ne maga végezze, hanem általa írt héjprogramokra bízza.

Siposs Zoltán

Kiskapu, 2002, 235 oldal, 2660 Ft

Szerkesztőség

Főszerkesztő: **Bérces László**
Főszerkesztő-helyettes:
Dervenkár István
Rovatvezetők:
Bata László
(Lemezszemle, Szoftver, Linux)
Csábi József (Hardver)
Kis Endre
(Hírek, Magazin, Szakma)
Nagy Zoltán
(Mobil)
Weisz Tamás
(Korongok és kötetek)
Dudás Zoltán
(Kommunikáció,
Magyar PC Magazin Online)
Munkatársak:
Dvorák Bence, Győri Ferenc
Tesztlaborvezető:
Rixer György
Tervezőszerkesztő:
Pécsi Gábor
Tördelőszerkesztő:
Nagy Gyula
Korrektor:
Szabó Eszter
Szerkesztőségi asszisztens:
Csábi Marianna
Címlap és lapterv:
Solti Balázs

A szerkesztőség címe:
1139 Budapest, Hajdú u.
42–44., I. emelet. Levelezési
cím: 1300 Budapest 3., Pf. 210,
Telefon: 350-8276
Fax: 350-8004

E-mail címünk:
pcmagazin@ipma.hu
Honlapunk:
www.pcmagazin.hu

Terjesztési adatok

Magazinunk e havi száma
25 000 példányban készült.

Kiadó

Kiadja a G.F.H. Kft.
A kiadásért felel:
a kiadó ügyvezetője
Készült az IPMA-Media Kft.
közreműködésével.
Ügyvezető igazgató:
Ali Mehdi
Lapigazgató:
ifj. Ivanov Péter
Titkárság:
Horváth Mónika
Tel./fax: 350-8004

Hirdetésfelvétel

IPMA-Service Kft.
Üzletkötők:
Czétényi Zsolt
(zsolt@ipma.hu)
Czidor Rózsa
(rozsa@ipma.hu)
Kálnoki Kis Emese
(emese@ipma.hu)
Szabóné Véghelyi Anna
(szanna@ipma.hu)
Levelezési cím:
1300 Budapest 3., Pf. 210
Telefon/fax: (36-1) 350-8041
Hirdetési marketing:
Oláh Gabriella
(ogabi@ipma.hu)
Tel./fax: 350-8004

A hirdetések körültekintő gondozását kötelességünknek érezzük, de tartalmukért felelősséget nem vállalunk.

Terjesztés

Terjeszti a Budapesti Hírlap-kereskedelmi Rt. és a Magyar Lapterjesztő Rt. regionális részvénytársaságai.
Terjesztési marketing:
Fehér Ildikó, Kerbolt Pál, Mura Eszter
Telefon: (36-1) 349-4768
E-mail: terjesztes@ipma.hu
Megjelenik havonta, ára 1190 Ft.
Előfizethető
megrendelőlevélben:
IPMA-Service Kft., Budapest.
Levelezési cím: 1300
Budapest 3., Pf. 210
Telefon: (36-1) 349-4768
Előfizetési díj: 4998 Ft (6 szám), egész évre (12 szám) 9996 Ft (30% kedvezmény).
Előfizethető továbbá hírlapkézbesítőknél és a Hírlap-előfizetési Irodában (Bp. Lehel u. 10/A, levélcím: HELIR, Budapest 1900), átutalással a HELIR 11991102-02102799 pénzforgalmi jelzőszámra, ezenkívül Budapesten a Magyar Posta Rt. LHI kerületi ügyfélszolgálati irodáin, vidéken a postahivatalokban.
Előfizetési díj
negyedévre: 2499 Ft (3 szám),
fél évre: 4998 Ft (6 szám),
egész évre: 9996 Ft (12 szám).

A tördelés
a Magyar PC Magazin szerkesztőségében történik.
Montírozás és nyomás:
Veszprémi Nyomda Rt.

A közölt cikkek fordítása, utánnyomása, sokszorosítása és adatrendszerekben való tárolása kizárólag a kiadó engedélyével történhet.
A megjelentetett cikkeket szabadalmi vagy más védettségre való tekintet nélkül használjuk fel.

HU ISSN 1588-9289

HIRDETŐINK

2F	127
2F Secure	141
Acomp	36–37
Alpha Sonic	115
ATComp	99
Basys	141
Be-Va Chip	83
Codra	67
Cédrus	71
Delta Elektronik	145
Digitcam	102
DIT Digitáltechnika	127
DTK Computer	126
Expert	13
Folder Trade	9
Gaba	11
Gamaxnet	127
Gemofis	19
Herta	41
Juventus Team	25
Kelly-Tech	B/2
Keszo	141
KJK	79
Komel	145
Libra	45
Miera	145
MK Trading	64
Mycom	49
Napfény	B/3
Omnisys	19
Proline Music	52
P-Trade	51
P-Trade	53
Qwerty	83
Ramiris	43
Sprint	15
Toshiba	B/4
Unitel City	93
Virus Buster	117
VTCD	155

Köszönjük partnereink együttműködését, melynek révén idén is naprakészek lehettünk.

ASUS®

intel inside pentium 4

ATI®

JETWAY

ABIT Your Reliable Partner

CHAINTECH www.chaintech.com.tw

MSI MICRO-STAR INTERNATIONAL Link to the Future

Albatron

DFI

AMD

GAINWARD WWW.GAINWARD.COM

AOpen® Component Solutions

GIGABYTE®

We wish to express our gratefulness to our partners we could rely on all year long. With their support we're remaining the most up-to-date publication on the market.

Következő számunk 2003. január 22-től kapható az újságárusoknál.

ELŐZETES

FEBRUÁR

HARDVER

Vasalt kép

Pontosabban nem a kép, hanem a monitor. Tesztünkben 15 colos képátlójú TFT-ket vettünk szemügyre, melyek ára már kezd elérhetővé válni földi halandók számára is. Bár nem valószínű, hogy tömegesen rohanják meg a boltokat e modern megjelenítőeszközökért, manapság gépvásárláskor bizony érdemes elgondolkodni azon, hogy ilyent válasszunk...

SZOFTVER

File-ok, rendszerek, frissítések

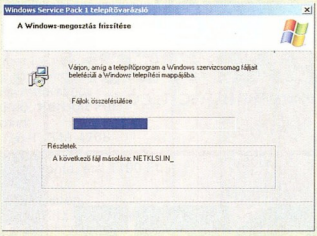

Éppen ötleteket gyűjtöttem cikkemhez, hekkelős netoldalakat és fórumokat bújva, amikor érdekes kérdésre leltem. Hogyan lehet láthatóvá tenni a Windows XP rendszer-visszaállítójának file-jait? A válasz közel sem kézenfekvő.

KOMMUNIKÁCIÓ

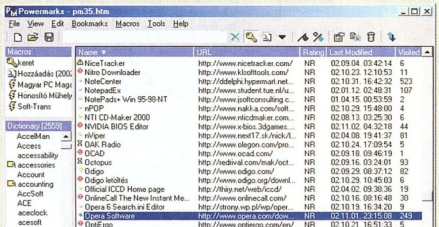

Kedvencek és erőjelek

Úgy két évvel ezelőtt elégedetlenkedni kezdtem a webböngészőmmel. Nem elégítette ki az igényeimet az, ahogyan kedvenc webhelyeimet kezelte. Főleg az térített a keresgélés útjára, hogy vagy 150 weblapról tudjam meg gyorsított tempóban, frissítették-e? Így leltem a Powermarksra, amit az amerikai Kaylon Technologies fejleszt.

További témáink

Rajzmesterek
A videokártyák csúcsán ma a GeForce4 Titanium 4600 és az Ati Radeon 9700 Pro lapkakészletű termékek állnak. Bár a tesztkiírásban ismét árhatárt szabtunk meg – 60 ezer forint feletti kártyákat kértünk –, gyakorlatilag minden forgalmazó ezekből a típusokból válogatott.

CISC, RISC és egyéb állatfajták
Amikor mikroprocesszorokról beszélünk, gyakran használunk olyan fogalmakat és rövidítéseket, melyek jelentését sok esetben inkább csak érezzük, de pontosan nem tudjuk definiálni. Cikkünk célja, hogy néhány ilyen fogalmat, egészen pontosan a processzortípusok utasításkészlet alapján történő kategorizálása során használt kifejezéseket megfelelő környezetbe helyezze, pontosítsa, illetve bizonyos szemszögből kritikai felülvizsgálat alá is vegye.

Új portálszolgáltató motor
Hazánkban számos ingyenes és fizetős webtárhely-szolgáltatás áll rendelkezésünkre. Az igényes és kényelmes weboldalak szerkesztésében sokat segítenek az on-line site-készítő motorok. A d2 új közöttük, de szolgáltatásait tekintve nem áll utolsó helyen.

Most vagy soha?
Sokat hallani az elektronikus aláírásról, sőt a 2001. év vége óta törvény is van rá. Magyarországon a törvény megszületése után több fokozott biztonságú hitelesítésszolgáltató is regisztráltatta magát. Azonban csak 2002 novemberében vállalkozott arra az első hitelesítésszolgáltató, hogy minősítési eljárás lefolytatására vonatkozó kérelmet adjon be a Hírközlési Felügyelethez, a minősített hitelesítésszolgáltatói státus megszerzéséért.

Mindenholnet
Van egy probléma, ami megkeseríti mindazok életét, akik mindennapi munkájukat több helyszínen végzik. A gond abból fakad, hogy az operációs rendszerek nem támogatják, hogy két vagy több különböző paraméterű hálózathoz lehessen csatlakozni egy géppel komoly konfigurálás nélkül.

Vihargyors zenekészítés
A komoly virtuális stúdiók és a kezdőknek készített programok között helyezkedik el a Storm 2.0. A zeneszerzésben kevésbé tapasztaltak is elboldogulhatnak vele, ugyanakkor a türelmetlen haladók és DJ-palánták is kedvüket lelhetik benne.

Az aktualitásokból eredő változtatások jogát a szerkesztőség fenntartja.

Trust DESIGN DESKTOP

Mit kínál Önnek a TRUST?

Ön nagy játékos?
Feledkezzen bele kedvenc játékaiba a mi segítségünkkel! Nincs kusza kábel, megnyomhatatlan gomb, csak felhőtlen élmény.

Ön megfontolt üzletember?
Vezetéknélküli billentyűzetek, optikai egerek, amik színt visznek az üzleti levelezéseibe. Notebook kiegészítőinkkel bárhol nekiállhat megkomponálni a legjobb ajánlatát. Nem sikerült? Csak egy gombnyomás a Trust iratmegsemmisítőn.

Ön egyszerűen zseni?
Kápráztassa el a családját vagy munkatársait a legújabb technikai megoldásokkal! Építsen vezeték nélküli hálózatot, vagy kösse össze a tévét a számítógéppel és a HiFi-vel! Aztán dőljön hátra kényelmesen és fogadja az elismeréseket!

Vagy csak kíváncsi típus?
Webkameráinkkal, fényképezőgépeinkkel mindent láthat, mindent megmutathat. Beszélgessen távoli kedveseivel, mutassa meg magát az interneten keresztül! Fényképezzen bátran, film és előhívási költségek nélkül.

Szereti a szépet?
Meglátni és megszeretni csak egy pillanat műve! "Öltöztesse fel" számítógépét formatervezett, ergonomikus kialakítású termékeink egész sorával.

Keresse már Magyarországon is TRUST logóval ellátott termékeket!

LIFE IS MORE! TRUST US multimedia.hu

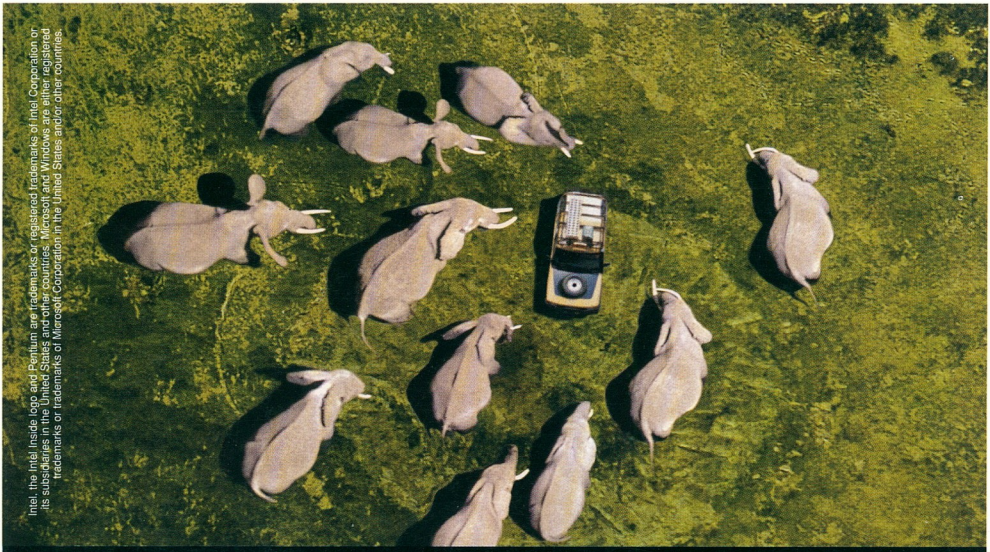

Intel, the Intel Inside logo and Pentium are trademarks or registered trademarks of Intel Corporation or its subsidiaries in the United States and other countries. Microsoft, Windows and Windows XP are registered trademarks or trademarks of Microsoft Corporation in the United States and/or other countries.

Ilyen helyzetekben minden elérhető segítségre szükséged van.
Szerencsére a mi termékeink készítésénél elsődleges és számunkra
legfontosabb szempont a **minőség** és **megbízhatóság**.
Már a termék tervezésének legkorábbi szakaszaiban
biztosítjuk a **teljes körű minőség-ellenőrzést**.

2 év garancia. A notebookra.

Nem a kocsira.

És mielőtt szabadjára engednénk notebookjainkat,
a gyártási folyamat egésze alatt szigorú teszteken
megy keresztül valamennyi számítógép,
hogy a legmagasabb minőséget biztosíthassuk.
Ezért 2 év **nemzetközi garanciát** nyújtunk,
hogy Ön is olyan biztos lehessen termékeinkben, mint mi magunk.
Ez az oka, hogy szerte a világban a Toshibát tekintik piacvezetőnek
a hordozható számítógépek piacán. Kiemelkedő példa erre
a briliáns **Satellite 2410** és **Satellite 5200 széria**, amelyek
alapja a Mobile Intel® Pentium® 4 processzor, 1.7-től 2.0 GHz-ig – M.
A fedélzeten pedig minden együtt van a szükséges munka elvégzéséhez,
a játékokhoz, internethez és a DVD-filmek lejátszásához, a személyes
pénzügyek vezetéséhez vagy akár egy saját honlap tervezéséhez.
Így akár egy egészen kis helyen is nyugodt lehet – már ami a notebookot illeti.

intel inside pentium® 4

További információért forduljon hozzánk:
Technotrade Informatikai Rt.
Toshiba Magyarországi Képviselet
1147 Budapest, Öv u. 185.
Telefon: 467-6111

Choose freedom.
www.toshiba-europe.com/computers

Toshiba recommends Microsoft® Windows®
XP Professional for Mobile Computing

TOSHIBA